Bundel - Leesmap ingekomen stukken raad van 26 september 2023

23.27.1 Brief FNV: Actie voor hoger minimumloon

FNV brief

23.27.2 Brief Samenspeelfonds aan gemeenten zonder Samenspeelplek

Brief Samenspeelfonds aan gemeenten zonder Samenspeelplek
Motie Realisatie Samenspeelplek in de gemeente Samenspeelsonds

23.27.3 Diverse artikelen over opwarming van de aarde en de oceanen

Artikel over de opwarming van de Atlantische Oceaan
Artikel over windturbineparken
Artikel over de Zon
Artikel over Methaangas

23.27.4 Nieuwsbrief Gelderlandacademie

Nieuwsbrief Gelderlandacademie

23.27.5 Nieuwsbrief Geldersch Genootschap

Nieuwsbrief Geldersch Genootschap

23.27.6 VNG ledenbrief over de Wet digitale overheid

VNG ledenbrief-wet-digitale-overheid

23.27.7 Nederlandse vereniging voor Raadsleden: Dag voor de raad op 6 oktober 2023 in Eindhoven

Vereniging voor Raadsleden: Dag voor de Raad

23.27.8 UITNODIGING Raad op Zaterdag 16 september 2023 in Utrecht

VNG Raad op zaterdag

23.27.9 Vooraankondiging VNG: Uitvoeringscongres Bouwen in de praktijk

Vooraankondiging VNG Uitvoeringscongres Bouwen in de praktijk

23.28.1 1e Reactie VGGM op ontvangst zienswijze Ontwerp begroting en bestemming resultaat jaarrekening

1e Reactie VGGM op ontvangst zienswijze

23.28.2 Klimaatcoalitie: Brandbrief bezorgde ambtenaren

Klimaatcoalitie Brandbrief bezorgde ambtenaren

23.28.3 VNG-brief over de val van het kabinet

Brief VNG over de val van het kabinet

23.28.4 Nieuwsbrief Groene Metropoolregio

Nieuwsbrief Groene Metropoolregio

23.28.5 Uitnodiging Gelderland Academie: Dag van de lokale partijen op zaterdag 7 oktober 2023 in Zutphen

Uitnodiging Gelderland Academie

23.28.6 Uitnodiging Raad op zaterdag: 16 september 2023 in Utrecht

Uitnodiging Raad op zaterdag

23.29.1 Amendement en zienswijze Lingewaard op Begroting en jaarstukken VGGM

Zienswijze Lingewaard op Begroting en jaarstukken VGGM
Amendement Lingewaard Begroting en jaarstukken VGGM

23.29.2 Motie Scherpenzeel vierde aanvliegroute Schiphol

Motie Scherpenzeel vierde aanvliegroute Schiphol

23.29.3 Motie Vaals Regie bij Bestemmingsplannen

Motie Vaals Regie bij Bestemmingsplannen

23.29.4 Kenniscentrum Houtrookoverlast: Tips i.v.m. het houtrookprobleem

Tips voor gemeenteraadsfracties i.v.m. het houtrookprobleem

23.29.5 VNG ledenbrieven: begrotingsadvies & uitvoeringspraktijk gemeenten

VNG ledenbrief begrotingsadvies
VNG Ledenbrief uitvoeringspraktijk gemeenten

23.29.6 ODRA: Save The Date: bijeenkomst 10 jaar Omgevingsdienst Regio Arnhem: Een veelbelovende toekomst op 2 november 2023

Uitnodiging ODRA

23.30.1 Raadsinformatiebrief beleidsregels WMO en Jeugd

Definitieve RIB
RIB Bijlage Nieuwe beleidsregels

23.30.2 VNG ledenbrief-model-verhuurverordening Wet goed verhuurderschap

VNG ledenbrief-model-verhuurverordening-wet-goed-verhuurderschap
bijlage Toelichting modelverhuurverordening
Bijlage 2 Implementatiehandleiding model verhuurverordening

23.30.3 VNG: vooraankondiging Landelijke bijeenkomst gemeentelijke burgerfora op 12 oktober 2023

VNG: vooraankondiging Landelijke bijeenkomst gemeentelijke burgerfora op 12 oktober

23.30.4 Vooraankondiging Plattelandsparlement Gelderland 25 november 2023

Vooraankondiging Plattelandsparlement 25 november 2023

23.31.1 Parkeeronderzoek Masterplan Veluwezoom

Parkeeronderzoek Masterplan Veluwezoom

23.33.1 Groene Metropoolregio: Kwartaalbericht GMR, 2e kwartaal 2023

Kwartaalbericht GMR - 2e kwartaal 2023

23.33.2 Schrijven over het broeikasgas CO2 en de Energiebalans van de Aarde

het broeikasgas CO2 etc

23.33.3 Groene Metropoolregio: Vooraankondiging Regiobijeenkomst voor raadsleden 6 OKTOBER '23

save the date raadsledenbijeenkomst GMR 6 okt 23

23.34.1 Raadsinformatiebrief Jaarverslag Buurtbemiddeling 2022

RIB-Jaarverslag Buurtbemiddeling 2022
Jaarverslag 2022 buurtbemiddeling

23.34.2 Raadsinformatiebrief Stand van zaken Masterplan Veluwezoom

RIB STAVAZA Masterplan Veluwezoom
Stand van Zaken Masterplan Veluwezoom juni 2023

23.34.3 Geldersch Genootschap: jaarverslag2022

Geldersch Genootschap jaarverslag2022

23.34.4 VNG Nieuwsbrief

VNG Nieuwsbrief

23.34.5 uitnodiging Open Monumentendag

Uitnodiging Open Monumentendag

Bijlage bij uitnodiging open monumentendag

23.35.1 Reactienota op de zienswijzen behorende bij de gewijzigde begroting 2023 en uitvoeringsprogramma en begroting 2024 MGR Sociaal Domein

Brief MGR Sociaal Domein: Reactienota op de zienswijzen behorende bij de gewijzigde begroting 2023 en uitvoeringsprogramma en begroting 2024

Bijlage bij Reactienota op de zienswijzen

23.35.2 Groene Metropoolregio: Zienswijzenota ontwerpbegroting 2024-2027

Aanbiedingsbrief Zienswijzenota Begroting 2024-2027 Groene Metropoolregio

Begroting GMR 2024 - Zienswijzenota definitief

23.35.3 Memo VGGM: Stand van zaken opschaling jeugdgezondheidszorg

Memo VGGM opschaling JGZ

Bijlage: Evaluatie afschaling JGZ

23.35.4 Sociaal Werk Nederland over de indexering van de loon en prijsstijgingen bij de tarieven van aanbieders van sociaal werk

Brief Sociaal Werk

23.35.5 Nieuwsbrief VNG

VNG Nieuwsbrief- Microsoft Word-document

23.35.6 Uitnodiging voor Lezing Mart De Kruif

Lezing Mart de Kruif

23.36.1 Raadsinformatiebrief Jaarverslag Veiligheidshuizen Gelderland Midden 2022

1. RIB-Jaarverslag Veiligheidshuizen Gelderland Midden 2022

2. Bijlage Jaarverslag 2022 Veiligheidshuis GLM

23.36.2 Vergaderschema raad en commissie 2024

Vergaderschema raad en commissie 2024

23.36.3 Memo Enquête ten behoeve van de evaluatie van het vergadermodel commissie & raad Rozendaal

Memo Enquete tbv Evaluatie vergadermodel commissie raad Rozendaal

23.36.4 Vergaderstukken Regionale Agendacommissie Groene Metropoolregio (Link naar agenda en stukken)

Link naar vergaderstukken RAC GMR

23.36.5 VNG ledenbrief: Beëindiging Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voor “derdelanders" per 4 september

VNG ledenbrief-beeindiging-rtb-derdelanders-per-4-september

23.36.6 VNG ledenbrief-acties naar aanleiding van de val van het kabinet

VNG ledenbrief-acties-naar-aanleiding-van-de-val-van-het-kabinet

23.36.7 Uitnodiging VNG ledenvergadering

Uitnodiging VNG ledenvergadering

23.37.1 Raadsinformatiebrief Financiële afspraken Beschermd Wonen

1 RIB Financiële afspraken Beschermd Wonen

2 RIB Fin. afspraken BW Bijl. 1 Regionale Financiële afspraken

3 RIB Fin. afspraken BW Bijl 2 Bijlage bij regionale RIB situatie Rozendaal

4 RIB Fin. afspraken BW Bijl 3 Interview Dannenberg

23.37.2 Raadsinformatiebrief jaarstukken 2022 Scholengroep Veluwezoom

1. RIB jaarstukken 2022 Scholengroep Veluwezoom

2. Aanbiedingsbrief Jaarrekening 2022

3. Jaarrekening 2022 Scholengroep Veluwezoom

23.37.3 Brief namens gedupeerden kinderopvangtoeslag

1. Aanbiedingsmail Brief namens gedupeerden kinderopvangtoeslag
2. Brief Brede Ondersteuning namens Ontwikkelnetwerk Herstel

23.37.4 Voornemen Vitens waterwinstation Pinkenberg

1. Brief omwonenden waterwinstation Pinkenberg anoniem
2. Brief college voornemen Vitens - anoniem

23.37.5 Pamflet over Fukushima en de duurzaamheid van windmolens

Artikel FUKUSHIMA

23.37.6 VNG Ledenbrief Openstelling Vacatures

VNG Ledenbrief Openstelling Vacatures

23.37.7 BNG Bank Erfgoedprijs

BNG Bank Erfgoedprijs

23.37.8 Uitnodiging Oogstfeest 5 oktober 2023

Uitnodiging Oogstfeest 5 oktober 2023

23.38.1 Raadsinformatiebrief Stand van zaken Opvang Oekraïense vluchtelingen in Rozendaal (OOR)

RIB OOR

23.38.2 Raadsinformatiebrief perspectief samenwerking Rozendaal Rheden

V Raadsinformatiebrief perspectief samenwerking Rozendaal Rheden

23.38.3 Vraag over de status van de Sociale woningbouw in Rozendaal

V Vraag Sociale woningbouw weerstand

23.38.4 Brieven Regionale agendacommissie Groene Metropoolregio & Uitnodiging GMR Raadsledenbijeenkomst 6 oktober

brief RAC GMR aan DB-AB 20-9-2023
brief RAC GMR aan Raden 20 september 2023
Uitnodiging GMR Raadsledenbijeenkomst 6 oktob.._

23.38.5 Schrijven over een circulaire economie

Circulaire Economie

23.38.6 Brief Loonsverhogingen Verpleging, Verzorging en Thuiszorg

V TKN Brief loonsverhogingen VVT

Beste raadsleden,

De afgelopen jaren voerden duizenden Nederlanders samen met de FNV actie voor een hoger minimumloon. Daarbij kregen we vaak steun van lokale overheden. Het resultaat: het minimumloon staat op de kaart als 'knop' om aan te draaien en is inmiddels extra verhoogd, maar nog lang niet genoeg.

De komende maanden ligt er een kans op structurele verbetering! De klok tikt voor de regering. Om de nieuwe Europese richtlijn voor toereikende minimumlonen voor 15 november 2024 te implementeren, moet er een wetsvoorstel komen. Het ziet ernaar uit dat de regering probeert om stilletjes een wet voor te stellen waar mensen met lage inkomens weinig of niets mee opschieten. Dat hoeft niet te gebeuren. Nederland kan de Europese richtlijn ook positief overnemen en in de wet vastleggen dat het minimumloon in Nederland minstens 60% van het mediane loon moet zijn, zoals deze EU-wetgeving voorstelt. Dat is momenteel zeker 14 euro per uur en doordat het dan meestijgt met de ontwikkeling van alle andere lonen zal dit bedrag volgend jaar hoger liggen. Uiteraard dient dit te gebeuren met behoud van de koppeling met de uitkeringen.

Waarom is dit zo belangrijk:

- Het huidige minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen zijn te laag om rond te komen. Niet voor niets hebben wethouders in VNG-verband hierover aan de bel getrokken;
- Onder de kiezers is er brede steun voor een forse verhoging van het minimumloon en voor een minimumloon dat voortaan meegroeit met de overige lonen;
- Dit is wat de Europese richtlijn expliciet beoogt: een toereikend minimumloon van 60% van het mediane loon.

Wat kan de gemeente doen: oproep aan de regering
Als lokale politicus ziet u als eerste de gevolgen van het landelijke beleid – of het ontbreken daarvan. Het minimumloon – en de daaraan gekoppelde uitkeringen – waren al te laag om rond te komen. Vervolgens kwam de coronacrisis en daarbovenop de inflatie. Juist mensen met lage inkomens worden hierdoor getroffen: de kosten van voeding en energie vormen immers een groot deel van hun uitgaven.
Gemeenten hebben een zorgplicht ten aanzien van hun bewoners. Daarbij past het ook om een oproep te doen aan de regering: neem dit probleem serieus. Implementeer de Europese richtlijn niet halfslachtig, maar kom met serieuze nationale wetgeving die zorgt voor een toereikend minimumloon van 60% van het mediane loon; zodat het minimumloon voortaan ook meegroeit met alle andere lonen; waarbij de koppeling wordt gehandhaafd. De gemeenteraad zou hiervoor een motie kunnen indienen.

Zoals ik hierboven al aangaf: komende maanden is er een kans om structurele verbetering voor elkaar te krijgen. Juist nu kan uw gemeente een belangrijke bijdrage leveren door de regering te vragen om de referentiewaarden uit de Europese Richtlijn over te nemen en de hoogte van ons minimumloon te koppelen aan 60% van het mediane brutoloon.

Met vriendelijke groet,

projectleider **Voor 14**

https://www.voor14.nl/

MINIMAAL 14 EURO
VOOR IEDEREEN

Gemeente zonder SamenSpeelPlek
T.a.v. de griffie

Arthur van Schendelstraat 550
3511 MH Utrecht
T (030) 244 70 00
IBAN: NL 58 RABO 0160 8979 55
info@jantjebeton.nl
www.jantjebeton.nl
Beschermvrouwe Prinses Beatrix

betreft	plaats	datum
Brief SamenSpeelFonds	Utrecht/Amsterdam	4 juli 2023

Geachte griffie,

Niet mee kunnen doen, geen vriendjes hebben en er niet bij horen. Het is verdrietig dat veel van de kinderen met een beperking dit moeten ervaren. Ervaringen die zij de rest van hun leven meedragen, waardoor ze al aan het begin van hun jonge leven 2-0 achter komen te staan op hun leeftijdsgenoten zonder beperking. Spelen is van levensbelang voor de fysieke en sociale ontwikkeling van kinderen, daarom is het noodzakelijk dat er een toegankelijke speelplek komt in elke gemeente in Nederland.

In Nederland wonen ongeveer 100.000 kinderen met een beperking die enkel vanwege hun beperking eenzaam zijn en in isolement leven omdat ze van jongs af aan niet mee kunnen spelen. Jantje Beton en Stichting het Gehandicapte Kind willen hier een einde aan maken. Met het SamenSpeelFonds willen wij ervoor zorgen dat in elke gemeente minimaal één samenspeelplek is waar *alle* kinderen welkom zijn en kunnen meespelen. De speelplekken zijn toegankelijk en bieden speelactiviteiten die uitdagend, leuk en geschikt zijn; óók voor kinderen met een beperking. Met een bijdrage uit het SamenSpeelFonds, kunnen speeltuinbeheerders hun speelplek toegankelijk maken en hoeft geen enkel kind met een beperking meer alleen te spelen!

Helaas blijkt uit onze informatie dat in uw gemeente nog géén SamenSpeelPlek is.

Graag willen wij als bestuurders van het SamenSpeelFonds uw gemeente en vooral de kinderen in uw gemeente, helpen daar verandering in te brengen! We stellen graag onze kennis en financiële middelen beschikbaar om tot een SamenSpeelPlek in uw gemeente te komen.

Uw gemeenteraad kan echter zelf de eerste stap zetten, bijvoorbeeld door onze bijgevoegde concept motie op maat van uw gemeente te formuleren en te behandelen in een gemeenteraadsvergadering. We willen dolgraag samen met uw gemeente zorgen dat élk kind in Nederland erbij hoort en kan meedoen. Uw gemeenteraad toch ook?
Mocht er in uw gemeente tóch al een SamenSpeelPlek aanwezig zijn, vernemen wij dat graag.

Henk-Willem Laan
Directeur-bestuurder Stichting het Gehandicapte Kind
hwlaan@gehandicaptekind.nl

Dave Ensberg-Kleijkers
Directeur-bestuurder Jantje Beton
d.ensberg@jantjebeton.nl

Bijlage: Motie realisatie SamenSpeelPlek in gemeenten zonder SamenSpeelPlek

Aan de Gemeenteraad

De Raad,

Gehoord de maatschappelijke discussie over de mogelijkheid voor kinderen met en zonder beperking om samen te spelen,

Overwegende dat:

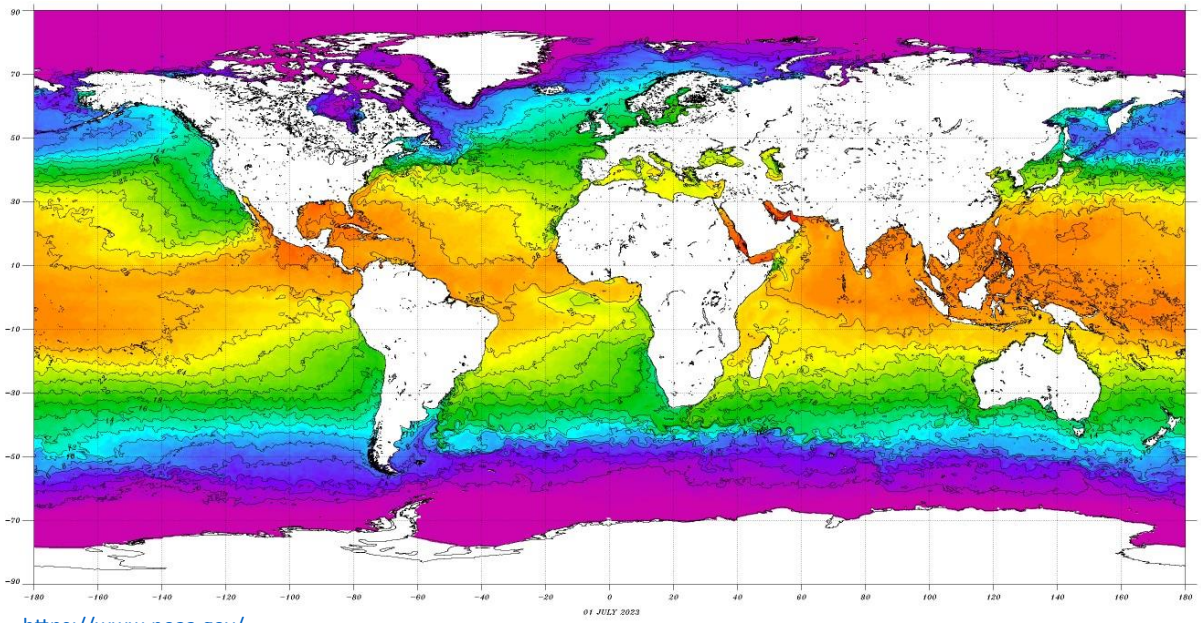
- De Gemeente <naam> verplicht is tot het opstellen van een Lokale Inclusie Agenda, een verplichting die voortkomt uit het door de Staat der Nederlanden geratificeerde VN-verdrag voor mensen met een handicap;
- Het toegankelijk maken van speeltuinen een onderdeel is van het nationale implementatieprogramma 'VN-verdrag Onbeperkt Meedoen!';
- De Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) mede namens de Gemeente <naam> in 2019 het landelijke SamenSpeelAkkoord heeft ondertekend. Dit deed de VNG met onder meer het volgende argument: "Lokaal bestuur kan een positieve bijdrage leveren aan een diverse en inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen. En dus ook voor kinderen in onze gemeenten.";
- Er door de initiatiefnemers en beloftemakers van het SamenSpeelAkkoord is gewerkt aan een 'SamenSpeelNetwerk' en 'SamenSpeelFonds'. Het SamenSpeelFonds zet zich in om te zorgen dat er in elke gemeente in 2025 tenminste één inclusieve SamenSpeelPlek is waar kinderen met en zonder beperking samen in kunnen spelen. Het SamenSpeelFonds stelt financiële middelen beschikbaar voor de cofinanciering van een dergelijke plek in de Gemeente <naam>, zodat geen enkel kind zonder vriendjes hoeft op te groeien;
- Het SamenSpeelFonds constateert dat er in onze Gemeente <naam> tot op heden nog géén inclusieve SamenSpeelPlek is en dat concrete initiatieven daartoe van bijvoorbeeld speeltuinorganisaties vooralsnog uitblijven;
- Wanneer er vanuit het maatschappelijk middenveld geen initiatieven ontstaan om te komen tot een concrete SamenSpeelPlek, de Gemeente <naam> op grond van de Lokale Inclusie Agenda en het SamenSpeelAkkoord het initiatief moet nemen om een bestaande speelplek aan te passen tot een inclusieve SamenSpeelPlek of om een geheel nieuwe, inclusieve SamenSpeelPlek te realiseren. Daartoe kan de Gemeente <naam> samenwerken met het SamenSpeelFonds voor financiering van gemiddeld 25.000 euro per inclusieve SamenSpeelPlek en het SamenSpeelNetwerk voor inhoudelijke kennis en expertise;
- Buitenspelen voor kinderen van wezenlijk belang is voor hun mentale, fysieke en sociale ontwikkeling. Gemeentelijk speel(ruimte)beleid draagt verder bij aan de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken en buurten, aan (mentale) gezondheid in brede zin, aan klimaatadaptatie bij het vergroenen van speelplekken en aan onderwijs/leerprestaties van kinderen;
- Gemeenten wettelijk de ruimte hebben om diverse financiële middelen in te zetten voor de realisatie van speelplekken en speelactiviteiten, waaronder SPUK-middelen (specifieke uitkeringen van het Rijk aan gemeenten).

Verzoekt het College van Burgemeester en Wethouders

De Raad inzicht te bieden in de concrete stappen om uiterlijk in 2025 te komen tot een inclusieve SamenSpeelPlek in de gemeente, zodat alle kinderen in de gemeente samen kunnen buitenspelen.

Sterke opwarming Atlantische Oceaan.

Zee oppervlaktetemperatuur (SST) contourgrafieken

https://www.noaa.gov/

Gele, oranje en rode gebieden zijn warmer dan gemiddeld

Door: Ap Cloosterman

In verschillende artikelen heb ik al aangegeven, dat er sprake is van opwarming van de oceanen:
https://www.climategate.nl/2020/01/ap/

https://www.climategate.nl/2022/11/wordt-de-temperatuurverhoging-van-het-oceaanwater-veroorzaakt-door-het-broeikasgas-co2/

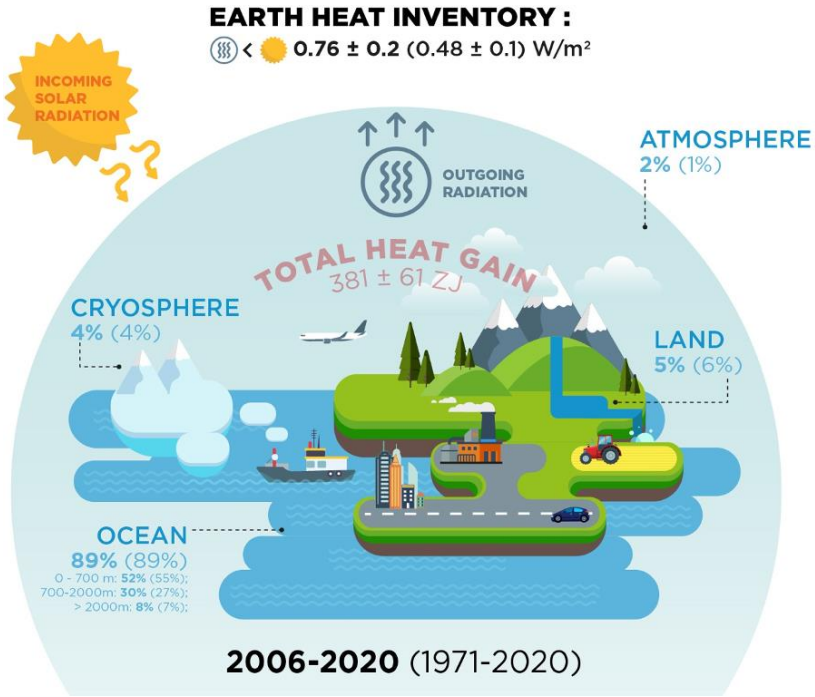
Op 30 juni 2023 publiceerde het NIOZ (Nederlands Instituut voor onderzoek der zee) het artikel:
"Dossier: warm zee- en oceaanwater".
https://www.nioz.nl/en/news/dossier-warm-sea-and-ocean-water

Op 19 juni 2023 heeft de NOS & NTR een interview met Femke de Jong, senior-oceaanonderzoeker bij het NIOZ, afgenomen:
https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nieuws-en-co/26ed5f68-7130-4eae-b3db-8df972f78448/2023-06-19-op-veel-plekken-op-zee-water-warmer-dan-normaal

Femke de Jong

"In grote delen van de Noord-Atlantische Oceaan, de Noordzee en Middellandse Zee is het water veel warmer dan normaal. Op sommige plekken in vergelijking met 30 jaar geleden 3 tot 5 graden warmer.
Uit satelliet metingen weten we dat er opwarming plaatsvindt. We denken, dat er zelfs een laag van 5 km dikte extra is opgewarmd. Nader onderzoek moet nog plaatsvinden.

In de bovenste twee meter van al het oceaanwater op Aarde, zit net zo veel energie opgeslagen als in de hele aardse atmosfeer.
Of anders gezegd: van alle warmte verdwijnt 89 procent in het water, 6 procent in het land en ook nog een procent of 4 in de ijskappen.
Slechts 1 procent zit in de warmte die wij voelen, in de lucht:

Mevrouw de Jong verwijst naar meerdere oorzaken:
** Door klimaatverandering (invloed CO_2) wordt het oceaanwater warmer;*
** De extra opwarming door EL NIŃO;*
** De afgelopen winters zijn mild geweest, waardoor er weinig afkoeling van het oceaanwater heeft plaats gevonden;*
** De atmosfeer bevat minder stof, waardoor er minder zonlicht wordt teruggekaatst;*
** Er is minder Sahara zand met de wind aangevoerd met als gevolg*

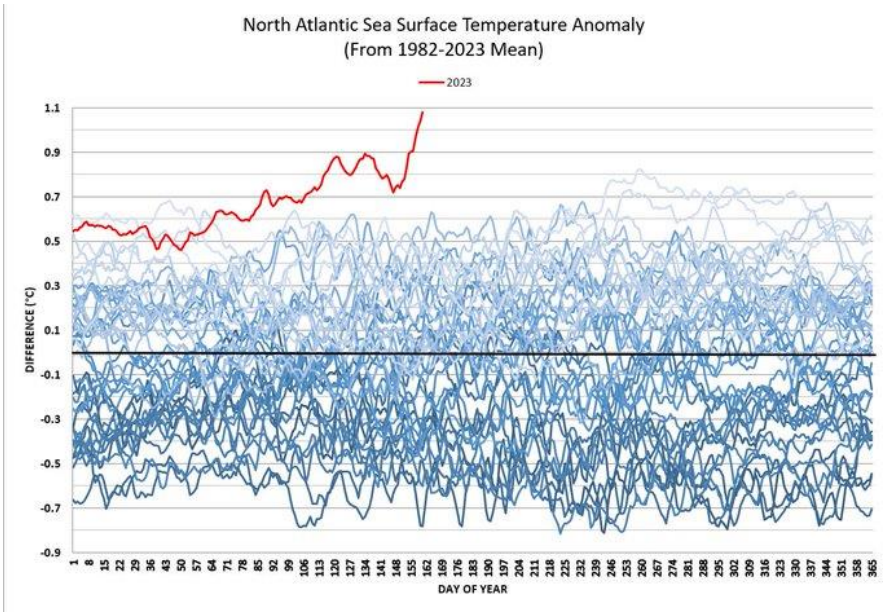
minder schaduw;
** Nieuwe regelgeving voor de scheepvaart heeft geleid tot minder roet- en SO_2-vervuiling en dus meer zonlicht (SO_2 deeltjes werken als spiegeltjes).*

Al met al een zorgelijke situatie".

Op 3 juli 2023 publiceerde NU.nl het volgende:
https://www.nu.nl/klimaat/6267840/atlantische-oceaan-was-nog-nooit-zo-warm-experts-op-zoek-naar-oorzaken.html
"El NIŇO is terug in de Grote Oceaan. Deze grote bel met extra warm tropisch oceaanwater zal de komende maanden van grote invloed zijn op het weer in Amerika, Australië en grote delen van Azië.
Ondertussen zijn de watertemperaturen dichter bij huis nog veel opvallender: nooit eerder was het water in juni in de Noord-Atlantische Oceaan zo warm als nu".

Em. Prof. Eliot Jacobson, hoogleraar Wiskunde/ Informatica Ohio University zegt in Nu.nl:
"Alweer een record voor de Noord-Atlantische Oceaan. Alles gaat zo snel dat het moeilijk is om een idee te krijgen van de enormiteit van deze anomalieën, laat staan hun gevolgen".

10.06.23 Eliot Jacobson

HLN(België) meldt op 22 juni 2023:
"Al maandenlang meten wetenschappers recordhoge temperaturen in het noorden van de Atlantische Oceaan. Nog nooit zagen ze zulke hoge oppervlaktetemperaturen, record na record wordt gebroken. Momenteel is de gemiddelde temperatuur ***23,2 °C.*** *Dat is wel 0,6 °C boven het vorige record uit 2010 en 1,3 °C boven de normaalwaarde.*
Wetenschappers maken zich dan ook ernstig zorgen.
Verschillende factoren spelen een rol in waarom de Noord-Atlantische Oceaan met uitzonderlijk hoge temperaturen kampt. Allereerst zijn de zogenaamde passaatwinden sinds maart zwakker dan normaal. Deze winden waaien vanuit het oosten tot noordoosten en brengen kouder water naar het oppervlak in de oostelijke delen van de Noord-Atlantische Oceaan. Hierdoor koelt het water af. Dat gebeurt nu minder, waardoor de oceaantemperaturen stijgen.
Hittegolven op zee kunnen de lokale fauna en flora beïnvloeden. Zo kunnen ze de beschikbaarheid van voedsel voor zeedieren aantasten, migratiepatronen veranderen en mariene ecosystemen verwoesten. Ook kunnen ze zorgen voor fenomenen zoals massale vissterfte".

De temperatuur records van het oceaanwater betekenen ook een enorme warmtevoorraad in het oceaanwater en ik vraag mij dan ook af of deze warmte in de zomermaanden niet gebruikt kan worden om energie te besparen.
Johan Cruijff zei het op zijn specifieke wijze:

"Elk nadeel hebt zijn voordeel".

Opvallend is, dat bij het opsommen van de oorzaken van opwarming van het oceaanwater er niet gesproken wordt over de mogelijke invloed van onderzeese vulkanen.
Zie:
https://scientias.nl/enorme-onderzeese-vulkanen-gevonden/

https://www.hln.be/buitenland/meer-dan-19-000-onderzeese-vulkanen-ontdekt-het-is-gewoon-verbijsterend~a20f5a75/

https://www.climategate.nl/2023/06/de-afnemende-snelheid-van-de-warme-golfstroom-is-de-belangrijkste-oorzaak-van-de-klimaatverandering/

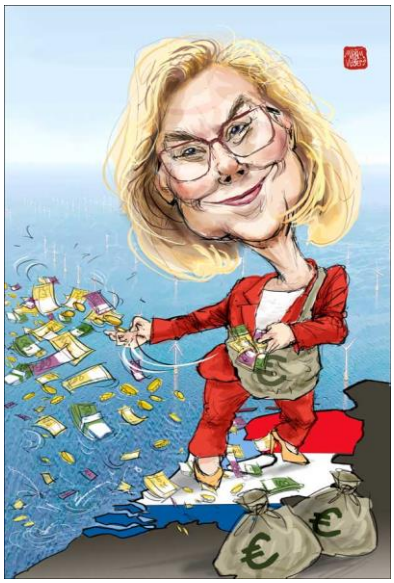
Ook de afname in snelheid van de Warme Golfstroom komt nauwelijks aan de orde.
Een langer verblijf van het oceaanwater in de tropen heeft extra opwarming tot gevolg.
Zie nogmaals:
https://www.climategate.nl/2023/06/de-afnemende-snelheid-van-de-warme-golfstroom-is-de-belangrijkste-oorzaak-van-de-klimaatverandering/

Al vaker heb ik geprobeerd duidelijk te maken dat de golflengtes, die door het broeikasgas CO_2 worden uitgestraald geen of nauwelijks invloed hebben op de opwarming van water, omdat deze golflengtes slechts een fractie van een mm in het water doordringen.
Er vindt wel opwarming van de minieme bovenlaag plaats, waardoor verdamping plaatsvindt. De warmte die nodig is voor deze verdamping is afkomstig uit de bovenlaag van het oceaanwater.
Het is met name het zonlicht, dat met een doordringingsvermogen van 700m de opwarming van het water veroorzaakt.
Zie:
https://www.climategate.nl/2023/03/de-geringe-invloed-van-co2-op-de-klimaatverandering/
en nogmaals:
https://www.climategate.nl/2022/11/wordt-de-temperatuurverhoging-van-het-oceaanwater-veroorzaakt-door-het-broeikasgas-co2/

Tot nu toe heeft geen enkele alarmist de bovengenoemde procesbeschrijving van de werking van CO_2 met duidelijke argumenten weerlegt. Ik krijg alleen maar te horen, dat ik een klimaatontkenner ben en dat ben ik absoluut niet, want ik constateer ook duidelijk dat er sprake is van een klimaatverandering.
Mijn punt is en blijft, dat er sprake is van niet werkende corrigerende maatregelen door de Green Deal aanpak met als gevolg een enorme verkwisting van financiën.

Ik lust de burger rauw!

Ze smijt niet met geld, maar ze zaait het!

Cartoons: Mirjam Vissers Artwork

Het Klimaatverdrag of Verdrag van Kyoto werd in 1997 opgesteld in de Japanse stad Kyoto en vraagt om een gemiddelde vermindering van 5,2% van uitstoot van broeikasgassen t.o.v. 1990. Een verdergaande doelstelling is in 2015 op de klimaatconferentie van Parijs afgesproken:

"*De klimaatopwarming moet beperkt blijven tot 1,5° of 2 °C ten opzichte van het pre-industriële niveau (1850). Verder moet er nu snel een eind komen aan het gebruik van fossiele brandstoffen, aangezien dit een belangrijke oorzaak is van de overmatige CO_2-uitstoot.*

Pleidooi:

We zijn nu **26 jaar** bezig met het plaatsen van enorme hoeveelheden windmolenparken, met het plaatsen van enorme aantallen zonnepanelen, met het sluiten van kolen- en gascentrales, met het project "van het gas af", met de introductie van waterstof, met CO_2 heffingen, met de introductie van elektrische auto's, etc. etc.
Er zijn inmiddels miljarden Euro's uitgegeven en dat houdt maar niet op.
Enorme prijsverhogingen en toenemende armoede zijn het resultaat.
En dat alles om de emissie van CO_2 te verminderen en daarmee de opwarming van de Aarde tegen te gaan.
En… wat is het resultaat: de oceanen warmen versneld op en de klimaatverandering zet gewoon door!
Er zijn tientallen natuurlijke oorzaken die van invloed zijn op de opwarming van de Aarde. CO_2 speelt slechts een ondergeschikte rol!
De emissie beperking van CO_2 heeft geen effect op het klimaat!
Adaptatie is de juiste aanpak:
Het proces waarmee samenlevingen de kwetsbaarheid voor klimaatverandering verminderen of waardoor zij profiteren van de kansen die een veranderend klimaat biedt. Voorbeelden van adaptatiemaatregelen zijn het aanbrengen van kustversterkingen, het geven van meer ruimte aan rivieren, het aanpassen van infrastructuur, het nemen van de **juiste** correctieve maatregelen.

Uitspraak:

De invloed van windturbineparken op weersveranderingen en windsnelheden.

'De windstoot' (Le coup de vent) van Jean-Baptiste Corot (1871)

Door: Ap Cloosterman

Alhoewel ik geen meteoroloog ben, valt het mij op dat we in vergelijking met vroeger veel meer te maken hebben met windstoten.
Een windstoot of rukwind is een plotselinge harde wind.
Een rukwind is absoluut niet hetzelfde als de gemiddelde windsnelheid of een orkaan.

De schaal van Beaufort is gebaseerd op gemiddelde windsnelheden, gemeten over een periode van 10 minuten op een hoogte van 10 meter boven het aardoppervlak.
Dit is officieel vastgelegd door de WMO = Wereld Meteorologische Organisatie.

Een rukwind is een momentane windstoot die niet lang duurt.
Als vuistregel wordt gesteld dat rukwinden ongeveer 50% boven de gemiddelde windsnelheid kunnen uitkomen.

Windschaal van Beaufort

Kracht*	Benaming	Windgemiddelde snelheid over 10 minuten (km/u)	Windgemiddelde snelheid over 10 minuten (m/sec)
0	stil	0-1	0-0,2
1	zwak	1-5	0,3-1,5
2	zwak	6-11	1,6-3,3
3	matig	12-19	3,4-5,4
4	matig	20-28	5,5-7,9
5	vrij krachtig	29-38	8,0-10,7
6	krachtig	39-49	10,8-13,8
7	hard	50-61	13,9-17,1
8	stormachtig	62-74	17,2-20,7
9	storm	75-88	20,8-24,4
10	zware storm	89-102	24,5-28,4
11	zeer zware storm	103-117	28,5-32,6
12	orkaan	>117	>32,6

Zie: literatuurbron 1

Rukwinden kunnen gevaarlijk zijn voor verkeer en wandelaars.
Zelfs grote zware voertuigen kunnen schade oplopen, zoals bijvoorbeeld op 4 april 2019, toen een Boeing 757 van Transavia crashte:

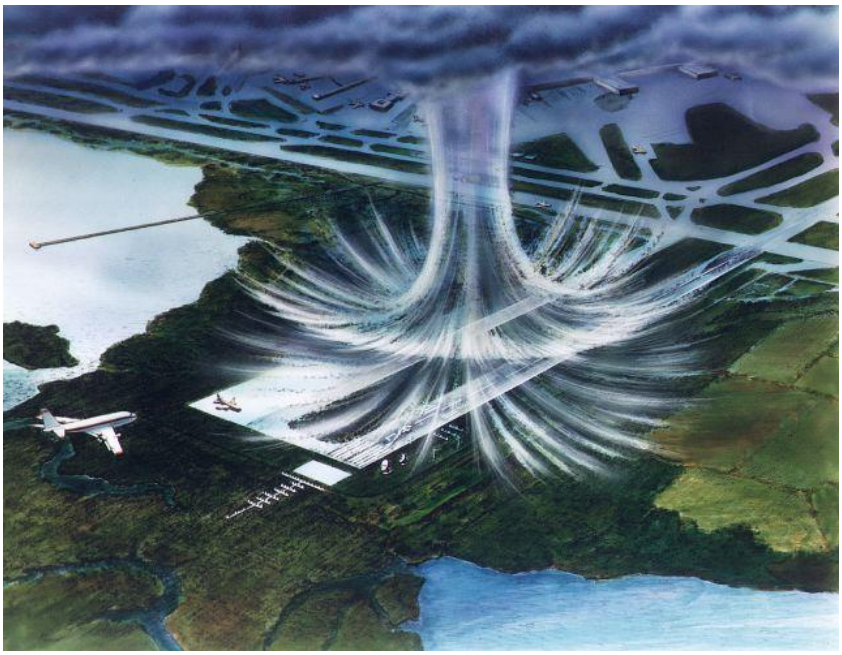
Van Wikimedia Commons, de gratis media-opslagplaats
Vervaardiger Boer, Poppe de

Hoe ontstaan rukwinden?

De manier waarop windstoten ontstaan is niet altijd hetzelfde. In grote lijnen kunnen deze rukwinden op drie manieren ontstaan, namelijk door buien (voornamelijk in de zomer), door windschering en door wrijving. Zie: literatuurbron 2.

Windstoten door buien

Windstoten door buien zijn vaak het gevaarlijkst. Dat komt doordat de wind ineens toeneemt tot ver boven het gemiddelde.
Bij een flinke regenbui komt koude lucht, zwaar geworden door zijn lage temperatuur, tamelijk abrupt naar beneden 'vallen'. De lucht neemt de snelheid die hij boven had dan gewoon mee omlaag.
Waar de koude lucht op Aarde terechtkomt en zich horizontaal in alle richtingen verder verplaatst, zal op dat moment de windsnelheid dus plotseling sterk toenemen. De windrichting is op dat moment bovendien onvoorspelbaar en sterk variabel.
Zo krijg je snelle rukbewegingen in de lucht die als windstoten worden ervaren.

Windschering

Wind heeft verschillende componenten, namelijk twee horizontale componenten en een verticale component. Windschering is een plotselinge verandering van de snelheid of de richting van de wind in één of meer van die drie componenten.
Windschering betekent dat de windsnelheid en/of -richting verandert met de hoogte en dus verschilt per verticale laag in de atmosfeer. Dit kunt u bijvoorbeeld zien wanneer hoge en lage wolken in een andere richting voorbij drijven.

Windstoten door wrijving

Windstoten boven bijvoorbeeld het (open)water zijn vaak niet zo heftig als windstoten boven land. Dat komt doordat het oppervlak van het water minder weerstand biedt dan een wat ruwer oppervlak. Obstakels zoals gebouwen, bomen, heuvels, enz. zorgen voor wrijving, waardoor de wind op de ene plek sneller beweegt dan op de andere. Daardoor ontstaan windstoten. Dit soort windstoten zijn vooral het ergst rondom hoge gebouwen en nauwe steegjes in steden.

Zie: literatuurbron 3

Een ander obstakel voor het ontstaan van windstoten en tevens de oorzaak van een verandering van het weer zijn windturbines.
Het gaat hier om wat in het jargon 'zogeffecten' heet: net als bij een vliegtuig ontstaan er achter elke windturbine bepaalde, vaak zeer onregelmatige, windstromen.

In KNMI-nieuws van 29 november 2022 (Zie: literatuurbron 4) valt het volgende te lezen:

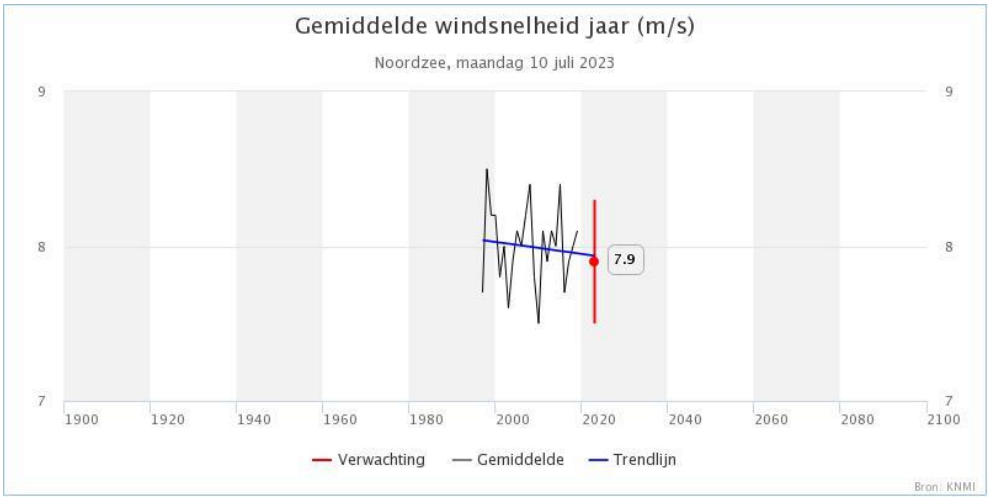
"Uit een recente studie met het KNMI weermodel blijkt dat windparken het weer beïnvloeden. De wind in de buurt van windparken neemt gemiddeld af en ook de temperatuur en luchtvochtigheid veranderen. Het is niet zo dat windenergie klimaatverandering veroorzaakt want het effect van windparken op het weer is plaatselijk. Toch is het effect in bepaalde weersituaties op grote afstand van het windpark nog merkbaar.
[Het weer: Toestand op een bepaald moment.
Het klimaat: Omgevingsomstandigheden voor wat betreft temperatuur, windsnelheid en neerslag. Metrologische instituten hanteren een periode van 30 jaar om gemiddelden te berekenen.]

Windparken zijn atmosfeer-mixers
Draaiende rotorbladen van een windturbine zetten bewegingsenergie van de wind om in elektriciteit. Hierdoor neemt de wind achter de windturbine af. Bovendien mixen de rotorbladen de luchtlagen en maken ze wervels

(turbulentie) waardoor vocht en warmte in de lucht beter doormengen. Dat kan ervoor zorgen dat wolken oplossen of vormen.
Kortom: het weer verandert door windturbines, maar de vraag is hoe en hoeveel.

Op de hele Noordzee stond in 2020 19 gigawatt aan geïnstalleerd vermogen. In 2050 is dat naar verwachting ongeveer tien keer zoveel! Wat gebeurt er met het weer als we de Noordzee vol zetten met windturbines? Hoeveel groter zijn die zogeffecten als er zoveel windparken bij komen? Is er een maximum aan hoeveel windenergie we op de Noordzee kunnen produceren? Het KNMI heeft dit samen met het bedrijf Whiffle en de TU Delft onderzocht in het WINS50-project. Het blijkt dat windparken in 2050 veel vaker in elkaars windschaduw komen te staan. Om een goede inschatting te kunnen maken van de elektriciteitsproductie van windparken op de Noordzee wordt het daarom nog belangrijker dat we begrijpen hoe windparken zich mengen in het weer".

Op haar klimaatdashbord (https://www.knmi.nl/klimaatdashboard) meldt het KNMI, dat er een neergaande trend is wat betreft de windsnelheden op de Noordzee.

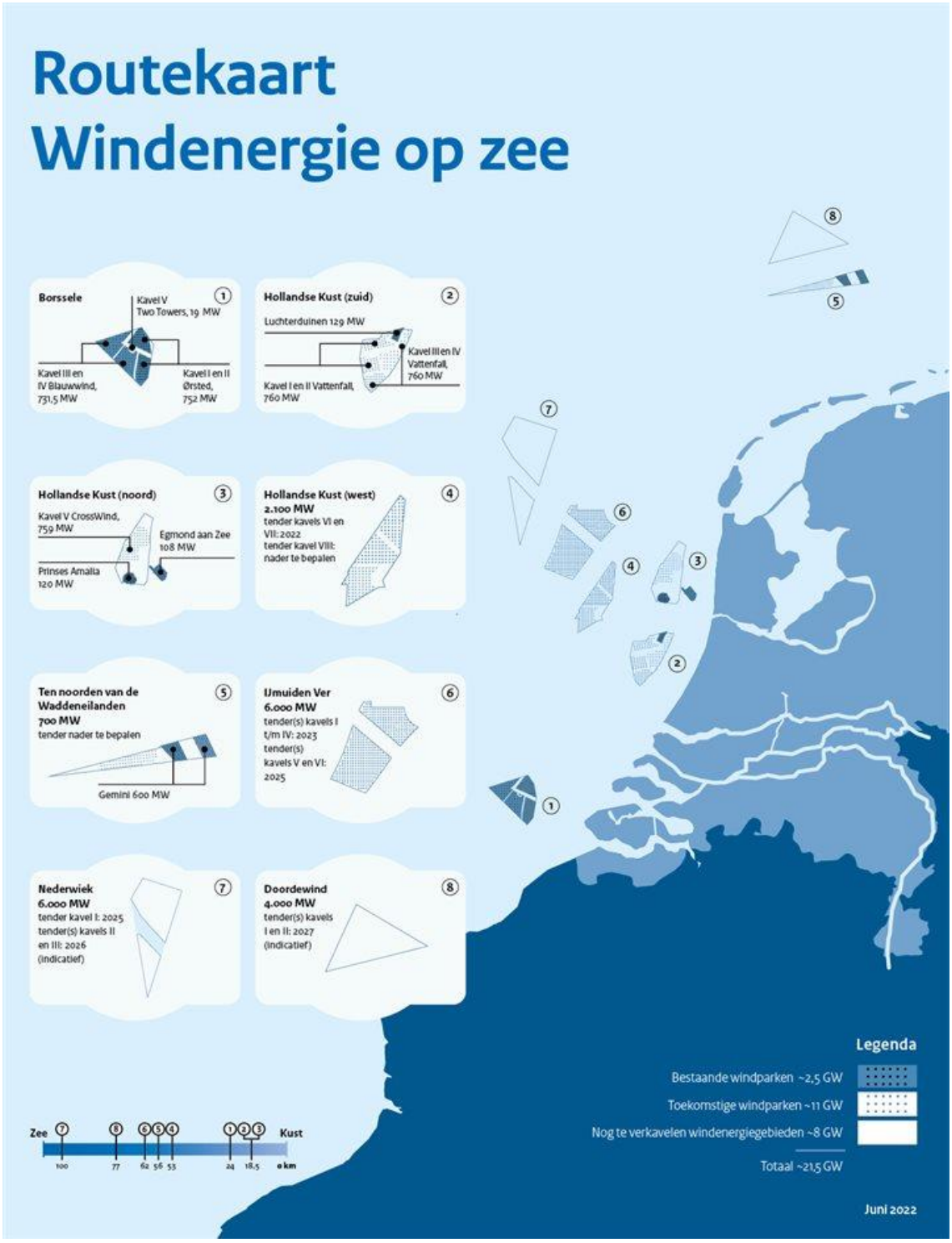

De zwarte lijn laat zien dat de gemiddelde windsnelheid ieder jaar varieert: we zien pieken én dalen, vooral door de grote natuurlijke variabiliteit. Maar de lange termijn trend (donkerblauwe lijn) in deze metingen gaat omlaag. Deze afname in windsnelheid is waarschijnlijk deels het gevolg van een toename van windmolenparken op zee.

Kabinet verdubbelt productie windenergie op zee
Nieuwsbericht | 18-03-2022H

Het kabinet wijst drie nieuwe gebieden voor windparken op zee aan en bevestigt twee al eerder aangewezen gebieden, samen goed voor 10,7

gigawatt (GW) windenergie. Met deze vijf gebieden wordt de totale geplande capaciteit voor energie van wind op zee verdubbeld tot ongeveer 21 gigawatt rond 2030. De gebieden, onderdeel van het Programma Noordzee, liggen ten noorden en noordwesten van het land. Het kabinet besluit deze zomer waar de windparken precies komen binnen de aangewezen gebieden in de Routekaart 2030+.

Panorama Mesdag versus Panorama Eemshaven

Boven op het Seinpostduin, toentertijd het hoogste duin van Scheveningen, werd 142 jaar geleden ter plekke het uitzicht op een glazen cilinder getekend. Door er papier omheen te leggen, kon een platte weergave worden gemaakt.
Dit is het zeezicht, dat onze (groot)ouders voor ons in tact hebben gehouden.
Laten we nu eens kijken wat wij onze kinderen nalaten. Eind juni 2023 heb ik vanuit Emden een minicruise naar Kristiansand gemaakt.

Vanuit de Noordzee heb ik onderstaande foto gemaakt van de Eemshaven met op de achtergrond, door de vele windmolens, niet meer zichtbare Waddeneilanden.

Eemshaven Foto: Ap Cloosterman

Dit is ook het aangezicht als je vanuit de Scandinavische landen Nederland binnenvaart.
Ik ben mij kapot geschrokken van het beeld dat ik zag:
Horizonvervuiling

Tot op de dag van vandaag kunnen we genieten van de prachtige bouwwerken, die onze verre voorouders (Egyptenaren, Maya's) ons hebben nagelaten.
De Overheid, de Politiek, Nijpels en consorten en de Europese Commissie, die verantwoordelijk zijn voor onze erfenis aan het nageslacht, moeten zich doodschamen voor de vreselijke en lelijke horizon aantasting, die is gecreëerd met deze zgn. duurzame energietransitie.
Met eerst de bouw van 8 à 10 kerncentrales was het niet nodig geweest om hals over kop te stoppen met aardgas en land en zee te overwoekeren met deze zwaaipalen, die het zeeleven geweld aan doen en bovendien door slijtage van de wieken het kankerverwekkende BISFENOL A in onze atmosfeer verspreiden. Bovendien had de chaos, die nu op de elektriciteit voorziening is ontstaan, ook niet plaats gevonden.

Ik hoop, dat er in de komende tijd een Regering komt die paal en perk gaat stellen aan de verdere uitbreiding van het "park" (dat zoiets ook nog "park" wordt genoemd) en na 20 jaar geen vervangende turbines meer laat plaatsen!
Hou nu **het gas er op** en stop onmiddellijk met het plaatsen van windmolens!

Een terugkeer in de Nederlandse politiek van Frans Timmermans (1961) met zijn antikernenergie- en pro windturbine- opvattingen zou desastreus zijn voor ons huidig en toekomstig welzijn en wordt een complete ramp als hij ook nog eens minister(president) zou worden. In dit verband is het wenselijk dat een samensmelting van PvdA en Groen Links mislukt!

Op maandag 24 april 2023 hebben de heren Rutte en Jetten getekend voor de totale vernietiging van onze omringende zeeën door de Noordzee en Waddenzee tot groene energiecentrales te benoemen.
Realiseren deze heren zich wel waarvoor ze getekend hebben?
En wanneer wordt de Nederlandse burger eindelijk eens wakker?

Literatuurbronnen:

1. https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/uitleg/windschaal-van-beaufort

2. https://www.buienradar.nl/nederland/weerbericht/blog/windstoot-uitgelegd-25545c#:~:text=In%20grote%20lijnen%20kunnen%20deze,door%20windschering%20

en%20door%20wrijving.&text=Windstoten%20door%20buien%20zijn%20vaak,tot%20ver%20boven%20het%20gemiddelde.

3. https://www.buienradar.nl/nederland/weerbericht/blog/windstoten-op-komst-03988f

4. https://www.knmi.nl/over-het-knmi/nieuws/windparken-mengen-zich-in-het-weer

De Zon is toch de voornaamste oorzaak van de aardse opwarming.

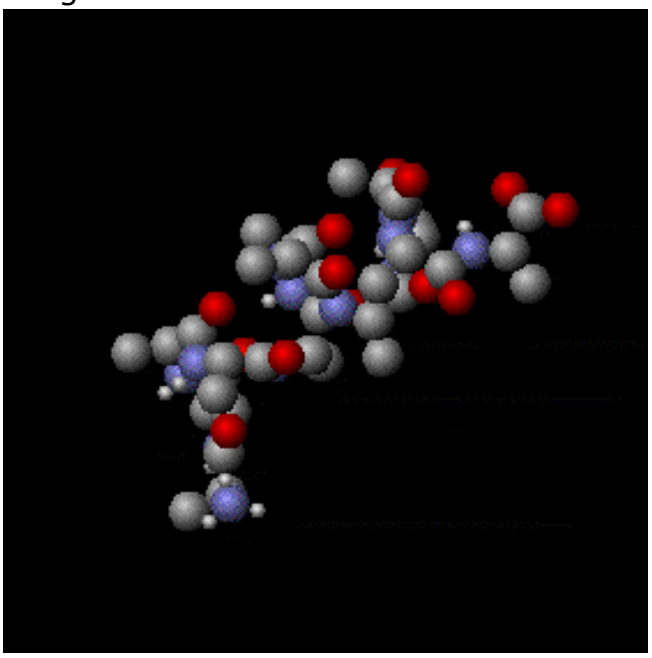
Door: Ap Cloosterman

https://pixabay.com/nl/photos/oceaan-zee-golven-sunrise-1867285/

Warmte

Thermodynamica of warmteleer is het onderdeel van de natuurkunde dat de beweging van moleculen bestudeert.
De grootte van snelheid van moleculen interpreteren we als warmte.

Beweging van moleculen

Hoe groter de snelheid van moleculen hoe meer warmte er ontstaat.
Een magnetron oven verhoogt de snelheid van watermoleculen en door de toename van de snelheid ontstaat er meer wrijving van de moleculen onderling en ontstaat er warmte.

Warmte is een maat voor de energie, in dit geval thermische energie. De warmte geeft aan hoeveel energie er wordt overgedragen van een voorwerp met een hoge temperatuur naar een voorwerp met een lage temperatuur. Warmte gaat dus altijd van een hoge naar een lage temperatuur, nooit andersom!

Warmte kan zich op drie manieren transporteren van het ene voorwerp naar het andere voorwerp. Dit zijn de volgende drie manieren:

Geleiding: Bij geleiding wisselen twee voorwerpen die in contact met elkaar warmte met elkaar uit. Dit gebeurt doordat warmte stroomt van deeltjes met een hoge temperatuur naar deeltjes met een lage temperatuur. Hoelang dit duurt, is afhankelijk van het soort materiaal. Twee metalen wisselen bijvoorbeeld sneller warmte uit dan twee stenen.

Stroming: Bij stroming geeft het voorwerp met een hoge temperatuur warmte af aan de omringende lucht (of een ander vloeistof of gas). Vervolgens ontstaat er een warmtestroom door de ruimte, waardoor de warmte meer verdeeld wordt. Dit is een vorm van transport over een grotere afstand.

Straling: Een voorwerp kan elektromagnetische straling afgeven en daarmee zelf warmte verliezen. Deze warmte verplaatst zich dan in alle richtingen door de ruimte. Dit is anders dan bij stroming, waar de warmte zich in een bepaalde warmtestroom verplaatst.
De meest bekende vorm van straling is de warmte die wij elke dag ontvangen van de Zon.

Zie: literatuurbron 1

De thermodynamica kent 3 hoofdwetten:
Hoofdwet 1:
Energie kan nooit ontstaan of verloren gaan.
Hoofdwet 2:
De entropie van een geïsoleerd systeem kan niet afnemen.
Entropie is een maat voor de willekeur in een natuurkundig systeem. Hoe hoger de entropie, hoe egaler de materie en energie verdeeld zijn. Hoe lager de entropie, hoe meer verschillen er zijn.
Hoofdwet 3:
Wanneer een perfect kristal wordt afgekoeld tot T=0ºK benadert de entropie zijn minimale waarde.

Thermodynamica is een zeer moeilijk vak en voor berekeningen is veel differentiële en integrale wiskunde nodig.
Door de lastige wiskunde en de abstracte begrippen is thermodynamica hét struikel vak van chemie- en chemisch technologische opleidingen.

Dat het een moeilijk en wellicht onbegrijpelijk stuk wetenschap is, geef ik onmiddellijk toe. Maar u moet nu niet afhaken, want ik heb dit met een bepaalde reden op papier gezet:

Ik weet namelijk zeker, dat praktisch alle bewindslieden en politici geen barst snappen van thermodynamica en dus ook geen juiste verklaringen kunnen geven voor wat betreft de oorzaken van de opwarming van de Aarde.
Maar zij zijn wel diegenen, die ons de enorme kapitaal vretende en niet werkende maatregelen voorschrijven om de opwarming tegen te gaan.
En dan heb ik het met name over het terugdringen van de CO_2 emissies en dat geen enkel effect meer heeft.
Dr. C. (Kees) le Pair zegt hierover kort en krachtig:

"Bij 400 ppm heeft CO_2 geen effect meer, terwijl het beneden 200 ppm juist wel enkele graden heeft toegevoegd".
Op dit moment bevat onze atmosfeer 420 ppm CO_2.

Een probleemloze en beheerste overgang, zonder tijdsdruk naar duurzame kernenergie is aanbevelingswaardig om reden van toekomstige tekorten aan fossiele brandstoffen, milieu- en luchtverontreiniging tijdens ontginning, raffinage en praktische toepassing, en onbetrouwbare leveranciers.

In dit artikel laten we de thermodynamica verder voor wat het is en beperken ons tot de belangrijkste onderwerpen over de opwarming van de Aarde.

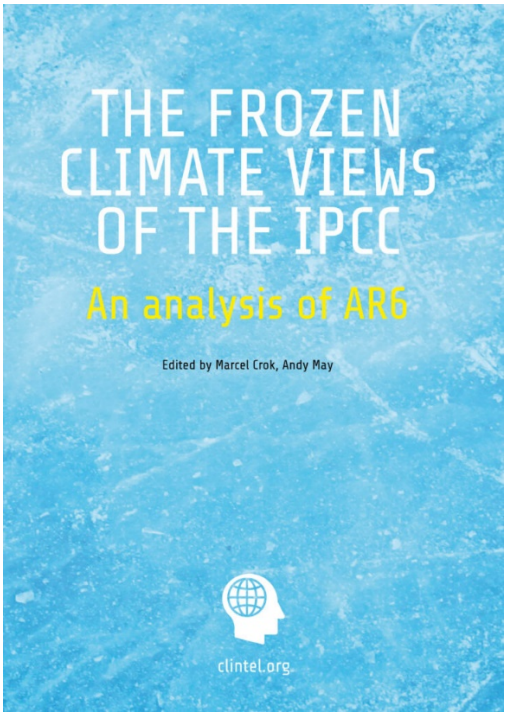
Klimaatverandering/Opwarming van de Aarde.

In oktober 2019 heeft het IPCC (International Panel on Climate Change) haar eerste rapport uitgebracht.
Inmiddels is het 6^{e} rapport (AR6) verschenen. Een groep wetenschappers van Clintel heeft dit rapport bestudeerd en kritiek geleverd.
Wetenschapsjournalist Marcel Crok heeft hierover een rapport uitgebracht.

Maart 2023

Nu de wereld wordt geconfronteerd met een steeds urgentere klimaatcrisis, heeft het IPCC de wereldgemeenschap een duidelijke waarschuwing gegeven in zijn laatste rapport, het AR6 Synthesis Report: Climate Change 2023. Het rapport bevestigt dat de planeet al 1,1°C warmer is dan vóór industriële niveaus, en zelfs met de vooruitgang die is geboekt in het beleid en de wetgeving rond klimaatmitigatie, is het waarschijnlijk dat de opwarming de komende decennia meer dan 1,5°C zal bedragen.

Mei 2023

Het IPCC negeert zeer relevante wetenschappelijke literatuur waaruit blijkt dat schade en sterfte door 'klimaatrampen' niet is toegenomen. Schade door extreem weer is licht afgenomen sinds 1990 en sterfte door extreem weer is zelfs met meer dan 95% gedaald in de afgelopen eeuw. Het IPCC meldt dat 'goede nieuws' niet en claimt zelfs – na een groot deel van de literatuur weg te laten – het tegenovergestelde, namelijk een toename van schade.

De fouten die het Clintel-rapport constateert zijn veel ernstiger dan de fouten die in 2010 werden gevonden in het vierde IPCC-rapport. Dat leidde destijds tot het onderzoek van de Interacademy Council (IAC). Clintel is van mening dat het IPCC zou moeten worden hervormd of opgeheven.

Het boek is tot stand gekomen met medewerking van een tiental wetenschappers en experts uit het internationale Clintel-netwerk.

Stichting Climate Intelligence (Clintel) is opgericht in 2019 door emeritus professor geofysica Guus Berkhout en wetenschapsjournalist Marcel Crok. Belangrijkste doelstelling van Clintel is het genereren van kennis over en inzicht in de omvang, aard, oorzaken en gevolgen van klimaatverandering en het klimaatbeleid dat hierop betrekking heeft.
Ook wil Clintel deelnemen aan debatten over klimaatwetenschap en -beleid en ook aan besluitvormingsprocessen dienaangaande.
Clintel publiceerde in 2019 de World Climate Declaration (zie clintel.org) dat inmiddels door ruim 1500 wetenschappers en experts is ondertekend.

Ik heb Marcel Crok gevraagd naar de reacties op zijn boek.
Zijn antwoord: "*vrijwel geen reacties*".

De onkunde bij de Overheid en Politiek is kennelijk zo groot, dat men niet is staat is om op basis van klimaatkennis te reageren.
En dat zijn dan de verantwoordelijke leiders, die denken dat ze onze samenleving kunnen behoeden voor klimaatverandering.
De uitspraak van Timmermans over de storm "Poly" op 5 juli 2023, dat dit een typisch voorbeeld is van klimaatverandering spreekt boekdelen:
"Het heeft allemaal te maken met klimaatverandering. Als we voorbeelden willen van hoe dringend het is, hoeven we slechts naar buiten te kijken."
Je reinste paniekzaaierij.
[Je moet er niet aan denken, dat deze CO_2-hater premier van Nederland wordt. Zie: literatuurbron 2]
Chris Weijenborg, docent dynamische meteorologie aan de Wageningen Universiteit, zei hierover:
"Er bestaat geen wetenschappelijke basis voor zo'n uitspraak"

KNMI-meteoroloog Peter Siegmund zag geen relatie tussen klimaatverandering en de heftige neerslag in 2021.

De Amerikaanse kwantumtheoreticus en experimenteel natuurkundige Prof. Dr. John Francis Clauser behoorde in 2022 tot de Nobelprijswinnaar voor natuurkunde.

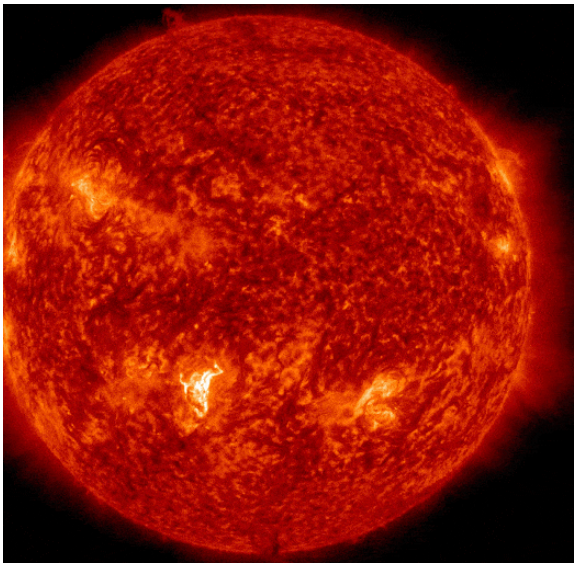
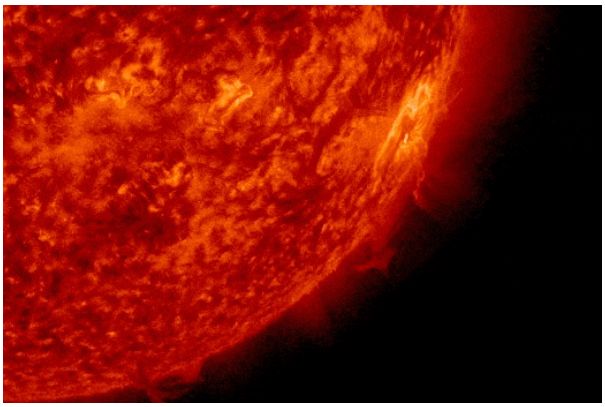
Clauser is een fel criticus van de gefantaseerde klimaatbeweging en hysterische berichtgeving in de media over de klimaatverandering. Volgens hem heeft het klimaatonderzoek zich *"in een enorme choquerende journalistieke pseudowetenschap" veranderd. Het narratief van de "klimaatnoodtoestand" noemt hij "gevaarlijke corruptie van de wetenschap, die de wereldeconomie en het welzijn van miljarden mensen bedreigt".*
Hij bekritiseert dat er via journalisten, activisten, politici en regeringsinstellingen veel foute informatie wordt verbreid. Het zorgen voor een gepaste levensstandaard voor grote delen van de wereldbevolking en de daarmee verbonden energiecrisis zou een veel groter probleem zijn dan de zogenaamde klimaatcrisis. De klimaatpolitiek van de Amerikaanse president Joe Biden zou fout zijn.

Zie literatuurbron: 3

De invloed van de Zon

Zie: Literatuurbron 4

Er zijn steeds meer indicaties dat de Zon aanzienlijke invloed heeft op het klimaat. Met name de fluctuaties in zonneactiviteit blijken een belangrijke factor. De fluctuaties in de intensiteit van de Zon blijken een goede verklaring te vormen voor de klimaatveranderingen.

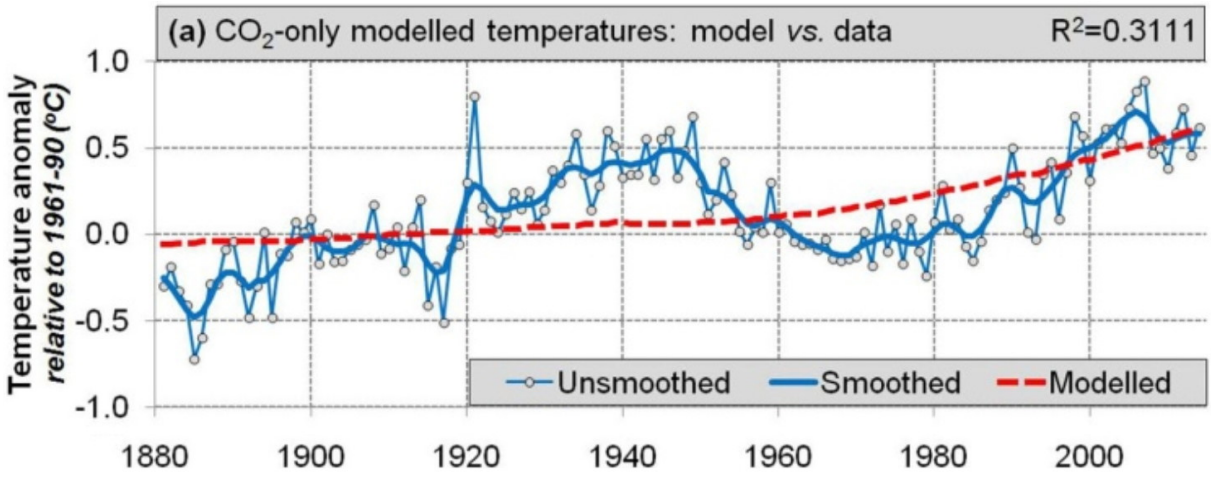

https://spaceweather.com/ 16 juli 2023 18 juli 2023

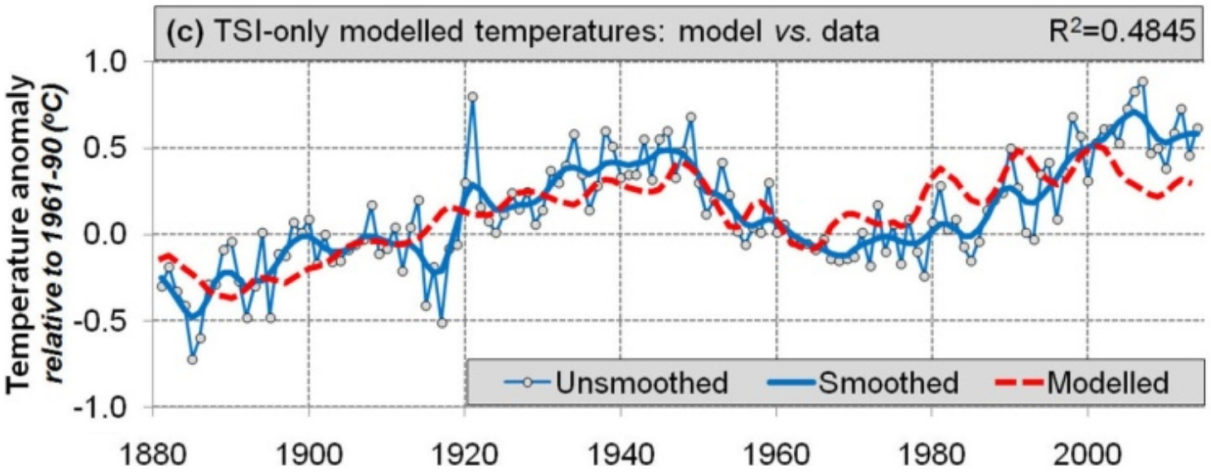
De explosie van een kleine en grote zonnevlek

Zonnevlekken zijn relatief donkere vlekken op het oppervlak van de Zon. Het aantal zonnevlekken is een maat voor de activiteit van de zon: hoe meer er te zien zijn, hoe actiever en krachtiger de zon.
De veranderdingen in het aantal zonnevlekken laten zien dat de Zon niet een constante energiebron is, maar dat er natuurlijke variaties zijn.
Het aantal zonnevlekken blijkt (naast andere factoren) een indicatie van de hoeveelheid zonnestraling op Aarde, de zogenaamde Total Solar Irradiance (TSI).
Voor de recente klimaatveranderingen blijkt de Zon een veel grotere rol te spelen dan waar het IPCC van uitgaat.

Onderstaande grafiek (a) toont de temperatuurreconstructie op het noordelijk halfrond (in blauw) vergeleken met de atmosferische CO_2-concentratie (in rood). Deze samenhang is erg slecht. Grafiek (b) toont hetzelfde temperatuurverloop vergeleken met de TSI. Het is duidelijk te zien dat deze samenhang veel beter is. Op basis van deze gegevens komen onderzoekers tot de conclusie dat de invloed van CO_2 klein is, veel kleiner dan waar het IPCC mee rekent. Zij schatten in dat de klimaatgevoeligheid maximaal 0,44°C is.

Grafiek a: Temperatuur NH t.o.v. CO_2 concentratie

Grafiek b: Temperatuur NH t.o.v. TSI

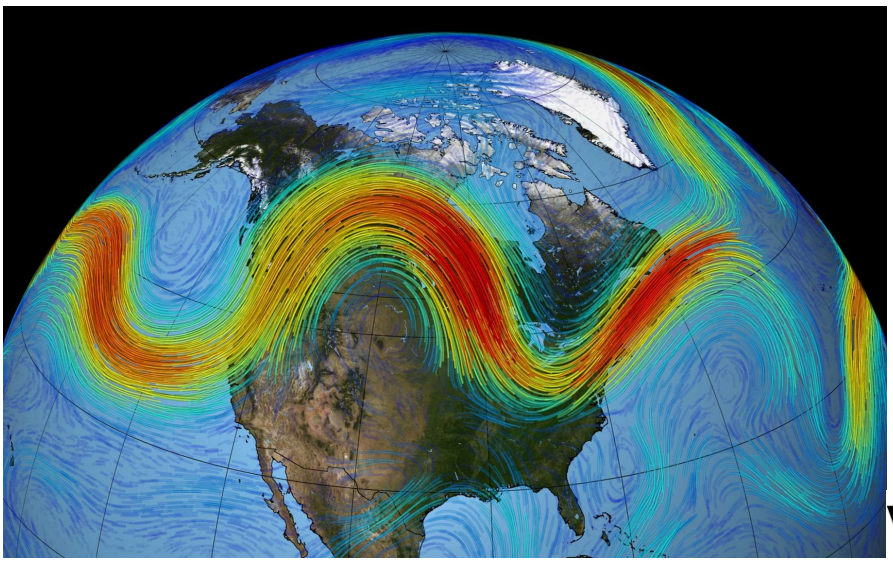
Het temperatuurverloop zoals gemeten op het platteland op het noordelijk halfrond (NH) wordt voornamelijk veroorzaakt door veranderingen in zonneactiviteit en dus niet door de CO_2-concentratie.

In grafiek b is duidelijk zichtbaar, dat de TSI (temperatuur) vanaf 1980 door de toegenomen zonneactiviteit met ongeveer 0,7ºC is gestegen. Met de opwarming (tot 400 ppm!) door het broeikas CO_2 is er sprake van een totale aardse opwarming van 0,7 + 0,44 = 1.14ºC.

In een recente uitgebreide publicatie in Research in Astronomy and Astrophysics (RAA) komen 23 experts vanuit 14 verschillende landen tot de conclusie dat het IPCC ten onrechte belangrijke gegevens over de natuurlijke variaties van de zonnestraling buiten beschouwing laat.
Zij bevestigen de conclusie dat de meeste, zo niet alle, temperatuur- veranderingen op de lange termijn het gevolg zijn van natuurlijke factoren.

De invloed van straalstromen op hittegolven.

Een straalstroom is een zeer sterke wind die in de regel op 9 à 10 kilometer hoogte waait. Weerkundigen spreken van een straalstroom als de wind op die hoogte een snelheid heeft van meer dan 100 kilometer per uur (windkracht 11 of meer). Regelmatig worden hogere windsnelheden bereikt van meer dan 350 kilometer per uur.
De straalstroom is gemiddeld enkele duizenden kilometers lang, enkele honderden kilometers breed en slechts een paar kilometer dik. Het is dus een zeer langgerekte maar smalle band met hoge windsnelheden, die door de atmosfeer kronkelt als een rivier in het landschap.
De straalstroom ontstaat door het verschil in temperatuur op de noordpool en de evenaar.

VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

De straalstromen boven Europa en Azië zijn aan het veranderen. Periodes waarin de straalstroom zich in tweeën splitst en zo een dubbele straalstroom vormt, worden langer.
Er bestaan drie soorten van straalstromen zijn, waarvan de dubbele straalstroom er één is.
Het aantal keren per jaar dat een dubbele straalstroom voorkomt is niet echt veranderd, maar ze duren nu wel een stuk langer. Deze toename zorgt er voor, samen met de algehele temperatuurstijging door klimaatverandering, dat er intensere hittegolven ontstaan en dat dit ongeveer 30 procent van de hittegolftrends in heel Europa verklaart.
De toenemende aanhoudendheid van dubbele straalstromen is vooral relevant voor West-Europa.
"Als we echter alleen naar het westelijke deel van Europa kijken, verklaart het bijna 100 procent," zegt Efi Rousi van het Potsdam Institut für Klimafolgenforschung.
"Dit in tegenstelling tot andere Europese regio's zoals het Middellandse

Zeegebied en Oost-Europa, waar uitdroging van de grond waarschijnlijk belangrijker is voor het ontstaan van langdurige hittegolven".

Zie: literatuurbron 5.

Invloed van uitlaatgassen van vliegtuigen op straalstromen?

De wereldwijde vloot telt meer dan 29.000 passagiersvliegtuigen. Die zijn ongeveer 38 procent van de tijd in de lucht.
Gemiddeld vliegen er dus 11.000 toestellen tegelijkertijd in de atmosfeer.
Militair vliegverkeer is hierbij niet meegerekend!

Het brandstofverbruik van een groot passagierstoestel bedraagt gemiddeld +/- 10 ton kerosine per uur.
Kerosine bestaat uit een mix van veel grotere koolwaterstofmoleculen, zeg bij benadering $C_{14}H_{30}$.
De verbranding van kerosine:

$2\ C_{14}H_{30} + 43\ O_2 \rightarrow 28\ CO_2 + 30\ H_2O$
Molecuul gewichten:
$C_{14}H_{30} = 198{,}39$; $CO_2 = 44{,}01$; $H_2O = 18{,}015$

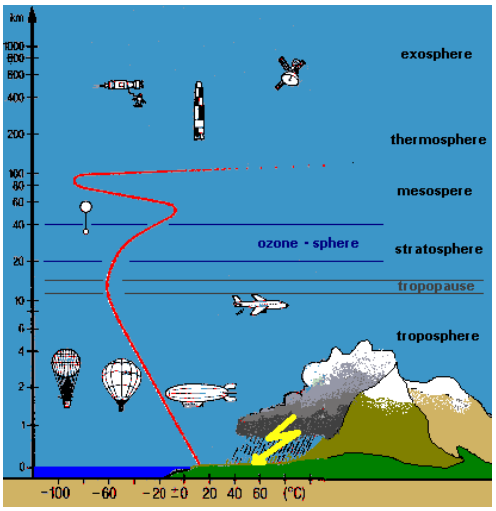
Per uur aan uitlaatgassen van 11.000 vliegtuigen:

$\frac{10}{396{,}78}$ x 11.000 x 28 x 44,01 = 341.627 ton CO_2

$\frac{10}{396{,}78}$ x 11.000 x 30 x 18,015 = 149.830 ton H_2O

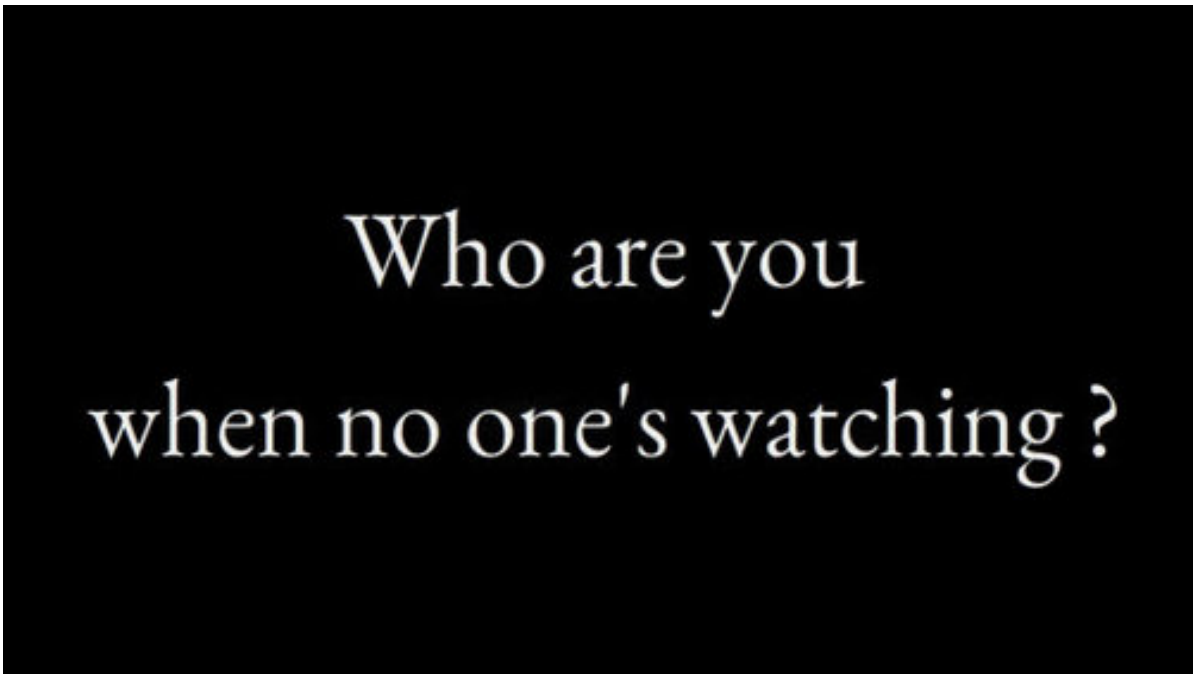
Nederland telt 8,1 miljoen huishoudens.
Gemiddeld is de CO_2 uitstoot van een huishouden per jaar: 13 ton.
Een jaar = 365 x 24 = 8760 uur.
De uitstoot van 8.1 miljoen huishoudens per uur:
13/8760 x 8.100.000 = 12.020 ton CO_2.
Alle 11.000 grote passagiersvliegtuigen tezamen stoten per uur 28,4 x zoveel CO_2 uit dan de 8,1 miljoen Nederlandse huishoudens.
Het is maar, dat u dat even weet.

Overigens heb ik geen flauw idee wat het effect is op de straalstromen en daarmee op veranderingen van het weer (en op de lange duur op het klimaat) met zulke gigantische hoeveelheden op +/- 10 km hoogte aan uitstoot van CO_2 en waterdamp (H_2O) en verbruik van zuurstof (O_2).
De mens loost op grote schaal hete afvalgassen in de bovenste laag van onze troposfeer zonder zich te realiseren wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn.
Bovendien worden er grote hoeveelheden zuurstof (O_2) voor verbranding van kerosine aan deze bovenste laag onttrokken, terwijl ter plaatse er al +/- 70% minder O_2 aanwezig is dan op de begane grond.

Altitude (Meters)	Altitude (Feet)	O2%	Category	Example
0 m	0 ft	20.9	Low	Altitude Dream HQ
500 m	640 ft	19.6	Low	
1000 m	3281 ft	18.4	Medium	Chamonix, France (995m - 3,264 ft)
1500 m	4921 ft	17.3	Medium	
2000 m	6562 ft	16.3	Medium	
2500 m	8202 ft	15.3	High	Aspen, US (2410m - 7,907 ft)
3000 m	9843 ft	14.4	High	
3500 m	11483 ft	13.5	High	
4000 m	13123 ft	12.7	Very High	
4500 m	14764 ft	11.9	Very High	
5000 m	16404 ft	11.2	Very High	Mont Blanc, France (4810m – 15,780m ft)
5500 m	18045 ft	10.5	Extreme	
6000 m	19685 ft	9.9	Extreme	Kilimanjaro, Tanzania (5895m - 19,340m ft)
6500 m	21325 ft	9.3	Extreme	
7000 m	22966 ft	8.7	Extreme	Aconcagua, Argentina (6962m – 22,841 ft)
7500 m	24606 ft	8.2	Extreme	
8000 m	26247 ft	7.7	Ultra	
8500 m	27887 ft	7.2	Ultra	Mount Everest, Nepal (8848m – 29,028 ft)
9500 m	29528 ft	6.8	Ultra	

https://www.keesfloor.nl/weerkunde/3atmosfeer/3atmosfeer.htm https://altitudedream.com/altitude-to-oxygen-chart/

Oceaanwater van 36°C

De Volkskrant kopte op 17 juli 2023:
In Florida breekt het zeewater met 36 graden alle records.
"De Verenigde Staten beleven een historische hittegolf. Voor de kust van Florida breekt het zeewater alle hitterecords, met grote gevolgen niet alleen voor strandgangers, maar ook voor het toch al bedreigde koraal".

Onmiddellijk doet de vraag zich voor:
Hoe kan dit gebeuren en wat is de oorzaak?

In bovenstaand artikel meldt de krant:
"De oorzaak van dit extreme weer in de VS is een zogeheten 'hittekoepel', een meteorologisch fenomeen waarbij hoge luchtdruk als een deksel over

een gebied blijft hangen en zo de warmte vasthoudt. Klimaatverandering leidt ertoe dat dit soort koepels vaker voorkomen, en toenemen in duur en intensiteit".

Er zijn ook andere oorzaken aan te wijzen:
* Natuurlijke variaties van zonlicht: meer of minder bewolking – meer of minder stof in de lucht;
* EL NIŇO;
* Vermindering snelheid van de Warme Golfstroom;
* Onderzeese vulkanen.

Zie: literatuurbronnen 6, 7, 8 en 9.

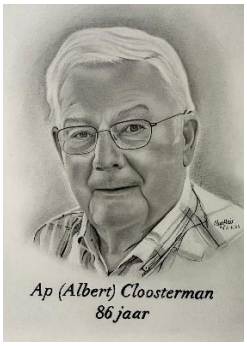
Literatuurbronnen.

1. https://www.mrchadd.nl/academy/vakken/natuurkunde/warmte-wat-is-dat-nou-precies#:~:text=Warmte%20is%20een%20maat%20voor,een%20lage%20temperatuur%2C%20nooit%20andersom
2. https://nieuwrechts.nl/93705-met-timmermans-koerst-links-af-op-een-kaagiaans-debacle/SXVzY0JOUzNPbHB2L2dxZGhiV2k4ejdlOHFQNVJSZWhPREp0QkllbGd0MXRUUnF3TXc9PQ
3. https://www.freiewelt.net/nachricht/physik-nobelpreistraeger-narrativ-vom-klimanotstand-ist-pseudowissenschaft-10093751/
4. https://www.klimaatfeiten.nl/oorzaken/zon
5. https://vu.nl/nl/nieuws/2022/toename-hittegolven-europa-gelinkt-aan-veranderende-straalstroom
6. De afnemende snelheid van de Warme Golfstroom is de belangrijkste oorzaak van de klimaatverandering.pdf
7. https://www.nu.nl/klimaat/6267840/atlantische-oceaan-was-nog-nooit-zo-warm-experts-op-zoek-naar-oorzaken.html
8. https://www.nioz.nl/en/news/dossier-warm-sea-and-ocean-water
9. https://www.climategate.nl/2020/01/ap/

Worden Alarmisten en Sceptici het ooit eens over de oorzaken van klimaatverandering?

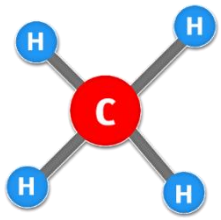

Door: Ap Cloosterman

Er zijn gassen in onze atmosfeer, die ons het leven zuur maken, maar van de andere kant noodzakelijk zijn voor de groei en bloei van plantaardig, dierlijk en menselijk leven en ook voor ons welzijn, zoals:
Stikstof (stikstofoxiden NO_x en ammoniak NH_3)
Kooldioxide (CO_2)
Methaan (CH_4)
In dit artikel is methaan als onderwerp gekozen.

Methaan als broeikasgas.

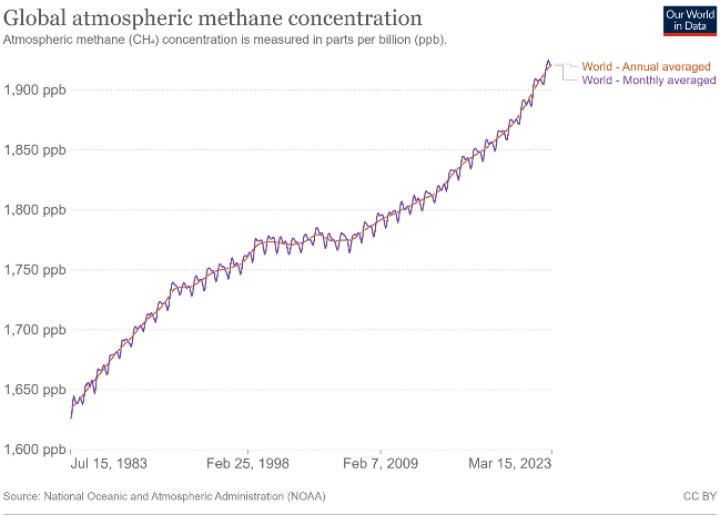

methaan CH_4; C = koolstof en H = waterstof

Figuur 1.

Methaan is een kleurloos gas dat het hoofdbestanddeel is van aardgas. Als broeikasgas is methaan zo'n 25 à 34 keer sterker dan CO_2. Methaan wordt op natuurlijke wijze geproduceerd door bacteriën bij de afbraak van dode planten en dieren. Methaan ontstaat vooral in natte natuurgebieden als moerassen en venen, maar wordt bijvoorbeeld ook geproduceerd in onze darmen.

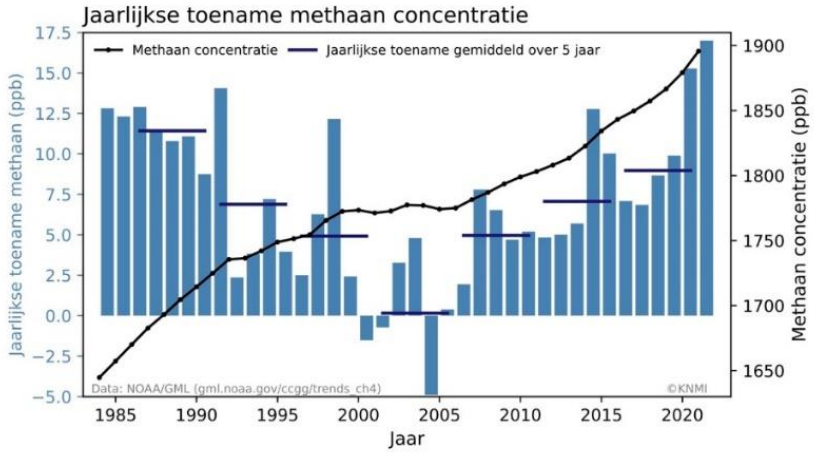
Het methaangehalte in onze atmosfeer stijgt. Zie: figuur 2.

Figuur 2.

Vanaf 1750 is de hoeveelheid methaan in de lucht meer dan verdubbeld, waarbij in 2023 zelfs al 1.900 ppb (1,9 ppm) wordt gemeten.
De hoeveelheid methaan in onze atmosfeer t.o.v. de hoeveelheid CO_2 is klein: verschil is een factor 221.
De gehaltes aan methaan zijn uitgedrukt in ppb's en dit zijn parts per billion (delen per miljard), terwijl de CO_2 concentraties worden weergegeven in ppm's en dit zijn parts per million (delen per miljoen).

Per jaar verschilt de toename van methaan in onze atmosfeer, zoals uit onderstaande grafiek (figuur 3) blijkt:

Figuur 3.

De hoeveelheid methaan in de atmosfeer (zwart) en de variaties in de jaarlijkse toename (blauw). Bron: NOAA.

Als we de CH_4 concentratie in onze atmosfeer willen verlagen dan is het van belang te weten waarom er in 2000 en 2001, maar vooral in 2004 concentratie verminderingen hebben plaats gevonden.
Het KNMI rept daar niet over.

Uit recent onderzoek blijkt dat de toename sinds 2010 vooral moet worden gezocht op (sub-)tropische breedtegraden, met name in Afrika en in delen van Azië (China en Zuidoost-Azië). Behalve om natuurlijke variaties gaat het om methaanemissies vanuit de landbouw (met name rijstteelt) en de veeteelt in de (sub-)tropen.
Nieuwe metingen met het satellietinstrument Tropomi bevestigen dat in deze gebieden de grootste methaanuitstoot plaatsvindt.
Zie: literatuurbron 1.

Vooral de laatste 50 jaar is de methaanuitstoot fors gegroeid wat toe te schrijven is aan de productie van olie en gas.
In de eerste twaalf jaar, dat methaan in de lucht is, houdt het ongeveer 86 keer meer warmte vast dan CO_2. Daarna verdwijnt het vrij snel, in tegenstelling tot CO_2 dat honderden jaren actief blijft in de atmosfeer.
CO_2 stapelt zich dus op, terwijl methaan weer verdwijnt.

Volgens een VN rapport wordt de helft van de wereldwijde methaanuitstoot door mensen veroorzaakt. Methaan producerende bacteriën bevinden zich in de ondergelopen bodems van de rijstvelden en in de pens van koeien.
Omdat we wereldwijd steeds meer vlees eten heeft dit een groot effect op de hoeveelheid methaan die in de lucht komt. Zie: literatuurbron 2.

Een bijdrage van toegenomen emissies van methaan bij de schaliegaswinning in de Verenigd Staten in de laatste tien jaar is ook aannemelijk. De exacte bijdrage van deze schaliegasrevolutie is nog niet duidelijk.

Door de stijgende temperatuur ontdooit er steeds meer permafrost in de toendragebieden van onder andere Siberië en daarbij komt methaan vrij.

Een andere bron is de opwarming van het oceaanwater waardoor het vaste methaanhydraat, dat op of in de oceaanbodem zit, verdampt, waarbij methaan naar boven borrelt.
Zie: literatuurbron 3.

Het opwarmend vermogen van een broeikasgas is groter naarmate het molecuulgewicht toeneemt. Zie onderstaande tabel.

broeikasgas	formule	opwarmend vermogen (GWP)
koolstofdioxide	CO_2	1
methaan	CH_4	28
lachgas of distikstofoxide	N_2O	273
zwavelhexafluoride	SF_6	25.200
stikstoftrifluoride	NF_3	17.400
gefluoreerde gassen	HFK, CFK, PFK	771 - 7 380

Bv. methaan heeft een GWP van 28: de uitstoot van 1 kg methaan heeft dus hetzelfde effect als 28 kg CO_2 (bron: AR6).

Zwavelhexafluoride werd gebruikt als isolerend gas in dubbel glas, in tennisballen en de zolen van sportschoenen, ook reservewielen werden ermee gevuld. Maar sinds 2007 zijn deze toepassingen in de EU verboden, wegens het negatieve effect als broeikasgas. Toegestaan blijft het echter nog wel in de elektrische industrie. Hier wordt het vooral gebruikt in hoogspanningsinstallaties.

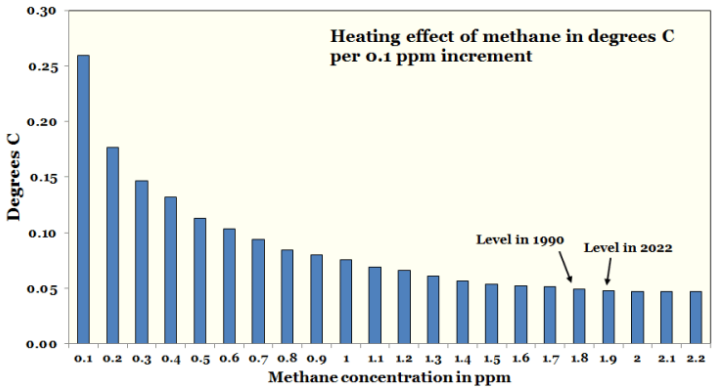
Stikstoftrifluoride, een kleurloos, geurloos, niet ontvlambaar maar toxisch gas en wordt steeds meer gebruikt als industriële ontvetter bij de productie van LCD-schermen en fotovoltaïsche cellen.

Evenals over het broeikaseffect door CO_2 zijn er over de werking van CH_4 ook grote meningsverschillen.
Wetenschappelijk onderzoek kan niet zonder twijfel en tegenspraak.
En dan te weten, dat op het gebied van klimaatverandering tegenspraak niet wordt geaccepteerd.

Volgens de Australische geoloog David Archibald is het opwarmingseffect door methaan matig: *"Methaan: veel ophef over niets".*
Bij de huidige concentratie van 1900 ppb = 1,9 ppm (Let wel: bij CO2 hebben we het over 420 ppm!) verhoogt elke extra 0,1 ppm de atmosferische temperatuur met 0,05 °C.

David Archibald

Met de methaanconcentratie die momenteel elke 20 jaar met 0,1 ppm stijgt, zal de aardse atmosferische temperatuur tegen 2100 met 0,2 °C extra verhoogd zijn. De mensheid kan beslissen of zij zich zorgen moet maken over dit broeikaseffect. Zie: Figuur 4.

Figuur 4

Zie ook: https://co2coalition.org/publications/methane-and-climate/

De politiek spreekt in het algemeen over "klimaatverandering door broeikasgassen".
Er worden door hen panische uitspraken gedaan waar de honden geen brood van lusten.

VN-secretaris generaal António Guterres
Foto Shuttterstock.

De top 10 van de klimaatpaniekzaaiers wordt aangevoerd door VN-secretaris generaal António Guterres met zijn uitspraken:
" De wereld staat op de rand van de afgrond".
"Wij zitten op de snelweg naar een klimaathel met onze voet op het gaspedaal".

Frans Timmermans. Foto: Shutterstock.

Op de voet gevolg door Frans Timmermans, ex-vicevoorzitter van de EC:
*"Als we **mijn** klimaatprogramma niet uitvoeren, dan gaan onze kinderen vechten om water en voedsel".*
Bij het overlijden van de vrouw die om het leven is gekomen tijdens de storm Poly (welke volgens experts het gevolg was een weersverandering) zei hij:
"Het heeft allemaal te maken met klimaatverandering.
Als we voorbeelden willen van hoe dringend het is, hoeven we slechts naar buiten te kijken."
Timmermans pleitte hierbij om een Europese herdenkingsdag in het leven te roepen voor 'klimaatslachtoffers'.

Je moet er toch niet aan denken, dat deze doemdenkende klimabeet onze toekomstige minister president wordt.

Frans Timmermans. Cartoon: Mirjam Vissers.

Een oude vos verliest zijn streken niet!
Een kort overzicht:
● Hij zal het niet nalaten om zijn extreme, niet werkende en miljarden kostende Green Deal ideeën er verder in Nederland door te drukken.
● Er is daardoor geen of weinig geld over voor de oplossing van de huidige sociale problemen, zoals de toenemende armoede en de enorme woningtekorten.
Hem blijft niets anders over dan:

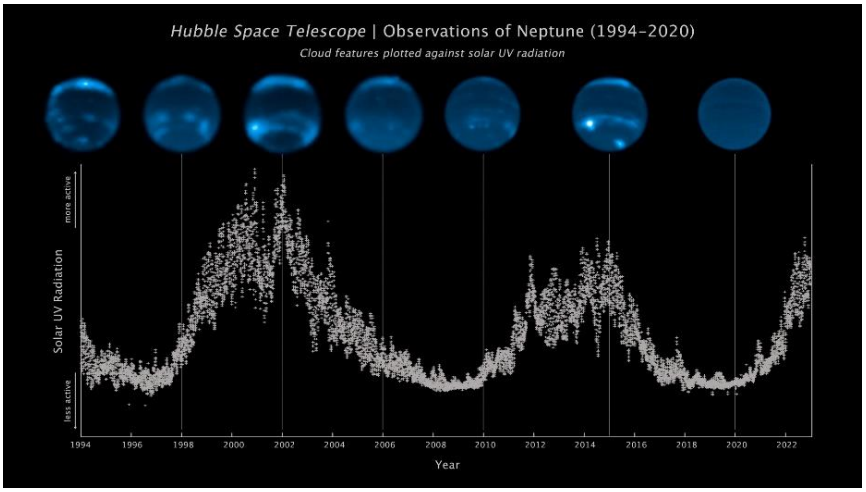
* Het uitdelen van broekriemen, zodat de 1 miljoen armlastigen de broek verder kunnen aanhalen.
* Het uitdelen van tenten, zodat de duizenden woningzoekenden een droog onderkomen krijgen.

● Bomen en planten zullen treuren, omdat hun voedsel (CO_2) voor eeuwig onnodig en tegen hoge kosten onder de zeebodem verdwijnt.
● Sceptische opvattingen over de oorzaken van klimaatverandering zullen, als hij de kans krijgt, strafbaar worden gesteld.
● Inspraak door de burger zal door deze goedgebekte politicus verder worden ondermijnd.
● TUD heeft hem onterecht en tegen de opvatting van vele wetenschappers en professionals in, een eredoctoraat verleend.

Het zal mij waarschijnlijk niet in dank worden afgenomen, maar Mark Rutte deed het zo slecht nog niet en stond bovendien dag en nacht voor zijn Nederland paraat.
Een betere goodwill naar het buitenland zal er niet komen.

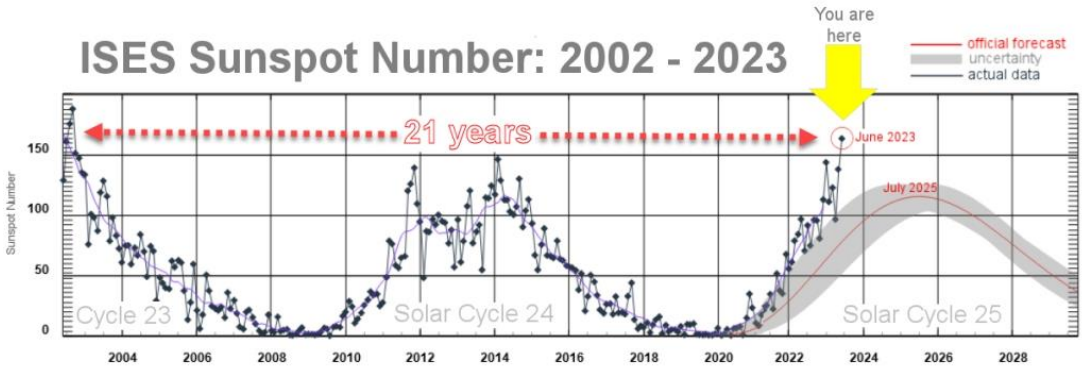
Het moet toch nog maar eens gezegd worden:
<u>De voornaamste oorzaak van de huidige klimaatverandering is de verhoogde activiteit van de **ZON!**</u>
<u>Zie:</u> literatuurbron 4.

Op 17 augustus 2023 publiceerde NOVA Astronomie
(NOVA = Nederlandse Onderzoekschool voor Astronomie)
het volgende artikel:
Verdwijnende wolken op Neptunus houden verband met de zonnecyclus.
Planeetwetenschappers zijn verrast door het verband tussen Neptunus en de zonneactiviteit, omdat het zonlicht ter plaatse van de verste planeet van ons zonnestelsel duizend keer zo zwak is als op Aarde. Desondanks lijkt de wolkenvorming op Neptunus sterker samen te hangen met de zonneactiviteit dan met zijn eigen vier seizoenen, die elk ongeveer veertig jaar duren.

Figuur 5
Deze reeks Hubble-opnamen laat zien hoe de hoeveelheid bewolking op Neptunus op en neer gaat. De meeste bewolking ontstaat na een piek in de zonneactiviteit. © NASA, ESA, LASP, Erandi Chavez (UC Berkeley), Imke de Pater (UC Berkeley)

De verwachting was, dat Zonnecyclus 25 niet zo sterk zou zijn.
Het lijkt erop dat Zonnecyclus 25 sterker wordt dan Zonnecyclus 24.
Zie: figuur 6.

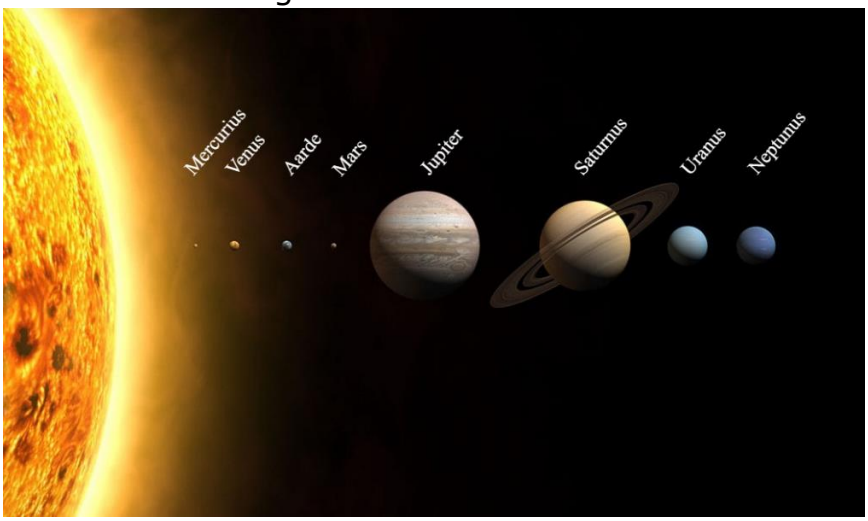

Figuur 6
https://spaceweatherarchive.com/2023/07/05/sunspot-counts-hit-21-year-high/

Govert Schilling schrijft bij figuur 5:

Normaal gesproken drijven er banden met witte wolken ten noorden en ten zuiden van de evenaar van Neptunus. Die zijn niet altijd even goed zichtbaar, maar in 2019 verdwenen ze bijna geheel in vrij korte tijd.
Wat blijkt: als de Zon eens in de elf jaar actiever is dan gemiddeld zijn er veel heldere wolken, maar bij geringere zonneactiviteit zijn het er juist minder.
Het is een opmerkelijke ontdekking: Neptunus staat op 4,5 miljard kilometer afstand van de Zon, en het zonlicht is er bijna duizend keer minder fel dan op Aarde. Dat de Zon zo'n grote invloed zou kunnen hebben op de verre planeet hadden veel wetenschappers niet door.

De afstand Zon – Aarde is gemiddeld 150 miljoen km.
De afstand Zon – Neptunus is gemiddeld 4,5 miljard km. Zie: figuur 7.
De Aarde ontvangt 1000x meer zonnewarmte dan Neptunus.

Figuur 7
https://nl.wikipedia.org/wiki/Zonnestelsel

Zelfs voor de grootste klimaatleek moet het nu toch duidelijk zijn, dat we te maken hebben met een forse stijging van de zonneactiviteit, die zelfs de atmosfeer van Neptunus beïnvloed en dus extra sterk de atmosferische temperatuur van de Aarde kan verhogen!

Het is verstandig om het maximum van zonnecyclus 25 af te wachten. Daarna zal de zonneactiviteit, zoals het in de afgelopen eeuwen altijd al is gebeurd, afnemen en zal de extra opwarming van de Aarde niet langer parten spelen.
De vraag is dan wel wat het voortschrijdend effect zal zijn van het reeds opgewarmde oceaanwater!

De invloed van woestijnzand op het terugdringen van methaan in onze atmosfeer.

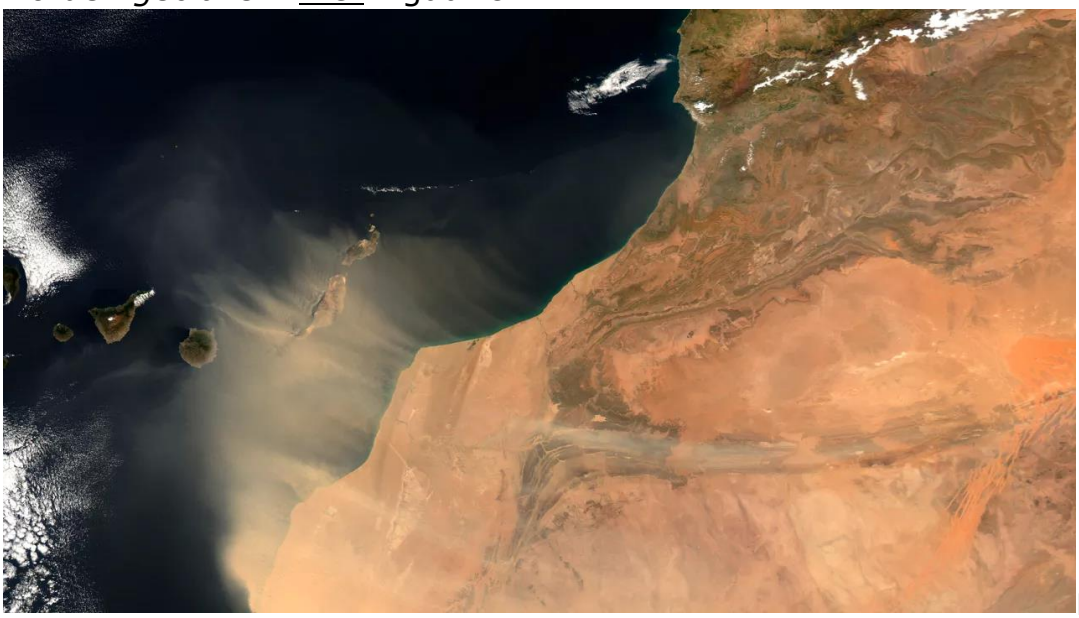
Woestijnstof uit de Sahara dat in wolken over de wereld wordt geblazen, blijkt het broeikasgas methaan uit de lucht te halen.
Dat heeft een team van wetenschappers ontdekt.
"We zijn weer een stapje dichter bij een beter begrip van klimaatprocessen", stelt marien geoloog Jan-Berend Stuut van het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ).
Dit is eind juli gepubliceerd in het wetenschappelijk tijdschrift Proceedings of the National Academy of Sciences.

prof. dr. Jan-Berend Stuut

"In woestijnstof zit ijzer. Dat ijzer bindt zich, evenals chloor uit verdampend zeewater, dankzij zonlicht aan methaan. De binding met ijzer en chloor zorgt ervoor dat het methaan wordt afgebroken, en niet meer schadelijk is. Het woestijnstof moet over zee waaien, want anders vindt dit proces niet plaats", legt Stuut uit.
Zie: Literatuurbron 5.

Zee geoloog prof. dr. Jan-Berend Stuut onderzoekt de rol van woestijnstof op het aardse klimaat:
"In de Atlantische Oceaan tussen Afrika en de Caraïben hebben we een grote serie meetinstrumenten geplaatst, die allemaal stof uit de Sahara opvangen. Toen we in deze vallen voor het eerst zandkorrels van bijna een halve millimeter groot vonden, geloofde bijna niemand ons omdat ze

veel te groot leken. Nu hebben we duidelijk aangetoond dat deze grote stofdeeltjes uit de Sahara naar de andere kant van de oceaan kunnen worden geblazen. Zie: Figuur 8

Figuur 8
Saharastof wordt massaal de westelijke Sahara uit geblazen richting Canarische Eilanden en Atlantische Oceaan.
Bron:https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/08/04/saharastof-helpt-om-methaan-uit-de-atmosfeer-te-verwijderen/

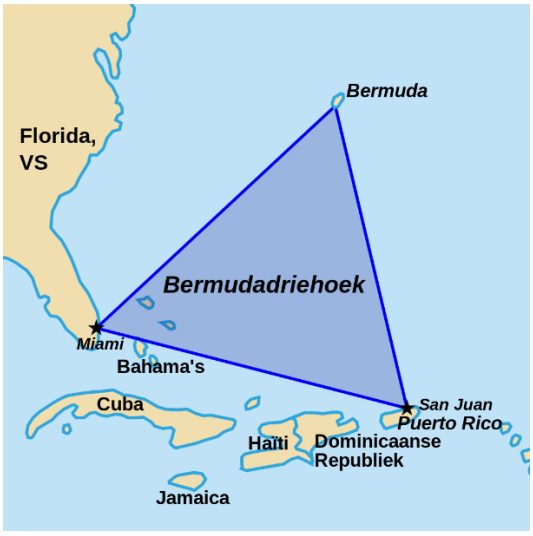
Deze vondst heeft gevolgen voor zowel de atmosfeer als de oceaan. Stof verstrooit licht en warmte, beïnvloedt de vorming van regendruppels en wolken, maar onderdrukt ook de ontwikkeling van orkanen. Bovendien zit woestijnstof uit de Sahara vol met voedingsstoffen en metalen zoals ijzer. Het fungeert daarom als een meststof die de oceanen voedt.
Zo profiteert de groei van algen van deze meststof.
Dit maakt Saharastof tot een belangrijke factor in de algehele balans van algengroei in de oceanen en dus in het wereldklimaat.
Want als die algen afsterven, kunnen ze de koolstof die ze hebben ingesloten, meenemen naar de oceaanbodem en dat zou de uitstoot van CO_2 door verbranding van fossiele brandstoffen enigszins kunnen compenseren".

Overigens zal deze compensatie op dit moment niets veranderen, omdat dit proces al langdurig plaatsvindt terwijl dit onderzoek het nu pas aan het licht heeft gebracht.

Methaanhydraat

De oceaanbodem bevat veel sedimenten. Door een microbiologisch proces en bij onvoldoende zuurstof ontstaat methaan. De oceaanbodem bevat daardoor grote methaanvoorraden.
Uit het methaangas kan zelfs ijs gevormd worden bij een temperatuur van

1-2 °C, onder invloed van hoge druk, die bijvoorbeeld op de zeebodem in de Bermudadriehoek heerst. Zie: figuur 9.

Figuur 9

De oceaan is daar enorm diep en bij elke 10 meter méér de diepte stijgt de druk één atmosfeer. Op een diepte van 500 meter komt er methaangas uit de zeebodem. Door de hoge druk verandert het gas in ijskristallen, het zgn. methaanhydraat. Dit ijs zit in de bovenste lagen van de zeebodem, maar kan bij een onderzeese aardverschuiving weer overgaan in methaangas.
Als bij zo'n aardverschuiving veel gas omhoog komt, is de zee als een pan melk die overkookt. Het zeewater borrelt, pruttelt en wordt wit.
Komt er heel veel methaangas vrij, dan kan het water geen schepen meer dragen. Het gas verdunt het water zo, dat het zijn draagvermogen (opwaartse druk) kwijtraakt. Zie: Figuur 10.

figuur 10

Noodgedwongen moeten schepen hun motoren stoppen, omdat het water niet langer bruikbaar is als koelwater.
Maar het methaangas blijft niet in zee. Het stijgt op en vormt dikke wolken. Zo kunnen vliegtuigen verdwijnen als ze de onzichtbare wolken van explosief methaangas binnenvliegen. De vliegtuigresten worden waarschijnlijk begraven onder het slib, op het moment dat de bodem weer tot rust komt.

De methaanhydraten zouden, vanwege de grote omvang van de voorraden, potentieel een belangrijke energiebron kunnen vormen, maar de winning ervan op de bodem van de oceaan is met de huidige stand der techniek nog zeer moeilijk.

Literatuurbronnen:

1. https://www.knmi.nl/over-het-knmi/nieuws/sterke-toename-van-methaan-in-2021

2. https://www.change.inc/energie/waarom-is-methaan-zo-belangrijk-voor-het-halen-van-de-klimaatdoelen-37299

3. https://www.climategate.nl/2022/11/co2-reductie-heeft-geen-effect-meer-maar-hoe-zit-het-met-methaan/

4. https://www.climategate.nl/2023/07/de-zon-is-toch-de-voornaamste-oorzaak-van-de-aardse-opwarming/

5. https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/artikel/5401872/oopgevend-klimaatonderzoek-woestijnstof-blijkt-methaan-uit-de

Uitnodiging | Mediatraining regio Gelderland-Midden
Maandag 18 september 2023 van 19.00 tot 22.00 uur
Stadhuis gemeente Doesburg (Phillipus Gastelaarsstraat 2 in Doesburg)

De media spelen een belangrijke rol in de lokale politiek. Ook sociale media zijn niet meer weg te denken. Maar hoe ga je daar als raadslid mee om? Hoe zorg je ervoor dat jouw boodschap helder overkomt? En welke regels gelden er eigenlijk?

Journalist en podcastmaker Raymond Janssen neemt je deze avond mee in de wereld van de (sociale) media. Hoe kun je de verschillende kanalen inzetten om jezelf goed neer te zetten? Hoe beantwoord je kritische of afleidende vragen en trap je niet in valkuilen? En welke informatie zet je eigenlijk op welk platform? Raymond geeft je praktische tips, zodat jij zelf de regie houdt! Natuurlijk is er genoeg ruimte om jouw vragen te stellen.

Ben jij er ook bij?

Aanmelden mediatraining

Voor raadsleden
Ken jij iemand voor wie deze avond ook interessant is? Stuur deze mail gerust door.

Wie zijn we?
De Gelderland Academie staat voor leren, ontwikkelen en ontmoeten. Met de Academie bouw je aan kennis en netwerk binnen de eigen regio; kosteloos en in de buurt. We zorgen voor goede kwaliteit en interessante sprekers. Zo helpen we je met jouw dagelijks werk. Wil je weten wat we doen? Kijk op onze website of mail naar info@gelderlandacademie.nl.

Wil je op de hoogte blijven van onze activiteiten en andere ontwikkelingen? Volg de Gelderland Academie op Twitter, LinkedIn, Spotify of YouTube, dan blijf je altijd up-to-date!

GELDERS genootschap

@Beeldspraak

Juli 2023

Bijeenkomst SCG Jong maandag 26 juni

Op maandag 26 juni vond de tweede bijeenkomst van SCG jong plaats, deze keer in Nijmegen. Vanuit het Samenwerkingsverband Cultuurhistorie Gelderland worden bijeenkomsten voor jonge ambtenaren georganiseerd die bedoeld zijn om onderwerpen aan te kaarten die belangrijk, interessant, moeilijk of juist gevoelig worden gevonden. **Lees meer**

Gelders Genootschap zoekt versterking

Maak het verschil als adviseur omgevingskwaliteit!

Ben jij architect of stedenbouwkundige? Wil jij je inzetten voor de schoonheid van stad en land in Gelderland en daarbuiten zet jij graag je tanden in complexe ruimtelijke vraagstukken? Kom dan ons team versterken!

Lees meer

Advies transformatie landelijk gebied: zet omgevingskwaliteit centraal

Zet goede omgevingskwaliteit centraal in het Nationaal Programma Landelijk gebied. Dit is de rode draad in het advies dat het IMpactnetwerk Bouwcultuur onlangs uitreikte aan minister Christianne van der Wal. Adviseur van Gelders Genootschap Christel Steentjes schreef eraan mee. **Lees meer**

Terugkijken Webinarreeks - Introductie Post '65

Post ’65 staat op de radar, maar haar waarde is nog niet goed in beeld. De RCE heeft recent bekend gemaakt met een aanwijzingsprogramma te komen voor architectuur en stedenbouw uit de periode 1965 tot 1990. Vanwege de grote ruimtelijke opgaven en de verduurzamingsopgave waar Nederland voor staat en de impact daarvan ook op het Post-65 erfgoed. **Lees meer**

Bekijk het archief van @Beeldspraak: Klik hier!

Mail LinkedIn Facebook Twitter

Aan de leden

Datum
6 juli 2023

Ons kenmerk
U202300388
Lbr. 23/028

Onderwerp
Wet Digitale Overheid

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Op 21 maart 2023 is de Wet digitale overheid (Wdo) aangenomen. In deze ledenbrief informeren wij u over het doel van deze wet, onze aandachtspunten in de belangenbehartiging richting het rijk en de maatregelen die u dient te treffen in het kader van de implementatie.

Waarom een Wet digitale overheid?
De Wdo regelt dat Nederlandse burgers en bedrijven veilig en betrouwbaar kunnen inloggen bij de (semi-)overheid. Daarmee wordt bedoeld dat burgers elektronische identificatiemiddelen krijgen met de betrouwbaarheidsniveaus ‘substantieel’ of ‘hoog’. Deze identificatiemiddelen geven publieke dienstverleners meer zekerheid over iemands identiteit. Tevens biedt de wet een juridische grondslag voor het toelaten van private inlogmiddelen en het gebruik van inlogmiddelen uit andere Europese lidstaten. De Eerste Kamer heeft middels een novelle uitgangspunten voor het ICT-ontwerp laten opnemen in de wet. Die hebben onder meer betrekking op privacy, ‘open source’ en een verhandelingsverbod van data.

Daarnaast stelt de wet open standaarden verplicht. Die openheid maakt het mogelijk dat iedereen de standaarden kan gebruiken. Daarbij gaat het onder meer om standaarden voor digitale toegankelijkheid. In de Wdo wordt de Europese richtlijn over digitale toegankelijkheid van overheidswebsites en apps[1] geïmplementeerd. Het tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid

[1] Richtlijn 2016/2102/EU

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

(BDTO) wordt onderdeel van de Wdo. Wij hebben u hierover eerder in ledenbrieven geïnformeerd.[2]

Gefaseerde inwerkingtreding
De Wdo treedt formeel vanaf 1 juli 2023 gefaseerd in werking. De wet schrijft voor dat (semi)overheidsorganisaties alle toegelaten Europese en private inlogmiddelen accepteren. Die acceptatieplicht zal gelden na een migratie naar het nieuwe Stelsel Toegang. Het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) verwacht dit stelsel in 2024 gereed te hebben. Dan is het stelsel toegankelijk voor publieke dienstverleners en aanbieders van toegangsdiensten en kunnen inlogmiddelen erkend worden. Het is de bedoeling dat alle overheidsorganisaties vervolgens binnen drie jaar op het nieuwe stelsel aangesloten zijn.

Interbestuurlijk toezicht
In de wet is momenteel een bepaling opgenomen dat het college van Gedeputeerde Staten de taak heeft interbestuurlijk toezicht te houden op de medebewindsverplichtingen van gemeenten in deze regeling. Deze bepaling treedt niet werking. Na onderzoek en overleg met IPO en VNG is de minister van BZK tot de conclusie gekomen dat een meer centraal ingericht toezicht in de rede ligt**.** Over de concrete invulling van het gewenste centrale toezicht en de manier waarop het rijk het horizontale toezicht ondersteunt, worden nadere afspraken met de koepels gemaakt. Bij de eerstvolgende wijziging van de Wdo worden de bepalingen over interbestuurlijk toezicht hiermee in lijn gebracht.

Impact
Na een eerste impactanalyse van het wetsvoorstel in 2021 bleek dat er nog te veel onduidelijkheden waren om hiervan de impact te bepalen. BZK geeft aan eind 2023 meer duidelijkheid over het nieuwe stelsel te kunnen geven, zodat de VNG een nieuwe impactanalyse kan uitvoeren. Op basis van deze impactanalyse zal de VNG ook ingaan op de bekostiging van de implementatie van de Wdo.

De VNG heeft daarbij de volgende aandachtspunten:

- Stelsel Toegang:

De VNG pleit voor een uitvoerbare migratiestrategie, waarbij afspraken, standaarden en voorzieningen worden gerealiseerd die passen bij de gemeentelijke praktijk. De VNG pleit ervoor dat de migratieperiode van drie jaar pas gaat gelden nadat het stelsel gereed is en er duidelijkheid bestaat over de manier waarop gemeenten kunnen aansluiten.

- Routeringsvoorziening

De complexiteit van het aansluiten op het Stelsel Toegang kan voor gemeenten worden gereduceerd door middel van een zogenoemde routeringsvoorziening. Er moet duidelijkheid komen of een dergelijke voorziening tijdig onderdeel zal vormen van het stelsel.

- Machtigen

Gemeentelijke dienstverlening digitaliseert in toenemende mate. Maar niet iedereen kan, wil of mag zelfstandig gebruik maken van digitale diensten. Een goed werkende voorziening voor machtigen en wettelijke vertegenwoordiging is een randvoorwaarde voor de goede werking van het Stelsel

[2] Zie voor meer informatie onze ledenbrieven van 21 april 2021 (Lbr. 21/024) en 7 december 2022 (Lbr. 22/066).

Toegang en de Wdo in bredere zin. Ook dient de architectuur voor machtigingsvoorzieningen te passen bij de architectuur van het nieuwe Stelsel Toegang. De bestaande voorzieningen vormen nog geen compleet geheel en ze sluiten momenteel nog niet goed aan op de architectuur van het Stelsel Toegang.

• Digitale Identiteit

Onlangs heeft de staatssecretaris van BZK gereageerd op het rapport 'Digitale identiteit vraagt veel van DigiD en eHerkenning' van de Algemene Rekenkamer. Er is nog onvoldoende zicht op de relatie tussen de Europese ontwikkeling op het gebied van de digitale identiteit (de 'wallet') en het Stelsel Toegang. De VNG vindt dat een visie op de samenhang tussen deze Europese ontwikkeling en het Stelsel Toegang moet worden gevormd, om de toekomstbestendigheid van het stelsel te garanderen.

Wat moet u doen?

Er is nog veel onduidelijk over de manier waarop gemeenten aan de wet kunnen voldoen. Wel is duidelijk dat gemeenten de betrouwbaarheidsniveaus voor het inloggen bij bepaalde gemeentelijke dienstverlening moeten verhogen. De VNG heeft hiervoor een classificatie ontwikkeld: https://vng.nl/artikelen/betrouwbaarheidsniveaus-online-dienstverlening. Om u voor te bereiden op de Wdo, kunt u beginnen met het classificeren van de betrouwbaarheidsniveaus van alle digitale diensten die uw gemeente aan burgers en bedrijven levert.

De Algemene Rekenkamer heeft in het bovengenoemde rapport gesignaleerd dat het gebruik van DigiD en eHerkenning complexer wordt in verband met eisen vanuit informatieveiligheid. Deze ontwikkeling kan burgers met minder digitale vaardigheden uitsluiten. Sinds 1 januari 2023 zijn de Informatiepunten digitale overheid (IDO's) bij lokale bibliotheken onder regie van de gemeenten gebracht.[3] U kunt burgers met vragen over DigiD daarop attenderen. Ons advies is om daarover afspraken te maken met uw lokale IDO.

Vragen

Mocht u vragen hebben over naar aanleiding van deze ledenbrief, dan kunt u contact opnemen met Sophie van Velzen, Beleidsmedewerker Digitale Overheid: sophie.vanvelzen@vng.nl.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

[3] Zie hiervoor ledenbrief LBR 23/001 van 18 januari 2023

Op vrijdag 6 oktober vindt de Dag voor de Raad plaats in het stadhuis van Eindhoven.

We hebben een interessant programma met plenaire sprekers uit de wetenschap, aangevuld met een zevental deelsessies. Centrale zal staan hoe de raad zijn macht en invloed kan vergroten om een sterke raad te zijn in de lokale democratie.

De Dag voor de Raad is er niet alleen voor raadsleden, maar ook voor griffiers. Aanmelden kan via: https://www.raadsleden.nl/actueel/agenda/dag-voor-de-raad-macht-en-invloed-eindhoven

📅 Vrijdag 6 oktober 2023
📍 Stadhuis Eindhoven
🕐 10:00 – 17:00 (inclusief lunch en borrel)

Wij kijken ernaar uit om u op 6 oktober in Eindhoven te mogen ontvangen!

Met hartelijke groet,

Voorzitter Nederlandse Vereniging voor Raadsleden
Raadsleden.nl | info@raadsleden.nl | @RaadslidNu

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

UITNODIGING Raad op Zaterdag | 16 september 2023 in Utrecht

Na verschillende succesvolle digitale bijeenkomsten vindt er op **zaterdag 16 september** eindelijk weer een **live** bijeenkomst plaats van de **Raad op Zaterdag**.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (NVvR) verwelkomen u graag in het **Stadhuis van Utrecht** aan de Stadhuisbrug 1. Ontmoet collega-raadsleden en deel kennis en ervaring uit met elkaar! Stel al uw vragen aan onze experts over actuele thema's in het raadswerk. We hebben voor u een mooi programma samengesteld!

Het programma is speciaal voor (deel/duo)raadsleden, commissieleden, steunfractieleden, fractiemedewerkers, griffiers en griffiemedewerkers.

De ontvangst start om 09.30 uur en het programma is om 14.00 uur afgelopen.
Meer informatie over het programma vindt u hier. Zodra de website live is, ontvangt u hiervan bericht.

Deelname is kosteloos.
LET OP: schrijf u snel in, want VOL = VOL.

We ontmoeten u graag op zaterdag 16 september!

Aanmelden

Met vriendelijke groet,
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en
de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

Dit bericht is verzonden door VNG Connect in opdracht van Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Postbus 30435 | 2500 GK Den Haagt. 070 - 373 84 58
e. vngconnectcongressen@vng.nl | w. vngconnect.nl/congressen | KvK-nummer 27195052

SAVE THE DATE

VNG Uitvoeringscongres 2023
‘Bouwen vanuit de praktijk’

Beste heer Schaap,

Op donderdag 2 november heten wij u van harte welkom bij het Uitvoeringscongres 2023 in de Fokker Terminal in Den Haag. Noteer de datum alvast in uw agenda:

Zet in mijn agenda

Samen met gemeenten werken we als VNG aan het sterker en slimmer maken van de uitvoering. We kopen samen in, werken samen aan nieuwe producten en diensten en spreken standaarden af. Werkt u in de dienstverlening of in de bedrijfsvoering bij een gemeente? En wilt u meer samen organiseren en samen werken? Dan is het VNG Uitvoeringscongres voor u. Onder de noemer ‘Bouwen vanuit de praktijk’ presenteren we op 2 november 2023 producten en diensten van de VNG. Dit zijn de bouwstenen waarmee u als gemeente kunt werken aan een krachtige lokale uitvoering: het fundament om de grote maatschappelijke opgaven waar u voor staat het hoofd te bieden.

Tijdens de algemene ledenvergadering introduceerde VNG haar strategie 2030 ‘Een stap vooruit’. Daarin staan de praktijk en de uitvoering centraal en dat gaat u merken op het VNG Uitvoeringscongres. We delen samen met gemeenten praktijkervaringen met de grote maatschappelijke thema's zoals kansengelijkheid, bestaanszekerheid, energie en klimaat, gezond leven en de informatiesamenleving. Van u horen we graag hoe ons aanbod er in de toekomst uit moet zien om aan te sluiten bij deze thema’s. Zo bouwen we stap voor stap verder!

Ook bieden we u voldoende ruimte voor ontmoeting en gesprek met collega’s van andere gemeenten. En op de informatiemarkt maakt u kennis met project- en programmamanagers van de VNG. Hun producten en diensten bieden u praktische ondersteuning waar u direct mee aan de slag kunt.

Aanmelden voor het Uitvoeringscongres 2023 start begin september. U ontvangt dan de uitnodiging en het volledige programma.

Geachte raadsleden,

Het Dagelijks Bestuur VGGM heeft uw zienswijze op de VGGM ontwerpbegroting 2024, de gewijzigde begroting 2023 en de bestemming resultaat jaarrekening 2022 ontvangen, waarvoor hartelijk dank. Uw beschouwing zal worden betrokken bij de besluitvorming rond de begroting 2024 in de vergadering van het Algemeen Bestuur VGGM op 13 september.

Op grond van een nieuwe wet ontvangt u van het DB VGGM op 7 september a.s., na bespreking van de ontvangen zienswijzen in de eerstvolgende DB VGGM vergadering op 6 september a.s., een reactiebrief. Deze kan worden gebruikt om uw bestuurder te informeren in voorbereiding op de genoemde besluitvorming op 13 september.

Met vriendelijke groet,

Staffunctionaris Bestuurszaken

T: +31883555029

W: www.vggm.nl

Werkdagen : maandag vanaf 13.00 uur / dinsdag / woensdag / donderdag

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Hallo,

Hierbij een brief voor alle raadsleden en ambtenaren.
Met het verzoek die onder hun aandacht te brengen.

https://klimaatcoalitie.org/brandbrief-bezorgde-ambtenaren

Vriendelijke groet,

Rob Groen

Aan de leden

Datum
10 juli 2023
Ons kenmerk
U202300506
Lbr. 23/029
Telefoon
0627087625
Bijlage(n)
1

Onderwerp
Brief aan beide kamers n.a.v. val kabinet

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Vanwege de val van het kabinet Rutte IV op 7 juli is het VNG-bestuur bijeengeweest om een brief aan de Eerste en Tweede Kamer op te stellen. Deze is zondag 9 juli verzonden en breed door de media opgepakt.

In de brief roepen we - samen met het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen - het parlement op te voorkomen dat ons land stil komt te staan. We benoemen zeven opgaves die geen stilstand kunnen verdragen. Dat zijn het bouwen van woningen, de energietransitie, het landelijk gebied, bestaanszekerheid, de jeugdzorg, de asielproblematiek en het openbaar vervoer.

Daarnaast heeft het voortzetten van het gesprek met het rijk over de financiën - specifiek het tekort van € 3 miljard vanaf 2026 - de grootst mogelijke aandacht van bestuur en directie. En dat geldt ook voor de timing van de verkiezingen: we vragen de Tweede Kamer om verkiezingen niet eerder dan de tweede helft van november te laten plaatsvinden. Vanwege uitvoerbaarheid is een eerdere verkiezingsdatum te vroeg. We sluiten ons hiermee aan bij de Kiesraad, die hetzelfde adviseert.

Over alle onderwerpen wordt contact onderhouden en/of afstemming gezocht met onze commissies, provinciale afdelingen, gemeentelijke en partijpolitieke netwerken en maatschappelijke partners.

Voor meer informatie kunt u vng.nl in de gaten houden. Als de actualiteit daartoe noopt, ontvangt u opnieuw een ledenbrief.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

Sfeerimpressie Regio Overleg(t)

Bekijk hier de sfeerimpressie van Regio Overleg(t) van 21 juni 2023.

Reminder! Jouw mening over de nieuwsbrief

Maandelijks ontvang je de nieuwsbrief met nieuws over de Groene Metropoo
Welke onderwerpen vind je interessant en waar zou je meer over willen lezen
zijn benieuwd naar jouw mening hierover. We stellen je daarom graag een aa
vragen. Het invullen van de enquête kost maximaal 3 minuten! We gebruiken
antwoorden om de nieuwsbrief nog beter op onze lezers af te stemmen. Dan
voor jouw aandacht en tijd.

Naar de vragenlijst

Werkatelier Wonen & Zorg 26 juni

‘Kijk door een andere bril, en luister naar de bewoners’. Dat was een van de le
die naar voren kwam tijdens het werkatelier Wonen & Zorg op 26 juni in Duive
Gemeenten, wooncorporaties en zorgaanbieders kwamen samen om mee te
denken over een beter woonaanbod voor aandachtsgroepen.

Zet de bewoners centraal

Fossielvrij asfalt in Arnhem!

Het duurzame asfaltmengsel Harsfalt is aan de Scheemdasingel in Arnhem
aangebracht. Het mengsel bestaat uit plantaardige bestanddelen en is volled
hernieuwbaar. We geven Dostal en NTP, innovators van het product, hiermee
kans om dit nieuwe mengsel in de praktijk toe te passen en te monitoren. De
innovatie wordt ook als proeftuin ingezet vanuit de Groene Metropoolregio.

Meer over Harsfalt

Regio Arnhem-Nijmegen ontvangt Rijksgeld voor betere leefomgeving

Goed nieuws voor de regio! Er is geld vanuit Den Haag toegekend om de leefomgeving in de regio te verbeteren. Het bedrag is nodig voor groen, klimaatadaptatie, voor investeringen in ruimtegebruik en het afdekken van te voor betaalbare woningbouw. Met dit geld kunnen we tot en met 2030 betaa woningen blijven bouwen en kunnen we de gebieden klimaat adaptief inricht met oog op de klimaatveranderingen.

Samenwerken loont

Eerste deelnemers ontvangen certificaat

Op het hoogste punt van Gelderland, bij Camping Nederrijkswald in Groesbee ontvingen de eerste deelnemers van het programma Toekomstgericht onder hun welverdiende certificaten. Uit de verschillende presentaties blijkt hoe waardevol dit programma is voor mkb'ers. De winst bestond onder meer uit omzetstijging, nieuwe verdienmodellen, een groter netwerk, nieuwe inzichte uitzoomen, nieuwe financiering, inspiratie, meer plezier, betere balans tusser en privé en zelfs nieuwe vriendschappen.

Toekomst gericht ondernemen is één van de programma's die binnen de Gro Metropoolregio wordt aangeboden voor mkb'ers. Deelnemers volgen hierbij v opleidingsavonden waarin ze hun doelen formuleren. Daarna gaan ze er 100 c mee aan de slag om tot slot aan elkaar te presenteren hoe deze dagen zijn ve Voor de komende jaren zijn er nog 120 plaatsen beschikbaar!

Wil je deelnemen?

Heeft jouw bedrijf zich aangesloten bij de FietsChallenge A

Wist je dat fietsen niet alleen gezond en duurzaam is, maar ook kan helpen o wegen en parkeerplaatsen minder vol te maken? Veel werkgevers willen dan graag meer medewerkers op de fiets krijgen. Daarom nodigt A12 Slim Reizen samenwerking met Slim & Schoon Onderweg jouw bedrijf uit om deel te nem de FietsChallenge A12. Kies als bedrijf een actiemaand en maak gedurende di maand zoveel mogelijk kilometers voor het goede doel. Grijp dan je kans, sta september en zorg voor vitale en fitte werknemers.

Wil je deelnemen?

Woningmarktmonitor - Hoe gaat het met de Woondeal? 2.0

Binnen de Woondeal 2.0 moeten er minimaal 33.000 woningen bijkomen in d Arnhem/Nijmegen voor 2030. Om deze voortgang te bewaken vindt elk jaar woningmarktmonitor plaats. De cijfers over de gerealiseerde woningen in 20 staan online. Bas Böhm (Gemeente Nijmegen) en Joep Peters (Gemeente Arn zijn vanuit de regio Speerpunt Coördinatoren van de Woondeal. Zij vertellen r over deze opgaven.

Update Woondeal 2.0

… Er op het platform ZorgSaamWonen een column is geschreven over de wandelsafari hebben georganiseerd op 25 mei, je kunt de column hier lezen.

... Het Mobility Congres volgend jaar in de regio Arnhem-Nijmegen wordt gehouden? In vorige nieuwsbrief stond 8 juni, maar het is 6 juni 2024!

... Er eerder dit jaar een tweede ronde Flexpool van start is gegaan? Hier lees je meer o
projecten.

… Er op vrijdagmiddag 6 oktober een regiobijeenkomst voor raads- en commissieleden
georganiseerd. Meer informatie over de tijd en locatie volgt nog.
… De Uitvoeringsorganisatie Versnelling Tijdelijke Huisvesting (UVTH) gemeenten, prov
woningcorporaties en andere partijen helpt om versneld flexwoningen te bouwen. Hier le
meer.

... Het Bestuurlijk Platform Productieve regio onder voorwaarden akkoord is gegaan met
uitbreiding van Wijchen Bijsterhuizen en Zevenaar 7Poort II.

Meer informatie?
Wil je je abonneren op deze nieuwsbrief? Ga naar onze website. Heb je vragen naar aanlei
deze nieuwsbrief? Mail naar info@groenemetropoolregio.nl.

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Nijverheidsweg 2a, 6662 NG Elst
Telefoon 06 - 10 16 91 43

Uitnodiging | Dag voor lokale partijen
Zaterdag 7 oktober 2023 van 9.00 tot 15.00 uur
Het Koelhuis (Coenensparkstraat 1 in Zutphen)

Voor wie? Raadsleden, wethouders, (kandidaat-)Statenleden, fractieondersteuners en besturen van lokale partijen. Ook leden van nieuwe lokale partijen zijn van harte welkom!

Lokale partijen bestaan al lang en 36% van de kiezers stemt op ze. Maar helaas hebben diezelfde partijen nog niet de gelijke rechten en subsidies voor scholing, ledenwerving, onderzoek en campagnes als de landelijke partijen. Daarom organiseert de Gelderland Academie elk jaar een Dag voor lokale partijen. Om elkaar te ontmoeten én om nieuwe kennis en vaardigheden op te doen. Samen aan de slag voor een sterke lokale democratie!

Programma
- 9.00 uur: Inloop met koffie en thee
- 9.30 uur: Hoe kom je als lokale partij goed op voor jouw inwoners?

Na de opening door dagvoorzitter Rosalie Thomassen (raadslid Stadspartij Nijmegen) vertelt politicoloog Hans Vollaard meer over het Lokaal Kiezersonderzoek en gaan we met elkaar in gesprek over hoe je als lokale partij jouw inwoners op de juiste manier vertegenwoordigd.

Lokale partijen dragen een belangrijke verantwoordelijkheid in de gemeentelijke democratie. Dat komt niet alleen omdat ze samen de grootste groep van raadsleden vormen. Ze weten ook meer dan landelijke partijen kiezers te trekken die minder vertrouwen hebben in de politiek, zo bleek uit het recente Lokaal Kiezersonderzoek. Op welke manier geven lokale partijen invulling aan hun volksvertegenwoordigende rol? Volgen zij daarbij hun eigen inzicht, de partijlijn, de wensen van hun eigen kiezersachterban of proberen ze alle betrokken belangen mee te wegen? En wat vinden inwoners daarvan? Wat voor stijl van volksvertegenwoordiging spreekt hen aan? Na inzichten uit enquêtes onder inwoners en raadsleden hierover, praten we samen verder over hoe lokale partijen goed kunnen opkomen voor hun inwoners.

Hans Vollaard is politicoloog aan de Universiteit Utrecht. Zijn onderzoeksterrein is vertegenwoordigende democratie in gemeenten, provincies en waterschappen. Hij was onder meer medesamensteller van het boek 'De Gemeenteraad: Ontstaan en ontwikkeling van de lokale democratie' (2018) en was medecoördinator van het Lokaal Kiezersonderzoek 2022 en het onderzoek naar niet-stemmers bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022.

- 10.30 uur: Pauze
- 10.45 uur: Workshopronde 1
- 12.00 uur: Lunch en markt

Op de markt staan de Gelderland Academie, het Kennispunt Lokale Politieke Partijen en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden voor je klaar. Ook is een fotograaf aanwezig om (portret)foto's te maken die je kunt gebruiken voor jouw promotiemiddelen.

- 13.00 uur: Workshopronde 2
- 14.15 uur: Afsluiting

We sluiten de Dag af met een drankje en een hapje. Een mooi moment om ervaringen uit te wisselen met collega's en hen beter te leren kennen.

Workshops
Je kunt kiezen uit de volgende workshops:

- Debattraining

Lukt het niet altijd om in een debat helder en krachtig te reageren op anderen? Wil jij constructiever debatteren en discussiëren? Samen beter besluiten nemen? Tijdens deze training ga met collega's aan de slag. Hoe bereid je je voor, welke debatstijlen zijn er en wanneer zet je welke stijl in? Je leert een betoog op te bouwen, je eigen standpunt goed te presenteren, tegenargumenten te weerleggen en aanvallen af te weren. Deze training wordt verzorgd door Paul Loermans (Kernachtig Wijchen). Paul was acht jaar wethouder en locoburgemeester van de gemeente Wijchen en is nu rector bij Pax Christi college.

- Presenteren met impact

Tijdens deze workshop gaan we aan de slag met jouw presentatievaardigheden. Via interactieve oefeningen werken we aan technieken om bondig en overtuigend te presenteren. Omdat luisteraars vaak aan het begin van een presentatie bepalen in hoeverre ze aandacht besteden aan de spreker, behandelen we technieken voor een krachtige opening. We kijken naar het belang van de eerste dertig seconden, hoe je als spreker de luisteraar direct vangt en hoe je dit in de rest van de presentatie vasthoudt. Er zijn talloze technieken die door professionele speechschrijvers worden gebruikt om een presentatie krachtig en overtuigend over te laten komen. We kijken naar technieken om spanningsbogen in presentaties in te bouwen, het publiek van begin tot eind te boeien en op een indrukwekkende wijze te spreken. Ook besteden we aandacht aan het gebruik van stem, ademhaling en het inzetten van de handen en het lichaam. Deze workshop wordt gegeven door Bram Joanknecht. Bram is meer dan tien jaar actief in de politieke arena op lokaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau. Hij heeft een achtergrond in het wedstrijddebat, communicatiewetenschappen en bestuurskunde en trainde de afgelopen jaren honderden politici en professionals in presentatievaardigheden en politieke effectiviteit.

- Moties en amendementen schrijven

Moties en amendementen zijn de sleutel tot directe invloed op besluitvorming. Maar wanneer kies je voor een motie en wanneer voor een amendement? En hoe schrijf je een goede motie of een goed amendement? Tijdens deze workshop beantwoorden we de bovenstaande vragen. Daarnaast kijken we naar de achterliggende strategie die met een motie of amendement wordt beoogd en bespreken we mogelijkheden om zoveel mogelijk effect te sorteren. In de workshop stel je zelf een motie of amendement op. Je krijgt praktische tips en technieken om te komen tot heldere, specifieke en resultaatgerichte voorstellen. Deze workshop wordt gegeven door Bram Joanknecht. Bram is meer dan tien jaar actief in de politieke arena op lokaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau.

Hij heeft een achtergrond in het wedstrijddebat, communicatiewetenschappen en bestuurskunde en trainde de afgelopen jaren honderden politici en professionals in presentatievaardigheden en politieke effectiviteit.

- Ledenwerving

Leden en vrijwilligers zijn een aanwinst voor iedere politieke partij. Ze zorgen namelijk voor een financiële basis. Ze helpen mee met campagnes, het schrijven van programma's en het organiseren van activiteiten. En ze zijn vaak de toekomstige raadsleden. In deze workshop ga je aan de slag met het werven van leden. Ook krijg je tijdens deze training handvatten om jongeren te benaderen en hen succesvol te betrekken bij jouw partij. Deze workshop wordt gegeven door Anne Graumans en Sem Huisman. Anne is coördinator van het Kennispunt Lokale Politieke Partijen. Sem is student bestuurskunde en medeauteur van het boek Van drempel naar daad: Jongeren en de lokale en regionale politiek.

Voor lokale politieke partijen
Ken je iemand voor wie deze bijeenkomst ook interessant is? Stuur deze mail dan vooral door.

Volg ons
Wil je op de hoogte blijven van onze activiteiten en andere ontwikkelingen? Volg de Gelderland Academie op Twitter, LinkedIn, Spotify of YouTube, dan blijf je altijd up-to-date!

WEBSITE IS LIVE | Raad op Zaterdag
16 september 2023 in Utrecht

De vernieuwde **website** van de **Raad op Zaterdag** is live!

Hier vindt u alle informatie over de komende Raad op Zaterdag op **16 september** vanuit het **Stadhuis** in **Utrecht**.

Deelname is kosteloos.
Schrijf u snel in, want VOL = VOL.

We ontmoeten u graag op zaterdag 16 september!

Aanmelden

Met vriendelijke groet,
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en
de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

VNG

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

gemeente lingewaard

VGGM
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Uw brief van	13 april 2023
Uw kenmerk	230407-0135
Zaaknummer	ZS-667211
Bijlage(n)	-
Datum	13 juli 2023

Telefoonnummer	(026) 32 60 111
Onderwerp	Reactie (zienswijze) op de ontwerpbegroting 2024, de gewijzigde begroting 2023 en de bestemming resultaat jaarrekening 2022 van VGGM

Beste heer, mevrouw,

Wij hebben van u de ontwerpbegroting 2024, de gewijzigde begroting 2023 en de bestemming resultaat jaarrekening 2022 ontvangen. Daarvoor onze dank. U heeft ons gevraagd kennis te nemen van deze stukken en zo gewenst een zienswijze te geven. Hieronder vindt u onze reactie.

Over de voorgestelde resultaatbestemming 2022 en de wijzigingen in de begroting 2023 hebben wij geen opmerkingen.

Gelet op de grote structurele wijzigingen waarmee de deelnemende gemeenten in de ontwerpbegroting 2024 en daarna worden geconfronteerd, zien wij ons wel genoodzaakt opmerkingen te maken over de versterking van de GGD en de versterking van de bedrijfsvoering VGGM.

Wij delen uw conclusie dat versterking van zowel de bedrijfsvoering als van de GGD (JGZ en AGZ) nodig is. Wij willen benadrukken dat het belangrijk is dat de structurele financiële toename uitmondt in een zorgvuldig proces voor verbetering van de dienstverlening. Dit vraagt om een kritische houding van VGGM en deelnemende gemeenten over welke taken noodzakelijk zijn en wie deze moeten uitvoeren. Hierbij is een goede samenwerking cruciaal. Zo worden dubbelingen in de uitvoering voorkomen en wordt optimaal gebruik gemaakt van de al aanwezige voorzieningen in het voorliggende veld. Daarbij is het belangrijk dat alle deelnemende gemeenten niet alleen periodiek worden geïnformeerd over de voortgang, maar ook actief worden betrokken bij de besluitvorming.

We spreken hierbij ook de verwachting uit dat voor de structurele versterking van de GGD de extra financiële bijdrage in de jaren 2025 en verder niet meer zal bedragen dan wat in de begroting 2024 incidenteel wordt gevraagd. Voor de versterking van de bedrijfsvoering gaan we ervan uit dat de extra financiële bijdrage in de begroting 2024 en de reeds genoemde extra tranches in de komende jaren (gefaseerde ingroei van 4 jaar tot en met 2027 met € 1 miljoen per jaar) voldoende moeten zijn om VGGM klaar te maken voor de toekomst.

gemeente lingewaard

In onze zienswijze op de begroting 2023 hebben wij aangegeven dat wij meer onderbouwing verwachten voor de extra bijdrage ten behoeve van versterking bedrijfsvoering. We moeten helaas constateren dat dit geen vervolg heeft gekregen in de begroting 2024. Wij gaan er vanuit dat er eind 2023 een duidelijk plan van aanpak is vastgesteld met betrekking tot het onderdeel versterking bedrijfsvoering en onderdeel versterking GGD.

Voordat wij volgend jaar met de begroting 2025 kunnen instemmen, verwachten wij dan ook een duidelijke en transparante uitleg waar de extra gelden aan worden besteed en welke resultaten daaraan gekoppeld zijn. Het is nodig om ons als deelnemende gemeente te informeren over de processen die worden ingezet en het perspectief wat hiermee voor ogen wordt gehouden. Het is belangrijk dat besluitvorming goed wordt onderbouwd en wordt voorzien van de risico's die verbonden zijn aan de keuzes die voorliggen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

De raad voornoemd,
de griffier,

P.J. Peters

amendement (art. 12 rvo)

Amendement A1
Nr. 20230713-06

AANGENOMEN

aan de raad van de gemeente lingewaard

datum : 13 juli 2023
steller(s) : Gerard Rasing - Lingewaard.NU, Inge Sloot - GroenLinks, Edwin Tiggers - B06
onderwerp : Zienswijze Ontwerp begroting 2024 VGGM

De raad van de gemeente Lingewaard, in vergadering bijeen d.d. 13 juli 2023, wordt het volgende ter overweging voorgelegd:

- De VGGM in de ontwerp begroting voor 2024 voor de gemeente Lingewaard een bijdrage vraagt van € 4.718.000
- Er in de begroting 2024 van de gemeente Lingewaard een raming is opgenomen van € 3.948.000
- Deze verhoging ingegeven is door inflatie en sterke loon- en prijsstijging, versterking van de GGD en een versterking van de bedrijfsvoering
- De versterking van de GGD vanaf 2025 een structurele investering van de gemeentes vraagt

Tevens overwegende dat:

- Er bij de begrotingsbehandeling 2023 door de gemeente Lingewaard middels een zienswijze is gevraagd om meer onderbouwing wat betreft de versterking van de bedrijfsvoering.
- De onderbouwing en een concreet plan achterwege is gebleven
- Er ook bij de behandeling van de begroting 2024 geen concreet plan is wat betreft de versterking van de bedrijfsvoering

Met inachtneming van de hierboven vermelde overwegingen, wordt het volgende amendement voorgesteld:

Beslispunt 1 te wijzigen als volg:

1. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2024, de gewijzigde begroting 2023 en de bestemming resultaat jaarrekening 2022 van de VGGM *gewijzigd* vast te stellen. En de zienswijze als volgt aan te passen;

De tekst op pagina 2 uit de zienswijze te verwijderen:

Wij verwachten dat er eind 2023 een duidelijk plan van aanpak is vastgesteld met betrekking tot het onderdeel versterking bedrijfsvoering.

De volgende tekst in de zienswijze als vervanging op te nemen:

Wij gaan er vanuit dat er eind 2023 een duidelijk plan van aanpak is vastgesteld met betrekking tot het onderdeel versterking bedrijfsvoering en onderdeel versterking GGD.

En vraagt de raadsgriffie dit amendement indien het wordt aangenomen te delen met de andere deelnemende gemeenteraden

Fractie Lingewaard.NU
Fractie GroenLinks
Fractie B'06
Fractie D66
Fractie SP
Fractie VVD
Fractie CDA
Fractie PvdA
Fractie LBL

Dit amendement is unaniem aangenomen (25 stemmen voor).
Behoort bij het besluit van de raad d.d. 13 juli 2023 – nr. 20230713-06.

De raad van de gemeente Lingewaard,
de griffier.

P.J. Peters

Gemeente Scherpenzeel

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DAG

De raad van de gemeente Scherpenzeel in vergadering bijeen op 4 juli 2023.

Constaterende dat;

- dat het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een ***vierde aanvliegroute*** voor passagiers- en vrachttoestellen over de provincies Gelderland en Utrecht richting Schiphol wil aanleggen;
- dat daarbij het idee is dat de vluchten zich concentreren op een nog te bepalen punt in de lucht op zo'n 70 km afstand van Schiphol en er op dat punt op ca. 2100- 2300 meter hoogte gevlogen gaat worden, en vanaf daar de daling naar Schiphol wordt ingezet;
- dat dit kan leiden tot meer dan 120 vliegtuigen per dag;
- de afstand tussen Scherpenzeel en Schiphol in vogelvlucht circa slechts 50 km bedraagt;
- dat aan ieder naderingspunt een ovaalvormig wachtgebied verbonden is, waar rondjes worden gevlogen als Schiphol te druk is of als er problemen zijn ;
- dat het zeer goed mogelijk is dat de nieuwe route over het grondgebied van de gemeente Scherpenzeel komt te liggen.

Overwegende dat;

- circa 19 procent van de aankomende vluchten op Schiphol over deze nieuwe route moet gaan vliegen;
- dit geluidshinder en uitstoot van gevaarlijke stoffen tot gevolg kan hebben, omdat vliegtuigen op 2100-2300 meter kunnen gaan vliegen boven onze gemeente, i.p.v. de huidige 10-12 km;
- we méér hinder krijgen, van geluid en van uitstoot van kankerverwekkende stoffen, CO2, stikstofverbindingen en andere broeikasgassen;
- extra geluid en ultrafijnstof een negatieve invloed kunnen geven op de volksgezondheid;
- dit ook voor de kwetsbare natuur en recreatiesector in onze omgeving schadelijk is;
- dit voor onze agrariërs een ongelijke behandeling geeft gezien de stikstof beperkende maatregelen die aan de agrariërs worden opgelegd;
- we gezien de negatieve klimaateffecten en overlast juist moeten inzetten op minder vliegbewegingen.

Verzoekt het college;

- samenwerking te zoeken met omliggende gemeenten, in het bijzonder met de gemeenten die ook risico lopen met deze nieuwe aanvliegroute;

- als gemeente aan te sluiten bij de kerngroep “vliegverkeer” door in overleg met deze gemeenten te zorgen dat hun belang is vertegenwoordigd in de kerngroep of in toekomstige overleggen m.b.t. de nieuwe aanvliegroute;
- samen met deze gemeenten en de provincie een duidelijk standpunt te laten horen naar het Rijk en de provincie, zodat alle stilte-, Natura2000 en NNN gebieden in de provincie niet belast worden door deze aanvliegroute, bijvoorbeeld door geluid en verhoogde stikstofdepositie. Dit geldt vanzelfsprekend ook voor onze inwoners;
- de provincie Gelderland aan te moedigen om actief te blijven deelnemen aan overleggen met ministerie en de BRS (Bestuurlijke Regie Schiphol);
- als uitgangspunt te hanteren dat onze volksgezondheid niet in gevaar mag komen;
- aan de provincie vragen inwoners actief te informeren via de Scherpenzeelse Krant, de LetOp Scherpenzeel, social media en andere communicatiekanalen;
- deze motie vreemd op te sturen aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de gedeputeerde staten van de provincie en aan de gemeenten die ook het risico lopen met deze nieuwe aanvliegroute,

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens,

PRO Scherpenzeel, A.M. van Riel

GemeenteBelangen Scherpenzeel, H.M. Brons

VVD, F.J.W. Valkenburg

CDA, H.C.F. van den Berg

SGP, N.A. Visser

Scherpenzeel, 4 juli 2023

Heuvelland Democraten Vaals

Plaats:
Vaals-Vijlen

Datum:
10-7-2023

Onderwerp:
Motie Regie bij Bestemmingsplannen

Ons kenmerk:

Uw kenmerk:

Opsteller:
[redacted]

Pagina's:
1 van de 1

Motie: Regie bij Bestemmingsplannen (BP)

Inleiding:
Bij bestemmingplanwijzigingen komt het vaak voor, dat aan de voorkant reeds door het College van B&W richting gegeven wordt of een principeakkoord wordt gegeven zonder dat de Raad überhaupt in beeld is geweest. Dit leidt er in voorkomende gevallen toe, dat de Raad niets anders rest dan "tekenen bij het kruisje". Een besluit tot amenderen door de Raad van een BP, of het niet vaststellen van een BP door de Raad, wordt vrijwel altijd door de RvS vernietigd. HDV is van mening dat dit anders en beter kan en de Raad eerder in stelling moet worden gebracht!

De gemeenteraad van Vaals, in haar vergadering bijeen d.d. 10 juli 2023:

Overwegende dat:
- Het voorontwerpplan geen wettelijke grondslag kent en derhalve buiten beschouwing kan worden gelaten;
- Het College van B&W op dit moment het OntwerpBP ter inzage legt;
- Het College van B&W vervolgens het OntwerpBP inclusief nota van zienswijzen aan de Raad ter vaststelling voorlegt;
- Het Ontwerp-BP op dat moment dermate "gevormd" is, dat amenderen niet meer opportuun is;
- Het niet vaststellen van het Ontwerp BP een besluit is hetgeen door de initiatiefnemer – waarschijnlijk succesvol – bestreden kan en zal worden;
- De Raad volgens deze procedure steeds achter het net vist;
- De Raad bij Bestemmingsplanprocedures de regie moet (kunnen) hebben, om zodoende aan de voorkant te sturen op ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld in Cottessen, bij Landal Hoog Vaals en rondom het Selzerbeekgebied.

Roept het College van B&W op:
1 - Vanaf heden niet alleen de definitieve besluitvorming aangaande Bestemmingsplannen aan de Raad voor te leggen (zoals we dit in Nederland en Vaals gewend zijn), maar óók het Ontwerpbestemmingsplan (en diens opvolger) voortaan ter vaststelling aan de Raad voor te leggen.
2 - Deze motie onder de aandacht te brengen bij alle andere gemeenten, waardoor de posities van de Raden verstevigd wordt.

En gaat over tot de orde van de dag.

Aldus aangenomen tijdens de openbare raadsvergadering van 10 juli 2023.

[redacted]
Griffier

[redacted]
Voorzitter

Wat kan een **gemeenteraadsfractie** doen aan het houtrookprobleem?

Tips van het Kenniscentrum Houtrookoverlast

Voor vragen en opmerkingen: mail Martin van Raay: mhvanraay@live.nl.

Inhoud

De gemeenteraad is de baas
Wet Ruimtelijke ordening (WRO)
Wet Aanpak Woonoverlast
Neem in de APV een criterium op voor hinder/overlast
Geef voorlichting aan gedupeerden
Handhaaf de bestaande wetgeving
    Brief van de gemeente aan de stoker
Voorkom belangenverstrengeling
Stel raadsvragen
Inventariseer het probleem
Neem 'houtrookoverlast' op in de Leefbaarheidsmonitor
Vraag instanties naar meldingen
Open een meldpunt
Ga de stad in
Organiseer een informatieavond
Ga via het Interventiekompas in gesprek met stokers
Roep houtrookvrije wijken uit of maak de hele gemeente houtrookvrij
    Voorbeelden: Amsterdam; Helmond; Koggenland; Venray
Sluit uw gemeente aan bij het Schone Lucht Akkoord
Slooppremie voor houtkachels
    Voorbeelden: Noordwijk; Almelo; Nijmegen; Utrecht
    Landelijke subsidie op het verwijderen van het rookkanaal
Subsidieer de aanschaf van LED-haarden
Stookalert = stookverbod
    Voorbeeld: Amersfoort
De Omgevingsvisie: maak beleid, stel regels op

Stel geurregels op
Stel een registratie- en vergunningplicht in voor het stoken van hout door huishoudens
Neem in de APV een milieubelasting voor houtstokers op
Pas de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp) toe
Voer de Urgenda-uitspraak uit
Profiteer van het werk van uw partijgenoten - en andersom
Overzicht van de belangrijkste updates

De gemeenteraad is de baas

Zoals de website Parlement.com HIER meteen in zijn openingszin schrijft: "Sinds 1851 bepaalt de Gemeentewet dat de raad ‘aan het hoofd van de gemeente’ staat, dat de gemeenteraad dus de baas is."

Dit blijkt uit de volgende artikelen uit de Gemeentewet:

> ***Hoofdstuk IX. De bevoegdheid van de raad***
> ***Artikel 147***
> *1. **Gemeentelijke verordeningen** worden door de raad vastgesteld voor zover de bevoegdheid daartoe niet bij de wet of door de raad krachtens de wet aan het college of de burgemeester is toegekend.*
> *[...]*
> ***Artikel 147a***
> *1. Een lid van de raad kan een **voorstel voor een verordening** of een ander voorstel ter behandeling in de raad indienen.*
> *[...]*
> ***Artikel 147b***
> *1. Een lid van de raad kan een **voorstel tot wijziging** van een voor de vergadering van de raad geagendeerde ontwerp-verordening of ontwerp-beslissing indienen.*
> *[...]*
> ***Artikel 149***
> *De raad maakt de **verordeningen** die hij in het belang van de gemeente nodig oordeelt.*

Dit betekent dat het College van Burgemeester en Wethouders (B&W) niets kan doen zonder eerst de toestemming van de meerderheid van de gemeenteraad gekregen te hebben, maar het betekent ook dat een gemeenteraadsfractie niet alleen maar passief de teugels in handen heeft ('ja' of 'nee' zegt tegen collegevoorstellen), maar ook actief kan zijn:

- **moties** (voorstellen) kan indienen om het College op te roepen iets te doen (of na te laten);
- **amendementen** (voorstellen tot wijziging) kan indienen om een collegevoorstel te veranderen.

Wat kan een gemeenteraadsfractie doen aan het houtrookprobleem? Tips van het Kenniscentrum Houtrookoverlast beschrijft een aantal actieve manieren die door een gemeenteraadsfractie gebruikt kunnen worden om het probleem van de houtrookoverlast aan te pakken.

Wet Ruimtelijke Ordening (WRO)

In zijn afstudeeronderzoek *Houtstook in de omgevingswet; biedt de Omgevingswet nieuwe mogelijkheden in de aanpak van houtstook overlast?*[1] (2022) schrijft N.J. Aalberts over de **Wet Ruimtelijke Ordening**:

> De Wro biedt een gemeente twee instrumenten waarin zij mogelijk maatregelen tegen houtstook overlast kan nemen. Dit zijn de **structuurvisie** (hoofdstuk 2 Wro) en het **bestemmingsplan** (hoofdstuk 3 Wro).

1 Dit onderzoek is (nog) niet beschikbaar op internet; het is wel op te vragen bij het Kenniscentrum Houtrookoverlast.

De **structuurvisie** is een inhoudelijk richtinggevend document voor de ruimtelijke ontwikkeling en wordt vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente is verplicht één of meer structuurvisies vast te stellen. De structuurvisie bevat hoofdlijnen voor ruimtelijk beleid en geeft tevens aan hoe de gemeente dit verwacht uit te voeren. Het belangrijkste aan de structuurvisie is dat het een beleids- en ontwikkelingskader betreft en geen toetsingskader. Burgers en andere overheden zijn er dus niet aan gebonden, enkel de gemeente zelf. In structuurvisies kan de gemeente bijvoorbeeld opnemen dat zij **het gebruik van houtkachels wil doen afnemen door alternatieven aantrekkelijker te maken**.
De gemeenteraad is verplicht om één of meer **bestemmingsplannen** vast te stellen voor haar grondgebied. Het bestemmingsplan bestaat uit bestemming en regels. Met de bestemming wordt aangegeven waarvoor een stuk grond gebruikt mag worden. Met het oog op de bestemming worden regels gegeven over het gebruik van de grond en de daar aanwezige en gewenste bouwwerken. **In sommige gevallen kan de gemeente optreden tegen het stoken van vuur omdat dit niet past binnen het bestemmingsplan.** Het stoken van openhaarden houtkachels en het gebruik van vuurkorven en barbecues vallen echter onder activiteiten die niet worden geregeld in een bestemmingsplan.
De **APV**[2] regelt onderwerpen 'betreffende de huishouding der gemeente'. De APV heeft betrekking op de bescherming van de woon- en leefomgeving, de bescherming van flora en fauna en het belang van openbare orde en veiligheid. De APV regelt uitsluitend onderwerpen die nog niet in bijzondere wetten zijn geregeld.

Wet Aanpak Woonoverlast

De allereerst stap in de aanpak van houtrookoverlast is: kijk in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van uw gemeente of daarin de Wet Aanpak Woonoverlast opgenomen is.
De Wet Aanpak Woonoverlast trad in werking op 1 juli 2017 en heeft kort gezegd als doel te voorkomen dat inwoners vanuit hun woning **ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden** veroorzaken.
De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een model-formulering opgesteld en deze is inmiddels al door heel veel gemeenten in hun APV opgenomen, meestal als artikel 2:79.

Als de Wet Aanpak Woonoverlast nog niet in de APV van uw gemeente opgenomen is, dan kunt u in de gemeenteraad een **motie** indienen die de Raad oproept om dit artikel op te nemen.
Het Kenniscentrum Houtrookoverlast heeft hiervoor een **voorbeeld-motie** geschreven. Het enige dat u nog hoeft te doen, is: de datum, de naam van de gemeente en uw naam invullen.

Deze wet (en dus dit artikel uit de APV) is gebaseerd op de Gemeentewet:

Artikel 151d

1. *De raad kan bij verordening bepalen dat degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt of tegen betaling in gebruik geeft, er zorg voor draagt dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf* ***geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden*** *wordt veroorzaakt.*

2 APV = Algemene Plaatselijke Verordening.

Neem in de APV een criterium op voor hinder/overlast

Gemeenten die in de APV de Wet Aanpak Woonoverlast (zie punt 2) opgenomen hebben, blijken volgens een onderzoek van het Algemeen Dagblad (augustus 2018) zelden het betreffende artikel in te zetten tegen woonoverlast.
De oorzaak hiervan zal liggen in hetzelfde argument dat gemeenten ook gebruiken om artikel 7.22 uit het Bouwbesluit 2012 niet te handhaven. Dit artikel verbiedt:

- het "op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze rook, roet, walm of stof" te verspreiden en
- het "op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze stank, stof of vocht of irriterend materiaal" te verspreiden.

Het argument om dit verbod niet te handhaven is dan: "Er bestaan geen landelijke normen voor hinder/overlast door houtkachels, dus we kunnen niet handhaven".

Het is dus belangrijk om het College van B&W een **instrument** (een norm, een criterium) in handen te geven waar het College aan kan **toetsen** of er sprake is van hinder/overlast door houtstook - net zoals veel gemeenten in de APV normen voor geluidsoverlast opgenomen hebben, want ook op dat gebied bestaan er geen landelijke normen voor particulieren.

De Toolkit *Je ziet het niet, maar het is er wel* geeft in de bijlage (*) een bruikbare suggestie voor een norm die opgenomen kan worden in de APV:

> ***Hinder*** *wordt in wetenschappelijke zin op verschillende, maar vergelijkbare, manieren gedefinieerd. Uit alle definities komt naar voren dat het effect van geur niet alleen hinder is, maar ook de* ***verstoring van gedrag of activiteiten****. Dit betekent dat een verstoring van het gedrag, bijvoorbeeld het binnen blijven met gesloten ramen, als gevolg van de blootstelling aan rook, of het treffen van compenserende maatregelen, ook als hinder of overlast moet worden beoordeeld.*

(* = we kunnen geen betrouwbare link geven naar dit document, omdat het door het Ministerie voortdurend verplaatst wordt en zo nu en dan zelfs helemaal verwijderd wordt. Als u de tekst wilt ontvangen: mail mij en ik stuur hem op. De Toolkit is in 2019 door het Ministerie van I&W aan alle gemeenten gestuurd, dus ook uw gemeente moet erover beschikken. Op 25 mei 2021 was de bijlage HIER te vinden; de Toolkit zelf, voorafgegaan door de aan de gemeenten gerichte brief, was HIER te vinden.)

U zou een **motie** kunnen indienen om het criterium "**verstoring van gedrag of activiteiten**" in de APV toe te voegen aan het artikel over Woonoverlast.

Geef voorlichting aan gedupeerden

Veel gemeenten geven op hun website **voorlichting aan stokers**: hoe kun je 'goed stoken'.
Maar het effect van voorlichting wordt overschat, zo blijkt uit een onderzoek dat Buro Blauw in 2021 uitvoerde voor de gemeente Utrecht:

> - Voorlichting die leidt tot een juiste keuze van een aan te schaffen houtkachel, een goede installatie van die houtkachel en goed stookgedrag van de gebruiker is de meest kosteneffectieve maatregel voor het verminderen van de negatieve effecten van particuliere houtstook op de luchtkwaliteit. Het effect van voorlichting op de emissies van houtkachels is evenwel **onzeker**.

> - Door voorlichting over installatie en stookgedrag kan de geuremissie gereduceerd worden. De effectiviteit van deze maatregel is evenwel **onzeker**, omdat niet bekend is in hoeverre houtstokers **adviezen opvolgen**.

"Onzeker" is mild uitgedrukt als je leest wat een onderzoek van de Australische tegenhanger van ons Astmafonds in 2013 uitwees over het effect van voorlichting op het gedrag van houtstokers:

> A 1999 survey in Armidale reported that 52% of residents with wood heaters believed the statement "emissions from open fires and solid fuel heaters contain substances harmful to humans" was false, 24% said it was true, and the remainder were unsure. This was **despite a $46,000 wood smoke education program** by the NSW EPA in Armidale acouple of years earlier.

Voorlichting aan stokers heeft dus weinig zin: ze geloven vaak niet eens wat je ze vertelt. En als ze het wel geloven, dan is het nog maar helemaal de vraag wat het effect daarvan is op hun stookgedrag.

Waar wél behoefte aan is en wat wél een positief effect heeft, is voorlichting aan **gedupeerden**: wat kun je doen als je overlast ondervindt van houtstokende buren?
Bijna geen enkele gemeente verstrekt die informatie, zodat veel gedupeerden niet eens wéten dat het veroorzaken van houtrookoverlast verboden is. Laat staan dat ze handhaving van dat verbod eisen. Zo blijft de overlast bestaan.

Een gemeenteraadsfractie kan aan die ongelijke voorlichting een eind maken door een **motie** in te dienen die B&W oproept om ook **voorlichting** te geven aan **gedupeerden**. Op de gemeentelijke website, in huis-aan-huis-bladen, via een folder etc.

Het Kenniscentrum Houtrookoverlast zal, op basis van de in de loop der jaren verzamelde kennis, graag een voorbeeld-tekst aanleveren.

Handhaaf de bestaande wetgeving

Sommige gemeenten zeggen dat ze geen instrumenten hebben om houtrookoverlast aan te pakken en weigeren dus handhavend op te treden bij overlast.
Als uw gemeente er ook zo over denkt, dan kunt u B&W erop wijzen dat andere gemeenten wél handhavend optreden. Het Kenniscentrum Houtrookoverlast kan hier een lijstje van geven en heeft ook een uitgebreid overzicht van de jurisprudentie.

Wetten en regels die door een gemeente ingezet kunnen worden om een stookverbod op te leggen, zijn bijvoorbeeld:

- Bouwbesluit 2012 (art. 7.22 en diverse andere artikelen);
- Woningwet (art. 1a);
- Wet Milieubeheer (WM) (art. 5.6, 1e lid e.v.; te gebruiken tegen het verbranden van afval);
- Wet Aanpak Woonoverlast (in de APV);
- verbod vuur te stoken (in de APV, te gebruiken tegen vuurkorven etc.).

Ook het nogal eens gehoorde argument dat de gemeente niet achter de voordeur mag komen om bijvoorbeeld te controleren of er afval verbrand wordt, is onjuist.
Zo goed als elke APV bevat het volgende artikel:

> ***Binnentreden woningen***
> *Zij die belast zijn met het toezicht op de naleving of de opsporing van een overtreding van de bij of krachtens deze verordening gegeven voorschriften die strekken tot handhaving van de openbare orde of veiligheid of bescherming van het leven of de gezondheid van personen, zijn bevoegd tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner.*

Kortom: ook in de huidige situatie is handhaven mogelijk.
U kunt dus een **motie** indienen die B&W oproept om de **bestaande mogelijkheden tot handhaving** te gebruiken.
Aan zo'n motie kunnen de volgende overwegingen ten grondslag liggen:

- inwoners hebben recht op gezonde lucht;
- de vrijheid van de één mag niet ten koste gaan van de gezondheid van de ander (premier Mark Rutte, 21 april 2020);
- een door een gedupeerde aangespannen handhavingsprocedure gaat de gemeente veel tijd en geld kosten, want gedupeerden procederen na een afwijzing van hun handhavingsverzoek door tot aan de Raad van State (en het Kenniscentrum Houtrookoverlast helpt hen daarbij, als dat nodig is).

De allereerste stap in het handhavingstraject is dat de gemeente, na een melding, klacht of handhavingsverzoek, een **brief** stuurt aan de stoker, waarin men de stoker erop wijst dat er een klacht over zijn stookgedrag is binnengekomen, dat de stoker aan die overlast onmiddellijk een eind moet maken en maatregelen moet treffen om te voorkomen dat er overlast opnieuw ontstaat en dat, als de stoker dit niet doet, men een **bestuursrechtelijke procedure** zal starten.
Ook kan de gemeente laten weten dat, als de overlast voortduurt, men de stoker een **last onder dwangsom** zal opleggen, wat betekent dat de stoker een boete krijgt als de overlast niet ophoudt.
De ervaring leert dat zo'n brief vaak een eind maakt aan de overlast.

Omdat dergelijke brieven over het algemeen niet gepubliceerd worden op internet en er, als de overlast stopt, geen rechtszaak volgt, zijn veel gemeenten niet op de hoogte van hoe goed dit middel werkt en *dus* denken ze dat er niet succesvol opgetreden kan worden tegen stookoverlast, maar dat is dus echt een misvatting.
Het Kenniscentrum Houtrookoverlast beschikt over diverse van deze brieven; u kunt ze bij ons opvragen, zodat u uw gemeente kunt wijzen op deze effectieve (want: snelle en goedkope) optie.

Voorkom belangenverstrengeling

De ervaring van het Kenniscentrum Houtrookoverlast leert dat handhavingsambtenaren opvallend vaak zelf een houtkachel stoken. En dan het probleem bagatelliseren en weigeren handhavend op te treden.

Hoewel precieze cijfers ontbreken (houtkachels hoeven niet geregistreerd te worden), is het een veilige aanname dat op dit moment (stand van zaken: augustus 2020) in **25%** van de huishoudens hout gestookt wordt en/of 's zomers regelmatig een vuurkorf of iets dergelijks aangestoken wordt.
Dan is het opvallend dat in alle drie de handhavingsprocedures die wij zeer intensief begeleidt hebben sprake was van een handhavingsambtenaar die zélf een houtkachel stookte: dat is **100%**!

In de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) staat:

> ***Artikel 2:4***
> *1. Het bestuursorgaan vervult zijn taak **zonder vooringenomenheid**.*

> 2. *Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een **persoonlijk belang** bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden.*

Dit betekent dat personen die zelf een houtkachel stoken of regelmatig een vuurkorf aansteken eigenlijk niet betrokken mogen zijn bij een handhavingsprocedure die gaat over overlast door een houtkachel of een vuurkorf, want dan ontstaat al snel minimaal de schijn van vooringenomenheid en/of persoonlijk belang en dat is via dit artikel verboden.

U kunt een **motie** indienen dat B&W erop toeziet dat **belangenverstrengeling** voorkomen wordt door AWB art. 2:4 strikt na te leven, dat wil zeggen: dat er bij de besluitvorming in een handhavingsprocedure rond houtrookoverlast geen personen betrokken zijn (van de handhavings-ambtenaar tot en met de burgemeester) die zelf hout stoken.

Overigens: in twee van de zaken die hierboven aangehaald worden, is na hoger beroep duidelijk geworden dat de betreffende ambtenaar inmiddels niét meer in deze functie werkzaam is. Kennelijk hebben beide gemeenten besloten voortaan het zekere voor het onzekere te nemen en niet langer het risico te lopen dat een bestuursrechter op grond van belangenverstrengeling een collegebesluit vernietigt.

Stel raadsvragen

Eén van de manieren om als raadsfractie aandacht te vragen voor een probleem (en falend beleid aan de kaak te stellen) is: **raadsvragen stellen**.
Het Kenniscentrum Houtrookoverlast beschikt over een groot aantal raadsvragen die door diverse partijen in diverse gemeenten gesteld zijn over houtrookoverlast. Ook over biomassacentrales zijn al op diverse plaatsen raadsvragen gesteld.

In één geval (Den Haag) hebben zulke vragen zelfs geleid tot het aftreden van een burgemeester: in 2019 moest burgemeester Krikke aftreden nadat er in de Raad kritische vragen gesteld waren over de vreugdevuren op het strand van Scheveningen. Deze vragen werden onder andere ingegeven door het feit dat het Kenniscentrum Houtrookoverlast de raadsfracties geïnformeerd had over het illegale karakter van die vuren.

Raadsvragen die u kunt stellen, zijn bijvoorbeeld:
- Is het College het eens met de fractie van [naam van uw partij] dat iedereen in [naam van uw gemeente] recht heeft op **schone lucht**?
- Worden er **metingen** verricht om de **luchtkwaliteit** in onze gemeente vast te stellen? Zo niet: bent u bereid zo'n onderzoek te laten uitvoeren? Indien niet: waarom niet?
- Hoeveel **klachten** en **meldingen** over houtrookoverlast (zowel van open haarden en houtkachels alsook van apparaten als tuinhaarden, vuurkorven en vuurschalen) zijn er de afgelopen 5 jaar binnengekomen? Graag uitgesplitst naar jaar.
  N.b.: in het hoofstuk Vraag instanties naar meldingen van dit bestand ziet u bij welke instanties er allemaal klachten kunnen binnenkomen, dus beperk u niet tot de klachten die binnenkomen op het gemeentehuis.
- Is bekend of deze inwoners **knelpunten of barrières** hebben ervaren bij het maken van hun melding/klacht?
- Hoeveel van deze klachten/meldingen zorgen voor **escalaties** tussen bewoners onderling?
- Hoe vaak is **buurtbemiddeling** ingezet en ziet de gemeente toe op het proces?
- Is in voorkomende gevallen sprake geweest van **mediation**, tussen buren, door de gemeente?
- Hoeveel **handhavingsverzoeken** komen er jaarlijks binnen in verband met houtrookoverlast?

- Kan het College ons vertellen wat de **kosten** zijn van de afwijzing van een handhavingsverzoek (met het oog op bezwaar, beroep, hoger beroep) en wat de kosten zijn van het opleggen van een stookverbod?
- Hoe worden klachten over en meldingen van houtrookoverlast **behandeld**? Als een handhavingsverzoek?
- **woningen/bedrijfspanden** in onze gemeente worden verwarmd met hout(producten)? Graag onderverdeeld in hoofd- en sfeerverwarming.
  Als dat onbekend is: bent u bereid een **inventarisatie** uit te voeren?
- Als het College inzet op **voorlichting**, kunt u dan aangeven welk concrete effecten dat inmiddels heeft?
- Wat is op dit moment het **beleid** in onze gemeente ten aanzien van houtrookoverlast?
- Is het college bereid om een **verbod** op open haarden en houtkachels te onderzoeken, net als de gemeente Amsterdam? Zo nee, waarom niet?

Behalve deze specifieke vragen kunt u uiteraard ook iets algemenere vragen stellen, zoals:
- Is het College bekend met hoeveel mensen er in Nederland jaarlijks voortijdig overlijden als gevolg van de herhaalde blootstelling aan houtrook; hoeveel doden zijn dat, omgerekend, in onze gemeente?

TIP: zet de raadsvragen ook op uw **website**, zodat iedereen kan zien waar u in de gemeenteraad aan werkt. Stuur ook een **persbericht** naar lokale en regionale media - met een beetje geluk nemen ze het bericht over en dat is mooie (en gratis!) publiciteit voor uw partij.

Inventariseer het probleem

Als B&W en de andere partijen in de gemeenteraad er niet van overtuigd zijn dat houtrookoverlast een probleem is in uw gemeente, dien dan een **motie** in die B&W oproept om een **inventarisatie** uit te voeren, om de omvang van het probleem in kaart te brengen.

Het beste kan zo'n inventarisatie gebeuren door alle inwoners persoonlijk een **brief** te sturen, maar een oproep in hetzelfde huis-aan-huisblad waarin de gemeente zijn raadsvergaderingen aankondigt en besluiten publiceert, is een goed begin.
Een oproep op de gemeentesite is *geen* goed idee, want zo goed als niemand kijkt regelmatig op de website van zijn gemeente, dus zo'n oproep zal nauwelijks reacties opleveren.

Neem 'houtrookoverlast' op in de Leefbaarheidsmonitor

Veel gemeenten houden jaarlijks een onderzoek onder een representatief gedeelte van de inwoners naar de leefbaarheid in de gemeente; vaak heet dit onderzoek '**leefbaarheidsmonitor**', maar het kan ook een andere naam hebben.

De ervaring van het Kenniscentrum Houtrookoverlast leert dat in zulke onderzoeken het onderwerp 'overlast door houtstokende buren' vaak niet voorkomt als probleem dat de inwoners kunnen aanvinken.
Als je er niet naar vraagt, zul je ook niet te weten komen hoe groot het probleem is.

Omdat leefbaarheidsonderzoeken vaak de basis vormen voor het beleid in een gemeente, is het zinvol om in zo'n onderzoek ook te vragen naar ervaren overlast door houtstook.

U kunt dus een **motie** indienen om dit probleem in de **leefbaarheidsmonitor** op te nemen.

Vraag instanties naar meldingen

Een houtrookgedupeerde heeft geen idee waar hij terecht kan met een klacht over zijn houtstokende buren. De één belt de politie, de ander mailt de GGD, een derde doet niets, want weet niet waar hij moet aankloppen.

Om een redelijk idee te krijgen van hoe vaak het probleem zich in uw gemeente voordoet, kunt u alle **instanties** waar inwoners zich toe zouden kunnen wenden, vragen hoe vaak ze een overlastmelding krijgen:

- gemeente;
- politie;
- brandweer;
- GGD;
- wijkteams;
- Buurtbemiddeling;
- Mediation;
- woningbouwverenigingen en woningbouwcorporaties;
- bewonerscommissies en huurcommissies (i.v.m. huurhuizen).

Daarnaast is er een aantal landelijke websites waar inwoners een melding kunnen doen:

- Meldpunt houtrookoverlast;
- Stop de houtstook;
- Stichting Houtrookvrij;
- Milieuklachten.nl;
- Longfonds;
- GGD Leefomgeving;
- Het Schone Oosten.

(Deze lijst is niet volledig; dit zijn de bekendste en langst bestaande websites.)

Open een meldpunt

Een andere manier om erachter te komen hoeveel personen in uw gemeente houtrookoverlast onder-vinden, is: open zelf een **meldpunt**.
Dit doet u heel simpel door aan uw website een pagina toe te voegen met een **antwoordformulier**.

Kondig dit meldpunt aan via een persbericht dat u stuurt naar alle lokale en regionale media en u bent verzekerd van gratis publiciteit voor het meldpunt én voor uw partij.
Dit soort acties kan uw partij bij de volgende raadsverkiezingen aan merkbaar meer stemmen helpen - er zijn gevallen bekend waarin een partij dankzij één zo'n actie zó groot werd dat hij in het College opgenomen werd.

U kunt uiteraard gedupeerden ook oproepen om u als raadslid meldingen te **e-mailen**, maar realiseert u zich dan dat alle berichten die via de griffie aan de gemeenteraad gestuurd worden, **gelezen worden door of namens de burgemeester**; zoals geregeld in de Gemeentewet:

> ***Artikel 74***
> *1. Alle aan de raad of aan het college gerichte stukken worden door of namens de burgemeester geopend.*

Als u het niet op prijs stelt dat het College aan u gerichte hartekreten leest, dan kunt u op de **website van uw partij** uw **eigen e-mailadres** vermelden, zodat gedupeerden u rechtstreeks kunnen bereiken.

Nadat u een aantal meldingen verzameld hebt, hebt u voldoende munitie om kritische **vragen** te stellen aan B&W, zoals:

- is het College op de hoogte van de omvang van dit probleem?
- zo nee: hoe komt dat? En wat is het College van plan daaraan te gaan doen?
- wat gaat het College doen om het probleem aan te pakken?

Ga de stad in

De beste manier om in gesprek te komen met de inwoners is nog altijd: **ga de stad in**!
Zet een tafeltje neer in een winkelcentrum, hang de partijvlag eraan, zet er een stoepbord naast met daarop groot: "Houtrookoverlast", zorg dat alle fractieleden en een aantal bestuursleden het standje bemannen en de verhalen zullen binnenstromen.

Hou er wel rekening mee dat er personen zullen zijn die ook andere problemen aankaarten, dus zorg voor voldoende pennen en papier om aantekeningen te maken en volg die aantekeningen op door contact op te nemen met de inwoners die een opmerking achterlieten.

Zichtbare aanwezigheid in de stad, duidelijk laten merken dat je niet alleen praat in de Raad, maar ook met de Straat, zorgt altijd voor veel goodwill onder de bevolking. En het is een mooie manier om buiten verkiezingstijd je programma onder de aandacht te brengen.

Organiseer een informatieavond

Iets dat altijd goed aanslaat bij de inwoners is: een **informatieavond**.
Dit kun je als partij in je eentje organiseren, door een zaaltje te huren, maar het mooiste is als het door meerdere raadsfracties samen gedaan wordt.
Zo'n gezamenlijke informatieavond kan dan in de **raadszaal** gehouden worden en heeft als voordeel dat ook de andere fracties, die niet bij de organisatie betrokken zijn, aanwezig zullen zijn, want zo'n groot evenement, daarop kun je niet ontbreken, ook al heb je het niet zelf georganiseerd.

Op een informatieavond kun je **externe deskundigen** uitnodigen voor een presentatie.
Het Kenniscentrum Houtrookoverlast beschikt over de adressen van enkele deskundigen die al eens een presentatie gehouden hebben op een informatieavond.
Reiskosten voor zulke externe deskundigen kunnen vergoed worden uit het fractiebudget: het budget dat een raadsfractie vanuit de gemeente ter beschikking gesteld krijgt voor fractiedoeleinden.

Uiteraard is er ook ruimte voor een presentatie vanuit de gemeente: een **ambtenaar/wethouder** kan uitleggen hoe vaak het probleem zich voordoet en wat de mogelijkheden zijn om het aan te pakken.

En het belangrijkste gedeelte is natuurlijk: **inwoners** kunnen hun ervaringen vertellen en vragen stellen aan de deskundigen en de ambtenaar/wethouder.
Reserveer voor deze vragen veel tijd, want de ervaring leert dat als er eenmaal een paar vragen gesteld zijn, de rest van de aanwezigen ook hun angst verliezen en dan blijkt dat dit het meest productieve deel is van de avond, dus voorkom dat je het uit tijdgebrek moet afkappen.

Na zo'n avond heeft de gemeenteraad meestal voldoende informatie om een **raadsdebat** te voeren over het onderwerp.

Ga via het Interventiekompas in gesprek met stokers

Het Interventiekompas is een instrument, ontwikkeld door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). Zoals de bijbehorende site zegt:

> Het helpt je om stapsgewijs de motieven voor het wel of niet naleven van regels in kaart te brengen en biedt op basis van je analyse oplossingsrichtingen.
> Het instrument is een gestructureerde vragenlijst waarmee jij met de doelgroep zelf of met mensen die de doelgroep kennen in gesprek kunt gaan en in vier stappen kunt achterhalen **waarom een bepaalde groep zich niet (of wel) aan de regels houdt**. Deze inzichten geven jou de 'knoppen om aan te draaien' om het gewenste gedrag te stimuleren. Daarbij geeft het InterventieKompas ter inspiratie voorbeelden van (gedrags)interventies die je kunt gebruiken voor een passende aanpak. Het instrument is gemaakt volgens de laatste inzichten binnen de gedragswetenschap.

Op een webpagina met een terugblik op het Schone Lucht Jaarcongres (30 mei 2022) lezen we:

> ### Ervaringen Helmond
>
> CCV vertelde onder meer over de ervaringen van de gemeente Helmond, die het Interventiekompas al heeft gebruikt om goed in gesprek te kunnen gaan met stokers in een woonwijk met veel houtstookoverlast. De gemeente heeft een training bij het CCV gevolgd. Bij die training zijn het probleem en de doelgroep geanalyseerd en is de koers bepaald om gewenst gedrag te bevorderen.
>
> Een belangrijk leerpunt van Helmond is dat het effectief is om samen te werken [met] de wijk. **Sinds deze wijkaanpak zijn er minder overlastmeldingen**.

Maar de webpagina waarschuwt ook voor te hoge verwachtingen:

> ### Bewustwording niet genoeg
>
> Bewustwording betekent niet meteen gedragsverandering. **Als mensen zich bewust zijn van de gevolgen van houtstook, betekent dit niet dat het gedrag daadwerkelijk verandert.** Weten hoe je mensen die hout stoken zover krijgt dat ze hun gedrag aanpassen en de regels naleven? Het Interventiekompas biedt inzicht in gedragsinterventies die je kunt inzetten om gewenst gedrag wél te bevorderen.

Kortom: het Interventiekompas is geen tovermiddel.
Maar omdat stokers, in tegenstelling tot voorlichting in een wijkkrant of op een website, **persoonlijk** aangesproken worden, is de kans op gedragsverandering groter dan bij voorlichting.

Roep houtrookvrije wijken uit of maak de hele gemeente houtrookvrij

Als uit bovenstaande inventarisatie gebleken is dat houtrookoverlast in uw gemeente een serieus probleem is, of zelfs als dat niet gebleken is, maar wel veel personen de wens geuit hebben dat er een einde komt aan houtstook (bijvoorbeeld uit milieu- of klimaatoverwegingen), dan kunt u een **motie** indienen die bepaalde wijken of de hele gemeente uitroept tot **houtrookvrij gebied**.

Er zijn al diverse gemeenten die hieraan denken (Amersfoort, Amstelveen, Amsterdam, Emmen, Groningen, Rotterdam, Utrecht en Veenendaal), want ambtenaren, wethouders en burgemeesters die zeggen dat zo'n verbod helemaal niet kan, vergissen zich.
Zoals een ambtenaar van Utrecht het eens verwoordde: "Als je het centrum kunt sluiten voor oude dieselauto's, dan kun je ook **houtkachels verbieden**".
Dit is nu typisch iets waar de APV voor bedoeld is: het oplossen van plaatselijke problemen als er geen landelijke wetgeving is - zoals een lachgasverbod, dat veel gemeenten ingevoerd hebben.
Een verbod op houtstook is strijdig met geen enkele landelijke wetgeving, dus is prima te verwezenlijken. Voor een gemeente die groeien wil, is het zelfs aan te raden, want wie wil er nu niet verhuizen naar een houtrookvrije gemeente?

In het in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat opgestelde rapport Beleidsverkenning aanvullende maatregelen om de emissies van particuliere houtstook te beperken (2022) zegt Royal HaskoningDHV:

> In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) kunnen regels worden gesteld aan buitenstook. Nu staan daar reeds regels in gericht op het verbod afvalstoffen te verbranden en het voorkomen van gevaar, overlast of hinder voor de omgeving. Maar er kan ook gedacht worden aan introductie van een **verbod op stoken bij windstil weer**.

Eind 2020 maakte Helmond bekend dat men, in het kader van het proefproject "houtstookarme/ houtstookvrije wijken" (uit het Schone Lucht Akkoord), gaat onderzoeken of de nieuwbouwwijk Brainport Smart District (BSD) houtstookarm gemaakt kan worden.

In april 2021 maakte Amsterdam bekend een verbod op open haarden en houtkachels te overwegen.

Als voorbeeld van een eerste stap naar een houtrookvrije gemeente kunt u de APV (2021) van de gemeente **Venray** gebruiken (belangrijke punten zijn hier rood geaccentueerd):

> Hoofdstuk 5. Andere onderwerpen betreffende de huishouding der gemeente
> Afdeling 8. Vuurverbod
> Artikel 5:34 Overlast
> 1. In dit artikel wordt verstaan onder schoon stookhout: hout, alsmede speciaal voor het gebruik in open haarden en houtkachels bestemde, in de handel verkrijgbare brandstoffen.
> **Niet als stookhout wordt aangemerkt**: verlijmd, ondergedompeld, geïmpregneerd en/ of gelakt hout, hardboard, MDF, tri- of multiplex, dakleer, kunststoffen, e.d.
> 2. Het is van 1 september tot en met 31 mei verboden in, op, of aan een bouwwerk, voorwerpen of stoffen te plaatsen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten, waardoor:
> a. overlast wordt of kan worden veroorzaakt voor de omgeving;
> b. op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze stank, rook, roet of walm wordt verspreid;
> c. brand of ander gevaar wordt veroorzaakt.
> 3. Het verbod uit lid 1 geldt in elk geval indien:
> a. **het windstil en/of mistig is**;
> b. **er geen schoon stookhout wordt gebruikt**;
> c. het schone stookhout een **vochtigheidspercentage** heeft van **meer dan 20%**.

> 4. Niet van toepassing is het vorenstaande indien en voor zover het betreft nadelige gevolgen voor het milieu waarop de Wet milieubeheer of enige in deze wet genoemde milieuwet van toepassing is.

De APV van **Koggenland** bevat (op punt 3a (dat ontbreekt) na) dezelfde bepaling.

Een nog duidelijker definitie van *schoon stookhout* zou zijn: "*Hout, dat **geteeld en verkocht is als haardhout**, wat blijkt uit een op verzoek te produceren **factuur***".
Hiermee is nog beter afgedekt dat er geen afval gestookt wordt.
Bij het ontbreken van een factuur kan aangenomen worden dat er sprake is van afvalhout en kan er een bekeuring opgelegd worden.
Je kunt nog een stap verder gaan en eisen dat het haardhout een **FSC-certificaat** heeft.
De eis van een factuur is niet vreemd: wie (bijvoorbeeld als ZZP'er) een privé-auto ook voor de zaak gebruikt, moet voor de fiscus voor het zakelijk gebruik van de auto een sluitende kilometer-administratie overleggen, die onderbouwd is met tankbonnetjes en garagerekeningen.

Een bijkomend voordeel van deze definitie is dat je woning verwarmen met in de detailhandel verkrijgbaar haardhout duurder is dan je woning verwarmen met een cv op aardgas - waarmee één van de smoezen om hout te stoken ("Gas is te duur") wegvalt.

Aan punt 3 van dit artikel uit Venray zou toegevoegd kunnen worden:
*d. er sprake is van een **RIVM staakalert**.*
Zie hiervoor punt 15. Stookalert = stookverbod.

Sluit uw gemeente aan bij het Schone Lucht Akkoord

Sinds 2019 maakt het **Schone Lucht Akkoord** het nemen van maatregelen tegen houtrookoverlast nog veel gemakkelijker: elke gemeente kan zich bij dit akkoord aansluiten en gebruikmaken van de **subsidie** die binnen dit SLA beschikbaar is voor maatregelen om de lucht daadwerkelijk schoner te maken.

Dus ook hiervoor kunt u een **motie** indienen: aansluiting bij het SLA.
Het Kenniscentrum Houtrookoverlast heeft hier een voorbeeld-motie voor geschreven, inclusief motivering. Deze motie + toelichting is op te vragen bij mhvanraay@live.nl.

Als uw gemeente aangesloten is bij het SLA, dan zullen houtrookoverlastmeldingen die gedaan worden op de site van Stookwijzer automatisch doorgegeven worden aan uw gemeente.

Als uw gemeente (nog) niet aangesloten is bij het SLA, dan kunnen meldingen op de site van Stookwijzer toch automatisch doorgegeven worden aan uw gemeente.
Hiervoor moet de gemeente zich dan aanmelden via **schoneluchtakkoord@minienw.nl**. Zo houden ook niet-aangesloten gemeenten zicht op overlast en klachten en kunnen ze actie ondernemen bij herhaalde overlast.

En denk nu niet: “Die beschikbare subsidie zal wel op zijn; ons project maakt geen kans meer”, want op 2022-09-29 meldde gemeente.nu dat veel gemeenten het subsidiebudget voor een groot deel links laten liggen. Met andere woorden: ook voor uw project is er zeer waarschijnlijk nog geld beschikbaar!

Op de webpagina van het schone Lucht Akkoord is te lezen dat in 2021 de volgende projecten op het gebied van houtstook een Specifieke Uitkering Schone Lucht Akkoord (SpUk SLA) ontvangen hebben:

- Utrechtse Stook Standaard, gemeente Utrecht
- Gebiedsgerichte aanpak houtrook, gemeente Maastricht
- Houtstook, gemeente Rotterdam
- Pilot houtstookarme wijk, gemeente Helmond
- Houtstook, gemeente Eindhoven
- Houtstook, onderzoek en alternatief lespakket kampvuur, gemeente Den Haag
- Project houtstook, gemeente Nijmegen
- Campagne verantwoord stoken en barbecueën, gemeente Amsterdam

In 2022 ontvingen de volgende projecten op het gebied van houtstook een SpUk SLA:

- Houtstook communicatie - werken aan een betere luchtkwaliteit en gezondheidswinst, gemeente Deventer
- Communicatiecampagne houtstook, gemeente Utrecht
- Voorlichting tegen houtstookoverlast, gemeente Nijmegen

Sloopppremie voor houtkachels

Eén van de maatregelen die u als gemeenteraad kunt nemen in het kader van het SLA is een **sloopppremie voor houtkachels**.

Stel in de voorwaarden dan wel duidelijke eisen, zoals: de premie wordt alleen uitgekeerd bij vernietiging van een houtkachel, gecombineerd met de aanschaf van een warmtepomp of bijv. een hybride of elektrische kachel.
Als u zulke voorwaarden niet stelt, loopt u de kans dat handige houtstokers een oude houtkachel vervangen door een nieuwe, zo eentje waarvan de kachelverkopers beweren dat hij "veel schoner" is dan die oude kachels. Op die manier blijft de overlast bestaan en subsidieert u hem nog ook, wat niet de bedoeling zal zijn. Zie hieronder bij het voorbeeld uit Utrecht, waar men deze fout aanvankelijk maakte, maar uiteindelijk corrigeerde.

Een andere fout die gemakkelijk gemaakt wordt, is dat de premie ook geldt bij het plaatsen van een **filter** of een **katalysator** - Almelo, Noordwijk en Nijmegen maakten die fout.
Waarom u beter niet kunt kiezen voor het subsidiëren van filters en katalysatoren, staat duidelijk in het rapport *(Kosten)effectiviteit en toepasbaarheid maatregelen particuliere houtstook* dat Buro Blauw in 2021 schreef in opdracht van de provincie Utrecht en de gemeente Utrecht:

- **Elektrostatische filters** blijken in langdurige praktijkmetingen minder fijnstof te reduceren dan uit laboratoriumproeven blijkt. Dit wordt toegeschreven aan het achterwege blijven van noodzakelijk onderhoud.
- Katalysatoren en elektrostatische filters verwijderen geen **condenseerbaar fijnstof**. Een katalysator verbrandt vooral kleinere koolwaterstofmoleculen, terwijl condenseerbaar fijnstof bestaat uit grote moleculen.
- Een elektrostatisch filter moet een of twee keer per jaar door een schoorsteenveger **gereinigd** worden. Ook hierbij gaat de werking achteruit als dit niet gebeurt.
- Katalysatoren moeten dagelijks/wekelijks door de gebruiker **gereinigd** worden. Indien dit niet gebeurt gaat de werking van de katalysator achteruit. VITO geeft aan dat het reinigen van de

> katalysator moeilijk kan zijn, omdat deze voor het schoonmaken gedemonteerd moet worden en daarna afgespoeld moet worden met water.

Kortom: hoewel de fabrikanten van filters en katalysatoren u schone lucht beloven, zitten er zóveel haken en ogen aan dat u er beter niet voor kunt kiezen om ze te subsidiëren.

Begin 2021 startte **Noordwijk** met een slooppremie voor houtkachels en een subsidie op filters:

> Je komt in aanmerking voor een slooppremie als je een oude houtkachel inruilt voor een nieuwe en schonere kachel. Ook komt er subsidie voor filters en katalysators. Deze verminderen de uitstoot van fijnstof, roet en geurstoffen.
> De pilot wordt nu gefinancierd vanuit de algemene reserve. Bij een positieve uitkomst wil de gemeente het plan doorzetten in het duurzaamheidsbeleid en wordt het meegenomen in de programmabegroting.

In **Almelo** diende de Partij Vrij Almelo op 2021-07-02 een motie in om een slooppremie voor houtkachels in te voeren en subsidie te geven op bewezen werkzame filters/katalysatoren (de motie werd verworpen):

> Verzoekt het college:
> Te zorgen voor reductie van uitstoot door het verstrekken van een slooppremie voor oude houtkachels op het moment dat deze worden vervangen door een nieuwe, schoner stokende kachel en een subsidie voor katalysatoren en/of filters, waarvan de werking bewezen is.
> Deze laatste subsidie wordt alleen verstrekt bij bestaande kachels. Hiervoor in eerste instantie een pilot te starten, voor de duur van twee jaar en deze te financieren uit de algemene reserve.

Nijmegen heeft eind 2021 een slooppremie ingevoerd, met de volgende voorwaarden:

> **Wat u moet weten**
> - U krijgt 100% van de gemaakte kosten vergoed, met een maximum van € 1.000 per gebouw
> - U krijgt binnen 8 weken reactie. Bij goedkeuring van de aanvraag krijgt u het geld binnen 6 weken gestort
> - U kunt subsidie aanvragen tot en met 31 december 2022 of tot het subsidiegeld op is

> **Voorwaarden**
> - U moet eerst de werkzaamheden laten uitvoeren voordat u de subsidie kunt aanvragen
> - De werkzaamheden moeten na 15 oktober 2021 zijn uitgevoerd. Alleen facturen van na 15 oktober 2021 worden in behandeling genomen
> - De subsidie kan alleen aangevraagd worden voor gebouwen waarin gewoond mag worden
> - U moet in Nijmegen-West (in de wijken Hees, Heseveld, Neerbosch-Oost, Wolfskuil, Biezen of Waterkwartier) wonen

> Als u een rookgasfilter of katalysator laat plaatsen gelden de volgende extra voorwaarden:
> - U kunt subsidie aanvragen als uw haard of kachel geen DIN-plus of Ecodesign keurmerk heeft. Dit kunt u vinden op de kachel of de bon of laten bepalen door een erkende installateur
> - U moet meedoen aan een (gratis) stookcursus van de gemeente. Aanmelden kan door een e-mail te sturen naar e.maessen@nijmegen.nl. Meer info volgt per e-mail. Bekijk de data hieronder.
> - U moet een onderhoudscontract afsluiten van minimaal 1 jaar
> - De rookgasfilter of katalysator moet worden aangesloten door een bedrijf dat aangesloten is bij de NHK (Stichting Nederlandse Haard en Kachelbranche)

Meesturen
Als u een rookgasfilter heeft laten plaatsen:
- Kopie rekening van de installateur die de filter of katalysator heeft geïnstalleerd
- Een kopie van het onderhoudscontract van de filter of katalysator voor minimaal 1 jaar
- Een bewijs dat u heeft meegedaan aan de stookcursus die de gemeente heeft gegeven

Als u de schoorsteen (rookgaskanaal) heeft laten weghalen of dichtmaken:
- Kopie van de rekening van de aannemer die de schoorsteen (rookgaskanaal) heeft weggehaald of dichtgemaakt

Eind 2021 heeft ook **Utrecht** een slooppremie ingevoerd:

Subsidiemogelijkheden
Subsidie aanvragen kan van 1 december 2021 tot en met 31 december 2022. Daarna wordt de regeling verlengd of aangepast. De gemeente wil subsidie aanbieden tot en met 2025. Per jaar is er een maximumbedrag aan subsidiegeld beschikbaar. Als dat beschikbare subsidiegeld eerder op is, is het dat jaar niet meer mogelijk een aanvraag te doen. Er zijn drie dingen waar de gemeentesubsidie voor geeft:
1. Het laten verwijderen van een rookkanaal of ervoor zorgen dat het niet meer gebruikt kan worden. Het is niet genoeg om alleen de kachel en metalen pijp weg te halen. Hier wordt 2.000 euro subsidie voor gegeven.
2. Het laten verwijderen van een open haard. Hier wordt ook 2.000 euro subsidie voor gegeven.
3. Het vervangen van een open haard of van een oude houtkachel die niet aan de Ecodesign-eisen voldoet. De nieuwe kachel moet een moderne kachel zijn die wel aan deze eisen voldoet. De oude kachel moet ingeleverd worden bij een afvalscheidingsstation in Utrecht. Hier geeft de gemeente 500 euro subsidie voor.

Utrechters met een U-pas ontvangen tot en met 31 december 2022 extra subsidie voor het verwijderen of onbruikbaar maken van het rookkanaal (4.000 euro in plaats van 2.000 euro) en voor het vervangen van een oude haard of kachel (1.000 euro in plaats van 500 euro). Per kachel/open haard kan één subsidie aangevraagd worden. Per woonadres kan maximaal voor twee kachels een aanvraag gedaan worden.
Om de subsidie te ontvangen moeten aanvragers een aantal bewijzen inleveren. Daarmee laten ze zien dat ze de werkzaamheden hebben laten uitvoeren waarvoor ze subsidie hebben aangevraagd. Bijvoorbeeld een factuur van de werkzaamheden of een sloopverklaring van de oude houtkachel.

Zoals u ziet, had Utrecht het schoonheidsfoutje gemaakt om de sloopremie ook beschikbaar te stellen als er een andere houtkachel voor teruggekocht werd.
Op 7 juli 2022 dienden zes partijen in de gemeenteraad de motie "**Geen subsidie voor vervangen kachel**" in om deze fout te herstellen. De motie droeg het College van B&W op om:

1. Bij de volgende tranches geen subsidie meer te verlenen voor het vervangen van een kachel, maar uitsluitend subsidie te verlenen voor het verwijderen/onbruikbaar maken van een rookkanaal inclusief het verwijderen/slopen van de aangesloten (open) haard of aangesloten houtkachel;
2. Bij de volgende tranches € 4.000,- subsidie voor U-pashouders beschikbaar te stellen (ipv € 2.000,-) voor het verwijderen/onbruikbaar maken van een rookkanaal inclusief het verwijderen/slopen van de aangesloten (open) haard of aangesloten houtkachel.

De motie werd aangenomen door de Raad en overgenomen door de wethouder, dus zal worden uitgevoerd.

Landelijke subsidie op het verwijderen van het rookkanaal

Vanaf 1 april 2023 kunnen gemeenten die het Schone Lucht Akkoord ondertekend hebben van het Rijk een bijdrage (cofinanciering) krijgen als ze een subsidieregeling opzetten om rookkanalen te verwijderen.

Subsidieer de aanschaf van LED-haarden

Een sloopremie op houtkachels kan bij stokers de vraag oproepen: “Maar hoe moet ik mijn huis dán verwarmen?”
Op die vraag heeft de gemeente Heusden een antwoord gevonden: de gemeente geeft, als je je houtkachel of haard verwijdert, maximaal € 150 subsidie op een **LED-haard**.

Stookalert = stookverbod

Gaat een algeheel houtstookverbod op dit moment nog te ver? Overweeg dan om een **motie** in te dienen dat één van de **stookalerts** de status van (tijdelijk) stookverbod krijgt.

Er zijn op dit moment in Nederland drie stookalerts:

1. Het stookalert van het **RIVM**.
   Dit alert wordt afgegeven per provincie en kent 2 "standen": WEL of GEEN stookalert.
   Een stookalert wordt afgegeven als de ongunstige weersomstandigheden minimaal 6 uur duren en betrekking hebben op minimaal de helft van een provincie.
   In het in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat opgestelde rapport Beleidsverkenning aanvullende maatregelen om de emissies van particuliere houtstook te beperken (2022) zegt Royal HaskoningDHV over dit stookalert:

   > Het stookalert is een samenwerking tussen het KNMI en RIVM in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Het stookalert wordt afgegeven door het RIVM en geeft per provincie advies op basis van weersverwachtingen en de luchtkwaliteit. [...] Naast ongunstige weersomstandigheden voor de verspreiding van houtrook wordt een stookalert ook afgegeven bij wintersmog (smog door fijnstof) of een combinatie van beide. Iedereen die is aangemeld voor het stookalert ontvangt rond 12.00 uur een bericht via email ingeval er een stookalert is. De omstandigheden waarop een stookalert wordt afgegeven komen in de praktijk hooguit enkele keren per jaar voor.

2. Het stookalert van de **Stookwijzer**.
   De Stookwijzer is een website die in 2017 opgericht is door de gemeente Nijmegen, het programma Slimme en Gezonde Stad van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN).
   Dit stookalert wordt afgegeven op gemeente-niveau en kent 3 "standen":
   blauw: stoken kan, maar houd rekening met de buren;
   oranje: het is beter om nu geen hout te stoken;
   rood: stook geen hout.

3. Het stookalert van de **Stichting Nederlandse Haarden- en Kachelbranche** (NHK).

De NHK is een belangenbehartigingsorganisatie van de kachelbranche.
Dit alert wordt afgegeven per provincie.

Geen van deze stookalerts heeft de juridische status van (tijdelijk) stookverbod, maar die kan een gemeente er wel aan toekennen.
Zoals N.J. Aalberts in zijn afstudeeronderzoek *Houtstook in de omgevingswet; biedt de Omgevingswet nieuwe mogelijkheden in de aanpak van houtstook overlast?*[3] (2022) schrijft:

> 4. negatief advies van **stookwijzer**: bij het stoken in een periode die volgens stookwijzer.nl als negatief wordt beschouwd kan stookhinder optreden. Als in de APV of andere gemeentelijke verordening het gebruik van de stookwijzer **verplicht** zijn gesteld, dan kan op basis hiervan worden opgetreden.

Op 2022-02-22 werd in de gemeenteraad van **Amersfoort** een motie aangenomen om code rood én code oranje van de Stookwijzer de status van tijdelijk **stookverbod** te geven.
En deze maatregel is juridisch haalbaar, aldus wethouder Janssen:

> Amersfoort wil al langer iets doen tegen houtrook, maar tot nu toe bleken maatregelen juridisch steeds niet haalbaar. Deze nieuwe maatregel is dat volgens wethouder Astrid Janssen (Duurzaamheid) wél. „Eindelijk is er voor onze inwoners en handhavers de mogelijkheid om op te treden bij overlast van houtrook‘’, zei GroenLinks-fractieleider Dillian Hos.

De Omgevingsvisie: maak beleid, stel regels op

In 2016 werd de Omgevingswet aangenomen.
Nadat de datum van inwerkingtreding vele malen werd opgeschoven, ging op 14 maart 2023 dan toch eindelijk de kogel door de kerk: de Eerste Kamer gaf groen licht, zodat de wet op **1 januari 2024** daadwerkelijk in werking treedt.

Onder deze wet regelen gemeenten alles wat met de omgeving (dus: het milieu) te maken heeft, of, zoals N.J. Aalberts uitlegt in zijn afstudeeronderzoek *Houtstook in de omgevingswet; biedt de Omgevingswet nieuwe mogelijkheden in de aanpak van houtstook overlast?* (2022):

> Op landelijk niveau wordt het Bouwbesluit 2012 vervangen door het **Besluit bouwwerken leefomgeving** (Bbl). De eisen aan een rookgasinstallatie blijven gelijk, maar de gemeente krijgt wel de mogelijkheid om middels een **maatwerkvoorschrift** de eisen voor bestaande bouw aan te scherpen naar de eisen van nieuwbouw. De Wet milieubeheer blijft ook na invoering van de Omgevingswet van kracht.
>
> Met de Omgevingswet worden 26 wetten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving gebundeld in één nieuwe wet. De nieuwe Omgevingswet is zowel een bundeling als een modernisering van de oude wetgeving. De Omgevingswet gaat uit van het subsidiariteitsbeginsel. Dit houdt in dat de taken en bevoegdheden in principe door de decentrale overheden (gemeenten) worden uitgevoerd. Hiermee staan de gemeenten aan de basis voor de algemene zorg voor de fysieke leefomgeving.

3 Dit onderzoek is (nog) niet beschikbaar op internet; het is wel op te vragen bij het Kenniscentrum Houtrookoverlast.

Het Bbl is voor het onderwerp houtstook relevant. Het Bbl vervangt namelijk onder andere het Bouwbesluit 2012. [...] Het Bbl is uitputtend geregeld. Dit houdt in dat er alleen kan worden afgeweken met maatwerk als het Bbl hiervoor ruimte biedt. Voor houtstook kan dit met een **maatwerkvoorschrift**. Een maatwerkvoorschrift is een aanvullende regel die de gemeente kan opnemen in een apart maatwerkbesluit. Artikel 3.7 van het Bbl biedt de mogelijkheid voor de gemeente om maatwerkvoorschriften te stellen aan bestaande bouw. Een maatwerkvoorschrift voor bestaande bouw mag enkel de kwaliteit verhogen. Tot maximaal het niveau van nieuwbouw (hoofdstuk 4 Bbl). Dit houdt in dat de eisen voor een verbrandingsinstallatie bij bestaande bouw van artikel 3.74 t/m 3.78 Bbl aangescherpt kunnen worden tot maximaal de eisen bij nieuwbouw. [...] Gemeenten kunnen regels stellen die het Bbl aanvullen in het omgevingsplan als het oogmerk van deze regel verschilt van het oogmerk van het Bbl. Bij regels voor houtstook is dit mogelijk omdat de regels in het omgevingsplan gericht zijn op de fysieke leefomgeving en de luchtkwaliteit terwijl het Bbl zich in de eerste plaats richt op de gezondheid van de gebruiker van de betreffende woning. Voor het onderwerp houtstook zijn **artikel 22.18 en 22.20** (bruidsschat) van het tijdelijk deel van het omgevingsplan relevant. Deze artikelen regelen namelijk dat houtstook **niet mag leiden tot overlast bij buurtbewoners**. Gebruikers van een bouwwerk (22.18), open erf of terrein (22.20) dienen alle redelijke maatregelen te nemen om overlast of hinder van onder andere rook, walm, roet en stof te voorkomen. Beide artikelen vervangen artikel 7.22 van het Bouwbesluit 2012 zoals onderzocht in paragraaf 2.2. Zoals hierboven al vermeld heeft de gemeente de bevoegdheid deze artikelen aan te passen. Hiermee kan de gemeente de zorgplicht verduidelijken. Ook kan de gemeente de zorgplicht verder aanvullen met **toetsings- en handhavingscriteria voor overlast**.

In de gemeentelijke omgevingsvisie kan de gemeente ambities rondom houtstook opnemen. De gemeente kan zich bijvoorbeeld voornemen om overlast van houtstook te beperken of om houtkachels bij nieuwbouwwoningen te **ontmoedigen**. Deze ambities kan de gemeente vervolgens uitwerken in een **programma** (paragraaf 4.6) of **bindende regels in een omgevingsplan** (paragraaf 4.7).

De gemeente kan ervoor kiezen een programma te maken voor houtstook. Voorbeelden voor onderwerpen in een programma zijn:
- een laagdrempelig loket voor het melden van overlastsituaties openen;
- het inzetten van bemiddeling bij overlast;
- een actie met schoorsteenvegen;
- het financieel stimuleren van de uitfasering van de meest vervuilende type kachels;
- bewoners voorlichten over de nadelige gevolgen van houtstook.

Het **omgevingsplan** bevat de regels voor de fysieke leefomgeving. De gemeente kan **per gebied** aangeven welke activiteiten er wel en niet toegestaan zijn (bijvoorbeeld wonen, recreatie en verkoop). Ook worden er regels gesteld voor **activiteiten**, houtstook kan zo'n activiteit zijn.

De gemeente kan middels **omgevingswaarden** vastleggen welke kwaliteit een grondgebied moet hebben. Een omgevingswaarde is een instrument dat de gemeente in het omgevingsplan zet waarmee de gemeente het beleid van de omgevingsvisie kan uitvoeren. Hiermee kan de gemeente de kwaliteit vastleggen die zij voor de fysieke leefomgeving wil bereiken. Deze kwaliteit moet objectief vast te stellen en meetbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is de **luchtkwaliteit**. De gemeente mag alleen omgevingswaarden vaststellen op terreinen waar het rijk of de provincie nog niks hebben vastgesteld. Een uitzondering hierop is de luchtkwaliteit. Daarin mag de gemeente **aanvullende** (zoals **roet**) en **afwijkende** (**strengere**) **omgevingswaarden** stellen.

De gemeente kan in het omgevingsplan regels stellen voor houtstook, als **milieubelastende activiteit**. Het doel hiervan is het beperken van negatieve effecten in de leefomgeving. De gemeente kan dit doen voor een kachel of open haard, maar ook voor vuurkorven en buitenhaarden die in de tuin worden gebruikt.
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft de volgende voorbeeldregels voor in het omgevingsplan aangedragen:

- Bij mist of windstil weer een stookverbod wat gekoppeld kan worden aan de Stookwijzer of het Stookalert;
- De schoorsteen wordt minimaal jaarlijks geveegd;
- Alleen droog, schoon en ongeverfd hout mag als brandstof worden gebruikt;
- De uitlaat van de schoorsteen bevindt zich minimaal 0,5m boven de nok;
- Een houtkachel die wordt geïnstalleerd dient aan de toepasselijke EN-norm te voldoen. Hiermee wordt installatie van tweedehands kachels die hier niet aan voldoen voorkomen.

De gemeente kan regels stellen voor de **frequentie, tijdstip en duur van houtstook**. Dit is alleen succesvol bij gebruikers die naast een houtkachel nog een andere bron van verwarming hebben. De gemeente kan ook **immissie eisen voor geur of stoffen** opnemen in het omgevingsplan. Immissie betekent de belasting. Dit is bij houtstook de belasting van geur of stoffen op de gevels andere woningen in de buurt. Hiermee wordt er een harde grens gesteld en ligt de verantwoordelijkheid bij de gebruiker om deze eis te halen. Zo zou het materieel of het stookgedrag mogelijk aangepast dienen te worden. Dit kan worden gemeten met de methoden genoemd in paragraaf 2.5.

4.8 De omgevingsvergunning
Artikel 4.4 van de Omgevingswet biedt de gemeente de mogelijkheid om activiteiten **vergunning of melding plichtig** te maken. Deze melding of vergunningplicht kan de gemeente opnemen in haar omgevingsplan. Dit blijkt uit artikel 4.1, lid 1 en artikel 4.4, lid 2 van de Omgevingswet.
Als de gemeente besluit om houtstook als activiteit vergunning plichtig te maken dan is er sprake van een **omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit**. Een vergunningsaanvraag die voldoet aan de gestelde eisen is een binnenplanse omgevingsactiviteit en een vergunningsaanvraag die hier niet aan voldoet is een buitenplanse omgevingsactiviteit. Voor de vergunningplicht neemt de gemeente **beoordelingsregels** op in haar omgevingsplan om de vergunningaanvraag aan te toetsen. Deze beoordelingsregels kunnen bijvoorbeeld eisen stellen aan de **hoogte van de kachelpijp** (zie paragraaf 4.7) of de **technische eisen van het Bbl** (zie paragraaf 4.3). Verder kan de gemeente opnemen dat de vergunning wordt ingetrokken als de bepalingen omtrent houtstook (zie paragraaf 4.7) of de vergunningvoorschriften niet worden nageleefd. Deze vergunningvoorschriften kan de gemeente opnemen bij het verlenen van de omgevingsvergunning. Dit is weer onder te verdelen in doelvoorschriften en middelvoorschriften. Doelvoorschriften drukken het te bereiken doel uit in objectieve termen.
Voor houtstook kan dit een **maximale geurimmissiewaarde** zijn (zie paragraaf 4.7 en 2.5). De stoker bepaalt dan zelf hoe aan dit voorschrift wordt voldaan. Als er niet aan het doelvoorschrift wordt voldaan is het aan de gemeente om dit aan te tonen. Een middelvoorschrift geeft vooraf een middel hoe de stoker aan het voorschrift moet voldoen. Dit kan bijvoorbeeld het maximaal toegestane stookuren per dag begrenzen of voorschriften voor de brandstof (zie paragraaf 4.7).50

Een minder vergaande mogelijkheid is het instellen van een **meldingsplicht**. De gemeente kan dit doen op grond van artikel 4.4, lid 1 van de Omgevingswet. Het moet hierbij wel gaan om een milieubelastende activiteit. Bij houtstook komt er co2 en fijnstof vrij, dus dat kan als zodanig worden

> aangemerkt. Het doel van de meldingsplicht is om voor de gemeente in kaart te brengen waar er hout wordt gestookt. Het is voor de gemeente niet mogelijk om de activiteit naar aanleiding van de melding te verbieden. De gemeente heeft wel de mogelijkheid om op basis van de melding een controle uit te voeren.

In hoofdstuk 5 ("Regelgeving en werkwijze van de gemeente Zutphen") van zijn afstudeeronderzoek *Houtstook in de omgevingswet* geeft N.J. Aalberts een inschatting van hoe **effectief** en **handhaafbaar** de verschillende mogelijkheden die de Omgevingswet biedt, in Zutphen zouden zijn. Dit hoofdstuk omvat 8 pagina's, dus is hier kortheidshalve weggelaten. Wie het wil ontvangen, kan Martin van Raay een mailtje sturen (**mhvanraay@live.nl**), dan wordt het volledige onderzoek aan u opgestuurd.

Op de webpagina Drieslag houtstook: Sarina, Marjolein en Marloes (over het Schone Lucht Akkoord) legt Marloes Jongeneel (Rijkswaterstaat) uit:

> Met de Omgevingswet krijgen decentrale overheden meer regie over de leefomgeving. **Ook voor houtstook kunnen gemeenten dan eenvoudiger zelf beleid en regels maken**. Zo kunnen ze in het omgevingsplan **lokale regels** vastleggen voor het gebruik van bijvoorbeeld open haarden, houtkachels en vuurkorven. We leggen dit verder uit op de website van het Informatiepunt Leefomgeving. Decentrale overheden kunnen hun vragen hierover ook stellen via de helpdesk van het InformatiePunt; grote kans dat ik degene ben die de vraag dan zal (proberen te) beantwoorden.

Het **Informatiepunt Leefomgeving** legt op zijn webpagina Regels voor houtstook vanuit woningen uit welke mogelijkheden gemeenten hebben om het houtstookprobleem aan te pakken:

> Gemeenten kunnen **beleid maken** en **regels opstellen** voor het gebruik van houtkachels en open haarden. Ook zijn **lokale regels** mogelijk voor houtstook buitenshuis, zoals vuurkorven en buitenhaarden. Daarnaast gelden landelijke regels.
>
> In het omgevingsplan van gemeenten kunnen **lokale regels voor houtstook** staan.
>
> Gemeenten kunnen de aanwezigheid van houtkachels niet verbieden. [...] Ook is er nauwelijks ruimte voor gemeenten om lokale regels te stellen voor het rookgaskanaal (schoorsteen), omdat het Bbl daarover al regels stelt.
> Wél kunnen gemeenten **in het omgevingsplan regels opnemen** over het **gebruik van houtkachels**. Zodat er minder schadelijke rook in de omgeving terechtkomt. Het oogmerk is dan het beschermen van de gezondheid van omwonenden (en van het milieu).
> Daarnaast kunnen gemeenten **in de omgevingsvisie beleid voor houtstook opstellen** en **in een programma maatregelen vastleggen**. Ook kunnen gemeenten **lokale omgevingswaarden voor luchtkwaliteit** opstellen.
>
> **Houtstook en de omgevingsvisie**
> De gemeente is verplicht om een omgevingsvisie te maken. In de gemeentelijke omgevingsvisie kan de gemeente **ambities rondom houtstook** opnemen. Deze ambities kan de gemeente vervolgens uitwerken in een **programma** en/of **bindende regels in het omgevingsplan**.
> Uitgangspunten in de omgevingsvisie kunnen bijvoorbeeld zijn:
> - overlast houtstook beperken
> - ontmoedigen van houtkachels in nieuwe woningen

Ook als de omgevingsvisie geen specifieke ambitie voor houtstook bevat, kan de gemeente **maatregelen** in een **programma** of het **omgevingsplan** opnemen.

Houtstook in een programma
De gemeente of provincie kan er voor kiezen om een **programma** te maken voor houtstook. In een programma staan **maatregelen** om het gewenste doel te bereiken. Overheden kunnen daarbij beleidsregels en financiële instrumenten gebruiken. Maar ook communicatieve maatregelen, afspraken met organisaties en uitvoering van projecten kunnen onderdeel zijn van een programma. Voor houtstook zijn bijvoorbeeld de volgende maatregelen denkbaar:

- Bewoners bewustmaken van luchtvervuiling en mogelijke overlast (**voorlichting**).
- Een laagdrempelig loket voor het **melden** van overlastsituaties openen en een passende **(re)actie op klachten** voorbereiden.
- Professionele **bemiddeling** inzetten bij overlastsituaties.
- **Schonere alternatieven stimuleren** (voorlichting, financiële regeling).
- **Uitfasering** van de meest vervuilende (oude) kachels stimuleren (financiële regeling).
- Wijkgericht **schoorsteenvegen**.

Regels voor houtstook in het omgevingsplan
De gemeente kan in het **omgevingsplan** regels stellen voor het stoken van hout aan huis, als milieubelastende activiteit. Met als doel om negatieve effecten op de leefomgeving te beperken. Het kan daarbij gaan om het gebruik van een kachel of open haard binnenshuis. Maar gemeenten kunnen ook regels stellen voor bijvoorbeeld vuurkorven en buitenhaarden in de tuin of op het terras.
Als de gemeente geen regels stelt in het omgevingsplan, dan geldt ook voor burgers de **zorgplicht** uit **artikel 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet**. Een particulier die hout stookt, moet ervoor zorgen dat nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. Een gemeente kan voor houtstook ook de specifieke zorgplicht uit de bruidsschat overnemen en verder invullen in het omgevingsplan.

Voorbeelden van regels in het omgevingsplan
De regels moeten gaan over de fysieke leefomgeving. Ze kunnen zich richten op het **beperken van de luchtvervuiling** en het **voorkómen of verminderen van overlast voor omwonenden**. Gemeenten kunnen regels opstellen voor specifieke gebieden of gebiedstypen, als ze daarvoor een goede onderbouwing hebben.
De handhaafbaarheid van de regels is een belangrijk aandachtspunt. Ook moet er capaciteit zijn voor het toezicht op de regels.

Voorbeeldregels van de VNG
De **Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)** heeft voor houtstook aan huis 5 **voorbeeldregels** opgenomen in de **staalkaart Bestaande woonwijk**. Deze voorbeeldregels zijn vooral bedoeld voor gedachtevorming. Ze zijn verder niet uitgewerkt.

1. Als brandstof wordt alleen droog, schoon en ongeverfd hout gebruikt (overigens is het stoken van geverfd hout al verboden via de Wet milieubeheer).
2. De uitlaat van de schoorsteen bevindt zich minimaal 0,5 m boven de nok (zie voor toelichting de pagina Technische bouwregels voor houtkachels).
3. De schoorsteen wordt minimaal eenmaal per jaar geveegd.
4. Bij mist of windstil weer wordt niet gestookt (mogelijk te koppelen aan de stookwijzer of het stookalert).

5. Een houtkachel die wordt geïnstalleerd voldoet aan de toepasselijke EN-norm (doel: geen installatie van tweedehandskachels, die nog niet voldoen aan de toepasselijke EN-norm).

Naast de VNG-voorbeeldregels, zijn meer lokale houtstookregels denkbaar. Hierna volgen nog enkele voorbeelden.

Frequentie, tijdstip en duur van houtstook
Hoe vaak, wanneer en hoe lang mogen mensen hun open haard, houtkachel, vuurkorf of buitenhaard gebruiken? Regels daarvoor zijn vooral geschikt voor sfeerverwarming (open haarden, buitenvuren). Gebruikers van moderne (pellet)kachels of pelletketels voor hoofdverwarming hebben vaak geen alternatieve verwarmingsbron.

Immissie-eisen voor het gebruik van houtkachels
Gemeenten kunnen voor bepaalde wijken **immissie-eisen** voor houtrookgerelateerde **geur** of **stoffen** opnemen in het omgevingsplan. Zodat de omgeving beter beschermd kan worden tegen houtrook. Dat kan betekenen dat gebruikers hun **stookgedrag** en zo nodig hun **materieel** (zoals type kachel, filter of schoorsteenkap) moeten aanpassen, om aan deze eisen te kunnen voldoen. De rijksoverheid onderzoekt mogelijkheden voor een meet- of beoordelingsmethode. Want de uitvoering en handhaafbaarheid van een immissie-eis kan complex zijn. Zo'n beoordelingsmethode kunnen gemeenten ook gebruiken bij overlastsituaties.

Vergunningplicht, meldingsplicht of informatieplicht
Gemeenten kunnen eventueel een **vergunningplicht** instellen voor de activiteit het stoken van hout door huishoudens of een specifieke deelactiviteit. Dit is dan een **omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit**. Daarbij moet de gemeente dan **beoordelingsregels** opstellen. Een **meldingsplicht of een informatieplicht** is een minder vergaande mogelijkheid.

Specifieke zorgplicht in de bruidsschat: geen overlast
Houtstook **mag niet leiden tot overlast bij buurtbewoners**. Gebruikers van een bouwwerk, open erf of terrein moeten alle redelijke maatregelen nemen om overlast of hinder van onder andere rook, roet, walm en stof te voorkomen of te stoppen. Deze specifieke zorgplicht staat in het **tijdelijk deel** van het omgevingsplan, in de **bruidsschat**. Het gaat om artikel 22.18 (bouwwerken) en 22.20 (open erven en terreinen) van deze bruidsschat. Beide artikelen vervangen het overlastartikel 7.22 uit het Bouwbesluit.

Gemeenten kunnen deze specifieke zorgplicht **verduidelijken** of **verder invullen** in het **omgevingsplan**. Bijvoorbeeld door **toetsings- en handhavingscriteria** op te stellen voor het **beoordelen van overlast**. Zo kan de gemeente overlast op een zelfde manier beoordelen en eventuele handhaving onderbouwen. Zoals hierboven beschreven, kan de gemeente ook specifieke stookregels opnemen in het omgevingsplan, waarop ze direct kan handhaven.

Beoordelen houtrookoverlast
De rijksoverheid werkt aan een uniforme meet- of beoordelingsmethode. Op dit moment kunnen gemeenten gebruikmaken van het **kennisdocument Gezondheids- en hindereffecten door houtkachels van particulieren** van de **Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (STAB)** uit 2019. Dit uitgebreide kennisdocument geeft handvatten voor de **beoordeling van houtrookoverlast**.

De rechtbank gaat in uitspraak SHE 18/596, 12 juli 2019 (Helmond) uitgebreid in op deze handvatten en noemt ook eerdere jurisprudentie over het beoordelen van houtrookoverlast.

Omgevingswaarden luchtkwaliteit
Omgevingswaarden leggen de kwaliteit vast die het Rijk, de provincie of de gemeente wil bereiken. Houtstook zorgt onder andere voor uitstoot van fijnstof. De gemeente zorgt ervoor dat de **rijksomgevingswaarden voor fijnstof niet worden overschreden**.

Lokale omgevingswaarden
Gemeenten en provincies mogen ook **aanvullende en afwijkende (strengere) omgevingswaarden** stellen voor luchtkwaliteit. Ze leggen deze vast in het omgevingsplan of de omgevingsverordening. De gemeente kan bijvoorbeeld een omgevingswaarde vastleggen voor **roet** of een omgevingswaarde voor **piekconcentraties fijnstof**.
Maatregelen nemen
Zo'n lokale omgevingswaarde heeft alleen zin als de gemeente zelf maatregelen kan nemen om de norm te halen. Bijvoorbeeld via **specifieke regels in het omgevingsplan** en **handhaving daarvan**. Zo kan de gemeente in het omgevingsplan een regel opnemen, dat nieuwe milieubelastende activiteiten worden getoetst aan deze omgevingswaarden. Ook via voorlichting aan bewoners of subsidies kunnen gemeenten het stookgedrag beïnvloeden, waardoor de luchtkwaliteit verbetert. Stelt de gemeente een lokale omgevingswaarde vast? Dan moet ze deze zelf monitoren. En een programma opstellen als de omgevingswaarde wordt overschreden. Of als een overschrijding dreigt in de toekomst.

En op zijn webpagina Lucht en omgevingswaarde zegt het **Informatiepunt Leefomgeving** duidelijk:

Lokale omgevingswaarden
De provincie en de gemeente kunnen **lokale omgevingswaarden** [*] voor de buitenlucht in de omgevingsverordening en het omgevingsplan [*] opnemen. Dit kan een **strengere omgevingswaarde** zijn dan de rijksomgevingswaarde. Hiervan zijn drie varianten:

- een scherpere norm, bijvoorbeeld voor fijnstof
- een resultaatsverplichting voor een rijksomgevingswaarde waar in het Bkl een inspanningsplicht voor geldt
- voor de lokale omgevingswaarde geldt dezelfde getalswaarde op locaties waar de rijksomgevingswaarde niet geldt

Ook aanvullende omgevingswaarde mogelijk
Behalve een strengere omgevingswaarde is ook een **aanvullende omgevingswaarde** mogelijk. Bijvoorbeeld een omgevingswaarde voor **roet**. Gemeenten en provincies krijgen daarmee extra ruimte om vorm te geven aan lokaal of regionaal beleid voor een gezonde leefomgeving.

Voorbeeld: omgevingswaarde roet in omgevingsplan
Voor roet staat in het Bkl geen omgevingswaarde. Een gemeente kan bijvoorbeeld vanuit gezondheidsperspectief een bepaald niveau stellen aan de **roetconcentratie**. Dit kan een gemeente doen door een lokale omgevingswaarde voor roet in het omgevingsplan op te nemen.

Kortom: gemeenten krijgen met de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en de Omgevings-verordening krachtige instrumenten in handen om houtrookoverlast te beëindigen.
Maak hier gebruik van en uw gemeente zal een prettiger gemeente worden om in te leven.

Stel geurregels op

Op de webpagina Geur en omgevingsplan van het Informatiepunt Leefomgeving staat:

> **Geurregels gelden niet voor woningen**
> Woningen kunnen ook zelf geurhinder veroorzaken. Bijvoorbeeld als gevolg van hobbymatige activiteiten. Of het stoken van hout in kachels en open haarden. De instructieregels in het Bkl **gelden niet voor woningen**. De gemeente is dus niet verplicht om in het omgevingsplan regels te stellen aan woningen die de geurhinder in de leefomgeving beperken. **Wel kan de gemeente ervoor kiezen hier regels aan te stellen.**
> Het gaat hier niet om woningen met een bedrijf aan huis. Als de geurhinder afkomstig is van de bedrijfsmatige activiteit, dan gelden de instructieregels uit het Bkl wel. Het is aan de gemeente om te bepalen wat 'wonen' is.

In het Omgevingsplan kan de gemeente dus beperkingen opnemen voor wat betreft geurhinder. Daarbij zou men de normen die voor bedrijven gelden kunnen aanscherpen voor woningen.

Stel een registratie- en vergunningplicht in voor het stoken van hout door huishoudens

In het rapport "Beleidsverkenning aanvullende maatregelen om de emissies van particuliere houtstook te beperken"(2022) noemt Royal HaskoningDHV als mogelijke uitbreidingen van de bestaande wet- en regelgeving:

> • een registratieplicht voor alle bestaande en nieuwe toestellen;
> • een verplichte periodieke keuring van alle toestellen;

In hun rapport *Handreiking Gezonde leefomgeving in het omgevingsplan* schrijft de GGD GHOR Nederland:

> **4.2.9 Houtstook: omgevingsvergunning**
> Volgens het Ministere van I en W (2020) kan de gemeente een **vergunningplicht** instellen voor de activiteit ‘het stoken van hout door huishoudens’ of een specifieke deelactiviteit. Dit is dan een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Daarbij moet de gemeente beoordelingsregels opstellen.

Het document waarnaar verwezen wordt, is de brief *Antwoorden op vragen over tiende rapportage Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit*, waarin, op 2020-02-26, minister Stientje van Veldhoven - Van der Meer antwoordt op vragen van het CDA:

> Vraag 3

> De PvdA-fractieleden gaan ervan uit dat de in het Akkoord opgenomen normen minimumnormen betreffen waarvan door gemeenten, provincies en Rijk naar boven kan worden afgeweken. Kunt u dit (nogmaals) bevestigen?
> Antwoord 3 en 4
> [...] Het stelsel **Omgevingswet** biedt een aantal mogelijkheden voor decentrale overheden om een afwijkende of een **aanvullende** omgevingswaarde voor het eigen grondgebied vast te stellen. [...] Lokale overheden kunnen onder de Omgevingswet alleen **verdergaande** gezondheidsambities vastleggen voor het lokaal realiseren van **schonere** lucht. Lokaal toestaan van vuilere lucht mag niet.
>
> Vraag 5
> Is het mogelijk om in de nabije toekomst bijvoorbeeld een wettelijke landelijke norm voor de uitstoot door houtstook van particulieren op te leggen naast, of aanvullend op, het Akkoord?
> Antwoord 5
> [...] [Het is], in principe, mogelijk om **lokaal eisen** te stellen aan de **uitstoot** van houtrook (zie ook antwoord op vraag 6).
> Vraag 6
> Kan een gemeente dergelijke dwingende normen opleggen als voorwaarde voor het afgeven van een vergunning voor de aanleg van houtgestookte kachels en haarden?
> Vraag 7
> Geeft de nieuwe Omgevingswet gemeenten de ruimte om de aanleg van houtgestookte kachels en haarden vergunningplichtig te maken?
> Antwoord 6 en 7
> [...] Om regels te stellen aan de uitstoot van houtrook kunnen gemeenten in een Algemene plaatselijke verordening, en straks ook onder de Omgevingswet (in het Omgevingsplan), wel **immissie-eisen** stellen aan het gebruik van kachels en haarden. Dit betreft **eisen aan de buitenlucht**, niet aan de kachel zelf. Hier dient dan een zorgvuldige afweging van belangen aan ten grondslag te liggen. Het kunnen hier regels betreffen voor een **specifieke locatie**, **weersomstandigheden** of voor een **specifieke periode** om overlast van houtrook tegen te gaan. De gemeente kan voor dit gebruik desgewenst ook een **algemeen verbod** of een **verbod behoudens vergunning** instellen.

Dit betekent dat een gemeente lokaal strengere regels kan vaststellen voor de luchtkwaliteit dan de landelijke wetgeving, dat een gemeente een stookverbod onder bepaalde voorwaarden kan afkondigen én dat een gemeente het stoken van hout vergunningplichtig kan maken.
Of "een specifieke locatie" kan betekenen "binnen de bebouwde kom" is momenteel nog niet duidelijk, maar de brief van de minister zegt in ieder geval niet expliciet dat dit niét kan.

Dit komt overeen met wat het **Informatiepunt Leefomgeving** schrijft op zijn webpagina Regels voor houtstook vanuit woningen:

> **Vergunningplicht, meldingsplicht of informatieplicht**
> Gemeenten kunnen eventueel een **vergunningplicht** instellen voor de activiteit het stoken van hout door huishoudens of een specifieke deelactiviteit. Dit is dan een **omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit**. Daarbij moet de gemeente dan **beoordelingsregels** opstellen. Een **meldingsplicht of een informatieplicht** is een minder vergaande mogelijkheid.

Via de **beoordelingsregels** kan een gemeente de vuilste apparaten uitbannen of, als de regels streng genoeg zijn, houtstook onmogelijk maken.

Neem in de APV een milieubelasting voor houtstokers op

Wie elektriciteit en aardgas verbruikt, ziet op de factuur ook
- REB (**Regulerende Energie Belasting**) en
- ODE (**Opslag Duurzame Energie**)

staan.
De REB is (als prijsverhoging) bedoeld om het verbruik van fossiele brandstoffen minder aantrekkelijk te maken.
Het geld van de ODE wordt gebruikt om de productie van duurzame energie te stimuleren (bron: Essent).

Op hout zit geen REB en ook geen ODE. Om een eind te maken aan deze vorm van belasting-ontduiking kunt u in de gemeenteraad een **motie** indienen om een **houtstookbelasting** in te voeren, analoog aan de hondenbelasting: de vervuiler betaalt.
Met de inkomsten uit die belasting zou u een **sloopremie** voor houtkachels kunnen financieren.

De bevoegdheid tot het opleggen van gemeentelijke belastingen is vastgelegd in de Gemeentewet:

> **Hoofdstuk XV. De gemeentelijke belastingen**
> **§ 1. Algemene bepalingen**
> **Artikel 216**
> De raad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een **gemeentelijke belasting** door het vaststellen van een belastingverordening.
> **Artikel 217**
> Een belastingverordening vermeldt, in de daartoe leidende gevallen, de belastingplichtige, het voorwerp van de belasting, het belastbare feit, de heffingsmaatstaf, het tarief, het tijdstip van ingang van de heffing, het tijdstip van beëindiging van de heffing en hetgeen overigens voor de heffing en de invordering van belang is.

Pas de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp) toe

In 2006 trad de **Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek** (Wbmgp) in werking.
De Wbmgp biedt gemeenten de mogelijkheid om in kwetsbare gebieden, waar de leefbaarheid en veiligheid onder druk staan, bijzondere maatregelen in te zetten, zoals het selectief toewijzen van **huurwoningen**.
In de praktijk betekent dit dat gemeenten de leefbaarheid en veiligheid kunnen verbeteren door de instroom van huurders met een geschiedenis van **overlastgevende** (en/of criminele) **gedragingen** te beperken.

In het rapport Selectieve woningtoewijzing; Landelijke evaluatie van artikel 8, 9 en 10 van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek, in 2021 geschreven in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, leest u alles over de Wbmgp en de ervaring van diverse gemeenten met deze wet.

Voer de Urgenda-uitspraak uit

Op 24 juni 2015 oordeelde de rechtbank Den Haag in de door de stichting Urgenda tegen de Staat aangespannen bodemprocedure dat

> de Staat meer moet doen om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland te verminderen. De Staat moet ervoor zorgen dat **de uitstoot in Nederland in 2020 ten minste 25% lager is dan in 1990**.

Tevens oordeelde de rechtbank:

> De Staat moet meer doen om het dreigende gevaar veroorzaakt door de klimaatverandering te keren, gegeven ook zijn **zorgplicht** voor de bescherming en verbetering van het leefmilieu.

Omdat de Staat zich niet aan deze uitspraak stoorde, spande Urgenda in 2018 opnieuw een rechtszaak aan en in deze zaak bekrachtigde de rechtbank Den Haag (in zijn uitspraak van 9 oktober 2018) de uitspraak van 24 juni 2015.
Dit betekent dat de Staat er echt niet onderuit kan om de uitstoot van broeikasgassen sterk te verminderen.

"De Staat", dat is niet alleen de regering in Den Haag, dat is ook elke provincie en dat is ook elke gemeente. Dus ook voor elke gemeente geldt dat die **meer moet doen om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland te verminderen** en ervoor zorg moet dragen dat **de uitstoot in Nederland in 2020 ten minste 25% lager is dan in 1990**. En ook voor elke gemeente geldt dat hij een **zorgplicht** heeft tegenover zijn inwoners en dat hij **het leefmilieu moet beschermen en verbeteren**.

Een heel gemakkelijke manier om aan deze verplichtingen te voldoen, is: een einde maken aan houtstook:

- leg inwoners die door het verbranden van hout overlast/hinder veroorzaken een stookverbod op;
- voer een slooppremie in voor houtkachels;
- maak uw gemeente houtstookvrij.

Hierdoor valt de door houtverbranding veroorzaakte CO_2-uitstoot weg.

Alternatieve verwarmingsvormen stoten voor dezelfde hoeveelheid warmte minder CO_2 uit dan houtstook.
Zonne- en windenergie en aardwarmte stoten geen CO_2 uit (alleen bij de bouw van de installaties komt CO_2 vrij), maar zelfs elektriciteit die opgewekt is in een kolencentrale stoot voor 1 kWh 15% minder CO_2 uit dan een houtcentrale (bron: Trouw: *Waarom biomassa een grotere klimaatkiller is dan steenkool*).

U kunt dus een **motie** indienen dat uw gemeente **de Urgenda-uitspraak uitvoert** en actief de CO_2-uitstoot verlaagt door een eind te maken aan houtstook.

Profiteer van het werk van uw partijgenoten - en andersom

Bent u een lokale afdeling van een landelijke partij? Profiteer dan van het werk van uw partijgenoten! Vraag aan het hoofdkantoor of ergens anders al eens een fractie raadsvragen over houtstook gesteld heeft of een motie ingediend heeft. Als dat zo is: **neem die vragen/motie over**. En neem contact op met die afdeling om samen na te denken over volgende stappen.

Dit geldt ook voor de twee andere bestuurslagen die we in Nederland hebben: ga na of er door uw partij in **Provinciale Staten** of in de **Tweede Kamer** al eens aandacht besteed is aan het probleem.

En dit werkt ook andersom: als u met raadsvragen of een motie succes boekt, laat uw partijgenoten elders daar dan van profiteren: geef de vragen en de motie via het landelijk hoofdkantoor door aan al uw plaatselijke collega's.

Overzicht van de belangrijkste updates van dit document:

2023-05-12	“Subsidieer de aanschaf van LED-haarden” toegevoegd.
2023-05-08	“Ga via het Interventiekompas in gesprek met stokers” toegevoegd. Onder “De Omgevingsvisie: maak beleid, stel regels op” de definitieve datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet toegevoegd. Onder “Sluit uw gemeente aan bij het Schone Lucht Akkoord” de projecten toegevoegd die in 2021 en 2022 subsidie ontvingen.
2023-03-28	Onder “Sloopremie voor houtkachels” toegevoegd dat er een landelijke subsidie komt op het verwijderen van het rookkanaal.
2023-03-16	Onder “Handhaaf de bestaande wetgeving” toegevoegd dat de gemeente de stoker een waarschuwende brief kan sturen.
2022-07-26	Op diverse plaatsen citaten uit het rapport "Beleidsverkenning aanvullende maatregelen om de emissies van particuliere houtstook te beperken" (Royal HaskoningDHV) toegevoegd.
2022-07-21	Onder "Stel raadsvragen" voorbeeldvragen toegevoegd.
2022-07-14	Onder "Sloopremie voor houtkachels" de motie uit Utrecht toegevoegd die voorkomt dat de ene houtkachel vervangen wordt door de andere. Onder "Sloopremie voor houtkachels" informatie toegevoegd over de tegenvallende effectiviteit van filters en katalysatoren (uit het rapport van Buro Blauw). Onder "Geef voorlichting aan gedupeerden" informatie toegevoegd over de tegenvallende effectiviteit van voorlichting aan stokers (uit het rapport van Buro Blauw en uit een Australisch onderzoek).
2022-05-25	Onder "Sloopremie voor houtkachels" het voorbeeld uit Noordwijk toegevoegd. Onder "Sloopremie voor houtkachels" de motie uit Almelo toegevoegd. Onder "Sloopremie voor houtkachels" het voorbeeld uit Utrecht toegevoegd.
2022-05-24	Onder "Sloopremie voor houtkachels" het voorbeeld uit Nijmegen toegevoegd.
2022-04-03	Onder "De Omgevingsvisie: maak beleid, stel regels op" informatie uit het afstudeeronderzoek *Houtstook in de omgevingswet; biedt de Omgevingswet nieuwe mogelijkheden in de aanpak van houtstook overlast?* (2022) van N.J. Aalberts toegevoegd.
2022-03-28	"Wet Ruimtelijke Ordening (WRO)" toegevoegd. Onder "Stookalert = stookverbod" informatie uit het afstudeeronderzoek *Houtstook in de omgevingswet; biedt de Omgevingswet nieuwe mogelijkheden in de aanpak van houtstook overlast?* (2022) van N.J. Aalberts toegevoegd.
2022-02-25	Aan "Stel een vergunningplicht in voor het stoken van hout door huishoudens" citaten uit de ministeriële brief van 2020-02-26 toegevoegd.
2022-02-23	Onder "Stookalert = stookverbod" toegevoegd dat in Amersfoort de Stookwijzer de status van tijdelijk stookverbod gekregen heeft.
2022-02-21	"Stel een vergunningplicht in voor het stoken van hout door huishoudens" toegevoegd. Onder "Stookalert = stookverbod" naast het RIVM twee andere stookalerts toegevoegd.
2022-01-03	In "De Omgevingsvisie: maak beleid, stel regels op" de aktuele geplande invoerdatum van de Omgevingswet toegevoegd.
2021-12-31	Aan "De Omgevingsvisie: maak beleid, stel regels op" een citaat over lokale en aanvullende omgevingswaarden toegevoegd.
2021-12-29	"Stel geurregels op" toegevoegd.
2021-12-28	Aan “Roep houtrookvrije wijken uit of maak de hele gemeente houtrookvrij” een verwijzing naar de APV van Koggenland toegevoegd.
2021-12-17	"Aansluiting bij het Schone Lucht Akkoord" toegevoegd. Informatie over het automatisch doorsturen van meldingen op Stookwijzer toegevoegd.

Van "Sloopppremie voor houtkachels" een apart hoofdstuk gemaakt.
2021-10-23 Informatie van Marloes Jongeneel (Rijkswaterstaat) over de Omgevingswet toegevoegd aan "De Omgevingsvisie: maak beleid, stel regels op".
2021-10-22 Citaten uit de Gemeentewet toegevoegd aan diverse hoofdstukken.
2021-10-14 Datum waarop de Omgevingswet in werking moet treden toegevoegd.
2021-10-08 "De Omgevingsvisie: maak beleid, stel regels op" toegevoegd.
2021-08-25 “Voer de Urgenda-uitspraak uit” toegevoegd.
2021-07-15: “Neem in de APV een milieubelasting voor houtstokers op” toegevoegd.
2021-07-01: In “Roep houtrookvrije wijken uit of maak de hele gemeente houtrookvrij” een verwijzing naar de APV van Venray opgenomen.
2021-05-25: “Neem in de APV een criterium op voor hinder/overlast” toegevoegd.

Aan de leden

Datum
14 juli 2023
u202300512
Lbr. 23/030

Onderwerp
Begrotingsadvies 2024-2027

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Op de Algemene Ledenvergadering van de VNG van 14 juni jl. is de resolutie ‘Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief’ met grote meerderheid aangenomen. In deze resolutie is aangekondigd dat de VNG een begrotingsadvies uitwerkt voor het opstellen van uw programmabegroting 2024-2027. In deze brief leest u deze uitwerking.

Begrotingsadvies
Het begrotingsadvies bestaat uit twee onderdelen:
- Presenteer voor 2024 en 2025 van de meerjarenraming 2025-2027 een sluitende begroting.
- Breng de lasten in de meerjarenramingen voor 2026 en 2027 in beeld, in de vorm van een realistische begroting. Baseer deze op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit uw coalitieakkoord en geschatte mee- en tegenvallers. Naar verwachting zullen de meerjarenramingen 2026 en 2027 dan duidelijk tekorten aangeven.

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet ziet de gemeenteraad erop toe dat de gemeentebegroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan de gemeenteraad afwijken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Met het presenteren van een tekort in de laatste twee jaren, maar een sluitende begroting voor 2024, kunnen de toezichthouders naar onze overtuiging dan ook nog steeds tot een positief oordeel komen.

Gesprek met het kabinet
Het presenteren van een niet-sluitende meerjarenraming past eigenlijk niet in het voor gemeenten gebruikelijke degelijke financieel beleid. We vinden dit onder de huidige omstandigheden echter

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

een verantwoorde keuze, vooral omdat de gesprekken met het inmiddels demissionaire kabinet hierover nog niet zijn afgerond. Het onnodig in gang zetten van (onomkeerbare) bezuinigingen vinden we om dezelfde reden onwenselijk. Door de gevolgen van de keuzes van het kabinet te laten zien, geven we een helder signaal af aan het demissionaire kabinet en de Tweede Kamer: de gemeentelijke financiën zijn momenteel onvoldoende voor het uitvoeren van het huidige takenpakket.

Miljoenennota
De uitkomst van de ALV hebben we al gedeeld met de minister van Binnenlandse Zaken en de staatssecretaris van Financiën. In het bijzonder hebben we het kabinet gevraagd om erkenning van de financiële opgave waar gemeenten zich – ook na de Voorjaarsnota – nog steeds voor gesteld zien. Gemeenten verwachten hierop een concreet en duidelijk antwoord van het kabinet, voordat de Miljoenennota verschijnt.

Het advies in deze brief is besproken in het landelijk Vakberaad Gemeentefinanciën van de provinciale toezichthouders. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor de uiteindelijke toetsing van en hun oordeel over de gemeentelijke begrotingen 2024, maar de lijn van dit advies werd herkend. Het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het ministerie van Binnenlandse Zaken zijn in kennis gebracht van dit advies.

Wat betekent dit voor de ambtelijke organisatie?
In afwachting van het antwoord van het kabinet adviseren we om de nadelige financiële gevolgen van het kabinetsbeleid zichtbaar op te nemen in de meerjarenramingen 2026 en 2027. Indien de opbouw van de begroting dit toelaat, adviseren wij u om in de financiële toelichting onder het kopje ‘Problematiek niet-taakgebonden kortingen rijk’ een overzicht te geven van keuzes die in dit kader gemaakt of overwogen worden.

Meer informatie
Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze ledenbrief, dan kunt u contact opnemen met André Hoek, senior beleidsmedewerker Gemeentefinanciën: andre.hoek@vng.nl.

Tot slot
Ik begrijp dat het een uitzonderlijk advies is om bewust een begroting op te stellen die vanaf 2026 niet sluitend is. Het is echter een uitzonderlijke situatie waarin gemeenten zich nu bevinden. Ik vertrouw er op dat dit advies u voldoende houvast biedt voor een ongebruikelijke en uitzonderlijke stap en wens u succes en wijsheid bij het opstellen van uw meerjarenbegroting 2024-2027.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

De Leden

Datum
17 juli 2023
Ons kenmerk
U/230717.001
Lbr. 23/031

Onderwerp
Stand van de uitvoering gemeenten: Actieagenda uitvoeringspraktijk gemeenten

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Aanleiding: een betrouwbare overheid begint bij de juiste randvoorwaarden

De samenleving vraagt om een betrouwbare uitvoering, die beloftes kan waarmaken en kan doen wat er nodig is in het leven van mensen. Het vertrouwen in de overheid staat echter onder druk, onder andere door problemen of fouten in regels, systemen en organisaties van de overheid. Hierdoor raken mensen in de knel.

Er zijn nadrukkelijk verbeteringen nodig. Verbeteringen die door gemeenten én het rijk ter hand moeten worden genomen om het tij te keren. Daar werken we interbestuurlijk aan, onder andere via het programma Werk aan Uitvoering (WaU). De Stand van de Uitvoering Gemeenten 2023, een onderzoek naar actuele toestand van de gemeentelijke uitvoeringspraktijk, biedt hiertoe concrete handvatten. Deze zijn aanvullend en verdiepend op de Staat van de Uitvoering die onlangs aan het parlement is aangeboden en biedt ook een basis om het programma WaU concreter te laten bijdragen aan de gemeentelijke uitvoeringspraktijk.

Op 13 juli is het rapport aan de minister van Binnenlandse Zaken overhandigd. Dit is het tweede jaar dat we een gemeentelijke Stand van de uitvoering uitbrengen en we zullen jaarlijks opnieuw inzicht geven in de gemeentelijke uitvoeringspraktijk. De Stand geeft zo invulling aan de verenigingsstrategie 2030 door gestructureerd signalen uit de uitvoering op te halen en (bestuurlijk) te agenderen, zowel bij rijk als gemeenten. De Stand 2023 bevat een verdieping op het thema bestaanszekerheid en biedt zo een onderbouwing bij het eerder gepubliceerde essay ‘bestaanszekerheid als belofte’. Ook is de Stand aanvullend op de knelpuntenbrieven en ‘Standen’ die door rijksorganisaties zijn opgesteld. Zo laten gemeenten als zelfbewuste bestuurslaag zien waar mogelijkheden liggen om het functioneren van de overheid in de praktijk te verbeteren.

VNG Realisatie
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 8008 | realisatie@vng.nl | IBAN: NL23BNGH0285143662 | KvK: 27348329
vngrealisatie.nl

De huidige uitvoeringspraktijk piept en kraakt

De Stand levert een consistent beeld op dat er serieuze zorgen over de randvoorwaarden voor gemeentelijke uitvoering zijn. De urgentie om zaken anders te doen is groot.

U zult de hoofdconclusies herkennen: In de Algemene Ledenvergadering kwamen enkele terug en ook in gesprekken die we al langere tijd voeren met het rijk, benoemen we verschillende knelpunten. We formuleren overkoepelend 5 punten, die de basis vormen voor een actieagenda:

1. Kiezen in schaarste
2. Van pleisters naar preventie
3. Slim sturen met regels en geld
4. Effectieve ketensamenwerking en gegevensuitwisseling
5. Personeel is het gouden fundament

Actieagenda uitvoeringspraktijk gemeenten

Om de knelpunten in de gemeentelijke uitvoering het hoofd te bieden, is onverminderd actie nodig. Voor een deel ligt die verantwoordelijkheid bij gemeenten, voor een deel bij het rijk dat randvoorwaarden moet invullen voor een betrouwbare gemeentelijke uitvoering. Daarom hebben we een actieagenda geformuleerd die een impuls geeft aan de VNG voor de gesprekken met het rijk, en richtinggevend is voor de ondersteuning aan gemeenten. Belangrijke acties zijn:

- Vereenvoudig als rijk de complexe regels en maak ze consistent, zowel qua systematiek als procedures en verantwoordingseisen. Ontwerp de regels vanuit het perspectief van de inwoner samen mét gemeenten. Houd hierbij ruimte voor de menselijke maat, zonder dat alles in maatwerk opgelost hoeft te worden.
- Biedt als rijk gemeenten een stabiele financiële basis en werk in financieringsarrangementen vanuit vertrouwen en integraliteit, en minder vanuit detailverantwoording.
- Formuleer als rijk en gemeenten een duidelijk afwegingskader over welke verantwoordelijkheden voor het uitvoeren van taken waar liggen en welke randvoorwaarden daarbij horen. Keuzes hebben ook consequenties; van gemeenten vraagt dit dat zij als zelfbewuste bestuurslaag ook duidelijker ‘nee’ zeggen.
- Vergroot als gemeenten kennis en bewustzijn over AVG en gegevensuitwisseling in de eigen organisatie, zodat integrale dienstverlening aan inwoners en ketensamenwerking kan worden verbeterd.
- Zet als gemeenten stevig in op strategisch personeelsmanagement, innovatie en samenwerking en werk samen met het rijk aan de statuur van de uitvoering.

In het rapport is de volledige actieagenda opgenomen.

De Stand is een instrument dat invulling geeft aan de Verenigingsstrategie 2030 door gestructureerd signalen uit de uitvoering op te halen en (bestuurlijk) te agenderen, zowel bij rijk als gemeenten.
Het onderzoek bevat een verdieping op het thema bestaanszekerheid, een van de centrale thema’s in de Verenigingsstrategie. De Stand van de Uitvoering biedt zo een verdieping en onderbouwing bij het eerder gepubliceerde essay ‘bestaanszekerheid als belofte’.

Vervolg

Gezamenlijk investeren we al in verbetering; het kabinet heeft naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) middelen voor gemeenten vrijgemaakt om de uitvoeringscapaciteit bij de overheid te versterken en extra ondersteuning te bieden aan mensen in

kwetsbare posities. Hier bouwen we op voort.

De actieagenda vraagt om een volhardende inzet van gemeenten. U kunt hier zelf opvolging aan geven door bijvoorbeeld als college met uw organisatie te bespreken hoe de aanbevelingen in het rapport vertaald kunnen worden naar uw lokale situatie. Na de zomer zet de VNG in op het verder versterken van de uitvoering met de benoemde actie-agenda. We ondersteunen lokale en landelijke bestuurders van gemeenten, rijk en ketenorganisaties om de noodzakelijk verbeteringen op te pakken. Wilt u hiervan op de hoogte blijven van de voortgang op de actieagenda, en concrete activiteiten als agenderingsstafels, een uitvoeringscongres en aan-de-slag-sessies? Meld u aan bij het programma Focus op Uitvoering via focusopuitvoering@vng.nl of neem contact op voor meer informatie.

Bijlagen
Deze ledenbrief bevat 1 bijlage:
Bijlage 1 – Gemeentelijke Stand van de Uitvoering 2023. Voor een gedrukt exemplaar kunt u contact opnemen met focusopuitvoering@vng.nl.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk Algemeen directeur

Op 6 juli jl. heeft u een e-mail van mij ontvangen omtrent de inventarisatie van een mogelijk geschikte datum voor het organiseren van ons symposium – 10 jaar Omgevingsdienst regio Arnhem Hartelijk dank voor alle ingekomen reacties, we hebben definitief gekozen voor 2 november van 16:00 uur tot 20:00 uur.
Onderstaand treft u de informatie alvast aan, vriendelijk wil ik u verzoeken om deze Save the date datum alvast te willen communiceren binnen uw raden en Staten, voor zover deze datum passend is. Ik dank u alvast hartelijk voor uw moeite in deze.

10 jaar Omgevingsdienst Regio Arnhem

Een veelbelovende toekomst

We zetten in een dynamische periode van uitdagende landelijke- en regionale ontwikkelingen, stappen naar een veelbelovende toekomst, waarin we vooral enthousiast en inhoudelijk gedreven zijn. We nodigen u uit dit mee te maken. Noteer 2 november 2023 in uw agenda voor een symposium met topsprekers, panelgesprek, columnist en walking diner toe. Het symposium inspireert, daagt uit, verbindt en schetst de uitdagingen waar ODRA voor staat. Samen werken we aan een veelbelovende toekomst en een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving!

Donderdag 2 november van 16.00 – 20.00 uur.
Locatie: Landgoed de Westerbouwing

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Eusebiusbuitensingel 75
Postbus 3066
6802 DB Arnhem

Met vriendelijke groet,

Agnes Bordewijk
Directiesecretaris

telefoon
06-11373305

e-mail
agnes.bordewijk@odra.nl

internet
www.odregioarnhem.nl

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Wijziging beleidsregels Wmo en Jeugdhulp

Adviseur : M. Jansma
Portefeuillehouder : T. van der Pas
Datum : 26 september 2023

Aan de Raad

Inleiding
Tot op heden wordt door gemeente Rheden mede voor inwoners van Rozendaal voor het nemen van een besluit over het aantal benodigde uren huishoudelijke ondersteuning uitgegaan van de CIZ-norm (Centrum Indicatiestelling Zorg) die destijds werd gehanteerd vanuit de AWBZ. Dit is vastgelegd in artikel 27 van onze beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp. Deze beleidregels, door ons college vastgesteld op 28 februari 2023, zijn op 28 maart 2023 met een RIB ter kennis gebracht van de raad.

Bij de indicatiestelling op grond van de CIZ-norm wordt uitgegaan van de beperking van een inwoner. Aanvullend hierop wordt vanuit de Wmo gekeken naar de eigen kracht en eigen mogelijkheden van een inwoner, waar ook het sociale netwerk en de omgeving betrokken worden.

In de praktijk bleek het aantal afgegeven uren voor huishoudelijke ondersteuning op grond van de CIZ-norm sterk uiteen te lopen. Er was weinig sprake van uniformiteit.
Het HHM Normenkader (HHM= Huishoudelijke Hulp Maatwerk) biedt een beter afwegingskader waardoor er een meer eenduidige indicatiestelling kan plaatsvinden, waarbij inwoners in gelijke gevallen ook gelijke aanspraak hebben op hulp en ondersteuning. Er vindt een objectievere afweging plaats voor de noodzakelijke ondersteuning met de daarbij behorende ondersteuningstijd.

Voor het toepassen van dit Normen kader moet artikel 27 van de beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp worden aangepast.

Verschillen met de voorafgaande beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp, vastgesteld op 28 februari 2023:

1. In de aanhef is toegevoegd: *"overwegende dat het gewenst is om het Huishoudelijke Hulp Maatwerk Normenkader (HHM) op te nemen in de beleidsregels";*
2. Het nieuwe artikel 27 'Normtijden voor hulp bij het huishouden' luidt als volgt: *"Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening hanteren we het meest recente Huishoudelijke Hulp Maatwerk Normenkader (HHM), van bureau HHM te vinden op https://www.hhm.nl/".*
   Ter informatie. Het oude artikel 27 'Normtijden hulp bij het huishouden' luidt: "Wanneer een maatwerkvoorziening voor hulp bij het huishouden wordt ingezet, worden de richtlijnen van het CIZ hiervoor gebruikt. Deze worden aangevuld met extra uren op maat indien noodzakelijk. "

Vervolg

Door de toenemende vergrijzing binnen onze gemeente, zal naar verwachting de vraag naar huishoudelijke ondersteuning toenemen.
De nieuwe beleidsregels dragen bij aan de rechtsgelijkheid en rechtszekerheid. Omdat wordt uitgegaan van een gemiddelde situatie waarbij, afhankelijk van de mogelijkheden van de inwoner, meer of minder inzet mogelijk is, kan een passende bijdrage worden geleverd aan de zelfredzaamheid van de inwoner zonder dat er grote verschillen zullen zijn in het aantal afgegeven uren.
We verwachten geen directe financiële consequenties door dit voorstel. Wel verwachten we minder grote verschillen in het aantal afgegeven uren. Het hanteren van het normenkader kan bijdragen aan vermindering van de levering van onnodig veel uren ondersteuning en daarmee aan het beheersbaar houden van de kosten. Het uitgangspunt blijft: een schoon en leefbaar huis voor de inwoner.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage
De nieuwe beleidsregels

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rozendaal 2023

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rozendaal;
gelet op:

artikel 6 lid 6 Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2023 en artikel 3 lid 2, artikel 4 lid 2, artikel 5 lid 5, artikel 8 lid 4, artikel 10 lid 5, artikel 11 lid 5 en artikel 13 lid 4 Verordening jeugdhulp gemeente Rozendaal 2019;

overwegende dat het gewenst is om het Huishoudelijke Hulp Maatwerk Normenkader (HHM) op te nemen in de beleidsregels;

besluit:

vast te stellen de Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rozendaal 2023.

HOOFDSTUK 1 Begrippen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Onderstaand zijn enkele begrippen toegelicht. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2023, Jeugdwet, Verordening jeugdhulp gemeente Rozendaal 2019, het Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning 2015, de Uitvoeringsregeling Wmo 2015, het Besluit Jeugdwet, de Regeling Jeugdwet, Nadere regels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rozendaal 2023 en de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Waar In deze beleidsregels worden verstaan onder:
    a. Casemanager/casusregisseur: een medewerker van de gemeente die zowel de casusregie als de procesregie voert.
    b. Casusregie: regie voeren op de inhoud van de casus.
    c. Cliëntondersteuning: een cliëntondersteuner is onafhankelijk van de gemeente en zorgaanbieders en denkt mee over zorg en ondersteuning. De cliëntondersteuner moet onafhankelijk zijn van de organisaties die indicaties stellen en de zorg leveren. De cliëntondersteuner kent het zorgaanbod in de buurt, kan aanwezig zijn bij een gesprek over ondersteuning, betrekt zo nodig het sociale netwerk en ondersteunt bij Wmo-ondersteuning, jeugd en gezin, Zvw (WLZ), wonen en onderwijs.
    d. Consulent: een adviseur van de gemeente met specialistische kennis van de Wmo en/of Jeugdwet en kennis van de integrale mogelijkheden binnen de gemeente. Deze stelt de kennis in dienst van de inwoners, verricht onderzoek naar passende ondersteuning en adviseert inwoners.
    e. Gesprek: het gesprek is een onderdeel van het onderzoek zoals bedoeld in de verordening maatschappelijke ondersteuning artikel 6 en jeugdhulp 2019 artikel 8.
    f. Gebruikelijke hulp: hulp die verwacht wordt van inwonende gezinsleden en andere huisgenoten en die ‘normaal’ wordt geacht in de relatie.

g. Gezamenlijke huishouding: twee personen die hun hoofdverblijf in dezelfde woning hebben en blijk geven zorg te dragen voor elkaar door middel van het leveren van een bijdrage in de kosten van de huishouding dan wel anderszins.
h. Inwoner: een cliënt conform de Wet maatschappelijke ondersteuning. Of een jeugdige of ouder conform de Jeugdwet.
i. Leefeenheid: de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten waarmee de inwoner een gezamenlijke huishouding voert.
j. Maatwerkvoorziening: een aanbod van diensten, activiteiten of producten dat, na zorgvuldig onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de inwoner(s), door middel van een beschikking toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp. In de Verordening jeugdhulp van de gemeente Rozendaal wordt deze individuele voorziening genoemd.
k. Nadere regels: Nadere regels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rozendaal 2023.
l. Procesregie: regie voeren op het proces van de casus. Dit betekent:
    i. helicopterview, overzicht bewaken;
    ii. organiseren en coördineren;
    iii. delegeren van acties en taken;
    iv. doelen monitoren en evalueren;
    v. ondersteunen waar nodig, loslaten waar kan;
    vi. overdragen/beleggen van het regie voeren voor de toekomst.
m. Procesregisseur: een medewerker van de gemeente die de procesregie voert, maar geen casusregie.
n. Respijtzorg: zorg die wordt geleverd aan de inwoner met het doel de (overbelaste) mantelzorger tijdelijk, bijvoorbeeld een avond, een dag of een weekend, te ontlasten van zijn taken.
o. Sociale Basis: Alle informele en formele netwerken en maatschappelijke initiatieven ter ondersteuning van inwoners op het gebied van zelfregie en samenredzaamheid. Binnen de Sociale Basis van de gemeente Rozendaal zijn zowel vrijwilligers als professionele hulpverleners actief en samen vormen zij het cement van de samenleving waarop mensen met elkaar een gemeenschap vormen en waarbinnen met name lichtere vormen van hulp en ondersteuning geboden worden.
p. Verordening: de geldende Verordening jeugdhulp en Verordening maatschappelijke ondersteuning van de gemeente Rozendaal.

HOOFDSTUK 2 Definitie van de eigen kracht, mogelijkheden en andere voorzieningen

Artikel 2 Algemeen afwegingskader

1. Als een inwoner een verzoek doet voor ondersteuning op grond van de Wmo of Jeugdwet, wordt dit verzoek gewogen. Het gaat daarbij om maatwerk. De uitkomst kan daarom per situatie verschillen. De weging is altijd individueel, maar moet tegelijkertijd objectief zijn. Daarom worden altijd de onderstaande onderwerpen betrokken bij de weging.
2. Er wordt altijd gekeken naar wat de inwoner zelf nog kan en welke inspanning de inwoner zelf heeft verricht om de situatie of het probleem op te lossen. Pas wanneer de gebruikelijke hulp, de eigen kracht, mantelzorg, hulp van andere personen uit het sociale netwerk, algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen en andere voorzieningen niet toereikend zijn, wordt onderzocht in welke mate een maatwerkvoorziening een oplossing biedt.

Artikel 3 Aanvaardbaar niveau

1. Het streven is om bij de inwoner de zelfredzaamheid en participatie te vergroten en de veiligheid te waarborgen. Dit passend bij de inwoner, de leeftijd en situatie. Daarbij is van belang hoe de situatie was, voordat er tegen een probleem of beperking aangelopen werd. Daarnaast wordt er gekeken naar situaties en omstandigheden bij inwoners in vergelijkbare omstandigheden en leeftijdscategorie zonder een probleem of beperking.
2. Aanvaardbaar geeft aan dat er soms belemmeringen of beperkingen blijven die niet verholpen kunnen worden. De ondersteuning richt zich tot wat noodzakelijk is voor de zelfredzaamheid, participatie en veiligheid. De ondersteuning breidt zich niet uit tot wat de inwoner noodzakelijk vindt in het kader van gewoonte of smaak. Het betekent niet per definitie dat alle activiteiten zoals hobby's kunnen worden uitgeoefend zoals voorheen.

Artikel 4 Gebruikelijke hulp

Of er sprake is van gebruikelijke hulp wordt beoordeeld aan de richtlijn die is opgenomen in Bijlage 1.

Artikel 5 Ondersteuning door mantelzorgers

1. Mantelzorg is een vorm van ondersteuning die niet afdwingbaar is door de overheid. Mantelzorg is meestal langdurig en/of intensief. De hulp bestaat uit verzorging, maar kan ook hulp bij noodzakelijke dagelijkse activiteiten zijn. Zoals een huishouden voeren. Door deze hulp kan de ander zich redden, thuis blijven wonen en meedoen aan de samenleving. De hulp gaat verder dan de gebruikelijke hulp die huisgenoten aan elkaar geven. Mantelzorg is de hulp die de gebruikelijke hulp overstijgt.
2. Ontlasten van een mantelzorger dient zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving plaats te vinden.
3. De consulent kan in het kader van zijn onderzoek een test voor overbelasting bij een mantelzorger afnemen, namelijk de Caregiver Strain Index. De CSI is een wetenschappelijk gevalideerd instrument en één van de meest gebruikte. De test bestaat uit dertien vragen die met ja of nee kunnen worden beantwoord. Als iemand zeven keer of meer een vraag met 'ja' beantwoordt, dan is er sprake van overbelasting.

Artikel 6 Eigen kracht en eigen mogelijkheden

1. Met eigen kracht en eigen mogelijkheden worden bedoeld:
    a. de krachten van een inwoner zelf;
    b. oplossingen binnen het sociale netwerk. Zoals familie, partner, huisgenoot en vrienden;
    c. het netwerk verbreden.
2. Eigen oplossingen staan dicht bij de inwoner en sluiten daardoor goed bij de inwoner en/of de situatie aan. Daarbij wordt gekeken naar de balans in draagkracht/draaglast van de inwoner. Hierdoor is er sprake van een draagkrachtige en duurzame oplossing. Het uitgangspunt is dat de inwoner eerst kijkt in hoeverre hij/zij zelf, of samen met zijn directe omgeving, een bijdrage kan leveren aan het verbeteren van zijn situatie. Het is normaal dat een persoon zich inspant om de eigen situatie te verbeteren of dat er iets gedaan wordt voor een partner of familielid die niet geheel op eigen kracht kan deelnemen aan de samenleving. Er wordt altijd nagevraagd bij de inwoner of de inwoner het netwerk al betrokken heeft bij zijn situatie of probleem en het oplossen hiervan.

3. Er wordt onderzocht of er op eigen kracht of met hulp van het netwerk het gewenste resultaat kan worden bereikt. Wanneer er voldoende eigen mogelijkheden zijn die passend zijn bij een probleem of situatie, kan hiervoor geen aanspraak worden gemaakt op een voorziening vanuit de Wmo of Jeugdwet.
4. Er mag van een inwoner verwacht worden dat er actief meegedacht wordt over mogelijkheden binnen het netwerk en hoe het netwerk verbreed kan worden. Een consulent kan een afspraak met het netwerk organiseren om een probleem of situatie te bespreken om naar een passende oplossing te zoeken.
5. Mogelijkheden vanuit de eigen kracht zijn bijvoorbeeld de focus leggen op waar een persoon goed in is en deze krachten in te zetten waardoor de balans terugkeert. Het gaat hier om het aanboren, vergroten en benutten van eigen sterke kanten en van het sociale netwerk, om te zorgen dat er weer grip komt op hun leven. Hierdoor kan de inwoner (lichte) problemen oplossen en waar mogelijk voorkomen. Ook wanneer iemand aanspraak kan maken op een voorziening op grond van een andere wet, hoeft de gemeente in het kader van de eigen kracht die voorziening niet te verstrekken. Het uitgangspunt is dan namelijk dat de inwoner op eigen kracht het probleem kan oplossen, namelijk door aanspraak op grond van de andere wet tot gelding te brengen. Hetzelfde geldt als de inwoner beschikt over een aanvullende verzekering. Beschikt de inwoner echter niet over een aanvullende verzekering of is deze niet toereikend om het probleem op te lossen, dan is de gemeente aan zet om de noodzakelijke ondersteuning in te zetten. De inwoner kan namelijk niet verplicht worden om een aanvullende verzekering af te sluiten.
6. De inzet van het inkomen of vermogen van de inwoner is geen eigen kracht. Een maatwerkvoorziening moet voor iedereen toegankelijk zijn, ongeacht de hoogte van het inkomen en/of vermogen. Het inkomen en vermogen mag geen rol spelen bij de toekenning van een maatwerkvoorziening. Wel kan er in het gesprek met financieel draagkrachtige inwoners gewezen worden op de mogelijkheid om de voorziening zelf te financieren. Als de inwoner dat wil en ook in staat is om dat zelf te organiseren, kan dat de juiste aanpak zijn.
7. Mogelijkheden om ondersteuning vanuit het netwerk te verbreden zijn bijvoorbeeld een situatie of probleem bespreekbaar maken tijdens een netwerkberaad, lotgenoten contact zoeken of contact zoeken met ervaringsdeskundigen.
8. Onder de eigen mogelijkheden valt ook bovengebruikelijke hulp van een ouder/ouders aan hun minderjarige kinderen, voor zover zij beschikbaar en in staat zijn de noodzakelijke hulp te bieden, dit geen overbelasting oplevert, de ouder(s) de hulp ook zonder vergoeding blijven bieden en zij hierdoor niet in de problemen komen. Als uit onderzoek naar deze factoren volgt dat de ouder(s) de benodigde hulp kunnen bieden zonder dat dit tot problemen leidt, zijn er voldoende eigen mogelijkheden. Er wordt dan geen maatwerkvoorzienig ingezet voor de hulp die de ouder(s) kunnen bieden.

Artikel 7 Algemene en andere voorzieningen

1. Wanneer een inwoner recht heeft op een algemene of andere voorziening, of wanneer een algemene of andere voorziening passend is, wordt de inwoner verwezen naar die passende voorziening. Er is dan geen maatwerkvoorziening noodzakelijk.
2. Algemene voorzieningen zijn laagdrempelig toegankelijk. Er kan hiervoor een bijdrage in de kosten voor gevraagd worden. Algemene voorzieningen vanuit de Jeugdwet zijn eigen bijdrage vrij. Dit staat opgenomen in de Verordening maatschappelijke ondersteuning en Verordening jeugdhulp. Er is een uitgebreid aanbod van algemene voorzieningen beschikbaar binnen de

gemeenten Rheden en Rozendaal. De volgende algemene voorzieningen zijn in ieder geval beschikbaar:

a. begeleiding vanuit de Sociale Basis;
b. activiteiten in een raad/buurt/inloophuis;
c. jongerenwerk;
d. jongerencoach;
e. jongerennetwerk;
f. toekomstcoach;
g. Vervangend vervoer door de plusbus;
h. administratieve ondersteuning door formulierenhulp;
i. financiële ondersteuning door sociale raadslieden;
j. ondersteuning voor mantelzorgers en vrijwillige thuishulp;
k. vrijwillige senioren ondersteuning;
l. schuldhulpmaatje;
m. schoolmaatschappelijk werk;
n. algemeen maatschappelijk werk;
o. hulp bij scheiden (diverse vrij toegankelijke interventies);
p. hulp bij het huishouden;
q. versterken van de fysieke kracht met als doel zo lang mogelijk de huishoudelijke taken zelfstandig te blijven uitvoeren;
r. Uniek Sporten;
s. Jeugdfonds sport & cultuur;
t. Sjors Sportief.

3. Een inwoner kan recht hebben op andere wettelijke voorzieningen dan Wmo en de Jeugdwet. Voorbeelden hiervan zijn:
    a. Zorgverzekeringswet (Zvw);
    b. Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen (UWV);
    c. Wet passend onderwijs;
    d. Arbeidsvoorzieningen zoals de Ziektewet, de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), Wajong en Participatiewet;
    e. Wet langdurige zorg (Wlz).
4. Daarnaast zijn er andere voorzieningen en mogelijkheden vanuit de samenleving beschikbaar die niet verstrekt worden vanuit de Wmo of Jeugdwet. Voorbeelden hiervan zijn:
    a. Mijn Huis Mijn Toekomst (NB alleen voor gemeente Rheden);
    b. Collectieve aanvullende verzekering vanuit de gemeente (CAV);
    c. openbaar vervoer;
    d. onderwijs;
    e. kinderopvang, buitenschoolse opvang, voor- en vroegschoolse voorzieningen;
    f. jeugdgezondheidszorg (o.a. consultatiebureau);
    g. voorzieningen voor ontspanning, sport/bewegen, kunst en cultuur;
    h. boodschappenservicedienst;
    i. blijverslening;
    j. uitleenwinkel;
    k. glazenwasser;
    l. tuinman;
    m. ergonomische zelf aan te schaffen hulpmiddelen (bijv. rollator, wandelstok, aangepast bestek).

5. Inwoners met een vraag voor (groeps)begeleiding vanuit de Wmo of Jeugdwet, kunnen zich direct wenden tot één van de dorpsmeldpunten in de Sociale Basis (een uitvoerende derde partij). Het dorpsmeldpunt van de Sociale Basis bekijkt of de inwoner voldoende geholpen is met een algemene voorziening. Als dat niet zo is, kan de inwoner zich melden bij het sociaal meldpunt van de gemeente Rheden. De inwoner kan het dorpsmeldpunt van de Sociale Basis vragen hierbij te helpen door een advies mee te sturen.

Artikel 8 Algemeen gebruikelijke voorzieningen

Er bestaat geen aanspraak op een maatwerkvoorziening als het probleem van de cliënt kan worden opgelost met een algemeen gebruikelijke voorziening. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat het college een voorziening verstrekt waarvan aannemelijk is dat cliënt, ook als hij of zij geen beperkingen had, hierover zou (hebben kunnen) beschikken. Een algemeen gebruikelijke voorziening is een voorziening die voldoet aan de criteria zoals opgenomen in artikel 1 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning.

Eén van de criteria is dat een voorziening financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau. Het is hierbij niet van belang wat het inkomen van de cliënt zelf is. Het draait om de vraag of *iemand* met een minimuminkomen de voorziening zou kunnen betalen. Om deze vraag te beantwoorden hanteert de gemeente het criterium dat de voorziening binnen een termijn van 36 maanden kan worden terugbetaald bij een aflossing van 5% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Dit is gebaseerd op de aflossingscapaciteit voor leenbijstand. Voor de kostprijs van de voorziening, kijkt de gemeente waar mogelijk ook naar beschikbare tweedehands voorzieningen.

Er zijn verschillende diensten die aan de hand van de jurisprudentie als algemeen gebruikelijk kunnen worden gezien. Voorbeelden hiervan zijn de bezorgservice van supermarkten en een glazenwasser.

Bepaalde producten worden ook als algemeen gebruikelijk gezien. Een fiets met elektrische trapondersteuning is een voorbeeld: een dergelijke fiets wordt ook gebruikt door mensen zonder beperkingen (bijvoorbeeld door mensen die een lange afstand naar hun werk of school moeten fietsen). Een dergelijke fiets is gewoon bij de fietsenwinkel te koop en over het algemeen wel betaalbaar. Zeker als er rekening wordt gehouden met het ruime aanbod aan tweedehandsfietsen. Bij andere producten zal het afhangen van de kosten of deze algemeen gebruikelijk zijn. Neem bijvoorbeeld een spoel-föhn installatie. Deze voorziening is niet (meer) specifiek bedoeld voor mensen met een beperking en vrij verkrijgbaar. Het hangt daarom in het concrete geval af van de kosten van de voorziening plus installatie of deze financieel draagbaar met een minimuminkomen en dus algemeen gebruikelijk zijn.

HOOFDSTUK 3 Procedure toegang tot maatschappelijke ondersteuning en/of jeugdhulp

Artikel 9 De consulent van de gemeente

1. De consulent is een adviseur van de gemeente met specialistische kennis op het gebied van de Wmo en/of Jeugdwet en kennis van de (integrale) mogelijkheden voor inwoners. De consulent stelt deze kennis in dienst van de inwoners, verricht onderzoek naar passende ondersteuning en adviseert inwoners objectief.
2. De consulent is in staat de situatie van een inwoner te onderzoeken en een onafhankelijke afweging te maken van de situatie en de eventueel benodigde ondersteuning. Er wordt in

samenwerking met de inwoner een integraal plan/onderzoeksverslag opgesteld en specifieke, meetbare, haalbare, realistische en tijdgebonden doelen geformuleerd.

3. Indien noodzakelijk, maakt de consulent gebruik van een externe adviseur, bij vragen waarbij specialistische kennis noodzakelijk is. Voorbeelden van een externe adviseurs zijn een GZ-psycholoog of een medisch adviseur. Voorbeelden van situaties waarbij dit ingezet wordt, zijn:
    a. fysieke aandoeningen waarvan de prognose of gevolgen onduidelijk zijn;
    b. onduidelijkheid over wat er verwacht mag worden in het kader van de gebruikelijke zorg versus de beperking;
    c. onduidelijkheid over beperkingen, ontwikkelingsmogelijkheden en ondersteuningsbehoeften bij jeugdige inwoners.
4. Een passend en objectief advies betekent niet automatisch dat dit gelijk staat aan de wens van de inwoner en belangrijke betrokkenen. De consulent is in staat om als onafhankelijke adviseur door middel van 'helicopterview' te zien wat daadwerkelijk passend en noodzakelijk is bij een situatie of probleem. Dit betekent dat de consulent onafhankelijk is, brede kennis heeft en overstijgend denkt. Tegelijkertijd maakt de consulent hierin een afweging waarbij deze de wet, verordening, nadere regels en beleidsregels betrekt.
5. Wanneer een inwoner niet in staat is zelf regie te voeren over de ondersteuning en/of zijn leven, worden er verschillende mogelijkheden onderzocht. Er wordt allereerst gekeken of iemand uit het netwerk de inwoner kan ondersteunen in het voeren van de regie of tijdelijk en/of gedeeltelijk de regie kan overnemen. Als dit niet mogelijk is, kan een zorgaanbieder tijdelijk deze rol krijgen vanuit de opdracht van de gemeente. Indien nodig, bijvoorbeeld als sprake is van een complexe situatie en daarbij problematiek op meerdere levensgebieden, kan de consulent van de gemeente tijdelijk de rol van procesregisseur op zich nemen.
6. Ook als er een casemanager/casusregisseur of procesregisseur van de gemeente is, blijft de daadwerkelijke uitvoering van de ondersteuning bij inwoner en zorgaanbieders. Ook blijft bijvoorbeeld bij volwassenen de GGZ verantwoordelijk voor de psychiatrische zorg en de reclassering verantwoordelijk voor de justitiële zorg. En bij jeugdige inwoners bepaalt de Gecertificeerde Instelling (GI) bijvoorbeeld welke jeugdhulp wordt ingezet tijdens een kinderbeschermingsmaatregel.
7. Een consulent blijft betrokken bij de inwoner wanneer het onderzoek nog niet afgerond is of wanneer de consulent procesregie voert omdat dit volgens wettelijke kaders of onderliggende afspraken in het kader van zorg en veiligheid noodzakelijk is. Bij veiligheid casuïstiek is dit nodig totdat er voor het gezin sprake is van een acceptabel niveau van veiligheid op basis van het veiligheidsplan.

Artikel 10 Onvoldoende informatie bij het onderzoek

De inwoner heeft de belangrijke verantwoordelijkheid om mee te werken aan het onderzoek en de nodige informatie ter beschikking te stellen van de consulent. Wanneer er onvoldoende informatie wordt verstrekt door de inwoner om tot een passend besluit te komen, kan het zijn dat een inwoner hierdoor minder of geen ondersteuning ontvangt dan in zijn/haar ogen passend of wenselijk is.

Artikel 11 Integraal plan of onderzoeksverslag

1. De consulent draagt zorg voor schriftelijke vastlegging van de uitkomsten van het onderzoek, in een integraal plan of onderzoeksverslag. Bij een evaluatie draagt de consulent zorg voor het ontvangen van een evaluatieplan en legt de conclusie en doelen schriftelijk vast.

2. In het integraal plan of onderzoeksverslag staat de hulpvraag van de inwoner, de weging van de feiten, de krachten en zwakten, de doelen en de oplossingsrichting van de inwoner en het sociale netwerk. Daarbij volgt de consulent de door de CRvB geformuleerde stappen waar het onderzoek aan moet voldoen:
   1. Vaststellen van de hulpvraag van de inwoner.
   2. *Alleen bij Jeugd:* Vaststellen of de gemeente verantwoordelijk is (woonplaatsbeginsel).
   3. In kaart brengen van de beperkingen/problematiek van de inwoner. Voor Wmo gaat het dan om beperkingen in de zelfredzaamheid en/of participatie. Bij Jeugd gaat het om opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen.
   4. Bepalen welke hulp naar aard en omvang nodig is.
   5. Bepalen in hoeverre de eigen mogelijkheden, gebruikelijke hulp, mantelzorg, ondersteuning door andere personen uit het sociale netwerk, algemene voorzieningen en algemeen gebruikelijke voorzieningen de nodige hulp en ondersteuning kunnen bieden.

   Daarna kan de consulent concluderen of er wat overblijft om te compenseren via een maatwerkvoorziening. De consulent schrijft een motivatie met het advies voor passende ondersteuning. Daarnaast zijn er specifieke, meetbare, haalbare, realistische en tijdgebonden doelen geformuleerd. Wanneer er meerdere hulpvragers in een gezin/huishouden zijn, wordt dit, indien mogelijk, in één plan geschreven. Hiermee wordt invulling gegeven aan 1 gezin, 1 plan, 1 regie. Kanttekening hierbij is dat de privacyregels niet zijn aangepast op het uitgangspunt van 1 gezin, 1 plan, 1 regie. Iedereen die zelf zijn/haar privacyrechten uitoefent, moet toestemming geven voor het inzien van gegevens door een ander lid van het gezin en het domeinoverstijgend verwerken van gegevens (bijvoorbeeld Wmo en Jeugdwet). Bij de toegang tot jeugdhulp geldt dat voor jeugdigen tot 12 jaar de ouder(s) met gezag of voogd(en) de privacyrechten uitvoeren. Vanaf 12 jaar kan de jeugdige zelf toestemming geven, tenzij de jeugdige (nog) ‘niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen’. Dan oefenen de ouder(s) met gezag of voogd(en) het privacyrecht uit, totdat de jeugdige 18 jaar is. Er wordt dus altijd bekeken of een integraal plan mogelijk is, rekening houdend met de privacyregels.

   Als de inwoner in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening en deze in de vorm van een pgb wenst te ontvangen, toetst de consulent aan de hand van artikel 2 van de nadere regels of de inwoner voldoet aan de voorwaarden voor een pgb.
3. Er wordt binnen maximaal 6 weken na het afronden van het gesprek, een integraal plan of onderzoeksverslag verstrekt aan de inwoner met de uitkomsten van het onderzoek.
4. Indien een zorgaanbieder een evaluatieplan opstuurt, blijft de consulent eindverantwoordelijk voor een weging van dit plan. De consulent toetst het plan van de zorgaanbieder. Benodigde aanvullende informatie haalt de consulent op bij de inwoner of zorgaanbieder.
5. Als er langer dan 6 weken nodig is voor het onderzoek en het gaat om de Wmo, dan wordt hierover overlegd met cliënt. Het staat de cliënt op basis van de Wmo vrij om na 6 weken vast een aanvraag in te dienen. Maar en zorgvuldig onderzoek is het uitgangspunt. Het zal daarom meestal niet in het nadeel van de cliënt zijn om in te stemmen met een langere duur van het onderzoek.

Artikel 12 Afwijkende routes bij aanvraag

1. In spoedeisende gevallen, wordt er zo snel als mogelijk een passende tijdelijke maatwerkvoorziening ingezet. Onder spoed wordt een onverwachte situatie verstaan, waarbij ernstigere problemen voorkomen dienen te worden. Voorbeelden hiervan zijn:
   a. acute ernstige onveiligheid als gevolg van huiselijk geweld, mishandeling en/of verwaarlozing;

b. acute en levensbedreigende situaties;
c. huisuitzetting of uithuisplaatsing van een jeugdige inwoner;
d. eerwraak.

Er hoeft dan niet gewacht te worden op een ondertekende aanvraag. Het besluit (de beschikking) wordt binnen 6 weken verstrekt.

2. Wanneer een inwoner zorg vermijdt en er bemoeizorg noodzakelijk is volgens de consulent, kan er gekozen worden om zonder een aanvraag een maatwerkvoorziening in te zetten. Bemoeizorg staat op gespannen voet met het zelfbeschikkingsrecht van inwoners en hun privacy. Bemoeizorg wordt daarom alleen ingezet als het geen optie is om af te wachten tot de cliënt zelf om die hulp vraagt en/of om verdere verwaarlozing te voorkomen. In de volgende gevallen kan daar sprake van zijn:
    a. Uit onderzoek blijkt dat vanwege onveiligheid of overlast de inzet van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. De inwoner is bereid een gesprek aan te gaan, mee te werken aan ondersteuning, maar weigert een plan of verslag te ondertekenen.
    b. Uit onderzoek blijkt dat vanwege onveiligheid of overlast de inzet van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. De inwoner weigert tot nu toe mee te werken. Er wordt gekozen voor een motivatietraject.

Artikel 13 Het besluit, de beschikking

1. De toekenning of afwijzing voor een maatwerkvoorziening wordt vastgelegd in een besluit (een beschikking).
2. De beschikking voldoet aan de eisen zoals opgenomen in de verordening. Daarbij moet uit de beschikking voldoende blijken wat de reden voor het verstrekken of afwijzen van de voorziening is (motivatie). Hiervoor kan in de beschikking ook worden verwezen naar het integraal plan of onderzoeksverslag.
3. Er wordt door de inwoner of zorgaanbieder binnen 3 maanden gebruikgemaakt van het besluit, anders kan het besluit worden ingetrokken. Het recht op de ondersteuning blijkt dan niet noodzakelijk te zijn. Dit geldt zowel bij ondersteuning in natura als bij een pgb.
4. Opschorting van de beslistermijn van 2 weken (Wmo) of 8 weken (Jeugdwet) wordt gecommuniceerd aan de inwoner. De inwoner ontvangt hiervoor een schriftelijke bevestiging. Hierin staan de datum van de aanvraag, de aangevraagde ondersteuning, de reden van uitstel, wat nog nodig is voor het besluit en de nieuwe beslistermijn.
5. Verlengen van de beslistermijn van 2 weken (Wmo) of 8 weken (Jeugdwet) wordt gecommuniceerd aan de inwoner. De inwoner ontvangt hiervoor een schriftelijke bevestiging. Hierin staan de datum van de aanvraag, de aangevraagde ondersteuning, de reden van uitstel, wat nog nodig is voor het besluit en de nieuwe beslistermijn (zo kort mogelijk).

Artikel 14 Cliëntondersteuning en vertrouwenspersoon

1. Als een inwoner dit wenst, kan hij zich bij de melding en/of aanvraag laten ondersteunen door een derde. De inwoner mag zich laten ondersteunen door iemand uit het netwerk, maar kan ook een beroep doen op onafhankelijke cliëntondersteuning.
2. De consulent wijst inwoners op de mogelijkheid dat zij zich kosteloos kunnen laten bijstaan door een (onafhankelijke) cliëntondersteuner dan wel vertrouwenspersoon. De gemeente zorgt ervoor dat alle inwoners hierop desgewenst een beroep kunnen doen.
3. De (onafhankelijke) cliëntondersteuner zal ook het netwerk proberen te versterken en samen met de inwoner op zoek gaan naar een duurzame oplossing binnen het netwerk.

4. Een vertrouwenspersoon voor bij jeugdhulp, is landelijk georganiseerd via het Advies en Klachtbureau Jeugdzorg (www.AKJ.nl). Als er zaken in de hulpverlening niet goed lopen, kan de vertrouwenspersoon daarbij helpen. Er wordt samen met de jeugdige, de ouder, verzorgende of gezaghebbende naar een oplossing gezocht.

HOOFDSTUK 4 Maatwerkvoorzieningen Jeugdwet

Artikel 15 Overzicht maatwerkvoorzieningen

Voorbeelden van maatwerkvoorzieningen vanuit de Jeugdwet zijn:

a. Begeleiding individueel
b. Groepsbegeleiding
c. Behandeling individueel, zoals basis, specialistisch en hoog-specialistisch
d. Groepsbehandeling
e. Pleegzorg
f. Gezinshuiszorg
g. Residentiële jeugdhulp
h. Gesloten jeugdhulp
i. Preventieve jeugdbescherming en beschermingsmaatregelen instellingen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering
j. Crisisjeugdhulp

Artikel 16 Groepsbegeleiding en dagbehandeling

1. De kerndoelen van groepsbegeleiding (dagbesteding en dagactiviteiten) vanuit de sociale basis voor jeugdigen zijn:
    a. Het stabiel houden van fysieke en/of cognitieve zelfstandigheid van de jeugdige;
    b. Het aangaan van sociale contacten en/of het sociale netwerk uitbreiden;
    c. Het ontlasten van de mantelzorger en/of ouder;
    d. Het structuur bieden in de dag/week.
2. De kerndoelen van groepsbegeleiding (dagbesteding en dagactiviteiten) vanuit een maatwerkvoorziening voor jeugdigen zijn:
    a. Het aanleren, uitbreiden en oefenen van sociale vaardigheden;
    b. Het aangaan van sociale contacten en/of het sociale netwerk uitbreiden;
    c. Het ontlasten van de ouders/verzorgers en/of mantelzorger;
    d. Het structuur bieden in de dag/week.
3. Leren binnen groepsverband is voorliggend op individuele ondersteuning.

Artikel 17 Begeleiding

1. De nadruk bij begeleiding vanuit de sociale basis voor jeugdige inwoners is gericht op:
    a. De jeugdige activeren en aanbrengen van (dag)structuur;
    b. Stabiliseren (op orde brengen) of handhaven van de situatie;
    c. Oefenen en inslijpen/toepassen van vaardigheden samen met de Jeugdige;
    d. Ondersteunen bij het regelen/overnemen van dagelijks/praktische bezigheden (dagstructuur, participatie, sociale contacten, gezondheid en dergelijke);
    e. Ondersteuning van mantelzorg, ouders, verzorgers en voogd.

2. Specialistische begeleiding vanuit een maatwerkvoorziening Jeugdhulp is gericht op:
    a. Het aanleren van nieuwe vaardigheden en gedrag waardoor bij de jeugdige toekomstige verergering van de beperking en mogelijke uithuisplaatsing kan worden voorkomen. Door interventie verbeteren van de opvoedingssituatie zodat het gezin in staat is om de opvoeding en ontwikkeling van de cliënt te waarborgen. Verbetering van de uitvoering van opvoedingstaken, zodat de ouders op een positieve manier de ouderrol op zich kunnen nemen;
    b. En/of het zelfstandig functioneren en participatie behouden of vergroten, of het voorkomen/vertragen van achteruitgang met behulp van het eigen netwerk (vergroting samenredzaamheid), bijvoorbeeld aan de hand van concrete doelen op één of meer leefgebieden;
    c. Overbrugging tot de behandeling of ter motivatie tot behandeling;
    d. Het methodisch trainen van vaardigheden volgend op behandeling.

Artikel 18 Verblijf

1. Uitgangspunt bij verblijf is dat er slechts aanspraak op gemaakt kan worden indien de inwoner meer dan drie etmalen per week daarop is aangewezen. Uitzondering hierop zijn kortdurend verblijf, logeerhuis en weekend/deeltijdpleegzorg.
2. Wanneer er sprake is van blijvend intensieve zorgbehoefte en wanneer er 24 uur per dag zorg dichtbij of permanent toezicht nodig is, komt de inwoner hoogstwaarschijnlijk in aanmerking voor verblijf vanuit de WLZ. Van de inwoner wordt verwacht dat deze aantoonbaar actief inspanningen verricht om een aanvraag voor een overige voorziening in te dienen.

Artikel 19 Vervoer

1. Het vervoeren van jeugdige inwoners naar school, dagbesteding, vrijetijdsactiviteiten en jeugdhulp valt onder de gebruikelijke zorg van ouders.
2. Vanuit de Jeugdwet is alleen vervoer mogelijk voor een jeugdige van en naar de locatie waar jeugdhulp gegeven wordt en de jeugdige in verband met een medische noodzaak of een gebrek aan zelfredzaamheid niet in staat is om zelfstandig van en naar de locatie te komen waar de jeugdhulp wordt gegeven. Op voorwaarde dat er geen sprake is van gebruikelijke hulp en er geen verdere mogelijkheden zijn vanuit de eigen kracht, en/of andere voorliggende voorzieningen. Dit vervoer kan binnen of buiten de gemeentegrenzen zijn.
3. Er kan een maatwerkvoorziening vervoer worden ingezet wanneer de jeugdhulpondersteuning aan de jeugdige inwoner stagneert, als deze vervoersvoorziening niet wordt ingezet.
4. Er kan een maatwerkvoorziening vervoer worden ingezet wanneer het (bovengebruikelijke) vervoer door ouders aantoonbaar leidt tot overbelasting van ouders en er geen andere voorliggende mogelijkheden/voorzieningen zijn.
5. Vormen van vervoer in het kader van de jeugdwet zijn:
    - Aangepast vervoer
    - Kilometervergoeding aan ouders
    - OV-vergoeding met begeleiding
6. De frequentie van de jeugdhulp is niet bepalend voor het toekennen van een vervoersvoorziening.

Artikel 20 Persoonlijke verzorging

Persoonlijke verzorging is een vorm van begeleiding die de inwoner ondersteunt bij bijvoorbeeld het wassen, aan- en uitkleden, in of uit bed komen, toiletteren, drinken, eten, verzorging van haren, tanden, huid en nagels. Meestal gaat het om aansturing en worden er geen handelingen overgenomen. Als overname noodzakelijk is, kan hiervoor meestal namelijk aanspraak gemaakt worden op de Zvw. Vanuit de Zvw kan er aanspraak gemaakt worden op persoonlijke verzorging, als er behoefte is aan geneeskundige zorg of een hoog risico daarop. De kinderverpleegkundige beoordeelt dit. Als het onduidelijk is of de verzorging vanuit de Jeugdwet of Zvw moet worden ingezet, is het daarom van belang om af te stemmen met de kinderverpleegkundige.

HOOFDSTUK 5 Maatwerkvoorzieningen Wmo

Artikel 21 Overzicht maatwerkvoorzieningen

Voorbeelden van maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo zijn:

a. Ambulante begeleiding
b. Groepsbegeleiding
c. Huishoudelijke ondersteuning
d. Woningaanpassingen (voor normale gebruik van de woning)
e. Hulpmiddelen (bijvoorbeeld rolstoelen)
f. Vervoersvoorziening (bijvoorbeeld regiotaxi, doelgroepenvervoer, scootmobiel)

Artikel 22 Groepsbegeleiding

1. De kerndoelen van groepsbegeleiding (dagbesteding en dagactiviteiten) vanuit de sociale basis zijn:
    a. Het stabiel houden van fysieke en/of cognitieve zelfstandigheid van de inwoner;
    b. Het aangaan van sociale contacten en/of het sociale netwerk uitbreiden;
    c. Het ontlasten van de mantelzorger en/of partner;
    d. Het structuur bieden in de dag/week.
2. Waarbij de volgende uitgangspunten gehanteerd worden:
    a. Zo passend mogelijk: de talenten, mogelijkheden en ondersteuning behoefte van de inwoner staan centraal (niet de problematiek);
    b. Zo inclusief mogelijk: elke groepsbegeleidingsplek voorziet in een inclusief aanbod (niet gericht op specifieke problematiek);
    c. Zo lokaal mogelijk: groepsbegeleiding vindt plaats in het dorp waar inwoner woont. Als de benodigde groepsbegeleiding niet aanwezig is in hetzelfde dorp wordt naar het dichtstbijzijnde alternatief gekeken binnen de gemeente;
    d. Gericht op zelfredzaamheid: er is bij groepsbegeleiding zoveel mogelijk aandacht voor de zelfredzaamheid van de inwoner.
3. De kerndoelen van groepsbegeleiding (dagbesteding en dagactiviteiten) vanuit een Wmo maatwerkvoorziening zijn:
    a. Het aanleren, uitbreiden en oefenen van sociale vaardigheden;.
    b. Het leren aangaan van sociale contacten en/of het sociale netwerk uitbreiden;

c. Het aanbrengen van structuur in de dag/week waarbij toegewerkt wordt naar een weer stabiele situatie en welke weer vanuit de Sociale basis in de nabije toekomst ondersteund kan worden.

4. Groepsbegeleiding vanuit een Wmo maatwerkvoorziening betreft in principe tijdelijke ondersteuning waarbij toegewerkt wordt naar een situatie waarin de ondersteuning weer geboden kan worden vanuit de Sociale Basis.
5. Van zorgaanbieders die zorg en ondersteuning bieden vanuit een Wmo maatwerkvoorziening wordt verwacht dat zij periodiek de vorderingen op de in de indicatie van de inwoner afgesproken doelen middels een schriftelijk evaluatieverslag deelt met de consulent van de gemeente.
6. Leren binnen groepsverband is voorliggend op individuele ondersteuning.

Artikel 23 Begeleiding

1. De nadruk bij begeleiding vanuit de sociale basis voor volwassenen is gericht op:
    a. Het creëren en/of behouden van een stabiele situatie;
    b. De inwoner activeren en het aanbrengen van structuur in het dagelijks leven;
    c. Het oefenen en (door herhaling) toepassen van praktische vaardigheden samen met de inwoner om achteruitgang te voorkomen;
    d. Ondersteunen bij het regelen/overnemen van dagelijks/praktische bezigheden (financiën, dagstructuur, zelfstandig wonen, participatie, sociale contacten, gezondheid/persoonlijke verzorging, e.d.);
    e. en betreft voornamelijk planbare ondersteuning.
2. Specialistische begeleiding vanuit een maatwerkvoorziening Wmo is gericht op:
    a. De inwoner in staat te stellen om te kunnen blijven meedoen in de maatschappij bij ernstig regieverlies;
    b. En/of het overbruggen tot een behandelingstraject;
    c. En/of het methodisch trainen van vaardigheden volgend op behandeling;
    d. En/of ontwikkelingsgericht trainen van vaardigheden met behulp van methodische interventies;
    e. Er is aantoonbaar sprake van een noodzaak om naast geplande ondersteuningsmomenten ook op ongeplande momenten ondersteuning te moeten bieden in verband met een te groot (gezondheid)risico bij de inwoner;
    f. De ondersteuning is gericht op het verbeteren of stabiliseren van de situatie en het toeleiden van de hulpvraag naar een vorm van ondersteuning vanuit de Sociale Basis.
3. Specialistische begeleiding Wmo vanuit een maatwerkvoorziening betreft in principe tijdelijke ondersteuning waarna er afgeschaald wordt. Bijvoorbeeld naar lichtere vormen van begeleiding geboden vanuit de “sociale basis”. Daarom zal in eerste instantie begeleiding ingezet worden vanuit de “Sociale Basis” en is begeleiding vanuit een maatwerkvoorziening slechts aanvullend mogelijk op de begeleiding vanuit de “Sociale Basis”.
4. Indien blijkt dat er aanvullend een vorm van specialistische begeleiding vanuit een Wmo maatwerkvoorziening nodig is dan zal dit altijd tijdelijk van aard zijn en in de meeste gevallen in combinatie en in samenwerking met een ondersteuningsvorm zijn vanuit de Sociale Basis.
5. Van zorgaanbieders die zorg en ondersteuning bieden vanuit een Wmo maatwerkvoorziening wordt verwacht dat zij periodiek de vorderingen op de in de indicatie van de inwoner afgesproken doelen middels een schriftelijk evaluatieverslag deelt met de consulent van de gemeente.

Artikel 24 Verblijf

Wanneer er sprake is van blijvend intensieve zorgbehoefte en wanneer er 24 uur per dag zorg dichtbij of permanent toezicht nodig is, komt de inwoner hoogstwaarschijnlijk in aanmerking voor verblijf vanuit de WLZ. Van de inwoner wordt verwacht dat deze aantoonbaar actief inspanningen verricht om een aanvraag voor een overige voorziening in te dienen.

Artikel 25 Vervoer

1. Een inwoner kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening voor vervoer, indien een inwoner vanwege zijn beperkingen:
    a. geen gebruik kan maken van het Openbaar Vervoer;
    b. geen gebruik kan maken van eigen vervoer;
    c. onvoldoende of geen mogelijkheden heeft in de omgeving om in de behoefte te voorzien.
2. Wanneer een inwoner aanspraak wil maken op de maatwerkvoorziening vervoer, wordt er altijd eerst gekeken naar de leerbaarheid van de inwoner. Mogelijk kan een inwoner geactiveerd worden om zelfstandig reizen aan te leren.
3. Aanvullende criteria voor vervoer:
    a. De maatwerkvoorziening collectief vraag afhankelijk vervoer heeft voorrang boven individuele vervoersvoorzieningen. Dat wil zeggen dat een cliënt alleen in aanmerking komt voor een individuele vervoersvoorziening als het collectief vervoer voor cliënt geen adequate compensatie vormt.
    b. Wanneer een inwoner niet in staat is om 500 meter of meer te lopen, kan de inwoner in aanmerking komen voor collectief vervoer op grond van de Wmo. Voor vervoer tot 500 meter kan de inwoner zelf algemeen gebruikelijke hulpmiddelen aanschaffen zoals een wandelstok of rollator. Hiervoor wordt er in principe geen collectief vervoer op grond van de Wmo ingezet.
    c. Wanneer een inwoner beschikt over een scootmobiel of aangepaste fiets, wordt er in principe geen andere maatwerkvoorziening voor vervoer ingezet tot en met 4 kilometer. Dit is immers de afstand die een inwoner kan afleggen met de scootmobiel of fiets.
    d. Bij de te verstrekken vervoersvoorziening(en) wordt bij de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving. Daarbij gaat het om een gebied van 25 kilometer rondom het adres waar de inwoner zijn hoofdverblijf heeft. Met de verstrekte vervoervoorziening(en) en eventuele eigen vervoersmogelijkheden moet de inwoner in totaal 1.500 kilometer op jaarbasis kunnen reizen. Als de inwoner een hogere vervoersbehoefte heeft, dan is het aan hem/haar om aan de hand van concrete en verifieerbare gegevens aan te tonen dat dit zo is.
    Een vervoersvoorziening voor verplaatsingen op loop- en fietsafstand in de directe omgeving, bijvoorbeeld een scootmobiel, stelt de inwoner in staat een afstand van 750 km per jaar af te leggen. Beschikt cliënt over een dergelijke voorziening, dan wordt de reisafstand voor een vervoersvoorziening voor de middellange afstanden, bijvoorbeeld collectief vervoer, op maximaal 750 km gesteld.
    e. Wanneer het noodzakelijk is dat er een medisch begeleider meereist met de maatwerkvoorziening, kan een inwoner niet alleen reizen. Dit zou voor onveilige situaties kunnen zorgen.

f. Individueel vervoer wordt alleen bij uitzonderingssituaties ingezet. Alleen wanneer (op basis van medisch advies) is vastgesteld dat collectief vervoer of (kleinschalig) instellingsvervoer voor de betreffende inwoner niet voldoet (bijvoorbeeld in geval van onbeheersbare incontinentie of ernstige gedragsproblemen), kan de vervoerder gevraagd worden individuele ritten te verzorgen of een vergoeding voor gebruik eigen auto of vervoer door derden worden verstrekt. Een vergoeding voor het gebruik van de eigen auto wordt verder alleen verstrekt als dat in het concrete geval niet algemeen gebruikelijk is. Het uitgangspunt is dat het gebruik van de eigen auto algemeen gebruikelijk is. Ook iemand met een inkomen op minimumniveau wordt geacht de vervoerskosten te kunnen voldoen om in aanvaardbare mate deel te kunnen nemen aan het leven van alledag en sociale contacten te onderhouden. Alleen in bijzondere omstandigheden is daarom een vergoeding mogelijk. Bijvoorbeeld als de kosten veel hoger dan gemiddeld zijn, doordat iemand door zijn beperkingen ook voor alle verplaatsingen op de korte afstand de auto moet gebruiken of afhankelijk is van een auto met veel hogere gebruikskosten.
g. Een vervoersvoorziening wordt niet ingezet om het inkomen te compenseren.
h. Een vervoersvoorziening wordt niet ingezet wanneer een inwoner niet gemotiveerd is om gebruik te maken van de eigen mogelijkheden en mogelijkheden binnen de gemeente, tenzij deze niet toereikend zijn.

Artikel 26 De eigen en andere mogelijkheden voor hulp bij het huishouden

1. Er wordt alleen een maatwerkvoorziening geboden, wanneer er geen andere oplossingen zijn.
2. Activiteiten die door de inwoner zelf kunnen worden uitgevoerd, behoren ook tot de eigen verantwoordelijkheid. In de dagelijkse praktijk kan dit ook betekenen dat een deel van het huishouden door de inwoner wordt uitgevoerd en voor een ander deel ondersteuning wordt geboden.
3. Een inwoner kiest voor een type en grootte van de woning. Dit is een keuze waarop de inwoner zelf invloed kan uitoefenen. Daarom is dit niet van invloed op de hoeveelheid ondersteuning. Het onderhoud van de tuin wordt hierdoor ook niet tot het huishouden gerekend.
4. Hetzelfde geldt voor het verzorgen van huisdieren. De gevolgen hiervan op de schoonmaak en het zoeken van oplossingen daarvoor behoort in de eerste plaats tot de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner. Tenzij een inwoner gebruik maakt van een gecertificeerde en opgeleide hulphond op basis van de zorgverzekeringswet er aantoonbaar sprake is van extra vervuiling van de woning door deze hulphond.
5. Het beschikken over en aanschaffen van een wasmachine is de verantwoordelijkheid van de inwoner.
6. Een andere vorm van eigen mogelijkheden is, het meewerken aan zo efficiënt mogelijke ondersteuning. Dit betekent dat van de inwoner mag worden verwacht dat de inwoner rekening houdt of veranderingen aanbrengt bij de inrichting van de woning (ergonomisch verantwoord) en planning voor de uitvoering van de huishoudelijke werkzaamheden. Voorbeelden hiervan zijn:
    a. Voorbereiden van de was.
    b. Aanschaffen van strijkloze kleding.
    c. Aanschaffen van een droger.
    d. De wasmachine en droger op hoogte plaatsen zodat bukken en reiken wordt vermeden.
    e. Voorwerpen voor de sier of verzameling zo veel als mogelijk beperken.
    f. Beperken van de was door het gebruiken van incontinentiemateriaal of anti-allergieproducten.

7. Bij verwaarlozing van het huishouden wordt altijd gekeken of behandeling eerst noodzakelijk is.

Artikel 27 Normtijden hulp bij het huishouden

Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening hanteren we het meest recente Huishoudelijke Hulp Maatwerk Normenkader (HHM), van bureau HHM te vinden op https://www.hhm.nl/ .

Artikel 28 Regie voeren en aanleren van huishoudelijke taken

1. Ondersteuning bij regie voeren, het organiseren van huishoudelijke taken wordt ingezet wanneer de inwoner niet zelf tot regie en planning van de werkzaamheden in staat is.
2. Daarnaast wordt er altijd gekeken naar de leerbaarheid en activeringsmogelijkheden van een inwoner. Voordat het duidelijk is dat huishoudelijke taken structureel moeten worden overgenomen, onderzoekt de zorgverlener of het mogelijk is de inwoner in de eigen kracht te zetten door taken aan te leren en de inwoner te activeren. Dit betekent zowel het oefenen van huishoudelijke taken als het inzetten van algemeen gebruikelijk huishoudelijke hulpmiddelen uitproberen. Wanneer er binnen 3 tot 6 maanden onvoldoende leerbaarheid en activeringsmogelijkheden blijken te zijn, wordt er overgegaan op structurele overname van handelingen. Dit staat los van de motivatie en de wil van de inwoner hieraan mee te werken. Het is de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner mee te werken aan het onderzoek, de in samenwerking opgestelde doelen en het zoeken naar de best passende oplossing.
3. Er wordt bij de volgende situaties altijd eerst gekeken naar de leerbaarheid en activeringsmogelijkheden:
    a. Wegvallen van partner door bijvoorbeeld overlijden, opname, verhuizing of einde relatie.
    b. Onduidelijkheid over de beperking of mogelijkheden.
    c. Om leren gaan met een ziekte of beperking.
    d. Verstandelijke of psychische beperking.
    e. Zelfstandig of thuis wonen na opname of verblijf in een instelling.
    f. Het aanleren van huishoudelijk taken bij kinderen wanneer van hen verwacht mag worden dat zij deze gebruikelijke zorg op zich kunnen nemen.

Artikel 29 Zware vervuiling huishouden

1. Bij uitzonderingsituaties is er sprake van een zware vervuiling van het huishouden waardoor er gezondheidsrisico's ontstaan. Hiervoor is in principe geen maatwerkvoorziening beschikbaar. De inwoner is zelf verantwoordelijk voor de kosten. De gemeenten ondersteunt wel in het aanvragen van een huis schoonmaak.

Artikel 30 Langdurige noodzakelijkheid maatschappelijke ondersteuning

1. Bij het bepalen van de meest passende goedkoopst adequate Wmo voorziening, wordt rekening gehouden met de (te verwachten) gebruiksduur en intensiteit van het gebruik. Er wordt geen maatwerkvoorziening toegekend als deze niet langdurig noodzakelijk is, tenzij het gaat om hulp bij het huishouden of begeleiding. Is hulp bij het huishouden of begeleiding kortdurend of incidenteel mogelijk, dan wordt een groter beroep op eigen mogelijkheden of de inzet van algemene of andere voorzieningen gedaan. Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de feitelijke aanwezigheid hiervan.
2. Onder langdurig noodzakelijk wordt een periode langer dan 6 maanden bedoeld.

Artikel 31 Wonen in een geschikt huis

1. Het zoeken, vinden en beschikken over een woning behoort tot de eigen verantwoordelijkheid. Dit geldt in beginsel ook voor het beschikken over een zo geschikt mogelijke woning. Het behoort tot de eigen verantwoordelijkheid om passende maatregelen te nemen behorend bij de levensfase en te verwachten beperkingen. Kleine aanpassingen die voor iedereen algemeen toegankelijk zijn, worden niet vanuit de Wmo verstrekt.
2. Een woningaanpassing of ondersteuning bij het vinden van een geschikte woning wordt in het kader van de Wmo alleen verleend, indien het ontstaan van beperkingen, verminderde zelfredzaamheid en/of participatieproblemen het gevolg is/zijn van onvoorziene en onverwachte omstandigheden, gelegen buiten eigen toedoen. Er kan alleen gebruik worden gemaakt van een woningaanpassing vanuit de Wmo, indien de algemene en andere voorzieningen, niet passend zijn gebleken bij de situatie.
3. De inwoner kan bij verhuizen alleen rekening houden met de (medische) situatie, als op dat moment duidelijk is dat er beperkingen zijn of ontstaan bij het normale gebruik van de nieuwe woning. Indien een inwoner alsnog besluit te verhuizen naar een woning waarbij bekend is dat deze niet passend is in gebruik of qua onderhoud bij de (medische) situatie van de inwoner, is de inwoner zelf verantwoordelijk om ondersteuning en aanpassingen te organiseren en te betalen. De inwoner had immers de mogelijkheid om te zoeken naar een woning passend bij de situatie.

Artikel 32 Aard en omvang van de woningaanpassing

1. Bij het bepalen van de aard en omvang van de te verstrekken woningaanpassing gelden de volgende uitgangspunten:
    a. Het op de woning van toepassing zijnde bouwbesluit wordt als uitgangspunt genomen voor wat betreft wat er bij de woning aanwezig hoort te zijn.
    b. De woningaanpassing is functioneel, passend en langdurig adequaat. Langdurig adequaat betekent langer dan 6 maanden. Hierdoor hoeft de woningaanpassing in de toekomst niet nogmaals aangepast te worden.

Artikel 33 Vervangende woningaanpassing of hulpmiddel, reparatie en onderhoud

1. Om te bepalen of een voorziening technisch is afgeschreven als bedoeld in artikel 6 lid 4 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning, hanteert het college de termijnen zoals opgenomen in bijlage II.
2. Onderhoud en reparatie van een hulpmiddel of woningaanpassing worden ook gerekend als maatwerkvoorziening. Indien van toepassing, geldt hiervoor ook een eigen bijdrage.

Artikel 34 Verhuizen op indicatie van de gemeente (verhuisindicatie)

1. Een inwoner komt in aanmerking voor een verhuisindicatie als aan alle onderstaande criteria wordt voldaan:
    a. Er is sprake van langdurige, aantoonbare beperkingen in het normale gebruik van de woning, bijvoorbeeld met traplopen. Daardoor is het medisch noodzakelijk om uit de woning te verhuizen. Dit was nog niet bekend bij de inwoner, toen de inwoner de huidige woning accepteerde of heeft aangepast.
    b. Verhuizen is de goedkoopst adequate oplossing binnen de Wmo, en kan plaatsvinden binnen een medisch verantwoorde termijn.

c. De inwoner woont zelfstandig en verhuist naar een zelfstandige woning waar het hele jaar gewoond wordt (geen recreatiewoning).
d. De inwoner verhuist naar een geschikte woning binnen Nederland. De woning voldoet aan de eisen die in het besluit (de beschikking) staan die de inwoner ontvangt.
e. De inwoner heeft tijdens het onderzoek en de aanvraag de huur nog niet opgezegd of het huis nog niet verkocht.

2. Een verhuisindicatie is één keer inzetbaar. Na het accepteren van een geschikte woning vervalt de geldigheid van de indicatie.
3. Indien een inwoner 3 keer een geschikte woning afwijst, is de inwoner hierna zelf verantwoordelijk. De inwoner wijst immers een passende oplossing af.
4. De inwoner ontvangt een verhuisindicatie voor de periode van 1 jaar. Voor een tussentijdse oplossing kan de inwoner gebruikmaken van uitleen hulpmiddelen vanuit de Zvw.
5. Een woningzoekende die in de gemeente mantelzorg verleent of ontvangt, komt in aanmerking voor een verhuisindicatie (mantelzorgurgentieverklaring) wanneer:
    a. er sprake is van een ondersteuningsvraag in de vorm van huishoudelijke hulp, persoonlijke verzorging en/of verpleging en individuele begeleiding;
    b. de ondersteuning thuis geboden wordt;
    c. sprake is van een mantelzorgrelatie waarin de mantelzorger voor gemiddeld 2 uur per dag en minimaal 10 uur per week besteedt aan het bieden van mantelzorg; en
    d. waarbij de verwachting is dat de mantelzorgrelatie minimaal een jaar in stand blijft;
    e. de reisafstand tussen de woningen van mantelzorggever en mantelzorgontvanger binnen dezelfde gemeente of plaats is na de verhuizing;
    f. het aannemelijk is dat door de mantelzorg er in mindere mate aanspraak gemaakt wordt op een algemene of maatwerkvoorziening vanuit de Wmo of Jeugdwet.
6. Het inkomen van het huishouden van de aanvrager is niet hoger dan de door de rijksoverheid vastgestelde inkomensnorm voor sociale huurwoningen.

Artikel 35 Vergoeding voor verhuis- en herinrichtingskosten

1. Er kan alleen een tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten geboden worden, wanneer er door de gemeente ook een verhuisindicatie is afgegeven. Hiervoor gelden dezelfde criteria als bij een verhuisurgentie.
2. Hoe hoog de tegemoetkoming is, staat in de nadere regels en wordt vastgelegd in het besluit (de beschikking) die de inwoner ontvangt.
3. Indien een inwoner voor het eerst op zichzelf gaat wonen, komt de inwoner niet in aanmerking voor een verhuiskostenvergoeding. Dit valt onder algemene gebruikelijk kosten zoals bij ieder ander.
4. Indien er sprake is van een verhuizing naar een Wlz-instelling, wordt er geen verhuiskostenvergoeding verstrekt.

Artikel 36 Hulpmiddelen

1. Er zijn diverse hulpmiddelen die de inwoner behulpzaam kunnen zijn bij het zich verplaatsen in of om de woning. Deze zijn in de reguliere handel verkrijgbaar en zijn algemeen gebruikelijke voorzieningen zolang deze financieel draagbaar zijn met een minimuminkomen. Voorbeelden hiervan kunnen zijn:
    a. Aankoppelfietsen voor kinderen.

b. Airco-units.
c. Antisliptegels en/of antislipcoating.
d. Auto aanpassingen (automatische transmissie, stuur- en rembekrachtiging, verstelbare voorstoelen/buitenspiegels, elektrische raambediening, neerklapbare achterbank, derde/vijfde deur, interval op ruitenwissers, airconditioning, trekhaak- en aanhanger).
e. Automatische deuropeners voor garages.
f. Bad.
g. Bed (ook waterbed).
h. Bromfiets, bromscooters en brommobielen.
i. Centrale verwarming, verwarming units (niet gerelateerd aan woningaanpassing vanuit de Wmo).
j. Dakkapellen.
k. Douche; ruimte/bak verwijderen en/of plaatsen (niet gerelateerd aan woningaanpassing vanuit de Wmo).
l. Douchekop en glijstang, douchescherm.
m. Eenvoudige handgrepen/standaard muurbeugels (niet gerelateerd aan woningaanpassing vanuit de Wmo).
n. Eengreeps-mengkranen (niet gerelateerd aan woningaanpassing vanuit de Wmo).
o. Extra bel (aanschaf en plaatsen).
p. Fiets (ook: ligfiets, bakfiets, tandem).
q. Fiets met trap-/elektrische ondersteuning.
r. Kookplaten (niet gerelateerd aan woningaanpassing vanuit de Wmo).
s. Kantelbare spiegels.
t. Keukenapparatuur (niet gerelateerd aan woningaanpassing vanuit de Wmo).
u. Korfladen in de keuken (niet gerelateerd aan woningaanpassing vanuit de Wmo).
v. Kosten voor halen rijbewijs en APK.
w. Luchtbevochtigers en ontvochtigers.
x. Losse antislipvoorzieningen (zoals badmat en antislipstickers).
y. Oplaadkosten van een scootermobiel.
z. Sta-op stoel.
aa. Thermostatische mengkranen (niet gerelateerd aan woningaanpassing vanuit de Wmo).
bb. Trapleuningen, extra (niet gerelateerd aan woningaanpassing vanuit de Wmo).
cc. Toilet (tweede toilet, hangtoilet).
dd. losse douchestoel op poten
ee. inpandige drempels
ff. badplank
gg. toiletverhoger

2. Hulpmiddelen voor revalidatie en kortdurend gebruik vallen tot 6 maanden onder de Zorgverzekeringswet. Daarnaast mag van een inwoner verwacht worden dat een gewenst hulpmiddel uitgeprobeerd wordt bij de uitleenwinkel, wanneer dit mogelijk is.
3. Wanneer een hulpmiddel langdurig nodig is, en/of de algemeen gebruikelijke voorzieningen leiden tot onvoldoende resultaat, wordt onderzocht of de inzet van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is en zo ja, welke.
4. Een rolstoel wordt verstrekt indien er een langdurige noodzaak is voor zittend verplaatsen.

5. Bij de vaststelling van de specificaties van een hulpmiddel wordt binnen de mogelijkheden van de goedkoopst adequate oplossing rekening gehouden met de behoeften van de inwoner en betrokkenen. Waar nodig wordt er gebruikgemaakt van het advies van een ergotherapeut.
6. Bij een scootmobiel is het van belang dat een scootmobiel opgeladen en veilig en droog gestald kan worden. Bij de stalling wordt er gekeken naar de brandveiligheid (bijv. vrijhouden van vluchtwegen). Mogelijk is er toestemming nodig van de woningeigenaar om de scootmobiel te mogen stallen.

Artikel 37 Sportvoorziening

1. Uniek Sporten is een voorliggende mogelijkheid op een sportvoorziening. Uniek Sporten is een uitleenservice van sportrolstoelen en handbikes voor inwoners. Inwoners met een fysieke beperking kunnen kosteloos, voor een periode van maximaal 6 maanden, via Uniek Sporten sporthulpmiddelen en verschillende sporten uitproberen. Uniek Sporten kan hierna in samenwerking met de inwoner een melding en aanvraag indienen voor en sportvoorziening bij de gemeente.
2. Er wordt voor maximaal één sport één sportvoorziening toegekend.
3. Het sporten is gericht op de maatschappelijke participatie. Daarom wordt een voorziening hiervoor alleen verstrekt voor sporten in verenigd verband of aantoonbaar vergelijkbaar met een verenigd verband. Zoals een trainingsgroep onder leiding van een professional.
4. Sportvoorzieningen voor gezamenlijk of collectief gebruik komen niet voor individuele compensatie in aanmerking.

Artikel 38 Mantelzorgwoning/unit of aanbouw

1. Een inwoner kan in aanmerking komen voor een mantelzorgwoning of aanbouw, wanneer alle onderstaande criteria gelden:
    a. De inwoner ervaart belemmeringen in het normale gebruik van de woning en het verstrekken van een mantelzorgwoning of het ombouwen van een bestaande woning tot een mantelzorgwoning is hiervoor de goedkoopst adequate oplossing;
    b. Er is dagelijkse mantelzorg noodzakelijk in de vorm van huishoudelijke hulp, persoonlijke verzorging en/of verpleging en individuele begeleiding.
    c. De ondersteuning wordt thuis geboden.
    d. Er wordt voor gemiddeld 2 uur per dag en minimaal 10 uur per week mantelzorg geleverd.
    e. De verwachting is dat de mantelzorgrelatie minimaal een jaar in stand blijft.
    f. De woningen van mantelzorggever en mantelzorgontvanger op een dusdanige reisafstand waardoor de mantelzorger niet de nodige mantelzorg kan (blijven) geven;
    g. Het is aannemelijk dat door de mantelzorg er in mindere mate aanspraak gemaakt wordt op een algemene of maatwerkvoorziening vanuit de Wmo of Jeugdwet.
    h. De woning of aanbouw is conform bestemmingsplan en de Bor.
    i. De woning of aanbouw is functioneel, passend en langdurig adequaat, waardoor de woning of aanbouw in de toekomst niet nogmaals hoeft te worden aangepast.
    j. De mantelzorgwoning/unit wordt verwijderd als het doel van mantelzorg verdwijnt.
    k. De aanbouw (bijbehorende bouwwerk) mag blijven staan, maar het mag niet als aparte woning gebruikt worden. Een eventuele keuken of badkamer moet hierom worden verwijderd.

Artikel 39 Persoonlijke verzorging

Persoonlijke verzorging is een vorm van begeleiding die de inwoner ondersteunt bij bijvoorbeeld het wassen, aan- en uitkleden, in of uit bed komen, toiletteren, drinken, eten, verzorging van haren, tanden, huid en nagels. Meestal gaat het om aansturing en worden er geen handelingen overgenomen. Als overname noodzakelijk is, kan hiervoor meestal namelijk aanspraak gemaakt worden op de Zvw. Als de zorg verband houdt met de behoefte aan de geneeskundige zorg of een hoog risico daarop valt de persoonlijke verzorging namelijk onder de Zvw. De wijkverpleegkundige/kinderverpleegkundige beoordeelt dit. Als het onduidelijk is of de verzorging vanuit de Wmo/Jeugdwet of Zvw moet worden ingezet, is het daarom van belang om af te stemmen met de wijkverpleegkundige/kinderverpleegkundige.

Artikel 40 Financiële tegemoetkoming

1. Een financiële tegemoetkoming is niet bedoeld als inkomenscompensatie.
2. De hoogte en de uitbetaling van de financiële tegemoetkoming is geregeld in de nadere regels.

HOOFDSTUK 6 Overige bepalingen

Artikel 41 Slotbepalingen

1. De beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rozendaal 2023, vastgesteld op 28 februari 2023, worden ingetrokken.
2. Deze herziene beleidsregels treden in werking de dag na bekendmaking.
3. Dit besluit wordt aangehaald als de Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rozendaal 2023.

Rozendaal d.d. 18 juli 2023

Burgemeester en wethouders voornoemd,

De secretaris.
Bas Pelgrum

De burgemeester
Ester Weststeijn

BIJLAGE I Gebruikelijke hulp

1. Inleiding

In de Wmo 2015 staat onder andere dat een inwoner pas in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening wanneer hij/zij niet met gebruikelijke hulp voldoende zelfredzaam is of in staat tot participatie. In de verordening is deze bepaling ook opgenomen.

Uit de Jeugdwet volgt dat het college geen voorziening voor jeugdhulp hoeft te verstrekken voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige of zijn ouder(s) toereikend zijn. In de verordening is, ter uitwerking hiervan, onder andere vastgelegd dat jeugdigen of ouders slechts in aanmerking kunnen komen voor een maatwerkvoorziening voor zover zij met gebruikelijke hulp geen oplossing kunnen vinden voor de hulpvraag.

In deze bijlage staat beschreven wanneer er sprake is van gebruikelijke hulp. Hierbij wordt er specifiek ingegaan op gebruikelijke hulp bij hulp bij het huishouden (alleen Wmo), persoonlijke verzorging en begeleiding. De regels voor de Wmo zijn gebaseerd op het CIZ protocol gebruikelijke zorg in combinatie met de bepalingen in de Wmo 2015, relevante jurisprudentie en gemeentelijke beleidsuitgangspunten.

Bij de regels Jeugd is aangesloten bij de richtlijnen die vóór 1 januari 2015 in de AWBZ en bij jeugd-ggz werden gehanteerd: de CIZ-indicatiewijzer en het Handboek Indicatiestelling jeugd-ggz.

De regels bieden een juridische en praktische ondersteuning om onderscheid te maken tussen gebruikelijke hulp en bovengebruikelijke hulp. In elke individuele situatie wordt op basis van deze regels een zorgvuldige individuele afweging gemaakt. Daarbij wordt rekening gehouden met de specifieke omstandigheden van de inwoner.

2. Gebruikelijke hulp in de Wmo 2015

2.1. Gebruikelijke hulp

Gebruikelijke hulp is de hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten (artikel 1.1.1 Wmo 2015). Volgens de regering is het in onze samenleving normaal dat de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten waar nodig en mogelijk taken overnemen in het huishouden, wanneer er sprake is van een huisgenoot met een beperkte zelfredzaamheid.

2.2. Van wie er gebruikelijke hulp wordt verwacht

De leden van het huishouden vormen de leefeenheid van de inwoner. De leefeenheid is verantwoordelijk voor het functioneren van de leefeenheid. Dat betekent dat bij uitval van één van de leden van die leefeenheid, er gestreefd wordt naar een herverdeling van de huishoudelijke taken binnen die leefeenheid.

2.3. Leefeenheid

De leefeenheid waartoe inwoner behoort, bestaat, gelet op artikel 1.1.1 Wmo 2015, uit de inwonende:

- echtgenoot;
- ouders;

- kinderen; of
- andere huisgenoten waarmee inwoner een gezamenlijke huishouding voert.

Gelet op de definitie van gebruikelijke hulp in de Wmo 2015, en Memorie van Toelichting, kunnen meer dan twee volwassen personen tot de leefeenheid behoren. Volwassenen die een kamer huren, horen niet bij de leefeenheid. Zij voeren immers hun eigen huishouden.

Als de inwoner deel uitmaakt van een leefeenheid bestaande uit meerdere personen (meerpersoonshuishouden), stelt de consulent vast wat in dat geval verstaan wordt onder gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar.

2.4. Echtgenoot

Met een echtgenoot wordt gelijkgesteld (artikel 1.1.2 Wmo 2015):

- de geregistreerde partner;
- de ongehuwde meerderjarige die met een andere ongehuwde meerderjarige een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het om een bloedverwant in de eerste graad gaat.

2.5. Gezamenlijke huishouding

De algemene wettelijke definitie bevat drie eisen waaraan moet zijn voldaan (artikel 1.1.2 lid 3 Wmo):

1. het gaat om twee personen;
2. men heeft het hoofdverblijf in dezelfde woning;
3. men draagt zorg voor elkaar door middel van het leveren van een bijdrage in de kosten of activiteiten van de huishouding, dan wel anderzins.

2.5.0. Twee personen

Het is niet mogelijk dat meer dan twee personen met elkaar een gezamenlijke huishouding voeren. Behoren er meer dan twee personen tot de leefeenheid, dan kan er bij de andere huisgenoten wel ook sprake zijn van gebruikelijke hulp. Echter, zal dan vastgesteld moeten worden wat gebruikelijke hulp is voor deze huisgenoten ten opzichte van de inwoner.

2.5.1. Hoofdverblijf

Het gaat erom dat men feitelijk zijn hoofdverblijf heeft in dezelfde woning. De enkele inschrijving in de Brp is onvoldoende om de vraag te beantwoorden waar iemand zijn woonadres heeft. Die vraag moet beantwoord worden aan de hand van concrete feiten en omstandigheden. Het enkele feit dat een persoon in het Brp is ingeschreven op het adres van de cliënt is onvoldoende om te spreken van hoofdverblijf in dezelfde woning.

Soms kan er twijfel bestaan of het gaat om huisgenoten of dat men feitelijk in twee verschillende woningen verblijft. Denk hierbij aan de situatie waarbij iemand woont in een apart bijgebouw. In die situatie kunnen de volgende factoren onderzocht worden om te bepalen of het gaat om één leefeenheid:

- zijn de woningen kadastraal gesplitst?
- hebben ze een eigen huisnummer?
- is er sprake van een huurovereenkomst?
- is het mogelijk om huurtoeslag aan te vragen voor de woning?

- beschikt de woning over algemeen gebruikelijke voorzieningen?
- heeft de woning een eigen toegangsdeur?

2.5.2. Zorg dragen voor elkaar

Een ander belangrijk criterium voor het aannemen van een gezamenlijke huishouding wordt ook het verzorgingscriterium genoemd. De betrokkenen moeten voor elkaar zorg dragen door middel van het leveren van een bijdrage in de kosten of activiteiten van de huishouding dan wel anderszins.

Een contract of bewijsstukken dat er huur of kostgeld wordt betaald, betekent niet automatisch dat de betrokkenen geen gezamenlijke huishouding kunnen voeren.

Het is niet vereist dat de geboden verzorging aan elkaar dezelfde omvang en intensiteit heeft. Wanneer er enkel door één van beide personen zorg wordt geboden, is aan het verzorgingscriterium niet voldaan.

Bij (onder)huurders en kostgangers is sprake van een zuiver zakelijke relatie. Daarvan is geen sprake als de relatie verder gaat dan alleen de betaling van de huur of het kostgeld. Bijvoorbeeld door het samen delen van maaltijden en de was. Zoals dat ook het geval is in andere situaties waarin de betrokkenen beweren niet elkaars partners te zijn, kan de gemeente een onderzoek instellen naar de feitelijke omstandigheden van de betrokkenen.

2.6. Gebruikelijke hulp door kinderen

Wanneer er gebruikelijke hulp van een kind wordt verwacht, dan moet er onderzoek gedaan worden naar het vermogen van dit kind voor wat betreft de taken waar het om gaat. Er moet rekening gehouden worden met wat op een bepaalde leeftijd als bijdrage van een kind mag worden verwacht, de ontwikkelingsfase van het kind en het feitelijke vermogen van het kind om een bijdrage te leveren. De inzet van kinderen mag niet ten koste gaan van hun welbevinden en ontwikkeling, waaronder schoolprestaties.

2.7. Verschil met mantelzorg

Gebruikelijke hulp en mantelzorg zijn elkaar uitsluitende begrippen. Bij mantelzorg wordt de normale (gebruikelijke) zorg in zwaarte, duur en/of intensiteit aanmerkelijk overschreden. Bovendien hoeven mantelzorgers niet perse een gezamenlijke huishouding te voeren met de zorgvrager.

2.8. Wanneer er geen gebruikelijke hulp kan worden verwacht

2.8.0. Geobjectiveerde beperkingen/ ontbreken kennis & vaardigheden

Wanneer partner, ouders, kind en/of elke andere huisgenoot geobjectiveerde beperkingen heeft en of kennis/vaardigheden mist, hoeven zij geen gebruikelijke hulp te bieden.

2.8.1. Niet-inwonende kinderen

Niet-inwonende kinderen hoeven geen gebruikelijke hulp te bieden, want zij behoren niet tot de leefeenheid. De consulent kan wel met de inwoner bespreken of niet-inwonende kinderen (op vrijwillige basis) een helpende hand kunnen bieden.

2.8.2. Dreigende overbelasting

Bij gebruikelijke hulp moet onderzocht worden of diegene waarvan gebruikelijke hulp wordt verwacht, ook in staat is om deze gebruikelijke hulp te bieden of dat er sprake is van (dreigende) overbelasting.

Bij dat onderzoek moet het college aandacht besteden aan draaglast en draagkracht. Bekeken moet worden of de echtgenoot of huisgenoot, naast zijn/haar werk en de door hem te verlenen zorg aan zijn echtgenoot of huisgenoot, fysiek en psychisch nog in staat is gebruikelijke hulp aan inwoner te verlenen. Als dat niet het geval is en er sprake is van (dreigende) overbelasting, kan de gemeente (tijdelijk) ondersteuning verstrekken.

In eerste instantie zal die toewijzing van korte duur zijn om de gelegenheid te bieden de onderlinge taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen. Hetzelfde geldt als een partner/ouder ten gevolge van het plotseling overlijden van de andere ouder dreigt overbelast te raken door de combinatie van werk en verzorging van de inwonende kinderen.

Wanneer de dreigende overbelasting wordt veroorzaakt door een combinatie van werk en gebruikelijke hulp met andere activiteiten, gaan werk en gebruikelijke hulp voor. Het beoefenen van vrijetijdsbesteding kan op zich geen reden zijn om geen toepassing te geven aan het uitgangspunt van de gebruikelijke hulp.

2.8.3. Korte levensverwachting

Als de zorgvrager een korte levensverwachting heeft, kan ter fysieke en psychische ontlasting van de leefeenheid van de zorgvrager besloten worden om geen toepassing te geven aan het uitgangspunt van de gebruikelijke hulp.

2.9. Respijtzorg

Wanneer de huisgenoot, partner of ouder niet in staat is gebruikelijke hulp op zich te nemen vanwege (dreigende) overbelasting, kan er respijtzorg worden ingezet. De gemeente beoordeelt de situatie dan alsof de inwoner zonder huisgenoot voor gebruikelijke hulp woont. Wanneer er geen andere oplossingen mogelijk zijn, biedt de gemeente ondersteuning.

Er is een variëteit aan respijtvoorzieningen waarmee vervangende zorg vorm zou kunnen krijgen. Hierbij kan gedacht worden aan begeleiding thuis, informele zorg, dagopvang/activiteit, een logeerhuis en kortdurend verblijf. Ook kan het maatwerk bestaan uit het bieden van diensten, hulpmiddelen of andere maatregelen die van belang zijn bij het ondersteunen van een inwoner door een mantelzorger.

2.10. Afweging gebruikelijke en boven gebruikelijke hulp

Bij gebruikelijke hulp wordt gekeken naar wat aan tijdsbesteding bij die activiteit bij een gezond persoon gebruikelijk is. Daarbij omvat gebruikelijke hulp de zorg die iedereen nodig heeft (wassen, eten, schoonmaken en dergelijke), maar ook de zorg die deze activiteiten vervangt. Denk hierbij aan stomaverzorging in plaats van toiletgang en sondevoeding in plaats van eten.

Van boven gebruikelijke hulp is sprake wanneer mensen elkaar bij ziekte of handicap langdurig meer zorg bieden dan wat binnen de sociale relatie gewoon is.

Voorbeeld: het is niet gebruikelijk dat een volwassene langdurig hulp nodig heeft bij de toiletgang. Hier is dus sprake van boven gebruikelijke hulp.

2.11. Culturele diversiteit

Bij het inventariseren van de eigen mogelijkheden van het huishouden wordt geen onderscheid gemaakt op basis van sekse, religie, cultuur, de wijze van inkomensverwerving of persoonlijke opvattingen over het verrichten van huishoudelijke taken. Er is sprake van een pluriforme samenleving waarin iedereen gelijke aanspraken op zorg kan maken.

2.12. Opvang en verzorging van kinderen

Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen, in het kader van de opvoeding. Dit houdt in het zorgen voor hun geestelijk en lichamelijk welzijn, het bevorderen van de ontwikkeling van hun persoonlijkheid en naar draagkracht voorzien in de kosten van dit alles. Deze zorgplicht strekt zich uit over opvang, verzorging, begeleiding en opvoeding die een ouder (of verzorger), afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van een kind, normaal gesproken geeft aan een kind, inclusief de zorg bij kortdurende ziekte.

Bij uitval van één van de ouders neemt de andere ouder de gebruikelijke zorg voor de kinderen over. Gebruikelijke zorg voor kinderen omvat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon, zoals de leeftijd en ontwikkeling van het kind vereisen. Indien nodig dient de ouder gebruik te maken van de voor hem/haar geldende mogelijkheden van zorgverlof. Indien dit niet mogelijk is, dient de ouder gebruik te maken van (een combinatie van) algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen zoals bijvoorbeeld crèche, buitenschoolse opvang, gastouderbureau. Het verplichte gebruik van alternatieve opvangmogelijkheden wordt redelijk geacht, onafhankelijk van de financiële omstandigheden. Zijn deze mogelijkheden reeds maximaal gebruikt of afwezig, of is er slechts kortdurende overbrugging nodig, dan kan hiervoor hulp worden ingezet.

Indien er sprake is van uitval van de ouder in een eenoudergezin, en de voorliggende algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn niet aanwezig, niet toepasbaar of uitgeput, dan kan, afhankelijk van de leeftijd en ontwikkeling van het kind, ondersteuning tot maximaal 40 uur per week voor oppas, opvang, begeleiding en verzorging van gezonde kinderen toegewezen worden. Een dergelijke toewijzing is in principe van korte duur (maximaal 3 maanden), met de bedoeling binnen deze termijn een eigen oplossing te realiseren.

2.13. Van wie kan gebruikelijke hulp worden verwacht bij huishoudelijke verzorging?

2.13.0. Volwassene

Van een volwassen gezonde huisgenoot wordt verwacht dat deze alle huishoudelijke taken overneemt wanneer de primaire verzorger uitvalt.

Uit een uitspraak van de CRvB volgt dat wanneer de echtgenoot, huisgenoot of inwonende zoon of dochter wel in staat is om gebruikelijke hulp te verlenen maar weigert om huishoudelijke taken te verrichten, de gemeente geen hulp bij het huishouden hoeft te verstrekken met toepassing van de hardheidsclausule (ECLI:NL:CRVB:2016:3665).

2.13.1. Taken van een 18-23 jarige

Een 18-23 jarige wordt verondersteld een eenpersoonshuishouden te kunnen voeren. De huishoudelijke taken voor een éénpersoonshuishouden zijn:

- schoonhouden van wc en badkamer;
- schoonhouden van keuken, leefruimte en één slaapkamer;
- wasverzorging;
- boodschappen doen;
- maaltijd verzorgen;
- afwassen en opruimen.

Dit betekent dat er huishoudelijke verzorging wordt toegekend voor het schoonhouden van overige slaapkamer(s) inclusief het verschonen van bedden, het schoonmaken van de hal/bijkeuken en het zemen van ramen aan de binnenzijde. Daarnaast kunnen zij eventuele jongere gezinsleden verzorgen en begeleiden.

2.13.2. Bijdrage van kinderen aan het huishouden

Wanneer er kinderen binnen de leefeenheid aanwezig zijn, dan gaat de consulent ervan uit, dat de kinderen, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken. Passend bij de leeftijd en psychosociaal functioneren.

- Kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding.
- Kinderen tussen 5-12 jaar worden naar hun eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, boodschap doen, kleding in de wasmand gooien.
- Kinderen vanaf 13 jaar kunnen, naast bovengenoemde taken hun eigen kamer op orde houden, d.w.z. rommel opruimen, stofzuigen, bed verschonen.

2.14. Het aanleren van huishoudelijke activiteiten

Redenen als 'niet gewend zijn om' of 'geen huishoudelijke werk willen en/of kunnen verrichten' leiden niet tot een toewijzing voor het overnemen van huishoudelijke taken. Indien hiervoor motivatie aanwezig is, kan er een toewijzing worden gesteld voor een periode van 3 tot 6 maanden voor het aanleren van huishoudelijke taken en/of het leren (efficiënter) organiseren van het huishouden.

Wanneer blijkt dat een nieuwe huishoudelijke taak niet is te trainen of aan te leren, kan er een toewijzing voor overname van huishoudelijke taken overwogen worden.

2.15. Belasting door werk, studie, maatschappelijke participatie of zorgtaken

Bij gebruikelijke hulp wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan ondersteuning te bieden. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een periode van minimaal 7 aansluitende dagen, wordt er tijdelijk van uitgegaan dat dit niet mogelijk is. De niet-uitstelbare taken kunnen overgenomen worden. Bij huishoudelijk werk gaat het veelal om uitstelbare taken. Alleen als schoonmaken niet kan blijven liggen (regelmatig geknoeide vloeistoffen en eten) zal dat direct moeten gebeuren.

Ook studie of werkzaamheden vormen in principe geen reden om van de gebruikelijke hulp af te zien. Immers, iedereen die werkt zal naast zijn werk het huishouden moeten doen of hier eigen oplossingen voor zoeken (zoals het inhuren van particuliere hulp). Dat geldt ook voor

tweeverdieners. Iedere volwassen burger wordt verondersteld naast een volledige baan of opleiding een huishouden te kunnen voeren. In geval van een meerpersoonshuishouden staat het hebben van een normale baan of het volgen van een opleiding per definitie het leveren van gebruikelijke hulp niet in de weg. Gebruikelijke hulp gaat voor op andere activiteiten van leden van de leefeenheid in het kader van hun maatschappelijke participatie.

Ook ouderen die in staat zijn tot het verrichten van huishoudelijk werk vallen onder de gebruikelijke hulp. Een (zeer) hoge leeftijd kan in omstandigheden aanleiding zijn niet te vragen het huishoudelijke werk aan te leren.

Bij werkenden wordt geen rekening gehouden met zeer drukke werkzaamheden en (zeer) lange werkweken. Over het algemeen kan alleen rekening worden gehouden met personen die vanwege hun werkzaamheden langdurig van huis zijn. Daardoor zijn zij immers niet in staat het huishoudelijk werk over te nemen. Maar in alle situaties waarbij sprake is van een eigen keuze, zal daar geen rekening mee worden gehouden. De afwezigheid moet een verplichtend karakter hebben.

Er kan niet verwacht worden van bijvoorbeeld chauffeurs die op het buitenland reizen, medewerkers in de offshore of marinemensen die maanden achtereen van huis zijn, dat zij een andere functie zoeken.

In geval de leden van een leefeenheid dreigen overbelast te raken door de combinatie van werk en verzorging van de zieke partner/huisgenoot, kan een toewijzing voor hulp bij het huishouden worden gesteld op onderdelen die normaliter tot de gebruikelijke hulp worden gerekend. In eerste instantie zal getracht worden die toewijzing van korte duur te laten zijn, om de leefeenheid de gelegenheid te geven de onderlinge taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen. Hetzelfde geldt als een partner/ouder ten gevolge van het (plotseling) overlijden van de andere ouder dreigt overbelast te raken door de combinatie van werk en verzorging van de inwonende kinderen.

2.16. Persoonlijke verzorging

Van belang is onderscheid te maken tussen:

- gebruikelijke persoonlijke verzorging van partners voor elkaar;
- gebruikelijke persoonlijke verzorging van volwassen huisgenoten voor elkaar, inwonende volwassen kinderen (> 18 jaar) voor hun ouders.

Onder partner wordt verstaan: de volwassene met wie de zorgvrager een intieme, emotionele relatie heeft én een duurzame gemeenschappelijke huishouding voert.

1.16.1. Partners onderling

1.16.1.1. <u>Kortdurende situaties</u>

Van partners wordt verwacht dat zij elkaar persoonlijke verzorging bieden als er sprake is van een kortdurende zorgsituatie (hierbij gaat het over het algemeen over een periode van maximaal drie maanden) met uitzicht op een dusdanig herstel van het gezondheidsprobleem en de daarmee samenhangende zelfredzaamheid van de inwoner dat persoonlijke verzorging daarna niet langer is aangewezen.

De zorgplicht van partners onderling betreft persoonlijke, lichamelijke zorg inclusief assistentie bij de algemeen dagelijkse levensverrichtingen, aandacht en begeleiding bij ziekte en psychosociale

problemen. Een voorbeeld hiervan is de zorg voor een huisgenoot of partner tijdens een kortdurend gezondheidsprobleem als herstel na een operatie, griep, gekneusde ledematen e.d. Deze vorm van zorg is in principe (afhankelijk van de aard, omvang en duur) gebruikelijk.

Alleen als er gemotiveerd kan worden, dat een partner niet de persoonlijke verzorging kan bieden aan diens partner, kan er alsnog een toewijzing voor persoonlijke verzorging worden gegeven.

1.16.1.2. Langdurige situaties

Bij een zorgvraag die naar verwachting langer dan 3 maanden zal duren, is persoonlijke verzorging, ook tussen partners, geen gebruikelijke hulp. Als vanaf de start van de zorgsituatie duidelijk is dat de zorgsituatie langdurig is, is er geen sprake van gebruikelijke hulp. Er hoeft dan dus niet eerst drie maanden 'gebruikelijke hulp' door partners geleverd te worden, voordat zorg kan worden ingezet.

1.16.2. Volwassen inwonende kinderen en/of andere volwassen huisgenoten onderling

Persoonlijke verzorging van volwassen inwonende kinderen en andere volwassen huisgenoten, anders dan partners onderling, is geen gebruikelijke hulp.

1.17. Begeleiding

Hieronder staat omschreven van wie er gebruikelijke hulp verwacht kan worden bij begeleiding.

2.17.1 Partners onderling, ouders en volwassen inwonende kinderen en/of andere volwassen huisgenoten onderling

2.17.1.1 Kortdurende situaties

Alle begeleiding van de inwoner door de partner, ouder, volwassen kind en/of elke andere volwassen huisgenoot is gebruikelijke hulp als er sprake is van een kortdurende zorgsituatie met uitzicht op herstel van de zelfredzaamheid. Daarbij gaat het over het algemeen over een periode van maximaal drie maanden.

2.17.1.2 Langdurige situaties

Als het gaat om een chronische situatie is de begeleiding van een volwassen inwoner gebruikelijke hulp, wanneer die begeleiding in de persoonlijke levenssfeer aan elkaar moet worden geboden. Het gaat hierbij in ieder geval om de volgende vormen van begeleiding aan een inwoner:

- het begeleiden van de inwoner bij het normaal maatschappelijk verkeer binnen de persoonlijke levenssfeer zoals het bezoeken van familie/vrienden, huisarts, enzovoort en bij maatschappelijke participatie;
- het bieden van hulp bij of het overnemen van taken die bij een gezamenlijk huishouden horen, zoals het doen van de administratie. Dit kan worden overgenomen door een niet-beperkte huisgenoot wanneer die taak altijd door de nu beperkte inwoner werd uitgevoerd;
- aansturing van relatief beperkte aard, zoals het dagelijks ophangen van briefjes met taken die de inwoner die dag moet doen en het gedurende de dag regelmatig bellen om te checken of de inwoner iets gedaan heeft.

2.17.2. Aanleren aan derden

Het leren omgaan van derden (familie/vrienden) met de inwoner is gebruikelijke hulp.

3. Gebruikelijke hulp in de Jeugdwet

3.1. Wat is gebruikelijke hulp?

Gebruikelijke hulp in het kader van de Jeugdwet is de hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van ouders en/of andere verzorgers of opvoeders. Onder ‘andere verzorgers of opvoeders’ kunnen bijvoorbeeld pleegouders vallen.

Ouders behoren de tot hun gezin behorende minderjarige kinderen te verzorgen, op te voeden en toezicht aan hen te bieden, ook als het kind een ziekte, aandoening of beperking heeft.

De gemeente onderzoekt de zorgbehoefte van een kind mede op basis van de in tabel 1 opgenomen ‘Richtlijn gebruikelijke hulp voor kinderen met een normaal ontwikkelingsprofiel’.

3.2. Onderscheid kortdurende en langdurige zorgsituatie

Bij gebruikelijke hulp wordt een onderscheid gemaakt in kortdurende en langdurige situaties.

- Kortdurend: er is uitzicht op herstel van het gezondheidsprobleem en de daarmee samenhangende zelfredzaamheid van de jeugdige. Het gaat hierbij over het algemeen over een periode van maximaal 3 maanden.
- Langdurig: het gaat om chronische situaties waarbij naar verwachting de zorg langer dan 3 maanden nodig zal zijn.

In kortdurende zorgsituaties kan van ouders of andere verzorgers/opvoeders worden verwacht dat ze alle persoonlijke verzorging en begeleiding zelf bieden. Dit betreft gebruikelijke hulp.

Alleen in langdurige zorgsituaties kan daarom sprake zijn van boven gebruikelijke hulp waarvoor het college jeugdhulp moet inzetten. Dat sprake is van een langdurige zorgsituatie kan al vanaf het begin duidelijk zijn. Er hoeft dan dus niet eerst 3 maanden te worden ‘gewacht’ alvorens het college jeugdhulp in kan zetten.

3.2. Beschermende woonomgeving

Het bieden van een beschermende woonomgeving van ouders aan jeugdigen is tot een leeftijd van 17 jaar gebruikelijke hulp. Van ouders of verzorgers/opvoeders wordt verwacht dat ze een woonomgeving bieden waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en waarin een passend pedagogisch klimaat wordt geboden. Ook als sprake is van een jeugdige met een ziekte, aandoening of beperking.

Jeugdigen vanaf 17 jaar die vanwege hun aandoening, stoornis en/of beperking nog niet in staat zijn zelfstandig te wonen, maar dat wel kunnen leren, kunnen in aanmerking komen voor een beschermende woonomgeving vanuit de Jeugdwet. Met als doel om zich verder te ontwikkelen naar zelfstandig wonen.

Kan een jeugdige niet bij (een van) de ouder(s) of het sociale netwerk wonen vanwege de onmogelijkheden van de ouder(s) om een veilig thuis te bieden, dan kan verblijf bij pleegouders, een gezinshuis of een accommodatie van een jeugdhulpaanbieder aan de orde zijn.

3.3. Afweging gebruikelijke en boven gebruikelijke hulp

Om vast te stellen welke hulp boven gebruikelijk is, beoordeelt het college welke hulp uitgaat boven de hulp die een jeugdige van dezelfde leeftijd zonder beperkingen redelijkerwijs nodig heeft. In

onderstaande tabel zijn richtlijnen opgenomen van gebruikelijke hulp van ouders voor jeugdigen zonder beperkingen.

Tabel I Richtlijnen gebruikelijke hulp voor kinderen met een normaal ontwikkelingsprofiel

Kinderen van 0 tot 3 jaar
• hebben bij alle activiteiten verzorging van een ouder nodig; • ouderlijk toezicht is zeer nabij nodig; • zijn in toenemende mate zelfstandig in bewegen en verplaatsen; • hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling; • hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid; • hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
Kinderen van 3 tot 5 jaar
• kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan binnenshuis korte tijd op gehoorafstand (bijv. ouder kan was ophangen in andere kamer); • hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling; • hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid; • kunnen zelf zitten, en op gelijkvloerse plaatsen zelf staan en lopen; • hebben hulp, toezicht, stimulans, zindelijkheidstraining en controle nodig bij de toiletgang; • hebben hulp, toezicht, stimulans en controle nodig bij aan- en uitkleden, eten en wassen, in- en uit bed komen, dag- en nachtritme en dagindeling bepalen; • hebben begeleiding nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding; • zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven; • hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
Kinderen van 5 tot 12 jaar
• kinderen vanaf 5 jaar hebben een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur/week; • kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan op enige afstand (bijv. kind kan buitenspelen in directe omgeving van de woning als ouder thuis is); • hebben toezicht, stimulans en controle nodig en vanaf 6 jaar tot 12 jaar geleidelijk aan steeds minder hulp nodig bij hun persoonlijke verzorging zoals het zich wassen en tanden poetsen; • hebben hulp nodig bij het gebruik van medicatie; • zijn overdag zindelijk, en ’s nachts merendeels ook; ontvangen zonodig zindelijkheidstraining van de ouders/verzorgers; • hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling; • hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid; • hebben begeleiding van een volwassene nodig in het verkeer wanneer zij van en naar school, activiteiten ter vervanging van school of vrije tijdsbesteding gaan; • hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
Kinderen van 12 tot 18 jaar
• hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen; • kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden; • kunnen vanaf 16 jaar een dag en/of een nacht alleen gelaten worden;

- kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen;
- hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig;
- hebben bij gebruik van medicatie tot hun 18e jaar toezicht, stimulans en controle nodig;
- hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (bijv. huiswerk of het zelfstandig gaan wonen);
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- hebben tot 17 jaar een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

3.4. Beoordelingsfactoren gebruikelijke hulp

Bij de beoordeling welke hulp hier bovenuit gaat, betrekt de consulent de volgende factoren:

1. leeftijd van de jeugdige;
2. aard van de zorghandelingen;
3. frequentie en patroon van de zorghandelingen;
4. tijdsomvang van de zorghandelingen.

Het is van belang dat deze criteria telkens in samenhang worden beoordeeld, rekening houdend met de omstandigheden van de jeugdige en het gezin.

3.4.1. Leeftijd van de jeugdige

Bij de beoordeling van gebruikelijke hulp wordt rekening gehouden met verschillen die tussen jeugdigen in dezelfde leeftijdscategorie bestaan. Ook bij gezonde jeugdigen van dezelfde leeftijd kan de ene jeugdige meer zorg nodig hebben dan de andere. Het ene kind is nu eenmaal ‘gemakkelijker’ of sneller zelfstandig dan het andere kind.

Voorbeeld
Veel kinderen van 4 jaar zijn overdag zindelijk en gaan zelf naar het toilet. Maar het is niet ongewoon dat een kind van deze leeftijd hier stimulans, hulp of toezicht bij nodig heeft. Deze stimulans en hulp mag je verwachten van ouders/verzorgers en is gebruikelijke hulp.

3.4.2. Aard van de zorghandelingen

Voor zorghandelingen die de jeugdige zelfstandig kan uitvoeren, hoeft geen hulp te worden toegekend. Gebruikelijke hulp bij kinderen kan ook handelingen omvatten die niet standaard bij alle kinderen voorkomen. Het gaat dan om handelingen die een gebruikelijke hulp-handeling vervangen, zoals het geven van sondevoeding in plaats van eten. Of om handelingen die in samenhang met reguliere zorgmomenten kunnen worden geboden, zoals het geven van medicijnen.

Voorbeeld

- *Het legen van een katheterzakje is een handeling die het verschonen kan vervangen. Als dat het geval is, is sprake van gebruikelijke hulp.*
- *Oefenen met het gebruik van pictogrammen bij een jeugdige met een verstandelijke beperking is een handeling die oefenen met lezen of topografie kan vervangen. Dit is in dat geval gebruikelijke hulp.*

3.4.3. Frequentie en patroon van de zorghandelingen

Zorghandelingen die meelopen in het normale patroon van dagelijkse zorg voor een kind, zoals 3 keer eten per dag, worden als gebruikelijke hulp aangemerkt. Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met die zorgsituaties waarbij ouders voortdurend in de nabijheid moeten zijn om onplanbare zorg en toezicht te leveren vanwege de (chronische) aandoening, stoornissen en/of beperkingen van het kind.

Voorbeeld

- *Het aanreiken van spullen of speelgoed bij kinderen met een lichamelijke beperking na afloop van de maaltijd of na een drinkmoment, past in een normaal patroon van dagelijkse zorg en is dus gebruikelijke hulp.*
- *Als een ouder meerdere malen per nacht zorg moet bieden aan een ouder kind, lopen die handelingen niet mee in het normale patroon van dagelijkse zorg. Dit is geen gebruikelijke hulp.*

3.4.4. Tijdsomvang van de zorghandelingen

Wanneer de omvang van de tijd van een zorghandeling vele malen langer is, is er geen sprake van gebruikelijke hulp.

Voorbeeld

- *Alle kinderen hebben tot een bepaalde leeftijd hulp nodig bij wassen en aankleden. Als deze handelingen veel meer tijd kosten vanwege bijvoorbeeld spasticiteit, wordt deze extra tijd niet als gebruikelijke hulp gezien.*
- *Een zorghandeling die naar de aard en omvang voor een kind van een bepaalde leeftijd gebruikelijk is, kan in een individuele situatie veel vaker voorkomen (frequentie). Of veel meer tijd kosten (tijdsomvang). Hierdoor deze zorg niet geheel als gebruikelijk kan worden aangemerkt*. Ter illustratie:
    - *Het geven van medicatie (aard) bij een kind van 9 jaar (leeftijd) is gebruikelijke hulp. Als de medicatie elke nacht (meerdere malen) moet worden toegediend, loopt dit niet mee in het dagelijkse patroon. Dan moet beoordeeld worden of ouders hierdoor zodanig belast worden dat het niet meer redelijk is dit als gebruikelijke hulp te beschouwen.*
    - *Het geven van sondevoeding aan een kind van 2 jaar vervangt het geven van eten of drinken en is daarom gebruikelijke hulp. Als het voeden via de sonde meer tijd kost, of vaker moet gebeuren dan de normale dagelijkse eet- en drinkmomenten (frequentie) kan sprake zijn van boven gebruikelijke hulp.*

3.5. Overbelasting

Bij het onderzoek naar de gebruikelijke hulp stelt de consulent vast of degene waarvan gebruikelijke hulp wordt verwacht, ook in staat is om dit te bieden, of dat sprake is van (dreigende) overbelasting. Er is aandacht voor de draaglast en draagkracht van de ouder of verzorger/opvoeder. Wanneer er sprake is van (dreigende) overbelasting, kan de consulent (tijdelijk) een voorziening voor ondersteuning afgeven. In eerste instantie zal die voorziening van korte duur zijn om de gelegenheid te bieden de (onderlinge) taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen.

3.6. Persoonlijke verzorging

Jeugdhulp in de zin van de Jeugdwet omvat onder andere het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van persoonlijke verzorging. Het stimuleren van de jeugdige om de

persoonlijke verzorging uit te voeren of aan te leren, kan ook onderdeel zijn van de in te zetten hulp. De hulp is gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij de jeugdige (zie de definitie van het begrip 'jeugdhulp' in artikel 1.1 van de Jeugdwet).

Persoonlijke verzorging betreft hulp en zorg bij algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL). Het gaat dan onder andere om de volgende activiteiten (niet uitputtend):

- Wassen.
- Aankleden en uitkleden.
- Aanbrengen of aantrekken van hulpmiddelen, prothesen, elastische kousen.
- Eten en drinken.
- Toedienen van sondevoeding.
- Zich verplaatsen (in/uit bed, in/uit bad, van bed naar stoel).
- Naar het toilet gaan (aanleggen van een urinaal, verwisselen van incontinentiemateriaal).
- Wisselen van lig- of zithouding.
- Medicijnen innemen.
- Opmaken van het bed van een bedlegerig kind.
- Reguliere huidverzorging, mond- en gebitsverzorging, scheren, hand- en voetverzorging.
- Schoonhouden en verzorgen van stoma en andere onnatuurlijke lichaamsopeningen.

3.6.1. Persoonlijke verzorging en gebruikelijke hulp

Hieronder staan enkele uitzonderingen bij en bijzondere situaties voor persoonlijke verzorging.

3.6.1.1. De ouder/verzorger heeft zelf beperkingen

Als een ouder of verzorger/opvoeder geobjectiveerde beperkingen heeft en/of kennis/vaardigheden mist om gebruikelijke persoonlijke verzorging uit te voeren, kan niet alle gebruikelijke hulp van hem of haar worden verwacht. De handelingen die bij een kind zonder beperkingen niet voorkomen, kan niet van deze ouder of verzorger worden verwacht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het geven van sondevoeding of medicijnen.

3.6.1.2. Beschikbaarheid ouder/verzorger vanwege werk

Voor zover gebruikelijke persoonlijke verzorging bij jeugdigen van niet uitstelbare aard is en de ouder of verzorger/opvoeder niet beschikbaar is wegens werk, valt dit niet onder gebruikelijke hulp. Van de ouder kan dan niet worden verwacht dat hij die taken op zich neemt.

3.6.1.3. Persoonlijke verzorging tijdens kinderopvang

De opvang/zorg die instanties voor kinderopvang bieden, is gebruikelijke hulp. Alleen voor de hulp die aanvullend nodig is aan de opvang/zorg, kan de consulent een voorziening verstrekken. De niet uitstelbare persoonlijke verzorging kan tijdens kinderopvang geïndiceerd worden.

Voorbeeld

- *Een baby krijgt bij de kinderopvang 3 keer per dag een flesje. Voor een baby valt het geven van een flesje onder normale dagelijkse zorg zoals kinderopvang die biedt. Nu kost het bij deze baby, vanwege ernstige slikproblemen, extra tijd om dat flesje te geven. Voor het geven van een flesje staat gemiddeld 20 minuten per keer en bij deze baby kost het 35 minuten per keer. De minuten meer tijd komen voort uit aan aandoening gerelateerde stoornissen en beperkingen. Voor de extra tijd die het kost om het flesje te geven, kan het college hulp*

inzetten: 3 keer 15 minuten = 45 minuten per dag dat het kind gebruikmaakt van de kinderopvang. Deze extra tijd valt niet onder gebruikelijke hulp.

- *Wanneer de baby geen flesje zou krijgen maar sondevoeding, dan is de volledige tijd voor het toedienen van de sondevoeding tijdens de kinderopvang boven gebruikelijke hulp en dus zorg waarvoor een voorziening kan worden verstrekt. Het geven van sondevoeding valt namelijk niet onder zorg zoals instanties voor kinderopvang die bieden.*

3.6.1.4. Persoonlijke verzorging tijdens onderwijs

De school biedt gangbare en normale dagelijkse zorg, zoals het strikken van veters, het aantrekken van een jas en hulp bij toiletgang bij kleuters. Voor deze gangbare en normale dagelijkse zorg kan geen voorziening worden verstrekt.

3.6.1.5. Intieme persoonlijke verzorging voor een jeugdige ouder dan 12 jaar

Wanneer een jeugdige van 12 jaar of ouder geen intieme persoonlijke verzorging wil ontvangen van de ouder of verzorger/opvoeder, wordt er geen bijdrage verwacht van die ouder/verzorger verwacht. Er is dan geen sprake van gebruikelijke hulp.

3.7. Begeleiding

Jeugdhulp omvat het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een beperking. Om te bereiken dat jeugdigen voldoende zelfredzaam zijn en maatschappelijk kunnen participeren, rekening houdend met hun leeftijd en ontwikkelingsniveau. Om dit te bereiken, kan de consulent begeleiding inzetten.

Bij begeleiding gaat het om het bevorderen, behouden of compenseren van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Bij jeugdigen wordt (een beperking in de) zelfredzaamheid en participatie vergeleken met de mate van zelfredzaamheid en participatie van een ‘gezond’ kind van dezelfde leeftijd. Zie hiervoor ook de richtlijnen in tabel I. Begeleidingsactiviteiten kunnen onder andere bestaan uit:

- het ondersteunen bij of oefenen met vaardigheden of handelingen, zoals leren om dagelijkse handelingen als wassen en aankleden zelfstandig te kunnen doen;
- het oefenen met aanbrengen van structuur, bijvoorbeeld hulp bij plannen van activiteiten en dag structureren;
- ondersteuning bij het sociaal functioneren en maatschappelijk participeren (psychosociale zelfredzaamheid), zoals thuis, bij winkelen of vrijetijdsbesteding;
- het overnemen van toezicht op de jeugdige.

3.7.1. Begeleiding en gebruikelijke hulp

Hieronder staan enkele uitzonderingen bij en bijzondere situaties voor begeleiding.

3.7.1.1. De ouder/verzorger heeft zelf beperkingen

Als een ouder of verzorger/opvoeder geobjectiveerde beperkingen heeft en/of kennis/vaardigheden mist om gebruikelijke begeleiding uit te voeren en deze vaardigheden niet kan aanleren, wordt er gekeken naar welke bijdrage realistisch is.

3.7.1.2. Begeleiding gedurende werk of studie ouders/verzorgers

Wanneer ouders of verzorgers werken of studeren, blijven zij verantwoordelijk voor de opvang/verzorging van hun kinderen. De begeleiding die buiten dit werk om als gebruikelijke hulp wordt beschouwd, kan gedurende de tijd dat de ouders werken of studeren niet als voorziening worden toegekend. Alleen voor boven gebruikelijke begeleiding kan de consulent een voorziening verstrekken.

3.7.1.3. Begeleiding tijdens onderwijs
Als een kind, vanwege een aandoening, stoornis of beperkingen, gedrag heeft dat het leren bemoeilijkt, valt de daarbij behorende begeleiding onder het onderwijs. Het gaat daarbij om begeleiding die te maken heeft met de lessen, het leren, de vakinhoud en de pedagogische en didactische omgang. Een concentratieprobleem van een kind kan op zichzelf dus geen reden zijn voor inzet van begeleiding. In het kader van passend onderwijs voorziet een school in begeleiding van leerlingen tijdens het onderwijs. Ook remedial teaching of huiswerkbegeleiding richten zich op het helpen van kinderen met leerproblemen. Dit zijn onderwijs gebonden problemen en behoren tot het domein van het onderwijs.

3.7.1.4. Ouderlijk toezicht
Ouderlijk toezicht aan kinderen is gebruikelijke hulp. Kinderen (met of zonder ziekte of handicap) hebben ouderlijk toezicht nodig. Dit toezicht wordt anders van aard naarmate een kind ouder wordt en zich ontwikkelt. Zie ook de richtlijnen in tabel I.

Boven gebruikelijke begeleiding bij kinderen tot 3 jaar komt in de praktijk niet vaak voor. Kinderen in deze leeftijd hebben volledige verzorging en begeleiding van een ouder nodig. Toch kan boven gebruikelijk toezicht aan de orde zijn. Boven gebruikelijk toezicht is toezicht dat nodig is vanwege de aandoeningen, stoornissen of beperkingen van het kind en is aanvullend op gebruikelijk ouderlijk toezicht. Het kan gericht zijn op (toezicht op en aansturen van) gedrag vanwege een aandoening, stoornis of beperking, of op het bieden van fysieke zorg zodat tijdig kan worden ingegrepen bij bijvoorbeeld complicaties bij een ziekte.

Voorbeeld

- *Bij kinderen met een normaal ontwikkelingsprofiel is pedagogische correctie op gedrag gebruikelijk. Bij een cognitief beperkt kind met gedragsproblemen kan het zijn, dat er meer dan gebruikelijk correctie en aansturing van gedrag en vaak ook meer aandacht voor vaste structuur nodig is.*
- *Begeleiding naar ziekenhuis: als een kind vanwege bijvoorbeeld nierdialyse meerdere keren per week naar het ziekenhuis moet, is het gebruikelijk dat een ouder of verzorger meegaat. Hiervoor hoeft het college geen voorziening toe te kennen.*
- *Begeleiding naar zwemles: hiervoor hoeft het college geen voorziening toe te kennen. Het is gebruikelijk dat ouders met hun kind meegaan naar zwemles.*

3.8. Vervoer
Vanuit de Jeugdwet kan alleen vervoer worden toegekend voor een jeugdige van en naar de locatie waar jeugdhulp gegeven wordt. Voorwaarde is dat de jeugdige niet in staat is om zelfstandig te reizen, vanwege een medische noodzaak of een gebrek aan zelfredzaamheid. Is de jeugdige niet in staat om zelfstandig te reizen, dan is het uitgangspunt dat het vervoer van en naar jeugdhulp onder de gebruikelijke hulp van ouders valt. Dit kan anders zijn als er speciaal (medisch) vervoer nodig is

dat ouders niet kunnen bieden. In andere situaties wordt van ouders verwacht dat ze het vervoer bieden als ze hiertoe in staat en beschikbaar zijn. Als ouders aangeven het vervoer niet te kunnen bieden, wordt altijd een afweging van alle specifieke omstandigheden gemaakt. Als ouders bijvoorbeeld door werk niet beschikbaar zijn, wordt altijd eerst gekeken of ouders dit zelf kunnen oplossen. Bijvoorbeeld door hun tijden anders in te delen of gebruik te maken van (zorg)verlof.

BIJLAGE II Afschrijftermijn voorzieningen

Voorziening	Afschrijftermijn in jaren
Scootmobiel	7
Fietsvoorziening	7
Handbike	7
Rolstoel	7
Traplift	10
Bea opsta hulp	10
Pakpaal	10
Roerende douche-toiletvoorziening	7
Badlift	7
Douchebrancard	7
Supporter	7
Toiletbeugels in alle soorten	10
Hi-loo toiletverhoger	7
Vast douchezitje	10
Speciale kranen	10
Aangepaste keuken	10
Drempelaanpassing	10
Auto-aanpassing	7
Aangepast toilet	15

Aan de leden

Datum
25 juli 2023
Ons kenmerk
U202300449
Lbr. 23/032
Telefoon
070-373 83 93
Bijlage(n)
2

Onderwerp
Model Verhuurverordening Wet goed verhuurderschap

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Op 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap in werking getreden. Op 15 mei 2023 hebben wij u over de inhoud van de wet geïnformeerd en u de Handreiking goed verhuurderschap toegezonden. Met deze ledenbrief informeren wij u over de modelverordening die gemeenten kunnen toepassen.

Model Verhuurverordening
In de ledenbrief bij de Handreiking goed verhuurderschap hebben wij aangekondigd dat er nog een nieuwe modelverordening zou volgen. Deze verordening, de Model Verhuurverordening, bieden wij u hierbij aan. De Model Verhuurverordening gaat vergezeld van een implementatiehandleiding die ingaat op de keuzes die gemeenten kunnen maken en de bijbehorende afwegingen bij de inzet van de Verhuurverordening.

Bijlagen
Deze ledenbrief bevat twee bijlagen:
Bijlage 1 – Model Verhuurverordening inclusief toelichting;
Bijlage 2 - Implementatiehandleiding bij de Model Verhuurverordening met nadere toelichting van de te maken keuzes en benodigde onderbouwing.

Ondersteuning vanuit VNG
De VNG ondersteunt gemeenten bij de implementatie van de Wet goed verhuurderschap. Op 4 april 2023 heeft een webinar plaatsgevonden waarin de contouren van de wet zijn toegelicht. Dit webinar kunt u terugkijken: VNG Webinar Wet goed verhuurderschap.

Verder organiseert de VNG, in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, vier fysieke regiobijeenkomsten. Twee daarvan hebben inmiddels plaatsgevonden, maar u kunt nog deelnemen aan de bijeenkomsten in Deventer (14 september

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

2023) en Heerenveen (17 oktober). Daarnaast zal het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een communicatietraject opstarten, waarbij digitaal communicatiemiddelen beschikbaar zullen worden gesteld over de Wet goed verhuurderschap, waarvan gemeenten gebruik kunnen maken. Zodra de middelen beschikbaar zijn, publiceren wij deze op de groepspagina Wet goed verhuurderschap op het VNG-forum.

In dit forum kunnen vragen gesteld worden gesteld en voorbeelden worden uitgewisseld.

Vragen
Neem contact op met de VNG via info@vng.nl of het ondersteuningsteam arbeidsmigranten van de VNG via arbeidsmigranten@vng.nl.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

Model Verhuurverordening (nieuw model, juli 2023)

Leeswijzer modelbepalingen

- [**…**] of [**iets**] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 2, tweede lid, onderdeel a.
- [*iets*] = facultatief, zie bijvoorbeeld de artikelen 2 en 3.
- [**iets OF iets**] = door gemeente te kiezen, zie bijvoorbeeld artikel 5, eerste lid.
- [**(iets)**] = een voorbeeld ter illustratie of uitleg voor gemeente, zie bijvoorbeeld artikel 7, eerste lid.

Nadere uitleg is opgenomen in de VNG ledenbrief (zie ook de implementatiehandleiding, bijlage 2 bij de VNG ledenbrief).

Besluit van de raad van de gemeente [naam gemeente] tot vaststelling van de Verhuurverordening [naam gemeente en eventueel jaartal] (Verhuurverordening [naam gemeente en eventueel jaartal])

De raad van de gemeente [**naam gemeente**];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [**datum en nummer**];
gelet op de artikelen 5, eerste lid, onderdeel **[a, OF b, OF a en b,]** en 19, tweede lid, van de Wet goed verhuurderschap;
gezien het advies van de [**naam commissie**];
besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verhuurverordening [naam gemeente en eventueel jaartal]

Artikel 1. Definities
Deze verordening verstaat onder:
- *verhuurvergunning*: vergunning als bedoeld in artikel 5, eerste lid, onderdeel **[a, OF b, OF a en b,]** van de wet;
- *wet*: Wet goed verhuurderschap.

[Artikel 2. Vergunningplicht verhuur woonruimte
1. Het is verboden zonder vergunning van burgemeester en wethouders een woonruimte te verhuren die behoort tot een in het tweede lid aangewezen categorie van woonruimten en gelegen is in een in het tweede lid aangewezen gebied.
2. Aangewezen zijn de volgende categorieën van woonruimte en gebieden:
*a. **[omschrijving categorie]**, gelegen in het in bijlage **[nummer]** bij deze verordening aangegeven gebied;*
*b. **[omschrijving categorie]**, gelegen in het in bijlage **[nummer]** bij deze verordening aangegeven gebied.*
*3. Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing op **[uitzonderingen]**.*
*4. De verhuurvergunning is niet overdraagbaar.**]***

[Artikel 3. Vergunningplicht verhuur verblijfsruimte
1. Het is verboden zonder vergunning van burgemeester en wethouders een verblijfsruimte te verhuren die behoort tot een in het tweede lid aangewezen categorie van verblijfsruimte.
2. Aangewezen zijn de volgende categorieën van verblijfsruimte:
*a. **[omschrijving categorie]**;*
*b. **[omschrijving categorie]**.*

*3. Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing op **[uitzonderingen]**.*
*4. De verhuurvergunning is niet overdraagbaar.**]***

Artikel 4. Aanvraag van de verhuurvergunning

1. Een aanvraag om een verhuurvergunning wordt ingediend door gebruikmaking van een door burgemeester en wethouders vastgesteld aanvraagformulier.
2. Bij de aanvraag worden tenminste de volgende gegevens verstrekt:
    a. naam, adres en woonplaats van de aanvrager, alsmede de geboortedatum als een natuurlijk persoon de aanvraag indient of het nummer van de Kamer van Koophandel of het vestigingsnummer van de aanvrager als een rechtspersoon de aanvraag indient;
    b. adres en huurprijs van de **[woonruimte OF verblijfsruimte OF woon- of verblijfsruimte]** waarop de aanvraag betrekking heeft;
    c. een afschrift van de te sluiten modelhuurovereenkomst;
    d. een beschrijving van de wijze waarop de verhuurder invulling geeft aan de regels van goed verhuurderschap, bedoeld in artikel 2 van de wet;
    e. een opgave van de aan de aanvrager binnen een tijdvak van acht jaar voorafgaand aan de aanvraag opgelegde bestuurlijke boetes en lasten onder dwangsom wegens handelen in strijd met de verboden en bepalingen genoemd in artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de wet; en
    f. een opgave van de ten aanzien van de aanvrager genomen besluiten als bedoeld in artikel 12, eerste lid, van de wet voor zover het beheer nog niet overeenkomstig artikel 16 van de wet is beëindigd.

Artikel 5. Bestuurlijke boete

1. Burgemeester en wethouders kunnen een bestuurlijke boete opleggen bij overtreding van de verboden, bedoeld in **[artikel 2, eerste lid, en OF artikel 3, eerste lid en OF de artikelen 2, eerste lid en 3, eerste lid, en]** artikel 12, derde lid, van de wet of de op basis van artikel 8, **[eerste lid, OF tweede en derde lid, OF eerste tot en met derde lid,]** van de wet aan een verhuurvergunning verbonden voorwaarden.
2. De in het vorige lid bedoelde boete bedraagt ten hoogste:
    a. voor overtreding van het verbod, bedoeld in artikel 2, eerste lid: € **[bedrag; (ten hoogste een boete van de vierde categorie, per 1 januari 2022 € 22.500)]**;
    b. voor overtreding van het verbod, bedoeld in artikel 3, eerste lid: € **[bedrag; (ten hoogste een boete van de vierde categorie, per 1 januari 2022 € 22.500)];**
    c. voor overtreding van het verbod, bedoeld in artikel 12, derde lid, van de wet: € **[bedrag; (ten hoogste een boete van de vierde categorie, per 1 januari 2022 € 22.500]**;
    d. voor overtreding van een aan een verhuurvergunning verbonden voorwaarde: € **[bedrag; (ten hoogste een boete van de vierde categorie, per 1 januari 2022 € 22.500)]**.
3. Als binnen een tijdvak van vier jaar voorafgaand aan de constatering van de overtreding al een bestuurlijke boete is opgelegd voor overtreding van de verboden of bepalingen bedoeld in het eerste lid, bedraagt de bestuurlijke boete, in afwijking van het tweede lid, ten hoogste:
    a. voor overtreding van het verbod, bedoeld in artikel 2, eerste lid: € **[bedrag; (ten hoogste een boete van de vijfde categorie, per 1 januari 2022 € 90.000)]**;
    b. voor overtreding van het verbod, bedoeld in artikel 3, eerste lid: € **[bedrag; (ten hoogste een boete van de vijfde categorie, per 1 januari 2022 € 90.000)]**;
    c. voor overtreding van het verbod, bedoeld in artikel 12, derde lid, van de wet: € **[bedrag; (ten hoogste een boete van de vijfde categorie, per 1 januari 2022 € 90.000)]**;

d. voor overtreding van een aan een verhuurvergunning verbonden voorwaarde: € **[bedrag; (ten hoogste een boete van de vijfde categorie, per 1 januari 2022 € 90.000)]**.

4. Van recidive als bedoeld in het derde lid is sprake, als binnen vier jaar voorafgaand aan de constatering die leidt tot het opleggen van de in het eerste en derde lid bedoelde boete, een bestuurlijke boete is opgelegd voor overtreding van de verboden, bedoeld in **[artikel 2, eerste lid, en OF artikel 3, eerste lid en OF de artikelen 2, eerste lid en 3, eerste lid, en]** artikel 12, derde lid, van de wet, de op basis van artikel 8, **[eerste lid, OF tweede en derde lid, OF eerste tot en met derde lid,]** van de wet aan een verhuurvergunning verbonden voorwaarden of het handelen in strijd met de regels van goed verhuurderschap als bedoeld in artikel 2 van de wet.

[Artikel 6. Overgangsrecht voor al aangevraagde en voor al verleende vergunningen
*1. Als voor inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel **[oude regeling over verhuurvergunning]** is ingediend en op de aanvraag nog niet is besloten als deze verordening in werking treedt, wordt op de aanvraag beslist met toepassing van het bepaalde in de wet en deze verordening en blijft **[oude regeling over verhuurvergunning]** buiten toepassing.*
*2. Een vergunning verleend op grond van **[oude regeling over verhuurvergunning]** geldt als een verhuurvergunning verleend op grond van deze verordening.*
3. Burgemeester en wethouders kunnen de voorwaarden, voorschriften en beperkingen, verbonden aan een in het vorige lid bedoelde vergunning, vervangen door op grond van artikel 8, **[eerste lid, OF tweede en derde lid, OF eerste tot en met derde lid,]** *van de wet aan de verhuurvergunning te verbinden voorwaarden.]*

Artikel 7. Invoeringsregeling verhuurvergunning
1. **[Het verbod OF De verboden]** in **[artikel 2, eerste lid, OF artikel 3, eerste lid OF de artikelen 2, eerste lid en 3, eerste lid,] [is OF zijn]** [**met ingang van datum (niet eerder dan zes maanden na inwerkingtreding van de verordening) OF zes maanden na inwerkingtreding van deze verordening]** van toepassing op verhuurders die voor inwerkingtreding van deze verordening een **[woonruimte OF verblijfsruimte OF woon- of verblijfsruimte]** verhuurden.
2. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om voor de in het eerste lid genoemde datum op een aanvraag om een verhuurvergunning, ingediend door een in het eerste lid bedoelde verhuurder, te beslissen.

[Artikel 8. Intrekking oude vergunningstelsel
[onderdeel in te trekken verordening met de oude regeling] wordt ingetrokken met ingang van ***[datum (niet eerder dan zes maanden na inwerkingtreding van de verordening en niet later dan een jaar na inwerkingtreding van de wet)**.]*

Artikel 9. Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op [**datum]**.

Artikel 10. Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Verhuurverordening [**naam gemeente en eventueel jaartal**].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [**datum**].

De voorzitter,
De griffier,
Bijlage 1/2 bij VNG ledenbrief juli 2023

Toelichting

Algemeen

Inleiding
De Wet goed verhuurderschap (hierna: de wet) heeft tot doel om ongewenste verhuurpraktijken tegen te gaan en zo woningzoekenden, huurders en arbeidsmigranten alsmede de leefbaarheid te beschermen. Om dat te bereiken roept de wet in de eerste plaats een aantal algemene regels voor goed verhuurderschap in het leven. Deze regels stellen eisen aan het gedrag van verhuurders en bieden waarborgen om huurders tegen bepaalde gedragingen van verhuurders te beschermen. Daarnaast voorziet de wet in een meldpunt voor signalen en klachten over ongewenst gedrag van verhuurders of verhuurbemiddelaars.

Door de wetgever is echter vastgesteld dat de algemene regels en het meldpunt er niet in alle gevallen voor zullen zorgen dat ongewenst verhuurgedrag wordt tegengegaan. Om die reden is in de wet ook een bevoegdheid voor gemeenten opgenomen om een vergunningplicht in te voeren. Dit betreft een vergunningplicht voor het verhuren van bepaalde categorieën van reguliere woonruimten en een vergunningplicht voor het verhuren van verblijfsruimten voor arbeidsmigranten. Met deze verordening maakt de gemeenteraad gebruik van deze bevoegdheid. In deze verordening is voorzien in een vergunningplicht voor **[reguliere woonruimten OF verblijfsruimten voor arbeidsmigranten OF zowel reguliere woonruimten als verblijfsruimten voor arbeidsmigranten]**.

Op grond van de wet dienen burgemeester en wethouders met de andere gemeenten uit de woningmarktregio te overleggen voordat een vergunningplicht in het leven geroepen wordt. Het overleg met de andere gemeenten in de regio komt volgens de toelichting op de wet onder andere de transparantie en uitvoerbaarheid ten goede. Door dit overleg gaan de vergunningstelsels bovendien niet te veel van elkaar verschillen en kan ook geïnventariseerd worden of invoering van een verhuurvergunning leidt tot eventuele waterbedeffecten bij andere gemeenten in de regio.
In dit geval is de uitkomst van het overleg dat **[beschrijving uitkomsten overleg regiogemeenten]**

[Vergunningplicht reguliere woonruimten
Voor de vergunningplicht voor reguliere woonruimten geldt dat in de verordening is geregeld voor welke categorieën van woonruimten en in welke gebieden van de gemeente de vergunningplicht geldt.

Onverbeterlijke malafide verhuurders richten zich vaak op bepaalde categorieën van woonruimten. Bovendien zijn zij vaak actief in bepaalde delen van de gemeente. Deze verhuurders maken daar misbruik van de sociaaleconomisch kwetsbare positie van huurders die hier wonen. Dit uit zich vervolgens zichtbaar en onzichtbaar door zaken als excessieve huurprijzen, verloedering, achterstallig onderhoud, overbewoning, discriminatie en intimidatie. Dergelijk ongewenst gedrag kan naast de negatieve effecten voor huurders ook leiden tot een aantasting van de leefbaarheid.

Voor die categorieën van woonruimten en gebieden in de gemeente roept deze verordening een vergunningplicht in het leven. Daarbij is, gelet op de Dienstenrichtlijn en artikel 5, tweede lid, van de wet, per categorie en per gebied een onderbouwing nodig waarom de vergunningplicht

noodzakelijk en geschikt is voor het behoud van de leefbaarheid. Tegen die achtergrond wordt hieronder nader ingegaan op de vraag of de vergunningplicht een geschikt middel is om de leefbaarheid binnen de genoemde categorieën van woonruimten en in de genoemde gebieden binnen de gemeente te behouden, of de ernst van de problematiek de inzet van deze vergunningplicht rechtvaardigt, of er geen andere minder vergaande middelen zijn en of de vergunningplicht uitvoerbaar en handhaafbaar is.

[onderbouwing vergunningplicht reguliere woonruimten]

EN/OF

<u>Vergunningplicht verblijfsruimten voor arbeidsmigranten</u>
Voor de vergunningplicht voor verblijfsruimten voor arbeidsmigranten geldt dat in de verordening is geregeld in welke gebieden van de gemeente de vergunningplicht geldt. Daarbij is van belang dat het doel van de vergunningplicht is om arbeidsmigranten consumentenbescherming te bieden. Tegen die achtergrond wordt hieronder, mede gelet op de vereisten uit de Dienstenrichtlijn, onderbouwd waarom de vergunningplicht noodzakelijk en proportioneel is om deze specifieke groep van consumenten te beschermen. Daarbij gaat de toelichting in op de vraag of de vergunningplicht een geschikt middel is arbeidsmigranten de beoogde bescherming te bieden, of de ernst van de problematiek de inzet van deze vergunningplicht rechtvaardigt, of er geen andere minder vergaande middelen zijn en of de vergunningplicht uitvoerbaar en handhaafbaar is.

[onderbouwing vergunningplicht reguliere woonruimten]]

<u>Wettelijk kader vergunningplicht</u>
De verordening voorziet wel in een vergunningplicht, maar er zijn in de verordening geen bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de beslistermijn, de gronden om de vergunning te weigeren of in te trekken of de mogelijkheden om voorwaarden aan de vergunning te verbinden. Dit is omdat de wet daar al in voorziet en de gemeenteraad geen bevoegdheid heeft dit nader aan te vullen of daarvan af te wijken. Burgemeester en wethouders kunnen wel beleidsregels vaststellen waarin zij kenbaar maken hoe zij invulling geven aan de ruimte die de wet hen bij de uitvoering laat.

Beslistermijn
Voor de beslistermijn geldt dat burgemeester en wethouders op grond van artikel 9, eerste lid, van de wet binnen acht weken op de aanvraag dienen te beslissen. Deze termijn kan op grond van artikel 9, tweede lid, van de wet eenmalig verlengd worden met ten hoogste zes weken. Als burgemeester en wethouders niet tijdig op de aanvraag beslissen, vloeit uit artikel 9, derde lid, van de wet voort dat de lex silencio positivo zoals bedoeld in paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Dit betekent dat de vergunning van rechtswege is verleend. Burgemeester en wethouders kunnen dan echter nog wel voorwaarden aan de vergunning verbinden.

Weigeringsgronden
Artikel 7 van de wet bevat een limitatieve opsomming van de weigeringsgronden die op de vergunning van toepassing zijn. Artikel 7, eerste lid, van de wet bevat daarbij de gronden waarop de vergunning *moet* worden geweigerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om een situatie waarin de aanvrager van de

vergunning niet over de vereiste omgevingsvergunning of de benodigde vergunning voor het omzetten van de woonruimte in de zin van artikel 21, eerste lid, onder c, van de Huisvestingswet beschikt.

In artikel 7, tweede lid, van de wet zijn de gronden opgesomd waarvoor geldt dat burgemeester en wethouders *kunnen* besluiten de vergunning te weigeren en waar zij dus nog een afweging kunnen maken. Het gaat onder andere om de situatie waarin aan de aanvrager in de acht jaar voorafgaand aan de aanvraag een bestuurlijke boete of last onder dwangsom is opgelegd voor het handelen in strijd met de regels van goed verhuurderschap of de zorgplicht uit artikel 1a, eerste en tweede lid, van de Woningwet. Verder betreft één van de weigeringsgronden de gevaarzetting in de zin van artikel 3 van de Wet Bibob.[1]

Voorwaarden
In artikel 8 van de wet is een limitatieve opsomming opgenomen van de onderwerpen waarover burgemeester en wethouders voorwaarden aan de vergunning mogen verbinden. Het gaat dan bijvoorbeeld om de wijze waarop de verhuurder aantoont dat hij invulling geeft aan de regels van goed verhuurderschap en het opstellen en uitvoeren van een onderhoudsplan.

Intrekkingsgronden
Voor de intrekkingsgronden geldt dat in artikel 10 van de wet staat dat burgemeester en wethouders de vergunning onder andere kunnen intrekken als aan een verhuurder aan wie een bestuurlijke boete of een last onder bestuursdwang boete is opgelegd vanwege het niet naleven van de algemene regels of de aan een verhuurvergunning verbonden voorwaarden, de regels binnen vier jaar weer overtreedt of de vergunning is verleend op grond van door de verhuurder verstrekte gegevens waarvan deze wist (of redelijkerwijs moest vermoeden) dat deze onjuist of onvolledig waren. Verder is intrekking bijvoorbeeld aan de orde als sprake is van gevaarzetting zoals dat is bepaald in artikel 3 van de Wet Bibob.

Als burgemeester en wethouders besluiten een vergunning in te trekken en deze vergunning heeft betrekking op een **[woonruimte OF verblijfsruimte OF woon- of verblijfsruimte]** die op het moment van de intrekking is verhuurd, dan is nog van belang dat burgemeester en wethouders deze ruimte op grond van artikel 10, vierde lid, van de wet in beheer dienen te nemen.

<u>Regulering van het eigendomsrecht en het vrij verkeer van diensten</u>
Bij de totstandkoming van de wet is al kenbaar gemaakt dat de vergunningplicht een gerechtvaardigde regulering van het eigendomsrecht en het vrij verkeer van diensten vormt. Daarbij is voor wat betreft de inmenging in het eigendomsrecht opgemerkt dat dit gerechtvaardigd is als aan drie voorwaarden is voldaan. In de eerste plaats moet de maatregel voorzien zijn bij wet. Dit betekent dat de beperking voldoende toegankelijk, precies en voorzienbaar in de toepassing moet zijn. Verder moet de inmenging noodzakelijk en geschikt zijn in het algemeen belang en moet er sprake zijn van een «fair balance» tussen het nagestreefde doel en de belangen van de eigenaren. In de memorie van toelichting bij de wet is uitgebreid toegelicht waarom aan die voorwaarden is voldaan.[2]

Inzake het vrij verkeer van diensten is kenbaar gemaakt dat een verbod om zonder vergunning een woning te verhuren een vergunningstelsel is als bedoeld in de Dienstenrichtlijn. Dit betekent dat het vergunningstelsel alleen kan worden ingevoerd als aan drie voorwaarden is voldaan. In de eerste plaats moet het vergunningstelsel noodzakelijk zijn omwille van het algemeen belang dat met deze

[1] https://www.justis.nl/producten/wet-bibob/wat-is-de-wet-bibob
[2] *Kamerstukken II* 2021/22, 36 130, nr. 3, p. 46 ev.

beperking wordt gediend, moet het middel geschikt zijn om het nagestreefde doel te bereiken en mag het niet verder gaan dan wat nodig is om dat doel te bereiken. Verder moet het beoogde doel niet door een minder beperkende maatregel kunnen worden bereikt. Tot slot mag de beperking geen direct of indirect onderscheid maken naar nationaliteit. In de memorie van toelichting is uitgebreid aangegeven dat ook aan die voorwaarden is voldaan.[3]

Tegen die achtergrond is bij de onderbouwing van de vergunningplicht aan het begin van deze toelichting ook, aan de hand van de specifieke situatie binnen de gemeente, aandacht besteedt aan de vraag of de vergunningplicht een geschikt middel is om het nagestreefde doel te bereiken, of de ernst van de problematiek de inzet van deze vergunningplicht rechtvaardigt, of er geen andere minder vergaande middelen zijn en of de vergunningplicht uitvoerbaar en handhaafbaar is.

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 1. Definities
In dit artikel zijn alleen definities van de begrippen verhuurvergunning en wet opgenomen. Deze definities spreken voor zich. In aanvulling op deze definities zijn ook de begripsomschrijvingen uit artikel 1 van de wet op deze verordening van toepassing. Dit gaat onder andere om omschrijvingen die zien op de begrippen woonruimte, verblijfsruimte en verhuurder.

[Artikel 2. Vergunningplicht verhuur woonruimte
Op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel a, van de wet heeft de gemeenteraad de bevoegdheid een vergunningplicht in het leven roepen voor de verhuur van reguliere woonruimte. Met deze verordening is van die bevoegdheid gebruik gemaakt. De vergunningplicht heeft de vorm van een verbodsbepaling: het is verboden zonder vergunning woonruimte te verhuren. Deze verbodsbepaling annex vergunningplicht is in het eerste lid van dit artikel opgenomen.

In het tweede lid van dit artikel is bepaald voor welke categorieën van woonruimte de vergunningplicht geldt en in welke gebieden. In het algemeen deel van de toelichting is de keuze voor deze categorieën en gebieden nader onderbouwd. Hier wordt met een verwijzing naar die onderbouwing volstaan.

In het derde lid zijn de uitzonderingen op de vergunningplicht opgenomen. ***[opgenomen uitzonderingen en onderbouwing daarvan].***

Het vierde lid brengt tot uitdrukking dat de vergunning niet overdraagbaar is. De wet en de daarin opgenomen instrumenten richten zich op het gedrag van de verhuurder. In het verlengde daarvan richten ook de indieningsvereisten, de weigeringsgronden en de voorwaarden die aan de vergunning kunnen worden verbonden zich primair op de verhuurder. Hierbij past niet dat de vergunning overdraagbaar is.]

[Artikel 3. Vergunningplicht verhuur verblijfsruimte
Op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel b, van de wet heeft de gemeenteraad de bevoegdheid een

[3] *Kamerstukken II* 2021/22, 36 130, nr. 3, p. 55 ev.

vergunningplicht voor de verhuur van verblijfsruimte in het leven te roepen. Met deze verordening maakt de gemeenteraad van die bevoegdheid gebruik. In het eerste lid van dit artikel is daartoe een verbodsbepaling opgenomen: het is verboden zonder vergunning verblijfsruimte te verhuren.

In het tweede lid zijn de categorieën van verblijfsruimte aangewezen waarvoor de verbodsbepaling en vergunningplicht geldt. In het algemeen deel van de toelichting is de keuze voor deze categorieën van verblijfsruimten nader onderbouwd. Hier wordt met een verwijzing naar die onderbouwing volstaan.

In het derde lid zijn de uitzonderingen op de vergunningplicht opgenomen. ***[opgenomen uitzonderingen en onderbouwing daarvan].***

In het vierde lid is tot uitdrukking gebracht, dat de vergunning niet overdraagbaar is. De wet en de daarin opgenomen instrumenten richten zich op het gedrag van de verhuurder. In het verlengde daarvan richten ook de indieningsvereisten, de weigeringsgronden en de voorwaarden die aan de vergunning kunnen worden verbonden zich primair op de verhuurder. Hierbij past niet dat de vergunning overdraagbaar is.]

Artikel 4. Aanvraag van de verhuurvergunning
Artikel 6 van de wet regelt de aanvraag van de vergunning. In het eerste lid is volledigheidshalve beschreven, dat de aanvraag gedaan moet worden met het door burgemeester en wethouders vastgestelde aanvraagformulier. Het tweede lid bevat een opsomming van de gegevens die *in ieder geval* bij de aanvraag ingediend moeten worden. Het gaat dan onder andere om het adres en de huurprijs van de ruimte waarop de aanvraag betrekking heeft, een afschrift van de te sluiten huurovereenkomst en een beschrijving van de wijze waarop de aanvrager invulling geeft aan de regels voor goed verhuurderschap.

Verder dient de aanvrager opgave te doen van de binnen een tijdvak van acht jaar voorafgaand aan de aanvraag opgelegde bestuurlijke boetes en lasten onder dwangsom wegens handelen in strijd met de verboden en bepalingen genoemd in artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de wet en van de ten aanzien van de aanvrager genomen besluiten tot inbeheername, als bedoeld in artikel 12, eerste lid, van de wet voor zover het beheer nog niet is beëindigd. Deze opgave stelt burgemeester en wethouders in staat om ook na te gaan in hoeverre de aanvrager zich in andere gemeenten overeenkomstig de wet als een goed verhuurder gedraagt.

Artikel 5. Bestuurlijke boete
Het eerste lid bevat de bevoegdheid van burgemeester en wethouders om bij overtreding van het verbod om zonder vergunning te verhuren, het verbod voor de eigenaar om ten aanzien van in beheer genomen ruimtes beheershandelingen te verrichten of van de aan de vergunning verbonden voorwaarden, een bestuurlijke boete op te leggen. Een bestuurlijke boete is een punitieve en dus bestraffende sanctie. De bestuurlijke boete moet dan ook worden onderscheiden van de last onder dwangsom die een reparatoir karakter heeft en ervoor moet zorgen dat de verhuurder alsnog de regels naleeft.

In het opleggen van een last onder dwangsom is in de verordening niet voorzien. Dat neemt niet weg dat burgemeester en wethouders ook van dat instrument gebruik kunnen maken. Artikel 125 van de Gemeentewet en artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht bevatten een grondslag daarvoor. In

de verordening is in aanvulling daarop in het opleggen van een bestuurlijke boete voorzien omdat dit in de praktijk effectiever kan zijn dan het (enkel) opleggen van een last onder dwangsom.

Voor de bestuurlijke boete is van belang dat artikel 19, derde lid, van de wet de maximale hoogte van de op te leggen bestuurlijke boetes voorschrijft. Het uitgangspunt is, dat ten hoogste boetes van de vierde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, opgelegd kunnen worden. Bij recidive kan een hogere boete, van ten hoogste de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, opgelegd worden. Met inachtneming van die maximale hoogte en rekening houdend met het afschrikwekkende effect dat van een bestuurlijke boete als punitieve sanctie uit moet gaan, zijn in het tweede lid de bestuurlijke boetes vastgelegd die bij een eerste overtreding aan de orde zijn. Het derde lid bevat de hoogte van de bestuurlijke boete bij recidive.

Tot slot maakt het vierde lid duidelijk wat onder recidive wordt verstaan en welke terugkijktermijn daarbij wordt gehanteerd. Daarbij wordt opgemerkt dat van recidive niet alleen sprake is als de verhuurder het verbod om zonder vergunning te verhuren, het verbod om ten aanzien van in beheer genomen ruimtes beheershandelingen te verrichten of de aan de vergunning verbonden voorwaarden overtreedt, maar ook als hij heeft gehandeld in strijd met de regels voor goed verhuurderschap. Overigens gaat het bij het beantwoorden van de vraag of sprake is van recidive, alleen om boetes die burgemeester en wethouders zelf hebben opgelegd. Boetes van andere gemeenten spelen geen rol.

[Artikel 6. Overgangsrecht voor al aangevraagde en voor al verleende vergunningen
Dit artikel voorziet in het overgangsrecht voor de verordening. In het eerste lid is bepaald, dat aanvragen die ingediend zijn voor inwerkingtreding van deze verordening, verder afgehandeld worden met toepassing van de Wet goed verhuurderschap en deze verordening.

Op grond van het tweede lid gelden de voor inwerkingtreding van deze verordening al verleende vergunningen als verhuurvergunning zoals bedoeld in deze verordening. Tot slot is in het derde lid geregeld dat burgemeester en wethouders de voorwaarden, voorschriften of beperkingen die verbonden zijn aan de voor inwerkingtreding van deze verordening al verleende vergunningen kunnen vervangen. Dat biedt burgemeester en wethouders de mogelijkheid de aan de verhuurvergunning verbonden voorwaarden in overeenstemming te brengen met de voorwaarden in artikel 8 van de wet.]

Artikel 7. Invoeringsregeling verhuurvergunning
In dit artikel is een nadere uitwerking opgenomen van de regeling voor bestaande verhuursituaties uit artikel 24 van de wet. In artikel 24 van de wet is al geregeld dat de vergunningplicht niet eerder dan zes maanden na inwerkingtreding van de verordening geldt. Tegen die achtergrond bevat het eerste lid van dit artikel de termijn waarin de vergunningplicht – en dus het verbod op verhuur zonder vergunning – niet geldt voor bestaande verhuursituaties.

Het tweede lid maakt zekerheidshalve expliciet, dat burgemeester en wethouders voor de in het eerste lid genoemde datum, wel bevoegd zijn om op aanvragen van bestaande verhuurders te beslissen. Over die bevoegdheid zou discussie kunnen ontstaan, omdat de bepaling die de vergunningplicht bevat, ook de bevoegdheidsgrondslag bevat. Als een vergunningplicht voor een bepaalde categorie verhuurders niet geldt, zou men dus kunnen stellen dat burgemeester en wethouders niet bevoegd zijn om ten aanzien van die categorie verhuurvergunningen te verlenen. Gelet op het belang van een ordelijke invoering van de vergunning is dat niet wenselijk geacht.

[Artikel 8. Intrekking oude vergunningstelsel

In artikel 25 van de wet is geregeld dat bestaande vergunningenstelsels voor verhuurders of de exploitatie van verhuurbemiddelingsbedrijven dan wel regels die zien op het tegengaan van uitbuiting en onevenredige benadeling van huurders, van rechtswege één jaar na inwerkingtreding van deze wet komen te vervallen. In beginsel is het dus niet nodig de bestaande regelgeving in te trekken. Dit artikel bevat desalniettemin een datum waarop de oude regels vervallen. In artikel 24 van de wet is namelijk geregeld dat een vergunningplicht niet eerder dan zes maanden na inwerkingtreding van deze verordening voor bestaande verhuursituaties geldt. De in dit artikel genoemde datum zorgt ervoor dat het oude en het nieuwe stelsel naadloos op elkaar aansluiten.]

Implementatiehandleiding Model Verhuurverordening

In de implementatiehandleiding wordt ingegaan op de keuzes die gemeenten kunnen maken en bijbehorende afwegingen bij de inzet van de Model Verhuurverordening. Deze implementatiehandleiding is mede gebaseerd op de VNG Handreiking goed verhuurderschap (mei 2023). Het wordt aanbevolen deze implementatiehandleiding in samenhang met de handreiking te raadplegen bij de voorbereidingen op het invoeren van een verhuurverordening.

Inleiding

Vanaf 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap (hierna: de wet) van kracht. Gemeenten hebben op grond van deze wet een belangrijke rol bij het bevorderen van goed verhuurderschap. Zo moet iedere gemeente een meldpunt inrichten voor klachten over ongewenst gedrag van verhuurders en moeten gemeenten de algemene regels, waaraan verhuurders zich op grond van de wet moeten houden om zich als goed verhuurder te gedragen, handhaven. Optioneel heeft de gemeenteraad op grond van de wet de mogelijkheid om een verbod op het verhuren van woonruimte of een verbod op het verhuren van verblijfsruimte voor arbeidsmigranten in te voeren.

Blijkens de wetgeschiedenis is de reden voor deze vergunningplicht dat er, ondanks de algemene regels voor goed verhuurderschap, altijd een groep verhuurders met ongewenst verhuurgedrag zal zijn. Vaak clusteren gevallen van ongewenst verhuurgedrag zich bovendien in bepaalde gebieden, waardoor de leefbaarheid in die gebieden onder druk komt te staan. Voor die gebieden kan de gemeente een verbod op het zonder verhuurvergunning verhuren van bepaalde categorieën van woonruimte invoeren (de reguliere verhuurvergunning). Daarnaast kan de gemeente een verbod op het zonder verhuurvergunning verhuren van verblijfsruimten voor arbeidsmigranten (de verhuurvergunning arbeidsmigranten) invoeren. Deze vergunning is interessant voor gemeenten waar veel arbeidsmigranten verblijven of voor gemeenten waar problemen rond de huisvesting van arbeidsmigranten zijn vastgesteld.

Het invoeren van (één van) de vergunningen gebeurt door vaststelling van de verhuurverordening. In de verhuurverordening bepaalt de gemeenteraad in de eerste plaats of hij een vergunning voor de verhuur van reguliere woonruimte, een vergunning voor de verhuur van verblijfsruimte of beide vergunningen invoert. De Model Verhuurverordening voorziet op dit punt dus in twee facultatieve bepalingen. Op het moment dat slechts één van de twee bepalingen gekozen wordt, dan heeft dit uiteraard consequenties voor de aanhef, de artikelnummering en de in het model en de in de modeltoelichting opgenomen verwijzingen. Het is belangrijk om de nummering en verwijzingen aan te passen aan de lokaal gemaakte keuzes. Daarnaast dient de gemeenteraad in de verordening te bepalen voor welke categorieën van woon- of verblijfsruimte de vergunningplicht geldt en in welke gebieden de vergunningplicht van toepassing is. Ook op die punten biedt het model dus de ruimte een keuze te maken.

Omdat de wet bovendien andere eisen stelt aan de onderbouwing en invulling van de twee vergunningplichten bevat ook de toelichting verschillende facultatieve passages en passages die aanvulling behoeven. Deze implementatiehandleiding gaat daar nader op in. Voor zover er nog andere aandachtspunten bij de implementatie aan de orde zijn, besteedt deze handleiding daar ook aandacht aan.

Omdat een aantal gemeenten op dit moment al een vorm van een vergunningstelsel voor verhuur heeft, voorziet de Model Verhuurverordening ook in facultatieve overgangsbepalingen en een facultatieve omhangbepaling voor bestaande vergunningen; inclusief een modeltoelichting (artikelen 6 en 8). Op het moment dat dit lokaal niet aan de orde is dan dienen deze bepalingen ook niet in lokale verordening opgenomen te worden en zal de nummering van de modelverordening aangepast moeten worden. Ditzelfde geldt als een gemeente ook op andere punten een andere keuze maakt. Dan is eveneens vernummering nodig. Verder zal de toelichting in dat geval wellicht niet aansluiten dus ook hier moet aandacht voor zijn. De toelichting kan dan uiteraard wel als basis dienen voor een door de gemeente zelf op te stellen toelichting.

Voorbereidingen verhuurverordening

Overleg gemeenten woningmarktregio en andere betrokkenen

Bij de voorbereiding van de vaststelling of wijziging van de verhuurverordening dient het college van burgemeester en wethouders op grond van de wet met de andere gemeenten uit de woningmarktregio overleggen. Volgens de wetsgeschiedenis komt het afstemmen van de keuze voor de in te zetten vergunningsstelsels én bijbehorende voorwaarden onder andere de transparantie en uitvoerbaarheid voor huisvesters of uitzenders ten goede. Door af te stemmen gaan de vergunningstelsels niet te veel van elkaar verschillen. Door regionaal in overleg te blijven kan ook geïnventariseerd worden of invoering van een verhuurvergunning leidt tot eventuele waterbedeffecten bij andere gemeenten in de regio. De uitkomsten van dit overleg moeten een plaats krijgen in de toelichting bij de verordening. De uitkomsten van het overleg zijn immers ook van belang voor het antwoord op de vraag of de vergunningplicht geschikt is om de geconstateerde problemen op te lossen. In het algemeen deel van de toelichting onder het kopje 'inleiding' is hier een passage over opgenomen die gemeenten dienen aan te vullen.

Uiteraard is het wenselijk dat de gemeenteraad vanuit het oogpunt van een zorgvuldige besluitvorming ook andere betrokkenen raadpleegt. Het gaat dan bijvoorbeeld om huurders en verhuurders, maar ook valt te denken aan de andere bewoners rond de woon- en verblijfsruimte waar de vergunningplicht betrekking op zou moeten hebben. Gemeenten hebben de vrijheid naar eigen inzicht vorm te geven aan de wijze waarop zij dit doen.

Onderbouwing

Bij invoering van een verhuurvergunning voor reguliere woonruimte wijst de gemeenteraad in de verhuurverordening de gebieden aan waar deze vergunningplicht van toepassing is, omschrijft hij voor welke categorieën van woonruimte de vergunningplicht geldt en geeft hij aan welke uitzonderingen er op de vergunningplicht zijn. Daarbij moet, gelet op de Dienstenrichtlijn en artikel 5, tweede lid, van de wet, onderbouwd worden waarom de vergunningplicht voor de verhuur van woonruimte in de aangewezen gebieden en voor de omschreven categorieën van woonruimte noodzakelijk en geschikt is voor het behoud van de leefbaarheid. Verder moet onderbouwd worden waarom dit in de uitgezonderde gevallen niet het geval is of waarom de afweging, tussen het belang van het behoud van de leefbaarheid en het belang dat met de uitzondering wordt gediend, in die uitgezonderde gevallen tot een andere uitkomst leidt.

De uitkomsten van het onderzoek en de onderbouwing moeten een plaats krijgen in de toelichting op de verordening. In het algemeen deel van de toelichting onder het kopje 'vergunningplicht reguliere woonruimten' is hier een passage over opgenomen die aangevuld dient te worden. Meer informatie over de onderbouwing en de wijze waarop deze gedaan kan worden is te vinden in de VNG Handreiking goed verhuurderschap, paragraaf 6.3.1. Daarbij wordt hier nog wel benadrukt dat de gebiedsgerichte aanpak en de vereisten uit de Dienstenrichtlijn het in beginsel niet mogelijk maken om de verhuurvergunning voor reguliere woonruimte voor het hele grondgebied van een gemeente in te stellen. De gemeenteraad dient dus expliciet een keuze te maken.

De verhuurvergunning voor arbeidsmigranten hoeft niet tot specifieke gebieden te worden beperkt. Deze mag gemeentebreed worden ingevoerd en de leefbaarheid hoeft daarbij ook geen grondslag te zijn. Een onderbouwing van de noodzakelijkheid en geschiktheid van het instrument op gemeenteniveau, alsmede de noodzakelijkheid en geschiktheid voor de omschreven categorieën van verblijfsruimten en de opgenomen uitzonderingen is vanzelfsprekend wel vereist. Ook om te voldoen aan de vereisten uit de EU-Dienstenrichtlijn. In de

onderbouwing van de vergunningplicht voor het verhuren van verblijfsruimten voor arbeidsmigranten is het advies om de volgende vier vragen te beantwoorden:

1. Wat is het beoogde doel van de regeling ofwel is de maatregel noodzakelijk en geschikt voor het bestrijden van de problematiek?;
2. Rechtvaardigt de ernst van de problematiek de inzet van deze maatregelen? (proportionaliteit);
3. Kan de problematiek niet met andere (eenvoudiger) middelen bestreden worden? (subsidiariteit);
4. Is de regeling uitvoerbaar en handhaafbaar?

Het antwoord op deze vragen kan deels onder verwijzing naar de wet en andere regelgeving, maar ook deels op basis van registratiegegevens en oordelen van professionals gegeven worden.

Bij het antwoord op de vragen dient verder aandacht te worden besteed aan de categorieën van verblijfsruimten waarvoor de vergunningplicht wordt ingevoerd en de uitzonderingen die er op de vergunningplicht zijn. In het algemeen deel van de toelichting onder het kopje 'vergunningplicht verblijfsruimten voor arbeidsmigranten' is een passage opgenomen die dient te worden aangevuld.
Zie voor meer informatie de VNG Handreiking goed verhuurderschap, paragraaf 6.4.1.

Eigendomsrecht en Dienstenrichtlijn

Bij de invoering van een verhuurvergunning dient rekening gehouden te worden met het eigendomsrecht en de Dienstenrichtlijn. Het verbod om zonder vergunning een woning te verhuren (inclusief de voorwaarden die aan deze vergunning verbonden kunnen worden) kan een inmenging vormen op het recht op een ongestoord genot van de eigendom en is een vergunningstelsel als bedoeld in de Dienstenrichtlijn

Bij de totstandkoming van de wet is al kenbaar gemaakt dat de vergunningplicht in dit geval een gerechtvaardigde regulering van het eigendomsrecht en het vrij verkeer van diensten is. Verder is dit in de memorie van toelichting bij de wet ook uitgebreid onderbouwd. In het algemeen deel van de toelichting op de verhuurverordening is naar die onderbouwing verwezen onder het kopje 'regulering van het eigendomsrecht en het vrij verkeer van diensten'. Er kan echter aanleiding zijn de toelichting op de verhuurverordening op dit punt nader aan te vullen. Daartoe wordt hieronder kort op het reguleren van het eigendomsrecht en de Dienstenrichtlijn ingegaan met een verwijzing naar de relevante passages uit de memorie van toelichting.

Het instellen van algemene regels die een norm stellen voor goed verhuurderschap, een verhuurvergunning en de daaraan verbonden voorschriften alsmede de bevoegdheid van de gemeente om over te gaan tot inbeheername kunnen een inmenging vormen van het recht op ongestoord genot van de eigendom. Een inmenging in het eigendomsrecht is gerechtvaardigd indien voldaan is aan drie voorwaarden:

a. De maatregel moet bij wet voorzien zijn. Dat betekent dat de beperking voldoende toegankelijk, precies en voorzienbaar in de toepassing moet zijn.
b. De inmenging moet noodzakelijk en geschikt zijn in het algemeen belang.
c. Er moet sprake zijn van een «fair balance» tussen het nagestreefde doel en de belangen van de eigenaren.

Meer informatie over hoe de wet, verordening en het bijbehorende handhavingsinstrumentarium zich verhouden tot het eigendomsrecht is te vinden in paragraaf 6.1 van de memorie van toelichting bij de wet.

Een dienst die valt onder de Dienstenrichtlijn is gedefinieerd als elke economische activiteit, anders dan in loondienst, die gewoonlijk tegen vergoeding geschiedt. Verhuur en huur van woningen is het verrichten of ontvangen van een dienst. Een vergunningstelsel kan alleen worden ingevoerd indien is voldaan aan drie voorwaarden:

a. dat noodzakelijk is omwille van het algemeen belang dat met deze beperking wordt gediend, dit middel geschikt is om het nagestreefde doel te bereiken en het niet verder gaat dan wat nodig is om dat doel te bereiken;
b. het beoogde doel niet door een minder beperkende maatregel kan worden bereikt en het verbinden van voorwaarden aan de vergunning niet op willekeurige wijze kan plaatsvinden, en;
c. de maatregel geen direct of indirect onderscheid maakt naar nationaliteit, en Nederlandse natuurlijke en rechtspersonen en die uit andere lidstaten gelijk behandelt.

Zie voor meer informatie hierover paragraaf 6.3 van de memorie van toelichting op de wet.

Uitvoeren verhuurverordening

Vergunningverlening

Als de verhuurverordening is vastgesteld dient de gemeente vervolgens te zorgen voor het verlenen van vergunningen. In paragraaf 3.4 van de VNG Handreiking goed verhuurderschap, is daarvoor een to-do list opgenomen. Verder bevat paragraaf 6.2 van de handreiking meer specifieke informatie over het verlenen van vergunningen.

Voor de implementatie is in elk geval van belang dat de verhuurverordening wel in een vergunningplicht voorziet, maar dat er in de verordening geen bepalingen zijn opgenomen die betrekking hebben op de beslistermijn, de gronden om de vergunning te weigeren of in te trekken of de mogelijkheden om voorwaarden aan de vergunning te verbinden. De wet voorziet daar namelijk al in en de gemeenteraad heeft geen bevoegdheid de wettelijke bepalingen nader aan te vullen of daarvan af te wijken. Hieronder wordt in verband met de implementatie wel kort op de inhoud van die wettelijke bepalingen ingegaan. Verder is hier ook in het algemeen deel van de toelichting op de Model Verhuurverordening aandacht aan besteed zodat dit ook voor de verhuurders kenbaar is.

Beslistermijn

In artikel 9, eerste lid, van de wet is geregeld dat burgemeester en wethouders binnen acht weken op de aanvraag moeten beslissen. Burgemeester en wethouders kunnen die termijn met zes weken verlengen, maar zij moeten dan binnen die eerste termijn van acht weken kenbaar maken dat een verlenging nodig is (artikel 9, tweede lid, van de wet). Daarbij is van belang dat in artikel 9, derde lid, van de wet is bepaald dat op de verhuurvergunning de lex silencio van toepassing is. Indien niet binnen de daarvoor geldende termijn op de aanvraag is beslist, dan is de vergunning dus van rechtswege verleend. In dat geval kunnen burgemeester en wethouders nog wel voorwaarden aan de vergunning verbinden.

Weigeren van de verhuurvergunning

Artikel 7 van de wet bevat een limitatieve opsomming van de weigeringsgronden die voor de verhuurvergunning gelden. Het is niet mogelijk nog aanvullende weigeringsgronden in de verhuurverordening op te nemen. Het is ook niet nodig om de in artikel 7 van de wet opgenomen weigeringsgronden in de verhuurverordening te herhalen. In het algemeen deel van de toelichting op de Model Verhuurverordening is wel nader op de weigeringsgronden ingegaan. Zie onder het kopje ‘weigeringsgronden’.

Voor de implementatie is in elk geval van belang dat artikel 7, eerste lid, van de wet de gronden bevat waarop de verhuurvergunning moet worden geweigerd. Artikel 7, tweede lid, van de wet bevat de gronden waarin de verhuurvergunning kan worden geweigerd. In het verlengde wordt opgemerkt dat burgemeester en wethouders beleidsregels kunnen vaststellen waarin zij beschrijven hoe zij met de in het tweede lid opgenomen weigeringsgronden omgaan.

Voorwaarden die aan de verhuurvergunning verbonden mogen worden

Artikel 8 van de wet bevat een limitatieve opsomming van de onderwerpen waarover burgemeester en wethouders voorwaarden aan de verhuurvergunning mogen verbinden. Het is niet mogelijk om in de verhuurverordening nog aanvullende onderwerpen op te nemen. Het is ook niet nodig om de in artikel 8 van de wet opgenomen onderwerpen in de verhuurverordening te herhalen. Ook op dit punt is dus volstaan met een passage

hierover in het algemeen deel van de toelichting. Zie onder het kopje 'voorwaarden'. Verder geldt ook hier dat burgemeester en wethouders beleidsregels kunnen vaststellen waarin zij beschrijven in welke situaties zij welke voorwaarden aan een verhuurvergunning verbinden.

Intrekken van de verhuurvergunning

Ook voor de intrekkingsgronden geldt dat deze limitatief in de wet zijn opgesomd. Zie artikel 10 van de wet. Het is niet mogelijk nog aanvullende intrekkingsgronden in de verhuurverordening op te nemen en het is ook niet nodig om de in artikel 10 van de wet opgenomen intrekkingsgronden in de verhuurverordening te herhalen. Om die reden is in het algemeen deel van de toelichting onder het kopje 'intrekkingsgronden' eveneens op de intrekkingsgronden ingegaan en is kenbaar gemaakt dat burgemeester en wethouders beleidsregels kunnen vaststellen waarin zij beschrijven hoe zij gebruikmaken van hun bevoegdheid om de verhuurvergunning in te trekken.

Voor de implementatie van de verhuurverordening is voor wat betreft de intrekking nog van belang dat de wet als ultimum remedium de inbeheername kent. Dit handhavingsinstrument kunnen gemeenten inzetten als onderdeel van de handhaving op de algemene regels, maar als een vergunning wordt ingetrokken van een woon- of verblijfsruimte die op het moment van de intrekking wordt verhuurd, dan zijn gemeenten verplicht de woon- of verblijfsruimte in beheer te nemen. Dit vraagt bij de implementatie bijzondere aandacht.

Inbeheername kan voor gemeenten een belangrijk middel zijn. Het is een maatregel waarmee de huurder in elk geval het meest wordt beschermd tegen het ongewenste verhuurgedrag van de verhuurder die van bewezen slecht gedrag is en blijft. Een inbeheername is echter ook een ingrijpende maatregel die veel voorbereiding vraagt. Bij de invoering van de verhuurvergunning is het daarom aan te bevelen om hier al notie van te nemen en de te volgen werkwijze vast te leggen. Meer informatie hierover is te vinden in paragraaf 5.5.6 van de VNG Handreiking goed verhuurderschap.

Hoofdstuk 6 'Het vergunningstelsel in detail' van de VNG Handreiking goed verhuurderschap bevat voor het overige meer informatie over de vergunningplicht. Daarbij wordt nader ingegaan op het wettelijk kader en komen ook de aanvraagvereisten, de weigeringsgronden en de intrekkingsgronden aan de orde.

Toepassing van de Wet Bibob

In het verlengde van de weigerings- en intrekkingsgronden is nog van belang dat met de verhuurvergunning en de uitvoering van de wet de toepassing van de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) bij verhuurders mogelijk is geworden. Met de inzet van de Wet Bibob en Bibob-beleid kan, naast de aanpak door gemeenten van malafide verhuur, ook indirect de gemeentelijke aanpak van ondermijnende criminaliteit worden versterkt. Dit speelt ook een rol bij het weigeren of intrekken van de verhuurvergunning. Kijk voor meer informatie over de Wet Bibob op https://www.justis.nl/producten/wet-bibob/wat-is-de-wet-bibob.

Vergunningverlening, handhaving en toezicht

De gemeente is tot slot verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving. De to-do list in paragraaf 3.4 van de VNG Handreiking goed verhuurderschap gaat daar eveneens op in. Verder staat paragraaf 6.5 van de handreiking specifiek bij het toezicht en de handhaving stil.

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die bij de implementatie verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 1. Definities

De in artikel 1 van de wet opgenomen begripsomschrijvingen zijn ook van toepassing op de verhuurverordening. Daarom zijn de daar gedefinieerde begrippen niet in de Model Verhuurverordening herhaald en is uitsluitend voorzien in een definitie van verhuurvergunning en wet. Deze definities behoeven echter geen nadere toelichting.

Artikel 2. Vergunningplicht verhuur woonruimte

De gemeenteraad kan op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel a, van de wet een vergunningplicht voor de verhuur van reguliere woonruimte invoeren. Voor deze vergunningplicht is in de Model Verhuurverordening een facultatieve bepaling opgenomen. De gemeenteraad dient te beslissen of er aanleiding is om deze bepaling in de verhuurverordening op te nemen. Als de gemeente er voor kiest deze bepaling in de verordening op te nemen, dan zal ook de aanhef van de verordening en de toelichting bij de verordening hier op afgestemd moeten worden door de relevante voorbeeldtoelichting in het algemene deel en de voorbeeldtoelichting uit de artikelsgewijze toelichting over te nemen en aan te vullen.

De vergunningplicht heeft zoals gebruikelijk de vorm van een verbodsbepaling: het facultatieve artikel 2 bevat het verbod om zonder vergunning (de verhuurvergunning) woonruimte te verhuren.

De verbodsbepaling annex vergunningplicht is in het eerste lid opgenomen. Dit is nodig omdat – anders dan bij bijvoorbeeld de vergunningstelsels van artikel 7 (huisvestingsvergunning), artikel 21 (vergunning voor het onttrekken, samenvoegen, omzetten of vormen van woonruimte) of artikel 22 (vergunning voor het splitsen van woonruimte) van de Huisvestingswet 2014 – de vergunningplicht niet in de wet zelf opgenomen is. De wet bevat alleen een bevoegdheid om een vergunningplicht in het leven te roepen.

Het tweede lid voorziet vervolgens in de aanwijzing van de categorieën van woonruimte en de gebieden waar de vergunningplicht van toepassing is.

In het derde lid zijn de uitzonderingen op de vergunningplicht opgenomen. Het gaat dan om woonruimten waarbij de verhuurvergunning niet noodzakelijk is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan woonruimte die reeds aangewezen zijn voor beschermd wonen of huisvesting voor ouderen, of woningen van specifieke instellingen, niet zijnde woningcorporaties.

In het vierde lid is tot uitdrukking gebracht, dat de verhuurvergunning niet overdraagbaar is. De wet en de daarin opgenomen instrumenten richten zich op het gedrag van de verhuurder. Als er een andere verhuurder komt, dan dient deze dus een nieuwe vergunning aan te vragen. In het verlengde daarvan richten ook de indieningsvereisten, de weigeringsgronden en de voorwaarden die aan de vergunning kunnen worden verbonden zich primair op de verhuurder. Hierbij past niet dat de vergunning overdraagbaar is. Daarbij geldt voor rechtspersonen dat een nieuwe vergunning alleen aan de orde is als het gehuurde wordt overgedragen. Bij een wisseling in het bestuur van de rechtspersoon of een overdracht van de aandelen is een nieuwe vergunning niet nodig.

Artikel 3. Vergunningplicht verhuur verblijfsruimte

De gemeenteraad kan op grond van artikel 5, tweede lid, onderdeel b, van de wet een vergunningplicht voor de verhuur van verblijfsruimte voor arbeidsmigranten invoeren. Voor deze vergunningplicht is in de Model Verhuurverordening een facultatieve bepaling opgenomen. De gemeenteraad dient te beslissen of er een aanleiding is om deze plicht in het leven te roepen. Als de gemeente er voor kiest deze bepaling in de verordening op te nemen, dan zal ook de aanhef van de verordening en de toelichting bij de verordening hier op afgestemd moeten worden door de relevante voorbeeldtoelichting in het algemene deel en de voorbeeldtoelichting uit de artikelsgewijze toelichting over te nemen en aan te vullen.

De vergunningplicht heeft zoals gebruikelijk de vorm van een verbodsbepaling: het facultatieve artikel 3 bevat het verbod om zonder vergunning verblijfsruimte voor arbeidsmigranten te verhuren.

De verbodsbepaling annex vergunningplicht is in het eerste lid van artikel 3 opgenomen. Dit is nodig omdat – anders dan bij bijvoorbeeld de vergunningstelsels van artikel 7 (huisvestingsvergunning), artikel 21 (vergunning voor het onttrekken, samenvoegen, omzetten of vormen van woonruimte) of artikel 22 (vergunning voor het splitsen van woonruimte) van de Huisvestingswet 2014 – de vergunningplicht niet in de wet zelf opgenomen is. De wet bevat alleen een bevoegdheid om een vergunningplicht in het leven te roepen.

Het tweede lid voorziet in het aanwijzen van de categorieën van verblijfsruimten waarop de vergunningplicht van toepassing is. In het derde lid zijn vervolgens de uitzonderingen op de vergunningplicht opgenomen.

In het vierde lid is tot uitdrukking gebracht, dat de verhuurvergunning niet overdraagbaar is. De wet en de daarin opgenomen instrumenten richten zich op het gedrag van de verhuurder. In het verlengde daarvan richten ook de indieningsvereisten, de weigeringsgronden en de voorwaarden die aan de vergunning kunnen worden verbonden zich primair op de verhuurder. Hierbij past niet dat de vergunning overdraagbaar is.

Artikel 4. Aanvraag van de verhuurvergunning

Artikel 6 van de wet regelt de aanvraag van de verhuurvergunning. In het eerste lid van artikel 4 van de Model Verhuurverordening is volledigheidshalve beschreven dat de aanvraag gedaan moet worden met het door burgemeester en wethouders vastgestelde aanvraagformulier. Op grond van de wet dienen burgemeester en wethouders voor het aanvragen van de vergunning bovendien de elektronische weg open te stellen. Het is dus van belang dat er een aanvraagformulier wordt ontworpen, vastgesteld en op de website wordt geplaatst.

Het tweede lid van artikel 4 bevat een opsomming van de gegevens die in ieder geval bij de aanvraag ingediend moeten worden. In het bijzonder wordt aandacht gevraagd voor de opgave die de aanvrager op grond van de verhuurverordening moet doen van de bestuurlijke boetes en lasten onder dwangsom die zijn opgelegd alsmede de woon- en verblijfsruimten die in beheer zijn genomen en waarvan het beheer nog niet is geëindigd.

Bij de opgave gaat het om de bestuurlijke boetes en lasten onder dwangsom die zijn opgelegd wegens het handelen in strijd met de verboden en bepalingen genoemd in artikel 7, tweede lid, onderdeel a, van de wet. Dit betreft de verboden en bepalingen die ook leiden tot het weigeren van de vergunning. Het gaat dan onder andere om het overtreden van de algemene regels voor goed verhuurderschap, het overtreden van het verbod om zonder vergunning een woon- of verblijfsruimte te verhuren of zonder vergunning een woonruimte te onttrekken, samen te voegen, om te zetten of te vormen, het overtreden van de aan een verhuurvergunning verbonden voorwaarden en de zorgplicht uit artikel 1a, eerste en tweede lid van de Woningwet.

Dat de aanvrager opgave moet doen van de opgelegde bestuurlijke boetes, lasten onder dwangsom en in beheer zijnde woon- en verblijfsruimte is mede ingegeven door de wens een gemeente de mogelijkheid te bieden om na te gaan of de aanvrager zich in andere gemeenten aan de in de wet gestelde eisen voldoet en zich dus als een goed verhuurder gedraagt. Opmerking verdient wel dat het daarbij alleen gaat om bestuurlijke boetes en lasten onder dwangsom die in de acht jaar voorafgaand aan de aanvraag zijn opgelegd en de woon- en verblijfsruimten die op het moment van de aanvraag in beheer zijn genomen.

Paragraaf 6.2.1 van de VNG Handreiking goed verhuurderschap gaat nader in op de aanvraag van een verhuurvergunning.

Artikel 5. Bestuurlijke boete

Artikel 5 regelt de bevoegdheid van burgemeester en wethouders om bij overtreding van de vergunningplicht of van de aan de verhuurvergunning verbonden voorwaarden, een bestuurlijke boete op te leggen. Artikel 19, derde lid, van de wet schrijft de maximale hoogte van de op te leggen boetes voor. Het uitgangspunt is, dat ten hoogste boetes van de vierde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, opgelegd kunnen worden. Bij recidive kan een hogere boete, van ten hoogste de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, opgelegd worden. Het is aan gemeenten om, met in achtneming van die maxima, de hoogte van de bestuurlijke boete te bepalen en dat in de verordening vast te leggen.

Van recidive op grond van de verhuurverordening is sprake, indien binnen een periode van vier jaar voorafgaand aan de constatering die leidt tot het opleggen van de bestuurlijke boete een bestuurlijke boete is opgelegd voor het zonder vergunning verhuren van woon- of verblijfsruimte, het verrichten van beheershandelingen ten aanzien van een woon- of verblijfsruimte terwijl die door burgemeester en wethouders in beheer is genomen of het overtreden van de aan de vergunning verbonden voorwaarden. In aanvulling daarop is ook sprake van recidive indien de verhuurder handelt in strijd met de algemene regels van goed verhuurderschap als bedoeld in artikel 2 van de wet. De terugkijktermijn van vier jaar is opgenomen in artikel 19, derde lid, onder b, van de wet. Het is dus niet nodig deze termijn in de toelichting op de verhuurverordening te onderbouwen.

Ook als de verhuurder in strijd handelt met de regels van goed verhuurderschap als bedoeld in artikel 2 van de wet, kunnen burgemeester en wethouders overigens een bestuurlijke boete opleggen. In artikel 19, eerste lid, van de wet is al vastgelegd dat de boete bij een eerste overtreding ten hoogste het bedrag kan zijn dat is vastgesteld voor de vierde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Bij recidive is dat de vijfde categorie. Het is niet nodig hiervoor een bepaling in de verhuurverordening op te nemen.

In paragraaf 5.5.4 van de VNG Handreiking goed verhuurderschap wordt in het kader van de escalatieladder meer informatie gegeven over de bestuurlijke boete. Daarnaast wordt in paragraaf 5.5.5 van de VNG Handreiking goed verhuurderschap ingegaan op de verplichting voor burgemeester en wethouders om een opgelegde bestuurlijke boete openbaar te maken.

Artikel 6. Overgangsrecht voor al aangevraagde en voor al verleende vergunningen

Deze bepaling is facultatief, omdat deze enkel relevant is voor gemeenten die al een vergunningstelsel hebben. Als een gemeente voor inwerkingtreding van de verhuurverordening al heeft voorzien in regelingen inzake een verhuurvergunning, de exploitatie van verhuurbemiddelingsbedrijven of het tegengaan van uitbuiting en onevenredige benadeling van huurders, dan vervallen deze regelingen van rechtswege één jaar na inwerkingtreding van de wet.

Artikel 6 van de Model Verhuurverordening voorziet tegen die achtergrond in een overgangsbepaling voor gemeenten die al over een verhuurvergunning beschikken. In het eerste lid van dit artikel is bepaald, dat aanvragen die ingediend zijn voor inwerkingtreding van de verhuurverordening, verder afgehandeld worden met toepassing van de wet en de verhuurverordening.

Op grond van het tweede lid gelden de voor inwerkingtreding van de verhuurverordening al verleende verhuurvergunningen als verhuurvergunning zoals bedoeld in de verhuurverordening.
Het derde lid bepaalt dat burgemeester en wethouders de voorwaarden, voorschriften of beperkingen die verbonden zijn aan de voor inwerkingtreding van de verhuurverordening al verleende verhuurvergunningen kunnen vervangen. Dat kan nodig zijn om de aan de verhuurvergunning verbonden voorwaarden in overeenstemming te brengen met artikel 8 van de wet.

De overgangstermijn van één jaar start met het in werking treden van de wet op 1 juli 2023. Dat betekent dat gemeenten uiterlijk 1 juli 2024 hun bestaande regels vervangen moeten hebben door een nieuwe verordening en de keuze moeten maken om reeds aangevraagde en verleende vergunningen onder te brengen in het nieuwe vergunningstelsel. Op 1 juli 2024 komt het oude stelsel van rechtswege te vervallen.

In hoofdstuk 7 'Inwerkingtreding en Overgangsrecht' van de VNG Handreiking goed verhuurderschap is meer informatie te vinden over het overgangsrecht

Artikel 7. Invoeringsregeling verhuurvergunning

Artikel 24 van de wet bevat een regeling voor bestaande verhuursituaties: voor hen geldt de vergunningplicht niet eerder dan zes maanden na inwerkingtreding van de verordening. Dit wordt verder uitgewerkt in artikel 7 van de verordening.

Het eerste lid bevat de termijn waarin de vergunningplicht – en dus: het verbod op verhuur zonder verhuurvergunning – niet geldt voor bestaande verhuursituaties. De gemeenteraad kan zelf de duur van de termijn bepalen, zolang deze maar minimaal de in artikel 24 van de wet genoemde termijn van zes maanden is. Omwille van duidelijkheid wordt voorgesteld om een concrete datum te noemen.

Bij het noemen van een datum is het van belang om rekening te houden met het feit dat bestaande regelingen inzake een verhuurvergunning, de exploitatie van verhuurbemiddelingsbedrijven en het tegengaan van uitbuiting en onevenredige benadeling van huurders één jaar na inwerkingtreding van de wet vervallen. Als er voor de inwerkingtreding van de verhuurverordening al een regeling van kracht is, dan ligt het voor de hand ervoor te zorgen dat de nieuwe regels voor het einde van de overgangstermijn van één jaar voor bestaande situaties gelden zodat de oude en de nieuwe regels naadloos op elkaar aansluiten.

Opmerking verdient daarbij wel dat de overgangstermijn voor bestaande verhuursituaties zes maanden na inwerkingtreding van de verordening is. Bij bestaande regelgeving is er sprake van een overgangstermijn van één jaar na inwerkingtreding van de wet. Als de verhuurverordening meer dan zes maanden na de inwerkingtreding van de wet in werking treedt, is een naadloze overgang dus niet mogelijk.

Het tweede lid maakt zekerheidshalve expliciet, dat burgemeester en wethouders voor de in het eerste lid genoemde datum, bevoegd zijn om op aanvragen van bestaande verhuurders te beslissen. Over die bevoegdheid zou discussie kunnen ontstaan, omdat de bepaling die de vergunningplicht bevat, ook de bevoegdheidsgrondslag bevat: als een vergunningplicht voor een bepaalde categorie verhuurders niet geldt, zou men kunnen stellen dat burgemeester en wethouders niet bevoegd zijn om ten aanzien van die categorie verhuurvergunningen te verlenen. Dat is uiteraard onwenselijk, gelet op een ordelijke invoering van de verhuurvergunning.

Artikel 8. Intrekking oude vergunningstelsel

In artikel 25 van de wet is geregeld dat bepaalde bestaande vergunningenstelsels van rechtswege één jaar na inwerkingtreding van deze wet komen te vervallen.

Stelt een gemeente die een dergelijk vergunningstelsel heeft, binnen dat jaar een verhuurverordening vast, dan moet het bestaande vergunningstelsel ingetrokken worden. Artikel 8 voorziet daarin. Bij het intrekken is het van belang om rekening te houden met de datum die in artikel 7 is genoemd. Om die reden is in artikel 8 als optie een concrete datum genoemd. Dit biedt huurders en verhuurders de meeste duidelijkheid. Als alternatief is een periode van zes maanden opgenomen.

Artikel 9. Inwerkingtreding

In artikel 9 dient de datum van inwerkingtreding te worden bepaald. Deze datum kan niet eerder gelegen zijn dan de datum van publicatie van de verordening in het gemeenteblad. Omdat het van belang is dat de betrokkenen (en ook voor de uitvoering, het toezicht en de handhaving) voldoende gelegenheid hebben om zich met de nieuwe regels vertrouwd te maken en zich erop in te stellen, verdient het echter aanbeveling om voor de inwerkingtreding meer tijd te nemen.

Artikel 10. Citeertitel

De wet spreekt al van verhuurverordening. Dit is dus de citeertitel van deze verordening. Het verdient aanbeveling daar de naam van de gemeente aan toe te voegen en eventueel een jaartal.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93

info@vng.nl

juli 2023

vng.nl

Save the date!

Landelijke bijeenkomst gemeentelijke burgerfora

op 12 oktober 2023

Eerste aankondiging: wij nodigen u graag uit voor de eerste landelijke bijeenkomst gemeentelijke burgerfora.

Sinds dit voorjaar ondersteunen de VNG en het ministerie van BZK acht gemeenten in de gemeentelijke pilot burgerfora. Als onderdeel van deze pilot organiseren we twee bijeenkomsten die toegankelijk zijn voor ambtenaren en raadsleden van alle Nederlandse gemeenten. Deze eerste landelijke bijeenkomst is op donderdag 12 oktober van 13.30 tot 17.00 uur in Den Haag.

Praktische handvatten

De landelijke bijeenkomsten bieden alle gemeenten praktische handvatten die aan de slag willen met burgerfora. Het plenaire programma is live en online te volgen (hybride). Na het plenaire programma kunt u deelnemen aan verschillende verdiepende deelsessies over onderwerpen zoals politiek/bestuurlijk commitment, loting, het formuleren van een goede vraagstelling en de organisatie van bijeenkomsten. Deze deelsessies zijn alleen te volgen voor mensen die *live* (fysiek) aanwezig zijn.

De bijeenkomst wordt georganiseerd door de bureaus EMMA en Moventem, die de pilot burgerfora begeleiden. In de opzet van het programma komt de praktijkkennis van de pilotgemeenten, bovenstaande adviesbureaus en de wetenschappelijke partners van de pilot (Radboud Universiteit en Haagse Hogeschool) evenals de ervaringen van de VNG en het ministerie van BZK uitgebreid aan bod.

Voor wie: Alle gemeenteambtenaren en raadsleden die (overwegen om) aan de slag te gaan met een burgerforum

Wat: Landelijke bijeenkomst met praktische handvatten over opzetten en organiseren van een burgerforum

Wanneer: Donderdag 12 oktober van 13.30 tot 17.00 uur

Waar: Willemshof (kantoor VNG), Den Haag. Het plenaire programma is ook online te volgen.

Meer informatie en de mogelijkheid tot aanmelden vindt u begin september in uw mailbox én op de website van Netwerk Democratie in Actie.

Zet in mijn agenda

We zien u graag daar!

Vriendelijke groet,

Team Gemeentelijke Pilot Burgerfora

Dorpshuizen en kleine Kernen Gelderland

Vooraankondiging PlattelandsParlement Gelderland 2023 - Noteer deze datum!

In deze speciale editie van onze nieuwsbrief DorpsKontaKt ontvangt u de vooraankondiging voor het PlattelandsParlement Gelderland 2023.

Informatie die relevant is, zullen we zoveel mogelijk verspreiden via onze website, mailings, Facebook, Twitter en/of Linkedin.

Beste direct betrokkene en samenwerkers aan het Masterplan Welkom Veluwezoom,

Hierbij ontvangt u informatie over een parkeeronderzoek dat binnenkort plaatsvindt in het zuidelijk gebied van Nationaal Park Veluwezoom en de aangrenzende woonwijken.
We hebben opdracht gegeven voor dit onderzoek en het is de eerste uitvoeringsactie van het deelproject 'Monitoring verkeer'. Hieronder meer informatie.

Wat gebeurt er?
We brengen de huidige parkeersituatie in beeld in onderstaand gebied (alle parkeerplaatsen én de oranje wegen in de drie gebieden):

Dit gebeurt met scanauto's zoals op de foto hieronder. Al rijdend verzamelen deze voertuigen nauwkeurig de parkeerdata en locatiegegevens (AVG-proof). De voertuigen rijden zo'n vijf keer langs de plekken in het gebied.
Zij gebruiken alle feitelijk openbaar toegankelijke wegen en terreinen. Restaurant Srtijland in Rheden heeft een fysiek afgesloten parkeerplaats (met tijdsvenster). Met hen is overeenstemming over de uitvoering van het parkeeronderzoek.

Waarom dit onderzoek?
Onderaan deze e-mail staat meer informatie over de aanleiding en opzet van het onderzoek.

Wanneer is het?
De onderzoeksdagen zijn twee weekenddagen in augustus. Om beïnvloeding in de onderzoeksresultaten te voorkomen, communiceren we de onderzoeksdata zelf niet. Wel staat in deze e-mail dus uitleg over wat er gebeurt en waarom.

Hoe zit het met de uitkomsten?
We bekijken samen met het onderzoeksbureau of er nog een extra meetdag komt in het najaar van 2023. Als dat het geval is, wordt alle vergaarde data daarna pas verwerkt. De uitkomsten van de 0-meting geven een huidig beeld en staan op zichtzelf. In de toekomst plannen we om tijdens de zomer- en weekendafsluitingen in het Posbankgebied ook 1-metingen voor de parkeersituatie in het gebied uit te voeren. Daarmee brengen we de (eventuele) effecten in beeld van de parkeersituaties in en rondom het gebied.

Meer informatie
Mocht u nog vragen over hebben, stuur dan gerust een e-mail. Dit kan aan verkeer@rheden.nl of direct aan mijn collega. Zij is inhoudelijk het meest betrokken bij het onderzoek.

Met vriendelijke groet,

Beleidsmedewerker Verkeer en Mobiliteit
Afdeling Leefomgeving | Team Omgevingskwaliteit

gemeente Rheden

Onderzoeksopzet

1. Aanleiding

De gemeente Rheden heeft een Masterplan Veluwezoom vastgesteld, waarin o.a. is opgenomen dat in de toekomst het parkeren rondom het Posbankgebied in het weekend, op feestdagen en in juli/augustus aan de randen van het gebied zal plaatsvinden (middels afsluitingen). Om een beeld te krijgen van de huidige parkeersituatie in en rondom het Posbankgebied en deze in de toekomst te kunnen laten monitoren (na invoering van de afsluiting) wil de gemeente Rheden een parkeeronderzoek laten uitvoeren op enkele drukke/weekenddagen in augustus 2023.

Onderzoeksvragen

Om inzicht te kunnen geven in de huidige parkeersituatie in het onderzoeksgebied zijn onderstaande onderzoeksvragen opgesteld:

- Wat is de daadwerkelijke (openbare) parkeercapaciteit in het onderzoeksgebied?
- Wat is de parkeerdruk en bezettingsgraad in het onderzoeksgebied?
- Hoeveel bewoners, langparkeerders en kortparkeerders (motief) maken gebruik van de parkeervoorzieningen in het onderzoeksgebied?
- Optioneel: Wat is de parkeerduur van de voertuigen?
- Optioneel: Wat is de herkomst van de geparkeerde voertuigen?

2. Werkwijze

Voor het verkrijgen van antwoorden op de onderzoeksvragen is een parkeeronderzoek naar druk en motief benodigd. Onderstaand is een beschrijving gegeven van de werkwijze.

2.1 Toelichting parkeerdruk- en motiefonderzoek

Bij een parkeermotiefonderzoek worden op verschillende tijdstippen van de dag de kentekens van de geparkeerde voertuigen geregistreerd in een onderzoeksgebied. Het aantal geregistreerde kentekens is de maat voor de bezetting. Confrontatie tussen het aantal geparkeerde voertuigen en de capaciteit (aantal beschikbare parkeerplaatsen) geeft inzicht in de bezettingsgraad. Het parkeermotief wordt bepaald door een vergelijking van de kentekens op de verschillende registratiemomenten (wonen, werken/langparkeren, bezoeken/kort parkeren). Daarbij worden de aannames, die staan weergegeven in tabel 1, aangehouden. In overleg kan hiervan worden afgeweken.

Tabel 1: Bepaling van de parkeermotieven

Doelgroep	Uitgangspunten
Bewoner	• Alle voertuigen die in de nacht worden geregistreerd.
Langparkeerders	• Alle voertuigen die tenminste twee rondes achter elkaar zijn geregistreerd, maar niet in de nacht.
Kortparkeerders	• Alle voertuigen die één ronde zijn geregistreerd, maar niet in de nacht

Gewenste bezettingsgraad

Globaal geldt dat bij een bezettingsgraad lager dan 80% voldoende parkeerplaatsen beschikbaar zijn. Bij een bezettingsgraad tussen 80% en 90% is er sprake van een behoorlijk lange zoektijd. De bereikbaarheid van een locatie is minder dan bij een lagere bezettingsgraad en er is sprake van verkeersoverlast in de omgeving door het zoekverkeer. In een gebied met veel verspreid liggende parkeerplaatsen zal hiervan bij een bezettingsgraad van 80% al sprake zijn. Als de parkeerplaatsen geconcentreerd liggen (parkeerterreinen en parkeergarages), geldt eerder een grens van 90%. Soms wordt zelfs een hogere grens gehanteerd, zeker als in het gebied voornamelijk langparkeerders (bewoners en lang parkeerders) komen en er dus relatief weinig verkeer is. Bij een bezettingsgraad hoger dan 100% staan er meer voertuigen geparkeerd dan er parkeerplaatsen beschikbaar zijn. Er zijn dan in absolute zin te weinig parkeerplaatsen beschikbaar.

Wij zullen het onderzoeksgebied in meerdere deelgebieden opdelen, zodat per deelgebied de resultaten overzichtelijk in de rapportage kunnen worden gepresenteerd. Deze deelgebieden worden in overleg bepaald. Hiervoor kunnen we bijvoorbeeld de drie verschillende gebieden hanteren en parkeerplaatsen die dicht bij elkaar liggen clusteren.

Sectie-indeling

Om op meer gedetailleerd niveau inzicht te bieden in de parkeergedragingen wordt het onderzoeksgebied opgedeeld in secties. Secties zijn wegvakken, over het algemeen van kruispunt tot kruispunt, en parkeerterreinen. Het belangrijkste uitgangspunt is dat een sectie een goed beeld geeft van de parkeersituatie. Een sectie met slechts 2 parkeerplaatsen kan bijvoorbeeld een vertekend beeld geven. Ook wordt rekening gehouden met het parkeerregime. Eén sectie kan niet bestaan uit meerdere parkeerregimes. Wel kan het zo zijn dat bijvoorbeeld een deel van de parkeerplaatsen in een sectie gereserveerd is voor een bepaalde doelgroep. Door de onderverdeling in secties te maken kunnen de onderzoeksresultaten op het gedetailleerde sectieniveau worden weergegeven.

Bepalen parkeercapaciteit

De basis voor het bepalen van de bezettingsgraad is de parkeercapaciteit. Voor aanvang van het parkeeronderzoek wordt het onderzoeksgebied en de parkeercapaciteit op straat in beeld gebracht. Bij het in beeld brengen van de parkeercapaciteit wordt onderscheid gemaakt in 3 categorieën:

- openbare parkeerplaatsen:
  - parkeervakken, die als zodanig zijn aangeduid door middel van bestrating of belijning
  - parkeren op de rijbaan, plaatsen waarbij op de rijbaan geparkeerd kan worden. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:
    - een benodigde ruimte van ca. 6 meter per geparkeerd voertuig
    - niet parkeren ter plaatse van in- en uitritconstructies
    - niet parkeren binnen 5 meter van een kruispunt
    - niet parkeren ter plaatse van een parkeerverbod (parkeerverbod-zone, woonerf of gele strepen)
    - de wenselijkheid/geschiktheid per locatie (bijvoorbeeld bij blokkade rijbaan).
- parkeergelegenheden gereserveerd voor de doelgroepen:
  - gehandicaptenparkeerplaatsen
  - parkeervakken voor laden en lossen.
- overige gereserveerde parkeergelegenheden. Bijvoorbeeld gereserveerde parkeerplaatsen voor een arts, taxi, elektrisch voertuig of deelauto.

Wij zullen de parkeercapaciteit op sectie-niveau weergeven. Door meerdere secties te combineren kan er tevens inzicht in de parkeersituatie van een (deel)gebied worden verkregen.

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

KWARTAALBERICHT 2e KWARTAAL 2023

27 juli 2023

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Ontwikkelingen en resultaten 3

2.1 Regioarrangement 3

2.2 RegioReis naar Ruhr & Rhein 3

2.3 Bustour gemeenteraadsleden 3

2.4 RegioOverlegt Rozendaal 3

2.5 Financiën 3

2.6 Bezoek Hugo de Jonge 4

2.7 Bestuurlijk Overleg Leefomgeving Oost Nederland 4

2.8 €3,49 miljoen bijdrage voor Snelle Fietsroutes 4

3 Resultaten per opgave 4

3.1 Verbonden regio 4

3.2 Productieve regio 6

3.3 Circulaire regio 7

3.4 Ontspannen regio 9

3.5 Groene groeiregio 10

4 Tot slot 11

1 Inleiding

Dit is het tweede kwartaalbericht van 2023 over de uitvoering van de regionale agenda 2023-2024 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR). We beginnen met de meest in het oog springende ontwikkelingen om vervolgens per opgave verslag te doen van het tweede kwartaal.

2 Ontwikkelingen en resultaten

2.1 Regioarrangement

Het Rijk wil eind 2023 met alle provincies afspraken maken over hoe wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur goed samen passen binnen de beschikbare ruimte. Het Rijk vraagt hiervoor een ruimtelijk voorstel van de provincies. De provincie Gelderland bouwt haar ruimtelijke voorstel vanuit zeven regio's op.
De GMR heeft het regioarrangement als kans aangegrepen om onze ruimtelijke opgaven in beeld te brengen en te agenderen. Het regioarrangement beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de fysieke leefomgeving. De GMR heeft als belangrijke basis de Verstedelijkingsstrategie gebruikt. Het regioarrangement is besproken tijdens meerdere raadsbijeenkomsten en tijdens het RegioOverlegt op 21 juni en wordt in de zomer aangeboden aan colleges en gemeenteraden. In het regioarrangement staat ook het 'bod' voor het (Nationaal en Gelders) Programma Landelijk Gebied.

2.2 RegioReis naar Ruhr & Rhein

Van 10 tot en met 12 mei bracht een delegatie van bestuurders en partners uit onze regio een bezoek aan het Rheinland en het Ruhrgebied in Duitsland. De traditionele RegioReis stond in het teken van grote transities – of zoals onze oosterburen zeggen – Strukturwandel. De deelnemers werd een afwisselend programma voorgeschoteld dat nauw aansloot bij de ambities van onze regio en een verdere impuls gaf aan de versterking van de samenwerking met onze oosterburen. **Een korte terugblik** is te vinden op **onze website**.

2.3 Bustour gemeenteraadsleden

Tweemaal per jaar organiseert de GMR, samen met de regioagendacommissie, een activiteit voor de 18 gemeenteraden. Op vrijdag 12 mei zijn de raads- en commissieleden uitgenodigd voor een bustour. Die middag stond doorontwikkeling van de Verstedelijkingstrategie en het groen-blauw raamwerk centraal. De deelnemers brachten een bezoek aan Park Lingezegen, de innovatieve woningbouwlocatie NDW21 en natuurgebied Driegaarden. Van de bezoeken is **een korte terugblik** gemaakt.

2.4 RegioOverlegt Rozendaal

Op 21 juni vond het RegioOverlegt plaats in en rond het mooie kasteel Rozendaal. Tijdens deze (kwartaal)ontmoeting van bestuurders is een groot aantal onderwerpen besproken. In dit kwartaal-bericht wordt hier regelmatig naar verwezen. Van de ontmoeting is **een sfeerimpressie in de vorm van een video** gemaakt.

2.5 Financiën

Het algemeen bestuur heeft op 19 april het (financieel) jaarverslag 2022 en de ontwerpbegroting 2024 besproken. Beide stukken zijn vervolgens aan de 18 gemeenteraden aangeboden, met de uitnodiging een zienswijze in te dienen. Op 5 juli heeft het algemeen bestuur de jaarrekening 2022 vastgesteld en ingestemd met het voorstel om het rekeningoverschot van €320.957 terug te betalen aan de gemeenten.

2.6 Bezoek Hugo de Jonge

Op 15 mei kwam **minister Hugo de Jonge op bezoek** in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Na de ontvangst in de Boskapel in Nijmegen, kreeg de minister een rondleiding van wethouder Noël Vergunst door de (circulair) gerenoveerde wijk Jerusalem. De wijk Jerusalem is conceptueel en circulair gebouwd: nieuwbouw die sneller gaat dan een grondige renovatie. De huizen werden in de fabriek gebouwd en op de bouwplaats in elkaar gezet, waarbij de fundering werd hergebruikt. Dat zorgt voor een korte bouwtijd, hoge woningkwaliteit en minder afval en transport-bewegingen. Jerusalem wordt als eerste bestaande buurt van Nijmegen aardgasvrij én van hout, op basis van conceptuele woningbouw. Het is onze ambitie om koploper te zijn bij het duurzaam conceptueel en circulair bouwen.

2.7 Bestuurlijk Overleg Leefomgeving Oost Nederland

Woensdag 14 juni was er een Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL). Namens het Bestuurlijk Overleg NOVEX Arnhem Nijmegen Foodvalley heeft burgemeester en bestuurlijk opdrachtgever Carol van Eert het woord gevoerd. In het gesprek zijn de volgende zaken besproken:

- Randvoorwaarden voor woningbouw zijn voor mobiliteit nog onvoldoende ingevuld, met name waar het gaat over investeringen in OV en het onderliggende regionale fietsnetwerk.
- Investeren in circulaire economie is nodig. Afgesproken is met staatssecretaris Heijnen dat op dit onderwerp het Rijk beter bij de regio gaat aansluiten.
- Het probleem van netcongestie en dat aanpassing van wetgeving nodig is om smart energy hubs en warmte-infrastructuur mogelijk te maken.
- Dringend verzoek om naast investeren in stikstof ook te investeren in onze groene kwaliteiten en natuurherstel.

Tijdens dit BOL is ook bekendgemaakt hoe het budget van €450 miljoen is verdeeld over de grootschalige woningbouwlocaties in Nederland. Voor onze regio zijn de volgende middelen toegezegd:

Arnhem Spoorzone Arnhem- Oost	€54.459.000
Nijmegen Kanaalzone	€17.696.000
Nijmegen Stationsgebied	€ 6.716.000

Dit zijn belangrijke bijdragen voor het realiseren van woningbouw en bijbehorende investeringen in mobiliteitsmaatregelen in deze grootschalige woningbouwlocaties.

2.8 €3,49 miljoen bijdrage voor Snelle Fietsroutes

We kunnen aan de slag met meerdere grote fietsprojecten in de regio! De provincie Gelderland heeft een subsidie verleend van maar liefst €3,49 miljoen. Naast investeringen in het RijnWaalpad in Arnhem Zuid, snelfietsroute (SFR) De Liemers en SFR Arnhem Velp (Arnhem), wordt daarmee de uitvoering van de fietsstraat Kraaijenhoflaan in Nijmegen mogelijk, als onderdeel van het Batavierenpad. Uitvoering van de vele kilometers snelfietsroute en fietsveilige kruisingen start later dit jaar, zodat er al in 2024 gebruik van kan worden gemaakt.

3 Resultaten per opgave

3.1 Verbonden regio

Algemeen

Het Mobility Congres 2024 komt naar de regio!

Dit heugelijke nieuws werd op 8 juni 2023 bekend gemaakt door Cilia Daemen, wethouder van Nijmegen. Tijdens het Mobility Congres 2023 in Eindhoven nodigde zij de bezoekers uit om op donderdag 6 juni 2024 naar de regio Arnhem-Nijmegen te komen.

Gebiedsgerichte corridors

A50 MIRT verkenning

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wil de bereikbaarheid en verkeersveiligheid op de A50 tussen Nijmegen en Eindhoven verbeteren. De bestuurlijke voorkeur is voor het alternatief: 2x3 rijstroken tussen Paalgraven-Bankhoef en Ewijk, inclusief het uitwerken van maatregelen voor Paalgraven/Oss-Oost. Dit wordt opgenomen in de Ontwerp-Structuurvisie voor de A50 die na de zomer gereed is en in september aan de stuurgroep en de minister voor vaststelling wordt aangeboden.

Gedrag en Duurzame Mobiliteit

Het programmaplan Slim & Schoon Onderweg 2023-2026 is op 27 maart vastgesteld door de gezamenlijke partners, inclusief het uitvoeringsplan en begroting voor 2023.
Er zijn een aantal aanbestedingen geweest, waardoor in het tweede kwartaal een aantal nieuwe mensen is begonnen: een projectleider (deel)mobiliteitshubs, een mobiliteitsmakelaar Arnhem/A12 corridor, een mobiliteitsmakelaar regio Nijmegen en twee projectleiders voor de werkgeversaanpak. Zij zijn sinds kort gestart met hun opdracht en daarmee krijgt de intensivering van de werkgeversaanpak vorm.

Voor de realisatie van deelmobiliteitshubs hebben we subsidie gekregen.

Vanaf 1 januari 2024 moeten werkgevers met 100+ werknemers de CO2-uitstoot van zakelijke en woon-werkreizen gaan registreren. Op termijn wordt hier mogelijk een normering aan gehangen. We informeren de werkgevers hierover en hebben hiervoor o.a. een goed bezocht webinar georganiseerd.

Fiets

Fietsbereikbaarheid en verstedelijking (BOD)

In het bestuurlijk platform Verbonden regio is op 21 juni een presentatie gegeven over het onderzoek Bicycle Oriented Development (BOD) voor Arnhem en het middengebied. Het onderzoek heeft veel nieuwe inzichten opgeleverd over de bereikbaarheid van stedelijke voorzieningen met de fiets, rekening houdend met de fietsende mens. In het najaar volgt een voorstel over het uitbreiden van deze wetenschappelijke aanpak BOD voor andere delen van de regio zoals de Liemers en Wijchen. En betere dataverzameling in samenwerking met het ministerie en de landelijke organisatie Tour de Force.

Doorfietsroute Wijchen Oss

De afgelopen periode waren er veel ontwikkelingen rondom de kansrijke snelfietsroute Wijchen-Oss. Als regio hebben het initiatief genomen om alle partners mee te nemen in het onderzoeken van een voorkeurstracé voor Wijchen-Oss. Naast de provincies Gelderland en Brabant zijn dat de regio Noord-Oost Brabant en de gemeenten Wijchen en Oss. Er is een aanpak opgesteld om meer mensen op de fiets te krijgen in de A50 corridor, een veilige route te creëren (geen mix meer met landbouwverkeer) en de meest ideale route voor de fietser te bepalen. De uitkomst van het onderzoek is een zuidelijk tracé met nieuwe aansluitingen vanuit Wijchen West en Niftrik (gescheiden van landbouwverkeer) en een slimme feeder via de dijk bij Ravenstein. De komende periode gaan we met Rijkswaterstaat in overleg over het opnemen van het resultaat in de Ontwerp-Structuurvisie.

Deutsche Bahn op bezoek

Via ons netwerk Dutch Cycling Embassy (DCE) hebben we eind juni een dertig personen tellende delegatie van Deutsche Bahn op bezoek gehad om onze ervaringen te delen over fietsparkeren op Arnhem Centraal. We hebben de betekenis van goede transfer- en fietsparkeervoorzieningen vanuit ons (overheids)perspectief gedeeld. Naast Arnhem Centraal bezochten we de voorzieningen bij de stations van Westervoort en Duiven.

Verkeersveiligheid
Het onderzoek naar landbouwverkeer is in juni opgeleverd. Vanwege de grootte en de massa van de voertuigen bestaat een voorkeur om het landbouwverkeer vooral op gebiedsontsluitingswegen (80km/u-wegen) af te wikkelen.
Het bestuurlijk platform Verbonden regio wil samen met de provincie Gelderland komen tot een landbouwroutenetwerk.

Hubs & Knooppunten
De aanbestedingsprocedure voor een verkenning naar raakvlakken tussen Hubs en Toeristische Overstappunten (TOP's) is afgerond en het onderzoek is gestart. Naar verwachting worden de eerste resultaten in het derde kwartaal gedeeld.

3.2 Productieve regio

Economie van de Toekomst
Op 31 maart is het koersdocument Economie van de Toekomst vastgesteld door het bestuurlijk platform Productieve regio. De koers geeft een visie op onze economie in 2040 en is daarmee ook koersbepalend voor onze inzet voor de komende jaren, waaronder de nieuwe regionale agenda 2025-2028. De koers is opgebouwd rondom een zestal onderwerpen: netcongestie, campussen, logistiek, circulaire economie en Hoge Milieu Categorieën (HMC), verdichting en herstructurering van bedrijventerreinen en de balans tussen wonen en werken. Deze onderwerpen zijn de afgelopen maanden verder uitgewerkt om meer zicht te krijgen op de betekenis hiervan op ruimtegebruik en ruimtebehoefte. Dit was ook de input voor de verhaallijn 'Ordenende netwerken voor klimaat, energie en (circulaire) economie' in het regioarrangement.
De ruimtevraag zal vooral landen op bedrijventerreinen. In de komende 1,5 jaar gaan de gemeenten hierover afspraken maken in het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). We zijn momenteel in gesprek met de provincie over een financiële bijdrage aan dit traject.

Toekomstbestendige werklocaties
Het afgelopen kwartaal zijn aanvragen binnengekomen van de gemeenten Zevenaar en Wijchen voor de 2e tranche uitbreiding bedrijventerreinen. Het bestuurlijk platform Productieve regio is onder voorwaarden akkoord gegaan met de uitbreiding van Wijchen Bijsterhuizen en Zevenaar 7Poort II.

Het traject Vergroening bedrijventerreinen is geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie gebruiken we om de regeling voor de tweede helft van het jaar aan te scherpen met als doel om meer aanmeldingen te krijgen voor dit programma.

Mkb
Starters onderzoek opgestart
Het startersonderzoek is opgestart. Doel is het in kaart brengen van het aanbod in de regio en welke behoefte er bestaat bij starters. Zowel ondernemers als enablers worden bevraagd. Er zijn gesprekken gevoerd met o.a. startclub Arnhem, startup Nijmegen, de KvK, de HAN en tal van starters. Volgend kwartaal presenteren we de resultaten en bepalen we de vervolgstappen.

Toekomstbestendig ondernemen
De eerste deelnemers hebben het programma Toekomstgericht ondernemen afgerond. De winst die de ondernemers benoemden na afronding van het programma bestond onder meer uit omzetstijging, nieuwe verdienmodellen, een groter netwerk, nieuwe inzichten door uitzoomen, nieuwe financiering, inspiratie, meer plezier, betere balans tussen werk en privé en zelfs nieuwe vriendschappen.

De tweede lichting cursisten is na 5 bijeenkomsten inmiddels begonnen aan hun 100 dagen periode. Het is een zeer gevarieerde en gemotiveerde groep. Na de zomer presenteren zij hun voortgang tijdens een terugkomdag en ontvangen ze hun certificaat.

Verbindingsofficier
Om de communicatie met het mkb in de regio te verbeteren en de mkb'ers beter te kunnen bereiken is per 1 juni 2023 Suzanne Meijerink aangetrokken. Zij moet de brug slaan tussen de programma's en de ondernemers in de regio. De eerste focus ligt op het programma Toekomstgericht ondernemen, waarvoor de komende jaren nog 120 plaatsen beschikbaar zijn.

Financieringslandschap tot €1 miljoen
Afgelopen maanden maakte KplusV een verdiepingsslag op het inzichtelijk maken van het financieringslandschap tot €1 miljoen. Er is gekeken naar mogelijkheden voor startups en scale ups en naar intermediairs. Daarnaast onderzocht bureau Bax hoe het financieringslandschap tot €1 miljoen op Europees niveau in elkaar zit. Komende tijd presenteren en bundelen we alle data, waarna een vervolgstap wordt gezet. Gedacht wordt aan het ontwikkelen van een fundingtool die alle data moet ontsluiten.

Human Capital Akkoord 2023-2026
Op 13 april vond de ondertekening van het Human Capital Akkoord plaats. Inmiddels zijn er ongeveer 40 partijen die dit akkoord ondersteunen en een bijdrage hieraan leveren. Vanuit de werktafels werden een aantal projecten gepitcht voor de ambassadeurs. Dit was een geslaagde bijeenkomst waarbij veel positieve feedback is ontvangen. Meer informatie staat op de projectpagina **Samenwerken aan een arbeidsmarkt die werkt**.

Duurzame logistiek
In april is coördinator Logistiek Niels Huijbers gestart. Om hier concreet en pragmatisch invulling aan te geven, is uit elk bestuurlijk platform (Circulair, Verbonden en Productieve regio) een vertegenwoordigend wethouder gekozen als bestuurlijk opdrachtgever van het speerpunt.

In de tweede helft van dit jaar volgt ter besluitvorming een uitvoeringsplan, als onderdeel van de regionale agenda. In dit plan komt aandacht voor zaken als duurzaamheid, innovatie en samenwerking tussen bedrijven. Voor een goed functionerend logistiek ecosysteem wordt rekening gehouden met de wensen en behoeften van bedrijven, maar ook aandacht gegeven aan milieubelangen en belangen van omwonenden.

Economische Monitor
De eerste stappen voor het maken van een Economische monitor zijn gezet. De indicatoren zijn bepaald. Moventem gaat aan de slag met het maken van de rapportage en het dashboard.

3.3 Circulaire regio

Circulaire Bouw & Infrastructuur
Circulaire infra
Steeds meer gemeenten gaan in GWW-projecten aan de slag met ondersteuning op maat van het projectteam 'Circulair opdrachtgeverschap en circulaire inkoop in de grond-, weg- en waterbouw (GWW)'. Er is nog ruimte om enkele regiogemeenten te helpen.
We leverden input op het 'doelentraject' van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat om alsnog wat betere aansluiting van lokale overheden te krijgen bij de doelen voor de Grond-, Weg- en Waterbouw in het Nationaal Programma Circulaire Economie.

Circulaire Bouw
Het Programma Conceptueel en Circulair Bouwen (CBB) 2023-2030 is opgeleverd en heeft in een gecombineerd bestuurlijk platform Circulaire en Groene groeiregio brede steun gekregen. We werken het Regio Deal-voorstel 'Toekomstbestendig bouwen' verder uit op basis van intentieverklaringen van alle stakeholders.
Het Nationaal Groeifonds-voorstel 'Beton reïnvented', waar de GMR op verzoek van de provincie Gelderland een letter of commitment voor afgegeven had, is afgewezen. Dat betekent dat we andere

manieren zullen moeten vinden om 1-op-1 hergebruik van betonelementen van gesloopte bouwwerken te stimuleren.
Verder zijn er nog twee inspirerende werkbezoeken voor de bestuurlijke opdrachtgevers van dit speerpunt geweest, in **Duiven (met een uitstapje naar Wehl)** en Nijmegen.

Grondstoffen en Ketens
Grondstoffenhubs
Op het gebied van zorgafval wordt door ARN in Weurt en een aantal zorginstellingen verkend welk afval gescheiden kan worden ingezameld en apart worden verwerkt door ARN.
Ten aanzien van textiel, dat voor 2024 op het programma staat, heeft inmiddels een tweetal workshops tussen partners uit de regio (zoals Artez en WUR) plaatsgevonden. Deze zijn georganiseerd vanuit het Engage4bio project, een Horizon EU project waar GMR-partner in is. Het project is gericht op biobased materials voor textiel en recycling van textiel.
In 2024 staat voedsel ook op de agenda. Hier is alvast een voorzichtige start mee gemaakt, door alle gemeenten te attenderen op de Verspillingsvrije week in september, en ze te voorzien van materiaal om hieraan deel te nemen.
Tijdens het bestuurlijk overleg hebben we, in aanwezigheid van gedeputeerde Helga Witjes, een bezoek gebracht aan Dar in Nijmegen om meer te weten te komen over het sorteren van elektrische apparaten.

Water en Klimaatadaptatie
In april is de startnotitie voor het speerpunt Water en klimaatadaptatie vastgesteld. Hierin zijn de hoofdtaken binnen dit speerpunt beschreven. Het gaat om het benadrukken van de urgentie van het adagium ‘water en bodem sturend’, de verbinding van het speerpunt met de Verstedelijkingsstrategie en het bieden van service aan gemeenten als het gaat om toegang tot kennis, netwerken en financieringsmogelijkheden.

Overige projecten
In het tweede kwartaal zijn de volgende projecten opgepakt:

- Met Hogeschool Van Hall Larenstein is een aanvraag mogelijk gemaakt voor de Groen Blauwe Stad, om samen een kennisbank voor data en tools te ontwikkelen. Deelnemende gemeenten zijn onder meer Rheden, Duiven, Arnhem en Nijmegen.
- Ook is de deelname aan de EU-missie Adaptation to Climate Change ondertekend. We maken nu deel uit van een Community of Practice op het gebied van water- en klimaatadaptatie. We krijgen toegang tot het Mission Implementation Platform.

Op 28 en 29 september komt het Encore-netwerk naar onze regio. Dit is een internationaal netwerk van regionale en provinciale bestuurders die werken aan duurzaamheid. De provincie is gastheer en de GMR geeft samen met de gemeenten Nijmegen en Berg en Dal invulling aan het werkbezoek dat gericht is op water- en klimaatadaptatie. Tot slot zijn de voorbereidingen begonnen om in het najaar een aantal kennissessies te organiseren op de thema’s klimaatadaptieve bouw en vergroening van bedrijventerreinen.

Energietransitie
Regionale Energiestrategie (RES)
De PlanMER is gereed en wordt via de 16 colleges aan gemeenteraden ter informatie aangeboden. Eind juni is de tweejaarlijkse **voortgangsrapportage RES Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen** afgerond en vervolgens aangeboden aan het Nationaal Programma RES.

Het probleem van netcongestie wordt door steeds meer partijen gevoeld. Tijdens het RegioOverlegt is door Liander, de provincie en een aantal andere partijen benadrukt dat het zeer wenselijk is dat naast de provincie ook gemeenten een rol pakken bij de aanpak van dit vraagstuk. Onder andere om transparante keuzes te maken over investeringen in het toekomstige energiesysteem. Na de zomervakantie wordt dit vraagstuk besproken in het dagelijks en algemeen bestuur van de GMR.

De vacature voor een communicatie/participatieadviseur RES is onlangs ingevuld. Het team is daarmee weer op sterkte.

Regionaal Expertiseteam Energie (REE)
Op 1 juni is **het REE van start gegaan** in Arnhems Buiten tijdens de bijeenkomst 'Acces to Energy Dialogue'. We zijn blij met de toegezegde provinciale bijdrage voor dit jaar van €150.000. Na de kwartiermakersfase is begonnen met het werven van de vaste bemensing. In een negental gemeenten vindt de besluitvorming plaats om het verlenen van individuele adviezen mogelijk te maken. Er is een ronde gemaakt langs de ondernemersorganisaties om het REE onder de aandacht te brengen. We werken intensief samen met vergelijkbare expertisecentra die in Rivierenland en in de Achterhoek opgezet worden.

Geothermie
We hebben de opstart van het LOAN-geothermie project (Lingewaard, Overbetuwe, Arnhem, Nijmegen) vanuit een tijdelijke rol gefaciliteerd. Het initiatiefdocument is binnen de vier deelnemende gemeenten geaccordeerd en er is nu voor het hele gebied een onderzoeksopdracht gegeven aan IF Technology om beter zicht te krijgen op de potentie van geothermie in het gebied.

Klimaatmonitor
Er is opdracht gegeven aan adviesbureau RHDHV om vanuit de diverse (landelijk) beschikbare monitoringssystemen een voorzet te doen voor een regionale monitor.

Interreg project De Carb Pro
In dit trimester hebben we het nieuws gekregen dat onze aanvraag in het kader van het Interreg-project De Carb Pro is goedgekeurd. We gaan in het project, dat geleid wordt door het Klimaatverbond, samenwerken met overheidspartijen in Duitsland, Ierland, Frankrijk, België en Nederland. Als eerste stap is een projectleider geworven.

3.4 Ontspannen regio

Duurzaam toerisme
Het **vitaliteitsonderzoek is opgeleverd**. Belangrijkste conclusie is dat de toeristisch-recreatieve sector in de Groene Metropoolregio heel vitaal is. Dat is goed nieuws. Tegelijkertijd komen uit het onderzoek een aantal aanbevelingen. Daarvoor maken we in samenwerking met de provincie een vitaliteitsprogramma.

Rondom de verhaallijn 'Leven met het water' gaan we de samenwerking met de partners rondom de IJssel aan. Een subsidieaanvraag is ingediend bij het Nationaal Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC) om partijen te ondersteunen bij het beter vertellen en uitdragen van onze verhalen rondom het water. Daarbij wordt ook de relatie gelegd met ruimtelijke ontwikkeling, Ruimte voor de Rivier-projecten en het groen-blauw raamwerk, specifiek de Gelderse poort.

Groen-blauw raamwerk
We hebben het **groen-blauw raamwerk** zoals verwoord en verbeeld in het **rapport 'Vervlochten regio'** verder uitgewerkt. Dit is gebruikt als inbreng voor het regioarrangement en het programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG). Gekozen is voor 11 uitgewerkte denklijnen, waarmee we verder gaan. Een aantal gebieden in onze regio zijn al verder gevorderd met plannen om groen en blauw te versterken. Hiermee starten we en we noemen ze 'koplopers'. Niet omdat ze belangrijker zijn of prioriteit hebben, maar vooral omdat deze plannen het verst gevorderd zijn. Mocht blijken dat niet zo is en/of er de processen in andere gebieden inmiddels verder zijn, dan pakken we die gebieden ook op. De koplopers nu zijn:

- De Veluwezoom, waar natuurherstel van de beeksystemen in combinatie met cultuurhistorie en recreatie speelt.

- Het Middengebied, waar we verder gaan met de doorontwikkeling van park Lingezegen, maar waar we ook kansen zien om het groen in samenhang met landbouw en recreatie te versterken.
- Het buitendijkse rivierengebied, waarin we samen met het Rijk werken aan de Programmatische aanpak Grote wateren. Integraal riviermanagement, scheepvaart, natuurontwikkeling en recreatie gaan daar hand in hand.
- In de mantel rondom Nijmegen liggen ambities om de ervaringen die zijn opgedaan in de Ooijpolder (Living Lab in samenwerking met de Universiteit Nijmegen) met groen-blauwe dooradering en landbouwtransitie uit te breiden naar gebieden in Wijchen, Heumen en Druten.

Tegelijkertijd onderzoeken we met Tauw en Wing of de denklijnen en koplopers die we nu zien, ook inderdaad bijdragen aan de doelen van het landelijk gebied en kijken we hoe haalbaar ze zijn.
Zo bereiden we stap voor stap concrete voorstellen voor om het groen en blauw te versterken, waarover gemeenten en andere betrokkenen kunnen besluiten.

Cultuur
De subsidieregeling Innovatie cultuur is op 1 juli gesloten. Er zijn 27 aanvragen binnengekomen die nu beoordeeld worden. Een klus waar de speciaal daarvoor ingestelde beoordelingscommissie zich over buigt. Geen gemakkelijke klus, want er is voor ruim €1 miljoen aan aanvragen ingediend en €4 ton te vergeven. *We zijn benieuwd welke innovatieve ideeën we kunnen gaan steunen.*

De Cultuur Academy heeft onlangs haar onderzoek naar de opleidingsbehoefte van professionals in cultuur afgerond. Het bleek niet gemakkelijk om in de kleinere kernen cultuurprofessionals bij elkaar te brengen. Toch is er een schat van bruikbare informatie opgehaald, die vertaald worden naar vervolgstappen.

3.5 Groene groeiregio

Koploper ‘Een thuis voor iedereen’ en huisvesting arbeidsmigranten
We zijn koploperregio voor een regionale Woonzorgvisie. Hierin staan regionale prestatieafspraken over de huisvestingsopgave voor aandachtsgroepen en ieders aandeel hierin.

- Om alle betrokken partijen te informeren over ‘Een thuis voor iedereen’ en kennis te delen en uitwisselen over goede voorbeelden van woon-zorg-projecten voor aandachtsgroepen in de regio, zijn er twee stakeholders bijeenkomsten geweest (de **wandelsafari op 25 mei** en het **werkatelier op 26 juni**).
- We hebben een behoefteonderzoek opgesteld die de opgave in beeld brengt. De komende maanden gaan we met elkaar in gesprek over het verdeelvraagstuk. Dit komt terug op de bestuurlijke tafels.
- Een van de aandachtsgroepen zijn arbeidsmigranten. Hiervoor is in de eerste helft van 2023 een herbezinning geweest. Dit leidt tot een verschuiving in de aanpak, waarbij eerst de regionale opgave beter in kaart wordt gebracht. Er is een nieuwe opdracht geschreven en bestuurlijk besproken tijdens RegioOverlegt. Er is draagvlak voor deze nieuwe aanpak. Dit najaar is er beter zicht op de opgave en gaan we met gemeenten in overleg over de verdeling.

Woondeal 2.0
Vanaf maart zijn gemeenten volop aan de slag om uitvoering te geven aan de Woondeal 2.0.
Jaarlijks **monitoren we de voortgang van de woningbouw**. De monitor is uitgevoerd in het tweede kwartaal van dit jaar. Daaruit blijk dat:

- Het realisatietempo in 2022 in lijn is met de doelstellingen van de (eerste) Woondeal.
- Maar ook dat versnelling nodig is. Er blijkt spanning en complexiteit tussen betaalbaarheid, snelheid en oplopende bouwkosten. Maar om de doelstelling te halen, is het van belang dat de gemeenten samen optrekken via de Woondeal. Dit is ook zo besproken tijdens Regio-Overlegt.

Actualisatie huisvestingsverordening
Er is een nieuwe huisvestingsverordening opgesteld, omdat de vorige dit jaar afloopt. In de huisvestingsverordening staan afspraken over woonruimteverdeling. In mei hebben de colleges van alle gemeenten een concept-verordening vrijgegeven voor inspraak. In de vernieuwde verordening zijn vier aanpassingen opgenomen rondom lokaal maatwerk; een wens van diverse gemeenten. De inspraakprocedure loopt half juli af. Na de inspraakperiode wordt de verordening verder vormgegeven. De huisvestingsverordening komt in het najaar van 2023 ter besluitvorming in de gemeenteraden.

Flexpool
Voor de **tweede ronde van de Flexpool** worden nu in tien gemeenten, zeventien projecten uitgevoerd. Op deze manier worden gemeenten geholpen met ingewikkelde gebiedsontwikkelingen om zo woningbouw te versnellen.
We hebben subsidie ontvangen van de provincie om wederom een nieuwe, derde, ronde van de Flexpool te starten. Deze ronde vindt plaats in het derde kwartaal van 2023. Dit is goed nieuws voor gemeenten die kampen met complexe gebiedsontwikkelingen en hulp kunnen gebruiken. De provincie Gelderland heeft de Flexpool van de GMR inmiddels ook overgenomen. De zes andere regio's in Gelderland krijgen de mogelijkheid om de Flexpool, die is ontwikkeld in de GMR, op te zetten. Wij geven hierbij – desgewenst - advies en ondersteuning aan de provincie en de andere regio's.

Conceptueel Circulair bouwen
In de Woondeal zijn ambities afgesproken rondom conceptueel en circulair bouwen. Hiervoor zijn twee regisseurs Conceptueel Circulair Bouwen aangesteld. Zij hebben als taak het versnellen en opschalen van Conceptueel Circulair Bouwen. Er is een **regionaal programma van Conceptueel en Circulair Bouwen** gemaakt. Het programma is besproken tijdens RegioOverlegt. Daar bleek breed draagvlak voor deze lijn. Het programma brengt overzicht, structuur, economisch fundament en gezamenlijke focus in het werken aan deze opgave. Het draagt eraan bij dat we in de regio dezelfde ambities formuleren, dezelfde methodes en werkwijzen hanteren en kennis en capaciteit borgen. De uitwerking van het programma vindt de komende jaren plaats.

Verstedelijkingsstrategie/regioarrangement
De Verstedelijkingsstrategie is in het tweede kwartaal verder doorontwikkeld. In opdracht van de provincie Gelderland maakten we het **regioarrangement**. Daarin staat ook het 'bod' van de GMR voor het (nationaal en Gelders) Programma Landelijk Gebied, waarin we samenwerken met de opgave Ontspannen regio. Daarnaast werken we verder, met gemeenten, aan de uitvoering van de verstedelijkingsafspraken, door te komen tot een verstedelijkingsprogramma en zoomen we verder in per gebied.

Transitie landelijk gebied
Er is onderzocht wat de mogelijke rol van de GMR kan zijn in dit onderwerp door een extern bureau. Het onderzoeksbureau adviseert om als regio een actieve rol te spelen, met name door gebiedsprocessen te faciliteren. Dit is extra belangrijk omdat er vanuit het Rijk een transitiefonds (€24 miljard) in het leven is geroepen voor het NPLG, met doelen op het gebied van natuur, landbouw, water en klimaat. Met de aanvullende rol van de GMR kunnen gemeenten naar verwachting beter aanspraak maken op dit fonds. Het algemeen bestuur van de GMR heeft ingestemd met deze aanvullende rol.

4 Tot slot

Het volgende kwartaalbericht verschijnt eind oktober 2023. Dan is naar verwachting het convenant voor de Regio Deal ondertekend en wordt in het kwartaalbericht uitgebreid ingegaan op de projecten die onderdeel uitmaken van de Regio Deal.
Eerdere kwartaalrapportages lezen? Ze zijn te vinden in onze **online kennisbank**. Daarnaast verschijnt maandelijks **onze nieuwsbrief** waarin we informeren over actuele ontwikkelingen.

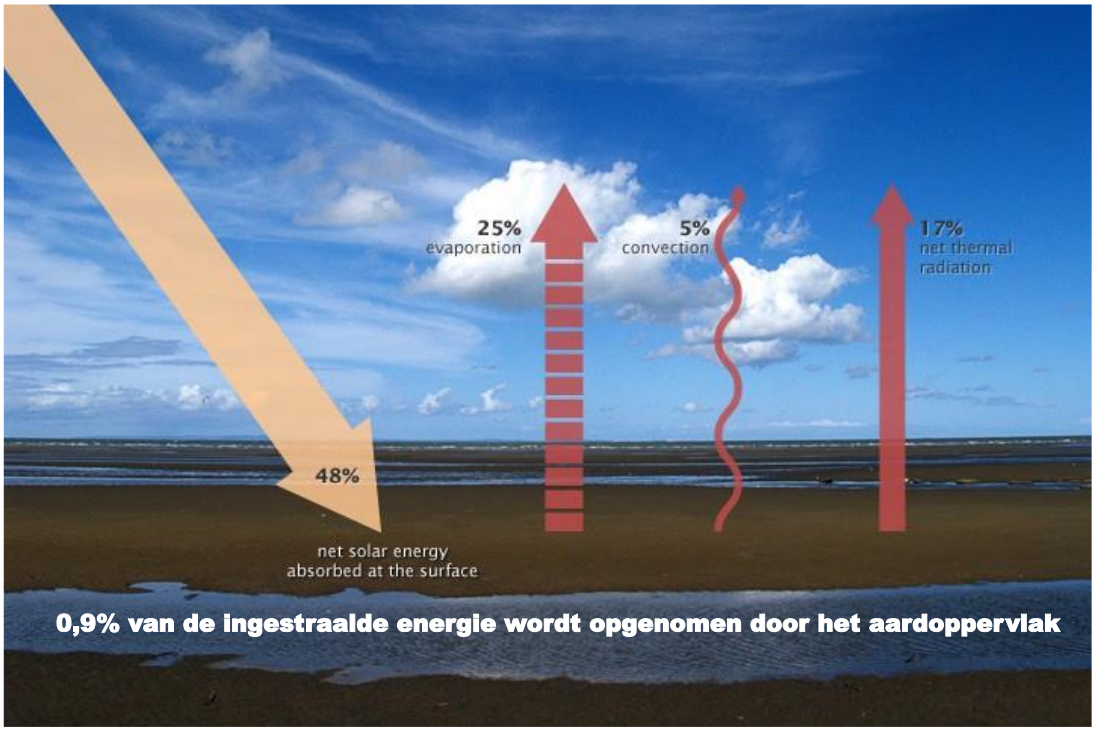

Nijverheidsweg 2a
6662 NG Elst
info@groenemetropoolregio.nl
www.groenemetropoolregio.nl

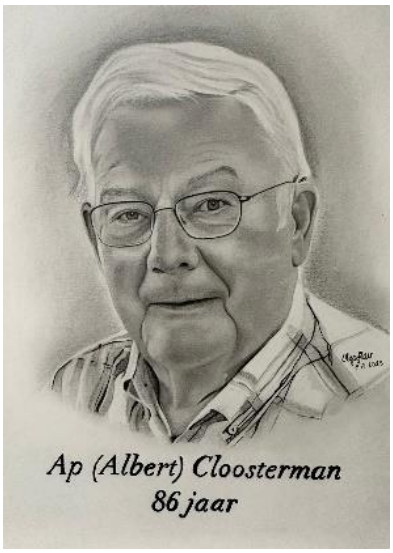
GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Het broeikasgas CO_2 en de Energiebalans van de Aarde

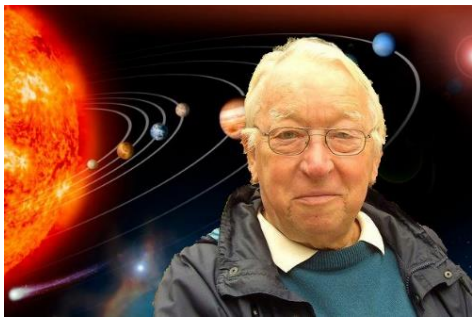

https://aardrijkskunde.dbz.be/ipad/atmosfeer/warmtebalans.html

Door: Ap Cloosterman

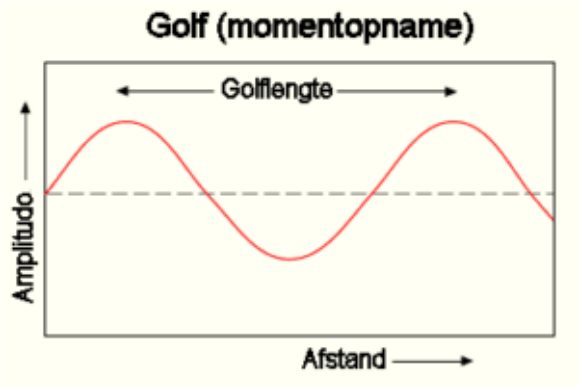
In 2017 heb ik het boek "Klimaatverandering en duurzame energie" geschreven. Het onderdeel "CO_2" van dit boek is door wijlen prof. dr. ir. Dick Thoenes (1930-2019) gereviewd.
Dick was een excellente leermeester en ik heb nog steeds veel respect voor hem. Hij wist moeilijke onderwerpen ontzettend duidelijk te verwoorden.

em. Hoogleraar chemische technologie TUE Dick Thoenes

Van de correspondentie met hem is mij veel bijgebleven.

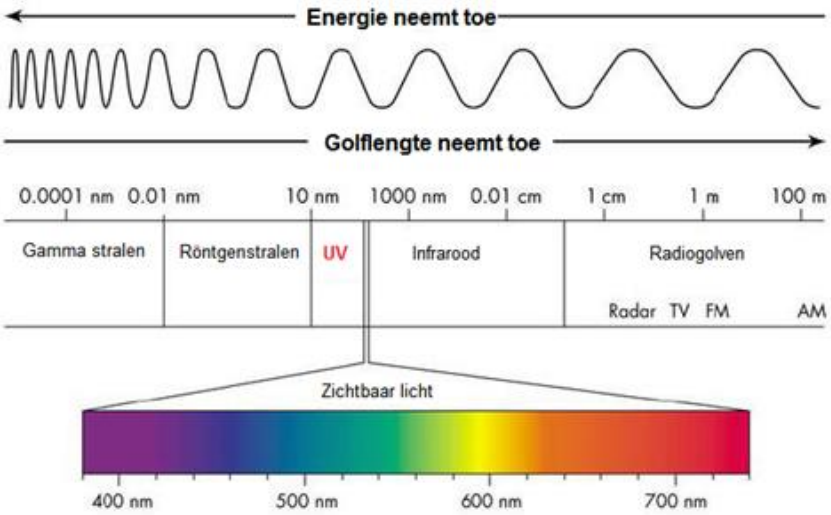
Het broeikasgas CO_2

De aan de top van de atmosfeer inkomende straling is uitsluitend afkomstig van de Zon. Het grootste deel van deze straling heeft, ten gevolge van de hoge temperatuur van de fotosfeer van de Zon (ongeveer 5500°C), golflengtes tussen de 0.2 en de 3 µm en noemen we kortgolvige straling.
1 µm = 1 miljoenste meter. Golflengte is de afstand tussen 2 pieken.
Zie: figuur 1

Figuur 1

Belangrijk te weten is dat de golflengte van een straling kan veranderen en daarmee ook in soort kan veranderen:
+ energie → golflengte wordt kleiner → soortnaam verschuift naar links;
- energie → golflengte wordt langer → soortnaam verschuift naar rechts.
Als dus zonlicht tussen 0.2 en 3 µm energie verliest door warmte af te staan krijgt de overblijvende straling een langere golflengte.
We hebben dit zien gebeuren met Gamma en Röntgen straling tijdens het ontstaan van het Heelal. Gedurende de lange reis door de ruimte gaat er energie verloren en deze straling zien we nu als zichtbaar licht.
Zie: figuur 2

https://www.mrchadd.nl/academy/vakken/natuurkunde/soorten-straling
Figuur 2

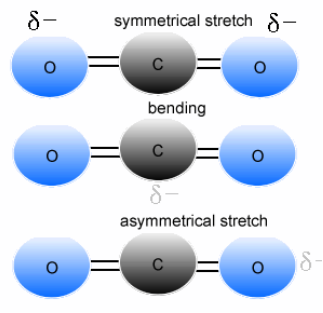
Na een afstand van 150 miljoen km bereikt deze zonnestraling onze dampkring. Zonnestraling verwarmt vooral de aardbodem.
De warmte wordt doorgegeven aan de bovenliggende laag lucht, die hierdoor uitzet, lichter wordt en opstijgt. Met het opstijgen daalt de luchtdruk, waardoor de opstijgende lucht verder uitzet.
Uitzettende lucht koelt af waardoor de temperatuur daalt met gemiddeld 6,5ºC per kilometer stijging.
Tussen 10 en 20 km hoogte blijft de temperatuur constant op ongeveer -56ºC. Op 20 km hoogte loopt de temperatuur weer op. Het is de daar aanwezige ozon, die de UV straling van de Zon absorbeert.
Dit is ook het gebied, dat mede bepalend is voor het weer.

Na instraling van het zonlicht (0.2 - 3 µm) op de Aarde gaat het aardoppervlak infraroodstraling (0,78 – 1000 µm) uitzenden.
Infraroodstraling bestaat uit fotonen (energiedeeltjes).
Infrarood is een warmte genererende straling en heeft een thermisch bereik variërend van enkele duizenden graden Celsius tot het absolute nulpunt (-273ºC = 0ºKelvin). Elk object met een temperatuur hoger dan 0°K straalt infrarood energie uit.

<u>Hoe werkt een broeikasgas</u>
Broeikasgassen als CO_2 (koolzuur), CH_4(methaan), N_2O(lachgas) en H_2O (waterdamp) zijn in staat om bepaalde delen van de infraroodstraling die de Aarde uitzendt te absorberen.
Het broeikasgas molecuul raakt daarbij in een aangeslagen toestand en beschikt hierdoor over meer energie: de <u>zwiepende</u> bewegingen worden sterker. <u>Zie:</u> figuur 3

Het zijn de broeikasgas moleculen, bestaande uit 3 of meer atomen (CO_2 bijvoorbeeld bestaat uit 3 atomen) die deze flexibiliteit bezitten.

Moleculen zoals O_2 (zuurstof) en N_2 (stikstof) hebben deze eigenschap niet.

figuur 3

Als de video met bewegend beeld niet werkt →
https://klimaatveranda.nl/2019/04/08/wat-is-broeikasgas-broeikaseffect/

De aangeslagen toestand heeft een levensduur van ongeveer een seconde en in die tijd vinden er 10^8 (10^8) botsingen met andere moleculen plaats en worden de nieuw gevormde aangeslagen toestanden (zwiepen) weer opgeheven.
De eerder geabsorbeerde energie is nu gebruikt voor een verhoogde snelheid van alle bij de botsing betrokken moleculen en dan met name N_2 en O_2 moleculen.
Opzienbarend is dat de Aarde afkoelt doordat CO_2 op grote hoogte in de ijle atmosfeer niet meer wordt gehinderd door zoveel botsingen en de kans krijgt om warmtestraling te emitteren naar de ruimte.

Water (wolken, druppels kristallen water en damp) spelen een grote rol in de warmtehuishouding van de Aarde en de kennis daarvan groeit nog elke dag.
Zie: literatuurbron 1

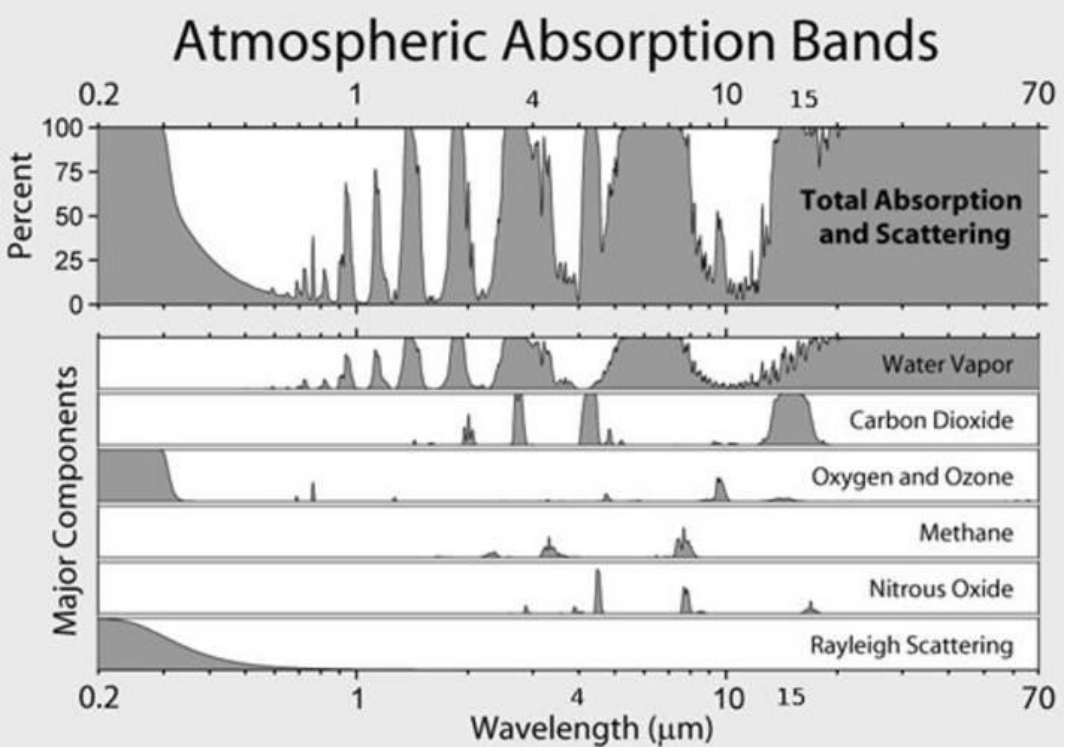
De atmosferische laag is door deze extra opwarming op een bepaald moment warmer dan de grondlaag.
Warmte stroomt nooit van een kouder gebied naar een warmer gebied, maar omgekeerd van warm naar koud en dat betekent, dat de warmte uit de aardlaag niet kan opstijgen. Pas als deze laag door verdere verwarming hoger in temperatuur is geworden dan de laag erboven kan de warmte opstijgen, maar daarmee straalt de aardlaag wel meer warmte uit en dat is de extra warmte door het broeigaskas effect.
De extra opwarming van de aardse atmosfeer is dus tot stand gekomen door de warmte overdracht naar de O_2 en N_2 moleculen.

Op Mars is er nauwelijks zuurstof en stikstof aanwezig:
Samenstelling van de Mars atmosfeer:
95,32% CO_2, 2,7% N_2, 0,13% O_2, 0,03% H_2O.

De atmosfeer van Mars bevat een verwaarloosbare hoeveelheid waterdamp, terwijl de grote aanwezigheid van waterdamp op Aarde een cruciale rol speelt in de opwarming van de Aarde.
Ondanks de enorme hoeveelheid aan CO_2 is er geen sprake van opwarming in de afgelopen decennia en dus moet dit te danken zijn aan het gebrek van zuurstof en stikstof, die op Aarde het warmtetransport voor hun rekening nemen.

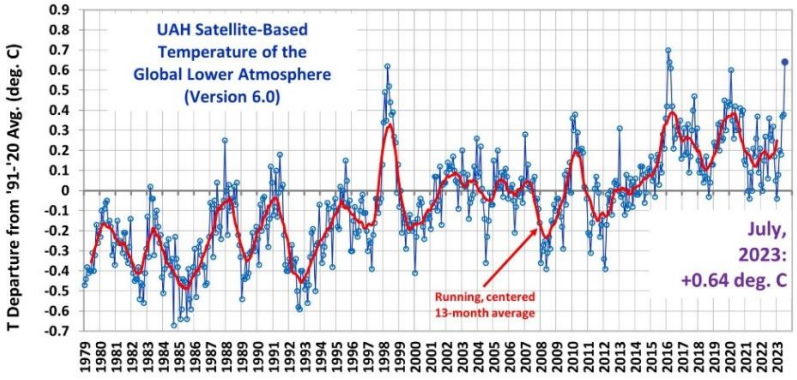
Alarmisten zaaien onrust door te dreigen met een soort gelijke opwarmingsramp zoals door CO_2 heeft plaats gevonden op Venus.
Stephen Hawking deed er nog een schepje bovenop:
"De Aarde kan net zo heet worden als Venus, wanneer we de hoeveelheid broeikasgassen niet terugdringen. De volgende keer dat je een klimaatontkenner tegen komt, raad hem dan aan een reis naar Venus te maken. Ik betaal de reiskosten wel."
Klinkklare onzin!
Zwavelzuur is op Venus de kwade genius!
Zie: literatuurbron 2

Hoe sterk de broeikasgas moleculen de warmtestraling opnemen hangt af van de golflengte van de straling. Zie figuur 4.
Bij sommige golflengtes kan de warmtestraling vrijwel ongehinderd door de atmosfeer stralen, dit zijn de witte stukken in figuur 4.
De totale absorptie door broeikasgassen in onze atmosfeer is in de bovenste band van figuur 4 ingetekend.

Figuur 4 https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/hoe-warmen-broeikasgassen-de-aarde-op

Bij andere golflengtes wordt bepaalde straling door de broeikasgassen opgenomen, dit zijn de grijze banden in figuur 4.
De absorptie door CO_2 is het sterkst rond 4,26 en 15 µm.
Uit deze figuur 4 blijkt ook dat de meeste, vanuit de Aarde naar boven gerichte warmtestraling, door waterdamp wordt ingevangen.
Waterdamp is dan ook het sterkste broeikasgas van deze serie.
De mens is niet in staat om waterdamp uit de atmosfeer te verwijderen en het kwalijke is dat door plaatselijke opwarming van de Aarde er steeds meer water verdampt en dus het broeikas effect door waterdamp c.q. de opwarming toeneemt.
Maar dat niet alleen: regenbuien en droogte zullen in aantallen en heftigheid toenemen en ook orkanen zullen vaker voorkomen.
Juli 2023 is een zeer warme maand geweest, zoals uit onderstaande grafiek blijkt.
In een mail van 9 augustus 2023 schrijft prof. dr. Fritz Vahrenholt het volgende aan mr. Eduard Harinck:
"Op 15 januari 2022 heeft er een onderzeese uitbarsting van de vulkaan Hunga-Tonga in de Stille Zuidzee plaats gevonden.
Er werd toen 246 miljard ton zeewater tot een hoogte van 40 km in de stratosfeer geslingerd.
De aardse temperatuur zal hierdoor dit jaar met 0,05°C stijgen en dat zal 3 tot 5 jaar stand houden.
Intussen is er ook een nieuwe EL NIŇO ontstaan, waardoor de aardse temperatuur met 0,3 tot 0,5°C is gestegen.
De recordtemperatuur van juli 2023 zou hiermee verklaard zijn".

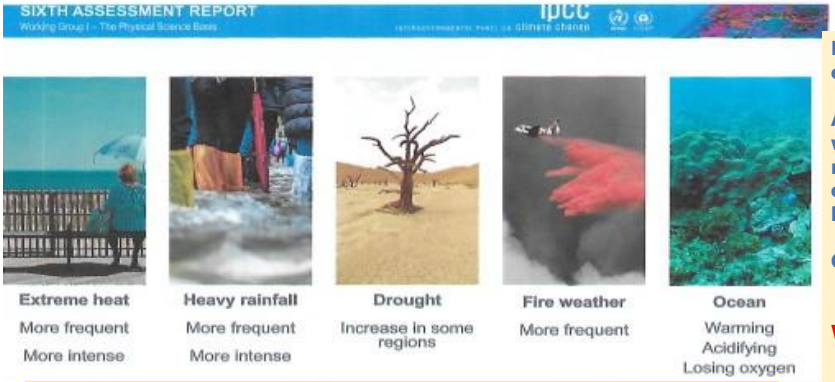
{Een compliment voor Eduard Harinck en Rob Nijssen:
Eduard communiceert zeer intensief binnen een wereldwijde kring van wetenschappers en stuurt enorm veel artikelen, die hij o.a. ontvangt van Rob Nijssen door aan zijn volgers}

Er zijn steeds meer wetenschappers, die van mening zijn dat de broeikaswerking met meer dan 400 ppm CO_2 in onze atmosfeer nauwelijks meer invloed heeft op de opwarming van de Aarde.
Zie: literatuurbron 3.

De zeer kostbare inspanningen om CO_2- uitstoot te voorkomen is dus weinig zinvol en zeer onverstandig en het is dus zaak om als de wiedeweerga te zoeken naar de werkelijke oorzaken van weer/klimaatveranderingen en daarop te anticiperen!
Het zal de mens niet lukken om op korte termijn een CO_2-vrije transitie probleemloos tot stand te brengen en dat is ook niet nodig, omdat de rol van meer CO_2 vrijwel is uitgespeeld.
De vraag is bijvoorbeeld of de transportsector al voldoende voorbereid is om de overgang naar non-fossiel te maken.
Nu al is gebleken, dat de energietransitie naar minder fossiel met biodiesel grote problemen geeft en een nekslag wordt voor de transportsector.
Volvo meldt: *"Biodiesel is minder geschikt voor winterse omstandigheden, aangezien de temperatuur waarbij de brandstof stolt veel hoger is dan die van diesel. Het gebruik van biodiesel kan ook werkingsproblemen veroorzaken, zoals het vastlopen en verstoppen van de injector."*

Over de werkelijke oorzaken van de fatale weersveranderingen is nog weinig bekend.
Bovendien zijn de meningsverschillen hierover desastreus groot:

https://skepticalscience.com/solaractivity-sunspots-global-warming.htm vermeldt:
"De zonneactiviteit beïnvloedt het mondiale klimaat, waardoor de wereld warmer wordt."
https://climate.nasa.gov/causes/ vermeldt:
Hoewel de zon een rol heeft gespeeld bij klimaatveranderingen in het verledenblijkt dat de huidige opwarming niet kan worden verklaard door de Zon

De gevolgen van de huidige weersextremen

Europa telt 30 universiteiten en duizenden politici.

Al die goed betaalde wetenschappers en politici zijn niet in staat om de werkelijke oorzaken boven water te krijgen!

Overleg en samenwerken is een must!

Wat moet de gewone doorsnee burger daar nou mee?
Hij mag betalen!

UNIVERSITEIT VAN NEDERLAND **schrijft:**
We moeten met elkaar in gesprek blijven!

WIE GELOOFT DAT NOG ?

In sommige gebieden brandt de Zon er zodanig meedogenloos op los dat het onverantwoord is om in de Zon te zitten.
Ik vraag mij dus werkelijk af of broeikasgassen de hoofdschuldigen zijn!
M.a.w. Is de Zon wel zo onschuldig?

Een nieuw bericht

Space.com is de belangrijkste bron van ruimteverkenning, innovatie en astronomienieuws.
Op 06.08.2023 kreeg ik twee zeer verrassende berichten van Space.com:
"De zon blaast de hoogste energiestraling uit die ooit is geregistreerd"
Zie: literatuurbron 4

"We dachten dat we van deze ster veel wisten, maar dat is niet het geval. Wetenschappers hebben ontdekt dat onze eigen Zon een extreme hoeveelheid gammastraling uitstraalt - golflengten van licht waarvan bekend is dat ze de meeste energie dragen van elke andere golflengte in het elektromagnetische spectrum.
Het blijkt de hoogste energiestraling te zijn die ooit is gedocumenteerd."

en

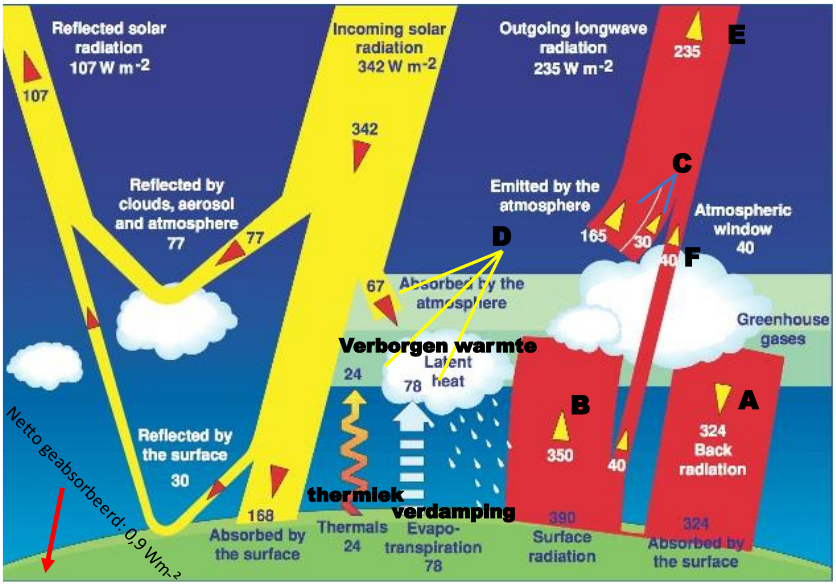
"Wetenschappers hebben misschien net het grootste mysterie van de zon gekraakt" Zie: literatuurbron 5

"Wetenschappers hebben misschien net ontdekt wat de buitenste atmosfeer van de Zon, de corona, zo onverklaarbaar heet maakt.
*Al tientallen jaren worstelen wetenschappers om uit te leggen waarom de temperaturen in de buitenste atmosfeer van de Zon, de corona, verbijsterende temperaturen van meer dan **1,8 miljoen** graden Fahrenheit (een miljoen ºC) bereiken. Het oppervlak van de Zon is slechts ongeveer **10.000** graden F (6.000 ºC).*
Met de corona verder weg van de warmtebron, zou deze buitenatmosfeer in feite koeler moeten zijn.
Nieuwe waarnemingen van het door Europese ruimtevaartuig Solar Orbiter hebben tot ontdekkingen geleid wat er achter deze mysterieuze verwarming zou kunnen zitten:
Snel oscillerende golven produceren volgens de laatste berekeningen zoveel energie dat ze de coronale opwarming zouden kunnen verklaren."

Vraag:
Is het dan uiteindelijk toch de Zon die sterk medeverantwoordelijk is voor de opwarming?

Energiebalans van de Aarde

In figuur 5 zijn de energiestromen aangegeven vanaf de Zon via de atmosfeer richting Aarde.

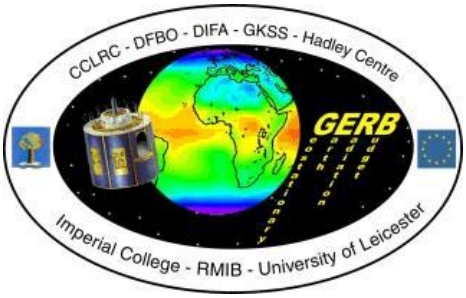

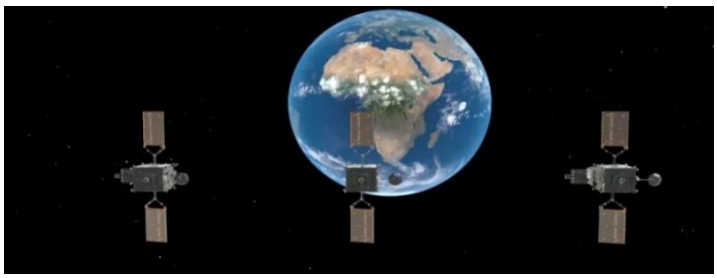
E= C + F
235 =195+40

A= B - C + D
324 =
350-195+169

Figuur 5

De netto opwarming van de Aarde wordt gemeten door het Europese GERB-instrument.
De GERB-sensoren bevinden zich op de METEOSAT satellieten, die in een vaste zogeheten geostationaire positie (ongeveer op 0°W boven de evenaar) staan. Hierdoor kan GERB continu data verzamelen van het voor de sensor zichtbare gebied, dat Afrika, grote delen van Europa en de aan deze werelddelen grenzende zeeën en oceanen omvat. Zie: figuur 6
Het KMI is het centrum voor de verwerking van de GERB gegevens.

METEOSAT satellieten

Figuur 6

Er is onzekerheid over de juistheid van de metingen door satellieten:

Er zijn verschillende manieren om de temperatuur rondom de Aarde te meten. We kunnen directe metingen door thermometers of vanuit luchtballonnen doen om lucht- of zee- oppervlaktetemperaturen te meten. We kunnen de temperatuur van het oppervlak ook meten met behulp van infraroodcamera's vanaf de grond of vanuit de ruimte.
Of we kunnen satellieten gebruiken om de temperatuur in de verschillende lagen van de atmosfeer te meten.

Echter:
Satellieten meten geen temperatuur: Het zijn geen thermometers in de

ruimte.
De satellietgegevens (temperatuur) worden verkregen van zogenaamde Microwave Sounding Units, die de microgolfemissies van zuurstofmoleculen uit brede atmosferische lagen meten. Het omzetten van deze informatie naar schattingen van het temperatuurverloop kent grote onzekerheden.
De onzekerheid in de satellietgegevens is groter dan die van de oppervlaktetemperatuur registratie, die is gebaseerd op directe metingen door thermometers.
De geschatte waarnemings**onzekerheid** bij satellietmetingen is vijf keer zo groot. Zie: literatuurbron 6

Een persoonlijke opmerking:

Het ontbreekt in figuur 5 aan cijfers over warmte opnames door plankton, oceanen, levende wezens, planten, bomen, groente/bloemenkassen en zonnepanelen, die de zonnewarmte grotendeels gebruiken om groei en energie te realiseren. Bovendien is de warmte vanuit het binnenste van de Aarde ook niet meegenomen.

Plankton

Fytoplankton (een combinatie van de Griekse woorden, φυτον(phyton) "plant" en πλαγκτός(planktos) "dwaler") maakt gebruik van fotosynthese, dus zonnewarmte, om energie te verkrijgen, waardoor ze behalve een belangrijke voedselbron, ook van essentieel belang zijn voor het zuurstofgehalte in het water. Fytoplankton staat aan de basis van de voedselketen in het aquatisch milieu' (bron Wikipedia).
De door plankton opgenomen warmte, welke dus niet terug gekaatst wordt naar de ruimte is niet afzonderlijk in de rubriek "Netto geabsorbeerde warmte" vermeld. Zie ook literatuurbron 7

Oceanen

De oceanen beslaan 75 % van het aardoppervlak, dus ook 75 % van de ingestraalde zonnewarmte op Aarde. Het gaat hier om gigantische hoeveelheden warmte, die vooral door het water wordt opgenomen. In figuur 5 wordt wel de warmte (78 W per m^2) genoemd, die voor verdamping nodig is. De warmte die gebruikt wordt voor de opwarming van het oceaanwater is niet afzonderlijk in de rubriek "Netto geabsorbeerde warmte" vermeld.

Levende wezens

Mensen en dieren en zeker koudbloedige dieren gebruiken zonnewarmte om in leven te blijven en welke dus voor het grootste deel niet naar de atmosfeer wordt terug gestraald. Ook hiervan is geen melding gedaan in

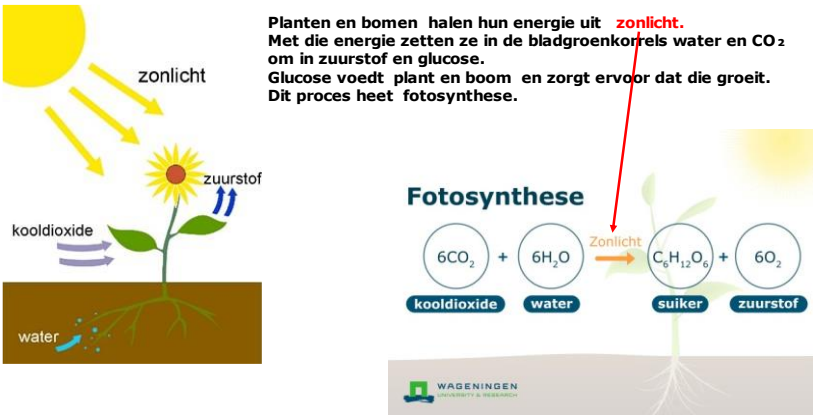
de rubriek "Netto geabsorbeerde warmte".
Denk bijvoorbeeld aan krokodillen.

Krokodillen zijn reptielen en koudbloedig. 's Nachts liggen ze daarom ondergedompeld in het water om warm te blijven en 's ochtends gaan ze het land op om zich te laten opwarmen door de Zon.

Planten

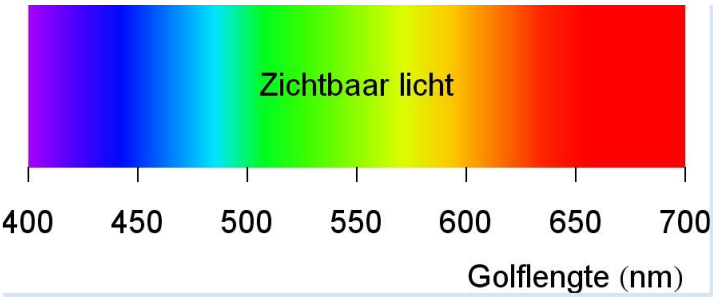
Planten groeien optimaal in hun vroege stadia met voldoende niveaus van blauw spectrumlicht.
Rood licht is nodig voor planten voor een gezonde groei. Interessant genoeg halen planten tijdens fotosynthese de meeste energie uit rood licht.
Ook hiervan is geen melding gedaan in de rubriek "Netto geabsorbeerde warmte".

Planten, bomen, groente/bloemenkassen

Figuur 7

Bomen

GOLFLENGTEN	
Rood licht	627—780nm
Oranje licht	589—627nm
Geel licht	556—589nm
Groen licht	495—556nm
Blauw licht	436—495nm
Violet licht	380—436nm

Hout is een materiaal dat opgebouwd is uit bepaalde moleculen waaronder cellulose en lignine.
Die moleculen absorberen bepaalde golflengten van licht en weerkaatsen andere golflengten van licht.
Het mengsel van de teruggekaatste golflengtes kan door ons als bruin worden waargenomen.
Bruin is donkergeel, donkeroranje of donkerrood.
Blauw licht wordt dus het meest geabsorbeerd door hout
Zie: literatuurbron 8

Figuur 8

Op jaarbasis is de instraling per hectare bos door de Zon 10 miljoen kWh.
Zie: literatuurbron 8
Ik heb geen idee hoeveel bomen er wereldwijd zijn, maar wereldwijd wordt er een gigantische hoeveelheid zonnewarmte door bossen opgenomen.
Ook hiervan is geen melding gedaan in de rubriek "Netto geabsorbeerde warmte".

Zonnepanelen

Zonnepanelen werken met licht met golflengtes tussen 50 en 700 nm.
Ook het licht dat door wolken weerkaatst wordt, het zogenaamde diffuse licht, en op de panelen terecht komt, wordt omgezet.
Een gemiddeld zonnepaneel wekt zo'n 315 kWh = 315.000 Wh per jaar op.
Gemiddeld groeien bomen in ons land met 11,8 m3 per hectare. Het vochtgehalte bedraagt 45%. Dus de droog-hout-productie bedraagt 6.510 kg per hectare. De verbrandingswaarde van een kg hout bedraagt 5 kWh.
Per saldo legt een bos dus per hectare vast 5 x 6.510 = 32.550 kWh.
Op jaarbasis is de instraling per hectare door de Zon 10 miljoen kWh.
Daarmee wordt door een bos 0,325 % van het zonlicht vastgelegd in de vorm van hout.
Zonnepanelen met 18% efficiency halen dus 55 x meer energie uit de Zon dan bomen.
Ook hiervan is geen melding gedaan in de rubriek "Netto geabsorbeerde warmte".
Zie: literatuurbron 9

Volgens dr. Rong Ding – University of New South Wales (Australië), zijn er wereldwijd 2,5 miljard zonnepanelen geïnstalleerd en is de levensduur van een zonnepaneel ongeveer 25 jaar.
Zolang er nog geen oplossing is gevonden voor een milieuvriendelijke verwerking ervan, krijgen we in de jaren 2040-2050 en daarna te maken met een enorm afvalprobleem.

De moraal (schrijft voor wat je mag doen, hoe je je moet gedragen) **van dit artikel**

1. De bovengenoemde absorptie warmte door de Aarde zijn moeilijk in cijfers weer te geven, maar zullen in totaal zeker veel groter zijn dan de 0,9 Watt per m², zoals deze in figuur 5 als "netto geabsorbeerd" vermeld zijn.
Dit betekent ook, dat de cijfers 390 Watt per m² voor "surface radiation" en 324 Watt per m² voor "back radiation" lager zullen uitvallen.
Overigens heeft dit geen effect op de klimaatveranderingen, zoals we die in de praktijk ondervinden.
Het geeft overigens wel een vertekend beeld!

2. In bovenstaand artikel moet het u duidelijk geworden zijn, dat bomen en planten zonnewarmte absorberen en dus een bijdrage leveren aan een vermindering van de aardse opwarming.
Boskap of ontbossing heeft een directe invloed op het klimaat. De regencyclus raakt verstoord en er vindt een grotere opwarming van de bodem plaats door een verandering van de albedo. Albedo is het percentage zonnestraling c.q. warmte, dat wordt teruggekaatst.
Er zijn wetenschappers die de oorzaak van de ondergang van de Mayacultuur in Mexico wijten aan een enorme boskap.
Er vond een flinke bevolkingstoename plaats en voor het noodzakelijke voedsel werden oerwouden gekapt om plaats te maken voor landbouw.
Een groen bladerdak reflecteert meer zonnestraling dan een kale donkere bodem.
Een periode van enorme droogte was het gevolg.

Ode aan de boom

Huidmondjes op hun blad consumeren CO twee
en geven bij daglicht zuurstof voor het leven mee.
S' avonds zijn de zuurstoftentjes moe
en doen ze hun huidmondjes toe.
De bomen voeden hen en sta dus stil bij zo'n wonder.
Wees blij met deze bomen, we kunnen gewoon niet zonder.
Zij zijn met hun grote aantallen, regelaars van ons klimaat.
Laat hen leven, zodat de mensheid niet naar de bliksem gaat.

Ap Cloosterman, 5 december 2021

Het is dan ook onbegrijpelijk, dat de VN toestaat dat er nog steeds illegale boskap wordt gepleegd. Er dient keihard opgetreden te worden!
Het klimaatwelzijn van de totale wereldbevolking staat hiermee op het spel!

3. Het is uitermate kwalijk, dat Frans Timmermans, Ursula von der Leyen, Diederik Samsom, Ed Nijpels, de leden van de totale Europese Commissie met hun volgers en het merendeel van het Nederlandse Parlement elke vorm van overleg over de oorzaken van de weersverandering uit de weg gaan.
Zij moeten toch weten, dat alle maatregelen die tot nu toe zijn genomen om de uitstoot van CO2 terug te dringen niets hebben opgeleverd.

In de Telegraaf van 26 juli 2023 trekt Roderick Veelo flink van leer:

"Als het afremmen van de opwarming je doel is en de bossen je lief zijn, stop dan met alle biomassaverbranding."
Het was de belangrijkste boodschap van de Amerikaanse wetenschapper Tim Searchinger vorige maand aan een groep Tweede Kamerleden.
Of de parlementariërs het dringende advies wilden doorgeven aan klimaatminister Rob Jetten én de Europese Commissie.
[Searchinger is onderzoeker en technisch directeur voor landbouw, bosbouw en ecosystemen bij de internationale milieudenktank World Recources Institute en verbonden aan de Princeton Universiteit. Hij was in Nederland voor een rondetafelgesprek, waar volksvertegenwoordigers zijn oordeel vroegen over biomassa.]

Veelo schrijft verder:
Zolang Eurocommissaris Timmermans de houtkap en boomverbranding het stempel 'duurzaam' blijft geven, kunnen Nederland en de EU de internationale reductieafspraken nakomen, ten koste van het klimaat:

een papieren truc

De ernstige vermaning om te stoppen met biomassa, behoort onderdeel te zijn van het klimaatdebat, zeker in verkiezingstijd.
De papieren truc met biomassa is volksverlakkerij en heeft reeds ontstellende schade aangericht aan milieu en klimaat.
Frans Timmermans is daarvoor in hoge mate verantwoordelijk.

Houtsnippers voor een centrale

Cartoon Mirjam Vissers.

4. Het moet nu toch voor u duidelijk zijn, dat de invloed van CO_2 op een weer- of klimaatverandering niet of nauwelijks meer werkt en dat naar andere oorzaken gezocht moet worden zoals:
* Waterdamp als broeikasgas;
* De verhoogde activiteit van de Zon;
* EL NIŇO effect;

* Uitbarsting onderzeese vulkanen;
* Andere natuurlijke oorzaken.

Het zijn overigens allemaal oorzaken waar de mens weinig of niet op kan anticiperen.
Wij doen er verstandig aan om onze aandacht en praktische uitvoering te richten op adaptatie, maar ook op een verbetering van de Overheid organisatie:

* Onmiddellijk stoppen met niet werkende Green Deal projecten;
* Schone lucht. Streng optreden!
* Tegengaan van milieuvervuiling. Streng optreden!
* Plastic afval niet in het milieu dumpen. Streng optreden!
* Meer groen en bomen;
* Geen donkere kleuren bij gebouwen en wegen: meer reflectie van zonlicht;
* Minder vliegreizen = minder uitlaatgassen en waterdamp;
* Dichter bij het werk gaan wonen = minder verkeer;
* Hemelwater afvoer verbeteren om overstromingen te voorkomen;
* Taak Tweede Kamer: meer aandacht voor maatschappelijke en economische problemen. Geen gekissebis.
  Toelatingseisen op geschiktheid;
* Minder aantal landelijke partijen. Geen 21 partijen, maar hoogstens 5 partijen voor wat betreft 1^e en 2^e Kamer. Minder poldermodel en effectiever. Dus: een kiesdrempel;
* Vak deskundigen aan het roer: zakenkabinet;
* Instemming van de burger bij ingrijpende en kostbare projecten.
* Etc. Etc.

Met dank aan dr.ir. Frans van den Beemt (kernfysicus) voor de review van het CO_2 broeikasgas gedeelte.

Literatuurbronnen

1. https://sciencetalks.nl/greenhouse-gas-co2-should-not-be-feared/
2. https://www.climategate.nl/2020/09/voorwaarts-mars-deel-iv/
3. https://www.climategate.nl/2023/03/de-geringe-invloed-van-co2-op-de-klimaatverandering/
4. https://www.space.com/sun-blasts-highest-energy-radiation-ever-recorded-raising-questions-solar-physics?utm_term=30D1ADA6-99BF-

420C-83DA-DC2CDE55D13E&utm_campaign=58E4DE65-C57F-4CD3-9A5A-609994E2C5A9&utm_medium=email&utm_content=5F32160F-D87D-45CB-863A-94A4F7479AEA&utm_source=SmartBrief

5. https://www.space.com/solar-orbiter-fast-magnetic-waves-sun-coronal-heating

6. https://skepticalscience.com/surface_temperature_or_satellite_brightness.html

7. https://www.climategate.nl/2018/05/zoninstraling-en-fytoplankton/

8. https://www.startpagina.nl/v/wetenschap/aardrijkskunde/vraag/331183/waardoor-hout-bruin/

9. https://www.humsterlandenergie.nl/Studies/files/0d13f6c50c29da04542548b800563f32-25.html

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

UITNODIGING

REGIOBIJEENKOMST VOOR RAADSLEDEN 6 OKTOBER '23

Op vrijdag 6 oktober organiseert de Groene Metropoolregio een regiobijeenkomst voor raadsleden. De bijeenkomst staat in het teken van regionale ruimtelijke ontwikkeling; hoe geven wij uitvoering aan onze regionale ruimtelijke opgave?

REGIONALE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

De ruimtelijke opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur in de regio zijn groot en de ruimte is schaars. Om onze regio in balans te laten groeien met 'meer landschap, meer stad' is het nodig om creatief om slim te clusteren en keuzes te maken. Met alle achttien gemeenten hebben wij uitgangspunten geformuleerd in de verstedelijkingsstrategie.

In opdracht van het Rijk en de provincie is aan een verbreding hiervan gewerkt in het zogenoemde regioarrangement. De realisatie van regionale ruimtelijke ontwikkeling is een langjarige samenwerking tussen veel partijen. Het vindt plaats op meerdere gebiedsniveaus en heeft uiteindelijk doorwerking in lokaal omgevingsbeleid. Over regionale ruimtelijke ontwikkeling en hoe wij dit samen willen vormgeven, daar gaan wij graag over met u in gesprek. Per deelgebied zullen wij inzoomen op de ruimtelijke opgave aldaar.

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

6 OKTOBER 2023

PROGRAMMA

12.00 - 13.15 uur lunch optioneel

13.30 – 14.30 uur regionale ruimtelijke ontwikkeling; hoe geven wij uitvoering aan onze regionale ruimtelijke opgave?

14.30 – 16.00 uur inzoomen op het gebiedsprogramma van ieder deelgebied

17.00 uur einde bijeenkomst

Het programma wordt samengesteld in samenspraak met de Regio Agendacommissie (RAC). De definitieve uitnodiging met programma ontvangt u via uw griffie in de week van 22 september.

AANMELDEN

Aanmelden kan bij George van der Woude, secretaris van de RAC: g.van.der.woude@nijmegen.nl.

Aanmelden is mogelijk tot 1 oktober. Dieetwensen kunt u bij uw aanmelding doorgeven.

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

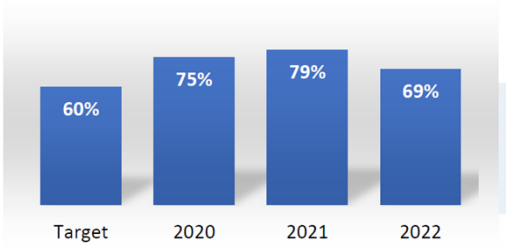
Onderwerp
Jaarverslag 2022 Buurtbemiddeling

Adviseur	: K. Schaap
Portefeuillehouder	: E. Weststeijn
Datum	: 22 augustus 2023

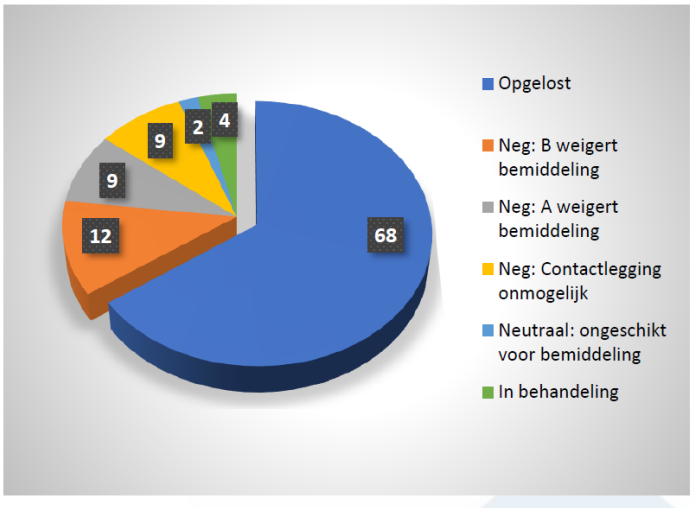
Aan de Raad

Inleiding
De gemeenten Rheden, Doesburg en Rozendaal financieren samen met de woningcorporaties die in deze drie gemeenten actief zijn al jarenlang het project 'Buurtbemiddeling'. Buurtbemiddeling is een landelijk breed toegepaste wijze om buren te ondersteunen om problemen op te lossen door het maken van redelijke afspraken. Het betreft veelal zaken als geluidsoverlast, tuin/buitenproblemen en pesten/treiteren. Welzijnsorganisatie Stichting Rijnstad voert voor onze gemeente de werkzaamheden uit. Getrainde vrijwillige bemiddelaars en enkele (professionele) coördinatoren ondersteunen buren om het onderlinge contact te herstellen en zelf met oplossingen te komen. De bemiddelaars geven geen eigen mening over het burenconflict. Ze hebben een geheimhoudingsplicht. De werkwijze is (landelijk) gecertificeerd en AVG-proof. Jaarlijks legt Rijnstad verantwoording af over de werkwijze in een jaarverslag. We bieden u het jaarverslag 2022 ter informatie aan.

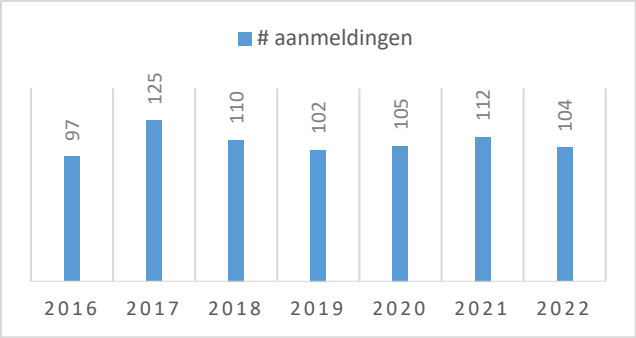
Buurtbemiddeling is al jaren een effectief instrument om conflicten tussen buren op te lossen
Het jaarverslag 2022 laat zien dat van de aangemelde zaken 69% positief is afgehandeld (zie figuur 1). Dat is, net als voorgaande jaren, meer dan de target van 60% (zie figuur 2) maar minder dan de jaren daarvoor. Het totaal aanmeldingen bedroeg dit jaar 104; een lichte daling ten opzicht van vorig jaar en een 'normaal' niveau ten opzicht van de jaren daarvoor (zie figuur 3). Het betreft totaalaantallen voor Rheden-Doesburg-Rozendaal opgeteld.

Figuur 2: totaal positief resultaat 2020-2022

Figuur 1: resultaat bemiddeling 2022

Figuur 3: aantal aanmeldingen per jaar

Buurtbemiddeling in Rozendaal
Het aantal Rozendaalse gevallen waarin Buurtbemiddeling wordt ingezet is al jaren laag en varieert van 1 tot 4 (4 in 2020; 1 in 2021; en 2 in 2022). Het Buurtbemiddelingsproject is ooit opgestart mede op verzoek van de politie om de politie niet, of minder, met burenruzies te belasten. Hoewel dit in Rozendaal minder speelt dan in de andere gemeenten in onze basiseenheid IJsselwaarden (Rheden en Doesburg) participeren wij wel al vanaf de start in dit project. Enerzijds vanuit solidariteit richting de gemeenten waarmee we veel samenwerken op het brede terrein van OOV (politie, brandweer, afstemming APV, met Rheden ook sociaal domein dat soms raakvlakken heeft met casuïstiek bij buren(ruzies); anderzijds omdat we, áls het nodig is Buurtbemiddeling in te zetten in onze gemeente, de inhoudelijke meerwaarde bewezen zien. Voor alle overige ontwikkelingen en nadere detailinformatie verwijzen we u naar het jaarverslag.

Stuurgroep
De stuurgroep Buurbemiddeling, bestaande uit de drie portefeuillehouders (burgemeesters) en vertegenwoordigers vanuit de betrokken woningcorporaties, heeft dit jaarverslag op 29 juni 2023 besproken en de opstellers gecomplimenteerd met het verslag, waarbij het stabiele beeld over de afgelopen jaren is benadrukt.

Convenant
Rijnstad werkt op basis van een convenant voor de periode 2023 tot en met 2025. Op basis hiervan is inmiddels de uitvoeringsovereenkomst voor 2024 ondertekend.

Financiën
De kosten voor Buurtbemiddeling worden voor 50% gedragen door de drie gemeenten en voor 50% door vier woningcorporaties (waarvan alleen Portaal bezit heeft in Rozendaal). De bijdrage van de gemeenten is gebaseerd op inwoneraantal. Dit komt voor Rozendaal voor de nieuwe convenants-periode neer op een jaarlijkse bijdrage van rond de € 1.000 (incl. 3% jaarlijkse inflatie). In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met dit bedrag.

Ester Weststeijn,
burgemeester

Jaarverslag 2022

Buurtbemiddeling
opent deuren

Rheden, Rozendaal en Doesburg

Buurtbemiddeling wordt mogelijk gemaakt door:

GEMEENTE DOESBURG

gemeente Rheden

GEMEENTE ROZENDAAL

WOONSERVICE IJSSELLAND

VELUWONEN mijn huis

POLITIE
« waakzaam en dienstbaar »

PORTAAL

vivare

Inhoudsopgave:

Pagina 4	Voorwoord
Pagina 5-6	Korte samenvatting
Pagina 7	Algemeen: Corona, toename zaken en bemiddelaars
Pagina 8	Algemeen: opvallend, complexe zaken
Pagina 9	Doelstelling en cijfers
Pagina 10	Resultaat bemiddelingszaken
Pagina 11	Overzicht complexe zaken
Pagina 12	Verwijzingen
Pagina 13	Bemiddelingsgesprekken
Pagina 14	Huurders en kopers
Pagina 15	Resultaat per gemeente
Pagina 16	Aard van de klachten
Pagina 17	Aanmeldingen per gemeente
Pagina 18	Algemene gegevens

Voorwoord:

In 2022 bestaat Buurtbemiddeling 25 jaar in Nederland.

De 1ste projecten starten in Zwolle en Rotterdam. Inmiddels zijn er 300 gemeenten (88%) die Buurtbemiddeling aanbieden als middel om geschillen tussen buren op te lossen. Gemeenten, wooncorporaties, politie, hulpverlening en welzijnsorganisaties werken samen om Buurtbemiddeling te laten slagen en dat lukt! In het hele land komen er rond de 24.000 aanmeldingen binnen. In 70% van de zaken wordt er aangegeven dat er een positieve oplossing is gevonden.

Landelijk gezien is er een toename van 3% in de aanmeldingen. Dat zien we ook in Rheden, Rozendaal en Doesburg. Vooral de afgelopen jaren lopen de aanmeldingen op. De afgelopen 5 jaar hebben we, door allerlei oorzaken, steeds meer meldingen binnengekregen van buren of verwijzers.

“Het is belangrijk om in een vroeg stadium burenconflicten op te lossen en als buren een conflict op te lossen. Onbehandelde en niet opgeloste burenruzies kunnen blijvende gevolgen hebben” aldus ambassadeur van Buurtbemiddeling mr Frank Visser.
Langdurig overlast hebben geeft buren veel stress. Vroegtijdige inzet van Buurtbemiddeling kan een gedeelte van die stress wegnemen. Je verhaal kwijtkunnen en iemand die de tijd neemt om je te horen is van essentieel belang. Samen om de tafel gaan en in alle rust met een neutrale partij erbij praten helpt om een oplossing te vinden voor de ervaren overlast. Bemiddelaars helpen buren met het voeren van lastige gesprekken.

Opvallend is in het afgelopen jaar dat we merken dat buren minder verdraagzaam zijn naar elkaar. We zien een toename van grensoverschrijdend gedrag zoals agressie, discriminatie en racistische opmerkingen. Mensen zijn veeleisend en dwingend naar elkaar. Corona, de inflatie en de oplopende energieprijzen en de daarbij behorende spanningen hebben een weerslag op de verdraagzaamheid van mensen. We wonen dicht op elkaar, mensen zijn meer op zichzelf gericht en leefpatronen en -gewoonten verschillen van elkaar door de diversiteit in de samenleving. Kunst is om daar een passende interventie op toe te passen, een uitdaging!

Landelijke topics zijn op dit moment: complexe zaken en de daarbij behorende aangepaste werkwijze, onderzocht wordt of er studentenbemiddeling moet ontstaan en er zijn zorgen om de instroom van aanmeldingen van mensen die de Nederlandse taal niet beheersen.

Nadat de harde lockdown van het laatste kwartaal van 2021 in januari 2022 overging in versoepelende maatregelen, hebben we in het eerste kwartaal van 2022 langzamerhand het bemiddelen (zodat we dat gewend waren voor de corona epidemie) kunnen oppakken.
De bemiddelaars gaan met enthousiasme weer op pad en langs buren om hun verhaal te horen en te kijken of we hen kunnen bewegen om met elkaar in gesprek te gaan om hun verschillen op te lossen.

Heleen Woelders, Februari 2023

Korte samenvatting:

cijfers: gaan over 1 januari tot 31 december 2022	gecertificaat: we zijn landelijk gecertificeerd met een PLUS	stuurgoep: zegt Rijnstad toe te mogen uitvoeren in 2023-2025

104 aanmeldingen	• in **55** zaken gaan de bemiddelaars op pad • **45** zaken zijn door de coördinator afgehandeld • **4** zaken zijn nog in behandeling
71 gewone zaken en	• **22** complexe zaken • **6** meerpartijenzaken • **3** terugkeerzaken • **2** zaken ongeschikt
Aanmeldingen	• **99%** in behandeling genomen • **69%** is positief afgesloten
Bemiddelingsgesprekken	• er zijn **10** bemiddelingsgesprekken geweest • alle **10** zijn succesvol afgesloten • er zijn **10** bemiddelaars

Aanmeldingen:

Uit de gemeente Rheden 99, Doesburg 3 en Rozendaal 2	meer vanuit eigen initiatief	meeste van buren die huren
meer aanmeldingen via website	buren bellen en mailen om zich aan te melden	veel samenwerking met wijkteams en andere verwijzers

Top 3 van overlast:

Verder:

belangrijk

- uiteindelijk positief resultaat behoeft niet altijd een bemiddelingsgesprek
- hebben we een signalerende functie

AVG

- hebben we met verwijzers een verwerkingsovereenkomst afgesloten
- we registeren niet meer de leeftijdscategorie en de gezinssamenstelling

Algemeen:

Corona en aanmeldingen

Landelijk gezien groeit Buurtbemiddeling nog steeds, in 88% van de gemeenten wordt Buurtbemiddeling aangeboden. Landelijk gezien stijgt het aantal meldingen met 3% tijdens de coronapandemie (zomer 2020-voorjaar 2022)

In de periode van de pandemie pakt ieder project Buurtbemiddeling het anders aan. Sommige projecten liggen stil, en andere projecten hebben veel digitaal bemiddeld.

In Rheden, Rozendaal en Doesburg hebben we vanaf het begin van de coronacrisis doorgewerkt en buren te woord gestaan. Er zijn allerlei creatieve oplossingen bedacht om toch fysiek en met de geldende coronaregels met elkaar in gesprek te gaan. Buren geven aan dat ze meer overlast ervaren van (thuiswerkende) buren. De leefbaarheid komt in het geding.

Het digitale bemiddelen, waar ook landelijk mee werd geëxperimenteerd, beviel niet zo goed in RRD. De corebusiness van Buurtbemiddeling: tegenover elkaar zitten en fysiek in gesprek gaan, is bij het digitale bemiddelen niet aanwezig. Buren lijken minder betrokken en aanwezig. We hebben besloten daarmee te stopen en andere oplossingen te zoeken.

Toename

Landelijke topics zijn op dit moment de toename van complexe zaken en de daarbij behorende aangepaste werkwijze, meer studentenhuizen die om bemiddeling vragen en de instroom van meldingen van mensen die de Nederlandse taal nog niet beheersen.
Bij aanmeldingen van mensen die de Nederlandse taal niet beheersen maken we gebruik van betaalde tolken. Wij hebben de ervaring dat als we familie/gezinsleden gebruiken voor het tolken, dat weer andere problemen oplevert. We ervaren cultuurverschillen in houding (niet neutraal) en de vertaling (directe taal hier is vaak niet respectvol voor vertaling in andere talen)

We proberen alle buren die ons benaderen telefonisch te spreken, het verhaal van hen aan te horen, te coachen, tips te geven en daar waar nodig door te verwijzen.
We hebben onze werkwijze behoorlijk moeten aanpassen: fysiek bemiddelen mocht niet tijdens de lockdowns en dat heeft zijn weerslag gehad op de inzet van bemiddelaars. De coördinator handelde meer zaken af. Nu draait dat zich weer om: meer bemiddelaars in die zaken op pad gaan en bemiddelen.

Bemiddelaars

We hebben de afgelopen twee jaar te maken gehad met een grote uitval van vrijwillige bemiddelaars. Redenen daarvoor zijn divers. Inmiddels zijn er nieuwe bemiddelaars begonnen en gaan er in januari 2023 nog 2 de basistraining volgen.

Opvallend
Wat opviel was dat buren in 2021 en 2022, ondanks de behoorlijke overlast die ze hadden, goed en begripvol reageerden toen we aangaven dat we nog niet fysiek mochten bemiddelen.
Omdat we vanaf januari 2022 telefonische intakes hebben gedaan, en buren konden aangeven of ze een bemiddelingsgesprek wilden, konden we vanaf maart meteen een aantal bemiddelingsgesprekken organiseren.

Complexe zaken
In RRD zijn van de aanmeldingen 21% complexe zaken. Dat betekent dat hulpverleners zijn betrokken bij buur A en soms ook bij buur B.
6% van de aanmeldingen zijn meer partijenzaken. In deze zaken zijn er meerdere buren A die overlast ervaren van buur B of andersom.

De complexe zaken en meer partijenzaken hebben we een aangepaste manier van bemiddelen. Dat kost meer tijd van zowel coördinator als bemiddelaars. We moeten in deze zaken hulpverleners en meerdere buren betrekken bij het bemiddelproces en intakegesprekken.
In nog complexere zaken zetten we, net zoals vorige zomer, mediators in die tegen een maatschappelijke vergoeding deze zaken oppakken. Het betreft zaken met complexe multi problematiek.

Bemiddeling Extra
Van maart 2021 t/m maart 2022 heeft de pilot: Bemiddeling Extra gelopen met subsidie van de Raad voor Rechtsbijstand. Een aanvullende dienst van Buurtbemiddeling. Bemiddeling Extra pakt complexe zaken waar zicht is op juridische procedures. Dat doen we door betaalde mediators in te zetten.

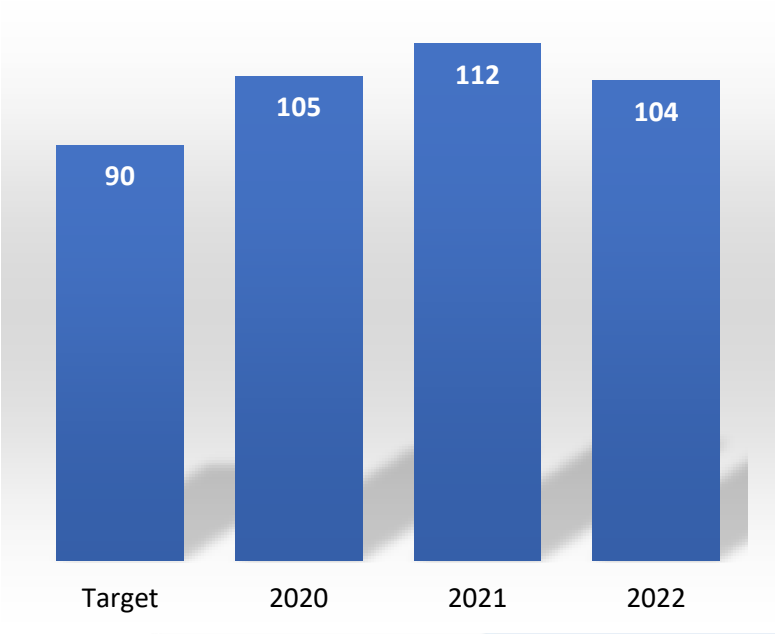
Het is een laagdrempelige manier voor buren/partijen om een uit de hand gelopen, lang slepend conflict, op te lossen. Door de methodiek, die een combinatie is van bemiddelen en mediation, worden buren gedwongen om echt naar elkaar te luisteren. Men krijgt inzage in wat de moverende redenen zijn van de ander en van zichzelf, en kan er inzicht en erkenning naar elkaar toe ontstaan.

Doelstelling en cijfers 2022

Aanmeldingen 2020-2022

	Target	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Aangemelde zaken	**90**	**104**		**112**		**105**	
Geschikte zaken		102	98%	112	100%	102	97%
Ongeschikte zaken		2	2%	0	0%	3	3%
Aangemelde zaken							
Gewone zaken		71	68%	73	65%	68	65%
Complexe zaken		22	21%	25	22%	17	16%
Meerpartijenzaken		6	6%	6	5%	7	6%
Terugkeerzaken		3	3%	5	5%	8	8%
Coachingszaken		0	0%	3	3%	2	2%
Ongeschikte zaken		2	2%	0	0%	3	3%

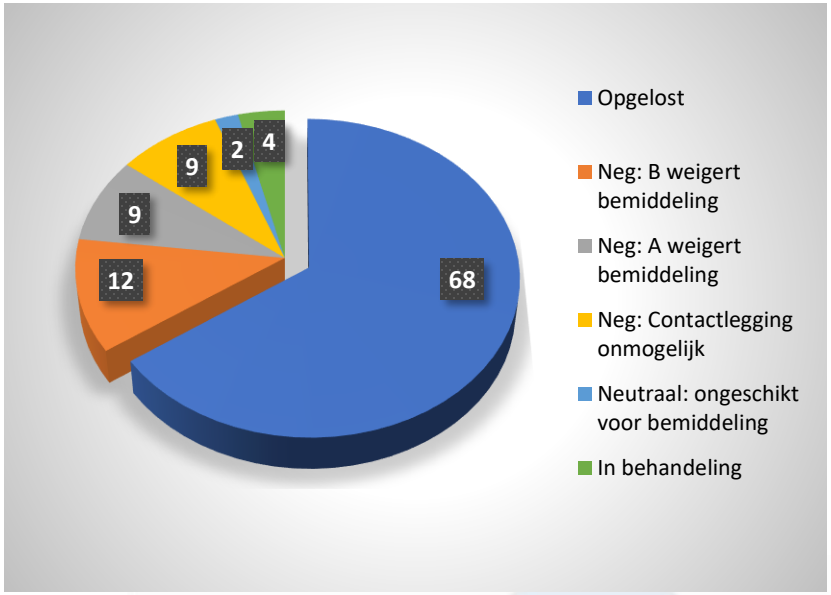
Aanmeldingen 2020-2022

Resultaat bemiddelingszaak/proces

	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Opgelost						
Pos: Informatie en advies gegeven	19	18%	22	20%	22	21%
Opgelost na intakegesprekken	17	16%	3	3%	8	8%
Opgelost na bemiddelingsgesprekken	10	9%	5	4%	8	8%
Opgelost na coaching	1	1%	3	3%	9	8%
Opgelost door warme doorverwijzing	6	6%	3	3%	9	8%
Opgelost door verhuizing	2	2%	0	0%	2	2%
Pos: A zelf in actie	12	12%	38	34%	13	12%
Opgelost door aanpassing woonsituatie	1	1%	9	8%	1	1%
Niet opgelost						
Neg: B weigert bemiddeling	12	12%	10	9%	8	8%
Neg: A weigert bemiddeling	9	9%	6	5%	3	3%
Neg: Contactlegging onmogelijk	9	9%	5	4%	13	12%
Geen oplossing	0	0%	1	1%	0	0%
Neutraal						
Neutraal: ongeschikt voor bemiddeling	2	2%	0	0%	3	3%
In behandeling	4	3%	7	6%	6	6%
Totaal	**104**	**100**	**112**	**100**	**105**	**100**

Resultaat bemiddelingszaak/proces 2022

'Opgelost' in bovenstaande taart is een samenvoeging van de volgende onderdelen: Informatie en advies gegeven, opgelost na intakegesprekken, opgelost na bemiddelingsgesprekken, opgelost na coaching, opgelost door warme doorverwijzing, A is zelf in actie en opgelost door aanpassing woonsituatie.

Complexe zaken

	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Afgehandeld door coördinator	9	41%	16	64%	14	74%
Afgehandeld door bemiddelaars	10	45%	7	28%	4	21%
In behandeling	3	14%	2	8%	1	5%
Totaal	**22**	**100**	**25**	**100**	**19**	**100**
Resultaten						
Positief afgerond	14	64%	18	72%	13	68%
Niet opgelost	5	23%	5	20%	5	26%
In behandeling	3	13%	2	8%	1	6%

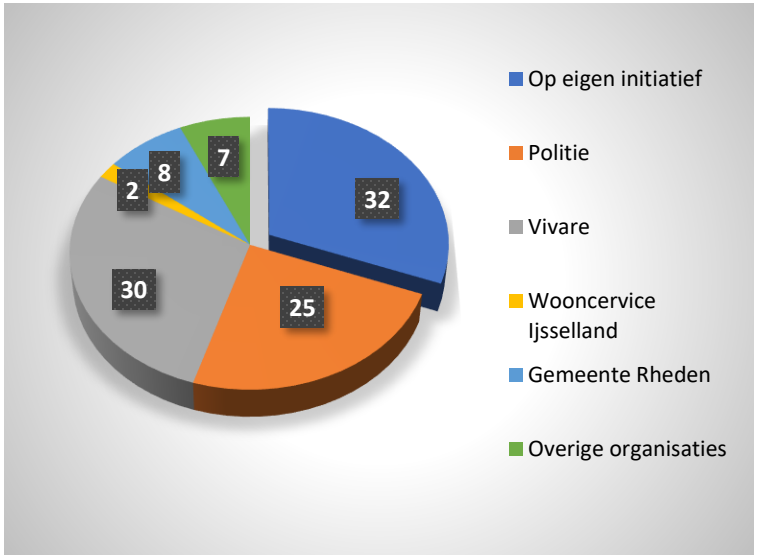
Resultaat complexe zaken

	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Informatie en advies gegeven	5	23%	5	20%	7	37%
Opgelost na bemiddelingsgesprek	4	18%	1	4%	0	0%
Opgelost na intake	1	5%	1	4%	0	0%
Warme doorverwijzing	3	13%	1	4%	5	26%
Opgelost na coaching	0	0%	1	4%	1	5%
A zelf in actie	0	0%	8	32%	0	0%
Opgelost door aanpassing woonsituatie	1	5%	1	4%	0	0%
B weigert bemiddeling	3	13%	3	12	2	11%
A weigert bemiddeling	1	5	1	4	0	0%
Contactlegging onmogelijk	1	5	0	0	1	5%
Geen oplossing	0	0	1	4	2	11%
In behandeling	3	13	2	8	1	5%
Totalen	**22**	**100**	**25**	**100**	**19**	**100**

Aantal verwijzingen

	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Op eigen initiatief	32	31%	37	33%	35	33%
Politie	25	24%	24	21,4%	33	31%
Vivare	30	29%	28	25%	21	20%
Woonservice IJsselland	2	2%	9	8%	3	3%
Veluwonen	0	0%	0	0%	1	1%
Portaal	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal woningcorporaties	**32**	**31%**	**37**	**33%**	**25**	**24%**
Gemeente Rheden	8	7%	7	6,2%	4	4%
Gemeente Doesburg	0	0%	0	0%	0	0%
Gemeente Rozendaal	0	0%	0	0%	1	1%
Overige organisaties	7	7%	6	5,4%	7	7%
Onbekend	0	0%	1	1%	0	0%
Totaal gemeenten/overig	**15**	**14%**	**3**	**12,6%**	**12**	**12%**
	104	**100**	**112**	**100**	**105**	**100**

Verwijzers 2022

Aanmeldingen behandeld door inzet vrijwilligers/coördinator

	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Door vrijwilligers afgehandeld	55	53%	37	33%	42	40%
Door coördinator afgehandeld	45	43%	68	61%	57	54%
Nog in behandeling	4	4%	7	6%	6	6%
	104	**100**	**112**	**100**	**105**	**100**

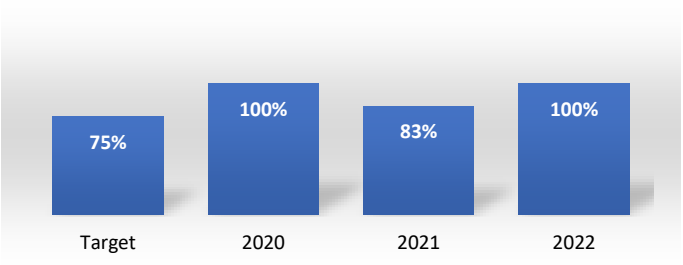
Overig

Minimaal gecertificeerde vrijwilligers	Target	2022
	8	10

Bemiddelingsgesprekken

	Target	2022	2022	2021	2020
Totaal		**10**			
Succesvol	**75%**	10	100%	83%	100%
Niet succesvol		0	0%	17%	0%

Succesvolle bemiddelingsgesprekken 2020-2022

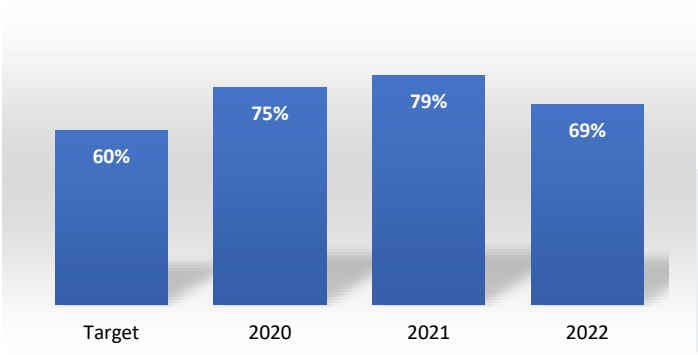

Afgesloten zaken

	Target	2022	2021	2020
Geslaagde zaken	**60%**	69%	79%	75%
Overige en niet geslaagde zaken*		31%	21%	25%

*) Onder 'Overige en niet geslaagde zaken' wordt verstaan dat het contact leggen met buren mislukt is, het bemiddelingsgesprek niet tot een oplossing heeft geleid, buren hun deelneming aan bemiddeling weigerden of buren onbereikbaar waren.

Totaal positief resultaat 2020-2022

Huurders wooncorporatie eerste partij

	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Vivare	58	91%	56	80%	55	81%
Woonservice IJsselland	2	3%	14	20%	10	15%
Veluwonen	0	0%	0	0%	1	1%
Overige wooncorporaties	4	6%	0	0%	2	3%
Totaal	**64**	**100**	**70**	**100**	**68**	**100**

Verhouding huur-koopwoningen

	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Huur corporatie	64	61%	70	63%	68	65%
Koop	34	33%	35	31%	33	31%
Particuliere verhuur	2	2%	1	1%	0	0%
Koop/huur onbekend	4	4%	6	5%	4	4%
Totaal	**104**	**100**	**112**	**100**	**105**	**100**

Direct verwezen aanmeldingen

	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Politie	3	23%	4	23%	9	39%
Woonservice IJsselland	1	8%	6	35%	3	13%
Vivare	2	15%	3	18%	3	13%
Gemeente Rheden	2	15%	1	6%	0	0%
Gemeente Rozendaal	0	0%	0	0%	1	4%
Gemeente Doesburg	0	0%	0	0%	0	0%
Overige organisaties waaronder: - Maatschappelijke dienstverlening	5	39%	3	18%	7	31%
Totaal	**13**	**100**	**17**	**100**	**23**	**99**

Verwijzingen per gemeente

	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Gemeente Rheden	99	95%	94	84%	87	83%
Gemeente Doesburg	3	3%	17	15%	14	13%
Gemeente Rozendaal	2	2%	1	1%	4	4%

Resultaten per gemeente/aard van de klachten

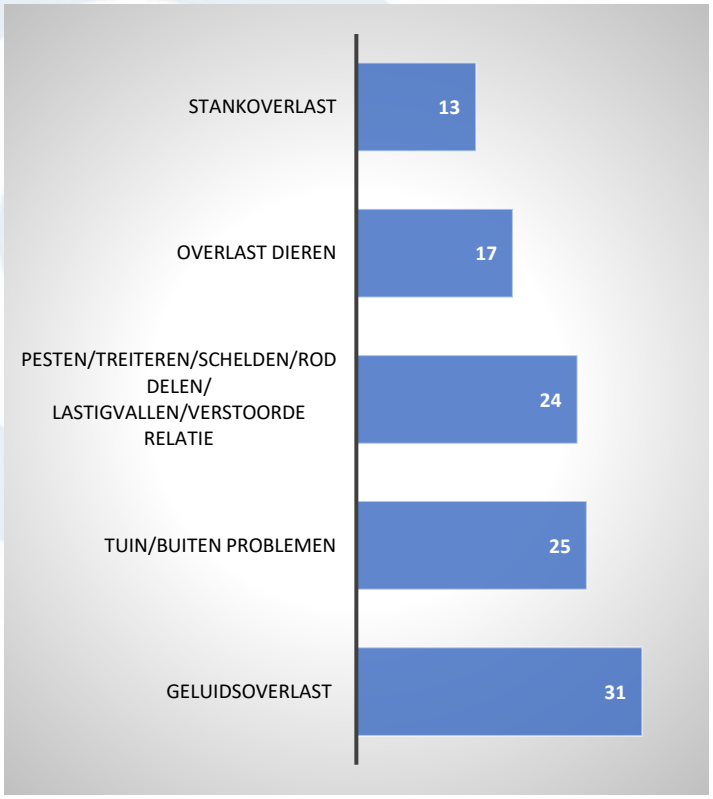
(Er kunnen meerdere klachten in één zaak zijn)

Doesburg	**2022**	**2021**	**2020**
Geluidsoverlast	2	10	5
Pesten/treiteren/schelden/roddelen /lastig vallen/verstoorde relatie	0	4	6
Overlast dieren	1	2	2
Tuin/buiten problemen	0	8	3
Bedreiging/intimidatie	0	3	1
Stankoverlast	2	1	3
Overlast kinderen	0	2	0
Vernielingen	0	0	1
Parkeerproblemen	0	2	0
Rommel/troep	0	2	0
Overig	0	1	1

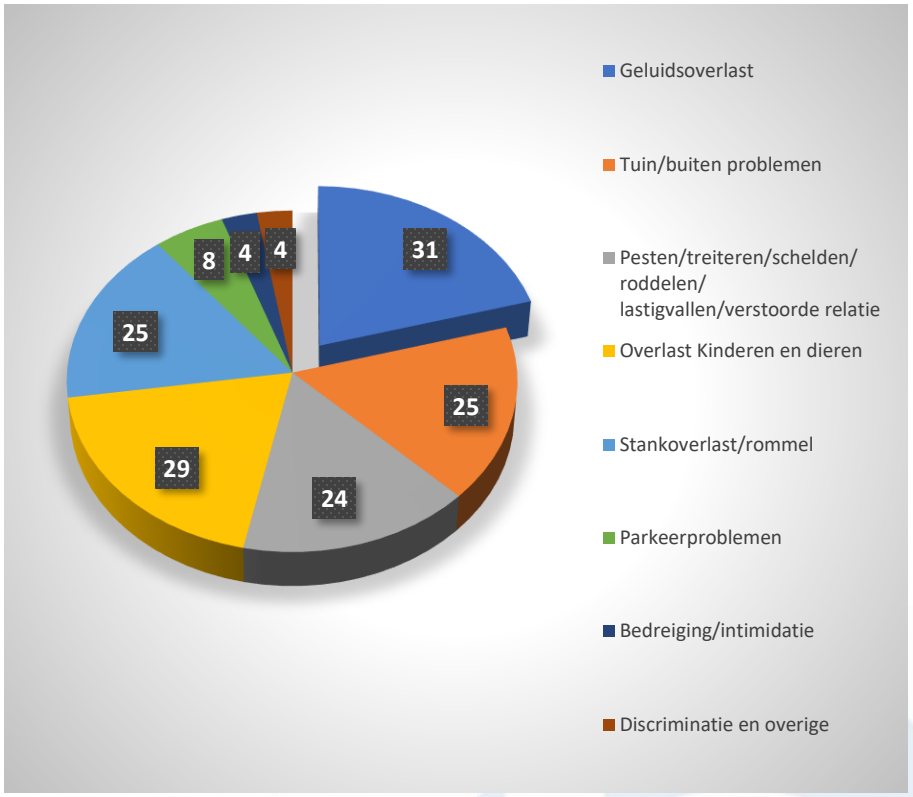
Rozendaal	**2022**	**2021**	**2020**
Geluidsoverlast	1	1	0
Tuin/buiten problemen	1	1	1
Overlast dieren	0	0	1
Overlast kinderen	0	1	0
Rommel/troep	0	1	0
Pesten/treiteren/schelden/roddelen /lastig vallen/verstoorde relatie	1	1	3
Parkeerproblemen	1	0	2

Rheden	**2022**	**2021**	**2020**
Geluidsoverlast	48	51	36
Pesten/treiteren/schelden/roddelen/ lastigvallen/verstoorde relatie	23	39	28
Tuin/buiten problemen	24	42	18
Bedreiging/intimidatie	4	15	3
Overlast dieren	16	14	15
Stankoverlast	11	5	2
Vernielingen	0	4	1
Parkeerproblemen	7	5	2
Overlast kinderen	12	7	7
Overig	3	1	2
Rommel/troep	12	6	4
Discriminatie	1	5	1

Aard van de klachten: top 5

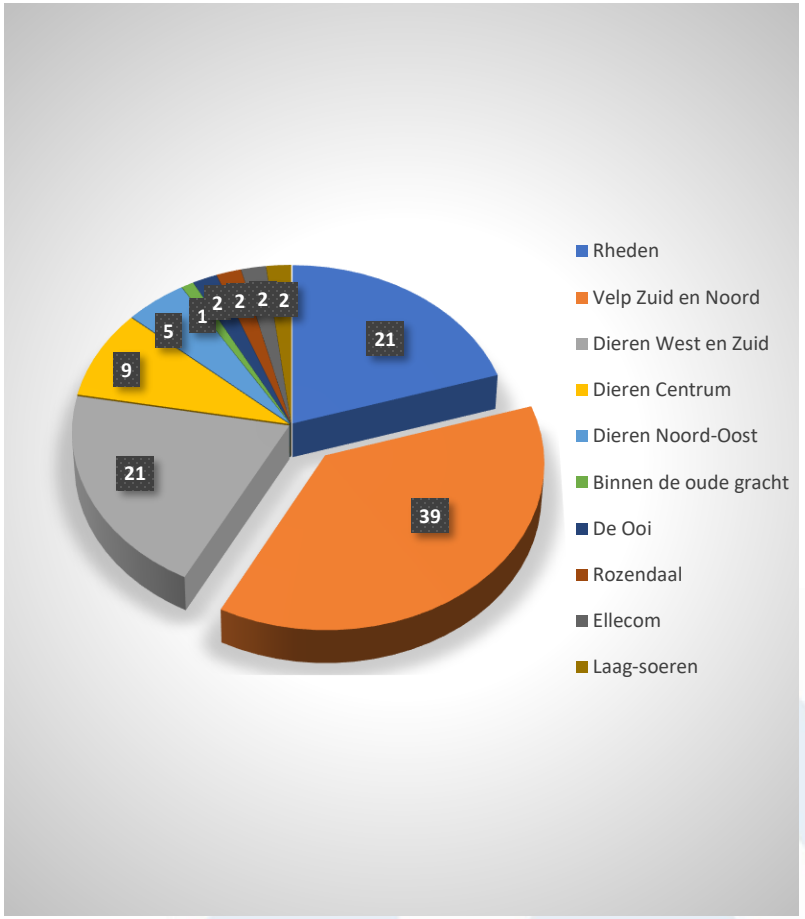
Aard van de klachten 2022

Aanmeldingen per dorp/wijk

	2022	2022%	2021	2021%	2020	2020%
Doesburg						
Beinum (I en II)	0	0%	7	6%	5	5%
Noordelijk en Zuidelijk Molenveld	0	0%	6	5%	1	1%
Noord-Oost	0	0%	1	1%	0	0%
Binnen de oude gracht	1	1%	2	2%	6	5%
De Ooi	2	2%	1	1%	2	1%
Rozendaal	2	2%	1	1%	4	4%
Velp						
Velp Zuid	34	33%	23	20%	23	22%
Velp Noord	5	5%	4	3%	4	4%
Dieren						
Dieren West	15	14%	14	12%	16	15%
Dieren Centrum	9	8%	8	8%	4	4%
Dieren Zuid	6	6%	3	3%	4	4%
Dieren Noord-Oost	5	5%	10	9%	5	5%
Rheden	21	20%	25	22%	20	19%
De Steeg	0	0%	2	2%	4	5%
Ellecom	2	2%	2	2%	2	1%
Spankeren	0	0%	1	1%	0	0%
Laag-soeren	2	2%	2	2%	5	5%
Totaal	**104**	**100**	**112**	**100**	**105**	**100**

Aanmeldingen per plaats/wijk 2022

Algemene gegevens bewoners gemeenten versus BBM RRD en CCV

	RRD 2022	Benchmark CCV 2021 landelijk	Hoe doen we het in RRD?
Bewonersaantallen	57.000	68.000	
Aanmeldingen	104	92	Ruim voldoende
In behandeling genomen	99%	70%	Ruim voldoende
Positief afgeronde zaken	69%	72%	Voldoende
Uren coördinator	18	17	Voldoende
Uren ondersteuning	-	2	-
Aantal vrijwilligers	14	16	Voldoende
Begroting	61.725	60.000, -	Voldoende

Bijlage 1:

IK SPREEK NOG GEEN NEDERLANDS.
BUURMAN
WIL JE ME HELPEN?
GOEDE BUREN
BETERE BUURTEN
Nederlands als nieuwe taal is erg moeilijk.
Deze kaart helpt met contact leggen.

rijnstad

De Wiltstraat 6
6821 CE Arnhem
T (026) 312 77 00
www.rijnstad.nl

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Stand van zaken Masterplan Veluwezoom

Adviseur : H. Jacobsen
Portefeuillehouder : S. Warmerdam
Datum : 15 augustus 2023

Aan de Raad

Inleiding
Het is inmiddels een jaar geleden dat uw raad het Masterplan Veluwezoom en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma vaststelde. Via deze memo stelt het college u graag op de hoogte van de huidige stand van zaken. De inhoud van de memo is (grotendeels) ook aan de orde gekomen tijdens de fietstocht met de leden van uw raad en de raad van Rheden op 17 juni jl. De presentatie die op dat moment is gegeven is als bijlage bijgevoegd.

Programmaorganisatie
De voorbereiding en uitvoering van de deelprojecten uit het Masterplan en Uitvoeringsprogramma worden uitgevoerd door de programmaorganisatie Masterplan Veluwezoom. In deze programmaorganisatie zijn de drie initiatiefnemers (Natuurmonumenten, gemeente Rozendaal, gemeente Rheden) van het Masterplan (ambtelijk) vertegenwoordigd. De programmaorganisatie wordt bestuurlijk aangestuurd door een gezamenlijke stuurgroep, die wordt voorgezeten door wethouder P. Hofman van de gemeente Rheden. Rozendaal wordt vertegenwoordigd door wethouder S. Warmerdam. Natuurmonumenten wordt vertegenwoordigd door de gebiedsmanager Veluwezoom M. Bakker. De stuurgroep ene programmaorganisatie opereren binnen de door de raden raad gestelde kaders. Afwijking van de kaders geschiedt alleen met instemming van de raden en de directie van Natuurmonumenten. De programmaorganisatie is op 1 januari 2023 van start gegaan.

Er is niet direct met alle 24 deelprojecten gestart. Op basis van de planning, de beschikbare middelen, de eisen uit de Regiodeal, de bijdrage aan het principe van het Masterplan en de samenhang tussen de projecten is gestart met de volgende 14 deelprojecten:

- B1: Bezoekerscentrum
- B2: Manegeterrein
- B5: Parkeerplaatsen sluiten
- C1: Stationsaanpassing
- D1: Belevingsroutes
- D2: Spreiding bezoekers
- E1: afsluitingen gemotoriseerd verkeer + versnelling!
- E3: Categorisering/veiligheid
- E4: Bordenplan
- E6: Duurzaam vervoer
- F1: bewegwijzering regionaal
- F2: PRIS
- G1 en G2: Monitoring natuur en verkeer

Zodra er meer middelen beschikbaar komen, kunnen projecten aan de lijst worden toegevoegd.

Afsluitingen
In het Masterplan is een belangrijke rol weggelegd voor de afsluitingen van de doorgaande wegen over de Posbank in de weekenden en de maanden juli en augustus. De raden hebben bij de behandeling van het Masterplan in juni 2022 gesproken over de wijze van uitvoering van deze afsluitingen.Op dat moment is aangegeven dat op een later moment een keuze zou worden gemaakt tussen een fysieke afsluiting en afsluiting met camera's. De stuurgroep heeft deze keuze inmiddels gemaakt op basis van een aantal criteria:

- Effectiviteit;
- Verkeersveiligheid;
- Handhaafbaarheid;
- Kosten;
- Privacy.

Er is gekozen voor het realiseren van een zogenaamde 'poortconstructie' in combinatie met flexibele bebording (zie de afbeelding in bijgevoegde presentatie van 17 juni). Deze oplossing is voor alle deelnemers verkeersveilig, doet geen inbreuk op de privacy en zorgt ervoor dat verkeersdeelnemers zich bewust zijn van het binnenrijden van een gebied waar dat (tijdens de afsluitingen) niet is toegestaan. Er zal, zeker in de beginperiode, extra worden ingezet op handhaving door BOA's van de gemeente en Natuurmonumenten en, indien excessen optreden, kan de handhaving worden uitgebreid met mobiele camera's. De kosten van de oplossing passen binnen de kaders van het Masterplan.

Planning van de afsluitingen
Om de wegen in het plangebied te kunnen afsluiten zal een nieuw verkeersbesluit moeten worden genomen door zowel de gemeente Rheden als Rozendaal. Het verkeersbesluit zal door beide gemeenten op het zelfde moment worden aangevraagd. Vooralsnog wordt uitgegaan van 3^{e} kwartaal 2023. In Rheden gaat dit via een mandaatregeling en in Rozendaal gaat dit via het college. Dit verkeersbesluit kan pas worden genomen na afronding van de procedure van het verkeersbesluit over het herinvoeren van het tweerichtingsverkeer op de Schietbergseweg. Tegen dit laatste besluit is bezwaar gemaakt door belanghebbenden. Hierdoor stagneert dit besluit en kan dus ook geen verkeersbesluit voor het afsluiten van de wegen in het plangebied worden genomen. Met andere woorden: het werken met twee afzonderlijke verkeersbesluiten zorgt ervoor dat de afsluitingen van de wegen op en rond de Posbank worden vertraagd door de vertraagde procedure Schietbergseweg.

Er is daarom ervoor gekozen om de twee procedures samen te voegen. Hiertoe is het verkeersbesluit over het tweerichtingsverkeer op de Schietbergseweg ingetrokken. Na de zomer wordt een nieuw totaalbesluit genomen waarin zowel de afsluitingen als het herinvoeren van het tweerichtingsverkeer Schietbergseweg worden opgenomen.
Deze aanpassing maakt het ook mogelijk om de Schietbergseweg pas weer in twee richtingen open te stellen op het moment dat ook de afsluitingen een feit zijn. Hierdoor wordt een (tijdelijke periode met) extra verkeer op de Schietbergseweg voorkomen.

Het samenvoegen van de genoemde procedures is inmiddels met de belangengroepen besproken.

Financiën en subsidies
Financieel loopt het programma op schema. Er zijn nog niet veel kosten gemaakt, omdat de meeste projecten op dit moment (intern) worden voorbereid en nog niet worden uitgevoerd.

De totale investering in het Masterplan van de drie partijen samen bedraagt ongeveer € 14,4 miljoen. Van deze investering hangt € 5,9 miljoen samen met de gemeentelijke deelprojecten (Rheden en Rozendaal samen) en € 8,5 miljoen met de deelprojecten van Natuurmonumenten.

Bij de vaststelling van het Masterplan is door uw raad een bedrag van € 215.000,- beschikbaar gesteld als bijdrage aan de realisatie van de gemeentelijke deelprojecten. De raad van de gemeente Rheden heeft een bedrag van € 2.285.000,- beschikbaar gesteld.

Subsidie Regiodeal Veluwe
In december 2022 is vanuit de Regiodeal Veluwe een subsidie van € 1,77 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van het Masterplan. 50% hiervan (€ 885.000,-) is bedoeld voor de gemeentelijke deelprojecten. De verdeling 50/50 komt voort uit de omvang van de investeringen van Natuurmonumenten enerzijds en de gemeenten anderzijds. Hoewel de investering van natuurmonumenten groter is, is gekozen voor een 50/50 verdeling in de aanvraag.

Subsidie Regiodeal Veluwe extra
Begin juni is een extra subsidie vanuit de Regiodeal Veluwe toegezegd. Het gaat hierbij om een bedrag van € 600.000,- ex BTW. Dit bedrag is bedoeld als bijdrage aan:

- Herinrichting parkeerplaats Beekhuizen (€ 300.000,-)
- Duurzame inrichting ontvangstplein Bezoekerscentrum Natuurmonumenten (€ 100.000,-)
- Opzetten pilot duurzaam vervoer (€ 200.000,-)

Er is dus € 500.000,- subsidie beschikbaar gesteld voor twee gemeentelijke deelprojecten en € 100.000,- voor een project van Natuurmonumenten. Ook voor deze bijdrage uit de Regiodeal geldt dat deze voor eind 2025 moet worden besteed.

Subsidie Recreatiezonering
In het kader van de provinciale recreatiezonering is een subsidie van ongeveer € 715.000,- (ex btw) toegekend. € 250.000,- betreft hier een bijdrage aan een gemeentelijk deelproject (Rozendaalse Veld) en € 465.000,- betreft een bijdrage aan een project van Natuurmonumenten (het verplaatsen van 154 parkeerplaatsen van de Beekhuizenseweg naar het manegeterrein). De subsidie recreatiezonering ad. € 734.330,- is in juli 2023 door de provincie toegekend.

Samenvatting
De dekking van de gemeentelijke projecten is per 1 juli 2023 als volgt:

Besluitvorming gemeenteraad Rozendaal	€ 215.000,-
Besluitvorming gemeenteraad Rheden	€ 2.285.000,-
Regiodeal 2022	€ 885.000,-
Regiodeal extra 2023	€ 500.000,-
Recreatiezonering	€ 250.000,-
Totaal per 1 juli 2023	**€ 4.135.000,-**

De beschikbare dekking sluit aan bij de kosten van de deelprojecten die op dit moment worden voorbereid. Voor de verdere financiering zal continu worden gekeken naar extra beschikbare subsidieregelingen. Zo wordt er op dit moment gesproken over de mogelijkheden in de volgende tranche van de Regiodeal Veluwe, wordt gekeken naar de mogelijkheden die voortkomen uit de stikstofaanpak en gaan we binnenkort in gesprek over volgende subsidieronde(s) in het kader van de recreatiezonering. Natuurmonumenten heeft de Interreg subsidie toegekend gekregen.

Stikstof
In het kader van het Masterplan Veluwezoom is, in overleg met de Provincie Gelderland, gekozen voor het aanvragen van één overkoepelende NB-wetvergunning voor de stikstof. Op dit moment worden de berekeningen en de bijbehorende stukken afgerond. Naar verwachting wordt de aanvraag na de zomer ingediend. Wij verwachten in het najaar van 2023 hierop een positief besluit van de provincie te ontvangen, omdat per saldo over het totaal van de voorgestelde projecten er een gunstig stikstof saldo ontstaat.

Participatie en Gebiedstafel
Tijdens de planvormende fase van het Masterplan was een belangrijke rol weggelegd voor de Klankbordgroep. Met de afronding van de planfase is ook deze Klankbordgroep opgeheven. Afgesproken is dat er voor de volgende fase een Gebiedstafel zal worden ingericht. De eerste bijeenkomst van deze gebiedstafel heeft plaatsgevonden in januari 2023.

De participatie komt voor een aantal deelprojecten door de intensieve voorbereiding van de deelprojecten langzamer op gang dan gehoopt. Voor de zomer vinden de eerste gesprekken plaats, maar het leeuwendeel van de participatie zal in de tweede helft van 2023 plaatsvinden. De leden van de Gebiedstafel zijn hierover recent geïnformeerd.

Wij hebben getracht om participatie vanuit Rozendaal te bevorderen, maar een oproep heeft tot nu toe weinig tot geen resultaat opgeleverd. Na de zomer gaan we opnieuw een oproep doen via In de Roos en website om ook bewoners uit Rozendaal te laten participeren in de gebiedstafels en relevante deelprojecten.

Stand van zaken motie 22-193 ‘Onderbouwing naamswijziging station Rheden’
Tijdens de behandeling van het Masterplan heeft raad van Rheden in juni 2022 een motie aangenomen waarin het college werd opgeroepen een eenvoudige maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te voeren naar de naamswijziging van station Rheden en om in het najaar van 2022 de resultaten hiervan te presenteren.

In het voorjaar van 2023 zijn partijen benaderd voor het uitvoeren van een beknopte maatschappelijke kosten-batenanalyse. De kosten van het extern laten uitvoeren van een dergelijke analyse zijn fors. De stuurgroep Masterplan vindt deze kosten niet in verhouding staan tot het vraagstuk en heeft in juni gekozen voor een eenvoudige benadering van het vraagstuk, waarbij gesprekken met stakeholders centraal staan. Deze aanpak wordt inmiddels gevolgd. In de tweede helft van 2023 zullen de raden over de resultaten hiervan worden geïnformeerd.

Bijlage: presentatie van 17 juni jl.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Masterplan Veluwezoom

Stand van zaken

17 juni 2023

Klankbordgroep, 5 April 2022

Programma

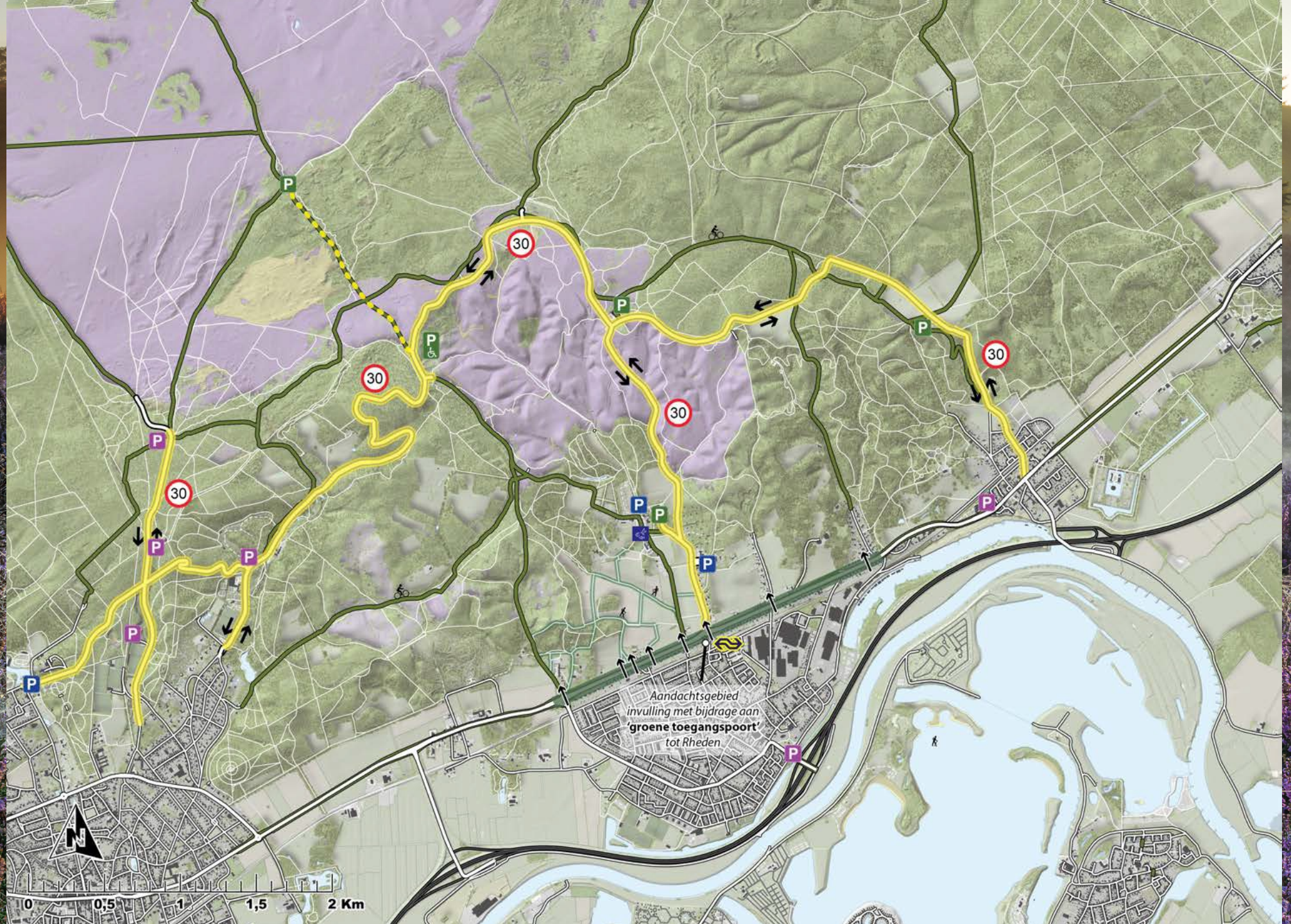
- Opening
- Bijpraten over stand van zaken
- Fietstocht langs verschillende locaties
- Afsluiting met een broodje

Stand van zaken

- Het Masterplan
- Aan welke projecten werken we nu?
- Afsluitingen
- Monitoring
- Financiën
- Stikstof
- Vragen?

Het Masterplan

- Vastgesteld Masterplan met Uitvoeringsprogramma
- Samenwerkingsovereenkomst tussen 3 partijen
- Subsidie Regiodeal Veluwe (1,77 miljoen)
- Programmaorganisatie sinds 1 januari
- Deelprojecten in gang gezet

30
30
30
30
30
P
Aandachtsgebied
invulling met bijdrage aan
'groene toegangspoort'
tot Rheden
0
0,5
1
1,5
2 Km

Wat gaan we doen?

Niet alles tegelijk

Keuze op basis van:

- Planning
- Beschikbare middelen
- Bijdrage aan principe van het Masterplan
- Samenhang tussen de projecten
- Eisen vanuit subsidies

Aanvulling op basis van extra middelen

Starten met (14/24)

B1: Bezoekerscentrum
B2: Manegeterrein
B5: parkeerplaatsen sluiten
C1: Stationsaanpassing
D1: Belevingsroutes
D2: Spreiding bezoekers
E1: afsluitingen gemotoriseerd verkeer + versnelling!
E3: Categorisering/veiligheid
E4: Bordenplan
E6: Duurzaam vervoer
F1: bewegwijzering regionaal
F2: PRIS

G1 en G2: Monitoring !!

Afsluitingen (1)

Keuze fysiek of met camera’s maken op basis van:

- Effectiviteit
- Veiligheid
- Uitvoerbaarheid
- Kosten
- Inpasbaarheid
- handhaafbaarheid

Afsluitingen (2)

- **Fysiek:** niet verkeersveilig en niet effectief (fietsers/motoren)
- **Camera's:** slecht uitvoerbaar ivm vele ontheffingen & privacybezwaren

Voorstel:

- Poort met dynamische bebording
- In combinatie met verplaatsbare camerahandhaving bij excessen

Afsluitingen (3)

- Afsluitingen vergen een verkeersbesluit
- Procedure verkeersbesluit Schietbergseweg loopt nu
- Daarna procedure afsluitingen
- Kan efficiënter, procedures samenvoegen

- Gesprek met belanghebbenden nog voor de zomer

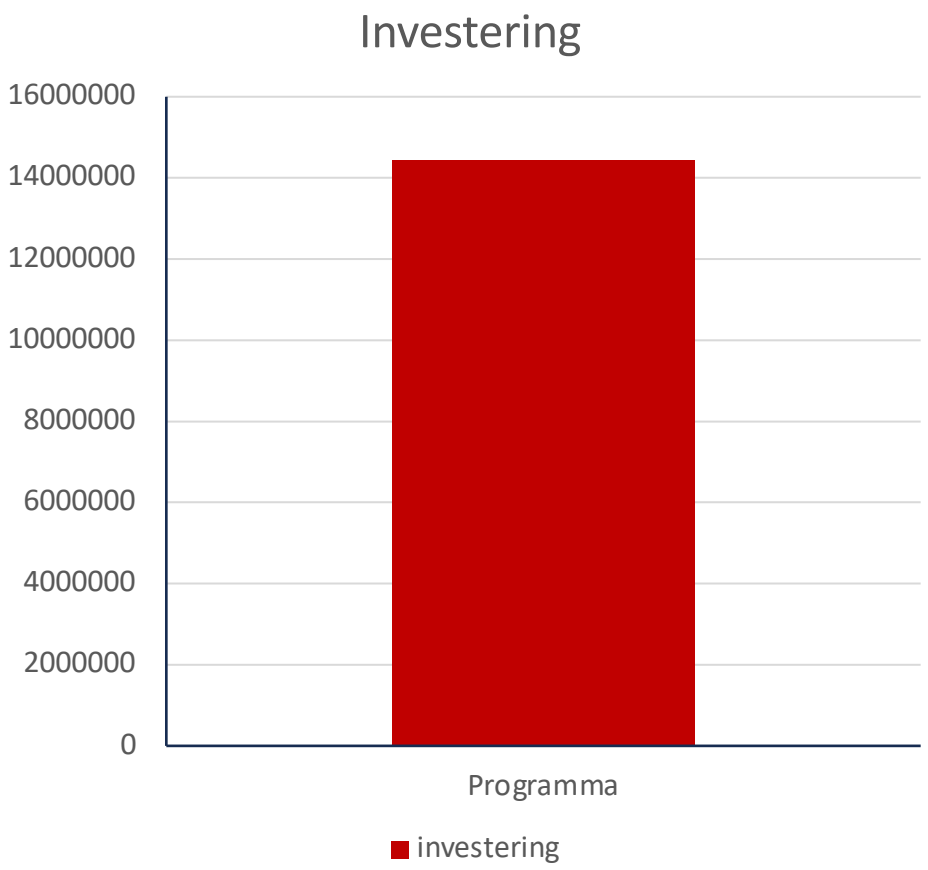
Monitoring

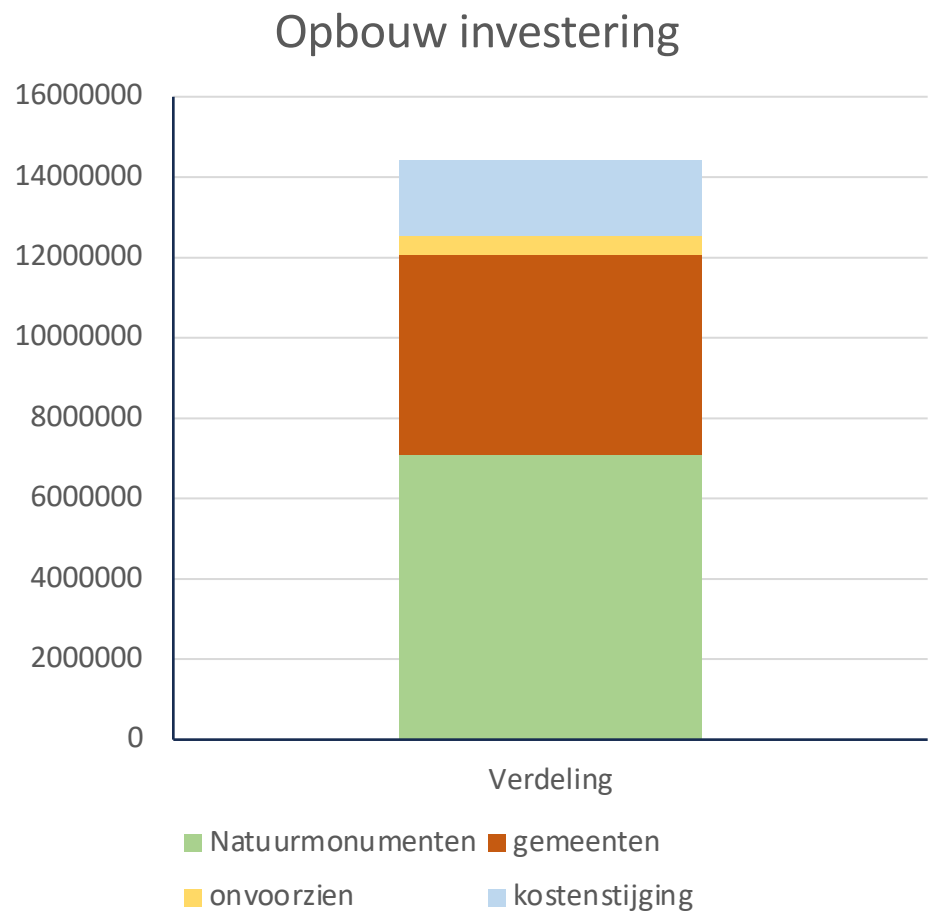
Wat gaan we meten?

- Intensiteiten op vaste punten
- Snelheden
- Parkeerdruk in en rond Nationaal Park
- Starten in najaar 2023

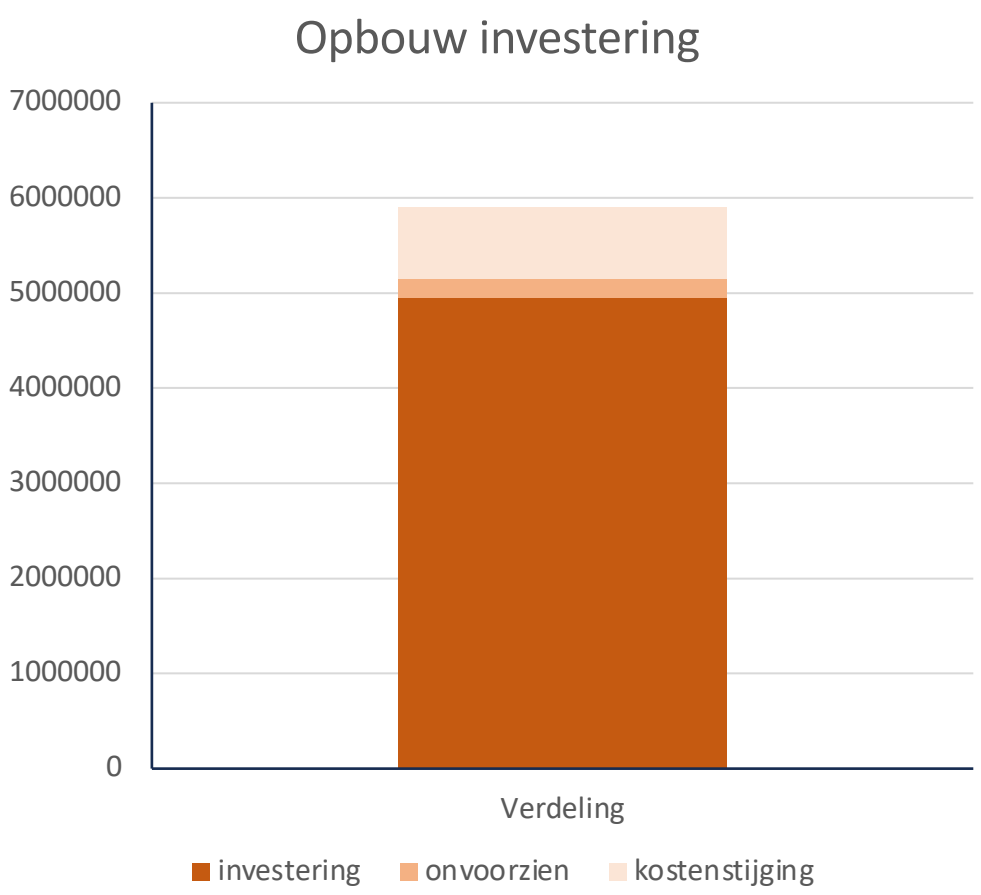
- Gesprek met belanghebbenden

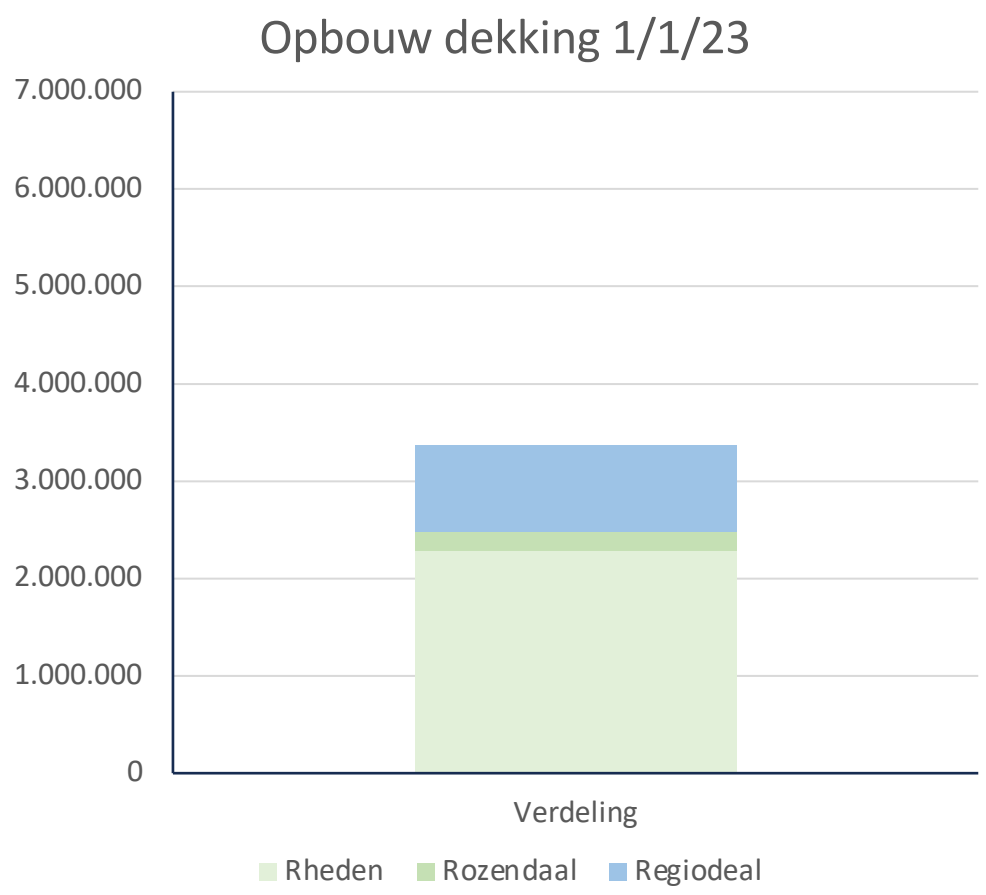
Financiën (1)

Investering
16000000
14000000
12000000
10000000
8000000
6000000
4000000
2000000
0
Programma
investering

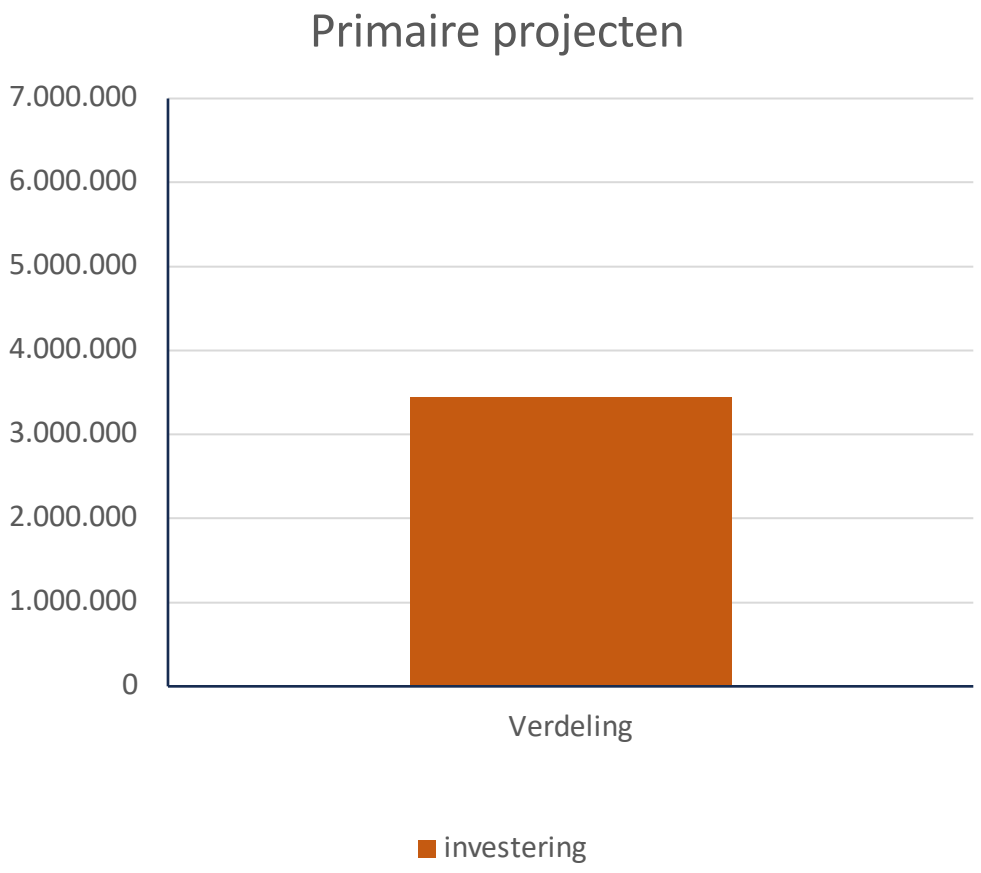

Opbouw investering
16000000
14000000
12000000
10000000
8000000
6000000
4000000
2000000
0
Verdeling
Natuurmonumenten
gemeenten
onvoorzien
kostenstijging

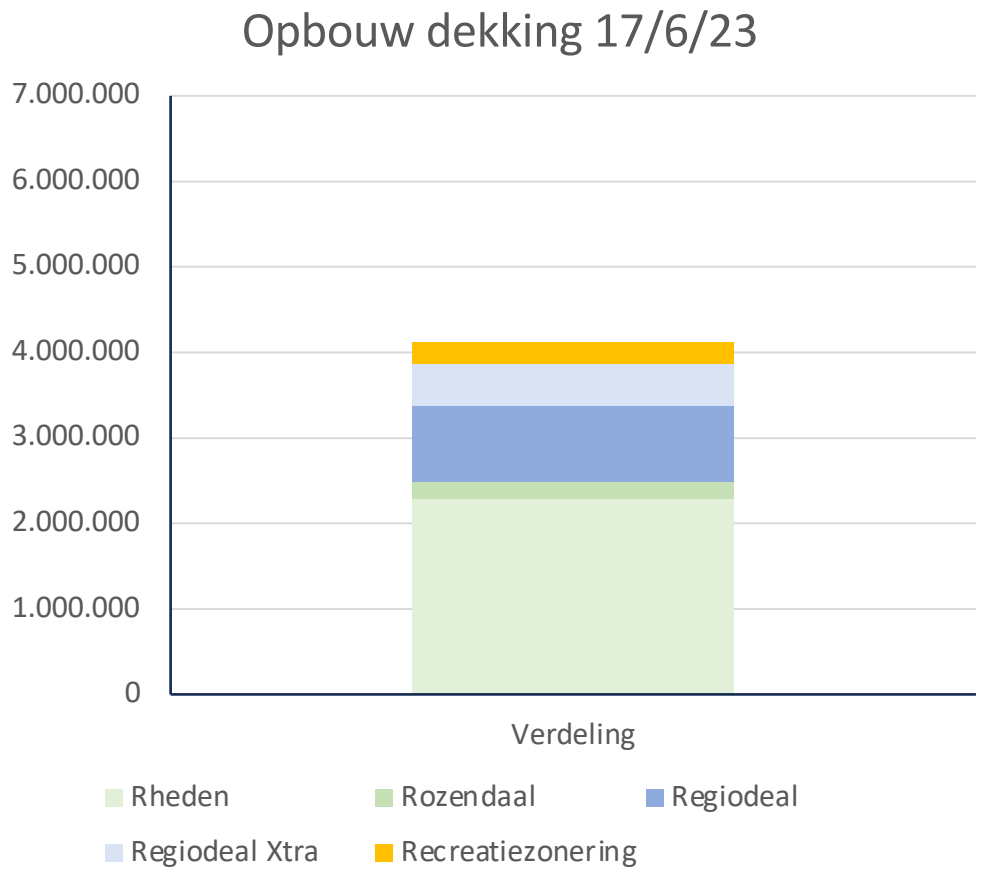
Financiën (2)

Opbouw investering
7000000
6000000
5000000
4000000
3000000
2000000
1000000
0
Verdeling
investering
onvoorzien
kostenstijging

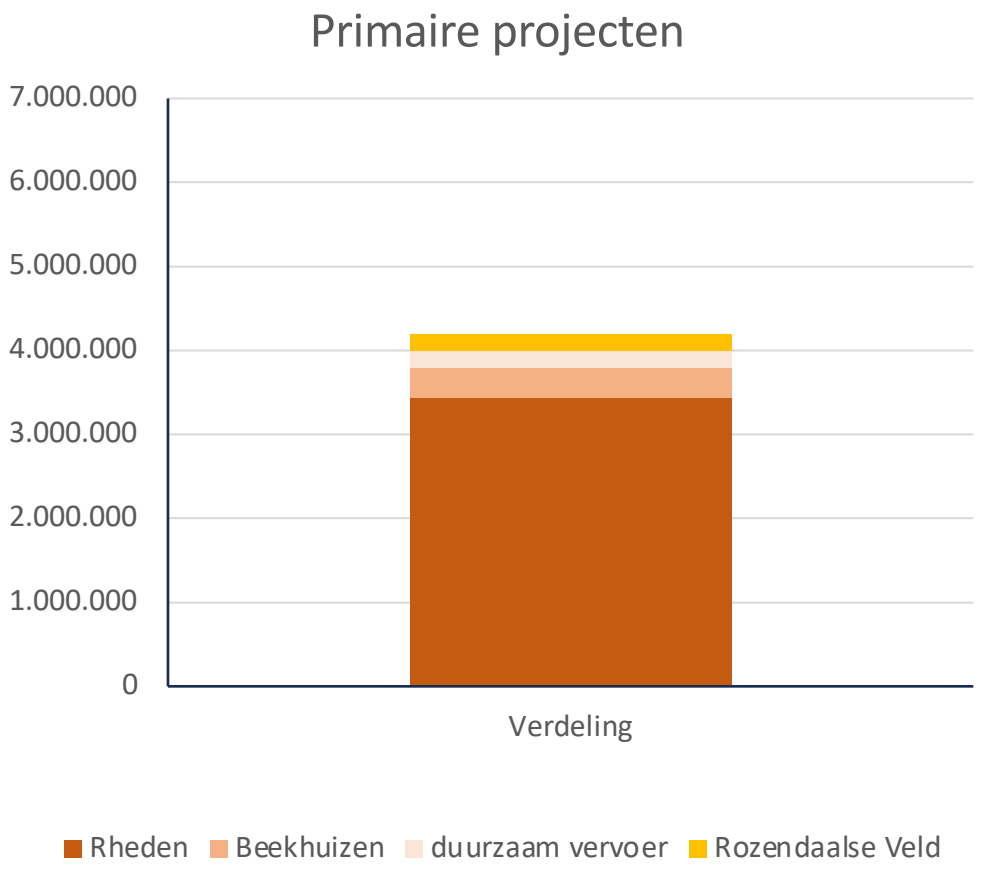

Opbouw dekking 1/1/23
7.000.000
6.000.000
5.000.000
4.000.000
3.000.000
2.000.000
1.000.000
0
Verdeling
Rheden
Rozendaal
Regiodeal

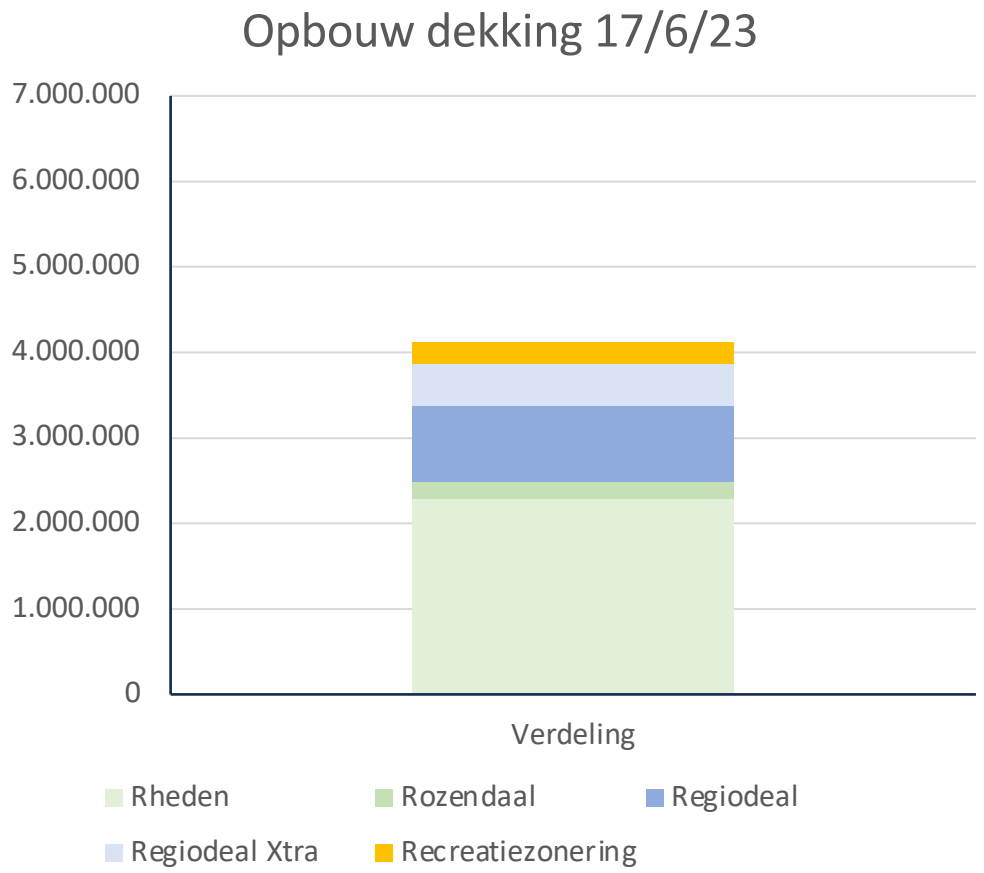
Financiën (3)

Primaire projecten
7.000.000
6.000.000
5.000.000
4.000.000
3.000.000
2.000.000
1.000.000
0
Verdeling
investering

Opbouw dekking 17/6/23
7.000.000
6.000.000
5.000.000
4.000.000
3.000.000
2.000.000
1.000.000
0
Verdeling
Rheden
Rozendaal
Regiodeal
Regiodeal Xtra
Recreatiezonering

Financiën (4)

Primaire projecten
7.000.000
6.000.000
5.000.000
4.000.000
3.000.000
2.000.000
1.000.000
0
Verdeling
Rheden
Beekhuizen
duurzaam vervoer
Rozendaalse Veld

Opbouw dekking 17/6/23
7.000.000
6.000.000
5.000.000
4.000.000
3.000.000
2.000.000
1.000.000
0
Verdeling
Rheden
Rozendaal
Regiodeal
Regiodeal Xtra
Recreatiezonering

Stikstof

- Nb-wet vergunning voor programma als geheel
- Tauw werkt aan ‘passende beoordeling’
- Voor de zomer aanvraag indienen bij provincie
- Na zomer uitsluitsel voor totale programma

Vragen?

Commissie Ruimtelijke kwaliteit
Jaarverslag 2022

In de Torckschool zijn de unieke houten gewelven, die lang verborgen waren onder een systeemplafond, weer in het zicht gebracht.

De commissie in 2022

Adviseur ruimtelijke kwaliteit:
ir. W. Broer (t/m 07 '22)
ir. L.M. van Hooff
Adviseur Cultuurhistorie:
de heer drs. R.J.A. Crols

Cijfers 2022

Onder mandaat van de adviseur ruimtelijke kwaliteit zijn **6** plannen als vooroverleg en **39** plannen als definitieve aanvragen behandeld, deels in aanwezigheid van de aanvrager of ontwerper.

Van deze plannen werd **67%** van de 1e aanvragen ter plekke van een **positief** advies voorzien. Voor **33%** was een wijziging nodig.

Voor **11** plannen brachten wij een gecombineerd welstands- en monumentenadvies uit.

Terugblik

We kunnen er niet omheen, ook in 2022 was de bouw weer onderhevig aan allerlei onzekerheden. De beschikbaarheid van materialen staat onder druk en gas- en energieprijzen zijn onvoorspelbaar geworden. Ook heeft de energiecrisis tot een grote vraag naar verduurzaming geleid. Voor een gemeente zoals Rozendaal met de vele monumenten, de rijke natuur en het oude cultuurlandschap een complexe opgave. Voor de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit een enorme uitdaging om ook hiervoor passende oplossingen te vinden. De integrale benadering die binnen de commissie aanwezig is blijkt essentieel te zijn om de stap naar een duurzamere toekomst te maken.

Voor mij persoonlijk was 2022 een nieuwe start als adviseur bij het Gelders Genootschap en dus als adviseur ruimtelijke kwaliteit voor uw gemeente. Halverwege het jaar heb ik het stokje overgenomen van Wilma Broer die al ruime tijd adviseur was binnen de gemeente Rozendaal. Het eigen maken van de vele kwaliteiten die de gemeente rijk is heb ik met veel plezier gedaan en leidt na ruim een half jaar nog steeds tot mooie nieuwe ontdekkingen.

Vooral mooi aan het advies werk vind ik de (integrale) sturende rol tijdens het ontwerpproces. Deze oplossingsgericht werkwijze zal ook in de toekomst goed passen bij het idee van werken onder de omgevingswet.

vervolg >>

Energie neutrale woning (De Del), toegepast gevelsysteem heeft extreem hoge isolatiewaarde._*Architect: Marcel Bruggeman*

In samenwerking met het Gelders Genootschap is een beleid opgesteld om ook bij monumenten en binnen een historisch waardevolle omgeving passende oplossingen te vinden om te verduurzamen. Bij deze woning zijn matzwarte zonnepanelen goed ingepast op een binnen het beschermde dorpsgezicht gelegen modern woonhuis.

Ambtelijke ondersteuning:
Renee Berendsen

Wilt u meer weten:

Contactpersoon: ir. Loes van Hooff
Functie: Adviseur ruimtelijke kwaliteit
Telefoon: 026-4421742
Email: l.vanhooff@geldersgenootschap.nl

geldersgenootschap.nl

Raad op Zaterdag 16 september

Na een reeks succesvolle online bijeenkomsten is er 16 september in Utrecht weer een Raad op Zaterdag in 'fysieke' vorm. Ook deze keer kunt u weer kiezen uit diverse sessies over actuele onderwerpen. Raad op Zaterdag is speciaal bedoeld voor (deel/duo)raadsleden, commissieleden, steunfractieleden, fractiemedewerkers, griffiers en griffiemedewerkers.

Meer informatie en aanmelden

Wat vindt u van de VNG website?

De VNG website is een van de belangrijkste middelen om onze leden te informeren. Dagelijks wordt vng.nl door duizenden bezoekers geraadpleegd. We willen graag weten wat onze leden van onze website vinden en wat we kunnen verbeteren. Daarom zoeken we raadsleden die we hierover een aantal vragen mogen stellen. Doet u mee? Zo kunnen we onze leden straks nog beter helpen.

Ik meld me aan

Doe mee met de Global Goals Vlaggendag

25 September is de ‘verjaardag’ van de Global Goals; de dag waarop de duurzame ontwikkelingsdoelen zijn aangenomen door de Verenigde Naties. 129 Global Goals gemeenten in Nederland zijn opgeroepen om op deze dag de Global Goals vlag voor het gemeentehuis te hijsen. Daarmee brengen we samen het dringende belang van integrale duurzaamheid op sociaal, economisch en ecologisch gebied onder de aandacht. Doet uw gemeente ook mee?

Meer informatie

Arbeidszaken

Eerste gesprekken over Cao SW en Cao Aan de Slag

Arbeidszaken

De VNG heeft donderdag 20 juli met de bonden van gedachten kunnen wisselen over de Cao SW en de Cao Aan de Slag. Het overleg was constructief en heeft ertoe geleid dat er eind augustus een volgend overleg staat ingepland.

Lees meer

Asiel tot integratie

Nog steeds veel vragen bij gemeenten over derdelanders

Asiel tot integratie

Er is nog steeds veel onduidelijkheid bij gemeenten over de aanpak derdelanders. De opvang voor deze groep niet-Oekraïners eindigt op 4 september 2023. Net als in maart dit jaar ontbreekt het aan een duidelijk proces. In een brief aan het rijk roept de VNG op om antwoord te geven op de vragen van gemeenten.

Lees meer

Belastingen

Wijzigingen modelverordeningen gemeentelijke belastingen

Belastingen

De VNG heeft de Model Verordeningen toeristenbelasting en leges (met toelichtingen) en de Model Leidraad invordering gemeentelijke belastingen gewijzigd. Ook hebben we de toelichting bij de Model Verordeningen forensenbelasting en parkeerbelastingen geactualiseerd.

Lees meer

Modelverordening leges geactualiseerd met oog op de Omgevingswet

Belastingen

We publiceren een geactualiseerde versie van de Modelverordening leges voor 2024, als de Omgevingswet in werking treedt. De implementatiehandleiding en de transponeringstabel zijn ook aangepast.

Lees meer

Bestuur

Nieuwe ambtsinstructie voor griffier beschikbaar

Bestuur

De werkzaamheden van de raadsgriffier gebeuren altijd in opdracht van de gemeenteraad. Het is daarom belangrijk vast te leggen hoe en welke taken de griffier in opdracht van en namens de raad uitvoert. De nieuwe ambtsinstructie voor de griffier legt deze werkzaamheden en verantwoordelijkheden vast.

Lees meer

Dag voor de Raad: Macht en invloed

Bestuur

De Dag voor de Raad is dé jaarlijkse ontmoeting tussen raadsleden, griffiers en de wetenschap. Dit jaar staat de bijeenkomst in het teken van het thema 'Macht en invloed van de Raad'.

Lees meer

Bijeenkomst: Raadsacademie Raalte - Grip op raadswerk

Bestuur

Veel maatschappelijke problemen raken elkaar. Als raadslid is het lastig daar een oplossing voor te vinden. Om grip te krijgen op complexe vraagstukken, op beleid vanuit regionale samenwerking of vanuit de landelijke en/of provinciale overheid, kunnen raadsleden zich aanmelden voor de Raadsacademie in Raalte.

Lees meer

Toekomstgericht regionaal samenwerken

Bestuur

Hoe kan regionale samenwerking bijdragen aan toekomstgericht werken in gemeenten? Daarover ging de kennisbijeenkomst van de Werkgroep Toekomstgerichte Gemeenten op 16 mei. De inzichten zijn samengevat in een artikel.

Lees meer

Cultuur en sport

Handreiking aanwijzing lokale omroep verschenen

Cultuur en sport

Lokale media zijn essentieel voor het goed functioneren van de lokale democratie. Een gemeente moet elke 5 jaar een advies uitbrengen voor het aanwijzen van een lokale omroep. Daarnaast draagt een gemeente zorg voor de bekostiging van de lokale omroep.
Er is nu een handreiking voor het proces van aanwijzing. Voor raadsleden en bestuurders is een verkorte versie beschikbaar die specifiek ingaat op de rol van de gemeenteraad.

Lees meer

Financiën

VNG adviseert financiële tekorten zichtbaar te maken

Financiën

Op de vorige algemene ledenvergadering van de VNG is de resolutie ‘Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief’ met grote meerderheid aangenomen. Het daarin aangekondigde begrotingsadvies voor het opstellen van de gemeentelijke programmabegrotingen 2024-2027 is nu gereed.

Lees meer

Erkenning kabinet disbalans taken en middelen

Financiën

Het kabinet erkent dat er een disbalans zal ontstaan tussen taken en middelen van decentrale overheden; ondanks het feit dat het kabinet in deze Voorjaarsnota een miljard heeft vrijgemaakt ter compensatie van het aanvankelijk nog grotere tekort.

Lees meer

Positieve jaarrekeningen nemen structurele zorgen niet weg

Financiën

De Nederlandse gemeenten gaven in 2022 minder geld uit dan er beschikbaar was: in totaal € 3,9 miljard, ongeveer € 229 per inwoner. Dit neemt de grote zorgen over de structurele financiële situatie van gemeenten vanaf 2026 niet weg.

Lees meer

Derde Dinsdagwebinar Gemeentefinanciën

Financiën

VNG Team Financiën organiseert elke derde dinsdag van de maand een webinar over actualiteiten op het terrein van gemeentefinanciën. We gaan in op verschillende ontwikkelingen rondom de financiële situatie van gemeenten en afspraken tussen het rijk en gemeenten.

Lees meer

Omgevingswet

Handreiking multifunctionele landbouw en de Omgevingswet

Omgevingswet

Landbouwbedrijven zitten midden in een transitie en zoeken duidelijkheid over de toekomstmogelijkheden van hun bedrijf. Met deze handreiking bieden we duidelijkheid voor ondernemers, ambtenaren en bestuurders over de mogelijkheden van multifunctionele landbouw.

Lees meer

Ruimte en Wonen

Model Verhuurverordening Wet goed verhuuderschap beschikbaar

Ruimte en Wonen

De VNG informeerde gemeenten eerder dit jaar over de Wet goed verhuurderschap. Daarbij werd de 'Handreiking goed verhuurderschap' toegezonden. Er is nu ook een Model Verhuurverordening beschikbaar die we op 25 juli per ledenbrief hebben verzonden.

Lees meer

Huisvesting aandachtsgroepen: grote inzet van veel gemeenten

Ruimte en Wonen

Veel gemeenten doen al meer dan ze nu wettelijk verplicht zijn om urgente woningzoekenden voorrang te geven bij de toewijzing van sociale huurwoningen. Dat blijkt uit een inventarisatie van de VNG bij 59 gemeenten, naar aanleiding van het wetsvoorstel regie op de volkshuisvesting.

Lees meer

Sociaal domein

Netwerkbijeenkomsten Iedereen doet mee!

Sociaal domein

Het VNG-project 'Iedereen doet mee!' ondersteunt gemeenten bij het waarmaken van de doelen van het VN-verdrag Handicap. In het najaar houdt het project 4 netwerkbijeenkomsten. In een afwisselend programma met inspirerende presentaties en leerzame workshops blikken we met u terug en vooruit.

Lees meer

Bijeenkomst: Provincies, gemeenten en het VN-verdrag Handicap

Sociaal domein

Het College voor de Rechten van de Mens gaat in gesprek met gemeenten, provincies, de VNG en (lokale) organisaties van mensen met een beperking over de lokale uitvoering van het VN-verdrag. Deze partijen gaven ook inbreng voor de handreiking 'Provincies, gemeenten en het VN-verdrag handicap'.

Lees meer

Moties gemeenteraden

Bekijk de aangenomen moties die gemeenten naar de VNG stuurden. (Recentelijk o.a. over goederenvervoer per spoor, verduurzamen van maatschappelijk vastgoed, het stimuleren van zonnepanelen op daken, en het afschaffen van btw op groente en fruit.)

Bekijk de moties op de VNG-website

Comité Open Monumentendag
Rheden - Rozendaal

Secretaris: Mw. Y.M.J. v.d. Bosch, Bergweg 17A, 6881LL, Velp
Tel. 0611463773, email: ymjvdbosch@gmail.com

“Van generatie op generatie”

In het tweede weekend van september 2023, gewijd aan open monumenten, gaat het in heel Nederland over ‘immaterieel erfgoed’. Het Comité Open Monumentendag Rheden-Rozendaal nodigt u van harte uit voor de opening van het Open Monumentenweekend in onze gemeentes op:

vrijdag 8 september in de historische kerk de Oude Jan, Kerkstraat 56 in Velp
van 16.00 tot 18.00 uur, inloop met koffie/thee vanaf 15.30 uur.

Programma

- Om 16.00 uur ontvangst en welkom door Ellen Knaapen, voorzitter van het comité.
- Aansluitend korte inleidingen over de betekenis van ‘Immaterieel erfgoed’ vanuit het perspectief van:
  - de heer Marnix Heersink, bewoner van kasteel Biljoen in Velp;
  - Martin Idema, voorzitter van de Stichting Vrienden van de Oude Jan.
- Vervolgens wordt het OMD-weekend officieel geopend door wethouder Paul Hofman, die in de gemeente Rheden erfgoed in zijn portefeuille heeft.
- Hierna is er gelegenheid voor een informele ontmoeting met een hapje en drankje.

Wij verheugen ons op uw komst.
Met vriendelijke groet,

Comité Open Monumentendag Rheden-Rozendaal.

N.B. Graag bericht over uw komst en met hoeveel personen u komt vòòr 2 september sturen naar de secretaris Yvette van den Bosch, email ymjvdbosch@gmail.com of tel. 0611463773.

9&10 SEPT
2023

Thema
IMMATERIEEL ERFGOED
Van generatie op generatie

Gemeenten Rheden & Rozendaal

Open Monumentendag 2023

VRIENDEN LOTERIJ
OPEN MONUMENTEN DAG

GEOPEND

MONUMENT	ZA 9/9 TIJD	ZO 10/9 TIJD	ACTIVITEIT
VELP			
Grote Kerk Kerkstraat 32	–	12 tot 16	
Begraafplaats Reinaldstraat 18B	11 tot 16	–	Rondleiding
Oude Jan Kerkstraat 56	10 tot 17	–	Demonstratie houtsnijwerk
RK kerk Emmastraat 18	10 tot 16	–	Toren kan worden beklommen
RK begraaf-plaats Bergweg 11A	10 tot 17	10 tot 17	
Tuin van Sjef Boulevard 33B	13 tot 17	–	Expositie, rondleiding
Dingenfabriek Bergweg 24A	11 tot 17	–	Foto-expositie: "De Kracht Van Zuid" over Velp-zuid. Om 14.00 & 16.00 uur vertelt samensteller Renie Hesseling
Voormalig zwembad Beekhuizense-weg 93	–	10 tot 17	Rondleiding tuin en pomphuis
Brouwerij de Snor Hoofdstraat 75	15 tot 18	15 tot 18	Bezichtigen brouwerij
Villa in 'Um 1800' stijl Tromplaan 12	10 tot 17	10 tot 17	Kunst in de tuin
Art Gallery O-68 Oranjestraat 74	10 tot 17	10 tot 17	Kunst van Benny Luijckx, Andrea Rádai & Simone Albers
Café Laros, Jeruzalem 23	13 tot 18	–	De tap gaat open
Start Dorpsfeest Oude Jan Kerkstraat 56	–	11	Programma met o.a. dans Studio 026. Fanfareoptocht naar Biljoen
Dorpsfeest Velp Biljoen 1	–	13 tot 18	Ringsteken, vogelschieten, tentoonstelling & veel meer. Programma zie: www.rheden.nl/rheden450jaar
RHEDEN			
Dorpskerk Dorpsstraat 51	10 tot 16 19.30	12 tot 15	Muziek & meer! Natuurfoto's omgeving Rheden www.dorpskerkrheden.nl Orgelconcert Piet Cnossen
Begraafplaats De Pinkel Pinkelseweg 3	10 tot 16	10 tot 16	Toelichting vrijwilligers
Villa Iris Arnhemse-straatweg 67	12 tot 17	–	Info villa & uitvaarten
Schaapskooi Rheden Heuvenseweg 11a	13 tot 17	10 tot 13	Uitleg. Schapen zijn op de heide! Koffie/thee
DE STEEG			
Tuinen Middachten Smidsallee	10.30 tot 16.30	12.30 tot 16.30	Za. wandeling 14.00 uur olv rentmeester Spelletje croquet. 50% reductie, zie website Middachten
Kasteel Middachten Smidsallee	–	12.30 tot 16.00	50% reductie, zie website Middachten
Il Fienile (voor-malige kerk) Hoofdstraat 15	10 tot 17	12 tot 17	

MONUMENT	ZA 9/9 TIJD	ZO 10/9 TIJD	ACTIVITEIT
ELLECOM			
Nicolaaskerk De Friedhof	11 tot 17	12 tot 17	Tentoonstelling Aad van den Bosch
Turnhal Avegoor Eikenstraat	10 tot 18	10 tot 18	IJsselbiënnale, Utamura & regionale kunstenaars. Thema: Grondtonen
Boerderij Noordingsbouwing Fraterwaard 1	–	11 tot 16	Duurzame veehouderij met melkrobot
Boerderij Groot Beimerhof Beimerwaard 2	–	11 tot 16	Biologische boerderij met Maas-Rijn-IJssel-vee
DIEREN			
Hof te Dieren Arnhemsestraatweg 10	–	10 tot 16	Park open, brochure met rondwandeling. Koffie & thee
Kwekerij Hof te Dieren, Arnhemsestraatweg 14	10 tot 17	–	
Wijngaard Hof te Dieren Arnhemsestraatweg 16	13 tot 17	11 tot 17	Landgoedmarkt, wijngaardpad, horeca
Joodse begraafplaats Bernard Zweerslaan 1	–	11 tot 16	Informatie. Svp niet op graven lopen; heren hoofdbedekking!
Villa met de Leeuwenkoppen Hoflaan 1	10 tot 17	10 tot 17	Versnaperingen in de tuin
Dierense Toren Hogestraat 12	–	10 tot 17	Beklimming
Marktpleintje van de Buurtschap Hoek Hogestraat/ Kerkstraat	–	10 tot 17	Expositie in Dierense Toren
De Oranjerie Hogestraat 9A	10 tot 17	10 tot 17	Horeca
Schweer bey der Beckehof Harderwijkerweg 94	10 tot 17	10 tot 17	Kapel & bestuurskamer open. Kramen & brocante op plein
Algemene begraafplaats, Harderwijkerweg 3A	10 tot 17	10 tot 17	Za./zo. 13.00 uur rondleiding Thomas Hilhorst
SPANKEREN			
Petruskerk met kerkhof Kerkweg 2	10 tot 17	12 tot 17	
Burgershoeve Bockhorstweg 8	–	12 tot 16	Veehouderij & dierenbegraafplaats
ROZENDAAL			
Kasteel Rosendael Rosendael 1	11 tot 17	11 tot 17	25% reductie, Mus.kaart, GLK vrij. Meer info www.glk.nl
Begraafplaats Rosendael 2	10 tot 17	10 tot 17	Za./zo. 14.00 uur rondleiding, Cathrien van de Ree
Wijnkelder kasteel onder woning Kerklaan 4	10 tot 17	10 tot 17	
Herenkerk Kerklaan 15	13.30 tot 17	–	Toelichting door vrijwilligers
Voormalig postloket Rosendaalselaan 4	11 tot 17	–	
Torckschool Rosendaalselaan 3	–	10 tot 17	School & repetitieruimte Rosendaalsche Kapel gerenoveerd
Boerderij Wijlhuizen De Pinkenberg 2	–	10 tot 17	Voortgang totaalrestauratie
Waterleiding-Vitens Kluizenaarsweg 2	10 tot 17	–	Rondleiding

VAN GENERATIE OP GENERATIE
Veel is veranderd; veel is hetzelfde gebleven. Drie monumentale boerderijen zijn al generaties in de familie. Ze wekken zelf groene stroom op en ze hechten veel waarde aan het weiden van koeien. Maar ze gebruiken ook moderne methoden.

GROOT BEIMERHOF
BEIMERWAARD 2, ELLECOM
Een biologische boerderij met koeien van het oorspronkelijke Maas-Rijn-IJssel-ras.

NOORDINGSBOUWING
FRATERWAARD 1, ELLECOM
Hier wordt een melkrobot gebruikt in een comfortabele en duurzame stal.

BURGERSHOEVE
BOCKHORSTWEG 8, SPANKEREN
De familie houdt koeien en een deel van het land dient als begraafplaats voor huisdieren.

JOODSE BEGRAAFPLAATS
BERNARD ZWEERSLAAN 1, DIEREN
Slechts 64 graven telt de Joodse begraafplaats, een herinnering aan de vroegere Joodse gemeenschap in Dieren.

MARKTPLEINTJE
HOEK HOFSTRAAT/KERKSTRAAT, DIEREN
Het Marktpleintje is eigendom van de buurtschap -verbonden met immaterieel erfgoed.

BOERDERIJ WIJLHUIZEN
DE PINKENBERG 2, ROZENDAAL
De boerderij lag lang ongebruikt in waterwingebied, wordt nu helemaal gerestaureerd.

WATERWINNNING VITENS
KLUIZENAARSWEG 2, ROZENDAAL
De historische gebouwen van de waterwinning functioneren nog, maar er liggen nieuwe plannen!

VILLA IRIS
ARNHEMSESTRAATWEG 67, RHEDEN
Villa in chaletstijl met een bijzonder interieur. Tegenwoordig is er een uitvaartcentrum gevestigd. Ook uitvaarten hebben te maken met immateriële cultuur.

SCHAAPSKOOI HEUVEN
HEUVENSEWEG 11A, RHEDEN
Traditioneel trokken de herders met de schapen uit de dorpen naar de heide. U kunt zien hoe dat tegenwoordig vanuit de schaapskooi op Heuven gaat.

ROOMS-KATHOLIEKE BEGRAAFPLAATS
BERGWEG 11A, VELP
De grafmonumenten vertellen verhalen van vorige generaties en hun tradities en gebruiken.

BROUWERIJ DE SNOR
HOOFDSTRAAT 75, VELP
Vroeger was in een Velpse villa aan de Hoofdstraat een garage gevestigd. Nu wordt er bier gebrouwen en gedronken. Dat zit wel Snor!

THEMA **'IMMATERIEEL ERFGOED'**

De term immaterieel erfgoed wordt gebruikt voor tradities en rituelen die van generatie op generatie worden doorgegeven. Veel elementen blijven gelijk en verbinden mensen, maar omdat het *levend* erfgoed is, groeien er ook veranderingen.

Immaterieel erfgoed kan gedeeld worden op het dorpsfeest in Velp, met fanfare en vogelschieten.
We zien erfgoed in ambachten en in uitvoerende kunsten, zoals dans, zang, muziek en beeldende kunst. Drie monumentale boerenbedrijven die al generaties in de familie zijn, tonen hoe ze traditie combineren met nieuwe ontwikkelingen. In Rozendaal kunt u de voortgaande restauratie van een oude boerderij bekijken. Op diverse begraafplaatsen wordt verteld over de riten en gebruiken rond begraven en herdenken. Er is voor iedereen iets te zien en te beleven.

Ruim 40 particuliere eigenaren en organisaties in Rheden en Rozendaal doen mee aan deze editie van OMD. Het comité wenst de bezoekers en allen die meewerken een mooi weekend toe!

IN VELP **450 JAAR RHEDEN**

Op zondag 10 september is het Dorpsfeest van Velp, georganiseerd door Velpse verenigingen.

Vanaf 11 uur start in de Oude Jan. Daarna bij Biljoen en de Van Spaenallee vogelschieten, ringrijden met paardenspannen enzovoorts. Muziek op de stoep en Velpse geschiedenis in het Koetshuis. Toegang gratis.
Kijk op www.rheden.nl/rheden450jaar en/of www.velpvoororanje.nl

MEER EN ACTUELE INFORMATIE
Kijk vooral op de website van OMD voor meer informatie over de monumenten en over alle activiteiten! **www.openmonumentendag.nl**

Voor historische informatie: zie de erfgoedwebsite van Rheden en Rozendaal **www.rhedenopdekaart** of gebruik onderstaande QR-code. Bij diverse monumenten vindt u een **QR-code** die *rechtstreeks* koppelt naar het betreffende monument op die site.

COLOFON
Uitgave Comité Open Monumentendag Rheden-Rozendaal
Ontwerp www.studio026.nl
Oplage 4000 ex., augustus 2023
Omslagfoto Kasteel Biljoen, foto Marjan van 't Ende; Ringsteken, foto Erik van 't Hullenaar.
Overige foto's Gemeente Rheden, Comité OMD Rheden en Rozendaal, RoK of eigenaren/beheerders.

VRIENDEN LOTERIJ
OPEN MONUMENTEN DAG

MGR sociaal domein centraal Gelderland (MGR SDCG)
Postbus 2100
6802 CC ARNHEM

Tel. (026) 7029 777

Raden van de gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar

Datum : 31 augustus 2023
Onderwerp : Reactienota op de zienswijzen behorende bij de gewijzigde begroting 2023 en uitvoeringsprogramma en begroting 2024

Geachte heer, mevrouw,

Op 20 maart 2023 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) van de MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR) de volgende stukken vastgesteld voor doorgeleiding naar de deelnemende gemeenten voor het geven van zienswijze:

1. Ontwerp Gewijzigde begroting 2023
2. Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027, waaronder uitvoeringsprogramma 2024.

Het Algemeen Bestuur (AB) heeft op 30 maart 2023 voorgaande stukken voor kennisname aangenomen.

Het Dagelijks bestuur heeft van alle gemeenten bericht ontvangen, DB dankt de gemeenteraden voor hun actieve betrokkenheid en zienswijzen, en constateert dat de ingediende zienswijzen geen aanleiding geven tot wijziging van de gewijzigde begroting 2023, het programmaplan 2024 of de meerjarenbegroting 2024-2027.

<u>Samenvatting van de zienswijzen en reactie van het DB</u>

- De gemeenteraad van <u>Arnhem</u> heeft besloten geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze over de conceptbegroting 2024 inclusief de begrotingswijziging 2023.
- De gemeenteraad van <u>Doesburg</u> spreekt zijn waardering uit over de behaalde resultaten, samenwerking en transparante manier van communiceren in het afgelopen jaar. De gemeenteraad begrijpt de financiële bijstellingen als gevolg van autonome ontwikkelingen, en spreekt een inhoudelijke wens uit voor een nieuw inkooptraject. Alles overziend geeft de gemeenteraad een positieve zienswijze.
- De gemeenteraad van <u>Duiven</u> heeft begrip voor de onzekere financiële situatie, en geeft aan uit te blijven gaan van feitelijk afgesloten CAO's en de laatst bekende inflatiecijfers van het CPB. De raad gaat akkoord met de meerjarenbegroting 2024-2027, maar geeft wel aan een taakstelling te zien voor alle GR'en van 2%. Hierbij wordt ook van de MGR een bijdrage verwacht.

- De gemeenteraad van Lingewaard spreekt zijn waardering uit voor de behaalde resultaten in het afgelopen jaar en de wijze waarop de MGR de gemeenteraad heeft meegenomen in de ontwikkelingen. De raad herkent dat er geen sprake is van nieuw beleid of andere wijzigingen anders dan het verwerken van autonome financiële ontwikkelingen, en stemt in met het programmaplan, gewijzigde begroting en meerjarenbegroting.
- De gemeenteraad van Overbetuwe heeft besloten geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze over de conceptbegroting 2024 inclusief de begrotingswijziging 2023. De raad spreekt zijn complimenten uit aan de MGR.
- De gemeenteraad van Renkum heeft besloten geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze op de conceptbegrotingswijziging 2023 en de concept meerjarenbegroting 2024-2027 inclusief programmaplan 2024.
- De gemeenteraad van Rheden is positief over de geformuleerde focus en onderschrijft de doelstelling van de MGR. De raad geeft een positieve zienswijze op de gewijzigde begroting 2023, programmaplan 2024 en de meerjarenbegroting 2024-2027, maar vraagt wel kritisch te zijn op het houden van grip op de financiën.
- De gemeenteraad van Rozendaal heeft besloten geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze over de conceptbegroting 2024 inclusief de begrotingswijziging 2023.
- De gemeenteraad van Wageningen geeft aan geen zienswijze in te dienen over de concept begrotingswijziging 2023 en het uitvoeringsprogramma 2024. Wel verzoekt de raad de MGR om aan te geven op welke wijze per module van 2025 de indexen worden vastgesteld en toegepast.
- De gemeenteraad van Westervoort heeft besloten geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze over de conceptbegroting 2024 inclusief de begrotingswijziging 2023.
- De gemeenteraad van Zevenaar geeft aan dat hij tevreden is over de behaalde resultaten in het afgelopen jaar, constateert dat de MGR handelt conform de gestelde kaders en heeft geen specifieke wensen of bedenkingen bij de gewijzigde begroting 2023, het programmaplan 2024 en de meerjarenbegroting 2024-2027.

Het DB dankt de gemeenteraden voor hun actieve betrokkenheid en zienswijzen, en constateert dat de ingediende zienswijzen geen aanleiding geven tot wijziging van de gewijzigde begroting 2023, het programmaplan 2024 of de meerjarenbegroting 2024-2027. De geuite zorgen over de financiën en de impact daarvan op de gemeentelijke begrotingen worden herkend. Door de gemeenteraden gedane suggesties zullen worden betrokken bij het opstellen van de kaders voor de begroting 2025 die in december 2023 door het AB worden vastgesteld.
De MGR hanteert in de meerjarenbegroting geen indexatie, waardoor enkel de veranderende uitvoeringsplannen tot uiting komen in de bedragen. De raad van de gemeente Wageningen verzoekt om vanaf de begroting 2025 wel rekening te houden met indexatie voor de meerjarenbegroting. Ook dit zal worden betrokken bij het opstellen van de kaders voor de begroting 2025.
De raad van de gemeente Doesburg heeft een inhoudelijke wens uitgesproken om rekening mee te houden bij een nieuwe inkoopronde. Omdat de deelnemende gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het bepalen wat de inhoud zou moeten zijn van nieuw in te kopen zorgproducten, zal het DB de zienswijze enkel ter kennisgeving doorsturen aan de bestuurscommissie Zorg.

Het vervolg

U ontvangt deze reactienota op de door u ingediende zienswijzen voordat deze naar het AB wordt gestuurd ter vaststelling. Na definitieve vaststelling door het AB zullen we u op de hoogte brengen door middel van een kort nieuwsbericht.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur

J. Goossen
Voorzitter
MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland

Bijlage:

1. Samenvoeging van de zienswijzen van de deelnemende gemeenten.

GEMEENTE DOESBURG

Het Dagelijks Bestuur van de MGR Sociaal Domein
Regio Centraal Gelderland
Dorpsplein 1
6931 CZ Westervoort

5 juni 2023

Onderwerp	Zienswijze gewijzigde conceptbegroting 2023 en concept meerjarenbegroting 2024-2027 MGR	Behandeld door	M. Willekes
Ons kenmerk	Z/23/034482 - D/23/111453	Telefoonnummer	(0313) 48 13 25
Uw kenmerk		E-mailadres	marjel.willekes@doesburg.nl

Geacht bestuur,

Onze gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 25 mei jongstleden gesproken over de financiële documenten waarover de raad gevraagd wordt een zienswijze uit te brengen. Het gaat daarbij om de concept gewijzigde begroting 2023 en de concept meerjarenbegroting 2024-2027.

Wij sturen u hierbij de zienswijze van onze gemeenteraad.

Zienswijze

Net als voorgaande jaren is de gemeenteraad positief gestemd over de resultaten die de MGR het afgelopen jaar heeft behaald. Er wordt door de MGR goed samengewerkt met bestuurders en ambtenaren en er is veel waardering voor de transparante manier van communiceren.
De gemeenteraad begrijpt dat landelijke ontwikkelingen nu zorgen voor de bijstelling van de begroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2027. Het betreft wijzigingen die voortvloeien uit het opvangen van ziekteverzuim, inflatie, nieuwe Cao's en het opvangen van de krapte op de arbeidsmarkt. Dat zijn onvermijdelijke zaken waarop weinig invloed uitgeoefend kan worden. Aangezien de MGR vanaf de start zo 'lean' mogelijk is ingericht en zelf maar beperkte middelen voor risicomanagement heeft, zullen dit soort kostenstijgingen logischerwijs worden neergelegd bij de deelnemende gemeenten.

Stadhuis
Philippus Gastelaarsstraat 2
6981 BH Doesburg

Post
Postbus 100
6980 AC Doesburg

Contact
info@doesburg.nl
www.doesburg.nl

GEMEENTE DOESBURG

In het programmaplan 2024 is te lezen dat de MGR momenteel de eerste voorbereidende stappen zet voor een nieuwe inkooppronde Zorg. Aangezien de gecontracteerde zorgaanbieders een belangrijke rol spelen in het beheersbaar kunnen houden van de kosten, wil de gemeenteraad voor dit nieuwe inkooptraject aan u meegeven veel waarde te hechten aan een innovatieve aanpak door zorgaanbieders waarin positieve gezondheid als uitgangspunt wordt genomen. In het inkooptraject zou dat een prominente plek moeten krijgen.

Alles overziend heeft de gemeenteraad van Doesburg een positieve zienswijze op de concept gewijzigde begroting 2023 en de concept meerjarenbegroting 2024-2027.

Met vriendelijke groet,
Gemeente Doesburg

P. Werkman | Gemeentesecretaris

Digitaal ondertekend door P. Werkman
op 05-06-2023

drs. L.W.C.M. van der Meijs | Burgemeester

Digitaal ondertekend door drs. L.W.C.M. van der Meijs
op 05-06-2023

Gemeente Duiven

Gemeente Duiven

Koning Willem-Alexanderplein 1
Postbus 6
6920 AA Duiven

(0316) 279 111
gemeente@duiven.nl
www.duiven.nl

MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland
(MGR SDCG)
Postbus 2100
6802 CC ARNHEM

datum	:	27 juni 2023
zaaknummer	:	Z/23/109698 /201618066
onderwerp	:	Zienswijze conceptbegroting 2024-2027 MGR en Wijzigingsbesluit MGR
contactpersoon	:	Edith Bosveld

Beste meneer, mevrouw,

Naar aanleiding van het door u gestuurde concept meerjarenbegroting 2024-2027 MGR SDCG en het Wijzigingsbesluit Gewijzigde regeling Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Gelderland, dienen wij de volgende zienswijze in.

Meerjarenbegroting
Wij zijn akkoord met de meerjarenbegroting 2024-2027.

De raad heeft begrip voor de onzekere financiële situatie waarin u verkeert gezien de inflatie- en CAO-stijgingen. De raad geeft u bij het vaststellen van de meerjarenbegroting uit te gaan van de feitelijk afgesloten CAO en uit te gaan van de dan laatst bekende cijfers van het CPB om de actuele inflatiecijfers bij te stellen. Wij zien een taakstelling bij de GR-en voor ogen. Gemiddeld zou er, vanaf de meerjarenbegroting 2025, in het totaal beeld van de GR-en 2% behaald moeten kunnen worden. Verwachten van u daarin ook uw bijdrage. Onze verwachting is dat u hierover het gesprek in het Algemeen Bestuur voert.

Wijzigingsbesluit
Wij zijn het eens met het Wijzigingsbesluit.

In de voorliggende regeling is de mogelijkheid opgenomen om regionale (beleids)functies onder te brengen bij de MGR SDCG. De reden daarvoor is dat er regionaal nagedacht wordt over het werkgeverschap en de aansturing van deze functionarissen.
De huidige praktijk is dat het werkgeverschap versnipperd is. Dat zorgt voor veel administratieve lasten. De aansturing van de regionaal werkende functionarissen vindt op dit moment plaats via de Regionaal ambtelijke overleggen.

Door de mogelijkheid in de regeling op te nemen is het technisch mogelijk om de functionarissen onder te brengen bij de MGR SDCG. Besluitvorming over het al dan niet daadwerkelijk beleggen van deze taak bij de MGR SDCG moet nog plaatsvinden.

Wij worden graag geïnformeerd wanneer dit deel van de regeling wordt toegepast.

Met vriendelijke groeten,

gemeenteraad van Duiven,

drs. W.R. (Wouter) Bosch
griffier

mr. H.B. (Huub) Hieltjes
burgemeester

gemeente lingewaard

Dagelijks Bestuur MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland
T.a.v. H. Wiselius
Postbus 2100
6802 CC Arnhem

Uw brief van	20 maart	Behandeld door	M.D.L.M. Opgenoort
Uw kenmerk		Telefoonnummer	(026) 32 60 111
Zaaknummer	ZS-705925	Onderwerp	Zienswijze uitvoeringsprogramma 2024, begrotingswijziging 2024 en mjb 2024-2027
Bijlage(n)			
Datum	30 mei 2023		

VERZONDEN 31 MEI 2023

Beste mevrouw Wiselius,

Recent ontvingen we uw jaarstukken 2022, de meerjarenbegroting 2024-2027 en het uitvoeringsprogramma 2024. Deze stukken omvatten ook de wijziging van het uitvoeringsprogramma 2023 en de daarmee gepaard gaande wijziging van de begroting 2023. U heeft gevraagd onze zienswijze kenbaar te maken. Met interesse hebben we kennis genomen van de toegezonden stukken. We kunnen u berichten dat we een positieve zienswijze geven op de meerjarenbegroting 2024-2027 van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Regio Centraal Gelderland (MGR SDCG). In deze brief lichten we onze zienswijze toe.

Ook in 2022 had COVID-19 nog steeds een grote invloed op de uitvoering van werkzaamheden in het sociaal domein. Vanaf maart werd er een groter beroep gedaan op ondersteuning naar onderwijs en werk voor Oekraïense vluchtelingen. U heeft hier adequaat en resultaatgericht samengewerkt met onderwijs, gemeenten en werkgevers. In uw uitvoeringsprogramma, gewijzigde begroting en meerjarenbegroting is er geen sprake van nieuw beleid of andere wijzigingen die een betekenisvolle impact hebben, anders dan het verwerken van de gevolgen die voortkomen uit het opvangen van ziekteverzuim, inflatie, de verhoging van het wettelijk minimumloon, de nieuwe Cao's en die van het opvangen van de krapte op de arbeidsmarkt.

Wij kunnen dan ook instemmen met uw uitvoeringsprogramma, gewijzigde begroting en meerjarenbegroting. Wij vinden het belangrijk dat wij goed met elkaar in verbinding blijven en gezamenlijk blijven door ontwikkelen. Wij spreken onze waardering uit voor de wijze waarop u ons tijdig meegenomen heeft in belangrijke ontwikkelingen. Wij wensen u bij de uitvoering van uw taken veel succes.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. J.P. van der Valk	dr. P.T.A.M. Kalfs

Gemeente Renkum

Generaal Urquhartlaan 4
6861 GG Oosterbeek

Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Telefoon 026 3348 111

www.renkum.nl

MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland
De heer J. Goossen
Postbus 2100
6802 CC ARNHEM

Datum
7 juni 2023

Onderwerp
zienswijze

Beste heer Goossen,

Op 31 mei 2023 heeft de gemeenteraad van Renkum besloten geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze op de concept begrotingswijziging 2023 en de concept meerjarenbegroting 2024-2027 inclusief programmaplan 2024..

Wij wensen u veel succes met de uitvoering komend jaar.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM
Namens hen,

E. (Esther) van Haarlem
Manager Sociaal Domein

Uw brief van	*Uw kenmerk*	*Behandeld door*	
		J.G. de Graaff	
Verzenddatum van deze brief	*Zaaknummer*	*E-mail*	*Bijlage*
8 juni 2023	175215	info@renkum.nl	

gemeente Rheden

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom
Dieren | Spankeren | Laag-Soeren

Gemeentehuis Pres. Kennedylaan 104-108 | 6883 AX Velp | Postbus 9110 | 6994 ZJ De Steeg
T (026) 49 76 911 | F (026) 49 76 518 | E gemeente@rheden.nl | www.rheden.nl

VERZONDEN
10 JUL 2023
Team BFD

Het Dagelijks Bestuur van de Modulaire
Gemeenschappelijke Regeling
Dorpsplein 1
6931 CZ WESTERVOORT

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
10 juli 2023	RHD-864563	--
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
Gretha Oosterveld-Huizing	06-15 26 98 71	--

onderwerp
Zienswijze gemeenteraad

Geacht Bestuur,

Onze gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 27 juni 2023 gesproken over:

- de gewijzigde begroting 2023;
- het programmaplan 204;
- de meerjarenbegroting 2024-2027.

Wij delen u hierbij mede dat de raad van de gemeente Rheden op 27 juni jl. een positieve zienswijze heeft gegeven op de gewijzigde begroting 2023, het programmaplan 2024 en de meerjarenbegroting 2024-2027 van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Regio Centraal Gelderland (MGR). In deze brief lichten wij de zienswijze van onze raad toe.

Zienswijze
De gemeenteraad is positief over de geformuleerde focus voor de komende jaren. Wij onderschrijven de doelstelling van de MGR, namelijk dat de regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van onze gemeente. De gemeenteraad vraagt u kritisch te zijn op het houden van grip op de financiën, omdat wij als gemeente mogelijk genoodzaakt zijn om de komende periode te bezuinigen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

GEMEENTE ZEVENAAR

MGR Sociaal Domein Centaal Gelderland
T.a.v. het Dagelijks Bestuur
Dorpsplein 1
6931 CZ WESTERVOORT

datum 1 juni 2023
zaaknummer Z/23/447579/UIT/23/1159309
onderwerp Zienswijze gewijzigde begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024 – 2027.
contactpersoon Evert Breman

Beste leden van het Dagelijks Bestuur,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van uw jaarstukken 2022, gewijzigde begroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024 - 2027. Behandeling van deze documenten heeft plaats gevonden in de raadsvergadering van 31 mei 2023. De stukken geven ons aanleiding een zienswijze in te dienen.

Zienswijze
Wij brengen een positieve zienswijze uit over de hierboven genoemde documenten; dit om de volgende redenen:
- wij zijn tevreden over de resultaten die de MGR het afgelopen jaar heeft behaald.
- de MGR handelt conform de door ons gestelde kaders.
- met betrekking tot de verschillende inhoudelijke modules hebben wij geen specifieke wensen of bedenkingen bij de gewijzigde begroting 2023, het programmaplan 2024 en de meerjarenbegroting 2024 - 2027

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

gemeente **Overbetuwe**

Aan
MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland
Postbus 2100
6802 CC Arnhem

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum	Verzonden d.d.

Onderwerp	Behandeld door	Telefoonnummer	Bijlage(n)
Jaarstukken 2022, concept begrotings-wijziging 2023 en de concept meerjaren-begroting 2024-2027	M. de Weijer - Groenewoud		

Geachte mevrouw Wiselius,

Op 20 maart 2023 hebben wij van u het verzoek ontvangen om een zienswijze kenbaar te maken op uw concept begrotingswijziging 2023 en uw concept meerjarenbegroting 2024-2027, waarin het programmaplan is opgenomen.

Wij hebben kennisgenomen van de inhoud van deze stukken en besloten af te zien van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging MGR 2023-2024.

Naar aanleiding van de jaarstukken 2022 willen wij de MGR complimenteren voor de overzichtelijkheid van de stukken. Eveneens maken wij graag van deze gelegenheid gebruik om onze waardering uit te spreken voor de wijze waarop de MGR haar taken uitvoert, specifiek de wijze waarop u omgaat met mogelijke lastenstijgingen en de zorg en aandacht die u heeft voor onze inwoners en zorgaanbieders.

Wij zien uit naar een voortzetting van de constructieve samenwerking in de komende jaren en wensen u daarbij veel succes toe.

Met vriendelijke groet,

De gemeenteraad van Overbetuwe,

Namens deze,

de griffier,

drs. D.E. van der Kamp

de voorzitter,

R.P. Hoytink-Roubos

Aan de gemeenteraden van de 18 gemeenten
van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum	:	30 augustus 2023
Uw kenmerk	:	
Ons kenmerk	:	2023-GMDB-67
Contactpersoon	:	Henk van den Berg
Telefoonnummer	:	06-46737374

Betreft: aanbieding zienswijzenota begroting 2024-2027

Geachte gemeenteraad,

Op grond van artikel 35 lid 4 bieden wij u hierbij de zienswijzenota aan die door ons bestuur is opgesteld naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen die wij mochten ontvangen op de ontwerpbegroting 2024-2027.

In de nota hebben zijn de zienswijzen voorzien van een reactie van ons bestuur. De ontwerpbegroting is ongewijzigd gebleven met dien verstande dat de tekst van paragraaf 9.3 is uitgebreid zodat het totaalbedrag ontvangen gelden van derden voor de gehele GMR zichtbaar is.

Het algemeen bestuur zal op 6 september 2023 de begroting vaststellen.

Met vriendelijk groet,
Namens het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Drs. H. Tiemens
Directeur

Bijlage:
- Zienswijzenota Begroting 2024-2027

Zienswijzenota ontwerpbegroting 2024-2027

Alle 18 gemeenteraden zijn uitgenodigd een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2024-2027 (brief van 20 april 2023). De gemeenteraden van Druten, Doesburg, Montferland, Overbetuwe, Renkum en Rozendaal hebben afgezien van het indienen van een inhoudelijke zienswijze. De zienswijzen van de overige gemeenten zijn samengevat en voorzien van een reactie. Deze zienswijzenota is, na vaststelling door het dagelijks bestuur op 30 augustus 2023, aangeboden aan alle gemeenteraden. Hiermee wordt voldaan aan de verplichting die is vastgelegd in artikel 35 Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr).

Algemeen

Door meerdere gemeenten is aangegeven dat zeer op prijs werd gesteld dat – naast de extra indexering en de kosten Regionale Energie Strategie (RES) – de begroting binnen de kaders van de afspraken in de regionale agenda 2023-2024 is gebleven. En dat voor de bekostiging ervan andere oplossingen zijn gezocht om de kostenontwikkeling in de hand te houden. Wij kunnen onze ogen niet sluiten voor de financiële positie van de samenwerkende gemeenten en hebben begrip voor de kritische geluiden over de stijging van de inwonerbijdrage. We willen een transparante begroting presenteren en inzicht geven in de afwegingen die hierbij per opgave én voor het regiobureau zijn gemaakt. Met deze tweede begroting van de regionale agenda 2023-2024 ligt er een goede basis om verder te kunnen werken aan onze opgaven in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR).

Leeswijzer: de ontvangen zienswijzen zijn in thema's gegroepeerd. Cursief zijn de gemeenten aangegeven waarbij dat thema expliciet is genoemd in de zienswijze.

Zienswijze *Gemeente(n)*	**Reactie**
De regionale agenda 2023-2024 is de rode draad. Tevreden dat de uitgangspunten van de begroting 2023-2026 ongewijzigd zijn overgenomen. Blijf focussen en prioriteren op de huidige opgaven. *Zevenaar, Lingewaard*	De ontwerpbegroting is de tweede begroting van de regionale agenda 2023-2024. Met de gemeenten zijn opgavenovereenkomsten gesloten over de uitvoering van de regionale agenda. De basis voor de ontwerpbegroting 2024 e.v. is hiermee gelegd. Onze opdracht, op basis van de regionale agenda, is helder waarbij we alert blijven op actuele ontwikkelingen en nieuwe kansen. In het samenspel tussen de bestuurlijk opdrachtgevers en het dagelijks en algemeen bestuur beoordelen we deze kansen.

Zienswijze *Gemeente(n)*	Reactie
Instemming met de voorgestelde verhoging van de inwonerbijdrage vanwege de geschetste beleidsmatige en financiële ontwikkelingen. *Zevenaar, Wijchen, Westervoort, Rheden, Renkum, Lingewaard, Nijmegen, Heumen, Duiven, Berg en Dal, Arnhem, Overbetuwe*	Goed te constateren dat er breed draagvlak is voor de noodzakelijke verhoging van de inwonerbijdrage.
Houd grip op financiën van de samenwerking (gelet op de te verwachte bezuinigingstaakstelling bij gemeenten). *Rheden, Duiven*	De GMR heeft nu twee volledige jaren (2022 en 2023) gefunctioneerd. In die periode is ingezet op het ontwikkelen van een solide en transparante financiële organisatie om daarmee de kosten van het regiobureau en de 5 opgaven te kunnen beheersen. Uitgangspunt is de ambitie die is vastgelegd in de regionale agenda; deze bepaalt de hoogte van de inwonerbijdrage.
Andere dekkingsmiddelen dan inwonerbijdrage; hierover is in de begroting slechts beknopte informatie opgenomen. Aangedrongen wordt deze te ramen en, indien mogelijk, te verrekenen met de gemeentelijke bijdragen. *Zevenaar*	Externe financiering, van bijvoorbeeld provincie Gelderland, wordt omwille van het voorzichtigheidsbeginsel alleen in de begroting opgenomen als er een (principe)akkoord is met de externe financier. Met toegezegd geld kan de regionale agenda worden uitgevoerd en is het risico laag dat door gebrek aan financiering projecten geannuleerd moeten worden. Dit voorzichtigheidsprincipe is vanaf de start van de samenwerking gehanteerd. Dekkingsmiddelen die na het vaststellen van de begroting worden toegezegd, komen vaak tot stand doordat er door derde partijen cofinanciering wordt verlangd. Wanneer de ontvangen externe financiering leidt tot lagere inzet van de inwonerbijdrage, dan zal dit effect hebben op ons jaarresultaat.

Zienswijze *Gemeente(n)*	**Reactie**
Positieve houding t.o.v. het opnemen van een beperkte reserve om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in beleid of uitvoering daarvan en op deze wijze de wendbaarheid van de samenwerking te vergroten (bijv. € 100.000). Dit vergroot de efficiency en is zeker niet bedoeld als boodschappenlijstje voor de opgaven. *Wijchen, Berg en Dal*	Deze wens is door bestuurlijke opdrachtgevers al eerder gedeeld in het algemeen bestuur bij de behandeling van het rekeningoverschot 2022. Toen is door het algemeen bestuur de keuze gemaakt vast te houden aan wat in de Gemeenschappelijk Regeling is bepaald. Wij stellen voor bij de voorbereiding van de regionale agenda (en begroting) 2025-2028 dit punt te betrekken bij de afwegingen. Voor 2024 verwachten wij dat volstaan kan worden met de handelings-ruimte die de financiële verordeningen bieden.
Ambitie regionale agenda 2023-2024. De ambitie is in deze begroting niet uitgewerkt. Wat doet de GMR anders, meer en/of beter dan andere regio's? Graag een passage hierover opnemen. En op welke wijze brengen we dit onder de aandacht (branding). *Wijchen*	De ambitie van de GMR is opgenomen in de regionale visie én de regionale agenda 2023-2024. De voorliggende begroting is de financiële uitwerking van die ambitie. Beide documenten moeten in samenhang gelezen worden. De inhoud van de regionale agenda betreft de opgaven die de gemeenten gezamenlijk ervaren. Onderwerpen als bereikbaarheid, tekort aan huisvesting e.d. spelen in andere metropoolregio's ook. Daar is ook regelmatig contact mee, om een gezamenlijk geluid richting het Rijk te laten horen. Wat deze regio nodig én aan ambities heeft, brengen we onder de aandacht via de gebruikelijke communicatiekanalen en via gerichte lobby-acties.
Aandacht voor positie kleinere gemeenten. Van essentieel belang dat zij ook de vruchten plukken van de samenwerking (bijvoorbeeld in de Regio Deal). Gaan er van uit dat de deelnemende gemeente op basis van "fair share" bijdragen aan de verschillende opgaven. *Rheden*	Er is zeker aandacht voor kleinere gemeenten. Zo is bij de (voorlopige) selectie van projecten voor de Regio Deal 'Gezonde groene groei' bij de afweging van het totale pakket aan projecten de verdeling over de gehele regio meegewogen (zie brief van 23 juni 2023). Uitgangspunt van onze regionale samenwerking is dat het aantal inwoners de basis vormt voor de verdeling van de kosten.

Zienswijze *Gemeente(n)*	**Reactie**
Verzoek om (voortaan) een overzicht in de begroting op te nemen van bijdragen van derden. *Renkum, Beuningen*	Onder de begrotingspost *Dekking extern* in de paragrafen 9.2.1 t/m 9.2.5 staat per opgave het bedrag vermeld waarvan zeker is dat dit in 2024 wordt ontvangen. Het betreft hier subsidiegelden van Rijk en provincie Gelderland. In 9.3 *Totaaloverzicht baten en lasten begroting per taakveld* voegen we voortaan een regel toe, zodat *totaalbedrag derden* voor de gehele GMR zichtbaar is.
Het is niet duidelijk hoe het Bestuursakkoord (provincie Gelderland, The Economic Board en GMR) is verwerkt in de begroting van de opgaven. *Renkum, Beuningen, Berg en Dal*	Het Bestuursakkoord werkt met een investeringsagenda. In de investeringsagenda (versie oktober 2022 | algemeen bestuur 7 december 2022) zijn per opgave de projecten opgenomen waaraan de drie partijen een financiële bijdrage leveren. De regionale agenda 2023-2024 (vastgesteld in juli 2022) heeft voor deze investeringsagenda (mede) als basis gediend. In de begroting wordt onze ambitie vastgelegd voor het jaar 2024. Daarin zit de verwachting dat onderdelen van deze begroting opgenomen worden in de te actualiseren investeringsagenda. In verband met het voorzichtigheidsprincipe is het niet mogelijk de gewenste bedragen in de begroting op te nemen. Daardoor is ook geen koppeling te leggen tussen beide producten.
Regionaal Programma Werklocaties (RPW), Woondeal 2.0, speerpunt Bruisende binnensteden, krachtige kernen. Instemming met de gepresenteerde oplossing om middelen te vinden voor extra onderzoek. *Nijmegen, Heumen, Berg en Dal, Arnhem*	Het feit dat er tussen de opgaven steeds vaker cross-overs ontstaan, vraagt om creatieve oplossingen binnen de kaders die gesteld zijn. Transparantie hierover blijft ons uitgangspunt.

Zienswijze *Gemeente(n)*	Reactie
Verzocht wordt de effecten van de Regio Deal, zodra dit mogelijk is, te verwerken in de begroting. *Mook en Middelaar*	De Rijksmiddelen landen niet in de begroting 2024 e.v. De gemeente Nijmegen vervult de kassiersfunctie namens de drie partners. Verwezen wordt naar wat in het convenant daarover is afgesproken (brief van 23 juni 2023). De GMR is projecttrekker voor drie projecten: Grenzeloos Samenwerken, Wijk- en dorpsgericht werken en Circulair en conceptueel bouwen. De inzet van de GMR is onderdeel van deze begroting en dient mede als cofinanciering voor de rijksmiddelen. Deze cofinanciering wordt na vaststelling van de subsidiebeschikking zichtbaar in de jaarstukken.
De gemeenteraad ziet een gemeentelijke taakstelling voor alle GR'en en geeft aan bij het vaststellen van de meerjarenbegroting uit te gaan van de feitelijk afgesloten CAO en uit te gaan van de dan laatst bekende cijfers van het CPB om de actuele inflatiecijfers bij te stellen. Gemiddeld zou er, vanaf de meerjarenbegroting 2025, in het totaalbeeld van alle GR'en 2% behaald moeten kunnen worden. De gemeenteraad verwacht ook van de GMR een bijdrage en verwacht een gesprek hierover in het algemeen bestuur. *Duiven*	Er is voor gekozen om de BRN-methodiek, die in de regio Rijk van Nijmegen wordt gehanteerd, te gebruiken om de indexering te bepalen. Duiven doet mededeling van haar eigen taakstelling voor al haar gemeenschappelijke regelingen. Wij gaan graag in het algemeen bestuur in gesprek over op welke wijze de GMR hier een bijdrage aan kan leveren.
Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om aandacht te vragen voor een aantal actuele ontwikkelingen zoals: • Regioarrangement • Evaluatie • Regio Deal • RPW Met name aandacht voor de wijze waarop de gemeenten worden betrokken dan wel wat de uitwerking gaat betekenen. *Lingewaard, Beuningen*	De genoemde actuele ontwikkelingen hebben ieder een ander karakter en een andere aanleiding. Alle vier vragen zij veel inzet van het regiobureau en is het een uitdaging een stevige verbinding te maken met de gemeenten. We zetten ons maximaal in om processen te verhelderen en de inhoudelijke verbinding met gemeenten (zowel ambtelijk, als bestuurlijk als met de gemeenteraden) te leggen. Hierbij helpt het vaak niet dat processen gedwongen onder tijdsdruk moeten plaatsvinden.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

MEMO

Datum : 26 juli 2023

Aan : Wethouders Publieke Gezondheid

Van : Directie VGGM

Betreft : Memo stand van zaken opschaling jeugdgezondheidszorg

---

Samenvatting
Medio 2022 nam de GGD in verband met de acute hoge druk op de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en een tekort aan personeel maatregelen genomen om ongestructureerde uitval te voorkomen. Diverse taken werden daardoor tijdelijk (deels) afgeschaald. Begin 2023 werd een aantal taken weer opgeschaald. Vanaf dit najaar zal alle zorg weer worden uitgevoerd.

Doel
Met deze memo informeren wij u over de herinvoering van de JGZ- taken die medio 2022 werden afgeschaald.

Inhoud memo
Uitvoeringsdruk leidde tot afschaling JGZ-taken
In juli 2022 informeerden wij u over de maatregelen die de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM), specifiek de GGD, nam in verband met de acute hoge druk op de JGZ. Deze druk werd veroorzaakt door gebrek aan personeel, een toegenomen zorgvraag, toename van het aantal vluchtelingen en een hoger dan gebruikelijk ziekteverzuim. Om ongestructureerde uitval te voorkomen, heeft de GGD in juli 2022 per direct maatregelen genomen en is een aantal taken tijdelijk (deels) afgeschaald. Begin 2023 informeerden wij u dat een aantal taken van de JGZ weer werd opgeschaald. Andere afschalingsmaatregelen bleven nog van kracht.

Opschaling van zorg
JGZ heeft de afgelopen maand veel energie gestoken in het werven van nieuw personeel. Dit najaar zal alle zorg, inclusief het 15/16 jarigen contactmoment, weer uitgevoerd gaan worden. Dit zal geleidelijk gaan omdat er ruimte nodig is voor het inwerken van de nieuwe medewerkers. Ook zal een deel van de zorg al op een vernieuwde wijze worden uitgevoerd, vooruitlopend op het advies ‘toekomstbestendige JGZ’ (zie ‘Vervolg’). Een voorbeeld hiervan is de verschuiving van enkele taken van artsen naar verpleegkundigen, om hiermee tekorten aan jeugdartsen op te vangen.

Basis op orde
De afgelopen periode is bij de behandeling van de begroting VGGM 2024 aan de gemeenteraden gevraagd om in te stemmen met incidentele extra middelen voor de bekostiging van de jeugdgezondheidszorg om de basiszorg weer volledig uit te voeren. Deze middelen zijn noodzakelijk voor kwalitatieve uitvoering van het werk. Hoe dit vanaf 2025 vorm krijgt, wordt meegenomen in het advies ‘toekomstbestendige JGZ’ (zie ‘Vervolg’).

Vervolg
Om de zorg ook in de toekomst te laten aansluiten bij de veranderende zorgvraag, maatschappelijke ontwikkelingen en om in te spelen op de krappe arbeidsmarkt, wordt gewerkt aan advies gericht op een toekomstbestendige JGZ. Hierin denken zowel ambtenaren als JGZ-professionals als zorgpartners en scholen mee.

Het advies gaat in op de zichtbaarheid van de jeugdgezondheidszorg, het zorgaanbod en de organisatie van de zorg. Er wordt hierbij ook nagedacht over een slimmere en efficiëntere uitvoering van de zorg. We verwachten u hier eind van dit jaar nader over te informeren.

www.ggdgm.nl

Evaluatie afschaling JGZ

mei 2023

GGD Gelderland-Midden

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1. Overzicht afschalingsmaatregelen 4
   - 1.1 Afschaling JGZ 0-4 4
   - 1.2 Afschaling JGZ 4-18 4
   - 1.3 Afschaling die geldt voor zowel 0-4 als 4-18 4
   - 1.4 Effecten 4

2. Huidige stand van zaken wat betreft personeel 5

3. Maatregelen: effect en huidige werkwijze 0- 4 6
   - 3.1 Tijdelijke sluiting algemene telefonische vragenlijn 0-4. 6
   - 3.2 2-weken huisbezoek via beeldbellen 6
   - 3.3 Samenvoegen van de contactmomenten van 3 jaar en 3.9 jaar, tot 1 contactmoment bij 3.6 jaar 6
   - 3.4 Minder uitbreiding prenataal huisbezoek 7

4. Maatregelen: effect en huidige werkwijze 4-18 8
   - 4.1 Meer contactmomenten worden uitgevoerd door de jeugdverpleegkundige, in plaats van de jeugdarts 8
   - 4.2 Uitvoering Zorgadviesteams in het BaO door de jeugdverpleegkundige, in plaats van door de jeugdarts 8
   - 4.3 Minder standaardonderzoeken 8
   - 4.4 Verkorting tijdsduur van de entreeonderzoeken Speciaal Onderwijs 9
   - 4.5 Sturen op procedure en samenwerking met betrekking tot schoolziekteverzuim in samenwerking met scholen 9

5. Maatregelen: effect en huidige werkwijze die gelden voor 0-4 en 4-18 10
   - 5.1 Minder deelname aan niet-kindgebonden overleggen 10
   - 5.2 Minder groepsbijeenkomsten 10

6. Conclusie 11

Voorwoord

In de zomer van 2022 werden we als Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van GGD Gelderland-Midden geconfronteerd met een dermate groot tekort aan personeel, dat het onmogelijk bleek om onze volledige dienstverlening aan te bieden, zoals ouders, scholen en samenwerkingspartners die van ons gewend zijn.
De samenloop van vraag naar extra inzet van personeel en personele consequenties ten gevolge van Covid 19, extra inzet door de stroom vluchtelingen uit Oekraïne, toename van asielzoekers, grotere uitstroom van personeel, krappe arbeidsmarkt leidden tot een hoog ziekteverzuim, bij een toch al krappe bezetting en een onaanvaardbaar hoge werkdruk bij het personeel.

Om die personele problemen het hoofd te kunnen bieden waren we helaas genoodzaakt om onze basiszorg in beperkte mate af te schalen.
Uitgangspunten waren:

- De zorg voor de meest kwetsbare ouders en kinderen is volledig geborgd.
- Noodzakelijke medische onderzoeken en/of vaccinaties gaan altijd door op de daarvoor vastgestelde leeftijd.
- Wij blijven zo goed mogelijk bereikbaar voor ouders, jongeren, scholen en samenwerkingspartners.

Na ruim een half jaar is een deel van de ingezette maatregelen weer teruggedraaid naar de situatie vóór de afschaling. Andere maatregelen lopen wat langer door in 2023.

In deze notitie vindt u een overzicht van de ingezette maatregelen, en beknopte beschrijving van de effecten en de huidige stand van zaken.

Hopende u zo voldoende geïnformeerd te hebben

Mei 2023,

Janine Bezem,

Afdelingsmanager Jeugdgezondheidszorg

GGD Gelderland-Midden

1. Overzicht afschalingsmaatregelen

1.1 Afschaling JGZ 0-4

1. Tijdelijk sluiten van de telefonische vragenlijn voor ouders met kinderen van 0-4 jaar.
2. Vervangen van postnatale 2- weken huisbezoeken, bij 2e en meer kinderen, door een contactmoment via (beeld) bellen of contactmoment op consultatiebureau.
   uitsluitend voor gezinnen die bekend zijn bij de JGZ en waar geen zorgen zijn
3. Samenvoegen van de contactmomenten van 3 jaar en 3.9 jaar, tot 1 contactmoment bij 3.6 jaar. uitsluitend voor kinderen met gezonde groei en ontwikkeling.
4. Minder uitbreiding van prenataal huisbezoek dan eerder was voorgesteld.

1.2 Afschaling JGZ 4-18

1. Meer contactmomenten worden uitgevoerd door de jeugdverpleegkundige, in plaats van de jeugdarts
2. Uitvoering Zorgadviesteams in het Basisonderwijs (BaO) door de jeugdverpleegkundige, in plaats van door de jeugdarts
3. Minder standaardonderzoeken; onderzoeken op indicatie worden wel uitgevoerd
   - Niet uitvoeren van contactmoment voor leerlingen in klas 4 van MAVO/ HAVO/ VWO.
   - Niet uitvoeren van contactmoment 10-/11-jarigen in het Speciaal Basis onderwijs
   - Niet uitvoeren contactmoment 14-jarigen/ klas 2 in Voortgezet Speciaal onderwijs.
   - Kinderen in klas 3 VMBO krijgen digitale vragenlijst aangeboden. Alleen kinderen met vragen of kinderen waar zorgen over zijn worden fysiek gezien.
   - Geen contactmomenten voor 18+ in het MBO.
4. Verkorting tijdsduur van de entreeonderzoeken Speciaal Onderwijs.
5. Sturen op procedure en samenwerking met betrekking tot schoolziekteverzuim in samenwerking met scholen volgens de M@zl methode.

1.3 Afschaling die geldt voor zowel 0-4 als 4-18

1. Minder deelname aan niet-kindgebonden overleggen.
2. Minder groepsvoorlichting.

1.4 Effecten

Wij kunnen slechts gedeeltelijk inzicht geven in de effecten van de maatregelen omdat er geen 0-meting beschikbaar is. Bovendien geven de cijfers van de afgelopen jaren geen representatief beeld, als gevolg van Covid-19 maatregelen.
Alle inzet is daarom gegaan naar het zo snel en zorgvuldig mogelijk implementeren van de maatregelen. Bovendien is er fasegewijs opgeschaald en gelden enkele maatregelen nog steeds of zijn structureel ingevoerd. Dit alles maakt een goede kwantitatieve vergelijking moeilijk. De effecten of veronderstelde effecten zullen dus vooral kwalitatief beschreven worden.

2. Huidige stand van zaken wat betreft personeel

Er is het afgelopen jaar veel tijd en energie gestoken in het werven van extra personeel.
Dit is gedeeltelijk gelukt.
Er zijn in de periode vanaf september 2022 tot en met mei 2023 de volgende functies aangetrokken:

Jeugdverpleegkundigen 0-4:	8
Jeugdartsen 0-4:	0
Cb-assistentes 0-4:	2
Jeugdverpleegkundigen 4-18:	1
Jeugdartsen 4-18:	4
Doktersassistenten 4-18:	3

Tevens is ingestoken op het werven van extra personeel in de direct ondersteunende diensten. Dit om het werk zo efficiënt mogelijk te kunnen inrichten, en gewenste veranderingen door te kunnen voeren.

Dit alles heeft wel enige lucht gegeven. De realiteit is echter dat het lang duurt voordat een nieuwe professional zodanig ingewerkt is dat deze zelfstandig ingezet kan worden. Het betreft vaak jonge, net afgestudeerde artsen of verpleegkundigen, met geen of weinig werkervaring in de JGZ.
Het tekort op de arbeidsmarkt aan met name ‘nieuwe’ artsen lijkt bovendien een structureel probleem. Ook stroomt personeel sneller uit, bijv. voor het doen van een vervolgopleiding of overstap naar een andere baan. Het langdurig bij 1 werkgever werken is minder ‘gewoon’ dan dit vroeger was, en het banenaanbod is groot.
Er is inmiddels tijdelijk een externe ‘recruiter’ aangenomen, die ons ondersteunt bij het werven van extra personeel.

Dit alles vraagt ook in de toekomst om het maken van scherpe keuzes wat betreft de inzet van personeel en het inrichten van de werkprocessen.
Het ‘anders’ inrichten van de JGZ, is een van de thema’s waar de werkgroep ‘Toekomstbestendige JGZ’ zich over buigt.

3. Maatregelen: effect en huidige werkwijze 0- 4

3.1 Tijdelijke sluiting algemene telefonische vragenlijn 0-4.

- Het sluiten van de vragenlijn heeft niet geleid tot klachten van ouders.
  Wel betekende dit dat er meer gemaild, gebeld en geappt werd naar de eigen cb-locaties. Dit vraagt meer inzet van medewerkers op de cb-locaties.
- Ook betekende dit dat ouders soms langer op antwoord moeten wachten.
  De afspraak is dat er binnen uiterlijk 3 werkdagen op een mail of app gereageerd wordt.
- Of het tijdelijk sluiten van de vragenlijn geleid heeft tot meer gebruik van de Ouderchat via de groeigidsapp, is niet met zekerheid te zeggen. Daarvoor ontbreken data.
  Wel zien we in brede zin dat steeds meer ouders gebruik maken van deze chat mogelijkheid.

Huidige werkwijze

vanaf 1-1-2023 is de Vragenlijn weer beschikbaar voor ouders.

3.2 2-weken huisbezoek via beeldbellen

Het doen van een (beeld)bel contactmoment vraagt minder tijd van de jeugdverpleegkundige dan het doen van een huisbezoek.
Het contactmoment zelf duurt vaak even lang, maar vooral het niet hebben van reistijd levert tijdswinst op.
In de praktijk missen verpleegkundigen en ouders echter het persoonlijke contact tijdens een digitaal contact. In het huisbezoek wordt de basis gelegd voor de relatie met de JGZ en het verloop van de vervolgcontacten in de JGZ. Ook het lichamelijk nakijken van het kind en het observeren van de gezinssituatie worden erg gemist.
Ook blijkt dat er na een (beeld)belmoment vaak alsnog een aanvullende afspraak gemaakt wordt op een inloopspreekuur, bijv. voor het wegen van de baby, waardoor de daadwerkelijke tijdswinst beperkt is.
Veel verpleegkundigen geven daarom sterk de voorkeur aan een huisbezoek, boven beeldbellen, en hebben dit in veel situaties, als dit enigszins mogelijk was, toch fysiek uitgevoerd

Huidige werkwijze

Vanaf 1-1-2023 kan dit contactmoment weer fysiek worden aangeboden bij alle kinderen.
In overleg met ouders blijft een digitaal moment echter ook mogelijk. Dit past bij een flexibel zorgaanbod,

3.3 Samenvoegen van de contactmomenten van 3 jaar en 3.9 jaar, tot 1 contactmoment bij 3.6 jaar

Uitsluitend voor kinderen met gezonde groei en ontwikkeling.
Deze maatregel geeft ruimte in de cb-planning, omdat er in de peuterperiode 1 contactmoment minder gepland hoeft te worden: 4 in plaats van 5 ‘standaard’ contactmomenten in de periode 1-4 jaar.
Het implementeren van deze maatregel vroeg veel voorbereidingstijd. Dit omdat het een aanpassing vraagt van geautomatiseerde afspraken in het kinddossier. Bovendien ligt een cb-planning minimaal 4 maanden van tevoren vast.
Het risico van deze maatregel is dat kinderen in de peuterperiode gedurende langere tijd niet gezien worden. Hoewel het in principe kinderen met een normale groei- en ontwikkeling betreft, kunnen er juist in die periode ook veel zaken veranderen, bijv. in de gezinssituatie. Ook het vroegtijdig signaleren van risico’s komt onder druk te staan. Bijv. achterstanden of stoornissen in de spraak-taalontwikkeling of motorische ontwikkeling, kunnen te laat opgemerkt worden.

Huidige werkwijze

De maatregel is ingezet van 1 september 2022 tot 1 november 2023. De effecten van deze maatregel duren langer in verband met uitfasering. Tot en met juni 2024 zullen er, in afnemende mate, contactmomenten van 3.6 jaar voorkomen.

3.4 Minder uitbreiding prenataal huisbezoek

In de tweede helft van 2022 is minder geïnvesteerd in extra contacten in de geboortezorg en het sociale domein voor het verbeteren van de toeleiding naar prenatale huisbezoeken, Stevig Ouderschap en VoorZorg. We hebben ons hierbij beperkt tot de reguliere toeleiding, zoals die gebruikelijk was.
Deze werkwijze voorkwam een nog zwaardere belasting van de jeugdverpleegkundige, door extra afstemming en/of extra huisbezoeken.

Huidige werkwijze

Vanaf januari 2023 investeren we weer volop in de contacten met de geboortezorg en het sociaal domein, in het kader van Kansrijke Start.
Het is echter te vroeg om te zeggen of dit nu al tot daadwerkelijk meer aanmeldingen voor prenatale zorg leidt. Dit vraagt een langere periode van implementatie en monitoring. Bovendien zijn we hiervoor afhankelijk van onze samenwerkingspartners.

4. Maatregelen: effect en huidige werkwijze 4-18

Voor alle maatregelen JGZ4-18 geldt dat deze in ieder geval dit schooljaar (2022-2023) doorlopen. Effecten zijn daardoor nog moeilijk zichtbaar.

4.1 Meer contactmomenten worden uitgevoerd door de jeugdverpleegkundige, in plaats van de jeugdarts

Omdat in de 4-18 de druk vooral lag bij het tekort aan jeugdartsen, is een aantal taken die voorheen door de jeugdarts werden gedaan, uitgevoerd door de jeugdverpleegkundige.
Voor de artsen levert deze maatregel tijdswinst op. Verpleegkundigen ervaren dit echter als een verzwaring van hun taak. Hierin de juiste balans vinden blijkt in de praktijk lastig.
Ook zijn er zorgen dat er mogelijke risico's gemist worden door de jeugdverpleegkundige.

4.2 Uitvoering Zorgadviesteams in het BaO door de jeugdverpleegkundige, in plaats van door de jeugdarts

Hiervoor geldt hetzelfde als voor 4.1. Voor artsen levert dit tijdswinst op, verpleegkundigen ervaren dit als een verzwaring van hun taak.
Ook missen de artsen de samenwerking met school en andere partners, juist in situaties waar er zorgen zijn rond leerlingen.
Vanwege het artsentekort wordt voor de toekomst nagedacht over hoe verpleegkundigen voldoende toegerust kunnen worden om deze taak te kunnen blijven uitvoeren, en hoe hierin een optimale afstemming met de jeugdarts kan plaats vinden.

4.3 Minder standaardonderzoeken

Onderzoeken op indicatie worden wel uitgevoerd.

- Niet standaard uitvoeren van contactmoment voor leerlingen in klas 4 van MAVO/ HAVO/ VWO. De leerlingen krijgen een brief en kunnen op indicatie/vraag gezien worden.
- Kinderen in klas 3 VMBO krijgen digitale vragenlijst aangeboden.
  Alleen kinderen met vragen of kinderen waar zorgen zover zijn worden fysiek gezien.
- Niet uitvoeren van contactmoment 10-/11-jarigen in het Speciaal Basis onderwijs en contactmoment 14-jarigen/ klas 2 in Voortgezet Speciaal onderwijs.
  Hoewel het hier een risicogroep betreft, is deze keuze gemaakt omdat deze kinderen vaak al regelmatig gezien zijn, en ook bij andere zorgverleners in beeld zijn.
- Geen contactmomenten voor 18+ in het MBO.

Vooral het minder uitvoeren van deze standaardonderzoeken levert veel vragen op, zowel bij professionals als bij scholen.
Er zijn zorgen dat bepaalde risicosignalen mogelijk gemist worden, omdat groepen kinderen en jongeren niet gezien zijn. Bovendien zijn er voldoende signalen uit onderzoeken dat er zorgen zijn over de mentale gezondheid/weerbaarheid en schoolverzuim van adolescenten.
Deze zorg kan helaas niet helemaal weggenomen worden. Het is een reëel risico, omdat het niet aanbieden van het contactmoment niet op kindniveau kon worden beoordeeld.
Vanwege de urgentie van afschaling is toch bovenstaande keuze gemaakt, en is de zorg vooral gegaan naar kinderen en jongeren waarvan al bekend was dat er vragen of zorgen zijn.

Voor het niet aanbieden van JGZ voor 18+ in het MBO, geldt dat dit niet behoort tot het basispakket van

de JGZ, en daarom in tijden van krapte geen prioriteit krijgt.

4.4 Verkorting tijdsduur van de entreeonderzoeken Speciaal Onderwijs

De duur van het entreeonderzoek in het Speciaal Onderwijs is voor alle leeftijden naar 45 min gegaan. Voor de leeftijdsgroep tot 8 jaar was dit eerder 60 minuten.
Dit levert tijdswinst op in de planning, maar leidt ook tot meer werkdruk bij de professional, en legt druk op de volledigheid en zorgvuldigheid van het onderzoek.

4.5 Sturen op procedure en samenwerking met betrekking tot schoolziekteverzuim in samenwerking met scholen

In de M@zl methodiek werken scholen en JGZ samen in de begeleiding van schoolziekteverzuim. Hierin zijn nadrukkelijk afspraken opgenomen over de rol van school en de rol van de JGZ.
In de praktijk blijkt dit niet altijd conform die afspraken uitgevoerd te worden. JGZ- medewerkers worden in sommige situaties te vroeg of te vaak ingeschakeld, dus vóór dat de school zelf eerst actie heeft ondernomen richting de leerling.
Hier is in de samenwerking de afgelopen periode meer aandacht aan besteed, maar dit heeft nog veel meer aandacht nodig; ook in het basisonderwijs. Het hele proces/ methodiek M@zl van school/ziekteverzuim krijgt de komende periode veel aandacht in contact met de scholen en de leerplicht.
Het is moeilijk te zeggen of dit al heeft geleid tot minder onnodige inzet van de jeugdarts, omdat het aantal aanmeldingen na Covid-19 fors is gestegen.

5. Maatregelen: effect en huidige werkwijze die gelden voor 0-4 en 4-18

Onderstaande maatregelen gelden zowel voor de 0-4 als de 4-18 medewerkers, en betreffen verminderde inzet in het sociaal domein.

5.1 Minder deelname aan niet-kindgebonden overleggen

Deelname aan multidisciplinaire overleggen in het sociaal domein, behoort in ‘normale’ tijden tot het standaard of lokaal aanbod van de JGZ. Samenwerking en afstemming met samenwerkingspartners is essentieel en bevordert goede samenwerking en afstemming rond thema’s die met jeugd en jongeren te maken hebben. Geen deelname is ook nadelig voor de zichtbaarheid/bereikbaarheid van de JGZ.
Daar waar dit op kindniveau noodzakelijk was heeft noodzakelijk overleg wel doorgang gevonden.
Geen deelname levert uiteraard tijdswinst op, maar de contacten worden wederzijds ook erg gemist.

Huidige werkwijze

Vanaf 1-1-2023 nemen professionals weer zoals afgesproken, zoveel mogelijk deel aan overleggen. In het kader van de blijvende werkdruk die medewerkers ervaren, wordt wel steeds kritisch beoordeeld of deelname noodzakelijk is, welke professional deelneemt, en of fysieke aanwezigheid wenselijk of noodzakelijk is.

5.2 Minder groepsbijeenkomsten

Voor deelname of organiseren aan groepsbijeenkomsten voor ouders geldt hetzelfde als voor de niet-deelname aan overleggen.
Dit levert tijdswinst op. Met name de voorbereiding van groepsbijeenkomsten kost relatief veel tijd. Tegelijkertijd zien we dit ook als belangrijk onderdeel van het JGZ-aanbod. Juist de onderlinge ontmoeting, herkenning en uitwisseling tussen (aanstaande) ouders kan het ouderschap versterken en onnodige vragen bij andere zorgverleners voorkomen.

Huidige werkwijze

Vanaf 1-1-2023 worden groepsbijeenkomsten weer opgestart, of is er deelname aan bijeenkomsten die georganiseerd worden door partners in het sociale domein.
Vanwege de relatief grote tijdsinvestering kijken we nog wel steeds kritisch wat noodzakelijk en wenselijk is.

6. Conclusie

Na ruim een half jaar afschaling is een groot deel van de maatregelen teruggedraaid naar de situatie vóór de afschaling.
We kunnen echter niet anders dan concluderen dat de werkdruk bij professionals te hoog blijft.
Maatschappelijke ontwikkelingen vragen op veel terreinen extra inzet van de JGZ; inzet die nu niet altijd geleverd kan worden.
Dit alles maakt een herbezinning op de toekomst van de JGZ noodzakelijk.
In samenwerking met de gemeenten is hiervoor inmiddels het project ‘toekomstbestendige JGZ’ in het leven geroepen.
Verschillende deelnemers, waaronder een ambtelijke werkgroep en een denktank van professionals, zoeken samen naar oplossingen en vorm en inhoud voor de JGZ van de toekomst.
Dit om ook in de toekomst onze missie waar te kunnen maken: alle kinderen en hun ouders ondersteunen bij het zo gezond en veilig mogelijk opgroeien, en het verkleinen van de kansenongelijkheid.

GGD Gelderland-Midden
is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

GGD Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E ggd@vggm.nl
I www.ggdgm.nl

GGD Gelderland-Midden

Geachte gemeenteraadsleden,

Ik schrijf u mede namens onze lidorganisaties in uw gemeente, om aandacht te vragen voor een dringende kwestie die onze sector momenteel treft en die de broodnodige ondersteuning van burgers in kwetsbare posities in gevaar brengt.

Veerkrachtige bewoners in vitale wijken
Nederland is een prachtig en welvarend land. Toch hebben we flinke uitdagingen. Steeds meer inwoners worstelen om mee te komen in onze veeleisende maatschappij: zo zitten maar liefst 4 tot 6 miljoen Nederlanders in een sociaal kwetsbare positie (SCP, maart 2023) en heeft één op de zes volwassenen te maken met een stapeling van problemen (SCP, mei 2023). Kansenongelijkheid neemt toe, de zorg loopt vast en te veel mensen staan aan de kant. Voor oplossingen wordt – terecht – gekeken naar de leefomgeving van mensen, in wijken en buurten. Hier ligt de sleutel: dichtbij bewoners de leefbaarheid en solidariteit herstellen en zorgen dat mensen weer naar elkaar omkijken.

Ondersteuning door sociaal werkers
Maar dit gaat niet vanzelf. Niet alle Nederlanders zijn mondig en zelfredzaam. Sociaal werkers ondersteunen mensen voor wie het dagelijks leven te ingewikkeld is, vanwege armoede, eenzaamheid, gezondheidsklachten, bureaucratie en werkloosheid. We gaan uit van de kracht en talenten van mensen en helpen hen om (weer) naar vermogen mee te doen in de samenleving. Samen met u en met wijkpartners zoals bewonersorganisaties en zorgpartijen bouwen we aan vitale gemeenschappen. En omdat we er vroeg bij zijn, kan vaak erger worden voorkomen. Daardoor nemen zorgvragen fors af, smoren we criminele carrières in de dop, lopen schulden niet (onnodig) op en krijgen meer bewoners kansen om mee te doen. Investeringen in sociaal werk verdienen zich zo dubbel en dwars terug: elke geïnvesteerde euro levert 1,60 euro op (SEOR Erasmus School of Economics, 2021).

Financiering structureel onder druk
Niet voor niets vervult sociaal werk een belangrijke rol in de ambities van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), waarin – ook lokaal – vol wordt ingezet op preventie en een sterke sociale basis. Maar die hoge verwachtingen staan niet in verhouding tot de investeringen. Al jaren staat de bekostiging in onze sector onder druk, met als gevolg een toename van werkdruk, ziekteverzuim en uitstroom.

De financiële druk voor sociaalwerkorganisaties neemt verder toe als gevolg van prijsstijgingen (zoals huur en energie) en specifiek door het recent gesloten cao-akkoord Sociaal Werk, dat de volgende structurele salarisstijging omvat:

- op 1 juli 2023 van 7,0 procent
- op 1 januari 2024 van 4,0 procent
- op 1 juli 2024 van 4,0 procent

Deze loonsverhoging is in lijn met de inflatie en met wat elders in de zorg en door overheden aan cao-verhogingen wordt toegepast. Het is ook hard nodig, in de eerste plaats voor onze medewerkers om de hoge inflatie het hoofd te kunnen bieden. Tegelijkertijd trekt deze structurele kostenstijging een zware wissel op de sociaalwerkorganisaties, want in onze sector is er geen automatische compensatie bij (loon)stijgingen. Dit brengt de ondersteuning van kwetsbare bewoners in gevaar.

Wat we u vragen: waarborg reële indexering tarieven
Als gemeente bent u opdrachtgever van sociaalwerkorganisaties. Als de loon- en prijsstijgingen in de sector sociaal werk niet volledig worden doorgevoerd in de tarieven van gecontracteerde welzijnsorganisaties, zullen veel organisaties geen alternatief zien dan te snijden in hun

personeelsbestand. Hiermee komen de kwaliteit en continuïteit in het geding van sociaal werk in wijken en buurten, in de maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en in de opvang en integratie van vluchtelingen en statushouders. Juist in een tijd dat steeds meer mensen die in de knel zitten, jong en oud, een beroep op ons doen.

Daarom roepen wij u op om het college kritisch te bevragen en op te roepen om een reële indexering van de loon- en prijsstijgingen toe te passen bij de tariefvaststelling voor aanbieders van sociaal werk. Structurele toepassing van de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA)-percentages is essentieel om onze dienstverlening duurzaam te kunnen waarborgen. Voor dit jaar is dit overigens nog niet toereikend; de Nederlandse Zorgautoriteit heeft het percentage voor de OVA 2023 bijgesteld naar 6,36 procent. Het voorlopige percentage voor 2024 bedraagt 4,94 procent.

Wij hopen op uw steun voor een stabiele en solide basis voor sociaal werk ten behoeve van de inwoners van uw gemeente.

Mocht u vragen hebben of een nadere uitleg op prijs stellen in relatie tot uw gemeente, neemt u dan gerust contact met mij op via e-mail: staal@sociaalwerk.nl of tel. (06) 5391 4780.

Met vriendelijke groet,
De directeur-bestuurder

Sociaal Werk Nederland is de brancheorganisatie voor sociaal werk
Koningin Wilhelminalaan 3, 3527 LA Utrecht
www.sociaalwerknederland.nl

Raad op Zaterdag 16 september

Na een reeks succesvolle online bijeenkomsten is er 16 september in Utrecht weer een Raad op Zaterdag in 'fysieke' vorm. Ook deze keer kunt u weer kiezen uit diverse sessies over actuele onderwerpen. Raad op Zaterdag is speciaal bedoeld voor (deel/duo)raadsleden, commissieleden, steunfractieleden, fractiemedewerkers, griffiers en griffiemedewerkers.

Meer informatie en aanmelden

Wat vindt u van de VNG website?

De VNG website is een van de belangrijkste middelen om onze leden te informeren. Dagelijks wordt vng.nl door duizenden bezoekers geraadpleegd. We willen graag weten wat onze leden van onze website vinden en wat we kunnen verbeteren. Daarom zoeken we raadsleden die we hierover een aantal vragen mogen stellen. Doet u mee? Zo kunnen we onze leden straks nog beter helpen.

Ik meld me aan

Doe mee met de Global Goals Vlaggendag

25 September is de ‘verjaardag’ van de Global Goals; de dag waarop de duurzame ontwikkelingsdoelen zijn aangenomen door de Verenigde Naties. 129 Global Goals gemeenten in Nederland zijn opgeroepen om op deze dag de Global Goals vlag voor het gemeentehuis te hijsen. Daarmee brengen we samen het dringende belang van integrale duurzaamheid op sociaal, economisch en ecologisch gebied onder de aandacht. Doet uw gemeente ook mee?

Meer informatie

Arbeidszaken

Eerste gesprekken over Cao SW en Cao Aan de Slag

Arbeidszaken

De VNG heeft donderdag 20 juli met de bonden van gedachten kunnen wisselen over de Cao SW en de Cao Aan de Slag. Het overleg was constructief en heeft ertoe geleid dat er eind augustus een volgend overleg staat ingepland.

Lees meer

Asiel tot integratie

Nog steeds veel vragen bij gemeenten over derdelanders

Asiel tot integratie

Er is nog steeds veel onduidelijkheid bij gemeenten over de aanpak derdelanders. De opvang voor deze groep niet-Oekraïners eindigt op 4 september 2023. Net als in maart dit jaar ontbreekt het aan een duidelijk proces. In een brief aan het rijk roept de VNG op om antwoord te geven op de vragen van gemeenten.

Lees meer

Belastingen

Wijzigingen modelverordeningen gemeentelijke belastingen

Belastingen

De VNG heeft de Model Verordeningen toeristenbelasting en leges (met toelichtingen) en de Model Leidraad invordering gemeentelijke belastingen gewijzigd. Ook hebben we de toelichting bij de Model Verordeningen forensenbelasting en parkeerbelastingen geactualiseerd.

Lees meer

Modelverordening leges geactualiseerd met oog op de Omgevingswet

Belastingen

We publiceren een geactualiseerde versie van de Modelverordening leges voor 2024, als de Omgevingswet in werking treedt. De implementatiehandleiding en de transponeringstabel zijn ook aangepast.

Lees meer

Bestuur

Nieuwe ambtsinstructie voor griffier beschikbaar

Bestuur

De werkzaamheden van de raadsgriffier gebeuren altijd in opdracht van de gemeenteraad. Het is daarom belangrijk vast te leggen hoe en welke taken de griffier in opdracht van en namens de raad uitvoert. De nieuwe ambtsinstructie voor de griffier legt deze werkzaamheden en verantwoordelijkheden vast.

Lees meer

Dag voor de Raad: Macht en invloed

Bestuur

De Dag voor de Raad is dé jaarlijkse ontmoeting tussen raadsleden, griffiers en de wetenschap. Dit jaar staat de bijeenkomst in het teken van het thema 'Macht en invloed van de Raad'.

Lees meer

Bijeenkomst: Raadsacademie Raalte - Grip op raadswerk

Bestuur

Veel maatschappelijke problemen raken elkaar. Als raadslid is het lastig daar een oplossing voor te vinden. Om grip te krijgen op complexe vraagstukken, op beleid vanuit regionale samenwerking of vanuit de landelijke en/of provinciale overheid, kunnen raadsleden zich aanmelden voor de Raadsacademie in Raalte.

Lees meer

Toekomstgericht regionaal samenwerken

Bestuur

Hoe kan regionale samenwerking bijdragen aan toekomstgericht werken in gemeenten? Daarover ging de kennisbijeenkomst van de Werkgroep Toekomstgerichte Gemeenten op 16 mei. De inzichten zijn samengevat in een artikel.

Lees meer

Cultuur en sport

Handreiking aanwijzing lokale omroep verschenen

Cultuur en sport

Lokale media zijn essentieel voor het goed functioneren van de lokale democratie. Een gemeente moet elke 5 jaar een advies uitbrengen voor het aanwijzen van een lokale omroep. Daarnaast draagt een gemeente zorg voor de bekostiging van de lokale omroep.
Er is nu een handreiking voor het proces van aanwijzing. Voor raadsleden en bestuurders is een verkorte versie beschikbaar die specifiek ingaat op de rol van de gemeenteraad.

Lees meer

Financiën

VNG adviseert financiële tekorten zichtbaar te maken

Financiën

Op de vorige algemene ledenvergadering van de VNG is de resolutie ‘Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief’ met grote meerderheid aangenomen. Het daarin aangekondigde begrotingsadvies voor het opstellen van de gemeentelijke programmabegrotingen 2024-2027 is nu gereed.

Lees meer

Erkenning kabinet disbalans taken en middelen

Financiën

Het kabinet erkent dat er een disbalans zal ontstaan tussen taken en middelen van decentrale overheden; ondanks het feit dat het kabinet in deze Voorjaarsnota een miljard heeft vrijgemaakt ter compensatie van het aanvankelijk nog grotere tekort.

Lees meer

Positieve jaarrekeningen nemen structurele zorgen niet weg

Financiën

De Nederlandse gemeenten gaven in 2022 minder geld uit dan er beschikbaar was: in totaal € 3,9 miljard, ongeveer € 229 per inwoner. Dit neemt de grote zorgen over de structurele financiële situatie van gemeenten vanaf 2026 niet weg.

Lees meer

Derde Dinsdagwebinar Gemeentefinanciën

Financiën

VNG Team Financiën organiseert elke derde dinsdag van de maand een webinar over actualiteiten op het terrein van gemeentefinanciën. We gaan in op verschillende ontwikkelingen rondom de financiële situatie van gemeenten en afspraken tussen het rijk en gemeenten.

Lees meer

Omgevingswet

Handreiking multifunctionele landbouw en de Omgevingswet

Omgevingswet

Landbouwbedrijven zitten midden in een transitie en zoeken duidelijkheid over de toekomstmogelijkheden van hun bedrijf. Met deze handreiking bieden we duidelijkheid voor ondernemers, ambtenaren en bestuurders over de mogelijkheden van multifunctionele landbouw.

Lees meer

Ruimte en Wonen

Model Verhuurverordening Wet goed verhuuderschap beschikbaar

Ruimte en Wonen

De VNG informeerde gemeenten eerder dit jaar over de Wet goed verhuurderschap. Daarbij werd de 'Handreiking goed verhuurderschap' toegezonden. Er is nu ook een Model Verhuurverordening beschikbaar die we op 25 juli per ledenbrief hebben verzonden.

Lees meer

Huisvesting aandachtsgroepen: grote inzet van veel gemeenten

Ruimte en Wonen

Veel gemeenten doen al meer dan ze nu wettelijk verplicht zijn om urgente woningzoekenden voorrang te geven bij de toewijzing van sociale huurwoningen. Dat blijkt uit een inventarisatie van de VNG bij 59 gemeenten, naar aanleiding van het wetsvoorstel regie op de volkshuisvesting.

Lees meer

Sociaal domein

Netwerkbijeenkomsten Iedereen doet mee!

Sociaal domein

Het VNG-project 'Iedereen doet mee!' ondersteunt gemeenten bij het waarmaken van de doelen van het VN-verdrag Handicap. In het najaar houdt het project 4 netwerkbijeenkomsten. In een afwisselend programma met inspirerende presentaties en leerzame workshops blikken we met u terug en vooruit.

Lees meer

Bijeenkomst: Provincies, gemeenten en het VN-verdrag Handicap

Sociaal domein

Het College voor de Rechten van de Mens gaat in gesprek met gemeenten, provincies, de VNG en (lokale) organisaties van mensen met een beperking over de lokale uitvoering van het VN-verdrag. Deze partijen gaven ook inbreng voor de handreiking 'Provincies, gemeenten en het VN-verdrag handicap'.

Lees meer

Moties gemeenteraden

Bekijk de aangenomen moties die gemeenten naar de VNG stuurden. (Recentelijk o.a. over goederenvervoer per spoor, verduurzamen van maatschappelijk vastgoed, het stimuleren van zonnepanelen op daken, en het afschaffen van btw op groente en fruit.)

Bekijk de moties op de VNG-website

Geachte leden van de raad en raadscommissie,

Graag wijs ik u op onderstaande uitnodiging. Op wo. avond 27 september a.s. is dhr. Mart de Kruif te gast bij de Rotary Rozendaal-Veluwezoom. Hij geeft een lezing in Het Rhedens in Rozendaal. De entree (een tientje) komt ten goede aan Oekraïense vluchtelingen in onze beide gemeenten Rozendaal en Rheden. Geen gemeentelijke activiteit, maar een boeiend spreker én de opbrengst (op wat locatie- en cateringkosten na) geheel ten bate van Oekraïense inwoners op de locaties in Rozendaal en Rheden – voor mij reden genoeg om dit bij u onder de aandacht te brengen en u te vragen deze uitnodiging in uw eigen netwerk te verspreiden.

Met vriendelijke groet,
Ester Weststeijn | Burgemeester
026 - 38 43 666
Gemeente ROZENDAAL

LEZING MART DE KRUIF

WOENSDAG 27 SEPTEMBER 2023 START OM 20.00 UUR, INLOOP VANAF 19.30 UUR
ENTREE €10 (elektronische betaling aan de deur)
DE OPBRENGST KOMT TEN GOEDE AAN ACTIVITEITEN VOOR DE OEKRAIENSE VLUCHTELINGEN IN ROZENDAAL EN RHEDEN

Op woensdagavond 27 september organiseert Rotaryclub Rozendaal-Veluwezoom een lezing door Mart de Kruif.

Mart de Kruif is luitenant-generaal b.d. Na een lange militaire carrière, waar hij verschillende keren op missie is geweest naar o.a. Bosnië en Afghanista hij tegenwoordig vooral bekend als duider van ontwikkelingen in Oekraïne e Rusland.

Deze lezing is onderdeel van een reeks fondswervende activiteiten ten beho van de Oekraïense vluchtelingen die momenteel in Rozendaal en Rheden wo opgevangen.

LOCATIE: AULA VAN HET RHEDENS ROZENDAAL, KLEIBERGLAAN 1, ROZENDAAL
GRAAG VAN TEVOREN AANMELDEN VIA RCROZENDAALVELUWEZOOM@GMAIL.COM

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Jaarverslag 2022 Zorg en Veiligheidshuizen Gelderland Midden

Adviseur : K. Schaap/M. Jansma
Portefeuillehouder : E. Weststeijn/T. van der Pas
Datum : 5 september 2023

Aan de Raad

Inleiding
Ongeveer 15 jaar geleden is onze gemeente aangesloten op Het Veiligheidshuis regio Arnhem, dat inmiddels is opgegaan in de Zorg en Veiligheidshuizen voor Gelderland Midden.
Deze Zorg en Veiligheidshuizen opereren in Gelderland Midden in feite vanuit twee locaties: Ede voor de West Veluwevallei en Arnhem voor de Regio Arnhem (Arnhem, Rheden, Rozendaal, Doesburg, Lingewaard, Overbetuwe en de Liemerse gemeenten). Ze vormen een netwerksamenwerking tussen straf- en zorgpartners en de aangesloten gemeenten. Daarin komen zij tot een ketenoverstijgende persoonsgerichte aanpak van complexe problematiek.

Deze aanpak is er op gericht om de persoon het best mogelijke perspectief te bieden en criminaliteit, recidive en maatschappelijke uitval te voorkomen dan wel te verminderen. Tegelijkertijd bestrijden we zo ernstige overlast en criminaliteit en dragen we bij aan de veiligheid(sbeleving).

Wanneer reguliere inzet van partners binnen de eigen keten (zorg of straf) niet meer werkt zoeken de ketenpartners (bij voorkeur) in een vroeg stadium - of vanuit preventief oogpunt - de samenwerking. Dit om complexe problematiek zoveel mogelijk te beperken of zelfs voor te zijn.

Casuïstiek straf en zorg in Zorg en veiligheidshuizen Gelderland Midden.
De aanpak van het Veiligheidshuis richt zich met name op de volgende categorieën:

- Risicojeugd
- Huiselijk geweld
- Personen met verward gedrag
- Persoonsgerichte aanpak High Impactcrimes/veelplegers
- Multiproblem casuïstiek

In geen van deze categorieën deed zich in het afgelopen jaar een Rozendaalse casus voor.
Toch is het goed dat wij op dit samenwerkingsnetwerk aangesloten zijn en blijven. Enerzijds uit solidariteit met de andere gemeenten en anderzijds vanuit de gedachte dat wat zich elders voordoet ook hier kan gebeuren.

Overige dienstverlening Zorg en Veiligheidshuizen:
Naast de hierboven genoemde casuïstiek houden de Zorg en Veiligheidshuizen zich ook bezig met de nazorg aan ex-gedetineerden, het voorkomen en bestrijden van mensenhandel, beschermingsmaatregelen als kinderen in hun ontwikkeling worden bedreigd en een multidisciplinaire aanpak bij langdurige patronen van huiselijk geweld en kindermishandeling bij huishoudens en gezinnen die bekend zijn met multiproblematiek.
Ten aanzien van deze overige dienstverlening hebben zich in 2022 ook geen Rozendaalse casussen voorgedaan.

Financiën
De kosten voor de Zorg en Veiligheidshuizen gaan naar inwoneraantal en bedragen € 0,61 per inwoner. Voor Rozendaal betekent dat een jaarlijkse bijdrage van € 1.040,--. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met dit bedrag.

Het college van burgemeester en wethouders van Rozendaal,

Bas Pelgrum	Ester Weststeijn,
Secretaris	Burgemeester

Bijlage
Jaarverslag 2022 Zorg en Veiligheidshuizen Gelderland-Midden

zorg en veiligheidshuizen
gelderland midden

JAARVERSLAG 2022

zorg en veiligheidshuizen
gelderland midden

Hiermee presenteren wij het gezamenlijke jaarverslag van de twee zorg en veiligheidshuizen in de regio Gelderland Midden: West Veluwe Vallei en Regio Arnhem. Per zorg en veiligheidshuis zijn de operationele cijfers weergegeven met op een paar thema's een concrete casus uit de dagelijkse praktijk.

> DE SAMENLEVING IS KWETSBAAR, MAAR DE SAMENWERKING IN HET ZORG EN VEILIGHEIDSHUIS OOK. LATEN WE HIER ZUINIG OP ZIJN!

inhoud

4 **Voorwoord**
6 **1 Complexe casuïstiek straf en zorg in zorg en veiligheidshuis regio Arnhem**
Persoonsgerichte aanpak risicojeugd
Overleg problematische jeugdgroepen
Aanpak huiselijk geweld
Personen met verward gedrag
Persoonsgerichte aanpak high impact crime / veelplegers
12 **Casus: Ketensamenwerking bij HIC**
Aanpak multiproblem casuïstiek
14 **Analyse jaarcijfers 2022**
15 **2 Overige dienstverlening in zorg en veiligheidshuis regio Arnhem**
Aanpak nazorg ex-gedetineerden
Pilot "Pak Je Kans"
MDO mensenhandel
Beschermingstafel regio Gelderland Centraal
Toetsingen Beschermingstafel regio Gelderland Centraal
Multidisciplinaire aanpak (MDA)++
21 **Casus: Ze bleken bereid om met de ambulante hulpverlener samen te werken**
Regionaal expertiseteam
23 **3 Financiële paragraaf zorg en veiligheidshuis regio Arnhem**
25 **4 Complexe casuïstiek straf en zorg in zorg en veiligheidshuis West Veluwe Vallei**
Persoonsgerichte aanpak risicojeugd
Overleg geprioriteerde jeugdgroepen
Aanpak huiselijk geweld
29 **Casus: Alle betrokken partijen hebben echt hart voor dit echtpaar**
Persoonsgerichte aanpak personen met verward gedrag
31 **Casus: Een casus die bij meerdere tafels besproken werd**
Persoonsgerichte aanpak high impact crime / veelplegers
Aanpak multiproblem casuïstiek
Lokale mdo's / advieszaken
34 **Analyse jaarcijfers 2022**
35 **5 Overige dienstverlening zorg en veiligheidshuis West Veluwe Vallei**
Aanpak nazorg ex-gedetineerden
37 **De ervaringsdeskundige**
Jeugdbeschermingstafel Food Valley
Toetsingen Jeugdbeschermingstafel Food Valley
40 **6 Financiële paragraaf zorg en veiligheidshuis West Veluwe Vallei**
42 **7 Complexe casuïstiek straf en zorg in de zorg en veiligheidshuizen Gelderland Midden**
ISD tafel
ISD nazorg
MDO radicalisering
45 **8 Triage regio Arnhem en West Veluwe Vallei**
Aanmeldingen zorg en veiligheidshuis regio Arnhem 2022
Aanmeldingen zorg en veiligheidshuis West Veluwe Vallei 2022
51 **Contactgegevens**

VOORWOORD

Beide zorg en veiligheidshuizen in Gelderland Midden zijn een netwerk van de gemeenten met de justitiële diensten en zorgpartners, met als doel om complexe veiligheidsproblemen aan te pakken. Dagelijks brengen de samenwerkende partners ernstig overlastgevende criminelen en kwetsbare personen en groepen in de regio in kaart, en begeleiden hen zoveel als mogelijk. Dat blijft een uitdaging. 24/7.

Immers, er liggen voortdurend nieuwe fenomenen en trends op de loer. De samenleving verandert snel en verhardt ook. Een voorbeeld. De afgelopen decennia heeft het radicaal- en extreemrechtse landschap een vlucht genomen. De term radicalisering roept bij zowel de zorg en veiligheidshuizen Gelderland Midden als betrokken ketenpartners verschillende beelden op. Van terreur tot problemen in wijken en gezinnen. Soms grijpbaar, maar vaak ook niet. Hoe moeten we hiermee omgaan? Wat voor invloed heeft dit op ons werk?

Dienstbaar

Op die voortdurende ontwikkelingen moeten de teams en ketenpartners altijd scherp zijn. Beide zorg en veiligheidshuizen zijn zich daarvan bewust, en proberen proactief in te spelen op wat zich in de samenleving afspeelt. Beide zorg en veiligheidshuizen willen dienstbaar zijn aan de kwetsbare medemens en bijdragen aan een veilige samenleving. Niet alleen denken in straffen, maar juist de beste oplossingen bedenken met alle netwerkpartners. Voor die mensen die dat het hardste nodig hebben.

Niet voor niets is de koers voor de komende jaren: samen de schouders zetten onder het verder versterken van casusregie en het leveren van gerichte expertise en maatwerk in complexe domein overstijgende veiligheidscasuïstiek.

Ontwikkellijnen

Deze nieuwe strategie is gebaseerd op de drie landelijke ontwikkellijnen: breng personen met (hoog) risico eerder in beeld door problemen vroegtijdig te signaleren. Zoek meer verbinding met de omgeving: het zorg en veiligheidshuis steunt gemeenten bij versterking van hun lokale Z&V-keten.

En als laatste: Ons eigen 'huis op orde'. We versterken onze eigen organisatie door proactief op probleemsituaties af te stappen. Meer regie in eigen hand nemen en meer grip op de casuïstiek.

Strategisch werkplan

Dat sluit aan bij het strategisch werkplan (2022-2024) voor beide zorg en veiligheidshuizen.

In dit plan, in opdracht van de gemeenten Ede en Arnhem en uitgewerkt door het bureau Andersson Elffers Felix, zijn nieuwe doelen voor de komende jaren beschreven: pak complexe straf/zorg-casuïstiek meer preventief op. Hoe?

Door de lokale keten sneller en eerder te laten schakelen met de regionale straf- en zorgpartners ontstaat er meer grip op oplossingen.

Maatwerk

Deze nieuwe koers is één van de belangrijkste opgaven voor de komende jaren. Een uitdaging, want elke gemeente die met straf en zorg te maken heeft, kent een eigen 'lokale' problematiek. Daarom zal de aanpak per gemeente verschillen. Maatwerk is dus cruciaal. Maar overall staat als een paal boven water: daadkracht, stabiliteit, elkaar blijven opzoeken en vinden. Dat is en blijft de inzet.

De stuurgroep zorg en veiligheidshuis regio Arnhem zal de paragrafen 1 en 3 vaststellen.

De stuurgroep zorg en veiligheidshuis regio West Veluwe Vallei de paragrafen 4 en 6.

Gezamenlijke cijfers vindt u in paragraaf 7 en worden door beide stuurgroepen vastgesteld.

De cijfers van de (Jeugd)Beschermingstafels paragraaf 2 en 5 worden vastgesteld door de Wethouders Jeugd in de betreffende regio. Voor het totaalbeeld van de casuïstiek in het zorg en veiligheidshuis gekoppeld aan de bedrijfsvoering, worden de cijfers ook in dit jaarverslag gepresenteerd.

Bedankt voor uw aandacht en veel leesplezier.

Management zorg en veiligheidshuizen Regio Arnhem en West Veluwe Vallei:

Edwin Prins, manager Regio Arnhem
Harm de Jong, manager West Veluwe Vallei

COMPLEXE CASUÏSTIEK STRAF EN ZORG VEILIGHEIDSHUIS REGIO ARNHEM

1

regio arnhem

Regio Arnhem

Edwin Prins over de 'Arnhemse beweging': "Om het strategisch werkplan handen en voeten te geven, zetten we bij gemeente Arnhem in op een aantal concrete projecten. Dat sluit ook aan bij de eerdergenoemde drie landelijke ontwikkellijnen. Denk daarbij aan persoonsgerichte aanpak (PGA) in de wijken. Net als veel andere gemeenten kent ook Arnhem personen die ernstige veiligheidsproblemen en/of ernstige overlast veroorzaken. In dit verband richten we ons bijvoorbeeld op PGA voetbalaanpak Vitesse. Daarnaast starten we in 2023 een nieuw mdo (multidisciplinair overleg), dat zich puur richt op overlastplegers. Verder continueren we onze aandacht op diverse thema's, zoals personen met verward gedrag. Daarmee blijven we inspelen op de actualiteit."

Proactief werken

De kern hiervan is: hoe verbinden we de zorg- en veiligheidsketen in de wijk, vanuit de lokale problematiek, onder andere met kennis en ondersteuning vanuit het zorg en veiligheidshuis: "Dit kan een blauwdruk worden voor de nieuwe manier van (proactief) werken. Sterker, het idee is om toe te werken naar meer wisselwerking. Het sneller naar voren halen van problematiek. Waar we als zorg en veiligheidshuis ons voorheen meer richten op de beoordeling/verwerking van een casus, zullen we (nog) meer de verbinding zoeken met ketenpartners/wijkteams (verbinding zorg en veiligheidsketen), of soms alleen als adviseur dienen. Meer naar voren werken en denken."

Werkgroep

Om deze omslag verder op de rit te krijgen is in eerste instantie binnen de gemeente Arnhem een werkgroep ingericht die deze werkwijze handen en voeten gaat geven: "Daarnaast kijken we goed naar wat aansluit en passend is bij de individuele regiogemeenten."

Edwin Prins: "In aansluiting op de landelijke pilot Re-Integratie Officier (afgekort RIO), haken we wederom hier in het Arnhemse (ook als eerste) zorg en veiligheidshuis op aan, door de aanstelling van een RIO jeugd die zich gaat richten op minderjarigen. Dat krijgt een verder vervolg. Daarnaast zetten we in 2023 verder in op kennisverbreding om als zorg en veiligheidshuis goed voorbereid te zijn en blijven op (actuele) ontwikkelingen en thema's."

Persoonsgerichte aanpak risicojeugd

Doel

Het algemene doel van de aanpak risicojeugd is het terugdringen van recidive door jeugdigen (12-24 jaar) die met politie en justitie in aanraking zijn gekomen. Dit wordt gedaan door middel van persoonsgerichte afspraken. In het overleg wordt een plan van aanpak gemaakt in afstemming met de justitie keten en de hulpverlenende partijen en gemeenten. De persoonsgerichte afspraken zijn gericht op het voorkomen van maatschappelijke uitval, preventie, onderwijs en zorg.

MDO risicojeugd	Aantal personen 2020	Aantal personen 2021	Aantal personen 2022
Arnhem	35	34	29
Doesburg	2	1	0
Duiven	3	3	2
Lingewaard	2	2	1
Overbetuwe	5	6	3
Rheden	6	2	1
Rozendaal	0	0	0
Westervoort	2	2	4
Zevenaar	7	5	8
Overig	0	0	0
Totaal	**62**	**55**	**48**

Overleg problematische jeugdgroepen

Doel

Het doel van het overleg geprioriteerde jeugdgroepen is het terugdringen van criminaliteit en overlast door jongeren door het ontwikkelen van een integrale en structurele aanpak van problematische jeugdgroepen. Bij de aanpak kunnen we, afhankelijk van de situatie, kiezen voor een individuele, of een groepsgerichte domeinaanpak of een combinatie daarvan. Bij die keuze is maatwerk van doorslaggevende waarde. Het zorg en veiligheidshuis verleent hierbij ondersteuning en/of advies.

In 2022 zijn er in de Regio Arnhem geen jeugdgroepen geprioriteerd en zodanig besproken. Vanuit de lokale jeugdgroepenaanpak zijn jongeren individueel besproken binnen het MDO risicojeugd.

Aanpak huiselijk geweld

Doel

Het doel van de aanpak van huiselijk geweld is het maken van een afgestemd scenario op het gebied van strafrecht en zorg en het snel en efficiënt systeemgericht inzetten van professionele hulp aan slachtoffer, pleger en eventuele kinderen. Met als gewenst resultaat het stoppen van huiselijk geweld en recidive voorkomen.

MDO huiselijk geweld	Aantal casussen 2020	Aantal casussen 2021	Aantal casussen 2022
Arnhem	53	59	54
Doesburg	2	2	1
Duiven	2	2	2
Lingewaard	9	10	0
Overbetuwe	5	3	4
Rheden	11	12	11
Rozendaal	0	0	0
Westervoort	5	4	2
Zevenaar	7	3	5
Overig	0	2	1
Totaal	**94**	**97**	**80**

regio arnhem

Personen met verward gedrag

Doel

Personen met verward en onbegrepen gedrag die in het zorg en veiligheidshuis op de agenda staan, vormen een reëel risico voor de openbare orde en of de samenleving. Deze personen dreigen de grip op hun leven te verliezen waarbij het gedrag een duidelijk gevarenrisico oplevert voor henzelf en/of voor hun omgeving. Per casus onderzoeken we straf- en zorginterventies en zetten we deze in. Het streven is om per casus 'duaal casemanagement' in te zetten (een regisseur GGZ en een regisseur vanuit de lokale gemeente).

MDO personen met verward gedrag	Aantal personen 2020	Aantal personen 2021	Aantal personen 2022
Arnhem	67	51	60
Doesburg	0	0	2
Duiven	2	1	1
Lingewaard	3	4	5
Overbetuwe	2	2	5
Rheden	8	3	4
Rozendaal	0	0	0
Westervoort	1	1	1
Zevenaar	9	7	4
Overig	0	0	0
Totaal	**92**	**69**	**82**

Persoonsgerichte aanpak high impact crime / veelplegers

Doel

De aanpak van deze casuïstiek is persoonlijk en gericht op het doorbreken van patronen, het voorkomen van herhaling en het terugdringen van onveiligheid en overlast in de samenleving. Dit bereiken we door duidelijke afspraken te maken waarbij we straf en zorg op maat toepassen. Dit doen we zowel voor als na het plegen van één of meerdere strafbare feiten, respectievelijk bij terugkeer in de maatschappij na afloop van detentie.

MDO HIC	Aantal personen 2020	Aantal personen 2021	Aantal personen 2022
Arnhem	71	68	80
Doesburg	1	1	1
Duiven	1	1	0
Lingewaard	1	0	1
Overbetuwe	2	2	2
Rheden	4	6	3
Rozendaal	0	0	0
Westervoort	2	3	2
Zevenaar	0	2	0
Overig	0	0	0
Totaal	**82**	**83**	**89**

CASUS

KETENSAMENWERKING BIJ HIC

Samenwerken was hier ook elkaar begrijpen en aanvullen, gebruik maken van elkaars expertise.

In mei 2022 wordt een betrokkene aangemeld, en vanuit de triage* in het kader HIC (High impact crimes**/ veelplegers) geplaatst. Er blijkt sprake te zijn van multiproblematiek. Van een zeer beperkt strafrechtelijk kader. Terwijl er veel overlast is. Verder is er sprake van teloorgang van betrokkene, maar ook van de ouders.

Ernstige GHB-verslaving, persoonlijkheidsproblematiek en geen huisvesting geven een extra dimensie aan dit vraagstuk. De praktijk leert dat dit een lastige combinatie is om de juiste hulpverlening op gang te krijgen. Ook nu. Afkicken, zonder een vervolgplek is niet effectief. Zorgmijdend gedrag en gebrek aan realiteitsbesef, maken dat de meeste ingezette interventies snel weer mislukken. Hoe probeer je dan toch samen een uitweg te zoeken?

Taakstraf

In het begin zetten we veel in om goed af te stemmen in verwachtingen, verantwoordelijkheden, mogelijkheden en onmogelijkheden. De mogelijkheid om het strafrechtelijke met het vrijwillige kader te verbinden was er niet. Betrokkene hield zich niet aan de voorwaarden en het toezicht, waar de mogelijkheden al beperkt bleven, en werd teruggemeld. Een taakstraf van 20 uur resteerde.

Mogelijkheden zoeken

De verslavingszorg (met behandeling en ambulante begeleiding), Team Beschermd Wonen van de gemeenten Arnhem en Lingewaard en de politie zetten veel in op repressie in combinatie met het creëren van mogelijkheden. Hopende op een stuk bewustwording. Men was tot veel bereid. Waaronder bestuurlijk handhaven in combinatie met WMO-ondersteuning. Dat bleek ook wel toen de casus in een stroomversnelling raakte en betrokkene voor een mishandeling van de vader vast kwam te zitten. Weliswaar net voor kerst, in een moeilijke tijd met veel afwezigheid, deadlines die moeilijk te halen zijn etc.

Out-of-the-box

Reclassering en het OM raakten weer actief betrokken. Net als de bewindvoerder. Een erg goede samenwerking leidde tijdens de detentie van de betrokkene tot integrale samenwerking. Hierdoor was het mogelijk een verbinding te leggen tussen het ingezette vrijwillige traject en het op te zetten strafrechtelijke traject. De rechter legde uiteindelijk, conform het gegeven advies, passende bijzondere voorwaarden op. Deze konden als stok achter de deur gelden zolang het traject liep. Eigenzinnig zijn en out-of-the-box denken en werken is in deze casus dus heel positief ingezet.

Laatste kans

De euforische stemming was binnen één week alweer over. Betrokkene is in twee dagen tijd twee keer naar het ziekenhuis afgevoerd en opgenomen met een overdosis GHB. De door betrokkene veroorzaakte overlast in die periode maakte dat de beschermde woonplek niet te handhaven was. IrisZorg*** heeft samen met betrokkene en ziekenhuis plannen gemaakt voor een echt laatste kans. Reclassering werkt daarbij nauw samen met IrisZorg. Als betrokkene niet meewerkt staat daar een terugmelding met 36 dagen gevangenisstraf tegenover. De gemeente Lingewaard heeft een nieuw WMO-traject voor de ouders gestart, nu zij eindelijk met een hulpvraag aanklopten. De bestuurlijke maatregel is ingetrokken.

Het houdt ergens op

Samenwerken was hier ook elkaar begrijpen en aanvullen, gebruik maken van elkaars expertise, kleuren buiten de lijntjes en nog veel meer van dit soort mooie en effectieve vormen. Er kon veel fout gaan in deze casus, dat was uiteindelijk niet zo. Wat wel altijd blijft is dat we in Nederland veel geregeld hebben, maar als iemand uiteindelijk niet wil het ook ophoudt. Hier is alles geprobeerd en is het nu aan de betrokkene. Meer is er gewoon niet.

*Triage: https://www.zorgenveiligheidshuizen.nl/informatie-uitwisselen-in-veiligheidshuizen/triage
**HIC: https://hetccv.nl/onderwerpen/high-impact-crimes
***IrisZorg: Is een Nederlandse instelling voor verslavingszorg en maatschappelijke opvang.

Aanpak multiproblem casuïstiek

Doel

Gemeenten en ketenpartners melden diverse complexe casussen rondom personen of systemen aan bij het zorg en veiligheidshuis. Deze casussen brengen we zoveel mogelijk onder bij één van de bestaande thema's. Dit lukt echter niet in alle gevallen, waardoor de resterende casussen geplaatst worden onder het thema Multiproblem. Hierbij wordt, in afstemming met de lokale gemeente, getracht om tot een maatwerk oplossing te komen. Dit kan zijn door een MDO te organiseren, lokaal aan te sluiten bij een overleg of op een flexibele manier een andersoortige oplossing na te streven.

MDO multiproblem	Aantal casussen 2020	Aantal casussen 2021	Aantal casussen 2022
Arnhem	13	4	5
Doesburg	0	0	0
Duiven	0	0	0
Lingewaard	0	0	0
Overbetuwe	0	0	1
Rheden	1	0	0
Rozendaal	0	0	0
Westervoort	1	0	0
Zevenaar	0	0	0
Overig	0	0	0
Totaal	**15**	**4**	**6**

regio arnhem

analyse jaarcijfers 2022

casuïstiek per thema

Huiselijk geweld 25%	80
High impact crime 32%	89
Jeugd 16%	48
Multi problem 1%	6
Personen met verward gedrag 26%	82
Totaal	**305**

mdo's per thema

Huiselijk geweld	224
High impact crime	278
Jeugd	143
Multi problem	10
Personen met verward gedrag	232
Totaal aantal mdo's	**887**

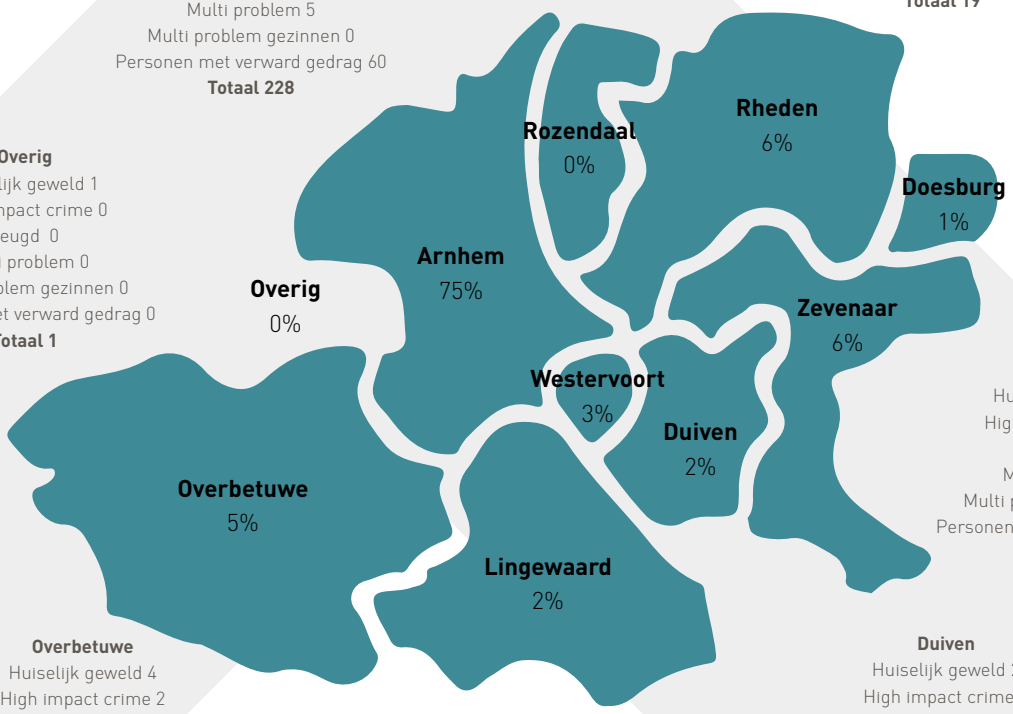
casuïstiek per gemeente

totaal 305

Rozendaal
Huiselijk geweld 0
High impact crime 0
Jeugd 0
Multi problem 0
Multi problem gezinnen 0
Personen met verward gedrag 0
Totaal 0

Rheden
Huiselijk geweld 11
High impact crime 3
Jeugd 1
Multi problem 0
Multi problem gezinnen 0
Personen met verward gedrag 4
Totaal 19

Arnhem
Huiselijk geweld 54
High impact crime 80
Jeugd 29
Multi problem 5
Multi problem gezinnen 0
Personen met verward gedrag 60
Totaal 228

Doesburg
Huiselijk geweld 1
High impact crime 1
Jeugd 0
Multi problem 0
Multi problem gezinnen 0
Personen met Verward Gedrag 2
Totaal 4

Overig
Huiselijk geweld 1
High impact crime 0
Jeugd 0
Multi problem 0
Multi problem gezinnen 0
Personen met verward gedrag 0
Totaal 1

Zevenaar
Huiselijk geweld 5
High impact crime 0
Jeugd 8
Multi problem 0
Multi problem gezinnen 0
Personen met verward gedrag 4
Totaal 17

Overbetuwe
Huiselijk geweld 4
High impact crime 2
Jeugd 3
Multi problem 1
Multi problem gezinnen 0
Personen met verward gedrag 5
Totaal 15

Duiven
Huiselijk geweld 2
High impact crime 0
Jeugd 2
Multi problem 0
Multi problem gezinnen 0
Personen met verward gedrag 1
Totaal 5

Lingewaard
Huiselijk geweld 0
High impact crime 1
Jeugd 1
Multi problem 0
Multi problem gezinnen 0
Personen met verward gedrag 5
Totaal 7

Westervoort
Huiselijk geweld 2
High impact crime 2
Jeugd 4
Multi problem 0
Multi problem gezinnen 0
Personen met verward gedrag 1
Totaal 9

OVERIGE DIENSTVERLENING ZORG EN VEILIGHEIDSHUIS REGIO ARNHEM

2

Aanpak nazorg ex-gedetineerden

Doel

Het algemene doel van de aanpak nazorg ex-gedetineerden is het maken van persoonsgerichte plannen op de leefgebieden wonen, inkomen, identiteit, zorg en dagbesteding om de terugkeer in de maatschappij te vergemakkelijken en recidive te voorkomen c.q. terug te dringen.

De cijfers van nazorg ex-gedetineerden waren niet voorhanden op moment van publicatie van dit jaarverslag.

Pilot "Pak Je Kans"

De pilot heeft in 2022 geen doorgang gekregen, maar zal weer worden gecontinueerd in 2023.

MDO mensenhandel

Doel

Het doel van de aanpak mensenhandel is, op bestuurlijk en strafrechtelijk niveau, voorkomen en bestrijden van mensenhandel. Hierbij worden signalen uit de verschillende ketens met elkaar afgestemd en worden de zorgbehoeften van (vermoedelijke) slachtoffers in kaart gebracht. Er volgt dan een passend traject (hulpaanbod)/ (straf) maatregel).

MDO mensenhandel	Aantal personen 2020	Aantal personen 2021	Aantal personen 2022
Arnhem	14	14	12
Doesburg	0	0	0
Duiven	0	0	0
Lingewaard	0	0	0
Overbetuwe	0	1	0
Rheden	2	2	1
Rozendaal	0	0	0
Westervoort	0	0	0
Zevenaar	0	0	2
Overig	0	0	0
Totaal	**16**	**14**	**15**

Beschermingstafel regio Gelderland Centraal

Doel

Bij beschermingszaken onderzoekt de Raad voor de Kinderbescherming of de ontwikkeling van een kind wordt bedreigd en of er een kinderbeschermingsmaatregel nodig is om die bedreiging af te wenden. Tijdens de beschermingstafel delen betrokken professionals informatie met elkaar en besluit men of het Verzoek Tot Onderzoek (VTO) moet leiden tot een raadsonderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming. Bij een beschermingstafel zitten behalve de professionals ook de ouders en soms de kinderen (+12 jaar) aan tafel.

De Wethouders Jeugd stellen de cijfers van de beschermingstafel inhoudelijk vast. Voor het totaalbeeld van de casuïstiek in het zorg en veiligheidshuis gekoppeld aan de bedrijfsvoering worden de cijfers ook in dit jaarverslag gepresenteerd.

Beschermings-tafel	Aantal casussen 2020	Aantal personen 2020	Aantal casussen 2021	Aantal personen 2021	Aantal casussen 2022	Aantal personen 2022
Arnhem	53	82	45	61	54	71
Doesburg	3	3	2	2	2	3
Duiven	9	16	5	9	0	0
Lingewaard	15	29	5	6	6	7
Overbetuwe	10	18	14	29	4	8
Rheden	16	22	9	15	9	16
Rozendaal	0	0	0	0	0	0
Westervoort	5	8	3	4	4	7
Zevenaar	11	20	14	21	3	8
Renkum	10	15	14	24	9	12
Wageningen	6	8	11	15	6	10
Overige	0	0	1	1	0	0
Totaal	**138**	**221**	**123**	**187**	**97**	**142**

Toetsingen beschermingstafel regio Gelderland Centraal

Doel

De toetsing heeft o.a. als doel om de veiligheid van het kind ook na afsluiten van de OTS te waarborgen.

Aantal toetsingen	Aantal casussen 2020	Aantal personen 2020	Aantal casussen 2021	Aantal personen 2021	Aantal casussen 2022	Aantal personen 2022
Arnhem	27	41	30	37	31	41
Doesburg	1	4	3	3	5	7
Duiven	2	3	3	5	7	7
Lingewaard	2	3	6	7	6	9
Overbetuwe	5	7	6	10	7	10
Rheden	9	9	5	8	13	18
Rozendaal	0	0	0	0	0	0
Westervoort	2	3	3	4	4	7
Zevenaar	11	14	6	8	9	13
Renkum	4	4	4	5	11	17
Wageningen	1	1	3	4	3	5
Overig	0	0	1	1	1	2
Totaal	**64**	**89**	**70**	**92**	**97**	**136**

Multidisciplinaire Aanpak (MDA)++

Doel

MDA++ beoogt om met een intersectorale aanpak van de zorg, veiligheid, en -medische keten te komen tot het doorbreken van langdurige patronen van huiselijk geweld en kindermishandeling bij huishoudens en gezinnen die tevens bekend zijn met multiproblematiek. De huidige interventies zijn bij deze gezinnen ontoereikend. Essentieel hierbij is een uitvoerige integrale (alle leefgebieden) en systemische probleemanalyse om patronen in het systeem te duiden en vervolgens 'te doen' wat nodig is om toe te werken naar structurele veiligheid en intergenerationele winst die gedurende een lange periode geborgd en begeleid wordt.

MDA++	2020	2021	2022
Arnhem	12	23	21
Doesburg	0	0	0
Duiven	1	1	0
Lingewaard	1	1	1
Overbetuwe	2	2	2
Rheden	3	4	6
Rozendaal	0	0	0
Westervoort	0	0	1
Zevenaar	2	4	3
Overig	0	0	0
Totaal	**21**	**35**	**34**

CASUS

‘MENEER EN MEVROUW BLEKEN BEREID OM MET DE AMBULANTE HULPVERLENER SAMEN TE WERKEN’

MDA++

Veilig Thuis kreeg een aanmelding na een zoveelste melding van huiselijk geweld tussen een man en vrouw met twee jonge kinderen. Volgens Veilig Thuis is er sprake van goede wil bij de ouders maar 15 dossiers van huiselijk geweld in de loop van de tijd geeft aan dat het ergens niet lukt om de thuissituatie veilig te krijgen en de problematiek te doorbreken.

Bereidheid

Het proces om te komen tot een oplossing begon met een kennismakend huisbezoek. Hierbij kregen de man en vrouw uitleg over de werkwijze, werd de situatie verkend en startte MDA++* met een Cliënt Aan Tafel Overleg. Op basis van een eerste inventarisatie van de probleemgebieden waren ook twee kernteamleden van het MDA++kernteam bij dit overleg uitgenodigd. Meneer en mevrouw bleken bereid om met de ambulante hulpverlener samen te werken met als speerpunten: de opvoedsituatie, veiligheid en ontwikkeling van de kinderen. En meneer nam het aanbod aan om met de ervaringsdeskundige op te gaan trekken om zijn agressie, regulatieproblemen en verslaving aan te pakken. Aan tafel werden gezamenlijke aandachtspunten en doelstellingen voor de komende periode afgesproken. Meneer kreeg een mobiele telefoon zodat hij bereikbaar kon zijn voor de hulpverleners.

Goede voortgang

Inmiddels zijn we drie maanden verder; is meneer met behulp van de coaching van de ervaringsdeskundige aangemeld bij Kairos** voor een persoonlijk traject en heeft hij een betere dagstructuur. Bij Kairos krijgt hij begeleiding door een ander kernteamlid van MDA++. Daarnaast is er goede voortgang in de ambulante gezinsondersteuning waarbij veiligheid van alle gezinsleden telkens op de agenda staat. Met de kinderen zijn er ook gesprekken. Er zijn geen meldingen meer geweest en gezinsleden weten wat ze kunnen doen als er een escalatie dreigt.

Op weg

De casusregie is in handen van de gemeentelijk consulent: deze staat in contact met alle samenwerkingspartners. Eenmaal per drie maanden roept de procesregisseur MDA++ de gezinsleden en hulpverleners bij elkaar voor een gezamenlijk evaluatie-mdo. Er zullen zeker nog stappen gezet moeten worden. Zowel op het gebied van de relatie als verwerking van ieders verhaal en ervaringen. Door aan de voorkant snel expertise in te zetten met aandacht voor alle leefgebieden, stressfactoren én duidelijke afspraken te maken is er een goede basis gelegd om op deze voet door te gaan.

*MDA++ is een effectieve aanpak voor gezinnen die op meerdere leefdomeinen problemen ervaren, die onderling samenhangen en van generatie op generatie kunnen overgaan. Het patroon van geweld en onveiligheid en de dynamiek tussen de gezinsleden moet omgebogen en doorbroken worden.

**Kairos is een specialistische instelling voor ambulante forensisch psychiatrische behandeling en een onderdeel van de Pompestichting. De expertise ligt vooral op het snijvlak van psychopathologie, agressie en zedenproblematiek. Behandeling vindt plaats in poliklinieken en ForFACT-teams.

Regionaal expertiseteam (voorheen perspectieftafel)

Het RET-overleg is een overleg waarbij jongeren met complexe problematiek en/ of dreigende uithuisplaatsing worden besproken. Het beoogde resultaat is het verminderen van het aantal uithuisplaatsingen en het aantal jongeren in verblijf. Het gaat om jongeren in het vrijwillig kader als ook om jongeren in het gedwongen kader. Daarnaast is het overleg er om in-, uit- en doorstroom problemen te verminderen van jeugdigen (aanvaardbaar termijn). Het perspectief overleg, met daarin deskundigen van zorgaanbieders en ketenpartners, zorgt voor een optimale analyse van de situatie van jongeren in het gezin en creëert een duurzaam perspectief.

RET	Aantal personen 2020	Aantal personen 2020	Aantal personen 2022
Arnhem	28	43	28
Doesburg	0	3	1
Duiven	3	6	9
Lingewaard	1	10	10
Overbetuwe	5	14	6
Rheden	4	16	9
Renkum	4	4	8
Rozendaal	0	0	0
Westervoort	2	6	2
Zevenaar	3	9	11
Overig	4	10	5
Totaal	**56**	**121**	**89**

Binnen het RET zijn 89 jeugdigen besproken en voor 40 een consult en advies gegeven. De daling heeft te maken met en heldere analyse en triage vooraf. Dit maakte dat voor deze 40 jeugdigen geen overleg georganiseerd hoefde te worden.

FINANCIËLE PARAGRAAF ZORG EN VEILIGHEIDSHUIS REGIO ARNHEM

3

	2022 Begroting	2022 Rekening	2023 Begroting
Huur werkplekken + vergaderruimten	140.000	90.000	90.000
Subtotaal	140.000	90.000	90.000
Personele kosten intern ZVH/gemeente Arnhem	522.056	546.930	555.000
Overige inhuur, gedetacheerden	350.000	384.620	400.000
Subtotaal	**1.012.056**	**1.021.550**	**1.045.000**
ICT DPAN applicatie nazorg ex. Gedetineerden	9.246	9.246	9.246
Opleiding / training / bindingsdagen	15.000	7.366	15.000
Communicatie	10.000	4.000	10.000
Reiskosten	1.000	1.540	1.000
Bijdrage veiligheidshuis West Velluwe Vallei	139.370	139.370	139.370
Overig / onvoorzien			
Subtotaal	**174.616**	**161.522**	**174.616**
Totaal lasten	**1.186.672**	**1.183.072**	**1.219.616**
Rijksbijdrage veiligheidshuis/POK gelden	459.740	459.740	459.740
Bijdrage MDA ++	112.885	112.885	112.885
Bijdrage Beschermingstafel	122.780	122.780	122.780
Bijdrage procesregiseur huiselijk geweld	58.000	58.000	58.000
Bijdrage radicalisering	50.000	50.000	50.000
Subtotaal	**803.405**	**803.405**	**803.405**
Bijdrage deelnemende gemeenten:			
Doesburg (op basis van € 0,61 per inwoner)	6.757	6.757	6.757
Duiven (op basis van € 0,61 per inwoner)	15.325	15.325	15.325
Lingewaard (op basis van € 0,61 per inwoner)	28.429	28.429	28.429
Overbetuwe (op basis van € 0,61 per inwoner)	29.224	29.224	29.224
Rheden (op basis van € 0,61 per inwoner)	26.678	26.678	26.678
Rozendaal (op basis van € 0,61 per inwoner)	1.040	1.040	1.040
Westervoort (op basis van € 0,61 per inwoner)	9.133	9.133	9.133
Zevenaar (op basis van € 0,61 per inwoner)	26.681	26.681	26.681
Overige bijdrage gemeente Arnhem	240.000	236.400	272.944
Subtotaal	**383.267**	**379.667**	**416.211**
Totaal baten	**1.186.672**	**1.183.072**	**1.219.616**

De POK-gelden van het ministerie van VWS over 2021 worden in 2022 ontvangen en besteed.

COMPLEXE CASUÏSTIEK STRAF EN ZORG VEILIGHEIDSHUIS WEST VELUWE VALLEI

4

west veluwe vallei

West Veluwe Vallei

Hoe vertaalt zich die koers bij zorg en veiligheidshuis West Veluwe Vallei? Harm de Jong: "In de West Veluwe Vallei zijn we bezig met de stapsgewijze uitrol van het strategisch werkplan, en geven we dit handen en voeten. Daarom is ervoor gekozen een kwartiermaker aan te stellen (per 1 september 2022) met als opdracht de aanbevelingen/actiepunten uit dit werkplan aan te jagen, en samen met gemeenten, zorg en veiligheidshuis en ketenpartners te starten met de uitvoering." Inmiddels is er meer in gang gezet.

Verdere versterking

"Om de doelen van het strategisch werkplan te halen is er ook extra capaciteit aangetrokken in de vorm van één procesregisseur en één informatie coördinator. Bij de werving en selectie is rekening gehouden met de doorontwikkeling van het zorg en veiligheidshuis. Inmiddels heeft de kwartiermaker de aanbevelingen uit het strategisch werkplan vertaald in een meerjarenplanning met (13) producten en werkzaamheden die opgeleverd of ingevoerd moeten worden om de doorontwikkeling verder vorm te geven."

De gemeenten in de West Veluwe Vallei hebben stappen gezet in de inrichting van de lokale zorg en veiligheidsketen. Bijvoorbeeld door het aanstellen van een aanspreekpunt voor zorg en veiligheid en het onderzoeken hoe de informatieverrijking beter vorm te geven. Zowel de gemeenten in de West Veluwe Vallei als het zorg en veiligheidshuis hebben inmiddels belangrijke stappen gezet in de onderlinge afstemming, waarbij er extra aandacht is voor de lokale triagering en op- en afschalen van casuïstiek naar het zorg en veiligheidshuis.

RIO

Het ministerie van justitie en veiligheid is in 2019, samen met vier gemeenten, gestart met de pilot Re-Integratie Officier (afgekort RIO). Het doel van de pilot is om recidive onder plegers van High impact crimes (HIC) te verminderen, door de samenwerking tussen gemeenten, partners in de coaching en begeleiding van criminele jongeren te verstevigen. In 2021 is de pilot uitgebreid met nog twee gemeenten.

Harm de Jong; "In mei vorig jaar is, na overleg tussen de gemeenten in de West Veluwe Vallei en het ministerie van J&V, een subsidieaanvraag ingediend door het zorg en veiligheidshuis West Veluwe Vallei. Deze subsidie is toegekend en betekent dat de inzet van de RIO hieruit kan worden bekostigd. De RIO werkt vanuit het zorg en veiligheidshuis, de werving is in gang gezet. Overigens maakt de pilot geen deel uit van het strategisch werkplan, maar sluit hier wel goed op aan."

Overige ontwikkelingen

In 2023 wordt de implementatie van het strategisch werkplan en de RIO verder vormgegeven in samenspraak met de gemeenten en de ketenpartners. Ook de Ketenveldnorm / levensloopfunctie zal in 2023, na bestuurlijke instemming, geïmplementeerd gaan worden in de West Veluwe Vallei.

Persoonsgerichte aanpak risicojeugd

Doel

Het algemene doel van de aanpak risicojeugd is het terugdringen van recidive door jeugdigen (12-24 jaar) die met politie en justitie in aanraking zijn gekomen. Dit wordt gedaan door middel van persoonsgerichte afspraken. In het overleg wordt een plan van aanpak gemaakt in afstemming met de justitie keten en de hulpverlenende partijen en gemeenten. De persoonsgerichte afspraken zijn gericht op het voorkomen van maatschappelijke uitval, preventie, onderwijs en zorg.

MDO risicojeugd	Aantal personen 2020	Aantal personen 2021	Aantal personen 2022
Barneveld	0	4	9
Ede	10	11	9
Nijkerk	4	1	6
Renkum	7	7	6
Scherpenzeel	2	1	1
Wageningen	1	4	2
Overig	0	0	0
Totaal	**24**	**28**	**33**

Overleg geprioriteerde jeugdgroepen

Doel

Het doel van het overleg geprioriteerde jeugdgroepen is het terugdringen van criminaliteit en overlast door jongeren door het ontwikkelen van een integrale en structurele aanpak van problematische jeugdgroepen. Bij de aanpak kunnen we, afhankelijk van de situatie, kiezen voor een individuele, of een groepsgerichte domeinaanpak of een combinatie daarvan. Bij die keuze is maatwerk van doorslaggevende waarde. Het zorg en veiligheidshuis verleent hierbij ondersteuning en/of advies.

In 2022 zijn is er in de West Veluwe Vallei 1 jeugdgroep in beeld gekomen vanuit de gemeente Nijkerk waar afstemming in heeft plaatsgevonden. Dit resulteerde in een lokale aanpak waarbij verder geen ondersteuning vanuit het zorg en veiligheidshuis noodzakelijk was.

Aanpak huiselijk geweld

Doel

Het doel van de aanpak van huiselijk geweld is het maken van een afgestemd scenario op het gebied van strafrecht en zorg en het snel en efficiënt systeemgericht inzetten van professionele hulp aan slachtoffer, pleger en eventuele kinderen. Met als gewenst resultaat het stoppen van huiselijk geweld en recidive voorkomen.

Aanpak huiselijk geweld	Aantal casussen 2020	Aantal casussen 2021	Aantal casussen 2022
Barneveld	7	5	4
Ede	17	24	18
Nijkerk	0	2	3
Renkum	5	5	4
Scherpenzeel	2	2	3
Wageningen	5	4	7
Overig	2	3	2
Totaal	**38**	**45**	**41**

CASUS

‘ALLE BETROKKEN PARTIJEN HEBBEN ECHT HART VOOR DIT ECHTPAAR’

Financiële uitbuiting

Huiselijk geweld, een algemene term met vele betekenissen. Denk hierbij aan lichamelijk, psychisch en seksueel geweld, stalking en financieel misbruik. Iedere vorm van huiselijk geweld en iedere casus is weer anders en vraagt om een eigen plan van aanpak. Maatwerk dus.

Inleiding

In juni 2022 krijgt het zorg en veiligheidshuis West Veluwe Vallei een aanmelding van een nieuwe casus. Het gaat om een echtpaar met LVB-problematiek (licht verstandelijke beperking) in de leeftijd van 67 en 64 jaar. Een casusregisseur vanuit de gemeente is al langer betrokken en heeft een wooncoach ingezet. Het echtpaar heeft al geruime tijd een huisvriendin. Sinds een jaar zijn er zorgen over de rol die deze huisvriendin inneemt in het leven van het echtpaar. Wat blijkt? De veiligheid is in het geding. Er is een sterk vermoeden dat het echtpaar onder druk wordt gezet. Financiële uitbuiting ligt op de loer.

Onderdrukking

Bij een nieuwe poging om met mevrouw en meneer in gesprek te gaan blijken de vermoedens te kloppen: ze worden bedreigd en onderdrukt door deze ‘huisvriendin’. Bovendien doen ze altijd wat zij zegt. Zo hebben ze haar bijvoorbeeld geld geleend. De huisvriendin heeft zowel een huissleutel als de autosleutel. Alleen beschikt zij niet over een rijbewijs. Desondanks zijn er al ruim 20 onbetaalde bekeuringen op naam van het echtpaar. Maar er gebeurt meer. De huisvriendin eet mee, blijft slapen wanneer ze wil, bestelt spullen op naam van het echtpaar en verkoopt deze dan weer door. Later blijkt dat het echtpaar een erfenis van ruim 50.000 euro aan de huisvriendin heeft ‘uitgeleend’. Er is niks meer van de erfenis over.

Verdere verloop

Ondanks alle door het stel gedeelde zorgen en overige informatie, lukt het de betrokken hulpverlening niet het tij te keren. Ze blijven loyaal aan de huisvriendin. Sterker, de twee maken zich juist zorgen om haar, omdat ze dreigt zichzelf wat aan te doen. Wat de casus verder complex maakt, is dat vooral meneer een bepaalde relatie lijkt te hebben met deze huisvriendin. Hoe deze relatie eruitziet blijft onduidelijk, maar hij wil haar koste wat het kost niet loslaten, terwijl de hulpverlening ziet dat zijn vrouw hiermee worstelt. Veilig Thuis start een onderzoek wegens vermoeden van oudermishandeling. Ook daar komt de uitbuiting aan het licht. Toch krijgt ook Veilig Thuis geen beweging in het koppel. Zij willen c.q. kunnen niet inzien hoe en op welke wijze er misbruik van hen wordt gemaakt. Laat staan welke consequenties dit voor ze heeft.

De kansen vanuit het mdo

Inmiddels zijn we drie mdo’s verder waarin de kernvraag centraal stond: hoe kunnen we het echtpaar tegen zichzelf beschermen? Ook het woord ‘onmachtig’ viel meerdere keren. Punt is ook: vanuit een strafrechtelijk oogpunt kunnen we niks, zolang de twee haar binnen blijven laten en er geen bereidheid tot aangifte is. De politie spreekt de huisvriendin regelmatig aan en blijft proberen haar in het zicht te houden.

Gedwongen bewindvoering

Uiteindelijk zijn we samen met het OM tot de conclusie gekomen dat er voldoende feitelijke zorgen liggen, waardoor de gemeente gedwongen bewindvoering kon aanvragen. Daarbij was het onderzoek van Veilig Thuis ook zeer helpend. Dit alles is in gang gezet. Het echtpaar heeft uiteindelijk zelfs ingestemd met de bewindvoering, waardoor deze maatregel nu ‘vrijwillig’ is afgegeven. Hiermee is deze huisvriendin nog niet uit hun leven, maar is het echtpaar in ieder geval langere tijd financieel beschermd. De betrokken hulpverleners zijn nog steeds met ze in contact. Gekeken wordt of ze mevrouw nog wat kunnen gaan versterken en het sociaal netwerk van beiden wat kunnen vergroten, zodat ze niet alleen maar afhankelijk zijn van deze huisvriendin. Alle betrokken partijen hebben echt hart voor dit echtpaar, blijven betrokken en zijn blij met het resultaat dat de bewindvoering in ieder geval al is gelukt.

Persoonsgerichte aanpak personen met verward gedrag

Doel

Personen met verward en onbegrepen gedrag die in het zorg en veiligheidshuis op de agenda staan, vormen een reëel risico voor de openbare orde en of de samenleving. Deze personen dreigen de grip op hun leven te verliezen waarbij het gedrag een duidelijk gevarenrisico oplevert voor henzelf en/of voor hun omgeving. Per casus onderzoeken we straf- en zorginterventies en zetten we deze in. Het streven is om per casus 'duaal casemanagement' in te zetten (een regisseur GGZ en een regisseur vanuit de lokale gemeente).

MDO personen met verward gedrag	Aantal casussen 2020	Aantal casussen 2021	Aantal casussen 2022
Barneveld	5	5	7
Ede	16	17	18
Nijkerk	2	1	6
Renkum	5	6	5
Scherpenzeel	1	1	1
Wageningen	6	3	2
Overig	0	1	3
Totaal	**35**	**34**	**42**

CASUS

‘KIJKEND NAAR OVERSTIJGENDE AANPAK, WERD DEZE CASUS VOOR DE NIEUWE PROCESREGISSEUR ALS EEN ‘OPVALLENDE’ BESCHOUWD. EEN CASUS DIE BIJ MEERDERE TAFELS BESPROKEN WERD MET HET OOG OP DE AANWEZIGE BREDE EXPERTISE’

Personen met verward gedrag

Een man is aangehouden voor het bezit van wapens en bedreiging van een Tweede Kamerlid. Heeft zeer extreme opvattingen en doet zeer extreme uitlatingen. Hij is gescreend en inmiddels gelabeld als ‘gevaarlijke eenling’. Bij betrokkene is vermoedelijk sprake van psychische problematiek. Daarnaast geeft betrokkene aan verschillende soorten verdovende middelen te gebruiken, zoals wiet, paddo’s en LSD. Hij geeft aan dat hij meer is gaan blowen door onder andere stress vanwege de coronamaatregelen. De man is bekend met woede-uitbarstingen en in staat om wapens aan te schaffen. Vanuit de Rechtbank is hij geschorst met voorwaarde dat hij medewerking verleent aan de afname van een (NIFP) neurologisch en neuropsychologisch onderzoek (www.nifp.nl).

Overleg

Tijdens het mdo zit er een diversiteit van specialisten aan tafel: de toezichthouder van de Reclassering, afdeling veiligheid van de gemeente, politie, team dreigingsmanagement vanuit de politie, een recherchepsycholoog, bemoeizorg vanuit de gemeente en het OM.

Oorzaak gedrag

Een van de vragen die op tafel ligt: is er motivatie voor medewerking? De kans is namelijk aanwezig dat meneer hier niet aan mee wil werken gezien zijn achterdocht richting bepaalde staatsorganen. Omdat de noodzaak bestaat om de oorzaak van zijn gedrag te begrijpen is er onderzoek nodig. Is betrokkene aan het radicaliseren of komen zijn uitlatingen vanuit een psychisch ziektebeeld? Waar liggen de risico’s? Het gezamenlijke doel: het opstellen van een veiligheidsplan en toewerken naar gedwongen kaders.

Wat, wanneer, wie

De vervolgacties. Een veiligheidsplan en een Amazoneregel zijn opgesteld. Verder is onder andere Bemoeizorg** ingezet om laagdrempelig in contact te komen met betrokkene en meer zicht te krijgen op de leefgebieden, motivaties en gemoedstoestand. Ondanks dat de coronaperiode langer duurde dan verwacht is er toch meer stabiliteit gekomen in het leven van betrokkene. En is het wachten op verder onderzoek en gerichte hulpverlening. De vraag blijft of dit onder dwang moet of op vrijwillige basis kan. Wij zoeken, dus op beide tafels, wat er wanneer nodig is en wie hierbij wordt ingezet.

Agendering

De casus is geagendeerd bij het thema radicalisering om zo in brede zin informatie en overleg te voeren met expertises op het gebied van radicalisering en Personen met verward gedrag. Bij beide mdo’s sloot een aantal van de ketenpartners aan om zo via twee wegen de informaties en acties te ontvangen en op de hoogte te blijven van de casus. Tussen beide procesregisseurs is onderlinge afstemming geweest.

*Bemoeizorg is outreachende en assertieve hulpverlening vanuit psychiatrie en verslavingszorg. Het betreft intensieve zorg en integrale hulp op gebied van psychiatrie, verslaving, wonen en maatschappelijke integratie. Bij de uitvoering van bemoeizorg zijn meerdere partijen betrokken zoals GGZ, Verslavingszorg, GGD, maatschappelijke opvang. Bemoeizorgteams zijn multidisciplinair samengesteld.

Persoonsgerichte aanpak high impact crime / veelplegers

Doel

De aanpak van deze casuïstiek is persoonlijk en gericht op het doorbreken van patronen, het voorkomen van herhaling en het terugdringen van onveiligheid en overlast in de samenleving. Dit bereiken we door duidelijke afspraken te maken waarbij we straf en zorg op maat toepassen. Dit doen we zowel voor als na het plegen van één of meerdere strafbare feiten, respectievelijk bij terugkeer in de maatschappij na afloop van detentie.

MDO high impact crime	Aantal personen 2020	Aantal personen 2021	Aantal personen 2022
Barneveld	2	2	4
Ede	21	24	19
Nijkerk	5	6	5
Renkum	3	2	6
Scherpenzeel	0	0	0
Wageningen	6	7	1
Overig	2	3	0
Totaal	**39**	**44**	**35**

Aanpak multiproblem casuïstiek

Doel

Gemeenten en ketenpartners melden diverse complexe casussen rondom personen of systemen aan bij het zorg en veiligheidshuis. Deze casussen brengen we zoveel mogelijk onder bij één van de bestaande thema's. Dit lukt echter niet in alle gevallen, waardoor de resterende casussen geplaatst worden onder het thema Multiproblem. Hierbij wordt, in afstemming met de lokale gemeente, getracht om tot een maatwerk oplossing te komen. Dit kan zijn door een MDO te organiseren, lokaal aan te sluiten bij een overleg of op een flexibele manier een andersoortige oplossing na te streven.

MDO multiproblem	Aantal casussen 2020	Aantal casussen 2021	Aantal casussen 2022
Barneveld	2	4	1
Ede	1	0	3
Nijkerk	0	0	0
Renkum	8*	8*	5*
Scherpenzeel	0	0	0
Wageningen	0	0	0
Gezinssystemen	0	0	0
Totaal	**11**	**12**	**9**

**Binnen de gemeente Renkum zijn meerdere families en gezinsleden uit deze families betrokken bij uiteenlopende vormen van criminaliteit en overlast. De complexiteit en de omvang van de systemen vraagt om meer afstemmingsmomenten met ketenpartners. Binnen het zorg en veiligheidshuis wordt, in afstemming met de gemeente Renkum, deze doelgroep afzonderlijk besproken.*

Personen uit deze systemen die individueel voldoen aan de criteria voor bespreking in het zorg en veiligheidshuis, worden tevens apart besproken in een MDO. Dat waren 5 casussen in 2022.

Lokale mdo's / advieszaken

In 2022 is gestart met de implementatie van de het strategisch werkplan in het zorg en veiligheidshuis West Veluwe Vallei. In het strategisch werkplan is o.a. benoemd dat het koppelvlak tussen lokale gemeenten en zorg en veiligheidshuis versterkt moest worden.

Daarbij is gestart om de expertise vanuit het zorg en veiligheidshuis beschikbaar te stellen aan lokale gemeenten bij de lokale triagering en bespreking van casuïstiek. Deze casuïstiek zit op de grens van lokaal oppakken dan wel agenderen in het zorg en veiligheidshuis. Hiermee wordt voorkomen dat casuïstiek onnodig geagendeerd wordt in een MDO in het zorg en veiligheidshuis. Ten minste 16 zaken zijn op deze manier vormgegeven.

analyse jaarcijfers 2022

casuïstiek per thema

Huiselijk geweld 22%	41
High impact crime 22%	35
Jeugd 26%	33
Multi problem 2%	9
Personen met verward gedrag 28%	42
Totaal	**160**

mdo's per thema

Huiselijk geweld	92
High impact crime	95
Jeugd	110
Multi problem	8
Personen met verward gedrag	119
Totaal aantal mdo's	**424**

casuïstiek per gemeente

totaal 160

Nijkerk
Huiselijk geweld 3
High impact crime 5
Jeugd 6
Multi problem 0
Personen met verward gedrag 6
Totaal 20

Barneveld
Huiselijk geweld 4
High impact crime 4
Jeugd 9
Multi problem 1
Personen met verward gedrag 7
Totaal 25

Scherpenzeel
Huiselijk geweld 3
High impact crime 0
Jeugd 1
Multi problem 0
Personen met verward gedrag 1
Totaal 5

Ede
Huiselijk geweld 18
High impact crime 19
Jeugd 9
Multi problem 3
Personen met verward gedrag 18
Totaal 67

Overig
Huiselijk geweld 2
High impact crime 0
Jeugd 0
Multi problem 0
Personen met verward gedrag 3
Totaal 5

Renkum
Huiselijk geweld 4
High impact crime 6
Jeugd 6
Multi problem 5
Personen met verward gedrag 5
Totaal 26

Wageningen
Huiselijk geweld 7
High impact crime 1
Jeugd 2
Multi problem 0
Personen met verward gedrag 2
Totaal 12

OVERIGE DIENSTVERLENING ZORG EN VEILIGHEIDSHUIS WEST VELUWE VALLEI

5

Aanpak nazorg ex-gedetineerden

Doel

Het algemene doel van de aanpak nazorg ex-gedetineerden is het maken van persoonsgerichte plannen op de leefgebieden wonen, inkomen, identiteit, zorg en dagbesteding om de terugkeer in de maatschappij te vergemakkelijken en recidive te voorkomen c.q. terug te dringen.

De cijfers van nazorg ex-gedetineerden waren niet voorhanden op moment van publicatie van dit jaarverslag.

west veluwe vallei

De ervaringsdeskundige

De nazorg van ex-gedetineerden is een thema dat de laatste jaren veel aandacht krijgt vanuit het zorg en veiligheidshuis. Het (landelijk) bestuurlijk akkoord re-integratie (ex-) justitiabelen* ligt hieraan ten grondslag en streeft ernaar om tot intensievere samenwerking te komen, zodat gedetineerden zo goed mogelijk uitstromen. De rol van de gemeente is daarbij cruciaal.

Voor veel medewerkers van gemeenten is het contact opnemen met een Penitentiaire Instelling (PI) een zekere drempel. Door gebrek aan ervaring blijkt het lastig te zijn om in contact te komen met casemanagers en gedetineerden.

Vroegtijdige inzet

In 2022 is vanuit de beide zorg en veiligheidshuizen een bijeenkomst georganiseerd voor alle gemeente medewerkers die belast zijn met dit thema. Om meer beeld te krijgen bij het onderwerp was Melvin als ervaringsdeskundige uitgenodigd. Hij vertelde over zijn meest recente gevangenisstraf van tien maanden waarbij hij de juiste hulp kreeg door vroegtijdige inzet van de gemeente, zowel tijdens als na zijn detentie.

Een hulpverlener hielp hem met de aanvraag van diverse documenten om zijn leven weer op de rit te krijgen. "Zonder zijn hulp was het niet gelukt", gaf hij aan. Melvin heeft zijn rijbewijs terug, werkt als vrachtwagenchauffeur en verlaat binnenkort zijn overbruggingsplek bij de Instap**

Met vroegtijdige inzet kun je recidive voorkomen en zorgen voor een waardige toekomst van ex-gedetineerden.

* https://www.dji.nl/justitiabelen/volwassenen-in-detentie/reintegratie/samenwerking-met-netwerkpartners/bestuurlijke-afspraken

** www.deinstap.org

Jeugdbeschermingstafel Food Valley

Doel

Het doel van de jeugdbeschermingstafel is om met professionals en ouders (en eventueel een kind (+12 jaar) een als onveilig ingeschatte opvoedsituatie van de jeugdige te bespreken. Daarbij wordt besproken welke hulpverlening er nodig is om de situatie van het kind te verbeteren. Ook wordt de afweging gemaakt of de Raad voor de Kinderbescherming een raadsonderzoek gaat starten om te kijken of er een kinderbeschermingsmaatregel nodig is.

De Wethouders Jeugd stellen de cijfers van de jeugdbeschermingstafel inhoudelijk vast. Voor het totaalbeeld van de casuïstiek in het Veiligheidshuis, gekoppeld aan de bedrijfsvoering, worden de cijfers ook in dit jaarverslag gepresenteerd.

Jeugd beschermings-tafel	Aantal casussen 2020	Aantal personen 2020	Aantal casussen 2021	Aantal personen 2021	Aantal casussen 2022	Aantal personen 2022
Barneveld	19	41	16	31	14	26
Ede	22	35	18	27	12	24
Nijkerk	19	30	13	27	15	21
Scherpenzeel	4	11	7	10	1	1
Overige	7	15	2	2	2	7
Totaal	**71**	**132**	**56**	**97**	**44**	**79**

Toetsingen jeugdbeschermingstafel Food Valley

Doel

Wanneer een jeugdbeschermer van mening is dat een onder toezichtstelling (OTS) niet verlengd hoeft te worden, moet dit getoetst worden door de Raad voor de Kinderbescherming. Dit doen we in een gezamenlijke bespreking met direct betrokkenen en afspraken met elkaar te maken over wat er verder nog nodig is, zodat het goed blijft gaan met het kind in het geval OTS niet wordt verlengd. Het markeert ook de overgang van de regie van gezinsvoogd naar ouders zelf, respectievelijk de gemeente.

Aantal toetsingen	Aantal casussen 2020	Aantal personen 2020	Aantal casussen 2021	Aantal personen 2021	Aantal casussen 2022	Aantal personen 2022
Barneveld	10	13	21	40	13	18
Ede	20	30	19	26	13	22
Nijkerk	6	10	11	18	7	12
Scherpenzeel	3	9	1	2	3	6
Overige	2	2	2	2	2	2
Totaal	**41**	**64**	**54**	**88**	**38**	**60**

FINANCIËLE PARAGRAAF ZORG EN VEILIGHEIDSHUIS WEST VELUWE VALLEI

6

	2022 Begroting	2022 Rekening	2023 Begroting
Huur werkplekken + vergaderruimten incl. servicekosten	72.839	75.061	75.059
ICT/OM-lijnen	1.600	1.600	1.600
Subtotaal	**74.439**	**76.661**	**76.659**
Personele kosten	560.986	582.141	880.778
Subtotaal	**560.986**	**582.141**	**880.778*** **
Communicatie/drukwerk	4.000	2.634	4.000
Opleidingen/trainingen/innovatie	4.000	8.413	4.000
Contributie LVMZV	-	-	1.630
Overig / onvoorzien	2.370	2.802	14.432
Subtotaal	**10.370**	**13.849**	**24.062**
Totaal lasten	**645.795**	**672.651**	**981.499**
Rijksbijdrage zorg en veiligheidshuis	139.370	139.370	139.370
POK-gelden Rijk	-	181.018	181.018
RIO-gelden	-	-	168.360
Bijdrage WMO Ede t.b.v. fte Huiselijk geweld	48.000	48.000	48.000
Onderhuur Kairos	6.120	6.120	6.307
Bijdrage JBT Regio Food Valley (secretariaat en voorzitter)*	84.971	85.990	71.110
Subtotaal	***278.461***	***460.498***	***614.165***
Bijdrage deelnemende gemeenten:**			
Barneveld (op basis van € 0,89 per inwoner)	52.599	53.922	52.599
Renkum (op basis van € 0,89 per inwoner)	28.424	27.910	28.424
Wageningen (op basis van € 0,89 per inwoner)	35.184	35.532	35.184
Nijkerk (op basis van € 0,89 per inwoner)	38.984	39.442	38.984
Scherpenzeel (op basis van € 0,89 per inwoner)	8.963	9.187	8.663
Ede (op basis van € 1,70 per inwoner)	203.181	203.181	203.181
Subtotaal	**367.334**	**369.174**	**367.334**
Totaal baten	**645.795**	**829.672**	**981.499**
Overschot baten wordt gereserveerd voor 2023 ev:		**157.022**	

* Bijdrage t.b.v. de jeugdbeschermingstafel regio Food Valley (gemeente Ede, Barneveld, Nijkerk en Scherpenzeel): urenvergoeding t.b.v. inzet meerdere medewerkers zorg en veiligheidshuis.
** Bedragen per gemeente zijn berekend over het aantal inwoners, vermeerderd met een inflatiecorrectie.
*** Extra kosten i.v.m. extra capaciteit.

COMPLEXE CASUÏSTIEK STRAF EN ZORG VEILIGHEIDSHUIZEN GELDERLAND MIDDEN

(in gezamenlijke aanpak)

7

ISD tafel

Doel

Gemeenten en justitiepartners richten zich op het optimaliseren van het ISD-traject en de nazorg door middel van monitoring en zo nodig bijsturing op het gebied van wonen, inkomen en zorg tijdens de extramurale fase en de periode na de ISD-maatregel. De ISD-maatregel leidt niet in alle gevallen tot de beoogde gedragsverandering.

ISD tafel	Aantal personen 2020	Aantal personen 2021	Aantal personen 2022
Arnhem	42	37	47
Doesburg	0	0	0
Duiven	0	0	0
Lingewaard	0	0	0
Overbetuwe	0	0	0
Rheden	3	4	1
Rozendaal	0	0	0
Westervoort	0	0	0
Zevenaar	0	0	0
Barneveld	0	0	0
Ede	8	4	0
Nijkerk	0	0	0
Renkum	2	0	0
Scherpenzeel	0	0	0
Wageningen	1	0	0
Overig	0	0	9
Totaal	**56**	**45**	**57**

ISD nazorg

Doel

Om voortzetting van zorg te bereiken is afstemming tijdens en na het traject van groot belang om mogelijke terugval in de toekomst te voorkomen. Op het moment dat de persoon, die op de agenda staat in het ISD-overleg, de maatregel opgelegd heeft gekregen, wordt de casus doorgezet naar het kader 'ISD Nazorg'. Daar krijgt het traject verder een vervolg met DJI, gemeenten en reclassering.

ISD nazorg	Aantal personen 2020	Aantal personen 2021	Aantal personen 2022
Regio Arnhem	36	33	26
West Veluwe Vallei	14	13	5
Totaal	**50**	**46**	**31**

MDO radicalisering

Doel

Het tijdig onderkennen, voorkomen, isoleren of indammen van radicalisering en rekrutering is belangrijk om terrorisme duurzaam te bestrijden. Dat betekent niet alleen actie ondernemen in de laatste repressieve fase van radicaliserings- en rekruteringsprocessen, maar parallel hieraan is het net zo van belang de processen zo vroeg mogelijk te onderkennen, te verstoren en waar mogelijk te voorkomen. Binnen dit thema is er niet alleen aandacht voor het gewelddadig jihadisme, maar ook voor links- en rechtsextremisme, anti-overheid, complottheorieën en soevereinen.

MDO radicalisering	Aantal personen 2020	Aantal personen 2021	Aantal personen 2022
zorg en veiligheidshuizen gelderland midden	49	55	49
Totaal	**49**	**55**	**49**

TRIAGE ZORG EN VEILIGHEIDSHUIZEN GELDERLAND MIDDEN

8

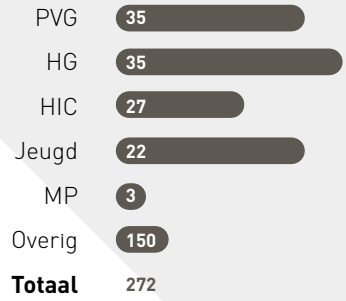
west veluwe vallei

De aanmeldingen richting de zorg en veiligheidshuizen Gelderland Midden

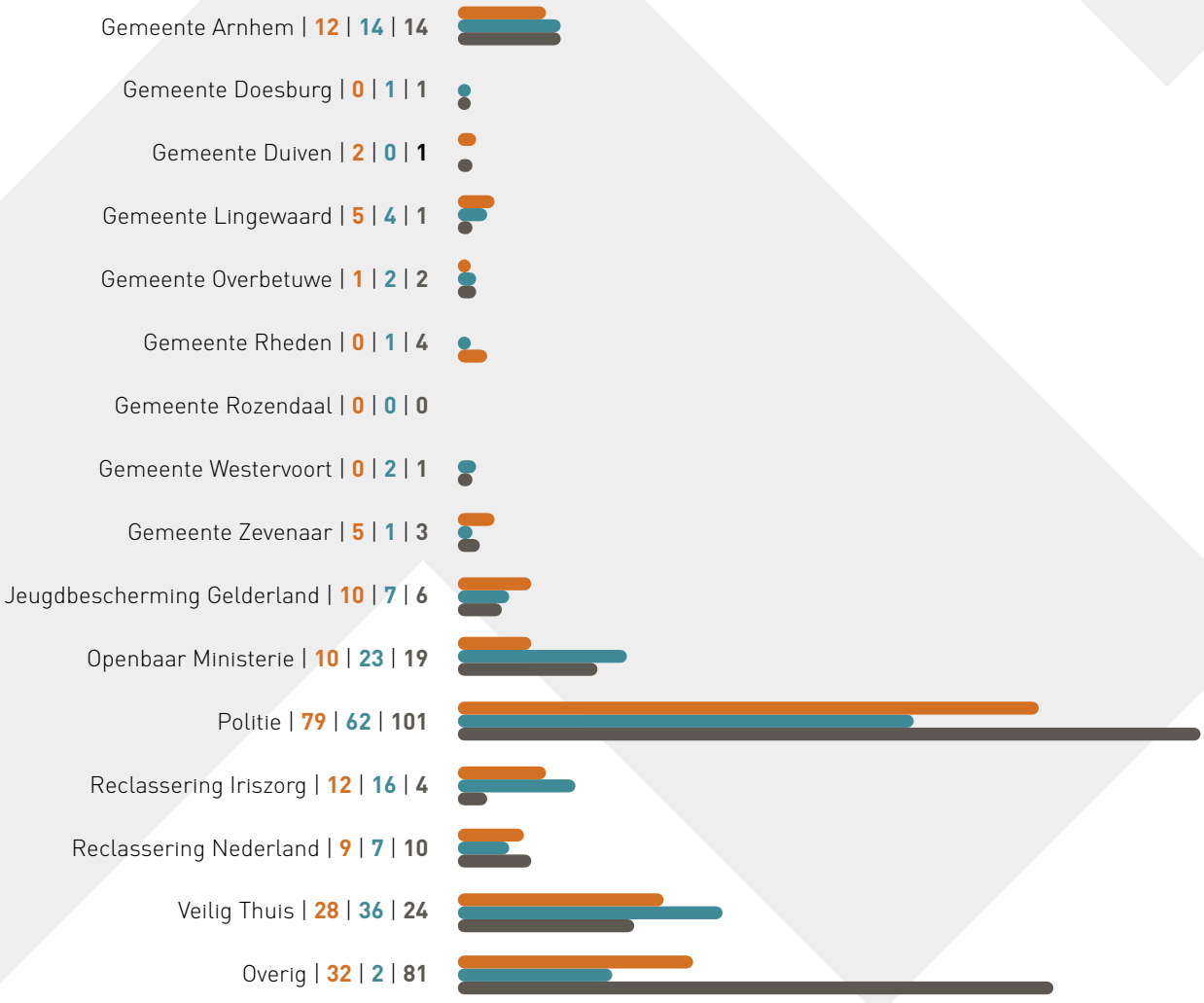
De zorg en veiligheidshuizen werken op basis van een aanmelding door één van de convenant ketenpartners. Binnen de regelgeving van de AVG wordt de casus verrijkt om vervolgens te toetsen of de casus voldoet aan de criteria voor bespreking in het zorg en veiligheidshuis. De casuïstiek voor bespreking in het zorg en veiligheidshuis voldoet aan de landelijk definitie van complexe problematiek. Deze casuïstiek is domein overstijgend, waarbij procesregie vanuit het zorg en veiligheidshuis noodzakelijk is. De cijfers van de zorg en veiligheidshuizen zijn afhankelijk van het aantal aanmeldingen door de ketenpartners. Daarnaast is de lokale structuur van het sociaal domein in elke gemeente anders georganiseerd en is er sprake van maatwerk in de samenwerking tussen gemeenten en de zorg en veiligheidshuizen.

regio arnhem

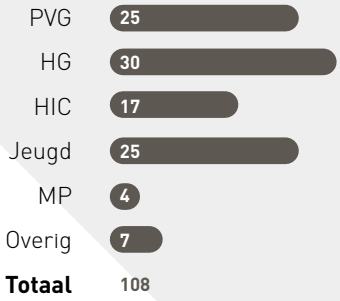
instroom per thema 2022

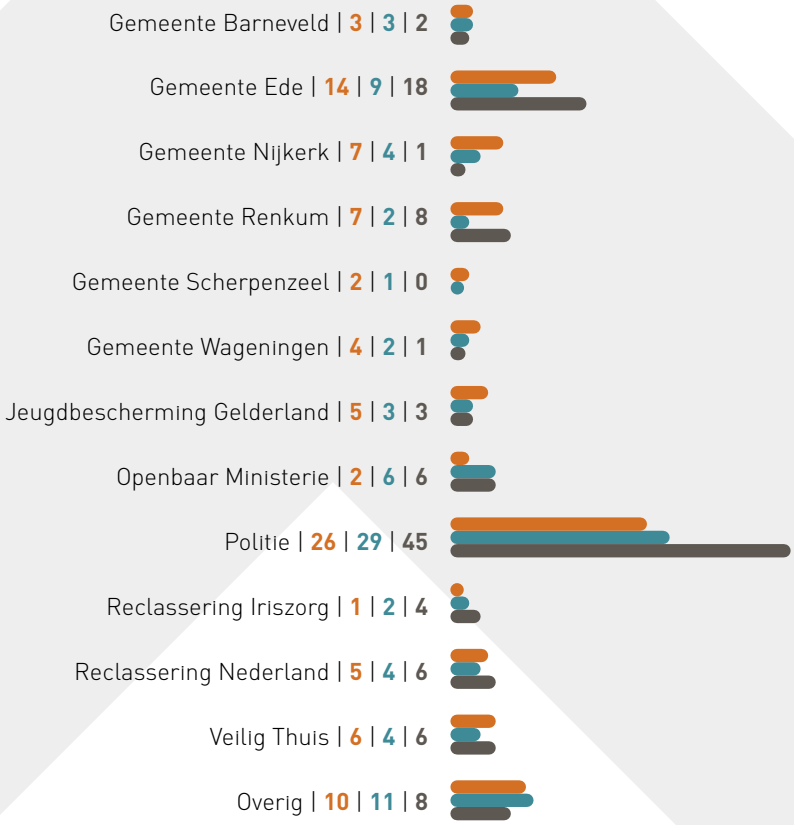
aangemelde casuïstiek 2020/2021/2022

instroom per thema 2022

aangemelde casuïstiek 2020/2021/2022

zorg en veiligheidshuizen
gelderland midden

Contact, aanmelding en advies

zorg en veiligheidshuis West Veluwe Vallei
Raadhuisstraat 117 (gebouw De Vleugel)
6711 DS Ede
0318 - 680 112
zorgenveiligheidshuiswvv@ede.nl

zorg en veiligheidshuis Regio Arnhem
Eusebiusbuitensingel 53 (Stadskantoor Gemeente Arnhem)
6828 HZ Arnhem
026 - 377 4444
veiligheidshuis-regioarnhem@arnhem.nl

GEMEENTE ROZENDAAL

VERGADERSCHEMA COMMISSIE en RAAD 2024

B&W-vergadering: Voorstel concept-agenda raad en commissie (di)	Presidium: Raads- en commissieagenda (di)	Publicatie raads- en commissieagenda en vergaderstukken: iBabs en website (do)	Commissie- en Raadsvergadering (di)	Reservedatum Raad (di)
9 januari	16 januari	18 januari	6 februari	20 februari
20 februari	27 februari	29 februari	19 maart	2 april
9 april	16 april	18 april	7 mei	21 mei
27 mei	4 juni	6 juni	25 juni	2 juli
27 mei	4 juni	6 juni	2 juli*	9 juli**
20 augustus	27 augustus	29 augustus	17 september	1 oktober
1 oktober	8 oktober	10 oktober	29 oktober***	12 november
12 november	19 november	21 november	10 december	17 december

* Behandeling jaarrekening 2023 en kadernota (2025)
** Reservedatum valt in de reguliere zomervakantie
*** Behandeling begroting 2025

Voorjaarsvakantie:	10 t/m 18 februari 2024
Meivakantie:	27 april t/m 5 mei 2024
Zomervakantie:	6 juli t/m 18 augustus 2024
Herfstvakantie:	19 t/m 27 oktober 2024
Kerstvakantie:	21 december 2024 t/m 5 januari 2025

1 april:	2e paasdag
27 april:	Koningsdag
5 mei:	Bevrijdingsdag
9 mei:	Hemelvaartsdag
20 mei:	2e pinksterdag

Gemeente ROZENDAAL

Memo Resultaten enquête evaluatie bijgestelde vergadermodel

Versie 6 september 2023

Inleiding

In de raadsvergadering van 13 december 2022 is een bijgesteld vergadermodel voor de raads- en commissievergaderingen vastgesteld, waarmee met ingang van 2023 wordt gewerkt. Bij de vaststelling van het bijgestelde model is afgesproken om het na een half jaar te evalueren. Ten behoeve van die evaluatie, hebben de voorzitter en de griffier een korte enquête uitgezet onder de raads- en commissieleden, de collegeleden en de beleidsmedewerkers van de organisatie, om inzicht te krijgen in de ervaringen met het nieuwe model in het afgelopen half jaar. De uitkomsten van die enquête staan in dit memo.

Vervolg

(Een eerdere versie van) deze memo is besproken in het Presidium op 5 september 2023. Het Presidium heeft besloten om deze memo ter kennis te brengen aan alle raadsleden (en commissieleden) via de lijst ingekomen stukken. De fractievoorzitters kunnen in hun eigen gelederen de uitkomsten nader duiden en bespreken. Het voorstel van het Presidium is om vooralsnog géén besluiten te nemen over het al dan niet wijzigen van het (bijgestelde) vergadermodel. We zien overall dat er te weinig 'oefentijd' is. Voorstel is om over een (ruim) half jaar wederom kort te evalueren en dan te bezien of en welke wijzigingen wenselijk zijn.

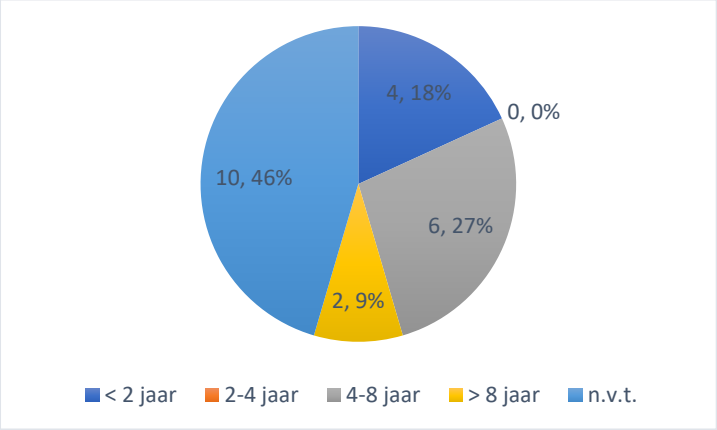
Vraag (1) Wat is uw functie?

Reactie is ontvangen van:

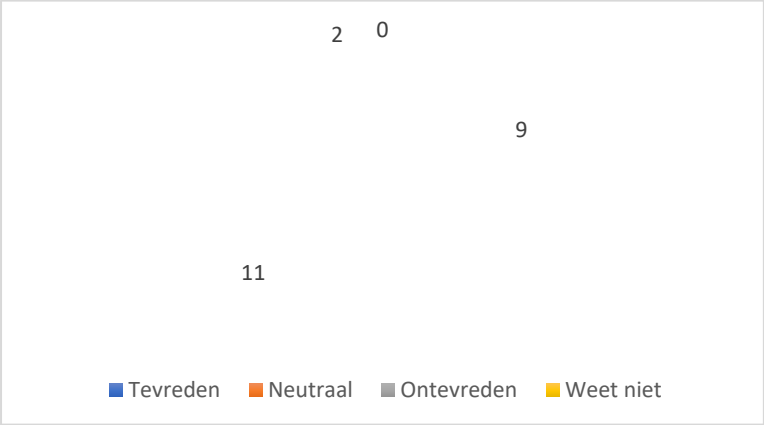
A. 9 raadsleden en 3 commissieleden
B. 2 collegeleden
C. 8 medewerkers

We hebben de uitkomsten op geaggregeerd niveau opgenomen en niet uitgesplitst naar groep (raadsleden-college-organisatie), om evt. herleidbaarheid van de antwoorden te voorkomen.

Vraag (2) Hoe lang bent u raads- of commissielid?

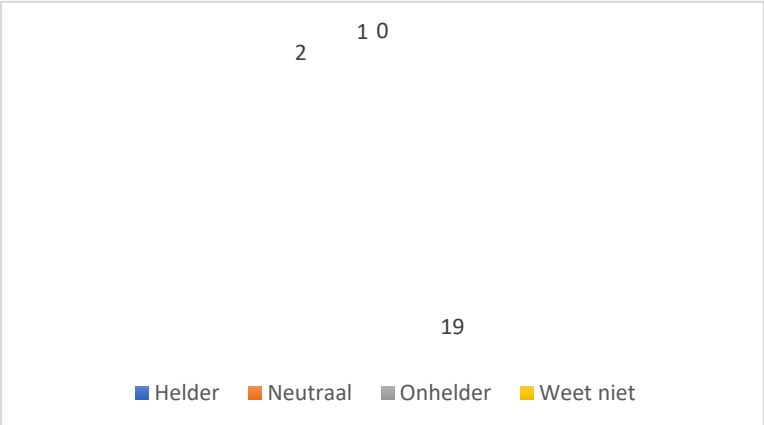
Vraag (3) Bent u tevreden over het huidige vergadermodel?

Opmerkingen bij vraag 3:

- *Het krampachtig willen voorkomen van politieke positiebepaling komt niet altijd een efficiënte besluitvorming ten goede.*
- *Met name tevreden over de samenstelling van de raadscommissie.*
- *Model tot nu toe nog niet goed (genoeg) getest.*
- *Idee en opzet duidelijk, model vraagt nog wel gewenning.*
- *'Wat doen we waar?' is nu duidelijker dan in vorige model.*
- *Nieuwe structuur voegt niet veel toe. Eerder sprake van achteruitgang v.w.b. het overdoen in de raad van zaken die in de commissie besproken hadden kunnen worden.*
- *Raads- en commissieleden beschroomd om dialoog met elkaar en college aan te gaan. Dialoog is geen uiting van tegenstelling maar kan bijdragen aan meer begrip en betere menings- en besluitvorming.*
- *Voorkeur voor gescheiden beeldvorming/oordeelsvorming enerzijds en oordeelsvorming/besluitvorming anderzijds in een model zonder commissies, maar met gescheiden plenaire raadsvergaderingen.*
- *Rol commissies te onduidelijk en draagt weinig bij aan kwaliteit besluitvorming. Raadscommissies bezetten met raadsleden.*
- *Raadsinformatieavonden onvoldoende helder in structuur. Rol presidium daarbij onduidelijk.*

Vraag (4) in hoeverre is het onderscheid tussen de commissie- en de raadsvergadering voor u helder?

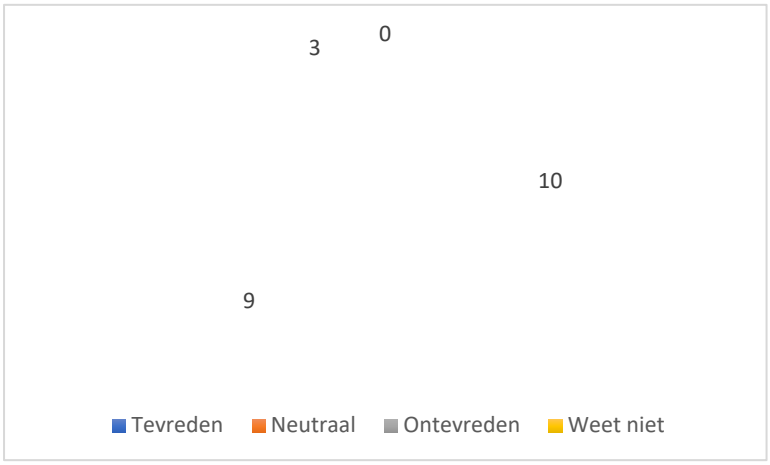

Opmerkingen bij Vraag 4:

- *Iets te gemaakte scheiding tussen commissie en raad waardoor discussie kunstmatig over commissie en raad verdeeld moeten worden.*
- *Soms nog wat zoekend t.a.v. wat waar besproken wordt. Wel steeds betere duiding door de voorzitter.*

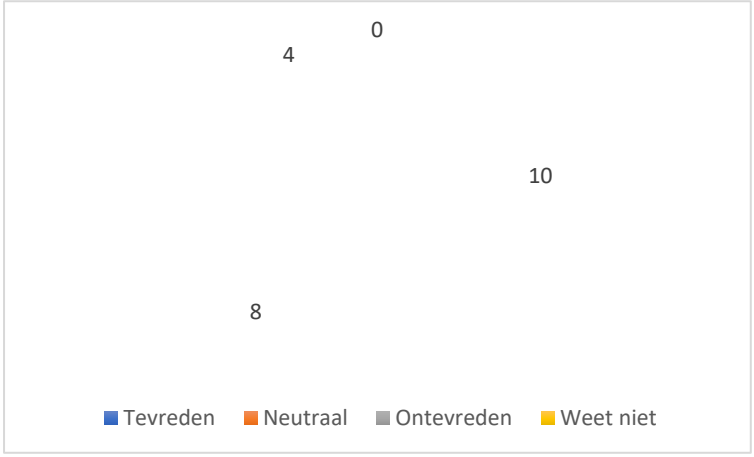
- *Onderscheid wellicht niet voor eenieder helder, gelet op de laatste raad waarin er na de commissie alleen nog maar gestemd werd en er geen posities werden geduid.*
- *Adviserende rol in besluitvorming niet altijd duidelijk. Voordeel van commissies is de bredere betrokkenheid van inwoners maar van een toegevoegde rol in het besluitvormingsproces is nauwelijks sprake.*

Vraag (5) In hoeverre bent u tevreden over (de kwaliteit van) de beeld- en meningsvorming in de commissie?

Opmerkingen bij vraag 5:
- *Onvolledige discussie in de commissie.*
- *Deel oordeelsvorming (tussen raad en commissie) onttrekt zich aan de openbaarheid.*
- *Model nog niet voldoende getoetst.*
- *Commissieleden (voelen zich) beperkt in geven van mening. Wat mag er wel gevraagd worden en wat niet.*
- *Beeld- en meningsvorming vindt nauwelijks plaats in de commissie. Wel eerder in de eigen fractievergadering. Door de bank genomen consensus waardoor geen noodzaak tot politiek aftasten.*
- *Debat mag scherper.*
- *Soms goed voorbereid, soms minder waardoor het gesprek weinig inhoud heeft.*
- *Spitsere dialoog en elkaar bevragen zou de diepgang van de besluitvorming ten goede komen.*
- *Enerzijds verbetering door het open gesprek tussen raadsleden, anderzijds ongemak over vragen in het kader van beeldvorming. Advies aan raad en griffie om te onderzoeken wat zou kunnen bijdragen aan een scherper debat voordat tot besluitvorming wordt overgegaan.*
- *Goed dat er meer raadsinformatiebijeenkomsten worden gepland. Dat doet recht aan de complexiteit van de opgaven waar Rozendaal voor staat.*

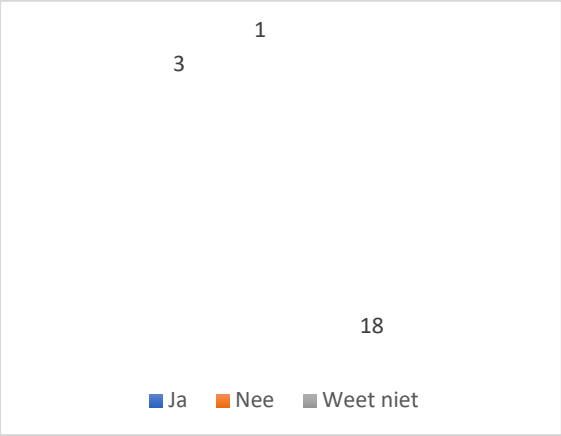
Vraag (6) In hoeverre bent u tevreden over de kwaliteit van de oordeels- en besluitvorming in de raad?

Opmerkingen bij vraag 6:

- *Behoefte aan meer focus op de redenen van het ingenomen standpunt: meer oordeelsvorming.*
- *Deel oordeelsvorming (tussen raad en commissie) onttrekt zich aan de openbaarheid.*
- *Nog niet echt getoetst. Zal pas gebeuren bij een onderwerp waarover géén consensus is.*
- *De echte oordeelsvorming wordt wel eens overgeslagen.*
- *Onvoldoende duidelijk hoe in de raad nog oordeelsvorming plaats vindt. Te vaak wordt er in de raad alleen nog maar vóór of tegen gestemd.*
- *Kan niet zeggen of het beter of slechter is t.o.v. de oude situatie.*
- *De inwoners hebben recht op expliciete menings- en oordeelsvorming. Die vond in de laatste raad in het geheel niet plaats.*
- *Mijn beeld is dat het besluitvormingsproces wat 'rommeliger' is geworden, omdat de lijn is alles op één avond behandelen.*

Vraag (7a) Bent u tevreden over de huidige vergaderfrequentie?

Opmerkingen bij vraag 7a:

- *Wat opvalt is dat wij vaak achterlopen in besluitvorming tot andere gemeenten die maandelijks vergaderen.*
- *Tevreden zolang er genoeg ruimte blijft om als het moet één of meer extra vergaderingen in te plannen.*
- *Tevreden, mits deze vraag alleen de formele raads- en commissievergaderingen betreffen: er is wel een duidelijke functie voor specifieke themabijeenkomsten c.q. technische- en informatieavonden.*
- *Voorkeur voor gescheiden beeldvorming/oordeelsvorming enerzijds en oordeelsvorming/besluitvorming anderzijds in een model zonder commissies maar met gescheiden plenaire raadsvergaderingen. In de Rozendaalse context zou per voorstel kunnen worden bezien of menings-oordeels- en besluitvorming op een avond kunnen plaatsvinden of dat gebruik gemaakt moet worden van de reservedatum als een en ander nadere overdenking behoeft.*
- *Enerzijds verbetering flexibiliteit bij meer vergaderingen, anderzijds relatief weinig dossiers om die agenda's dan te vullen.*
- *In de maanden april, mei en juni zou een extra vergadering ingepland mogen worden gelet op de vele stukken in die periode.*
- *Voorkeur voor terug naar het oude model met twee weken tussen de commissievergadering en de raadsvergadering.*
- *Door de relatief geringe vergaderdata puilt de agenda soms uit. Ten aanzien van de zienswijze naar verbonden partijen knelt die frequentie soms.*

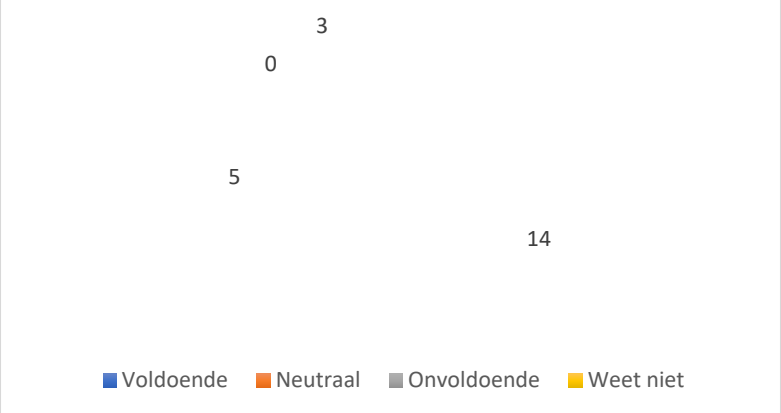
Vraag (7b) Bent u bereid vaker te vergaderen (indien nodig voor het besluitvormingsproces)

Opmerkingen bij vraag 7b

- *Vooralsnog geen reden voor vaker te vergaderen met name m.b.t. verbetering besluitvorming. Sta open voor goede argumenten*

Vraag (8) Is de informatievoorziening van voldoende kwaliteit?

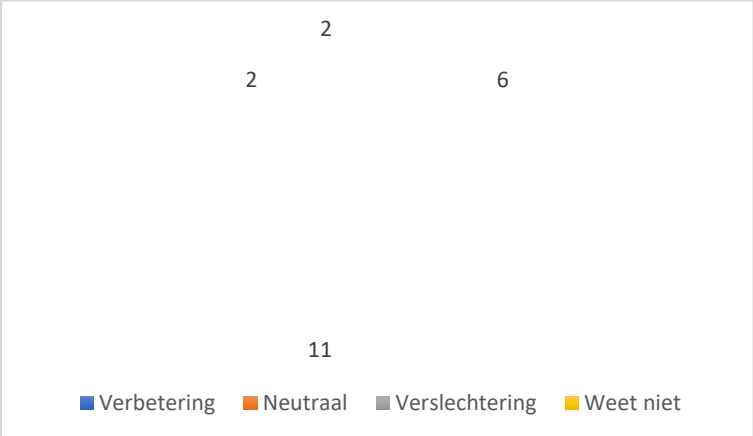

Opmerkingen bij vraag 8:

- *Een enkele keer komt het voor dat voorstel en bijlagen niet alle gewenste gezichtspunten in de dossiers bevat en dan zijn de antwoorden op de technische vragen te kort en te verdedigend ten aanzien van wat er al in het voorstel staat, waardoor het behouden van het voorstel meer centraal lijkt te staan dan de informatie ten aanzien van het gevraagde gezichtspunt.*
- *De besluiten t.a.v. GMRAN betreffend standaard stukken zonder lokale toelichting. Dat is soms onvoldoende.*
- *Voldoende, maar het is een paar keer (onnodig) voorgekomen dat informatie pas tot ons kwam na de fractievergadering, waardoor er telefonisch overleg moet plaatsvinden.*
- *Is er meer 'filtering' mogelijk?*
- *Heldere stukken, goed van opbouw en inhoud.*
- *Ter beantwoording door raads- en commissieleden: kwaliteit voldoende tot goed.*
- *In sommige gevallen, bij controversiële of complexe onderwerpen, kan het raadzaam zijn tevoren een raadsinformatiebijeenkomst te beleggen.*
- *Bij gevoelige of technische dossiers wordt vaak (proactief) gekozen voor een aanvullende raadsinformatieavond.*
- *Als ambtenaar belang bij een goede taakverdeling tussen de secretaris, die de vragen uitzet, en de griffier die de antwoorden met de raad deelt.*

Gemeente ROZENDAAL

Vraag (10) Is het bijgestelde vergadermodel een verbetering?

Opmerkingen bij vraag 10:

- *O.a. tijd tussen raad en commissie is verbetering, maar verschraling commissiediscussie is slechter en weegt zwaarder.*

Vraag 9 (Open vraag): Verbetersuggesties vergadermodel. Hoe ziet ideale model er uit?

- Dit model continueren
- Te gemaakte scheiding tussen commissie en raad, waardoor discussies kunstmatig over raad en commissie verdeeld moeten worden. Het is verschillende malen voorgekomen dat door de oordeelsvormende discussie en vragen in de raad nieuwe informatie naar boven komt. Discussie in de commissie is dan kennelijk onvoldoende geweest.
- De oordeelsvorming onttrekt zich soms aan de openbaarheid/heeft wellicht wat meer aandacht nodig.
- Vooralsnog laten zoals het is en testen of het zich bewijst bij zware beslispunten waarover geen consensus is.
- Meer vrijheid voor de discussie in de commissie. Elkaar aanspreken om, indien nodig, de discussie te verplaatsen naar een volgende vergadering. Thans nog te onwennig en geforceerd.
- Graag meer discussie in de raad, waar dat nu plaats vindt in de commissie.
- Met beperkte ervaring moeilijk te beoordelen.
- Is het altijd strikt noodzakelijk om een half uur aan te houden tussen commissie en raad. Suggestie: Om per keer voor te leggen hoeveel tijd er tussen commissie en raad nodig is.
- Het oude vergadermodel was prima. De politieke discussie past weliswaar beter in de raadsvergadering, op voorwaarde dat de raadsleden inhoudelijk goed op de hoogte zijn.
- Meer voorbereiding door de raad, meer discussie in de commissie, meer discipline in de raadszaal, adopteren gemeenschappelijke regelingen.
- Half uur schorsing voor betere menings- en besluitvorming komt onvoldoende tot zijn recht. Dat pleit voor gescheiden raads- en commissieavonden maar dat lijkt niet haalbaar in de Rozendaalse context.
- Geen raadscommissies meer. Alleen plenaire vergaderingen, indien nodig (met gebruik van de reservedatum), in twee fases: Enerzijds beeld- en oordeelsvormend en anderzijds oordeels- en besluitvormend.
- Volledig aansluiten op de BOB-structuur hoeft niet, hoewel dat onderscheid wel helpt in de kwalitatieve besluitvorming. Minder lange avonden en gericht en scherp vergaderen helpt daarbij.
- Om het dualisme beter vorm te geven zou het goed zijn om commissie en raadsvergaderingen niet op dezelfde avond te laten plaatsvinden, zodat er na beeld en meningsvorming een langere periode is voordat de raad tot oordeel en besluit komt.
- Bij een volle agenda, bijvoorbeeld bij jaarrekening en kadernota, zou overwogen kunnen worden om eerder op de dag (overdag) te starten met vergaderen.
- Voorkeur voor terug naar het oude model met twee weken tussen de commissievergadering en de raadsvergadering. Dan is er tussentijds de mogelijkheid om te reflecteren, en zo nodig de achterban te

raadplegen. Veel gemeenten hebben een (BOB)cyclus van drie avonden (Beeld, Oordeel en besluit). Dat lijkt teveel voor Rozendaal.

Algemene opmerking:

- Voorkeur voor een plenaire evaluatie boven een schriftelijk uitvraag.

Voorlopige bevindingen, zoals besproken in het Presidium op 5 september

- Verdeeld beeld ten aanzien van het nieuwe model.
- Onderscheid tussen raad en commissie voor de meesten helder.
- Beeld- en meningsvorming vindt (nog) niet tot ieders tevredenheid in voldoende mate in de commissie plaats.
- Deel oordeelsvorming onttrekt zich tussen commissie en raad (deels) aan de openbaarheid.
- De echte oordeelsvorming wordt nog wel eens overgeslagen.
- Is het model wel voldoende getest (met name ten aanzien van controversiële voorstellen)?
- Tevreden over de vergaderfrequentie, (in meerderheid) bereid om vaker te vergaderen indien nodig.
- Ruime meerderheid acht de informatievoorziening van voldoende kwaliteit.
- Geen eenduidig oordeel of het nieuwe vergadermodel een verbetering is.
- Een aantal interessante verbetersuggesties. Sommige de structuur en andere de cultuur betreffend. Mogelijk goed om deze voorlopige bevindingen en de verbetersuggesties plenair te bespreken (aansluitend bij de algemene opmerking zoals hierboven genoemd).

Het Presidium heeft besloten om deze memo ter kennis te brengen aan alle raadsleden (en commissieleden) via de lijst ingekomen stukken. De fractievoorzitters kunnen in hun eigen gelederen de uitkomsten nader duiden en bespreken. Het voorstel van het Presidium is om vooralsnog géén besluiten te nemen over het al dan niet wijzigen van het (bijgestelde) vergadermodel. We zien overall dat er te weinig ‘oefentijd’ is geweest tot nu toe i.c.m. weinig dossiers die ‘hete hangijzers’ zijn. Voorstel is om over een (ruim) half jaar wederom kort te evalueren en dan te bezien of en welke wijzigingen wenselijk zijn.

Bijgaand treft u de concept-agenda en bijbehorende stukken aan van de vergadering van de regioagendacommissie van de Groenemetropoolregio van 18 september as.
Deze worden gepubliceerd op de website van de GMR volgens deze link:
https://groenemetropoolregio.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/bf765f28-26d8-4f77-b70a-b95988d8989a

De vergadering vangt voor de leden aan om 19.30 uur in het stadhuis, raadszaal Nijmegen.

Aan de leden

Datum
1 september 2023

Ons kenmerk

Lbr. 23/034

Telefoon
070-3738393

Onderwerp
Beëindiging RTB derdelanders per 4 september

Geachte leden van college en gemeenteraad,

In maart jl. is door het kabinet besloten dat de toepassing van de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voor “derdelanders” onder de ontheemden uit Oekraïne, verlengd wordt tot 4 september aanstaande. De VNG heeft het rijk gevraagd om tijdig te werken aan een uitvoerbare aanpak om de uitstroom van derdelanders uit de gemeentelijke opvang vorm te geven. Deze aanpak heeft lang op zich laten wachten en is tot op heden op onderdelen nog onduidelijk waardoor derdelanders en gemeenten in een onzekere positie verkeren. In deze brief wordt u geïnformeerd over de stand van zaken en de inzet van de VNG.

In de bestuurlijke afspraken van 26 augustus 2022 heeft het kabinet toegezegd om op 1 oktober 2022 met een plan van aanpak te komen voor de doelgroep derdelanders. Dit plan van aanpak is niet gerealiseerd en de VNG heeft daarom in brieven[1] van 26 januari, 3 februari en 21 juli om duidelijkheid gevraagd omtrent de opvang en begeleiding van derdelanders. Hierin trekt de VNG steeds samen op met het Veiligheidsberaad, dat tot 1 januari 2024 een coördinerende rol heeft bij de opvang van Oekraïense ontheemden.

[1] https://vng.nl/brieven/brief-aan-kabinet-plan-van-aanpak-derdelanders
https://vng.nl/brieven/plan-van-aanpak-derdelanders
https://vng.nl/brieven/onduidelijkheid-over-opvang-van-derdelanders

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Vervolgens heeft het kabinet op 31 juli 2023 gemeenten met een informatiepakket geïnformeerd over de aanpak van het beëindigen van de RTB van ca. 2900 derdelanders op 4 september 2023. Daarin wordt aangegeven dat derdelanders van wie de RTB op 4 september 2023 is beëindigd door de IND formeel geen recht meer hebben op (gemeentelijke en particuliere) opvang en verstrekkingen. Gemeenten dienen de opvang en verstrekkingen dan ook per die datum in alle gevallen te beëindigen.

De wijze waarop gemeenten de opvang dienen te beëindigen staat beschreven in een recent gepubliceerde handreiking die door het rijk beschikbaar is gesteld. Hierin wordt onder meer aan gemeenten geadviseerd om de opvang te beëindigen via een bestuursrechtelijke procedure. De VNG heeft hierover vragen gesteld.

De VNG constateert dat de recente uitspraken van de rechtbanken geen eenduidig beeld bieden of de RTB wel of niet beëindigd mag worden. De IND gaat tegen de uitspraken in hoger beroep en vraagt de Raad van State dit versneld te behandelen. Het rijk geeft aan dat dit geen schorsende werking geeft voor de gehele groep derdelanders en dat alle ingezette stappen richting 4 september 2023 kunnen doorgaan. Als een derdelander een voorlopige voorziening aanvraagt, en de rechtbank wijst dit toe, kan de derdelander tijdelijk het recht op opvang en verstrekkingen behouden; hiervan zijn al voorbeelden bekend. Dit alles roept meerdere vragen op en heeft directe consequenties voor de uitvoeringspraktijk van gemeenten.

De VNG wil dat duidelijkheid wordt geboden, aan gemeenten en aan de derdelanders die in de gemeenten worden opgevangen. De VNG vraagt het rijk om te voorkomen dat gemeenten onomkeerbare besluiten nemen (en daarvoor verantwoordelijk worden gehouden).

De IND legt bij beëindiging van de RTB een vertrektermijn van 28 dagen op. De VNG wijst in dit kader gemeenten op de mogelijkheid om derdelanders onderdak te bieden tijdens deze wettelijke vertrektermijn van 28 dagen (tot 2 oktober a.s.).

De VNG heeft naar aanleiding van de ontstane situatie vragen gesteld aan demissionair staatssecretaris van der Burg en verzocht de antwoorden op deze vragen met spoed ook aan gemeenten te verzenden[2]. Deze vragen hebben betrekking op de consequenties voor de uitvoeringspraktijk van gemeenten, onder meer in relatie tot de aanzeggingsbrief, de voorlopige voorzieningen, de handreiking beëindiging opvang en financiën.

Omdat er nog veel onzekerheid in dit proces zit, adviseert de VNG gemeenten om bij twijfel gebruik te maken van de ruimte om opvang te bieden binnen de 28 dagen (tot 2 oktober a.s.) en geen onomkeerbare besluiten te nemen. Zoals in de brief van het rijk staat, is het bij een toegekende voorlopige voorziening niet de bedoeling verdere stappen te zetten naar beëindiging van de opvang totdat hierin een uitspraak is gedaan. Gebruik de komende dagen om de doelgroep goed in kaart te krijgen en zicht te krijgen op de toekenningen van de voorlopige voorzieningen.

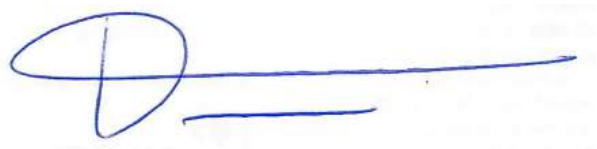
De VNG betreurt het dat er, ondanks de gegeven antwoorden, toch nog onzekerheid blijft voor de gemeentelijke uitvoering. De VNG volgt nauwgezet het verdere proces in afwachting van een uitspraak van de Raad van State, en blijft daarom bij het rijk aandringen op de duidelijkheid, uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid van regelgeving. Als gemeenten blijven we betrokken

[2] https://vng.nl/nieuws/deadline-aan-jenv-om-onduidelijkheid-derdelanders

bij deze mensen die nu al meer dan een jaar inwoner van onze gemeenten zijn, en staan voor een zorgvuldig proces.

Gemeenten die vragen hebben kunnen contact opnemen met het rijk, via derdelanders.oekraine@minjenv.nl

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

Aan de leden

Datum
1 september 2023
Ons kenmerk
U202300601
Lbr. 23/033

Telefoon
070 373 8393

Onderwerp
Acties naar aanleiding van de val van het kabinet

Geachte leden van college en gemeenteraad,

> *"In de nabije toekomst zal duidelijkheid moeten ontstaan over de op langere termijn beschikbare structurele middelen van gemeenten. Er kan niet gewacht worden op een coalitieakkoord van een nieuw kabinet."*
> Taskforce Taken en Middelen Gemeenten, onder leiding van Alexander Rinnooy Kan, 1 september 2023

Met deze brief informeren we u over onze visie op de consequenties van de val van het kabinet en over de acties die we hebben ondernomen en op korte termijn gaan ondernemen. Waarbij we ook uw hulp nodig hebben bij het verspreiden van ons 'Maatschappelijk Pamflet'.

Voor alle duidelijkheid geven we de gebeurtenissen hieronder chronologisch weer. We gaan achtereenvolgens in op het kader dat u ons meegaf op de ALV in Groningen en op de acties die we na de val van het kabinet hebben ondernomen. Daarna presenteren we u het advies van de Taskforce, inclusief het achterliggende rapport en ons Maatschappelijk Pamflet. Tot slot gaan we in op het Overhedenoverleg van 6 september a.s. en kijken we vooruit naar de ALV van 1 december a.s.

Kader: ALV 14 juni
Over de financiën hebben onze leden op de ALV van 14 juni helder uitgesproken dat de korting van € 3 miljard op het gemeentefonds vanaf 2026 moet worden hersteld door:

- het ophogen van het gemeentefonds en herstel van het accres vanaf 2026;
- de opschalingskorting definitief te schrappen;
- een toereikende en stabiele indexering van het gemeentefonds om loon-, prijs- en volumeontwikkelingen op te kunnen vangen, inclusief de stijging van de zorgvraag.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Hiertoe hebben wij het gesprek met het kabinet opgestart. Daarnaast hebben wij de Taskforce Taken en Middelen Gemeenten, onder voorzitterschap van Alexander Rinnooy Kan, gevraagd de gevolgen van het uitblijven van een dergelijk herstel in kaart te brengen.

Eerste reactie op val van het kabinet
Op 7 juli is het kabinet-Rutte IV gevallen. Dit heeft grote consequenties voor iedereen in Nederland en zeker ook voor gemeenten. Namens alle gemeenten heeft de VNG uitgesproken de val van het kabinet 'onbezonnen' te vinden. In een gezamenlijke brief met provincies en waterschappen van 9 juli hebben we de leden van de Eerste en Tweede Kamer opgeroepen stilstand te voorkomen. Een dergelijke stilstand vinden wij namelijk onverantwoord. De maatschappelijke problemen zijn te urgent om als overheden een jaar of langer stil te staan. Dat geldt ook voor het gesprek over de juiste financiële randvoorwaarden van de decentrale overheden.

Taskforce Taken en Middelen Gemeenten
In onze ledenbrief van 14 juli is een begrotingsadvies afgegeven. Kort gezegd adviseerden wij u nog geen rekening te houden met de korting op het gemeentefonds vanaf 2026.

Onderzoeksbureau BMC heeft vervolgens in opdracht van de VNG de gevolgen van de tekortschietende rijksmiddelen in kaart gebracht in dit rapport. Deze opdracht is uitgevoerd langs de lijnen zoals die door de Taskforce Taken en Middelen Gemeenten in zijn tussenbericht zijn aangegeven. Er is gekeken naar de consequenties voor drie brede clusters van taken die door gemeenten in medebewind worden uitgevoerd: sociaal domein, fysiek domein en handhaving en veiligheid. Op basis van eigen onderzoek en een groot aantal gesprekken concludeert BMC dat ruim 50% van de € 3 miljard zou neerslaan in het sociaal domein, circa 40% in het fysiek domein en circa 10% in het (relatief veel kleinere) deel handhaving en veiligheid. Het rapport geeft vervolgens aan wat de effecten op specifieke beleidsterreinen zouden zijn.

De taskforce komt op basis van dit rapport in zijn advies tot een hard oordeel. De korting op het gemeentefonds per 2026 heeft grote gevolgen:

- Er dreigt grote vertraging voor het bouwen van woningen en het behalen van de doelstellingen van het Klimaatakkoord;
- In het sociaal domein zal de inzet op preventie afnemen en zullen de wachtlijsten groeien;
- Minder capaciteit voor handhaving leidt tot afwezigheid van gemeenten in de openbare ruimte;
- Gebrek aan investeringen leidt niet alleen tot achteruitgang in het 'eigen' domein, maar werkt vanwege de onderlinge verwevenheid ook hard door in andere domeinen.

De taskforce concludeert *"dat een structurele korting van € 3 miljard vanaf 2026 gemeenten een zeer ingrijpende en zeer zichtbare bezuinigingsoperatie zou opleggen, met substantiële gevolgen voor hun betrokkenheid bij de grote maatschappelijke opgaven van dit moment"* en ziet bevestigd dat een kanteling nodig is in de financiële en bestuurlijke verhoudingen tussen rijk en gemeenten.

Het VNG-bestuur schaart zich volledig achter de conclusies van het onderzoek en de constateringen die door de taskforce zijn gedaan. De VNG deelt het rapport en het advies ook met het kabinet, met het oog op het gesprek tussen rijk en decentrale overheden op 6 september a.s.

Maatschappelijk Pamflet: help ons dit te verspreiden
Nu het kabinet is gevallen dreigen op korte termijn grote maatschappelijke opgaven stil te vallen. Dat is wat ons betreft onacceptabel. De zorgen van onze inwoners zijn immers niet demissionair. In navolging op onze brief van 9 juli roepen we de Eerste en Tweede kamer daarom op om in elk geval op vijf urgente maatschappelijke onderwerpen door te pakken: bestaanszekerheid, woningbouw, energietransitie, jeugdzorg & gezondheid en asiel & migratie. We vragen de Kamerleden om ons als gemeenten in staat te stellen onze verantwoordelijkheid voor deze dossiers te blijven nemen, door te zorgen voor de benodigde middelen en uitvoerbare wet- en regelgeving.

We lanceren daarom op zaterdag 2 september ons Maatschappelijk Pamflet 'Laat Nederland niet stilvallen'. Om te zorgen voor een krachtige verspreiding van deze boodschap, licht Sharon Dijksma deze toe bij 1Vandaag. Daarnaast hebben we steun van een groot aantal maatschappelijke partners en we lanceren het pamflet ook als petitie. Zo kunnen ook inwoners, medewerkers uit de sector, ambtenaren en anderen hun steun voor onze oproep kenbaar maken. **We willen U vragen het pamflet ook breed te delen.** Vanaf het moment van lancering zijn het pamflet en de petitie op onze website te vinden. Samen voorkomen we dat Nederland stilvalt.

Gesprek met het kabinet
Als vervolg op een gesprek op 2 juli met een brede delegatie van het – toen nog missionaire – kabinet, is op 6 september a.s. voor het eerst een zogenoemd 'Overhedenoverleg' met het kabinet. Voor ons staat daarin voorop dat het kabinet weliswaar demissionair is, maar de problemen dat niet zijn. Dat geldt voor alle thema's die geadresseerd worden in het Maatschappelijk Pamflet en evenzeer voor de financiële kwestie.
In het coalitieakkoord is een nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten aangekondigd en vooruitlopend daarop is het gemeentefonds gekort. Er is door dit kabinet echter nooit een inhoudelijke onderbouwing of invulling voor deze korting gegeven. Ook aan de suggestie om het decentrale belastinggebied te verruimen is door het kabinet geen opvolging gegeven. En het voorstel van het kabinet voor een nieuwe manier van indexeren van het gemeentefonds is nooit bestuurlijk besproken. De inzet van de VNG in het gesprek met het kabinet is dan ook conform de lijn zoals die door de ALV is uitgesproken. Daarnaast willen wij aandacht vragen voor het nakomen van interbestuurlijke afspraken. Een goede gezamenlijke voorbereiding op de kabinetsformatie hoort daar – ook volgens de Code Interbestuurlijke Verhoudingen – bij.

Op dinsdag 12 september organiseren wij van 16-17 uur een webinar waarin wij dieper ingaan op het vervolg van het gesprek met het kabinet, het onderzoek van BMC en het advies van de taskforce. U kunt zich voor dit webinar aanmelden via deze link.

ALV 1 december
In de ALV van 14 juni is besloten dat uiterlijk op de eerstvolgende ALV van 1 december a.s. voorstellen gedaan zullen worden om taken en middelen weer in balans te krijgen. Achterliggende gedachte was dat de komende Miljoenennota duidelijkheid zou scheppen over de structurele financiële situatie vanaf 2026. Mocht het demissionaire kabinet hiertoe niet bewogen kunnen worden, dan ontstaat een nieuwe situatie. De VNG-inzet voor de kabinetsformatie zal in ieder geval voor besluitvorming op de agenda staan. Over de wijze waarop we tijdens de ALV vervolg kunnen geven aan het advies van de taskforce en de eerder aangenomen moties op dit thema, gaan we in gesprek met de indieners en gemeentelijke netwerken.

Tot slot
Strijd met het kabinet over geld is geen doel op zich. We staan als gezamenlijke overheden voor grote maatschappelijke opgaven. Het blijft verbazen hoe het kabinet daarbij in veel gevallen omgaat met de medeoverheden. Maar we kunnen ons niet goed voorstellen dat dat zo blijft, omdat uiteindelijk het belang van de inwoners, bedrijven en instellingen ook voor het kabinet voorop staat.

Voor ons als gemeenten geldt dat we consequent dezelfde boodschap blijven afgeven aan politieke partijen en kabinet: we willen door met het oplossen van problemen en met het helpen van onze inwoners. Daarvoor hebben we voldoende middelen nodig.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

L.K. Geluk
Algemeen directeur

Vooraankondiging VNG Bestuurdersdag

Geachte burgemeesters, wethouders, raadsleden, secretarissen en griffiers,

Namens het VNG-bestuur mag ik de jaarlijkse VNG Bestuurdersdag – met aansluitend de Algemene Ledenvergadering – aankondigen. Op **vrijdag 1 december** van **09.30 – 17.00 uur** ontvangen we u graag in het **Beatrixtheater in Utrecht**.

We hopen u te ontmoeten op deze dag die in het teken staat van **inspiratie, informatie** en **ervaringen uitwisselen**. Zo praten we u bij over het proces rond de **verkiezingen** en **formatie** en gaan we graag met u in gesprek over de punten die wij als gemeenten van belang achten bij de formatie.

We starten de dag met een plenair deel. Daarna zijn er **2 ronden met deelsessies**, waarin we **actuele thema's en thema's uit de Verenigingsstrategie** met u bespreken. Na de lunch is de Algemene Ledenvergadering.

Noteer vrijdag 1 december vast in uw agenda. De uitnodiging met het programma en de mogelijkheid tot aanmelding volgen snel.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Algemeen directeur

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Financiële afspraken Beschermd Wonen

Adviseur : M. Jansma
Portefeuillehouder : T. van der Pas
Datum : 26 september 2023

Aan de Raad

Inleiding

Op 4 juli 2023 informeerden wij u met een raadsinformatiebrief over de regionale ontwikkelingen in het kader van Beschermd Wonen (BW). In die brief meldden wij u dat de colleges van de tien samenwerkende gemeenten in regio Centraal Gelderland aan regionale financiële afspraken werken voor de overgang naar de nieuwe situatie per 1 januari 2025. Deze afspraken zijn ook daarna nodig om financiële risico's in de eerste jaren na de overgang gezamenlijk op te vangen. De gemeenten werken de komende jaren aan de opbouw van lokale voorzieningen om hun eigen inwoners zoveel mogelijk in de eigen gemeente een beschermd thuis te kunnen bieden. Bovendien dient een aantal voorzieningen voor beschermd wonen regionaal in stand te worden gehouden[1].

Tot en met 2024 ontvangt de gemeente Arnhem als centrumgemeente nog de volledige Rijksuitkering Beschermd Wonen. Vanaf 2025 wordt de rijksuitkering over een periode van tien jaar op basis van objectieve criteria herverdeeld over alle gemeenten. Uitgaande van de geleidelijke uitstroom van de huidige cliënten, daalt het historische budget dat centrumgemeente Arnhem nu ontvangt, naar nul. Tegelijk bouwt het nieuwe budget op voor alle gemeenten, naar een nieuw niveau. Dit totaalbudget zal voor de regio Centraal Gelderland na tien jaar lager zijn dan het huidige budget dat de gemeente Arnhem ontvangt. Maar het zal naar verwachting voldoende zijn om beschermd wonen en beschermd thuis te financieren.

Inmiddels zijn de gesprekken om tot regionale financiële afspraken te komen afgerond en hebben de colleges van de tien samenwerkende gemeenten ingestemd met het definitieve voorstel, zoals aangekondigd in de RIB van 4 juli. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de gemaakte afspraken. De financiële afspraken zijn bijgevoegd (* bijlage 1)[2]. Een toelichting vindt u in de voetnoten.

Het gaat om een regionaal opgestelde raadsinformatiebrief die uniform is en gelijktijdig aan de raden van de tien gemeenten van regio Centraal Gelderland wordt aangeboden. De gemeente

[1] Bij Beschermd Wonen gaat het om het bieden van een veilige, beschermde woonomgeving waar toezicht en begeleiding wordt geboden aan volwassen personen die door psychische of psychiatrische beperkingen niet in staat zijn zelfstandig te wonen. Beschermd Thuis staat voor een beweging naar inclusief wonen en passende ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Het gaat hierbij om het ondersteunen en beschermen van deze personen midden in de samenleving (thuis).

[2] Deze afspraken zijn de resultante van een meerjarig voorbereidingsproces waarin een evenwicht is gezocht en gevonden tussen de positie van Arnhem, verantwoordelijk als centrumgemeente en de nieuwe verantwoordelijkheid van de regiogemeenten. In onze regio heeft dit relatief lang geduurd, in andere regio's verliep het proces soms sneller (* zie bijlage 3 bij deze RIB).

Rozendaal neemt binnen de regio een bijzondere positie in, omdat zij op moment van schrijven (juli 2023) de enige gemeente is die geen cliënten in Beschermd Wonen heeft, noch een BW voorziening op het eigen grondgebied. Door deze bijzondere positie heeft het college het raadzaam geacht een toevoeging aan de regionale RIB op te stellen. Deze toevoeging, in de vorm van een bijlage met informatie over Rozendaal, is bijgevoegd bij deze RIB (bijlage 2).Tevens is bijgevoegd een artikel met achtergrondinformatie over de meest recente ontwikkelingen (* bijlage 3).*

Algemeen uitgangspunt voor deze afspraken is dat de nieuwe wetgeving met betrekking tot Beschermd Wonen ingaat per 1 januari 2025.

De financiële afspraken hebben betrekking op:

a. Regionale financiële afspraken voor de jaren 2022, 2023 en 2024
b. Regionale financiële afspraken voor de periode 2025 – 2034
c. Afspraken over onderlinge solidariteit en risicobeheersing vanaf 2025

a. Regionale financiële afspraken voor de jaren 2022, 2023 en 2024

De negen regiogemeenten bereiden zich voor op de overheveling van de verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen en Beschermd Thuis. Hiervoor ontvangen zij tot en met 2024 nog geen eigen middelen. De gemeente Arnhem draagt vanuit de Rijksuitkering die zij als centrumgemeente ontvangt, tot en met 2024 bij aan de voorbereiding op deze nieuwe situatie. Daartoe stelt zij zogeheten 'ambulantiseringsmiddelen' aan de regiogemeenten beschikbaar. Daarmee kunnen gemeenten voorzieningen opbouwen om hun eigen inwoners zoveel mogelijk in de eigen gemeente een beschermd thuis te kunnen bieden. Ook neemt de gemeente Arnhem voor de periode 2022 t/m 2024 de kosten voor de zorg voor mensen met een licht verstandelijke beperking voor haar rekening. En vanuit het centrumgemeentelijk budget dat de gemeente Arnhem ontvangt, worden ook de secundaire kosten van een cliënt in beschermd wonen betaald, zoals een uitkering, vervoerskosten, schuldhulpverlening. Deze secundaire kosten worden door de gemeente Arnhem vergoed aan de gemeente waar de cliënt beschermd woont. Als laatste vergoedt Arnhem vanuit het centrumgemeentelijk budget de kosten van de regionale programmaorganisatie.

b. Regionale financiële afspraken voor de periode 2025 – 2034

Vanaf 2025 is er een strikte scheiding tussen bestaande en nieuwe cliënten Beschermd Wonen. Alle kosten voor bestaande cliënten, zowel (primaire) zorgkosten als (secundaire) bijkomende kosten komen voor rekening van de gemeente Arnhem. Hiervoor ontvangt de gemeente Arnhem de komende zes jaar, in geleidelijke afbouw, vanuit het Rijk een budget gebaseerd op het historische budget. Nieuwe cliënten vallen vanaf 2025, als gevolg van de decentralisering, onder financiële verantwoordelijkheid van de eigen gemeente, ook als deze cliënt ergens anders beschermd gaat wonen. Ook alle overige kosten komen voor rekening van de eigen gemeente. Uitzondering hierop zijn de kosten voor een Regionaal Expertise Team voor de toegangen. Deze kosten komen tot en met uiterlijk 2027 voor rekening van de gemeente Arnhem.

c. Afspraken over onderlinge solidariteit en risicobeheersing vanaf 2025

In de Kadernota[3] hebben de gemeenten uitgesproken te streven naar een geleidelijke overgang voor alle gemeenten. Daarom willen de gemeenten ook afspraken maken over solidariteit. Solidariteit heeft, zo is in onze regio afgesproken, betrekking op het gezamenlijk opvangen van onverwacht optredende financiële tekorten ten aanzien van de kosten van beschermd wonen en beschermd thuis voor nieuwe cliënten. De gemeenten dragen de financiële risico's gezamenlijk gedurende zes

[3] Kadernota Samen aan Zet (SAZ) vastgesteld in de raad van 19 april 2022

jaar vanaf het moment van ingaan van het objectief verdeelmodel. Dit is de periode waarin het historisch verdeelmodel wordt afgebouwd.

Een tekort kan optreden wanneer het aantal cliënten negatief afwijkt van de prognose waarop de rijksuitkering die de gemeente ontvangt, is gebaseerd. Omdat het budget stapsgewijs wordt opgebouwd, is het risico op een tekort in de eerste jaren het grootst.

Onderlinge verrekening

Wanneer een gemeente met een tekort wordt geconfronteerd, dient deze gemeente ('tekortgemeente') een verzoek in tot compensatie van het tekort. En besluiten de gemeenten over te gaan tot een onderlinge verrekening. Er zijn afspraken gemaakt over de procedure en het objectief verdeelmodel dat we hiervoor gebruiken. Bij deze onderlinge verrekening kan van een gemeente ten hoogste worden gevraagd het eigen overschot van het beschikbare budget Beschermd Wonen in te zetten. Ook de gemeente Arnhem kan op basis van deze methode een tekort hebben. De gemeente Arnhem zal dit tekort volledig compenseren vanuit het historisch budget dat zij de eerste zes jaar nog ontvangt. En gedurende deze periode geen beroep doen op de onderlinge solidariteit.

Goede monitoring is randvoorwaarde

Een goede monitoring is randvoorwaarde voor de uitvoering van deze afspraken. De komende tijd wordt hiervoor een plan uitgewerkt. De bedoeling is om door middel van een halfjaarlijkse monitor waar nodig te kunnen bijsturen. Wanneer zich in een of meerdere gemeenten onverwachte scheefgroei voordoet, gaan we hierover in gesprek. Bij deze gesprekken wordt het Regionaal Expertiseteam betrokken om te beoordelen of en hoe de scheefgroei kan worden voorkomen. Zo proberen we een voorzien tekort tijdig om te buigen.

Tussentijdse evaluatie van de afspraken

Uitgangspunt voor de solidariteitsafspraken is dat het om een tijdelijke situatie gaat. Naderhand zal een gemeente een onverwacht tekort zelf moeten opvangen. De solidariteitsafspraken gelden daarom voor de eerste zes jaar vanaf het moment van ingaan van het objectief verdeelmodel. De solidariteitsafspraken worden na vijf jaar aan de hand van nader te bepalen criteria geëvalueerd, tenzij de gemeenten aanleiding zien om de afspraken eerder te evalueren.

Vervolg

De financiële gevolgen van deze afspraken zullen wij verwerken in de begroting 2024-2027. Voor zover dit de jaren 2022 en 2023 betreft, verwerken wij deze afspraken in de jaarrekening 2023 (of tussenrapportage 2023).

Daarnaast bereiden wij, zoals eerder aangekondigd, een samenwerkingsconvenant voor waarin deze afspraken samen met andere afspraken over de regionale samenwerking rondom Beschermd Wonen zullen worden vastgelegd. Wij verwachten u dit convenant voor het einde van dit jaar ter instemming te kunnen voorleggen. Tegelijk werken wij, zoals in vorige brief reeds vermeld, door aan de voorbereiding en de implementatie van het nieuwe beleid voor Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de regio.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlagen:
1. Voorstel financiële afspraken BW inclusief Begrippen en Indicatief overzicht Jaarlijkse dragende kosten 2022 t/m 2024
2. Bijlage met toelichting op de Rozendaalse situatie
3. Artikel Dannenberg, voorzitter adviescommisie ‘Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis’. Bron: Binnenlands Bestuur d.d. 9 juni 2023

Regio Centraal Gelderland

SAMEN, VOOR ELKAAR

Voorstel Financiële afspraken Beschermd Wonen

Status: voorstel van het bestuurlijk Overleg Financiën BW aan het RPO Zorg

Aanleiding

Tien gemeenten in de regio Centraal-Gelderland werken samen aan de transformatie van Beschermd Wonen (BW) naar Beschermd Thuis (BT). Hiertoe is in 2022 in alle gemeenteraden de Kadernota Samen aan zet vastgesteld. De gemeenten dragen samen verantwoordelijkheid voor deze transformatie.

Naar verwachting treedt op 1 januari 2025 het woonplaatsbeginsel voor Beschermd Wonen samen met een nieuw financieel verdeelmodel in werking (zie voor een nadere toelichting van de diverse begrippen bijlage 1). Deze verandering maakt het noodzakelijk om op regionaal niveau heldere samenwerkingsafspraken en financiële en solidariteitsafspraken te maken.

Dit voorstel omvat:

a. Regionale financiële afspraken voor de jaren 2022, 2023 en 2024.
b. Regionale financiële afspraken voor de periode 2025 – 2034.
c. Afspraken over onderlinge solidariteit en risicobeheersing.

Algemeen uitgangspunt

Het woonplaatsbeginsel en het objectief verdeelmodel gaan per 1 januari 2025 in. Alle voorbereidingen regionaal en lokaal zijn gericht op de invoering per 1 januari 2025. Waar nodig nemen we maatregelen om de huidige afspraken (zoals mandatering) tot en met 2024 te verlengen.

a. Regionale financiële afspraken voor de jaren 2022, 2023 en 2024:

1. De gemeente Arnhem stelt tot en met 2024 ambulantiseringsmiddelen ter beschikking aan alle gemeenten.
2. LVB-middelen blijven ter beschikking van de gemeenten.
3. De gemeente Arnhem neemt de gemaakte kosten voor LVB over de jaren 2022, 2023 en 2024 voor haar rekening.
4. De gemeente Arnhem neemt de programmakosten in 2022, 2023 en 2024 voor haar rekening, ervan uitgaande dat er in 2024 minder inzet nodig is dan in 2023.
5. De gemeente Arnhem vergoedt de secundaire kosten van een BW-cliënt voor de jaren 2022, 2023 en 2024 aan de regiogemeente waar deze cliënt woonachtig is. De vergoeding voor secundaire kosten bedraagt 6.000 euro per cliënt per jaar zo lang deze cliënt in BW verblijft.

De bijdragen van de gemeente Arnhem aan de regiogemeenten worden overgemaakt voor 31 december 2023, voor zover deze betrekking hebben op de jaren 2022 en 2023, en voor 31 december 2024, voor zover deze betrekking hebben op het jaar 2024. In bijlage 2 is een tabel opdaargenomen met de diverse bedragen per gemeente.

b. Regionale financiële afspraken voor de periode 2025 – 2034

6. Het woonplaatsbeginsel geldt alleen voor nieuwe cliënten. Voor bestaande cliënten blijft de gemeente die de beschikking heeft afgegeven verantwoordelijk. Bestaande cliënten Beschermd Wonen zijn die cliënten die vóór 1 januari 2025 een beschikking voor Beschermd Wonen hebben gekregen (zie voor een nadere toelichting bijlage 1). Het overgangsrecht geldt voor cliënten die binnen 12 maanden na het aflopen van de beschikking – dus niet per se na het aflopen van het daadwerkelijke BW-traject – opnieuw BW nodig hebben.

7. Alle primaire kosten van BW-voorzieningen die ingezet worden ten behoeve van bestaande cliënten BW blijven ook na 1 januari 2025 voor rekening van de gemeente Arnhem. Daarbij zijn de financiële risico's voor de gemeente Arnhem, ook wanneer bestaande cliënten niet binnen zes jaar uitstromen of wanneer de rijksuitkering (historisch budget) gekort wordt.
8. De gemeente Arnhem vergoedt de secundaire kosten van een bestaande BW-cliënt aan de regiogemeente waar deze cliënt woonachtig is. De vergoeding voor secundaire kosten bedraagt 6.000 euro per cliënt per jaar zo lang deze cliënt in BW verblijft.
9. Alle kosten van BW-voorzieningen voor nieuwe cliënten, die met ingang van 1 januari 2025 een indicatie voor BW ontvangen, komen voor rekening van de gemeente waar deze cliënten ingezetene zijn voorafgaand aan een Beschermd Wonen-traject. Het gaat hier dus om het laatste woonadres, niet de gemeente waar zij beschermd (gaan) wonen.
10. Alle kosten van BT-voorzieningen voor nieuwe cliënten, die met ingang van 1 januari 2025 een indicatie voor BT ontvangen, komen voor rekening van de gemeente waar de cliënt de BT-voorziening ontvangt.
11. Ook na 1 januari 2025 kopen we als regio producten Beschermd Wonen gezamenlijk in.
12. Alle kosten van de lokale toegang en alle overige uitvoeringskosten (zoals handhaving en toezicht) komen voor rekening van de betreffende gemeente.
13. Kosten van het RET (Regionaal Expertise Team) komen van 2025 (uitgaande van de nieuwe startdatum) tot en met uiterlijk 2027 voor rekening van Arnhem. Uitgangspunt is dat het RET maximaal drie jaar nodig is. Jaarlijks evalueren we het RET en maken op basis daarvan een inhoudelijke afweging of het RET wordt opgeheven.

c. Afspraken over onderlinge solidariteit vanaf 2025

In de Kadernota hebben de gemeenten uitgesproken te streven naar een voor alle gemeenten geleidelijke overgang. Daarom willen de gemeenten ook afspraken maken over solidariteit. Solidariteit heeft betrekking op het gezamenlijk opvangen van onverwacht optredende financiële tekorten bij gemeenten ten aanzien van de kosten van beschermd wonen en beschermd thuis.

Een tekort kan optreden wanneer het aantal cliënten negatief afwijkt van de prognose waarop de rijksuitkering die de gemeente ontvangt, is gebaseerd. Omdat het budget stapsgewijs wordt opgebouwd, is het risico op een tekort in de eerste jaren het grootst. Een tekort kan ook optreden wanneer door de aanwezigheid van een bepaalde BT-voorziening het aantal nieuwe cliënten BT in een gemeente onevenredig afwijkt van de verwachting (op basis van het objectieve verdeelmodel). We willen niet dat dit ten koste gaat van de lokale ambulantiserings- en transformatieopgave. Er is dan sprake van een regionaal belang.

De gemeenten dragen de financiële risico's ten aanzien beschermd wonen en beschermd thuis voor nieuwe cliënten gezamenlijk gedurende zes jaar vanaf het moment van ingaan van het objectief verdeelmodel. Dit is de periode waarin het historisch verdeelmodel wordt afgebouwd.

Tekort of overschot

Onder een onverwacht tekort verstaan wij het tekort dat optreedt wanneer de uitgaven voor BW en BT in een gemeente in een bepaald jaar hoger zijn dan de door deze gemeente ontvangen rijksuitkering. Hiervoor berekenen we het verschil tussen:

- Inkomsten: de hoogte van de rijksuitkering. Deze staat vast en biedt zodoende een stabiel referentiepunt.

en

- Uitgaven: de primaire kosten van daadwerkelijk gebruik van BW en BT, de lokale uitvoeringskosten voor toegang (conform de begroting Hybride Toegang), overige kosten en de lokale bijdrage voor de regionale inkoop van BW en BT. Onder BW en BT verstaan wij alle producten BW en BT die regionaal zijn ingekocht.

Ambulantiseringsmiddelen vallen buiten deze regeling, omdat deze voor iedere gemeente vrij beschikbaar dient te blijven om te investeren in de transformatie naar beschermd thuis.

Solidariteit 'achteraf'

Iedere gemeente bepaalt zelf of er in een bepaald kalenderjaar sprake is van een tekort of overschot aan de hand van het regionale rekenmodel. Dit doet zij vóór 1 juni van het jaar volgend op het kalenderjaar waarop het tekort of overschot betrekking heeft. Indien een gemeente in geval van een tekort een beroep wil doen op de solidariteitsafspraken, doet zij hiertoe een verzoek aan het algemeen bestuur van de MGR. Het algemeen bestuur van de MGR legt dit verzoek voor advies voor aan het RAF. Op basis daarvan besluiten de gemeenten over te gaan tot een onderlinge verrekening.

Deze onderlinge verrekening vindt plaats op basis van compensatie van het tekort. Het compensatiebedrag dat een gemeente beschikbaar stelt aan de 'tekortgemeente' is gebaseerd op de verdeling van het objectief verdeelmodel. Daarbij geldt dat er bij een andere gemeente door deze onderlinge verrekening geen tekort mag ontstaan. Ook de gemeente Arnhem kan op basis van deze methode een tekort hebben. De gemeente Arnhem zal dit tekort volledig compenseren vanuit het historisch budget dat zij de eerste zes jaar nog ontvangt.

Geen regionale risicoreserve

Voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's kan een regionale risicoreserve aangelegd worden. Hieruit kunnen optredende tekorten gedekt worden. Tegelijk stelt dit ons voor het vraagstuk hoe hoog deze risicoreserve moet zijn. De komende jaren lijken de gemeenten jaarlijks over voldoende middelen te beschikken om de kosten van BW en BT binnen de rijksuitkering op te vangen. Daarnaast voorzien de solidariteitsafspraken in het opvangen van financiële tekorten voor beschermd wonen bij gemeenten. De noodzaak om een regionale risicoreserve van substantiële omvang op te bouwen en te beheren, ontbreekt. Er wordt geen regionale risicoreserve aangelegd. Voor het risico dat er een verrekening nodig is, staat het de individuele gemeenten vrij om een lokale risicoreserve op te bouwen.

Goede monitoring is randvoorwaarde

Een goede monitoring is randvoorwaarde voor de uitvoering van deze afspraken. In de zomer van 2023 wordt hiervoor een plan uitgewerkt. De bedoeling is om door middel van een halfjaarlijkse monitor waar nodig te kunnen bijsturen. Wanneer zich in een of meerdere gemeenten onverwachte scheefgroei voordoet, gaan we hierover in gesprek en schakelen het Regionaal Expertiseteam (RET) in voor een nadere analyse en advies. Zo proberen we een voorzien tekort tijdig om te buigen.

Tussentijdse evaluatie van de afspraken

Uitgangspunt voor de solidariteitsafspraken is dat het om een tijdelijke situatie gaat. Naderhand zal een gemeente een onverwacht tekort zelf moeten opvangen. De solidariteitsafspraken gelden daarom voor de eerste zes jaar vanaf het moment van ingaan van het objectief verdeelmodel. De solidariteitsafspraken worden na vijf jaar aan de hand van nader te bepalen criteria geëvalueerd, tenzij de gemeenten aanleiding zien om de afspraken eerder te evalueren.

Transformatiekosten

Regionale plannen voor transformatie worden via het RPO Zorg geagendeerd. Over de voorwaarden, criteria en financiering daarvan dienen afzonderlijke afspraken te worden gemaakt.

Voorgesteld besluit

Het RPO Zorg besluit het voorstel voor vaststelling aan te bieden aan de colleges. Bij dit voorstel wordt een concept raadsinformatiebrief aangeboden, waarmee de colleges de raden informeren over de genomen besluiten.

Bijlage 1 Begrippen

Beschermd Wonen en Beschermd Thuis

Bij beschermd wonen gaat het om het bieden van een veilige, beschermde woonomgeving waar toezicht en begeleiding wordt geboden aan volwassen personen die door hun psychische of psychiatrische beperkingen niet in staat zijn zelfstandig te wonen. Het tijdelijke verblijf is gericht op het bevorderen en herstel van zelfredzaamheid en participatie evenals het bevorderen van het psychosociaal functioneren en het psychiatrisch ziektebeeld te stabiliseren met als doel weer zelfstandig te gaan wonen.

Beschermd Thuis staat voor een beweging naar inclusief wonen en passende ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Het gaat hierbij om het ondersteunen en beschermen van personen met een psychische kwetsbaarheid midden in de samenleving (thuis), door uiteenlopende woonvarianten met flexibele ondersteuning te organiseren, als alternatief voor wonen in een instelling. Uitgangspunten van een beschermd thuis zijn: sociale inclusie, wonen als basisrecht, burgerschap, participatie en herstel.

Twee belangrijke instrumenten voor deze transformatie zijn de invoering van het woonplaatsbeginsel en een nieuw financieel verdeelmodel voor de middelen voor beschermd wonen. Deze zorgen ervoor dat *elke* gemeente passende middelen ontvangt om te zorgen voor beschermd thuis en beschermd wonen voor haar inwoners.

Woonplaatsbeginsel

Op 16 januari 2023 diende het kabinet het wetsvoorstel ‘Wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 in verband met de invoering van het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen’ in bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel regelt dat de gemeente waar iemand zijn woonadres heeft (de zogeheten ‘herkomstgemeente), verantwoordelijk wordt voor het verstrekken van beschermd wonen, en niet de gemeente waar iemand zich voor het ontvangen van beschermd wonen meldt. Nu voeren 43 centrumgemeenten het beschermd wonen nog voor de regiogemeenten uit.

Het woonplaatsbeginsel heeft in het wetsvoorstel uitsluitend betrekking op die vorm van beschermd wonen waarbij zowel de zorg- als wooncomponent vanuit de zorg wordt gefinancierd (‘klassiek Beschermd Wonen’). Als er sprake is van scheiden van wonen en zorg (wonen en zorg is apart gefinancierd) is het woonplaatsbeginsel niet van toepassing, ook al woont iemand op locatie van de aanbieder. Alle andere (tussen) vormen van ondersteuning noemen we Beschermd Thuis. (scheiden van wonen en zorg). Ook geclusterde woonvormen vallen onder Beschermd Thuis.

In onze regionale Kadernota Samen aan zet wordt een bredere definitie van beschermd wonen gehanteerd dan waar het woonplaatsbeginsel vanuit gaat. De regionale financiële afspraken in dit voorstel hebben betrekking op alle producten die gezamenlijk binnen de zorgvorm beschermd wonen worden ingekocht. Dit zijn dus ook producten die wettelijk onder beschermd thuis vallen, zoals ‘Groepswonen’ en ‘Zelfstandig wonen en beschermingscomponent’ (ambulante begeleiding in het kader van beschermd thuis). Vanaf 1 januari 2025 kan in het kader van transformatie een andere productstructuur worden ingevoerd.

Objectief verdeelmodel

De Rijksuitkering Beschermd Wonen gaat via een objectief verdeelmodel verdeeld worden over alle gemeenten. Het objectief verdeelmodel is op basis van het woonplaatsbeginsel en daarmee gekoppeld aan de wetswijziging. De

rijksuitkering wordt over een periode van tien jaar op basis van objectieve criteria herverdeeld over alle gemeenten. Uitgaande van de geleidelijke uitstroom van de huidige cliënten, daalt het historische budget dat de centrumgemeente Arnhem nu ontvangt, naar nul. Tegelijk bouwt het nieuwe budget op voor alle gemeenten, naar een nieuw niveau. Dit totaalbudget zal voor de regio Centraal Gelderland uiteindelijk, dus na tien jaar, lager zijn dan het huidige budget dat de gemeente Arnhem ontvangt, maar naar verwachting hoog genoeg om beschermd wonen en beschermd thuis te financieren.

De voorgenomen invoeringsdatum van beide maatregelen was 1 januari 2024. Zowel het Rijk als de gemeenten constateren dat dit tijdpad – gelet op de fase van parlementaire behandeling waarin het wetsvoorstel zich nu bevindt – te krap is gebleken. De nieuwe streefdatum voor de invoering is 1 januari 2025.

Landelijke vangnetregeling

Naar verwachting zal voor een klein deel van de nieuwe cliënten gelden dat het niet mogelijk is de woonplaats (en daarmee de verantwoordelijke gemeente) vast te stellen. Dit geldt ook voor cliënten die al langer dan 5 jaar geen verblijfsadres hebben waar ze zelfstandig wonen. In het concept wetsvoorstel is geregeld dat cliënten, van wie de woonplaats niet is vast te stellen of die al langer dan 5 jaar niet zelfstandig wonen, zich bij elke gemeente kunnen aanmelden en dat die gemeente vervolgens verantwoordelijk is voor het verstrekken van beschermd wonen. Dit vormt een extra risico voor gemeenten met BW-voorzieningen. Gemeenten waarvoor dit geldt, wordt een vangnetregeling ingericht. Zij ontvangen via deze regeling van het Rijk voor dit type cliënten een bijdrage per cliënt.

Bestaande cliënten Beschermd Wonen

Bestaande cliënten Beschermd Wonen zijn die cliënten die vóór 1 januari 2025 een beschikking voor Beschermd Wonen hebben gekregen. Deze beschikking is afgegeven voor een voorziening die in het kader van Beschermd Wonen regionaal (door de MGR) is ingekocht. Hieronder vallen alle regionaal in het kader BW ingekochte producten, inclusief tussenvormen. Regiogemeenten mandateren de centrumgemeente voor de uitvoering hiervan.

Er geldt een overgangsrecht voor cliënten die binnen 12 maanden na het aflopen van de beschikking – dus niet per se na het aflopen van het daadwerkelijke BW-traject – opnieuw BW nodig hebben.

Nieuwe cliënten Beschermd Wonen en Beschermd Thuis

Nieuwe cliënten zijn cliënten die op of na 1 januari 2025 een beschikking voor een nieuwe voorziening Beschermd Wonen of Beschermd Thuis hebben gekregen. De datum van de afgegeven beschikking is leidend.

Nieuwe cliënten Beschermd Wonen vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente waar zij ingezetene zijn voorafgaand aan een Beschermd Wonen-traject. Het gaat hier dus om het laatste woonadres, niet de gemeente waar zij beschermd (gaan) wonen. Nieuwe cliënten Beschermd Thuis vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente waar zij de BT-voorziening ontvangt.

Bijlage 2 Jaarlijkse dragende kosten en bijdrage gemeente Arnhem aan deelnemende gemeenten voor de jaren 2022, 2023 en 2024

Per jaar						
	Bijdrage secundaire kosten (indicatief)	**Bijdrage ambulantiseringskosten**		**LVB middelen ter vrije beschikking gemeenten**	**Kosten LVB**	**Programmakosten (indicatief)**
Arnhem	-€ 3.336.000	-€ 1.500.000	-€ 1.500.000		-€ 1.587.022	-€ 540.000
Arnhem	€ 1.668.000	€ 150.000	€ 690.000	€ 669.094		
Doesburg	€ 30.000	€ 150.000	€ 41.850	€ 57.167		
Duiven	€ 36.000	€ 150.000	€ 67.500	€ 88.860		
Renkum	€ 288.000	€ 150.000	€ 143.550	€ 0		
Rheden	€ 648.000	€ 150.000	€ 136.800	€ 213.128		
Rozendaal	€ 0	€ 150.000	€ 15.900	€ 3.051		
Westervoort	€ 42.000	€ 150.000	€ 50.100	€ 58.453		
Zevenaar	€ 192.000	€ 150.000	€ 130.800	€ 180.594		
Lingewaard	€ 216.000	€ 150.000	€ 111.450	€ 162.782		
Overbetuwe	€ 216.000	€ 150.000	€ 112.050	€ 153.893		

Bijlage 2 bij Regionale Raadsinformatiebrief Financiële afspraken Beschermd Wonen

Voor: Gemeenteraad d.d. 26 september 2023

Toelichting Situatie gemeente Rozendaal

Het gegeven dat onze gemeente op dit moment (juli 2023) geen inwoners heeft in Beschermd Wonen, noch voorzieningen BW op eigen grondgebied, wil niet zeggen dat Rozendaal geen belang heeft bij de regionale afspraken BW. Als deel van de regio Centraal Gelderland heeft onze gemeente haar verplichtingen. Zowel wettelijk (het bieden van de mogelijkheid tot beschermd wonen en beschermd thuis) als in de rol van partner in de regio. Vanuit haar rol als partner in de regio dient Rozendaal bij te dragen aan een nog op te stellen regiobegroting.

Daarnaast is er sprake van een Rozendaals belang vanwege een financieel risico, en betekent Beschermd Wonen een uitbreiding van de werkzaamheden van de gemeente Rheden. Zoals verwoord in het voorstel Financiële afspraken (Bijlage 1 bij de RIB, blz. 12): *"Alle kosten van de lokale toegang en alle overige uitvoeringskosten (zoals handhaving en toezicht) komen voor rekening van de betreffende gemeente."* Beschermd wonen valt onder de Wmo (daarmee ook onder de samenwerkingsafspraken met de gemeente Rheden).

Financieel risico
Op dit moment heeft Rozendaal geen cliënten, noch BW voorzieningen op haar grondgebied. Uiteraard kan dit veranderen. Gezien de kleine aantallen waarom het gaat, is Rozendaal bij BW heel gevoelig voor schommelingen.

<u>Ambulantiseringsmiddelen</u>
De regionale financiële afspraken hebben betrekking op de ambulantiseringsmiddelen BW. Deze zijn bedoeld voor preventie, om te voorkómen dat mensen gebruik moeten maken van BW, en voor zorg en ondersteuning. Het gaat in het laatste geval om voorzieningen voor zelfstandig wonende GGZ-cliënten. Op grond van Rijksbeleid om het beroep op de intramurale GGZ te verminderen, worden de ambulantiseringsmiddelen tot 2025 vanuit het Rijk via de centrumgemeenten Beschermd Wonen (waaronder Arnhem) doorgesluisd naar de regiogemeenten. Concreet gaat het bijvoorbeeld om kosten voor Wmo-begeleiding, vervoer of bijstandsuitkeringen.

Op grond van de financiële afspraken ontvangen wij in de periode 2022 t/m 2024 jaarlijks € 165.900 aan ambulantiseringsmiddelen (€ 150.000 vaste voet en € 15.900 naar rato van inwonertal).
Het is, gezien de hoogte van het bedrag en mogelijke verplichtingen, raadzaam in ieder geval de eerste jaren financiële middelen te reserveren ter opvang van mogelijke kosten. De kosten voor eigen inwoners in BW en van een eventuele aanvraag vanuit de regio inzake de solidariteitsregeling kunnen hiermee worden afgedekt, evenals onze bijdrage aan een regionale begroting. Ook andere regiogemeenten voegen niet-benodigde ambulantiseringsmiddelen vaak toe aan een reserve.

<u>Rijksbijdrage Beschermd Wonen</u>
De ambulantiseringsmiddelen die wij op grond van de regionale financiële afspraken (Bijlage 1 bij de RIB) ontvangen, gaan vanaf 2025 deel uitmaken van de Rijksuitkering Beschermd Wonen.
De financiële middelen vanuit het objectief verdeelmodel Beschermd Wonen (* zie hierna, bij Financiën ad 2 voor een eerste indicatie) worden toegekend in de vorm van een integratie-uitkering. Dit is noodzakelijk om de overgang van het historisch naar het objectief verdeelmodel zodanig te laten verlopen dat regio's en aanbieders zich aan de nieuwe situatie kunnen aanpassen[1].

[1] *Kortweg: het historisch verdeelmodel gaat uit van het aanbod aan voorzieningen en het objectief verdeelmodel gaat uit van kenmerken van de bevolking.*

De regionale financiële afspraken gaan niet over de integratie uitkering BW. Deze wordt immers door de Rijk rechtstreeks aan onze gemeenten toegekend. Maar wel gaan de afspraken over wat te doen als gemeenten met tekorten te maken krijgen. De financiële afspraken gaan gedurende een beperkte tijd uit van solidariteit[2]. Deze solidariteit is in beginsel beperkt tot een periode van zes jaar vanaf 2025, de ingangsdatum van het nieuwe verdeelmodel[3]. Na deze periode van solidariteit bij de financiële afspraken, wordt er geen regionale risicoreserve gevormd[4] . De afwezigheid van een regionale risicoreserve betekent, dat Rozendaal zelf maatregelen zal moeten nemen om haar risico af te dekken.

Na een overgangsperiode van tien jaar zullen de middelen BW deel gaan uitmaken van de Algemene uitkering van het gemeentefonds. Mocht er een aanvraag BW komen, dan schatten wij de kosten in op € 70.000- € 100.000. Dit bedrag nemen wij mee bij de risico-inventarisatie bij de begroting 2024 waarmee dit tot uitdrukking komt in de weerstandsratio. Op grond van dit risico zullen wij middelen toevoegen aan onze reserve Sociaal domein.

Financiën
Bij de financiële gevolgen wordt onderscheid gemaakt tussen:
1. De financiële implicaties van de regionale afspraken zoals die nu voorliggen (Bijlage 1 bij de RIB).
2. Een beeld van de financiële implicaties van de invoering van het objectief verdeelmodel, met andere woorden: welke budgetten wij kunnen verwachten. Dit is van belang om inzicht te krijgen in het lange-termijnperspectief, zowel voor de raad als voor onze Begroting.
NB De ambulantiseringsmiddelen die zijn toegekend op grond van Rijksbeleid om tot beddenreductie te komen in de intramurale GGZ, gaan op termijn (2025, invoeringsdatum objectief verdeelmodel) op in dit objectief verdeelmodel.

Ad 1) De financiële gevolgen van de regionale afspraken voor Rozendaal.
Per jaar in de periode 2022 t/m 2024.
Bron: Tweede bijlage 'Jaarlijks dragende kosten en bijdrage gemeente Arnhem aan deelnemende gemeenten voor de jaren 2022, 2023 en 2024' bij Bijlage 1 bij deze RIB.

	Bijdrage secundaire kosten (Indicatief)	Bijdrage ambulantiserings-kosten Vast	Idem, naar rato inwonertal	LVB middelen ter vrije beschikking (1)	Kosten LVB	Programmakosten (indicatief)
Rozendaal	0	150.000	15.900	3.051		

Toelichting
(1) Tot 2022 maakten de regiogemeenten financiële middelen voor huisvesting en ondersteuning van inwoners met een Licht Verstandelijke Beperking (LVB) over aan centrumgemeente Arnhem. Dit gebeurde, vanwege de relatie tussen deze doelgroep en de doelgroep van BW, op basis van een regionaal opgestelde begroting. Vanaf 2022 houden de gemeenten deze middelen in eigen beheer.

[2] *"Solidariteit heeft betrekking op het gezamenlijk opvangen van onverwacht optredende financiële tekorten bij gemeenten ten aanzien van de kosten van beschermd wonen en beschermd thuis." (zie Bijlage 1, blz. 2).*
[3] *"De gemeenten dragen de financiële risico's ten aanzien beschermd wonen en beschermd thuis voor nieuwe cliënten gezamenlijk gedurende zes jaar vanaf het moment van ingaan van het objectief verdeelmodel. Dit is de periode waarin het historisch verdeelmodel wordt afgebouwd." (Bijlage 1, blz. 2).*
[4] *"De noodzaak om een regionale risicoreserve van substantiële omvang op te bouwen en te beheren, ontbreekt. Er wordt geen regionale risicoreserve aangelegd. Voor het risico dat er een verrekening nodig is, staat het de individuele gemeenten vrij om een lokale risicoreserve op te bouwen."(Bijlage 1, blz. 3).*

Ad 2) Indicatieve uitwerking Objectief verdeelmodel specifiek voor Rozendaal, vergeleken met regio Arnhem. NB: peildatum 21-09-2021. Dit is de meest recente informatie.

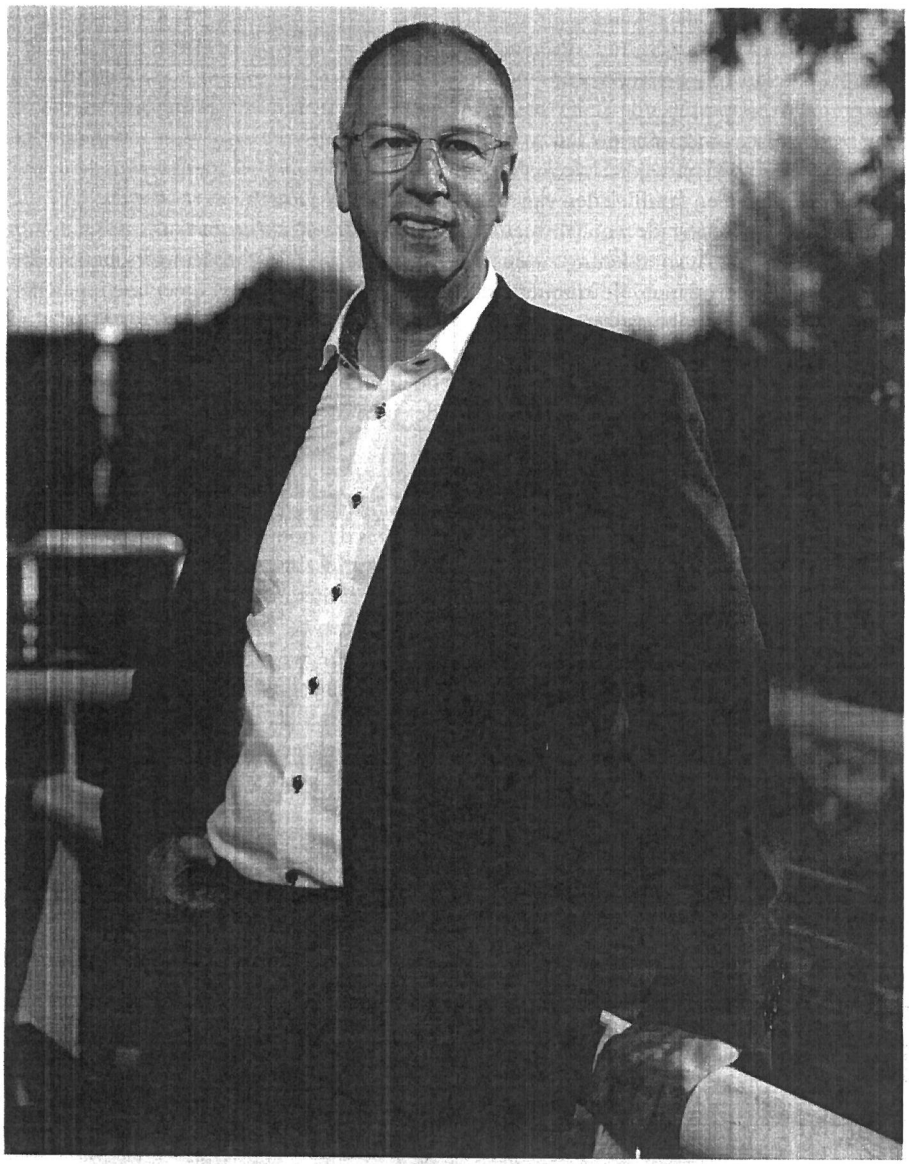
		Rozendaal			**Regio**		
	Jaar	**Historisch**	**Objectief**	**Totaal**	**Historisch**	**Objectief**	**Totaal**
	2021	0	0	0	62.278.137	0	62.278.137
	2022	0	0	0	59.958.507	0	59.958.507
	2023	0	37.382	37.382	54.036.771	3.516.993	57.553.763
	2024	0	157.124	157.124	40.359.091	14.782.504	55.141.595
	2025	0	252.345	252.345	28.990.242	23.741.064	52.731.306
	2026	0	327.178	327.178	19.538.467	30.781.465	50.319.932
	2027	0	384.956	384.956	11.668.223	36.217.285	47.885.508
	2028	0	428.612	428.612	5.126.569	40.324.515	45.451.084
	2029	0	457.227	457.227	0	43.016.659	43.016.659
	2030	0	431.351	431.351	0	40.582.235	40.582.235
	2031	0	405.475	405.475	0	38.147.811	38.147.811
	2032	0	379.600	379.600	0	35.713.387	35.713.387

Toelichting:
1. In dit overzicht werd er nog van uitgegaan dat het objectief verdeelmodel met ingang van 2023 zou worden ingevoerd. De bedragen kunnen daarom niet worden opgeteld bij die ad 1.
2. Deze bedragen zijn een indicatie. Naar verwachting volgt volgend jaar meer definitieve informatie, bij de Meicirculaire in 2024. Reden: het invoeringsjaar van het objectief verdeelmodel, 2025. We ramen deze bedragen vanwege die onzekerheid daarom niet bij ons voorstel voor begroting 2024.

Met het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen worden alle gemeenten verantwoordelijk voor hun eigen inwoners. 'Te veel regiogemeenten schuiven ingewikkelde gevallen af op centrumgemeenten', zegt Erik Dannenberg. Toch roept het voorstel ook weerstand op.

Divosa-voorzitter Erik Dannenberg over Beschermd Wonen

Enkeltje grote stad voorbij met woonplaatsbeginsel

Het klinkt vrij eenvoudig: niet de gemeente waar de cliënt zich aanmeldt, maar de gemeente waar de cliënt vandaan komt wordt verantwoordelijk voor het verstrekken van beschermd wonen (BW). Beter bekend als het woonplaatsbeginsel. Toch wordt er over dit onderwerp heel verschillend gedacht. Tot verbazing van Erik Dannenberg. Al sinds 2017 staat de oud-wethouder als voorzitter aan het roer van Divosa, de vereniging van gemeentelijke directeuren in het sociaal domein. Tijdens de VWS-commissievergadering over de invoering van het woonplaatsbeginsel voor BW, werd hij opnieuw herinnerd aan al die verschillende meningen. Maar of dit rondetafelgesprek in de Tweede Kamer heeft geleid tot nieuwe inzichten? 'Nee, het waren wel een beetje de voorspelbare standpunten', aldus Dannenberg.

SELECTIEF GESHOPT

Hij was bij het commissiedebat aanwezig als oud-voorzitter van de commissie Toekomst Beschermd Wonen, in de volksmond ook wel de commissie-Dannenberg genoemd. Dat rapport kwam uit in 2015 en kon rekenen op veel draagvlak. 'Het was zelfs onderdeel van het vorige regeerakkoord'. Maar al snel werd er volgens hem uit het rapport 'selectief geshopt, afhankelijk van de belangen'. 'Dat gebeurde ook op 17 april, tijdens die VWS-commissievergadering over het woonplaatsbeginsel'. En dat is volgens Dannenberg niet helemaal terecht. 'De belangenvertegenwoordigers van de aanbieders en cliënten leggen soms wel erg veel nadruk op de meest ingewikkelde casuïstiek', zegt hij. 'Zij zouden dan ook reëel moeten zijn over het feit dat dit echt uitzonderlijke casussen zijn.'

Hebben ze dan geen punt?

'Ze leggen zeker de vinger op de zere plek. Het zijn zaken die écht niet fout mogen gaan. Maar ik vind dit meer evaluatiepunten in het proces. Als je de invoering van het woonplaatsbeginsel om die reden afschiet, ben je nog verder van huis.' ▸

dd 9 juni 2023

'Je mag deze strijd niet voeren over het hoofd van de inwoners'

'Uw' commissie heeft gekozen voor doordecentralisatie van beschermd wonen. Hoe zijn jullie destijds tot dit advies gekomen?

'Om te beginnen zagen we dat regiogemeenten al jaren ingewikkelde gevallen afwentelden op centrumgemeenten. Een cru voorbeeld: een grotere plaats in Drenthe had een zwakbegaafde dakloze op de trein gezet naar Amsterdam, want 'daar valt hij minder op'. Dergelijke praktijken waren schering en inslag. Vaak verdedigden regiogemeenten deze keuzes door te stellen dat centrumgemeenten zowel de wettelijke taakstelling als de middelen hadden.

Aldus ontstond er een soort permanente trek van maatschappelijk, sociaal en psychisch instabiele mensen. Die kregen een enkeltje grote stad. Ik zei altijd: wie dakloos wordt, gaat naar de dichtstbijzijnde grote stad, want daar zijn de voorzieningen en kansen om jezelf uit de ellende te worstelen.

Daarnaast had BW gigantische groeicijfers. Er was nauwelijks preventie en heel veel curatie, wat resulteerde in dure plaatsingen. Een onhoudbare situatie. Niet voor niets werd BW nog vrij kort voor de decentralisatie van 2015 in de Wmo 2015 gestoken. Onder het mom: dan kunnen gemeenten op een andere manier gaan werken, want als we zo doorgaan groeit het probleem. Dat was het moment waarop de hele sector, en gemeenten voorop, toekomstvisies zouden gaan opstellen. Daarvoor diende ons commissierapport. In dat rapport stellen we dat elke gemeente zowel wettelijk als financieel verantwoordelijk moet zijn voor mensen die in een ernstig ontregelingsproces zitten. Gemeenten moeten inwoners vroegtijdig helpen om hun leven weer op de rails te krijgen. Bij de één moet je hiervoor 27 katten wegdoen, bij de ander moet je – om een huisuitzetting te voorkomen – de woning geluiddicht maken. Het verschilt per situatie, maar het is allemaal veel goedkoper dan opvangvoorzieningen voor daklozen die daarna doorstromen naar BW. Dat kost per persoon al gauw 60 tot 70.000 euro per jaar. Vandaar dat wij stelden: dit moeten we doordecentraliseren naar alle gemeenten. De discussie die volgde heeft me verbaasd. Alsof wij alles tot in de kleinste details wilden gaan doordecentraliseren. Dat is natuurlijk larie.'

Dat misverstand kwam ook terug in de commissievergadering?

'Een gekozen misverstand, afhankelijk van de belangen? Laat ik het op een misverstand houden. Ik begrijp dat zorgaanbieders met geclusterde beschermde woonvormen in grote steden liever met een grote stad in één keer een jaarafspraak maken dan dat ze met de collectebus langs een heleboel gemeenten moeten. Dat is mijns inziens ook wel een gerechtvaardigd belang, maar verkoop dat niet als een cliëntbelang. Vraag aan gemeenten hierin samen te werken voor regionale voorzieningen. Zo kunnen zij gezamenlijk afspraken maken met zorgaanbieders, maar wel vanuit de verantwoordelijkheid van iedere gemeente. Wat betreft de inzet op preventie en huisvesting biedt dat veel meer perspectief.

Als commissie spraken wij heel veel ervaringsdeskundigen en familieleden van mensen die in beschermde woonvormen zaten. Te lang in zo'n voorziening zitten werkt herstelondermijnend. Je komt er niet gemakkelijk uit en probeer daarna nog maar eens een maatschappelijke loopbaan op te bouwen, of onderdeel te zijn van de buurt. Cliënten werden bijvoorbeeld niet uitgenodigd voor de buurtbarbecue of mochten niet in de buurt-WhatsAppgroep. In plaats daarvan ging hun voorkeur uit naar gespikkeld wonen: wel begeleiding, maar niet het gebouw waaraan iedereen ziet dat er iets met je aan de hand is. Mensen met problemen samenbrengen in één grote instelling bevordert bepaald niet de maatschappelijke participatie.'

Dat lijkt me alleen niet voor iedereen weggelegd.

'Zeker, voor een bepaalde groep is een instelling nodig. Wat nu bestaat is *an sich* prima, alleen de omvang is veel te groot. Daarom moet het mogelijk worden dat gemeenten allerlei kleinschalige woonvormen en ambulante begeleiding kunnen realiseren. En het woonplaatsbeginsel biedt de kaders om dat mogelijk te maken. Bij BW denkt men vaak aan het plaatsen van mensen met problemen in gebouwen. Maar bij 'Beschermd Thuis' gaat het veel meer om beschermingsfactoren toevoegen aan de eigen woning van de cliënt. Wat voor bescherming iemand nodig heeft verschilt, wederom, per situatie. Iemand met een zelfzorgtekort heeft andere hulp nodig dan iemand die ruzie maakt met de buren.'

En als een cliënt dan toch tijdelijk naar de grote stad moet, bijvoorbeeld omdat bepaalde voorzieningen niet voorradig zijn in een kleinere gemeente?

'Zorg er dan in ieder geval voor dat de latende gemeente, wiens inwoner het is, gewoon verantwoordelijk blijft. Als iemand na een auto-ongeval voor een half jaar naar een revalidatiekliniek moet, mag die persoon toch ook gewoon weer terugkeren naar de gemeente waar hij of zij vandaan komt? Een tijdelijk verblijf in een grote stad is niet anders.'

Deze doelgroep heeft een wisselende verblijfssituatie en begeeft zich vaak van gemeente naar gemeente. Soms zie je dat mensen die ingeschreven staan in de ene gemeente voor een groot deel verblijven in andere gemeente, en daar wat opbouwen.

'Ik heb twintig jaar in de maatschappelijke opvang gewerkt, dus ik weet hoe ingewikkeld de populatie is. Maar het is niet de hoofdmoot van de beschermde wonendoelgroep. De meeste mensen blijven in de eigen regio.'

Toch zullen er altijd cliënten blijven forensen.

'Soms is dat nodig. Maar zie het woonplaatsbeginsel vooral als uitgangspunt. Het hoeft niet in elke situatie dwingend te zijn. Als een concrete casus vraagt om iets anders, dan gaan we dat gewoon doen. Als in de oude woonplaats een heel destructief crimineel milieu zit, is het onverstandig om de cliënt terug te halen. Maar als iemand in de grote stad een opleiding volgt, een partner vindt, een toekomst opbouwt, dan is het logisch dat de regiogemeente stopt met betalen en de centrumgemeente het overneemt. Elke gemeente is verantwoordelijk voor zijn eigen inwoners, maar wanneer er een werkelijkheid ontstaat die om iets anders vraagt, prefereert maatwerk altijd.'

Het klinkt zo logisch, vanwaar dan al die kritiek?

'Veel mensen zitten volgens mij vast in een oud denkpatroon. BW is vanuit de instituten ontstaan, met afgelegen woonvormen buiten de dorpen en steden. Die voorzieningen werden vervolgens verplaatst naar de wijken. Maar de zorgcultuur die de in-

stituten kenmerkt – de taal, formulieren enzovoorts – is ook meeverhuisd. Mensen bleven cliënt, terwijl de Wmo 2015 redeneert vanuit de wijk, de inwoner. Het woord 'ambulantisering' verraadt al waar de redeneerlijn begint, namelijk intramuraal. Van die gedachte moeten we af. Daarnaast moeten we het aantal beschermde woonvormen terugdringen door de instroom te beperken. Maar dat ondergraaft natuurlijk wel het verdienmodel van zorgaanbieders, met al hun vastgoed. Dat is dus ook de reden dat wij, in tegenstelling tot elk ander rapport, hebben gezegd: schrijf hier vijftien jaar voor uit. Dan hebben organisaties tijd om hun bedrijfsvoering aan te passen, en is het personeel klaar om het proces helemaal andersom te doen. Want het vraagt wel een omschakeling: van cliënten begeleiden in een instelling naar begeleiding bij mensen thuis.'

Er zijn mensen die zo'n rommelig woon-cv hebben dat ze nergens 'thuishoren'. Hoe moeten we omgaan met deze groep mensen?
'De gemeente waar die persoon op dat moment feitelijk is moet verantwoordelijkheid dragen. En anders moeten twee gemeenten maar even met elkaar overleggen. Ik heb ook bij de Kamer gepleit voor

'Het is onvoorstelbaar dat hierover negen jaar is gebakkeleid'

hele scherpe arbitrage, want je mag deze strijd niet voeren over het hoofd van de inwoners.'

Belangenvertegenwoordigers vrezen gekibbel tussen gemeenten. De cliënt heeft dan het nakijken.
'Ook nu wordt er tussen centrumgemeenten wel eens gekibbeld. Maar ik geef toe: ze hebben hier wel een punt. Zij vrezen dat het probleem groter wordt omdat je ook nog eens tussen regiogemeenten en centrumgemeenten geruzie krijgt. Daarom wordt er regionaal ook al samengewerkt. Als dat niet voldoende werkt, moet mijns inziens die arbitrage goed geregeld worden, met bindende besluiten.'

Verwacht u dat door het woonplaatsbeginsel arbitrage zelden nodig is?
'Ik denk dat hierdoor heel snel duidelijk wordt wie moet betalen, en anders heb je zo'n commissie. Ik hoop alleen wel dat gemeenten in de tussentijd die mensen niet op straat laten staan.'

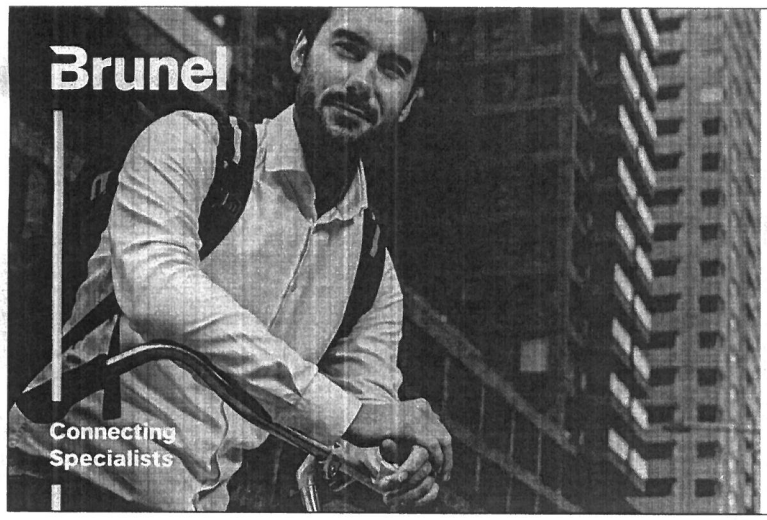
Wat zijn de risico's als we het woonplaatsbeginsel invoeren?
'Wat zijn de risico's als we het niet doen? Regiogemeenten kunnen gevallen dan nog steeds laten verergeren en dan naar de grote stad sturen. Niks doen heeft ook hele grote risico's; het is geen risicoloze constructie. Een goede evaluatie is daarom ontzettend belangrijk.'

Wordt er wel genoeg rekening gehouden met de draagkracht van kleine(re) gemeenten?
'Toen wij dat adviesrapport schreven stond in het regeerakkoord dat de decentralisaties gepaard zouden gaan met een afname van het aantal gemeenten. Elke gemeente zou minimaal 100.000 inwoners moeten hebben, was het idee achter deze 100.000-plus-gemeenten. Van gemeenten met een dergelijke omvang mag worden verwacht dat ze de kennis en expertise in huis hebben om complexe casuïstiek het hoofd te bieden. Maar die beweging is niet gemaakt, terwijl wij daar wel rekening mee hielden.'

Wat zijn hiervan de gevolgen?
'Het gaat nu alleen wat langzamer, want het is geen *top-down* proces. Daarbij voltrekt het proces zich eigenlijk 'vanzelf'. Door toenemende takendruk zijn steeds meer (kleine) gemeenten met elkaar gefuseerd. Of er ontstaan constructies dat het college van B en W blijft zitten, maar alle ambtenaren in de grotere plaats worden ingevoegd. Dat zijn allemaal voortekenen dat het aantal gemeenten daalt. Of dat wenselijk is, is natuurlijk een tweede.'

Wat vindt u van het feit dat de invoering nu gepland staat op 1 januari 2025?
'Ik was bij de commissievergadering uitgenodigd als oud-voorzitter van een commissie die al lang niet meer bestaat. Het is onvoorstelbaar dat hierover negen jaar is gebakkeleid.' ●

ADVERTENTIE

Brunel Legal

Juristen en juridische projecten voor de overheid

Meer weten?
Scan de QR-code

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Bestuursverslag en jaarrekening 2022 van de stichting Scholengroep Veluwezoom

Adviseur : S.A. Stramrood
Portefeuillehouder : T. van der Pas
Datum : 12 september 2023

Aan de Raad

Inleiding
De Stichting Scholengroep Veluwezoom omvat tien openbare basisscholen en één school voor speciaal basisonderwijs in de gemeenten Rheden en Rozendaal. Jaarlijks wordt verantwoording afgelegd over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen. In dit document vindt u een beknopte weergave van belangrijke ontwikkelingen van 2022.
Met bijgevoegde documenten worden de raden van beide gemeenten geïnformeerd. De informatie is van belang om betrokken te blijven bij de ontwikkelingen in het algemeen en op de Dorpsschool in het bijzonder:

1. De pagina's 27 en 28 bevatten informatie over de leerlingenprognoses voor de aangesloten scholen en de relatieve positie van stg. Scholengroep Veluwezoom. De prognoses voor de leerlingaantallen voor de Dorpsschool (blz. 28) schommelen tussen de 223 en 240 (2025). Dit is – mede op basis van de afspraken met het schoolbestuur - niet van invloed op eventuele onderwijshuisvestingsaanvragen.
2. Op pagina's 14 en 28 staat specifieke informatie over de Dorpsschool. Inhoudelijk werkte de school onder andere aan de doorontwikkeling van de zorgstructuur en het rekenonderwijs.
3. Meerjarenbalans (blz. 28): Voorgaande jaren viel op dat het eigen vermogen relatief hoog was. Het bestuur heeft daar aandacht voor. In 2023 en verder werkt men aan de afbouw daarvan (blz 32). Concreet wil men het eigen vermogen afbouwen door de terugloop van de NPO-middelen die na 31-08-2023 stoppen op te vangen (blz 31) en de mogelijke gevolgen van de (her)waardering van de onderhoudsvoorziening (blz. 32).

Samenvattend:
De prognoses van de leerlingaantallen voor de Dorpsschool zijn stabiel en geven geen aanleiding tot opmerkingen. Dit geldt ook voor de jaarrekening, de afbouw van het hoge eigen vermogen en de bijbehorende controleverklaring van de accountant. Desalniettemin blijven we aandacht vragen voor een beheerste wijze van inzet van (extra)middelen. Waarbij we bij de scholengemeenschap aandacht vragen voor een meer planmatige aanpak.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief

2. Bestuursverslag en jaarrekening 2022

Aan de gemeenteraad van de gemeente Rozendaal
Postbus 9106
6880 HH Velp

Bezoekadres:
Doesburgsedijk 7, 6953 AK Dieren
Postadres:
Postbus 5, 6950 AA Dieren

026 497 93 33
info@scholengroepveluwezoom.nl
www.scholengroepveluwezoom.nl
KvK 09161451

datum	**behandeld door**	**onderwerp**
13-6-2023	Mia Jansen	Rapport inzake de jaarrekening

Geachte raad,

Hierbij zend ik u het rapport inzake de jaarrekening 2022 inclusief controleverklaring accountant. Dit document staat ook op onze website.

Mocht u nadere vragen hebben, dan kunt u met mij contact opnemen.

Met vriendelijke groet.

J.E.M. Bruggeman,
Voorzitter College van Bestuur

Bestuursverslag (jaarverslag)

behorende bij
Financieel jaarverslag 2022

Scholengroep Veluwezoom
Stichting voor openbaar primair onderwijs

Goedkeurende verklaring Raad van Toezicht dd. 6 juni 2023
Vastgesteld door het College van Bestuur dd. 7 juni 2023

Inhoudsopgave

1	Aanbieding	3
2	Bestuursverslag	5
2.1	Juridische structuur	5
2.1.2.	Kernactiviteiten	7
2.1.3	Het basisonderwijs van Scholengroep Veluwezoom, strategische visie 2019-2023	9
2.2	Verslag van de agenda 2022	10
2.2.1.	Onderwijs en kwaliteit	10
2.3	Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid	20
2.4	Financiën op balansdatum	21
2.4.1	Gang van zaken gedurende het verslagjaar	23
2.5.	Continuïteitsparagraaf	26
2.5.1.	Ontwikkeling leerlingenaantallen en marktaandeel	26
2.5.2.	Meerjarenexploitatie	28
2.5.3.	Meerjarenbalans	30
2.5.4.	Overzicht personele bezetting 2022	33
2.5.5.	Risicobeheersingssysteem	33
2.5.5.1.	Belangrijkste risico’s en onzekerheden	33
2.5.6.	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen	36
2.5.7.	Treasuryverslag 2022	36
3	Wat staat voor 2023 op onze agenda	39
3.1.	De werkagenda op de verschillende domeinen in 2023	39
4.	Rapportage toezichthoudend orgaan	40

1. Aanbieding

Jaarlijks werken wij binnen de Scholengroep Veluwezoom met enthousiasme en bezieling aan goed onderwijs. We geven handen en voeten aan onze missie "Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst.

In de loop van 2019 is deze missie vastgesteld. We houden vast aan IKJIJWIJ, het is een inspirerende vertaling van het openbaar onderwijs, het versterkt de samenwerking binnen de organisatie en geeft invulling aan een belangrijke competentie voor de toekomst: samenwerken. Ikjijwij zit in ons DNA en is de leefwijze van onze openbare organisatie. In het hart van ons onderwijs zetten wij Nieuwsgierigheid. Scholengroep Veluwezoom biedt u hierbij het rapport inzake de jaarrekening over de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 aan.

Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst!

Nieuwsgierigheid is een motor voor het leren en ontwikkelen. Als je nieuwsgierig bent heb je een open blik, ben je benieuwd naar de ander, naar hoe het zit, wat de volgende stap kan zijn. Vind je de energie en lef om het nog eens te proberen, om op zoek te gaan naar jouw plek in de wereld. Nieuwsgierig naar jezelf, naar je talenten, naar wat jij bij kan dragen. 'ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst' is een brede voorbereiding op de volgende stap.

Kennis om verder te bouwen, samenwerken, jezelf leren kennen en natuurlijk mooie opbrengsten op taal en rekenen zijn bouwstenen van het onderwijs op de scholen. Met in de kern Nieuwsgierigheid. In ons onderwijs werken wij samen met leerlingen en ouders om alle leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op hun rol in de toekomst.

In dit document vindt u een beknopte weergave van belangrijke ontwikkelingen van 2022 zoals kwaliteitsontwikkeling, onderzoek naar mogelijke samenwerking met een ander schoolbestuur en de start van de nieuwe Koers 2023-2027. Naast de weergave hiervan bestaat het rapport uit een balans per 31 december 2022 en een exploitatierekening over boekjaar 2022, welke beide zijn voorzien van de nodige specificaties en toelichtingen.
Het rapport inzake de jaarrekening maakt onderdeel uit van het jaarverslag en dient als verantwoordingsdocument van de voorzitter van het College van Bestuur voor Raad van Toezicht, onze stakeholders zoals de GMR, gemeenten en het ministerie van O&W. Dit bestuursjaarverslag wordt voorzien van een accountantsverklaring ingediend bij het ministerie.

Naast de financiële verantwoording doen wij beknopt verslag van de organisatieontwikkeling en wordt een aantal relevante kengetallen weergegeven.

Op onze website www.scholengroepveluwezoom.nl vindt u meer informatie over onze organisatie én de individuele scholen.

Hannelore Bruggeman
Voorzitter College van Bestuur
Scholengroep Veluwezoom

Highlights 2022	Passend binnen de strategie van de stichting werken directeuren en teams continu aan de versterking van de eigen school. Al onze scholen hebben een sprankelend ambitieplan voor de periode 2019-2023. De directeuren, teams en ouders stelden die plannen samen op. Lees verspreid in dit jaarverslag een impressie van highlights uit 2022.

	De Wensvogel – Dieren In 2022 hebben we verder ingezet op taal. Taal is de basis van het leren. Woordenschat, technisch lezen en begrijpend lezen worden effectiever en meer leerlinggericht gegeven. We bieden een taalrijke leeromgeving waarin leerlingen samenwerken en ontdekken. We bieden de leerlingen rijke leerervaringen en hebben oog voor de persoon. We werken met rijk ingerichte hoeken met mooie leermiddelen en ervaringen buiten de school om nieuwsgierigheid te bevorderen en leerlingen te stimuleren. Samenwerking en samenhang binnen het team heeft in 2022 ook de nadruk gekregen. De Wensvogel heeft grote stappen gemaakt op de weg naar een professionele team cultuur.

	De Expeditie - Dieren Op de Expeditie heeft het onderzoeken, experimenteren en bewegend leren een prominente rol. Door de koppeling van de thema's vanuit de wereldoriëntatie met het taalonderwijs ontstaat er ruimte voor het leren vanuit verwondering. Dit zorgt voor gemotiveerde leerlingen. "Ontdek de wereld en groei", onze slogan, geeft de beweging aan van alle kinderen die meer in verbinding staan met de wereld om hen heen en niet alleen in hun klaslokaal leren, maar ook daarbuiten. Wij willen onze kinderen laten groeien doordat ze op verschillende manieren, met verschillende activiteiten, los van hun klaslokaal kennis vergaren, lesstof verwerken en een onderzoekende houding activeren. Door los te komen van ons klaslokaal willen wij de nieuwsgierigheid naar de wereld om ons heen en naar de toekomst vergroten. Wij zijn ervan overtuigd dat kinderen meer leren als hun nieuwsgierigheid geprikkeld wordt. Als zij op verschillende manieren lesstof voorgeschoteld krijgen en de kans krijgen middels afwisselende werkvormen deze lesstof kunnen verwerken.

2. Bestuursverslag

2.1. Juridische structuur

Scholengroep Veluwezoom is een onderwijsorganisatie voor openbaar onderwijs in de gemeenten Rheden en Rozendaal. 10 basisscholen en 1 speciale basisschool vormen samen de stichting.

Het Openbaar Onderwijs in de gemeente Rheden is verzelfstandigd met ingang van 1 augustus 2006. Vanaf dat moment is de stichting voor openbaar primair onderwijs opgericht. In het bestuurs- en managementstatuut is uitgewerkt op welke wijze bevoegdheden en verantwoordelijkheden in de organisatie zijn neergelegd. Met ingang van 1 januari 2007 is het openbaar onderwijs van de gemeente Rozendaal verzelfstandigd en is de Dorpsschool Rozendaal toegevoegd aan de stichting.

In de jaren 2009 en 2010 is een nieuwe organisatiestructuur ontwikkeld. De Scholengroep Veluwezoom heeft de toezichthoudende en bestuurlijke taken gescheiden. Dit organisatiemodel met een raad van toezicht ging gepaard met een statutenwijziging. De interne besluitvorming is eind 2009 afgerond. In 2011 hebben de gemeenteraden van de gemeenten Rozendaal en Rheden de gewijzigde statuten vastgesteld. Met ingang van 5 juli 2011 is de Raad van Toezicht van kracht geworden.
In verband met de landelijke ontwikkeling van de Governance in het primair onderwijs heeft ook de Scholengroep Veluwezoom haar statuten vernieuwd. Dit proces is in 2018 afgerond.
De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad bestaat uit twee leden (ouder en leerkracht) van de medezeggenschapsraden van de scholen.

Organisatie, scheiding besturen en toezichthouden

Om tegemoet te komen aan de noodzakelijke scheiding tussen de bestuurlijke en toezichthoudende taken en aan de eis tot slagvaardig besturen is in 2011 de organisatie omgevormd naar een organisatie met een Raad van Toezicht en een College van Bestuur. In 2018 zijn de stichtings-statuten feitelijk hernieuwd.
De organisatie werkt volgens de richtlijnen van code “Goed bestuur”.
Binnen de organisatie staan de missie en visie centraal van waaruit gewerkt wordt op de scholen (door de schooldirecteur) en op stichtingsniveau wordt bestuurd (door het College van Bestuur) en het toezicht wordt uitgeoefend (door de Raad van Toezicht).

Naast het uitvoeren van de statutair vastgestelde taken zoals goedkeuring verlenen aan de begroting en het vaststellen van de jaarrekening en het benoemen van de accountant etc. besteedt de RvT bij het uitoefenen van het toezicht vooral aandacht aan de doelstelling en de maatschappelijke legitimatie van de stichting. Namens de RvT neemt een lid deel aan de Treasurycommissie. Bij het verwerven van nieuwe leden wordt ervoor gezorgd dat kennis en ervaring op de volgende domeinen aanwezig is: juridisch, onderwijskundig, ondernemen en het maatschappelijk veld.

Daarbij staan de volgende punten centraal:

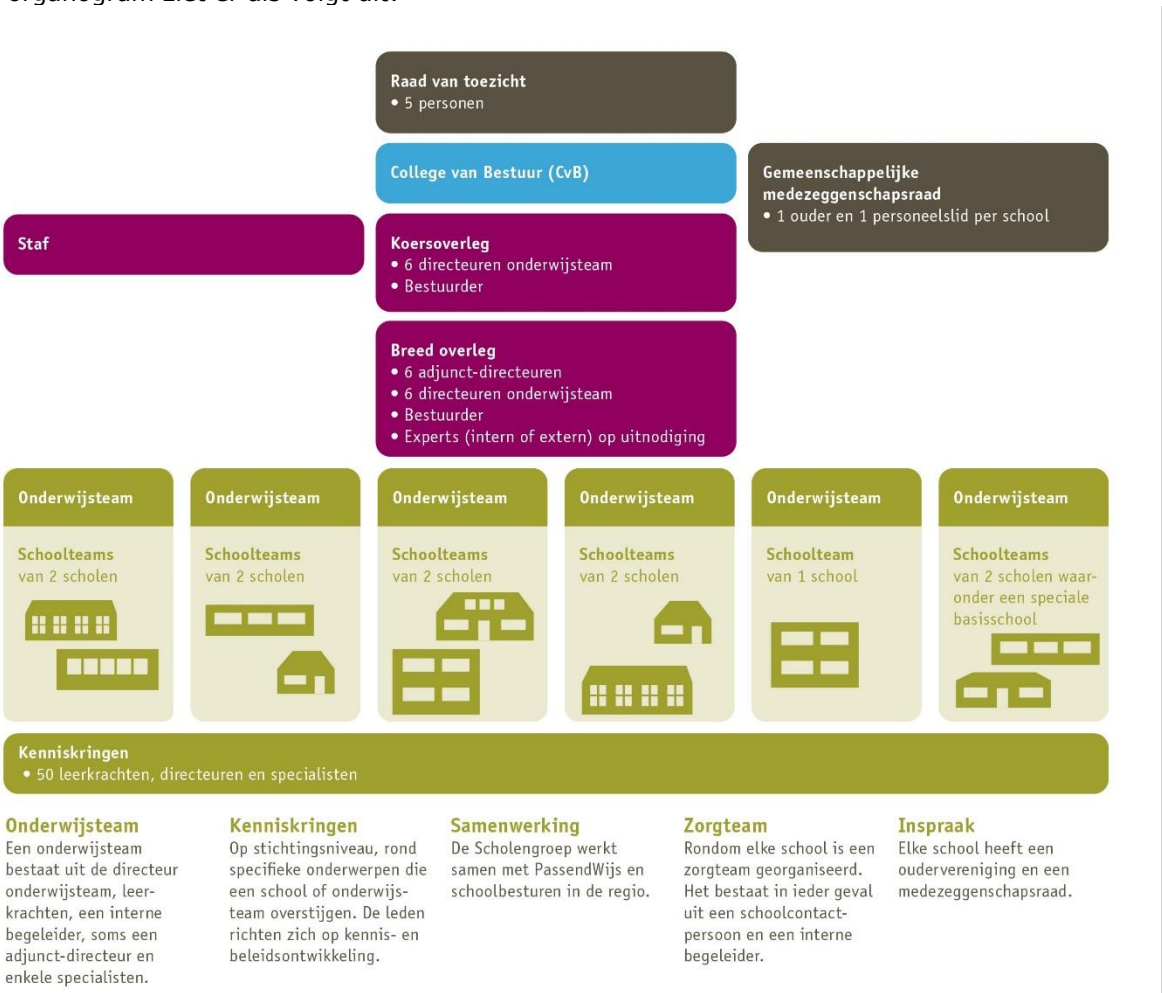
- realiseren van de missie, visie en strategisch beleid van de stichting;
- bewaken van kwaliteit van onderwijsprocessen en –resultaten;
- bewaken van de continuïteit van de stichting, uitgedrukt in aantallen leerlingen, medewerkers en financiën;
- het uitoefenen van goed werkgeverschap ten aanzien van de bestuurder;
- nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen de lokale en regionale omgeving;
- het afleggen van verantwoording.

Het College van Bestuur is integraal verantwoordelijk voor de organisatie. Het rapporteert en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht. Mw. J.E.M. Bruggeman is voorzitter van het College van Bestuur. Zij wordt ondersteund door een compact stafbureau: secretariaat, medewerker HRM en senior-adviseur HRM. Vanaf eind 2016 is het stafbureau versterkt met een externe controller. Ook werkt de Scholengroep Veluwezoom samen met een extern adviseur inzake huisvesting.

De schooldirecteur is *integraal resultaatverantwoordelijk* voor de aan hem/haar toevertrouwde school/scholen. Hij/zij legt verantwoording af aan het College van Bestuur. De school-gebonden medezeggenschapsraden (MR-en) zijn vertegenwoordigd in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).
Taak van het College van Bestuur, respectievelijk de schooldirecteur is het informeren, advies/instemming vragen van de GMR/MR over zaken die spelen op algemeen of schoolniveau.

In het jaar 2016 zijn we binnen de Scholengroep Veluwezoom steeds meer gaan werken in onderwijsteams; twee schoolteams vormen samen een onderwijsteam. De directeur Onderwijsteam is directeur van de scholen binnen het onderwijsteam. Een van onze scholen is dermate gegroeid in leerlingenaantal en vormt een zelfstandig onderwijsteam. Met deze inrichting wordt de samenwerking binnen de organisatie versterkt waardoor de innovatiekracht toeneemt.

Het organogram ziet er als volgt uit:

Ter ondersteuning van het bestuur en management worden diensten ingekocht. Vanaf 1 januari 2015 wordt deze dienstverlening uitgevoerd door Qualiant. Dit administratiekantoor zorgt voor de salaris- en personeelsadministratie, is verantwoordelijk voor een adequate financiële administratie, geeft ondersteuning op het gebied van formatie en geeft desgewenst adviezen en ondersteuning. De werkwijze, en verantwoording binnen de organisatie zijn vastgelegd in de stichtingsstatuten, RvT-reglement, (G)MRreglement, het bestuur- en managementstatuut en de beschrijving samenwerkingsrelaties. Het bestuur- en managementstatuut en de beschrijving van de samenwerkingsrelaties zijn in 2020 ontwikkeld en vastgesteld.

2.1.2. Kernactiviteiten

De Scholengroep Veluwezoom is een onderwijsorganisatie van tien openbare basisscholen en een openbare school voor speciaal basisonderwijs. Op peildatum 1 oktober 2021 vinden 1728 en op peildatum 1 februari 2022 vinden leerlingen 1806 dagelijks hun weg naar onze scholen.
Onze openbare identiteit herkent u aan Ikjijwij. Ikjijwij is de versterker van onze openbare identiteit. *Ik* ben nieuwsgierig, *jij* bent anders, gelukkig maar, *wij* komen samen verder.

Binnen de Scholengroep Veluwezoom heeft iedere school een eigen gezicht en werken zij samen binnen hun onderwijsteam en de stichting. Door de open lerende cultuur, het samenwerken in de onderwijsteams en kenniskringen is de Scholengroep Veluwezoom een netwerkorganisatie geworden. De scholen profileren zich op eigen wijze binnen hun eigen omgeving. De directeur onderwijsteam geeft als directeur in principe leiding aan twee scholen.

In onderstaand schema staan de scholen van de Scholengroep Veluwezoom en de resultaatverantwoordelijke directeuren in 2022:

School	Brinnr.	Directeur	Plaats
Obs Dorpsschool Rozendaal	04HX	Mw. M. Limpens	Rozendaal
Ods Daalhuizen	13QE	Mw. M. Metzke	Velp
Obs De Kameleon	13XP	Dhr. J. van Assouw	Velp
Obs Rheder Enk	14EB	Mw. M. Nijhuis (tot 1-8-2022) Dhr. R. Vleeming (m.i.v. 1-8-2022)	Rheden
Obs De Lappendeken	14GV	Mw. M. Visser	De Steeg
Obs Koningin Emma	14LZ	Mw. M. Visser	Dieren
Obs Wensvogel	15EI	Mw. M. Nijhuis (tot 1-8-2022) Dhr. R. Vleeming (m.i.v. 1-8-2022)	Dieren
Kindcentrum LeerRijk	15HS	Mw. M. Limpens	Dieren
Obs De Expeditie	15NB	Dhr. D. de Ruiter (tot 1-9-2022) Mevr. V. Bijsters (m.i.v. 1-8-2022)	Dieren
Ods Prinses Margriet	15PP	Dhr. D. de Ruiter (tot 1-9-2022) Mevr. V. Bijsters (m.i.v. 1-8-2022)	Spankeren
Sbo ‘t Sterrenbos	19QL	Dhr. J. van Assouw	Dieren

Het bestuursbureau is gevestigd aan de Doesburgsedijk 7 te Dieren.

De Lappendeken – De Steeg

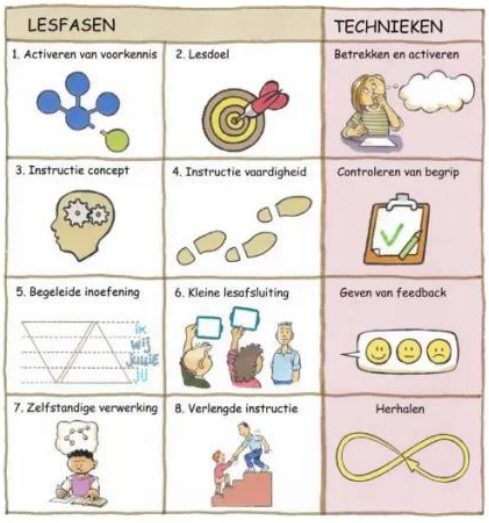
De wijze waarop we steeds meer doelgericht de (zelf-)evaluaties met elkaar bespreken. In de kleutergroep is het gelukt het beredeneerde aanbod inzichtelijk te maken en ontwikkeling op de leerdoelen te volgen.
De bovenbouwleerkrachten krijgen beter grip op de betekenis van de referentieniveaus en hoe daar ontwikkeldoelen uit te halen.
Het vooruitkijken en voorspellen van wat ons onderwijsaanbod op kan gaan opleveren zijn interessante gesprekken. Deze krijgen steeds meer betekenis en worden concreter. De coherentie en leesbaarheid van de zelfevaluaties is verbeterd en volop in ontwikkeling.
Dit geeft ook weer mooie aanknopingspunten voor het nieuwe Ambitieplan 2023-2027.

't Sterrenbos – Dieren

Op 't Sterrenbos hebben we in 2022 de teamscholing Pedagogisch Tact afgerond. Doelstelling van deze teamscholing is ons vaardigheidsniveau te verhogen bij complexe gedragsvraagstukken. Daarnaast hebben we in 2022 het werken in onze units verder geprofessionaliseerd. We werken in units omdat we als doel hebben om een gedegen onderwijskwaliteit te kunnen garanderen waarin we zowel pedagogisch als didactisch meer beschikbaar zijn. Daarnaast zorgt het werken in units ervoor dat teamleden van en met elkaar leren. Ook dit heeft het vaardigheids-niveau van ons team verhoogd.

In 2022 hebben we ons concept Sterrentijd van meer kwaliteitsimpulsen voorzien. Ons aanbod is verrijkt, we hebben meer activiteiten ondernomen met onze kinderen. Dit heeft als resultaat gehad dat we ons motto ''Leren is leuk'' meer invulling hebben gegeven. Hetgeen de betrokkenheid van onze kinderen op ons onderwijsaanbod heeft verbeterd.

Koningin Emmaschool – Dieren

Dit jaar zijn we echt gestart met de methode Blink Lezen. Wat een verschil! Kinderen willen lezen, zijn betrokken, willen de boeken zelfs mee naar huis nemen! Enorm veel motivatie om te lezen dus, daar waren we naar op zoek. En ook in de resultaten is het zichtbaar, in bijna alle groepen is de leesvaardigheid vooruitgegaan.
We hebben een scholing van Expertis op Expliciete Directe Instructie gevolgd. Dit passen we nu toe op al onze rekenlessen en gaan we in de komende periode uitbreiden naar andere vakgebieden. Ook kijken we kritisch naar onze leerlijnen: waar is ons aanbod voldoende en waar moeten we meer herhalen. Door deze verbetering op ons aanbod en onze instructie, willen we de resultaten op alle basisvakken een boost geven.

2.1.3. Het basisonderwijs van Scholengroep Veluwezoom, strategische visie 2019-2023

Scholengroep Veluwezoom voorziet in de behoefte aan openbaar onderwijs. In 2019 hebben we de missie van de Scholengroep herschreven:

Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst

Ikjijwij is onze vertaling van het openbaar onderwijs. Dat juist onze verschillen zo mooi zijn en dat we samen verder komen. Dat dit een mooie waarde is om samen te leven en de toekomst in te gaan. De openbare onderwijsweek is voor ons dan ook de week van ikjijwij. In deze week worden diverse activiteiten gedaan. Elke school heeft een ambassadeur ikjijwij. Deze ambassadeurs geven telkens een waardevolle invulling aan de Openbare Onderwijsweek.
Daarnaast geven scholen gedurende het jaar op hun eigen manier invulling aan dit thema. Voorbeelden zijn het adopteren van een bejaardentehuis, het houden van debatlessen, en is op elke school een vorm van een leerlingenraad gerealiseerd. Evenzo belangrijk is dat het steeds meer vanzelfsprekend is, dat iedereen vanaf een vroeg stadium betrokken wordt bij beleidsontwikkeling. Samen ontwikkelen levert het beste resultaat! In 2022 hebben we ter voorbereiding aan de nieuwe koers uitgebreid met leerlingen gesproken: wat vinden zij hoe het onderwijs op onze scholen nog beter kan. Samen met ouders hebben we verkend welke ontwikkelingen in de samenleving relevant zijn voor het onderwijs.

Nieuwsgierigheid is een motor voor het leren en ontwikkelen. Als je nieuwsgierig bent heb je een open blik, ben je benieuwd naar de ander, naar hoe het zit, wat de volgende stap kan zijn. Vind je de energie en lef om het nog eens te proberen, om op zoek te gaan naar jouw plek in de wereld. Nieuwsgierig naar jezelf, naar je talenten, naar wat jij kunt bijdragen. 'Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst' is een brede voorbereiding op de volgende stap. Kennis om verder te bouwen, samen te werken, jezelf leren kennen en natuurlijk mooie opbrengsten op taal en rekenen zijn bouwstenen van het onderwijs op de scholen. Met in de kern Nieuwsgierigheid.

Samen geven de elf scholen van Scholengroep Veluwezoom een gevarieerd onderwijsaanbod, waarbij de nieuwsgierigheid van leerlingen gestimuleerd wordt zodat het leren effectiever is. De diversiteit op de scholen betekent dat we een brede expertise in huis hebben. De synergie maakt de individuele scholen sterker.
Alle scholen werken aan de schoolontwikkeling, met behulp van gezamenlijk ontwikkelde zelfevaluaties.

In de kaders in dit bestuursjaarverslag wordt kort aangegeven waar scholen in 2022 aan hebben gewerkt.

Een korte brochure over het koersplan en de volledige tekst kunt u vinden op onze website www.scholengroepveluwezoom.nl.

2.2. Verslag van de agenda 2022

In deze paragraaf verwoorden we kort wat is gerealiseerd van de plannen in de *Begroting 2022.* We beginnen met het in beeld brengen van de samenvatting van onze plannen voor 2022 uitgewerkt in deze info-grafic.

2.2.1. Onderwijs en kwaliteit

In het koersplan 2019-2023 hebben we de volgende ambities afgesproken

- Alle scholen van de Scholengroep ontwikkelen zich aan de hand van een ambitieplan passend binnen hun omgeving, leerlingen, ouders en partners. Ze kiezen een helder onderwijsconcept op basis van verfijning van de missie van de Scholengroep Veluwezoom: toekomstbestendig onderwijs, ikjijwij en het versterken van nieuwsgierigheid worden op een eigen manier uitgewerkt en gerealiseerd.
- Het is en blijft een uitdaging de innovatie te verbinden met hoge leerresultaten, ook op de basisvakken. We bieden een rijke leeromgeving, waar afwisselend onderwijs wordt geboden, waar verschillende talenten ontdekt en ontwikkeld worden. We zijn ervan overtuigd dat kinderen goed kunnen leren als we meer leren door te doen, meer op maat met behulp van ICT en meer door buiten de klas te leren. Het onderwijs is pas goed als ook de leeropbrengsten op rekenen en taal goed zijn.
- Samenwerken door alle geledingen heen maakt dat we veel en snel beleid ontwikkelen en kunnen innoveren. Verder werken aan de netwerkorganisatie intern en extern: leerlingen, ouders, kenniskringen, gemeenten, passend onderwijs etc. We groeien door het besef dat we steeds meer samen verantwoordelijk (mogen) zijn.

Terugblik op onderwijsresultaten

In het tweede deel van 2022 hebben we gereflecteerd op de resultaten op de basisvakken in de periode van 2017 tot 2023. Ter voorbereiding van het vaststellen van de nieuwe koers is goed naar de leerresultaten gekeken en beoordeeld hoe de ontwikkeling van de leerresultaten bereikt is.

Leerkrachten, specialisten, interne begeleiding en schoolleiding hebben in september 2022 teruggeblikt op de kwaliteit van de leeropbrengsten. We stelden in 2019 dat onderwijs pas goed is als de leeropbrengsten op rekenen en taal goed zijn. Vanuit de leerresultaten hebben we gekeken wat de succesfactoren en de aandachtspunten voor de komende jaren zijn. Eerst hebben we gekeken naar de onderwijsresultaten, gezocht naar succesfactoren en kansen voor meer groei.

Onderwijsresultaten 2017-2022

Ontwikkelingen van de eindresultaten van de leerlingen in groep 8 van 2017 tot 2022 op de vakgebieden Lezen, Rekenen en Taalverzorging. We beginnen met de cijfers.

Ontwikkeling in eindresultaten 2017–nu

Leerresultaten afgelopen jaren										
	Lezen				Rekenen				Taalverz.	
	<1f	1f	2f		<1f	1f	1s		<1f	1f	2f
2017/2018	0	100	80		6,1	93,9	48,9		0	100	66,1
2018/2019	2,2	97,8	78,4		5,9	94,1	49,2		3,8	96,2	62,7
2019/2020											
2020/2021	3,6	96,4	67,2		10,9	89,1	38		4,2	95,8	57,8
2021/2022	0,9	99,1	76,6		5	95	44,6		1,4	98,6	71,6

Alle leeropbrengsten zijn in 2022 hoger dan in 2021. Zeven van de negen domeinen zijn positiever dan in het pre-covidjaar 2019. Alleen Lezen 2F en Rekenen 1S blijven nog onder de resultaten van 2019. De Scholengroep scholen behalen tezamen ruimschoots de landelijke norm van 85% van de leerlingen op het fundamenteel niveau. Voor het streefniveau behalen de Scholengroep scholen de landelijke norm voor Lezen en Taalverzorging, maar nog niet voor Rekenen. Landelijk scoren de scholen alleen voor het vak Lezen deze landelijke norm.

Daarnaast worden de scholen vergeleken met het gemiddelde van de eigen schoolgroep. Hier wordt gekeken naar het driejaar-gemiddelde van de scores. Zes à zeven scholen behalen scores op of boven dit gemiddelde. Voor drie à vier scholen geldt dat zij onder dit gemiddelde, maar wel boven de signaleringswaarde van de inspectie blijven. Op het streefniveau geldt dat vier à vijf scholen onder dit gemiddelde blijven.
We moeten voorzichtig zijn met de interpretaties van de cijfers. Soms is het aantal leerlingen van een school erg laag, en zijn er ook leerlingen die 2F net niet gehaald hebben, of juist net wel. Het is een grove indeling.
Het laatste jaar zien we een positieve trend die door het driejaarsgemiddelde nog minder zichtbaar is in de cijfers. We nemen de groei serieus en werken aan verbeterkansen.

We kunnen trots zijn op de leergroei van onze leerlingen. Twee keer per jaar maken scholen zelfevaluaties zodat zij stelselmatig werken aan kwalitatief goed onderwijs

Hoe hebben we de groei gerealiseerd? Wat zijn succesfactoren geweest?

- We hebben hoge verwachtingen
- We zijn meer doelgericht
- We passen meer kennis toe in het leerproces. Wij ontwikkelen onderwijsprocessen
- We kunnen beter analyseren
- We werken meer samen
- De leerkracht is nieuwsgierig naar wat werkt
- Teams reflecteren meer op hun handelen in relatie tot de leerresultaten
- Wij zijn meer samen verantwoordelijk
- De effectieve onderwijstijd nam toe

Kwaliteitszorg

De Scholengroep Veluwezoom heeft duidelijke doelen ten aanzien van de leeropbrengsten van de scholen. Scholen werken aan de hand van een vast format van evalueren. Twee keer per jaar worden de leeropbrengsten geëvalueerd door de scholen zelf. De afgelopen jaren hebben we ons erop gericht dat deze evaluatie steeds meer van de leerkrachten zelf is. We zijn overgestapt naar een ander leerlingvolgsysteem dat leerkrachten daarbij ondersteunt. In maart 2022 zijn de evaluaties per school besproken met schoolleiding, interne begeleiding en minimaal een leerkracht. In deze gesprekken die zijn begeleid door een externe deskundige wordt gezocht naar de meest logische vervolgstap van de school in termen van onderwijsprocessen. Dit zien we dan weer terug in het vervolg voor 2023.
In de zelfevaluaties wordt de veiligheidsmonitor opgenomen, zodat het welbevinden van de leerlingen in relatie tot het onderwijs wordt meegenomen in de analyses.

In 2022 is op twee plekken in onze organisatie onderwijs aan nieuwkomers gestart. Een in Velp in verband met het Asielzoekerscentrum aldaar en een in Dieren die zich meer richt op Oekraïense leerlingen. Nieuwkomers van 6 jaar of jonger stromen in reguliere klassen. De leerkrachten van beide onderwijsvoorzieningen werken samen zodat zij van en met elkaar kunnen leren.

Onderzoeksvaardigheden

Het versterken van onderzoeksvaardigheden van leerkrachten en leerlingen zien we als een kans voor onderwijsontwikkeling. In onze inhoudelijk gedreven Kenniskringen is er al veel uitwisseling aan de orde. Ook worden ontwikkellijnen door en voor leerkrachten uitgezet. Nieuwsgierigheid als drijfveer voor het leren wordt in de organisatie algemeen gedragen. In 2022 hebben wij ons kunnen aansluiten bij een Partnerschap met de HAN. Het samenwerkingsthema is de onderzoekende en flexibele leerkracht. Wij denken daar met onze werkwijze van betekenis te kunnen zijn en kansen te krijgen dit verder te ontwikkelen. Twee van onze medewerkers zijn schoolopleider geworden en begeleiden studenten, zij worden opgeleid om studenten te kunnen beoordelen. Volgend jaar kunnen we het aantal opleidingsscholen uitbreiden.

Passend onderwijs

De Scholengroep Veluwezoom vult de formatie van de scholen aan met het budget dat we voorheen van het samenwerkingsverband ontvingen. Op die manier kan de inzet van de interne begeleiding gecontinueerd worden. Daarnaast hebben we schoolcontactpersonen per school beschikbaar. Op basis van individuele vragen stellen we middelen beschikbaar om individuele leerlingen aanvullend te kunnen ondersteunen. Vorig jaar hebben 11 leerkrachten de opleiding Onderwijsbehoefte in relatie tot Gedrag gevolgd waardoor onze kennis vergroot is.
Binnen het samenwerkingsverband werken we regionaal samen om passend onderwijs vorm te geven. We bewegen ons van passend onderwijs naar inclusief onderwijs. Een van de activiteiten was het bieden van Interventie Talent.
Het aantal verwijzingen van de scholen van de Scholengroep is beperkt. Groei zien we mogelijk op het versterken van de samenwerking tussen bao en sbao, uitbreiden deskundigheid en versterken samenwerking met de jeugdhulp. Deze onderwerpen komen dan ook terug in de nieuwe Koersplan 2023-2027.
Verwijzingspercentage van nieuwe verwijzingen naar het SO en Sbao vanuit de basisscholen van de Scholengroep Veluwezoom waren de afgelopen jaren als volgt. De cijfers voor 2022 zijn nog niet bekend.

	2018			2019			2020			2021		
	Leerlingen	SBO	SO	Leerlingen	SBO	SO	Leerlingen	SBO	SO	Leerlingen	SBO	SO
SWV	26.792	*0,683%*	*0,295%*	26.502	*0,494%*	*0,298%*	26.229	*0,416%*	*0,233%*	25.845	*0,344%*	*0,213%*
Rheden-R	3.400	*0,559%*	*0,441%*	3.330	*0,480%*	*0,330%*	3.364	*0,386%*	*0,238%*	3.286	*0,365%*	*0,274%*
Veluwezoom	1.559	*0,385%*	*0,770%*	1.585	*0,505%*	*0,252%*	1.630	*0,307%*	*0,245%*	1.637	*0,428%*	*0,122%*

Onderwijsachterstandenmiddelen

Scholengroep Veluwezoom ontvangt extra onderwijsachterstandsmiddelen. Dit ontvangt de organisatie van het Rijk op basis van kengetallen rondom scholen. De economische omstandigheid van de mensen uit de omgeving en van de school en bijvoorbeeld het opleidingsniveau van ouders bepalen hoeveel extra middelen de school ontvangt. Het landelijke uitgangspunt is dat deze omstandigheden invloed hebben op het risico van onderwijsachterstand.

De middelen worden weliswaar toegekend aan de stichting, maar worden direct toegevoegd aan de formatie van de individuele scholen. Zij zetten deze middelen over het algemeen om in formatie zodat zij bijvoorbeeld kleinere groepen of meer handen in de klas kunnen realiseren.

Besteding Nationaal Programma Onderwijs
Zoals eerder beschreven werkt de Scholengroep aan de onderwijskwaliteit met behulp van de zelfevaluaties. Uit deze zelfevaluaties kwamen de benodigde interventies naar voren die bekostigd konden worden vanuit de extra bekostiging. Scholen hebben deze plannen ontwikkeld, met de beoogde doelen daarvan en besproken in de medezeggenschapsraden. Ook reflecteren zij of deze doelen behaald worden in de zelfevaluaties.

Deze zelfevaluaties worden ook in de medezeggenschapsraden besproken. Grofweg zien we twee bestedingen: teamontwikkeling en realiseren van meer ontwikkelkracht in de school door extra leerkrachten aan te stellen.

De prestaties van de leerlingen in groep 8 op de domeinen Lezen, Rekenen en Taalverzorging waren in 2022 beter dan in 2021. Ook waren deze resultaten alweer hoger dan in 2017, het pre-coronajaar. De nog niet bestede NPO-middelen worden in de komende twee jaren ingezet.

Enkele voorbeelden inzet NPO-middelen zijn muzieklessen, rots- en watertrainingen, EDI-lessen, Begrijpend leesonderwijs, Rekenen & Wiskunde en Spelling, kunstworkshops en -voorstellingen.

Inzet van personeel niet in loondienst
In 2022 is er voor in totaal € 12.395 aan kosten gemaakt voor de inzet van extern personeel welke ten laste komt van de NPO-bestedingen. Ten opzichte van de ontvangen subsidiebaten betreft dit 1%.

Personeel & Professionalisering
In 2022 hebben 13 leerkrachten de incompany opleiding *Specialist Onderwijsbehoeften en Gedrag* succesvol afgerond. Deze post-HBO opleiding is in februari 2023 opnieuw van start gegaan.
Doelstelling van de opleiding:
Bij passend onderwijs gaat het erom dat alle leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen op school. Dit betekent voor een schoolteam dat er bewust gewerkt moet worden aan een positief en veilig klimaat voor alle leerlingen. Het betekent ook dat er meer leerlingen zijn met specifieke onderwijsbehoeften en gedragskenmerken. De uitdaging bestaat dan ook uit het bouwen van een goede basis met gewenst gedrag en het inspelen op de onderwijsbehoefte en het gedrag van individuele leerlingen. Met deze opleiding krijgen leerkrachten vaardigheden aangereikt dit te realiseren.

Scholen hebben middelen voor opleiding en ontwikkeling en zetten dit passend bij de schoolontwikkeling in. Zo zijn in 2022 opnieuw leerkrachten opgeleid tot reken- en taalspecialist.

Daarnaast een overzicht van de gevolgde opleidingen in dit jaar, vanuit bovenschoolse middelen.

De Baak, effectieve persoonlijke communicatie	7106,36
CPS-training, coaching (vervolg op de basisopleiding voor 6 leerkrachten	695,00
Onderwijs maak je samen, studiereis voor schoolleiders	27.900,--
Studiedag Scholengroep	9575,44
Schoolleidersregister, 11 personen	2695,00
Archivers, TMA meting en terugkoppeling	1045,65
Augeo, meldcode training voor alle (nieuwe) medewerkers	1644,39
Expertis	51.735

Toelichting
Bij De Baak heeft een aantal leidinggevenden een verdiepende training gevolgd met als doel de persoonlijke effectiviteit te vergroten. De CPS-training is een vervolg op de coaching opleiding die 6 leerkrachten hebben gevolgd. Zij zijn de coaches voor startende leerkrachten binnen de Scholengroep. In dit vervolg is aandacht besteed aan de opgedane ervaringen als coach en zijn de leervragen behandeld.
De studiereis voor schoolleiders maakt onderdeel uit van de (her)registratie voor het schoolleidersregister.

De Kameleon – Velp

Zoals gezegd zijn we trots op ons traject EGO. Hierbij tonen we als team lef. Het gaat immers om een geheel andere manier van werken dan we voorheen deden. Op basis van onderzoek worden innovaties op een duurzame manier in de school geïmplementeerd.
Het invoeren van nieuwe methodieken heeft indirect geleid tot hogere leeropbrengsten. Deze zijn al zichtbaar bij de methode gebonden toetsen.
Leerkrachten leren steeds meer gebruik te maken van elkaars talenten en expertises waardoor een transitie van adaptieve IB-er naar kennis-coördinator mogelijk wordt.

Rheder Enk - Rheden

Wij werken verder aan passend en doelgericht onderwijs en willen ons gehele gebouw hierbij betrekken, zodat iedere ruimte een functie heeft in onze rijke leeromgeving. Wij verbreden en verrijken ons onderwijs steeds meer om zo nauw mogelijk aan te sluiten bij iedere leerling. Talentontwikkeling integreren wij verder in ons onderwijs, waarbij leerlingen met een verdiepings-/verrijkingsvraag onderzoekend leren aan de hand van een eigen leerdoel. Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte krijgen extra onderwijs op bijvoorbeeld taal en rekenen. Daarnaast geven wij ons burgerschapsonderwijs explicieter vorm, waarbij we de omgeving en de gemeente Rheden betrekken.

Dorpsschool Rozendaal – Rozendaal

We hebben hard gewerkt aan een goed fundament binnen de school. We hebben regie op het gedrag in de school en we hebben duidelijke afspraken hoe we de instructie inhoudelijk vormgeven. We hebben een zorgstructuur voor kinderen met een andere onderwijsbehoefte. Vanuit deze basis komt er ruimte om te experimenteren. Onderzoeken heeft zowel het team gedaan om te kunnen komen waar we nu staan. Welke theorieën passen bij ons en gaan we toepassen. De leerlingen onderzoeken tijdens de maandtaak uren. We hebben een groepsdoorbroken rekenproject (Breinbreakers) voor de leerlingen die op rekengebied een andere uitdaging nodig hebben. Hier leren ze de rekenstrategieën in de praktijk te gebruiken

Expertis: schoolontwikkelingstrajecten op diverse scholen.
Daarnaast gebruiken we ook in 2022 de digitale gesprekkencyclus. Eind 2022 heeft ruim 98% van de medewerkers een start gemaakt met de gesprekken.

Personele bezetting en mobiliteit

Ook in 2022 zijn de personele wisselingen bij aanvang van het nieuwe schooljaar het grootst. Op basis van leerlingenaantallen wordt de formatie aan de scholen toegekend. In de 1e helft van 2022 heeft een vacatureronde plaatsgevonden waarin alle medewerkers en ook externen konden solliciteren. Met medewerkers die hebben gesolliciteerd, zijn gesprekken gevoerd door twee (adjunct)directeuren, waarna definitief invulling is gegeven aan de bezetting in de formatie. Daarnaast is opnieuw geworven voor de vacatureruimte in de eigen vervangingspool. Deze bevat bij het afsluiten van 2022 7,5 FTE waarvan 5 FTE is bezet. Voor een gedetailleerd overzicht van het totaal aantal FTE in functies zie hoofdstuk 2.5.5.

In 2022 zijn twee directeuren op eigen verzoek uit dienst gegaan en zijn er twee nieuwe directeuren geworven. Beiden zijn met ingang van het nieuwe schooljaar gestart.

Banenafspraken

In verband met de geldende banenafspraak van het ministerie, zijn wij als werkgever verplicht een percentage van 2,35 van ons medewerkersbestand in FTE medewerkers aan te stellen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Momenteel hebben wij 4 medewerkers in dienst met deze zogenaamde doelgroep registratie. Daarmee voldoen we aan de vereisten, we ontvangen voor deze medewerkers loonkostensubsidie.

Verzuim

In het eerste kwartaal van 2022 waren de covid effecten nog zichtbaar in de verzuimcijfers. Medewerkers met een (risico op) Covid besmetting waren afwezig. Daarnaast is een klein aantal (3) afwezig in verband met long-covid. In 2022 is het verzuimpercentage in het eerste kwartaal, 9,9%. In het derde kwartaal langzaam dalend naar gemiddeld 7%. In het laatste kwartaal van dit jaar opnieuw stijgend naar 9,9%. Het totale percentage over 2022 is 8,9% verzuim.

Verzuimpercentage

Per maand

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Totalen	6,8	12,2	10,8	9,4	7,9	8,8	8,6	5,7	6,7	8	10,4	11,5

Verzuimfrequentie

Per maand

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Totalen	2,2	2,9	2	1	0,6	1	0,6	0	0,7	1,4	2	1,1

Bij een nadere analyse van het verzuimpercentage en de verzuimfrequentie wordt duidelijk dat beide zijn gestegen ten opzichte van 2021. Hoewel een aantal langdurig zieken maatgevend is voor de verhoging van het percentage blijkt daarnaast ook het aantal kortdurende verzuimen te stijgen uit de meldingsfrequentie. De frequentie is dit jaar 1,3 ten opzichte van 0,6 in 2021.

Uit het co*ncept jaarverslag van de bedrijfsarts*:
"Het verzuimpercentage ligt hoger dan het landelijk gemiddelde in het onderwijs. (5,1%). Ook de meldingsfrequentie ligt er net boven (1,0). Psychische belasting/aandoeningen zijn in het laatste kwartaal gestegen en is een belangrijke categorie die het verzuimpercentage hoog kan houden. Wellicht is het zinnig om hier een verdiepende analyse op los te laten. Ook de categorie Fysieke aandoeningen is een belangrijk aandeel in het verzuim. Verder valt op dat specifieke scholen/afdelingen sterk verhoogde verzuimpercentages en of meldingsfrequentie kennen. Gezamenlijk zou gekeken kunnen worden wat hier de eventuele verklaarbare factor is om vervolgens een actieplan in te zetten ter ondersteuning van deze scholen/afdelingen. Mogelijke aandachtspunten: versterken van de weerbaarheid van de medewerkers en de balans werk/privé. Leidinggevenden coachen op preventieve aanpak: gesprekken en preventieve interventies. Het trainen van leidinggevenden in wetgeving en werkwijze ten aanzien van de Wet verbetering Poortwachter als ook het goede gesprek kunnen voeren, zorgt voor meer kennis en toename van vaardigheden die dagelijks ingezet kunnen worden".

Door de frequente kwartaalrapportages is ook bij de Raad van Toezicht het hoge verzuimcijfer opgevallen. Zij hebben ons een specifieke analyse gevraagd van de casuïstiek achter de cijfers. Deze hebben we uitgebreid, anoniem toegelicht. In het voorliggend document doen we dat niet op casus-niveau. We kennen van elke casus de reden van afwezigheid en zetten alles in om een spoedige en effectieve re-integratie te bevorderen. Zo hebben we een vaste groep van externe coaches en 2de spoor begeleiders die onze medewerkers ondersteunen en begeleiden.

In 2022 hebben we afscheid genomen van onze bedrijfsarts in verband met haar pensionering. In augustus is ze opgevolgd door een nieuwe bedrijfsarts vanuit dezelfde Arbodienst. Met haar vindt tweewekelijks overleg plaats, worden de spreekuren met medewerkers gepland en worden de sociaal medisch overleggen (SMO) weer opgepakt.

Klachten en vertrouwenspersoon

Inzet van de vertrouwenspersoon; in 2022 is door werknemers van onze organisatie geen gebruikgemaakt van de inzet van de vertrouwenspersoon. 2 ouders van leerlingen hebben een beroep gedaan op de vertrouwenspersoon.

Categorie	**Aantal hulpvragen**
Intimidatie	0
Seksuele intimidatie	0
Pesten	0
Discriminatie	0
Agressie en (verbaal) geweld	0
Overig	2
Totaal	2

Samenvatting en Advies namens de vertrouwenspersoon: *"de ouders hebben advies gekregen over mogelijkheden om te komen tot een oplossing in de ontstane situatie. De meldingen hadden geen betrekking op ongewenst gedrag, maar op pedagogisch handelen, daarom vallen ze onder de categorie 'Overig'.*

Klachten en de Klokkenluidersregeling

Scholengroep Veluwezoom is aangesloten bij de Landelijke Klachten Commissie Onderwijsgeschillen. In 2022 is geen klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie.

Risico-inventarisatie op scholen (RI&E)

Alle scholen hebben een geldige RI&E. Scholen worden jaarlijks bezocht om de voortgang van het plan van aanpak te bespreken. Dit jaar staan 4 scholen op de planning om een nieuwe RI&E op te stellen.

Samenwerkingspartners

- Met ingang van 1 augustus 2022 zijn we met de Pabo HAN en 6 andere schoolbesturen een aspirant partnerschap aangegaan waarin we samen toekomstige professionals opleiden.
- Samen met het Samenwerkingsverband Passendwijs dragen wij zorg voor een dekkend onderwijsaanbod. Binnen de regio Rheden Rozendaal werken we aan inclusiever onderwijs in onze regio.
- We zijn partner in het samenwerkingsverband Sterk Techniek Onderwijs in de regio.
- We werken samen met 't Rhedens en PCBO Rheden aan het versterken van de doorgaande lijn primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs.
- Samen met de gemeenten werken we aan kansengelijkheid, gezonde scholen en het Integraal Huisvestingsplan.
- Met PO en VO bestuurders in de regio Rheden en Rozendaal en Arnhem zorgen voor een goede afstemming.

Sociale veiligheid

Binnen Scholengroep Veluwezoom en op alle Veluwezoom-scholen werken we aan veilig leerklimaat en richten we ons op preventie. We willen incidenten voorkomen, zoals ongepast gedrag, intimidatie, pesten, diefstal en agressie. Daarom investeren we in een goede vertrouwensband, een optimaal leerklimaat, een open cultuur en heldere regels hoe we met elkaar omgaan. Alle scholen werken met behulp van een erkende methode aan de sociale veiligheid. Minimaal een keer per jaar wordt de monitor sociale veiligheid bij leerlingen afgenomen. Scholen reflecteren op de uitkomsten hiervan en werken hier stelselmatig aan. De Sociale veiligheid komt terug in de zelfevaluaties van de scholen. Leerlingen leren persoonlijke competenties zodat zij vaardig worden in burgerschap en positief met elkaar om te gaan. Leerkrachten en medewerkers geven daarbij het goede voorbeeld: ikjijwij, samenwerken is een belangrijke competentie die we in onze organisatie hebben ontwikkeld en jaarlijks blijven borgen en door-ontwikkelen.

Boeiend onderwijs en ontwikkelingen op het gebied van de vreedzame school zijn hier voorbeelden van. We hebben ook oog voor het tijdig signaleren van ongewenst gedrag en investeren in een methode van aanpak om hier op een juiste wijze mee om te gaan. Ons anti-pest protocol en ons protocol schorsing en verwijdering zijn hierin helpend. Leerkrachten volgen bij indiensttreding de gecertificeerde opleiding van de Meldcode, per school is er sprake van een interne contactpersoon. Deze fungeert als vertrouwenspersoon. Van incidenten wordt verslag gelegd voor evaluatie. De externe vertrouwenspersoon doet eveneens jaarlijks verslag van alle ontwikkelingen. Deze uitkomsten vormen onderdeel van het bestuurlijke jaarverslag.

Het algemene veiligheidsbeleid komt binnen Scholengroep Veluwezoom tot stand in samenspraak met het college van bestuur en het directeurenteam. Jaarlijks blikken scholen terug op de ontwikkeling sociale veiligheid in het schooljaarverslag. Dit kan leiden tot aanpassing in interventies en onderliggend beleid.

Tot slot wordt er samengewerkt met het Samenwerkingsverband. Wanneer er binnen de stichting sprake is van handelingsverlegenheid in de aanpak van grensoverschrijdend gedrag, kan er een beroep worden gedaan op specialisten binnen het SWV. Arrangementsgelden en specifieke expertise kan worden ingezet om problematieken op schoolniveau te beslechten, met het oog op de verbetering van sociale veiligheid.

Samenhang koersoverleg en kenniskringen.

We hebben de werking van de kenniskringen besproken en verhelderd. De kenniskringen zijn en blijven van de professionals. Wel heeft elke kenniskring een contactpersoon vanuit het Koersoverleg. In het Koersoverleg worden ontwikkelingen vanuit de kenniskringen gedeeld zodat iedereen goed op de hoogte is en de samenhang van beleidsontwikkeling wordt geborgd. We hebben ervoor gezorgd dat elke medewerker zicht krijgt op welke kenniskringen er zijn en hoe je bijvoorbeeld kunt deelnemen of een nieuwe kenniskring kunt starten. Het is ons nog niet gelukt een nieuwe kenniskring Onderwijsbehoefte in relatie tot gedrag te formeren. Wel hebben we afgesproken dat we deze kenniskring Inclusiever onderwijs willen noemen. Een startbijeenkomst is voor de zomervakantie 2022 georganiseerd.

Samenwerken met de PABO

In 2021 hebben we een oriënterend gesprek gehad met de PABO met als doel te participeren in het Samen Opleiden. We zien voor onze organisatie veel kansen. Onze leerkrachten willen graag bijdragen aan het versterken van de beroepsgroep. De dynamiek en know how die in deze samenwerking ontstaat zien wij als meerwaarde en we leren alvast aanstaande leerkrachten kennen. In december 2021 heeft het directieoverleg zich uitgesproken over deze samenwerking. In 2022 is partnerschap toegekend en zijn we gestart met het samen opleiden.

Passend Onderwijs in de regio

In de Regio Rheden/Rozendaal werken we samen op het gebied van Passend Onderwijs. Vanuit het centrale samenwerkingsverband Arnhem en omstreken ontvangen schoolbesturen budget om te zorgen voor een goed onderwijs-continuüm. Binnen de regio's wordt gezamenlijk inhoud gegeven aan Passend Onderwijs. De bestuurder van Scholengroep Veluwezoom is de voorzitter van dit regionaal overleg.
Een aantal zaken hebben we voor alle scholen in ons werkgebied afgesproken. Zo werken alle besturen in ons werkgebied met een schoolcontactpersoon, als belangrijke schakel tussen de school en de inzet van aanvullende onderwijsarrangementen. De schoolcontactpersonen worden uit de middelen vanuit het Samenwerkingsverband bekostigd.

Het speciaal onderwijs groeit in ons samenwerkingsverband. Dat maakt dat de bijdragen voor de reguliere basisscholen onder druk komen te staan. Met name de onderinstroom en de hogere categoriebekostiging veroorzaken deze financiële problemen voor de komende periode. Binnen het samenwerkingsverband is hier beleidsmatig mee aan de slag gegaan.

Sinds enige jaren stellen de gemeenten Rozendaal en Rheden schoolmaatschappelijk werk beschikbaar voor alle scholen in hun gemeenten. Scholen zijn bijzonder tevreden over het schoolmaatschappelijk werk. Leerlingen worden hierdoor sneller ondersteund.

Voor uitgebreide informatie kunt u naar de website van de scholen en van Passend Wijs (www.swv-passendwijs.nl).

POVO, versterking doorgaande leerlijnen.

In 2022 heeft de Scholengroep Veluwezoom samen met PCBO Rheden en de scholengemeenschap Rhedens samengewerkt in het versterken van de doorgaande lijn. Een drietal projecten worden uitgewerkt en uitgevoerd: 1. Inhoudelijke kennis delen door professionals 2. Doorontwikkeling plusklas 3. Extra begeleidingsklas ter voorbereiding op deelname aan het voortgezet onderwijs.

IHP-ontwikkeling.

De gemeente Rheden heeft samen met de schoolbesturen het zogenaamde Integraal Huisvestingsplan ontwikkeld. Het beleidsdeel is inmiddels afgerond en door de gemeenteraad vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma moet nog worden ontwikkeld en zal in 2022 vorm krijgen. De Scholengroep Veluwezoom ontwikkelt aan de hand van de uitgangspunten in het IHP een nieuwe Meerjarenonderhoudsplan en stelt in 2022 op basis daarvan opnieuw de voorziening onderhoud vast.

Bestuurlijke samenwerking

In 2020 is gestart met een onderzoek of een verregaande samenwerking zoals een fusie tussen de Scholengroep Veluwezoom en PCBO Rheden van meerwaarde zal zijn voor leerlingen, ouders en medewerkers.
Leidinggevenden, ouders en leerkrachten waren bij dit proces betrokken. Situatie in 2022: naast dat we veel kansen hebben gezien, is ook ontdekt dat de werking van beide organisaties erg verschillend is. Een brug slaan tussen deze verschillen vergt op dit moment te veel voor de beide organisaties.
Daarom is gekozen voor kansen op de inhoudelijke projecten, waarbij beide organisaties onafhankelijk blijven. Die kansen zijn er op het gebied van Passend Onderwijs, en samen opleiden met de PABO. Met deze, en eventueel andere projecten, wordt het onderwijs in beide organisatie nog beter. De komende tijd zullen we samen verder vorm en inhoud geven aan deze projecten. We hebben elkaar ondertussen beter leren kennen, dat blijft dus van waarde.
Het onderzoek naar een mogelijke fusie is losgelaten en de intentieverklaring is beëindigd.

Samenwerking met PON

Scholengroep Veluwezoom werkt met vele besturen in Oost- Nederland samen. Met name voor de vervangingen is de Scholengroep aangesloten bij het PON.

Financiën, onderhoud en beheersorganisatie

In 2022 is een uitvoeringsovereenkomst Integraal Huisvestingsplan samen met de gemeente Rheden opgesteld. Dit plan voorziet in concrete projecten die al kunnen starten in 2023. Het gaat om het project uitbreiding OBS Daalhuizen en project nieuwbouw OBS de Wensvogel.
Voor de begroting 2022 zijn investeringen opgenomen voor nieuwe verduurzamingsprojecten en onderwijskundige projecten. In 2022 zijn de onderstaande onderwijskundige ruimteverbeteringen gerealiseerd.

Onderwijskundige aanpassingen:
Lappendeken, realisatie praktijkruimte voor koken en onderzoekend leren.
Lappendeken, bouwkundige aanpassingen in het kader van het project verbetering binnenklimaat (Suvis-subsidie).

In 2022 heeft de gemeente een aantal noodzakelijke aanpassingen doorgevoerd op de Koningin Emmaschool. De constructiefouten zijn hiermee verholpen. Op grond hiervan is de overdracht van het juridisch eigendom gestart. De gemeente heeft de opdracht hiervoor bij de notaris neergelegd.
Vanuit het MJOP is het dak vernieuwd. De geplande verduurzaming met zonnepanelen kan vervolgens uitgevoerd worden en staat voor het komend jaar gepland.

Doordat alle projecten voor verbetering van onderwijs (vanuit huisvesting) het beoogde resultaat hebben, zijn in de planning en begroting 2023 e.v., nieuwe investeringen opgenomen. Deze zijn en worden rechtstreeks gekoppeld aan:

1. Onderwijskundige versnellingsvragen
2. Renovatie van gebouwen vanuit het vastgestelde IHP en uitvoeringsovereenkomst t.b.v. verduurzaming
3. Het MJOP. Dit is ook op basis van het IHP aangepast waarbij de verplichtingen voor onderhoud aan de gebouwen is geborgd maar bevat geen onnodig levensduur verlengend onderhoud meer.

De Europese aanbesteding hardware is begin 2022 afgerond. De nieuwe overeenkomst met Centralpoint is 1 maart 2022 ingegaan. Dit was de inschrijver met de laagste prijs en met marktconforme opslag- en kortingspercentages die gedurende de overeenkomst vast staan. In de overeenkomst is flexibiliteit ingebouwd voor het bijstellen van de te leveren devices. De kwaliteit van de inschrijving geeft voldoende vertrouwen in een goede samenwerking.

De sanitaire artikelen zijn in 2022 aanbesteed. De nieuwe overeenkomst met Uniqcare gaat in per 1 februari 2023. De verwachting is dat met deze aanbesteding een kleine kostenbesparing wordt gerealiseerd. De minimale kwaliteit is vastgelegd in het programma van eisen. Hier heeft Uniqcare zich aan geconformeerd.

Tot slot is in 2022 gestart met de Europese aanbesteding OLP. Deze aanbesteding is samen met Delta Scholengroep opgepakt en wordt in Q1 van 2023 afgerond.

Scholengroep Veluwezoom wordt bij aanbestedingen begeleid door Anculus, waardoor we ons verzekerd hebben in het volgen van de juiste procedures, en het doen van een goede marktverkenning. Anculus ondersteunt tevens bij het contractbeheer.

2.3. Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid

Het College van Bestuur stelde in 2022 de (meerjaren)begroting 2023-2027 en de jaarrekening 2021 vast. De Raad van Toezicht heeft deze goedgekeurd. De voorzitter College van Bestuur is budgethouder van de door het bestuur vastgestelde, en door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting. De schooldirecteur is sub-budgethouder voor de vastgestelde schoolbegroting.

Op bovenschools niveau worden de budgetten voor personeel, meubilair en onderhoud behartigd. Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis van een meerjarenplanning.

Op financieel gebied zijn de volgende zaken in het afgelopen jaar uitgewerkt/uitgevoerd:

- opstellen van een personele begroting (Bestuursformatieplan)
- opstellen van kwartaalrapportages;
- opstellen van de jaarrekening 2021;
- opstellen van de jaarbegroting 2023;
- opstellen van de meerjarenbegroting 2023-2027.

Allocatiemodel

De stichting hanteert een allocatiemodel voor de verdeling van de ontvangen baten. Bij het vaststellen van de (school)formatie wordt aan elke school een bedrag toegekend dat bestaat uit de bekostiging personeel, personeel- en arbeidsmarktbeleid, werkdrukmiddelen, onderwijs-achterstandsmiddelen en zorgmiddelen (Passend Onderwijs).

Om personele knelpunten op te lossen wordt van de bekostiging personeel 2% ingehouden. Bovendien zorgen we ervoor dat het verschil in leeftijd/salariskosten van de teamleden wordt gecompenseerd zodat hier geen oneerlijke effecten optreden.
Van de ontvangen baten personeel- en arbeidsmarktbeleid (P&A) wordt het bedrag m.b.t. werkdrukmiddelen volledig aan de school toegekend; van de overige P&A-middelen wordt 90% ingehouden om kosten van opleiding, arbo, extern personeel te financieren. Van de NPO-middelen wordt 12% aangemerkt als overhead/centrale kosten.

De materiële bekostiging wordt in principe volledig aan de scholen toegekend, met uitzondering van de kosten van groot onderhoud en meubilair; voor het onderhoud is sinds 2017 een bovenschoolse voorziening groot onderhoud ingesteld.

De investeringen in materiële vaste activa worden door de scholen zelf bekostigd; de hieruit volgende afschrijvingskosten komen ten laste van de schoolbegroting. Uitzondering hierop zijn de investeringen in meubilair; deze worden bovenschools gedragen.

Verantwoording besteding werkdrukmiddelen

Inleiding

Met ingang van het schooljaar 2018/2019 wordt door DUO extra middelen beschikbaar gesteld met als doel de werkdruk te verminderen. In 2022 heeft Scholengroep Veluwezoom € 452.948 aan werkdrukmiddelen ontvangen.

Proces

In de teams is besproken hoe de middelen het best kunnen worden ingezet. De resultaten hiervan zijn voorgelegd aan de MR-en. Deze hebben met de voorstellen ingestemd.

Besteding

Vrijwel het volledige bedrag is besteed aan extra personeel (leerkrachten, onderwijsassistenten, vakleerkrachten).

Verantwoording besteding middelen Passend Onderwijs

In 2022 is een bedrag van € 246.500 ontvangen met betrekking tot Passend Onderwijs. Deze middelen worden toegevoegd aan de formatie. Het gaat hierbij om de schoolcontactpersoon, interne begeleiding, onderwijsassistenten, en formatie Sterrenbos.

Verantwoording besteding onderwijsachterstandsmiddelen

De ontvangen middelen met betrekking tot onderwijsachterstanden zijn volledig ingezet voor de formatie van de scholen waarop wij deze ontvangen. In het kalenderjaar 2022 gaat het om een bedrag van € 487.346.

Verantwoording besteding middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

De looptijd van het NPO is verlengd met twee schooljaren. Scholen ontvangen middelen voor schooljaar 2022/2023 en kunnen die tot en met 2024/2025 besteden aan de interventies op de menukaart. In het kalenderjaar 2022 is een bedrag van € 1.374.573 NPO-middelen ontvangen. Hiervan is € 646.851 besteed aan personeel en € 202.509 aan materieel. De resterende middelen, € 525.213, worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve NPO. Op schoolniveau wordt de NPO-uitputting gemonitord.

Versnellingsvragen 2022

In het kalenderjaar 2022 is voor ca. € 127.500 besteed aan versnellingsvragen.
De voornaamste zijn:

- Compensatie ad € 90.000 voor minder middelen vanuit PassendWijs. Dit bedrag is beschikbaar gesteld vanaf 1 januari 2022.
- Onderwijskundige aanpassingen ad € 10.000.
- Teamscholing voor diverse onderwijsteams ad € 14.000.
- Aanschaf en training diverse methodes ad € 13.500.

2.4. Financiën op balansdatum

Toelichting op de balans:

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2022. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2022	31-12-2021	Passiva	31-12-2022	31-12-2021
Materiële vaste activa	1.761.049	1.842.144	Eigen vermogen	4.279.176	4.136.325
Vorderingen	147.215	780.388	Voorzieningen	1.043.209	735.956
Liquide middelen	5.080.253	3.783.345	Kortlopende schulden	1.666.132	1.533.596
Totaal activa	**6.988.517**	**6.405.877**	**Totaal passiva**	**6.988.517**	**6.405.877**

Activa

Materiële vaste activa
In 2022 is er voor een bedrag van € 312.103 geïnvesteerd. Dit betreft met name investeringen rond inventaris & apparatuur, ICT en leermiddelen.

Vorderingen
De afname van de vorderingen ontstaat doordat er per ultimo 2022 geen vordering meer is opgenomen voor het betaalritme verschil van de personele bekostiging. Deze vordering wordt ultimo 2022 afgeboekt als gevolg van de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek. De omvang van deze vordering bedroeg per ultimo 2021 € 568.920.

Liquide middelen
De omvang van de liquide middelen is in 2022 met circa € 1.3 miljoen toegenomen. Belangrijk om te vermelden is dat er binnen de aanwezige liquiditeit een bedrag van ongeveer € 846.000 aanwezig is inzake vooruit ontvangen NPO-middelen. Deze middelen zullen komende jaren voor een uitgaande kasstroom leiden.

In het kasstroomoverzicht, hetgeen onderdeel is van de jaarrekening, is de opbouw van de liquiditeitsontwikkeling over 2022 terug te vinden.

Passiva

Eigen vermogen
Het exploitatieresultaat van € 142.850 is aan het eigen vermogen toegevoegd. Merendeel van het resultaat 2022 ontstaat door niet ingezette NPO-middelen ad € 525.213. Deze zijn ondergebracht in een bestemmingsreserve, waarbij scholen deze middelen komende schooljaren kunnen inzetten. De NPO-middelen kunnen scholen nog inzetten tot 2024/2025.

Voorzieningen
Scholengroep Veluwezoom beschikt over een jubileum- en onderhoudsvoorziening. De jubileumvoorziening is bedoeld ter dekking van de lasten van de gratificaties bij een 25- en 40-jarig ambtsjubileum.

De onderhoudsvoorziening is bedoeld ter spreiding van de lasten voor het groot onderhoud. In 2022 wordt gebruik gemaakt van de tijdelijke verruiming rond het bepalen van de onderhouds-voorziening op basis van de opbouw per onderhouds-component.
Verwacht wordt dat deze vrijstelling tot ultimo 2023 geldt. Vanaf 2024 dient de onderhouds-voorziening gewaardeerd te worden overeenkomstig de componentensystematiek.

Kortlopende schulden
De belangrijkste kortlopende schulden zijn de nog af te dragen loonheffing en pensioenpremies, het nog te betalen vakantiegeld en vooruit ontvangen subsidiegelden.

Kengetallen:

	Signaleringswaard	2022	2021	2020
LIQUIDITEIT	< 1,00	3,14	2,98	2,84
De liquiditeit geef aan in hoeverre de instelling op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.				
Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.				
SOLVALBILITEIT 2	< 30%	76%	76%	76%
Deze waarde van de solvabiliteit geeft aan welk deel van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het overige deel van het totale vermogen wordt gefinancierd met vreemd vermogen.				
Definitie: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale				
RENTABILITEIT	3-jarig < 0%	0,9%	2,3%	0,1%
De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel een negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.	2-jarig < -5% 1-jarig < -10%			
Definitie: resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief de financiële				
WEERSTANDSVERMOGEN	< 5%	28%	31%	31%
Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.				
Definitie: Het eigen vermogen minus de materiële activa, uitgedrukt in een percentage van de rijksbijdrage OCW.				
KAPILTALISATIEFACTOR	30% - 60%	43%	44%	47%
De kapitalisatiefactor geeft een indicatie van hoe rijk een schoolbestuur is. Dit om te signaleren of onderwijsinstellingen misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.				
Definitie: de activazijde van de balans minus de materiële activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief de financiële baten).				
Signaleringswaarde inspectie	2.423.207	4.279.176	4.136.325	3.831.213
De signaleringswaarde is in 2020 geintroduceerd en dient als signalering van eventueel bovenmatig vermogen.				

Liquiditeit
De current ratio komt uit op 3,14. Bij de beoordeling van de financiële positie van onderwijs-instellingen hanteert de Inspectie van het Onderwijs een ondergrens van 1,0. Deze ondergrens heeft een signaleringsfunctie. Gezien de huidige waarde van de current ratio is er sprake van voldoende liquiditeit om aan de verplichtingen op korte termijn te kunnen voldoen. De huidige current ratio wordt vertekend door de aanwezigheid van niet uitgegeven NPO-middelen. Na correctie van deze post bevindt de liquiditeit van Scholengroep Veluwezoom zich ruim boven de gestelde ondergrens.

Solvabiliteit
De solvabiliteit 2 blijft ten opzichte van 2021. De inspectie hanteert rond dit kengetal een ondergrens van 30%.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen komt naar verwachting uit op afgerond 28%. Dit betekent dat Scholengroep Veluwezoom, naar de maatstaven van het ministerie een financiële positie heeft die voldoende is om eventuele tegenvallers op te vangen.

Kapitalisatiefactor
Ondanks het feit dat de kapitalisatiefactor wellicht verouderd is, wordt het door de commissie Don geïntroduceerde kengetal, nog in het jaarverslag opgenomen. De kapitalisatiefactor is opgebouwd uit verschillende onderdelen; bestaande uit de transactie, financiering, en bufferfunctie.
De kapitalisatiefactor geeft een indicatie voor de te hanteren ondergrens van het eigen vermogen. Qua bovengrens is de kapitalisatiefactor minder relevant geworden sinds de introductie van de nieuwe signaleringswaarde.

Signaleringswaarde Inspectie
Het eigen vermogen komt per ultimo 2022 uit op een bedrag van € 4.279.176. De signaleringswaarde bovenmatig vermogen is berekend op € 2.423.207. Er lijkt derhalve een ogenschijnlijk surplus aanwezig te zijn van € 1.855.969.

Voor een correcte interpretatie is het echter belangrijk om te vermelden dat er binnen het eigen vermogen een bestemmingsreserve is opgenomen voor niet uitgegeven NPO-middelen. Specifiek deze bestemmingsreserve is direct gekoppeld aan het beleid op schoolniveau. Feitelijk is het aan de scholen om deze NPO-bestemmingsreserve voor het einde van schooljaar 2024-2025 aan te wenden. De omvang van deze bestemmingsreserve bedraagt € 913.708.

Verder maakt Veluwezoom gebruik van de tijdelijke vrijstelling rond de waardering van de onderhoudsvoorziening. Recent is bekend gemaakt dat deze vrijstelling eindigt in 2023. Momenteel wordt berekend wat de omvang van de onderhoudsvoorziening dient te zijn op basis van de componentensystematiek. Gezien bevindingen van andere besturen wordt verwacht dat deze nieuwe waarderingssystematiek een correctie zal hebben op de omvang van het eigen vermogen.

Beide elementen dienen meegenomen te worden in de beoordeling van de omvang van het eigen vermogen. De ontwikkeling van het eigen vermogen wordt intern nauwgezet gevolgd en er wordt actie ondernomen indien het de omvang van het eigen vermogen verder toeneemt.

2.4.1. Gang van zaken gedurende het verslagjaar

Analyse realisatie 2022 versus begroting 2022
Onderstaand een vergelijking van de staat van baten en lasten op basis van gerealiseerde en begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2022.

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Verschil
Baten			
Rijksbijdragen OCW	14.687.641	12.919.277	1.768.364
Overige overheidsbijdragen	93.360	41.616	51.744
Overige baten	457.601	670.514	-212.913
Totaal baten	**15.238.602**	**13.631.406**	**1.607.195**
Lasten			
Personele lasten	12.121.095	11.918.583	202.512
Afschrijvingen	393.196	481.968	-88.772
Huisvestingslasten	1.257.275	902.806	354.469
Overige instellingslasten	1.307.515	1.116.050	191.465
Totaal lasten	**15.079.081**	**14.419.406**	**659.674**
Saldo baten en lasten	**159.521**	**-788.000**	**947.521**
Financiële baten en lasten	-16.671	-12.000	-4.671
Nettoresultaat	**142.850**	**-800.000**	**942.850**

Toelichting op afwijking jaarrealisatie – begroting 2022
In onderstaand overzicht staan de posten met verschillen met een omvang groter dan € 40.000. Deze worden verder toegelicht.

Afwijkingen jaarverwachting - begroting	
Omschrijving	**Omvang**
Baten	
Rijksbijdragen OCW	1.768.364
Overige overheidsbijdragen	51.744
Overige baten	-212.913
	1.607.195
Lasten	
Personele lasten	-202.512
Afschrijvingen	88.772
Huisvestingslasten	-354.469
Overige instellingslasten	-191.465
	-659.674
Financiële baten en lasten	-4.671
Mutatie jaarverwachting - begroting 2022	942.850

Baten

Rijksbijdragen OCW € 1.768.364 positief

De toelichting op de toegenomen rijksbijdragen wordt gesplitst in vier onderdelen:

1. Nabetaling 2021-2022 en 2022-2023 € 660.000 positief
Eind augustus 2022 is de derde publicatie van de personele bekostiging 2021-2022 en de tweede publicatie voor 2022-2023 ontvangen. Vanwege de twee nieuwe cao-afspraken is er een compensatie ontvangen vanuit de overheid voor de toegenomen loonkosten. In totaal heeft Scholengroep Veluwezoom een bedrag van bijna € 660k aan extra inkomsten ontvangen.

2. Vereenvoudiging bekostiging € 600.000 positief
Vanuit de begroting 2022 komt naar voren dat er, als gevolg van de vereenvoudiging van de bekostiging, een daling is opgenomen van € 600.000. Vanuit de publicatie van DUO gedateerd op september 2022 komt naar voren dat het negatieve herverdeeleffect voor Scholengroep Veluwezoom uitkomt op € 179.000. Hierbij is een overgangsregime van drie jaar van toepassing. Dit negatieve herverdeeleffect ontstaat doordat de bestuur gemiddelde gewogen leeftijd (GGL) boven het landelijk gemiddelde uitkomt. Dit herverdeeleffect is vanaf 2023 van toepassing. Dit verklaart waardoor de opgenomen daling ad € 600.000 in 2022 niet is geeffectueerd.

3. NPO-middelen € 332.000 positief
Een andere oorzaak voor de afwijking is de omvang van de NPO-subsidie. In 2022 is € 472.345 aan ontvangen en toegerekende NPO-middelen niet uitgegeven. Dit gegeven zorgt voor een vertekening van het resultaat in 2022. De niet ingezette NPO-middelen zijn ondergebracht in een bestemmingsreserve. Scholen kunnen deze middelen inzetten tot en met schooljaar 2024/2025.

4. Bekostiging asielzoekers en vreemdelingen € 152.000 positief
Gedurende het boekjaar is er een maatwerkbekostiging ontvangen voor de opvang van Oekraïense-kinderen. Deze opvang vindt plaats op De Kameleon en LeerRijk. Deze middelen waren niet begroot en worden ingezet voor formatieve projectformatie.

Overige overheidsbijdragen € 51.744 positief
Vanuit de gemeente zijn er meer loonkostensubsidies ontvangen dan hiervoor begroot waren. Daarnaast zijn er in 2022 meer projectsubsidies ontvangen rond specifieke thema's.

Overige baten € 212.913 negatief
In 2022 zijn er minder detacheringsinkomsten vanuit de pool. Dit komt doordat poolers grotendeels worden ingezet binnen de eigen organisatie. Er was in de begroting rekening gehouden met een inkomstenniveau van € 536k, de feitelijke inkomsten komen uit op een niveau van € 294k.

Lasten

Personele lasten € 202.512 negatief
De rubriek personele lasten bestaat uit drie onderdelen; brutolonen en salarissen, overige personele lasten en ontvangen uitkeringen. Deze drie onderdelen samen laten een overschrijding zien ten opzichte van de begroting 2022. De toelichting wordt per onderdeel uitgewerkt.

1. Brutolonen en salarissen € 628.885 negatief
De toelichting rond de ontwikkeling van de brutolonen en salarissen volgt vanuit de toelichting op de derde kwartaalrapportage. Als gevolg van twee nieuwe cao-afspraken in 2022 komen de loonkosten € 881.000 hoger uit. In de begroting 2022 is een bedrag opgenomen voor transitievergoedingen ad € 125.000. In de realisatie zijn hiervoor geen kosten gemaakt. Tevens is in de premie voor het participatiefonds lager uitgekomen. Vanaf augustus 2022 is de premie naar een nihil percentage gemuteerd. De premie komt in de realisatie uit op een niveau van € 112.000, hiervoor was begroot € 307.000. Dit levert uiteindelijk een positieve afwijking op van € 195.000.

2. De overige personele lasten € 273.023 positief
De overige personele lasten komen in totaal uit op een niveau van € 1.178.246, dit geeft een positieve afwijkingen ten opzichte van de begroting van € 273.023. Vanuit de details komt naar voren dat dit ontstaat door twee elementen: in de begroting was budget opgenomen ad € 491.000 voor extra personele inzet. Vanwege de krappe arbeidsmarkt is de realisatie hiervan niet volledig gerealiseerd. Een deel van de middelen is gekoppeld aan extra externe inhuur. Hiervan komt het niveau afgerond € 263.000 boven het begrote niveau uit.

Deze externe inhuur is deels gekoppeld aan extra ziektevervanging, de inzet voor de Taalopvangklas en vervanging van directiefunctie.

3. Uitkeringen € 177.337 positief
De uitkeringen bestaan uit vergoedingen van het Vervangingsfonds en het UWV. Veluwezoom is in 2022 voor het eerst eigenrisicodrager voor ziektevervanging. Daarbij is er gekozen voor een stop-loss variant. De vergoedingen vanuit het UWV hebben betrekking op vervangingen voor zwangerschaps- en ouderschapsverlof.

Afschrijvingen € 88.772 positief
De afschrijvingskosten komen lager uit door vertraagde uitlevering van activa.

Huisvestingslasten € 354.469 negatief
De hoger uitkomende huisvestingslasten zijn een direct gevolg van de extra dotatie ad € 385.256 richting de onderhoudsvoorziening.

Overige instellingslasten € 191.465 negatief
De overige instellingslasten komen hoger uit dan begroot door onder andere extra kosten voor methodemateriaal en kosten voor licenties. Daarnaast zijn er in de realisatie NPO-gerelateerde kosten opgenomen ad € 71.645. Deze waren niet in deze omvang begroot.

2.5. Continuïteitsparagraaf

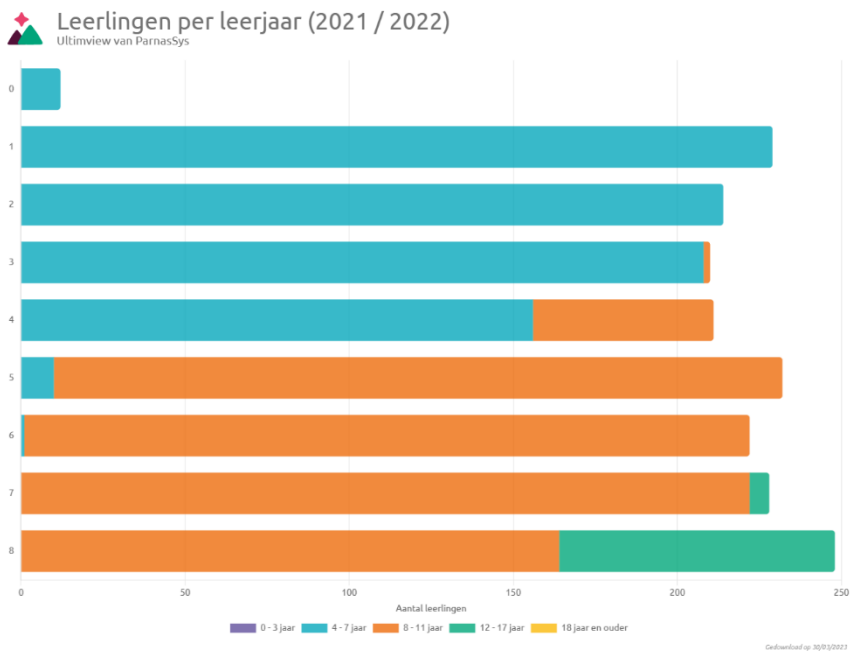
2.5.1. Ontwikkeling leerlingenaantallen en marktaandeel

De ontwikkeling in het aantal leerlingen en het marktaandeel van de scholen in onze omgeving geven zicht op het bestaansrecht en de continuïteit van de organisatie. In deze paragraaf gaan we in op de nieuwste cijfers en blikken we vooruit naar de nabije prognoses.

We vergelijken de leerlingenaantallen op de peildatum 1 oktober die tot en met 2022 bepalend was voor inkomsten van onderwijsinstelling voor primair onderwijs,

Het aantal leerlingen op 1 oktober 2021 was 1728. Het aantal leerlingen op de basisscholen is 1637 en op de speciale basisschool is dat 91. Voor de bekostiging van 2023 geldt de nieuwe grondslag van 1 februari 2022. Daarbij komt het totaal aantal leerlingen uit op 1806.

Op peildatum 1 februari 2022 is de verdeling van leerlingen over de leerjaren als volgt:

De ontwikkeling van de leerlingaantallen op onze scholen per deelregio's ten opzichte van vorig schooljaar:

Velp/Rozendaal
Ten opzichte van vorig jaar is het aantal leerlingen in deze regio gegroeid met 19 leerlingen. Dit betekent een groei van 0,9%. De overige schoolbesturen dalen totaal 6% in deze dorpen.

Rheden/De Steeg
Het aantal leerlingen in Rheden/De Steeg is gestegen met 9 leerlingen. Dit betekent een daling van 3,5%. Overigens dalen de scholen van de andere schoolbesturen in deze regio met 5,5%.

Dieren/Spankeren
In de regio Dieren/Spankeren is het leerlingenaantal op de basisscholen met 13 leerlingen toegenomen. Dit betekent een groei van 2,5%. Deze groei wordt vooral gerealiseerd door de Koningin Emmaschool en de Prinses Margrietschool. De andere schoolbesturen dalen in Dieren met 20 leerlingen ofwel 3,9%.

Marktaandeel
Het totaal aantal leerlingen op de scholen in de gemeente Rheden en Rozendaal was op 1 oktober 2022 3.328. Op de teldatum 1 oktober 2021 kwam het totaal uit op 3.378 leerlingen.
Het marktaandeel van Scholengroep Veluwezoom is op peildatum 1 oktober 2022 gemuteerd naar 51,6%. Ten opzichte van het marktaandeel van 2021 (51,2%) kan gesteld worden dat er sprake is van stabilisatie.

Hieronder een overzicht van de afgelopen jaren:

Peildatum	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022
Aantal leerlingen in Rheden en Rozendaal	3.494	3.420	3.457	3.378	3.328
Aantal leerlingen Scholengroep Veluwezoom	1.655	1.675	1.720	1.728	1.719
Marktaandeel Scholengroep Veluwezoom	47,3%	49,0%	49,8%	51,2%	51,6%

Prognoses scholen

Door de komst van de vereenvoudiging van de bekostiging is er een mutatie van de teldatum. Deze is verschoven van 1 oktober naar de teldatum van 1 februari. De T-1 systematiek is onveranderd gebleven. Doordat het telmoment later in het schooljaar ligt zorgt dit voor een toename van het aantal leerlingen. Dit is echter niet te verwarren met eventueel meer inkomsten. De vereenvoudiging van de bekostiging is een budgettair neutrale ontwikkeling; het bedrag per leerling is afgenomen.

In onderstaande opstelling is de prognose van het aantal leerlingen per school inzichtelijk gemaakt, daarbij is tevens inzichtelijk gemaakt welke telling voor welk kalenderjaar relevant is qua bekostigingsgrondslag.

Bij het samenstellen van de begroting 2023 hebben directeuren deze voorzichtige prognoses voor de komende jaren ontwikkeld. Bij het bestuursformatieplan 2023-2024 worden de prognoses opnieuw gemaakt en vergeleken met gemeentelijke prognoses. De ontwikkeling van het leerlingenaantal wordt nauwgezet gevolgd en gekoppeld aan de formatieve ontwikkeling.

Leerlingaantallen	**1-feb-22**	**1-feb-23**	**1-feb-24**	**1-feb-25**
Daalhuizen	441	424	440	440
Kameleon	138	166	180	180
Dorpsschool Rozendaal	242	223	240	240
Velp/ Rozendaal	**821**	**813**	**860**	**860**
Rheder Enk	238	225	240	240
Lappendeken	116	108	108	108
Rheden/ De Steeg	**354**	**333**	**348**	**348**
Emmaschool	160	158	160	160
Wensvogel	112	105	110	113
LeerRijk	44	53	44	44
De Expeditie	61	76	90	95
Prinses Margrietschool	161	162	163	164
Dieren e.o.	**538**	**554**	**567**	**576**
sbao Sterrenbos	93	89	94	94
Totaal	**1.806**	**1.789**	**1.869**	**1.878**
Absolute mutatie		-17	80	9
Procentuele mutatie		-0,9%	4,5%	0,5%
Bekostigingsjaar	2023	2024	2025	2026

2.5.2. Meerjarenexploitatie

Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
BATEN				
Rijksbijdragen	14.699	13.811	13.987	13.981
Overige overheidsbijdragen	423	403	403	403
Totaal baten	**15.122**	**14.214**	**14.390**	**14.384**
LASTEN				
Personele lasten	12.889	12.056	12.235	12.230
Afschrijvingen	447	438	436	435
Huisvestingslasten	952	870	869	869
Overige instellingslasten	1.234	1.050	1.050	1.050
Totaal lasten	**15.522**	**14.414**	**14.590**	**14.584**
Saldo baten en lasten	**-400**	**-200**	**-200**	**-200**
Saldo financiële baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**
EXPLOITATIESALDO	**-400**	**-200**	**-200**	**-200**

Toelichting op exploitatie ontwikkeling

Algemeen
Vanaf 2021 wordt in vijf jaren € 200.000 negatief begroot in verband met het deels afbouwen van de algemene reserve. In de basis is de meerjarenbegroting sluitend; de uitgaven met betrekking tot versnellingsvragen worden afzonderlijk gemonitord en bij de resultaatbestemming onttrokken aan de bestemmingsreserve versnellingsvragen.

Rijksbaten
Bij het begroten van de rijksmiddelen is gerekend met de subsidiebedragen die momenteel beschikt zijn. Geldende grondslag voor de bekostiging 2023 is het leerlingenaantal van 1 februari 2022.

In de meerjarenbegroting is gerekend met een nullijn op zowel de inkomstenkant als de ontwikkeling van de loonkosten. De insteek hierbij is dat eventuele extra middelen zullen leiden tot een herziening van de cao. De insteek van de PO-Raad is dat nieuwe cao-afspraken binnen de kaders van de aanwezige financiële ruimte moeten uitkomen.

Overige baten
Hieronder vallen de baten van de gemeente, huurinkomsten, detacheringsinkomsten, ouderbijdragen, inkomsten tussenschoolse opvang en diverse kleinere projectsubsidies.

Personele lasten
De personele lasten zijn qua omvang van het aantal fte's begroot op basis van de afspraken die in het bestuursformatieplan 2022/2023 zijn gemaakt.

De aanwezigheid van voldoende flexibele formatieomvang is een relevant aspect. De kostenstructuur van Scholengroep Veluwezoom bestaat voor een groot gedeelte uit loonkosten. 83 procent van de totale kosten is gekoppeld aan directe loonkosten. Het is van belang dat er gewerkt wordt met betrouwbare meerjarenprognoses rond het verwachte aantal leerlingen.

De huidige NPO-middelen worden voor het merendeel ingezet voor meer formatie. De formatieomvang hiervan komt uit op 7,5 fte. De bekostigde NPO-periode stopt per 31 juli 2023. Daarom is het belangrijk dat er tijdig wordt geanticipeerd op formatieve ontwikkelingen in meerjarenperspectief.

Het verwachte aantal fte's laat de komende jaren onderstaand verloop zien. Hierbij is de uitsplitsing gemaakt naar directie, OP, OOP**:**

Ontwikkeling van het aantal fte	*realisatie 2022*	*begroting 2023*	*begroting 2024*	*begroting 2025*	*begroting 2026*
Functiecategorie					
Directeuren	10,0	9,8	10,8	10,8	10,8
OP	106,0	109,5	110,4	110,4	110,4
OOP	18,6	21,0	21,0	21,0	21,0
Totaal aantal fte	***134,6***	***140,3***	***142,2***	***142,2***	***142,2***

(Bron: meerjarenbegroting 2023-2026)

Vervangingspool/ ziektevervanging
De eigen vervangingspool bevat momenteel ongeveer vijf fte leerkracht. Deze medewerkers worden door PON ingezet op vervanging bij de aangesloten besturen. Bij inzet buiten de Scholengroep worden de loonkosten gedeclareerd. We houden rekening met een loonkostenbedrag van € 438.000.

Scholengroep Veluwezoom is vanaf 1 januari 2022 eigenrisicodrager voor ziektevervanging. Er is gekozen voor een verzekeringsvariant, waarbij de eerste 6% van de vervangingen voor rekening komen van Scholengroep Veluwezoom. Bij een verzuimpercentage groter dan 6% is er sprake van dekking vanuit het Vervangingsfonds.

2.5.3. Meerjarenbalans

Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
	€	€	€	€
ACTIVA				
Materiele vaste activa	1.996	1.858	1.682	1.507
Financiele vast activa	-	-	-	-
Vorderingen	200	200	200	200
Liquide middelen	4.291	4.229	4.205	4.180
	6.487	**6.287**	**6.087**	**5.887**
PASSIVA				
Eigen vermogen	4.187	3.987	3.787	3.587
- Algemene reserve	*1.050*	*1.050*	*1.050*	*1.050*
- Bestemmingsreserve publiek	*3.137*	*2.937*	*2.737*	*2.537*
- Bestemmingsreserve privaat	**-**	**-**	**-**	**-**
- Bestemmingsfondsen	-	-	-	-
Voorzieningen	800	800	800	800
Langlopende schulden	-	-	-	-
Kortlopende schulden	1.500	1.500	1.500	1.500
	6.487	**6.287**	**6.087**	**5.887**

Activa
De activawaarde van Scholengroep Veluwezoom laat komende jaren een afname zien. Er is echter bij het opstellen van de meerjarenbegroting gewerkt met een investeringsscope van een jaar. Bij een volgende meerjarenbegroting zal het ontwikkelen van een meerjarig investeringsperspectief aandacht vragen.

Financieringsstructuur
Scholengroep Veluwezoom heeft haar financiële middelen ondergebracht bij de Rabobank, er is geen kredietfaciliteit overgekomen. Gezien de huidige liquiditeit is hiervoor geen noodzaak.

Eigen vermogen
De gepresenteerde omvang van het eigen vermogen is gekoppeld aan het verwachte resultaat voor de jaren 2023 t/m 2026. Voor het boekjaar 2023 is een negatief resultaat begroot van € 400.000. Dit is het gevolg van doorlopende NPO-uitgaven na 1 augustus 2023. De NPO-bekostiging loopt tot 31 juli 2023, waarbij in de begroting van 2023 de activiteiten zijn doorgezet tot ultimo 2023. Voor de jaren 2024 tot en met 2026 is gerekend met een jaarlijks tekort van € 200.000. De tekorten houden verband met een beleidsmatige insteek om het aanwezige eigen vermogen van Scholengroep Veluwezoom af te bouwen.

Voorzieningen
Onder de post voorzieningen zijn personele voorzieningen, als ook een voorziening voor groot onderhoud opgenomen. Bij de waardering van de huidige onderhoudsvoorziening wordt gebruik gemaakt van tijdelijke vrijstelling. Vanaf 2024 dient mogelijk de onderhoudsvoorziening gewaardeerd te worden aan de hand van de geldende wet- en regelgeving omtrent de componentenbenadering. Deze aanpassing in waardering van de onderhoudsvoorziening kan leiden tot herwaardering van de benodigde omvang.

Ontwikkeling van kengetallen

Kengetallen	2023	2024	2025	2026
Liquiditeit (current ratio)	3,0	3,0	2,9	2,9
Rentabiliteit	-2,6%	-1,4%	-1,4%	-1,4%
Weerstandsvermogen	28%	28%	26%	25%
Solvabiliteit incl vz	77%	76%	75%	75%
Signaleringswaarde inspectie	2.383.568	2.338.185	2.347.014	2.346.693

Toelichting op ontwikkeling kengetallen

De kengetallen laten het financiële beeld op enig moment zien. Het betreft hierdoor een statische indicator van de financiële positie. Vanuit de inspectie wordt ook aangegeven dat het toekomstig perspectief een belangrijke graadmeter is. Er wordt vanuit het meerjarenperspectief gelet op de aanwezigheid van potentiële ontwikkelingen die een mogelijke invloed kunnen hebben op de financiële positie van Scholengroep Veluwezoom.

Liquiditeit
Bij de beoordeling van de financiële positie van onderwijsinstellingen hanteert de Inspectie van het Onderwijs een ondergrens van 1,0. Gezien de verwachte waarde van de current ratio is er sprake van voldoende liquiditeit om aan de verplichtingen op korte termijn te kunnen voldoen.

Rentabiliteit
De negatieve rentabiliteit is een direct gevolg van de negatieve exploitatieresultaten. De insteek om een begroting met een negatieve exploitatie te presenteren is het gevolg van beleidsmatige keuzes die gemaakt zijn om het eigen vermogen af te bouwen.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen komt naar verwachting uit op 25% in 2026. Dit betekent dat Scholengroep Veluwezoom naar de maatstaven van het ministerie een financiële positie heeft die voldoende is om eventuele tegenvallers op te vangen. Uit in het verleden door het ministerie gestelde signaleringsgrenzen blijkt dat een gebruikelijk weerstandsvermogen tussen de 10% en 40% ligt.

Solvabiliteit
De verwachte solvabiliteit neemt de komende jaren licht af, als gevolg van de negatieve resultaten die begroot zijn. De gepresenteerde solvabiliteit ligt boven de ondergrens van 30%.

Signaleringswaarde inspectie
Met ingang van het verslagjaar 2020 hanteert de inspectie voor het eerst de ‘signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen’. Voor Scholengroep Veluwezoom is de signaleringswaarde circa € 2.4 miljoen. Intern is er aandacht voor de aanwezige omvang van het eigen vermogen, waarbij er momenteel versnellingsvragen zijn ingezet om een afbouw van het vermogen te realiseren. Aan de andere kant zal de aanpassing rond de waardering van de onderhoudsvoorziening mogelijk zorgen voor een correctie op het eigen vermogen. Hierover zal gedurende 2023 meer duidelijkheid ontstaan.

Kindcentrum LeerRijk

Dit schooljaar 2022-2023 staat in het teken van een fusie met de Wensvogel. We willen voor onze leerlingen een fijn laatste jaar op LeerRijk creëren. Een jaar waarin we nog samen zijn als kleine school. We hopen dat de meeste van onze leerlingen meegaan naar de school waarmee we gaan fuseren.
Als team zijn we druk bezig met de ontwikkeling van ons nieuwe schoolconcept. Een school met uitdagende, dynamische rijke schooldagen. Waar de leerling nog meer beseft dat hij ertoe doet. En waar we de wereld in de school halen. Kinderen die nu een minder rijke thuisomgeving hebben laten proeven aan de wereld om hen heen en dat ze nieuwsgierig worden naar de toekomst. En beseffen dat ze net zoveel kansen hebben als een ander, die wel uit een rijkere thuisomgeving komt. Dat verdienen de leerlingen van onze school.

De les reflecteren in tweetallen d.m.v. de 'reflectiehapper'.

ODS Daalhuizen

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. ODS Daalhuizen is bezig met het ontwikkelen om deze vrijheid voor leerlingen uit te breiden. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

Prinses Margrietschool – Spankeren

In 2022 hebben we de focus gelegd op het versterken van de basisvaardigheden van kinderen en de doorgaande lijn in instructievaardigheden van leerkrachten. Het cyclisch werken aan hoge leerling-doelen is voor rekenen en spelling vormgegeven in blokken. Wij hebben binnen ons daltononderwijs een mooie verdiepingsslag gemaakt bij de kernwaarde samenwerken. Het samenwerken zie je bij alle geledingen van school terug.

2.5.4. Overzicht personele bezetting 2022

De gemiddelde formatieomvang komt in 2022 uit op 135 fte. Deze omvang is opgebouwd uit verschillende functies: 106 fte leerkracht, bijna 14 fte voor onderwijsondersteuners, 10 fte directie en 5 fte voor het bestuursbureau. Ten opzichte van 2021 is er een groei te zien van 5 fte. Dit houdt voornamelijk verband met de extra NPO-formatie.

Het beleid van Scholengroep Veluwezoom om medewerkers te boeien en te binden komt terug in de huidige samenwerking binnen de onderwijsteams en de aandacht en mogelijkheden voor opleiding en ontwikkeling van medewerkers. De opleiding van medewerkers betreft ook onze eigen kweekvijver waarin bijvoorbeeld onderwijsassistenten worden opgeleid tot leerkracht.

2022 in FTE	Jan.	Febr.	Maart.	April.	Mei.	Juni.	Juli.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Gem.
Directie	10,45	10,45	10,45	10,45	9,60	9,60	9,60	10,70	9,80	9,80	9,80	9,80	10,04
OP	103,99	103,51	104,61	104,83	105,81	106,16	106,21	108,05	106,87	107,33	108,95	108,00	106,19
OOP	13,23	13,52	13,75	13,79	13,18	13,87	13,70	12,79	13,42	13,89	14,34	15,72	13,77
Best.	4,60	4,60	4,60	4,73	4,73	4,73	4,73	5,33	5,23	4,73	4,73	4,73	4,79
Totaal	132,27	132,08	133,41	133,80	133,32	134,36	134,24	136,87	135,32	135,75	137,82	138,25	134,79

(Bron: HR2Day)

2.5.5. Risicobeheersingssysteem

Scholengroep Veluwezoom heeft een professioneel systeem van planning en control dat continu in ontwikkeling is. Er wordt gewerkt met een cyclus van kwartaalrapportages waarin integrale verslaglegging plaatsvindt. In de kwartaalrapportages monitort de Scholengroep Veluwezoom de financiën zoals uitputting personele formatie, leeropbrengsten, leerlingenaantallen, groepsgrootte, en de belangrijkste HRM-kengetallen zoals verzuimcijfers, mobiliteit en investeringen in opleiding en ontwikkeling.

In de kwartaalrapportages is het proces van de ontwikkeling en de verdieping van de zelfevaluaties beschreven. Ook wordt in de kwartaalrapportages kort verslag gedaan van de bevindingen van de interne controle die periodiek wordt uitgevoerd.

De leerontwikkelingen worden vastgelegd in ParnasSys. Door de bestuurlijke module en Ultimview kan deze informatie real-time worden ontsloten.

Enkele jaren wordt er nu gebruik gemaakt van Cogix, een systeem om de begroting op te stellen. Het voordeel van dit systeem is dat het centraal wordt beheerd en de kans op fouten aanzienlijk kleiner is dan het gebruik van maatwerk-spreadsheets.

Eind 2022 heeft de accountant een interimcontrole uitgevoerd, hierbij is de aanwezige planning & control getoetst. Vanuit deze controle komen geen grote leemtes naar voren.

2.5.5.1. Belangrijkste risico's en onzekerheden

Algemeen

Net als alle scholen voor primair onderwijs in Nederland staan ook bij de Scholengroep Veluwezoom de 21-eeuwse vaardigheden op de agenda. Gelet op het feit dat de afgelopen jaren een aantal scholen kleiner is geworden, is het van belang de innovatiekracht binnen de Scholengroep te beschermen. We werken daartoe samen in onderwijsteams. Dit betekent meer samenwerking, meer werken vanuit talenten, een meer open en professionele houding van leerkrachten, meer expertise beschikbaar stellen voor leerlingen en teams en dus meer ontwikkelkracht. In het jaar 2016 is deze structuur geëffectueerd. In 2018 is het Onderwijsteam sbao Het Sterrenbos en De Kameleon ingericht. In 2019 is het Onderwijsteam Daalhuizen/Prinses Margrietschool en De Expeditie gesplitst.

Met het vormen van onderwijsteams en het werken met kenniskringen maakt dat het voor de organisatie eenvoudiger is het hoofd te kunnen bieden aan allerlei veranderingen.

We zijn een Lerende Organisatie waarbij innovatiekracht hand in hand gaat met HR-beleid. Onderwijs is een arbeidsintensieve organisatie waarbij de leerkrachten het verschil maken. Door co-creatie, focus op meer tijd creëren voor leerkrachten, blijven investeren in opleiding en ontwikkeling, werken we samen aan een organisatie die nieuwe ontwikkelingen omarmt en deze integreert in ons onderwijs. Om toekomstgericht te zijn en de leerlingen dat mee te geven wat zij nodig hebben, blijft deze ontwikkeling in onze focus. In de meerjarenbegroting reserveren we hiervoor financiële ruimte. Het management vervult een spilfunctie in deze ontwikkeling.

In 2019 is de ontwikkeling van inspirerende, toekomstbestendige Koersplan en ambitieplannen afgerond. De samenhang tussen beleid van de stichting en die van de scholen is geborgd omdat we samen optrekken.
Naast deze kracht zien we ook risico's die we verder hebben vertaald in bedragen.

IHP
Het beleidsmatige deel van de Integrale Huisvestingsplan (IHP) is begin 2022 afgerond. Het uitvoeringsplan moet nog tot stand komen. In 2022 is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP), met de uitgangspunten van het IHP, vernieuwd. Er wordt bij de voorziening groot onderhoud gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c. Begin 2023 is duidelijk geworden dat de onderhoudsvoorziening op basis van de componentenmethode gewaardeerd dient te worden. De overgangsregeling loopt tot ultimo 2023. In 2023 zal de onderhoudsvoorziening worden berekend op basis van de componentenmethode. Verwacht wordt dat dit een effect zal hebben op de benodigde omvang van de onderhoudsvoorziening.

Bekostiging
Vereenvoudiging van de bekostiging
We hebben deze jaren meer tijdelijke middelen en dus meer medewerkers. Aangezien deze formatie is gekoppeld aan tijdelijke middelen is het belangrijk dat er voldoende flexibiliteit in de formatieopbouw aanwezig blijft. Door zorgvuldig plannen, indalen in de formatie en het inzetten van de vervangingspool streven we ernaar, dat de risico's die hiermee gepaard gaan beperkt zullen zijn.

Door de vereenvoudiging van de bekostiging ontvangen besturen geen compensatie meer voor oudere personeelsleden (voorheen de GGL-compensatie). Door het wegvallen van deze compensatie kan een negatieve herverdeling ontstaan. Voor Scholengroep Veluwezoom komt het herverdeeleffect uit op € 179.000 negatief.

Onvoorzienbare en onbeheersbare fluctuatie in leerlingaantallen.
Het gaat hierbij om een plotselinge, onvoorzienbare en onbeheersbare leerlingenfluctuatie, dat zowel een daling of juist een stijging van leerlingaantallen kan zijn.

De leerlingendaling leidt tot een lagere Rijksbekostiging, waarbij een situatie van gedwongen formatiebeperking ontstaat en een lagere dekking voor bestaande materiële lasten. Omdat aanpassingen in de kosten tijd vergen zal een situatie van kostenremanentie optreden: de baten dalen in een harder tempo dan de lasten en er is tijd nodig om baten en lasten weer in evenwicht te brengen.

Bij een plotselinge leerlingenstijging ontstaat daarentegen een tijdelijk financieringsprobleem, omdat pas een jaar later (personele lumpsum) geld wordt ontvangen voor het gestegen leerlingenaantal, terwijl wel al een schooljaar lessen moeten worden verzorgd voor het gestegen leerlingenaantal (voorfinanciering).

Instabiliteit van bekostiging
Uit het onderzoek van de commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen (2009) wordt voor de omvang van het risico op instabiliteit in bekostiging een indicatie gegeven van 2% van de jaarlijkse baten. Voor Scholengroep Veluwezoom betekent dit, uitgaande van de jaarrekening 2022, een bedrag van ca. € 304.772 per jaar.

Onvolledige indexatie van bekostiging
De belangrijkste oorzaken voor benodigd vermogensbeslag als gevolg van onvolledigheid van indexatie van bekostiging zijn:

1) Bekostiging groeit niet of onvoldoende mee met ontwikkeling van werkgeverskosten en cao-afspraken;
2) Lasten die voortvloeien uit nieuwe regelgeving (arbo/milieu) worden niet gecompenseerd.

PassendWijs
De inkomsten vanuit PassendWijs staan in 2022 verder onder druk. De scholen voor primair onderwijs zijn de afgelopen jaren inclusiever geworden. Dat vertaalt zich nog niet in de instroom bij het speciaal onderwijs of het verminderen van de hoge categoriebekostiging aldaar.

Personeel
Op de arbeidsmarkt wordt in onze regio ook de krapte merkbaar. We gaan eerder over tot het aangaan van een vast dienstverband met leerkrachten. Omdat het lastiger wordt bijtijds vervanging te organiseren voor afwezige leerkrachten zijn we aangesloten bij het Personeelspunt Oost Nederland (PON). Ook hebben we onze eigen vervangingspool met een formatieruimte van 6,7 fte waarvan eind 2022 4,3 fte bemenst wordt. De ruimte in de vervangingspool biedt Scholengroep Veluwezoom eventueel flexibiliteit waar het gaat om boventalligheid in de scholen. Toch blijft het streven de pool volledig te bezetten.

Participatiefonds
Vanaf 1 augustus 2022 kent het Participatiefonds een modernisatie. Dit houdt in dat schoolbesturen 50% van de uitkeringslasten betalen in geval van ontslag. Voldoet het ontslag aan een van de beëindigingsgronden in het reglement en voldoet het schoolbestuur aan de inspanningsverplichting om het ontslag te voorkomen? Dan kan de werkgever een verzoek indienen om de eigen bijdrage te verlagen tot 10%. In alle gevallen is derhalve een bijdrage vanuit het schoolbestuur van toepassing.

Aanwezigheid tijdelijke middelen
Met de huidige aanwezigheid van tijdelijke subsidies zijn er meer medewerkers in dienst genomen. Hierdoor neemt de kans op een eventuele verplichting aanzienlijk toe. Scholengroep Veluwezoom doet er dus alles aan om dit risico zoveel mogelijk te mitigeren. Zo worden medewerkers bij het stopzetten van een tijdelijke functie begeleid naar een passende functie (zoals vervangingspool). Verder is er een gedeelte van de NPO-middelen centraal gealloceerd, welke in beginsel bestemd zijn voor het opvangen van eventuele uitkeringsrisico’s.

Gemiddelde leeftijd
Momenteel is ruim 11% van onze medewerkers ouder dan 60 jaar. Op basis van de leeftijdscohorten wordt de verwachte pensionering in kaart gebracht. Dit betekent dat we in de strategische personeelsplanning jaarlijks de uitstroom van medewerkers en het actuele leerlingenaantal in relatie tot de gewenste instroom beoordelen. Door de verruiming van het functiehuis is meer variatie in taken en verantwoordelijkheden ontstaan. Daarmee zijn de mogelijkheden voor promotie en demotie vergroot hetgeen ook ten goede komt aan de flexibiliteit van de organisatie.

Eigenrisicodrager
Op 1 januari 2022 is Stichting Veluwezoom eigenrisicodrager geworden voor de ziektevervanging van medewerkers. Dit betekent dat wij de eerste 6% van de vervanging van het verzuim zelf betalen. Voor verzuim hoger dan 6% zijn wij verzekerd bij het Vervangingsfonds met een stop-loss polis.
We hebben nog steeds met covid te maken, dat zien we in de stijging van onze verzuim- en afwezigheidscijfers. Dit is, in combinatie met het Eigen Risico Dragerschap en onvoldoende vervangers, een risico met een financieel en formatief aspect.

Financiële doorvertaling

Wanneer we bovenstaande risico's vertalen naar het benodigde eigen vermogen, ontstaat het volgende beeld:

Onderwerp	Risico	Kans	Impact	Bedrag	Kans	Risico
Bekostiging	Onvoorzienbare en onbeheersbare fluctuatie in leerlingaantallen	Verwacht wordt dat het risico op het plotselinge leerlingfluctuatie zich eens 2 jaar kan voordoen.	2% van de rijksbaten	292.000	50%	146.000
Bekostiging	Instabiliteit van bekostiging	Verwacht wordt dat dit risico, gezien het (recente) verleden en de toekomstige ontwikkelingen, eenmaal in de 2 tot 5 jaar voorkomt.	2% van de rijksbaten	292.000	25%	73.000
Bekostiging	Onvolledige indexatie van bekostiging	In het (recente) verleden zijn meerdere voorvallen geweest van schade als gevolg van dit risico. Verwacht wordt dat dit risico zich eenmaal per 2 jaar voordoet.	2% van de rijksbaten	292.000	50%	146.000
Bekostiging	PassendWijs	De inkomsten vanuit PassendWijs staan in toenemende mate onder druk. Voor besturen is het lastig om op een beleidsrijke wijze in te spelen op recente ontwikkelingen. Afgelopen jaar is er een teruggang van inkomsten ter omvang van € 100.000.	Inkomsten SWV	246.486	50%	123.243
Personeel	Financiële gevolgen van beëindiging arbeidsrelatie	Gezien de aanwezigheid van tijdelijke formatie en de vereenvoudiging van het Participatiefonds neemt het risico toe dat eventuele uitkeringskosten voor rekening van het bestuur komen. De kans wordt ingeschat op 75%. Concreet betekent dit dat risico zich zo goed als elk jaar kan openbaren.	5 fte x € 85.000 x 70% x 50%	148.750	75%	111.563
Personeel	Eigenrisicodrager	Meerkosten ziektevervanging vanwege ERD, hoog ziekteverzuim en meer externe inhuur.	2% van personeelskosten	221.400	75%	166.050
Personeel	Krapte op arbeidsmarkt	Arbeidsmarkt schaarste, hoger dan begrote lasten door het moeilijk kunnen ver-vullen van vacatureruimte.	2 fte externe inhuur op jaarbasis	200.000	75%	150.000
Algemeen	Uitvoeringsrisico in de bedrijfsvoering (vaste voet)	De commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen heeft in haar onderzoek (2009) aangegeven dat een percentage van 2 à 3 % reëel is voor restrisico's.	€ 221K – € 332K (bron: jaarrekening 2022)	300.000	100%	300.000
						1.215.856

Op basis van de financiële doorvertaling komt een minimale omvang van het gewenste buffervermogen naar voren van € 1.215.856. In 2023 zal de Scholengroep in verband hiermee een hernieuwde risicoanalyse laten opstellen.

2.5.6. Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Scholengroep Veluwezoom van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor Scholengroep Veluwezoom is € 154.000. Dit geldt naar rato voor de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

De beloningen van de bestuurder en van de toezichthoudende functionarissen van de Scholengroep Veluwezoom blijven onder de grens van het WNT-maximum.
Een gedetailleerde WNT-verantwoording is opgenomen in het financiële deel van dit jaarverslag, onder hoofdstuk 9.

2.5.7. Treasuryverslag 2022

Onderstaand wordt een beknopt overzicht gegeven van het treasurybeleid en resultaten van de Scholengroep Veluwezoom.

Beleid en uitvoering ten aanzien van beleggen en belenen

De Stichting Scholengroep Veluwezoom heeft op 1 maart 2011 het treasurybeleid vastgesteld aan de hand van een treasurystatuut. In 2018 is het treasurystatuut aangepast (opvolging treasurycommissie lid Raad van Toezicht en vastgesteld (31 januari 2018). Dit geldt als vigerend beleid. Vervolgens is het treasurystatuut in 2022 aangepast (aanpassing frequentie bijeenkomsten) en vastgesteld (1 april 2022).

Scholengroep Veluwezoom heeft een Treasurycommissie ingesteld bestaande uit:

Mevrouw Hannelore Bruggeman: Voorzitter College van Bestuur
Mevrouw Imke Wilms: lid Raad van Toezicht
De heer Dick van Tulden: financieel adviseur

Het treasurydoel omvat het nastreven van constante kasstromen met, gelet op de buy en hold strategie, een zo hoog mogelijk rendement binnen de kaders van de regeling beleggen en belenen. De strategie voor tijdelijk overtollige liquide middelen van Scholengroep Veluwezoom omvat een viertal componenten:

1. optimalisatie kasstromen met een "overloop" van tijdelijke liquide overschotten van rekening-courant naar bijv. renterekening of deposito;
2. inzetten van geldmarktinstrumenten en/of;
3. kapitaalmarktinstrumenten;
4. voor-investeren van maatregelen waardoor onderhoud en energiekosten op schoolniveau in de toekomst worden voorkomen. De school die hiervan profiteert betaalt deze voorinvestering in een aantal jaren terug aan de stichting.

Het treasurybeleid van de Scholengroep Veluwezoom vindt plaats binnen de kaders van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 (gepubliceerd d.d. 16 september 2009).

Scholengroep Veluwezoom conformeert zich daarnaast aan de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido, 14 december 2000), zoals deze geldt voor gemeentes. Aangezien de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 strenger is dan de Wet Fido, wordt hier automatisch aan voldaan.

Beleggingsportefeuille 2022

In 2021 bezat de Stichting geen obligaties meer. Voor de Scholengroep Veluwezoom zijn de aangepaste ratingeisen voor obligaties en garantiestructuren het meest relevant. Deze houden in dat alleen belegd kan worden in obligaties en garantiestructuren van een uitgevende instelling met een rating van tenminste A- bij minimaal twee van de drie ratingbureaus (Moody's/S&P/Fitch). Die eis geldt ook voor Staatsleningen.
Concreet betekent dit, dat de Scholengroep Veluwezoom in obligaties kan beleggen met een ratingeis van A-. Tot 1 juli 2016 gold een ratingeis van AA-.
Tevens is de eis dat het een instelling uit een EU-land of uit de EEA moet zijn (Noorwegen, IJsland en Liechtenstein 15 juni 2016). Ook voor Staatsleningen geldt nu de ratingeis van A-. De beleggingen voldoen aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.
Echter de obligaties die voldoen aan bovenstaande criteria bieden een negatief rendement gelet op de aankoopwaarde en rente.

Actueel Treasurybeleid

De Stichting heeft in 2022 voornamelijk gebruik gemaakt van component 4 omdat de rendementen op de geld- en kapitaalmarkt zeer laag waren.
De stichting Scholengroep Veluwezoom heeft vanaf 2017 bij gebrek aan financieel rendement op de bestaande instrumenten (spaarrekeningen en obligaties) besloten om alternatieve investeringen met rendement in het vooruitzicht, aan te wenden.
In 2022 zijn investeringen gedaan met een:
Onderwijskundig rendement (door de investering verbetert de kwaliteit van het onderwijsaanbod).
Financieel rendement bij verduurzaming van gebouwen (de investering leidt tot lagere exploitatielasten).
Deze aanpak wordt verder gehanteerd. De gemeente Rheden heeft het duurzaam integraal huisvestingsplan (IHP) in het voorjaar 2022 vastgesteld. Op basis van dit IHP is in overleg met de schoolbesturen een uitvoeringsprogramma opgesteld. In dit programma worden telkens voor 4 jaar scholen aangewezen die in aanmerking komen voor renovatie of nieuwbouw. Hierin wordt ook gekeken naar de mogelijkheid om gezamenlijk renovatie van schoolgebouwen mogelijk te maken. Bij deze renovatieplannen kan mede geïnvesteerd worden in verduurzaming vanuit het huidige treasurybeleid.

Treasurycommissie

De treasurycommissie handelt conform het vastgestelde treasurystatuut. Per bijeenkomst wordt een overzichtsrapportage met conclusies en aanbevelingen gericht op het treasurybeleid besproken. Bij een van de treasurycommissie-vergaderingen wordt het jaarlijks overleg met de bank gevoerd. Met betrekking tot 2022 heeft de treasurycommissie 1 keer overleg gevoerd over de stand van zaken. Besproken zijn de renteontwikkelingen m.b.t. de traditionele treasury aanpak. Binnen de treasurycommissie is de inzet van treasurymiddelen als investering om structureel rendement in onderwijs, exploitatie of onderhoud te behalen, besproken. De monitoring van deze inzet wordt in de reguliere managementrapportages uitgevoerd.

Renteontwikkelingen

De rentes op de spaarrekeningen zijn in 2022 waarbij de banken negatieve rente berekenen vanaf bepaalde saldi.
De negatieve rente van de Rabobank en ABN Amrobank zijn in de loop van 2022 bijgesteld naar een nul rentetarief. Voor de Stichting Veluwezoom betekent dit dat naast de bankkosten er geen negatief rendement ontstaat door negatieve rente. De verwachting is een verdere stijging van de rente op de spaartegoeden

In het onderstaande schema vormen de saldi op de Vermogenspaarrekening en beide ABN AMRO rekeningen het totale spaartegoed.

Overzicht stand liquide middelen en beleggingen

Soort rekening	Rekeningnummer	Saldo per 31 december 2022	Creditrente/Debetrente
Rekening Courant Rabobank	Diverse rekeningen	€ 3.101.122	
Vermogenspaarrekening Rabobank	1340233010	€ 996.532	Tot € 100.000 0,01% Vanaf 100.000 0,0%
Bestuur rekening ABN AMRO	457413689	€ 493.325	0,0%
Vermogens spaarrekening ABN AMRO	435557297	€ 489.274	0,0%
	Totaal	€ 5.080.253	

3. Wat staat voor 2023 op onze agenda

In deze paragraaf op hoofdlijnen de zaken waar we gezamenlijk aan werken. De scholen werken systematisch aan de eigen ontwikkeling met behulp van de schoolplannen. Een impressie van hun speerpunten is dwars door dit document opgenomen. Voor een volledig beeld, zie de website.

3.1. De werkagenda op de verschillende domeinen in 2023

Hieronder de Jaaragenda van de Scholengroep Veluwezoom zoals we deze hebben ontwikkeld voor medewerkers, ouders en stakeholders. Voor de volledige begrotingstekst verwijzen we naar de website www.scholengroepveluwezoom.nl.

4. Rapportage toezichthoudend orgaan

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt, zoals in de statuten bepaald is, toezicht op het beleid van het college van bestuur (CvB), op de gang van zaken binnen de stichting en de onder de stichting ressorterende scholen en diensten. De raad treedt op als werkgever van het college van bestuur en kan het college van bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren.

Samenstelling Raad van Toezicht

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfunctie
B.T.M. van Waesberghe, voorzitter	n.v.t.	Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Voorschools en Primair Onderwijs De Linge *(bezoldigd)* *Voorzitter VvE Kreek en Duin, per 1-9-2022 (onbezoldigd)*
P.J. Spijkerboer, lid	Manager Marnix Innovatie Centrum, Marnix Academie te Utrecht	n.v.t.
H.G.S. Schoonakker, lid	n.v.t.	Lid van de Raad van Toezicht van Stichting Jenaplan Antonius Abt *(onbezoldigd)* Lid van de adviescommissie Sociale Begeleiding van Medisch Centrum Spectrum Twentse Ziekenhuizen *(onbezoldigd)*
R.D.T. Bierlaagh, lid	Ondernemer	Bestuurslid BNI De Oorsprong te Oosterbeek
I.R.J. Wilms, lid	Concern controller Quadraam	n.v.t.

De Raad van Toezicht (RvT) is het toezichthoudend orgaan van de Scholengroep. De taken en verantwoordelijkheden staan beschreven in de statuten van de stichting. In deze paragraaf de rapportage van de RvT ten aanzien van het jaar 2022.

Evaluatie RvT
Elk jaar evalueert de RvT zijn eigen functioneren. Dit heeft in 2022 in oktober plaatsgevonden. De RVT heeft aan de hand van het bestaande Koersplan en de resultaten daarvan gereflecteerd op de wijze waarop zij de rol heeft ingevuld.
In september 2021 heeft de extern begeleide evaluatie plaatsgevonden. Deze was begeleid door Jos van Elderen van B&T. Uiterlijk in 2024 zal weer een extern begeleide evaluatie gehouden worden.
In 2022 hebben diverse leden van de RvT opleidingen gevolgd bij de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijs en Kinderopvang.
In 2022 gaat het om:

- Samenwerkingsvraagstukken: een uitdaging voor ’t Toezicht
- Toezien op strategievorming
- VTOI Kwaliteitscongres

Bijeenkomsten RvT
De RvT heeft in 2022 zeven keer regulier en twee keer extra in verband met de samenwerking met PCBO, vergaderd. Daarnaast is er geregeld contact geweest tussen bestuurder en voorzitter i.v.m. coronacrisis. Voor elke vergadering van de Raad van Toezicht worden leden rondgeleid in de school waar de vergadering gehouden wordt. De schoolleider gaat zo in gesprek met de leden van de RvT en vertelt over de dagelijkse praktijk op haar/zijn locatie. Inmiddels is deze rondleiding omgebogen naar een gesprek tussen leden van de RvT met schoolleider en minimaal 1 medewerker van het team. Hierdoor ontstaat een aanvullend instrument om goed feeling te hebben met de organisatie.

De RvT was ook aanwezig op de Scholengroepmiddag- en avond in juni 2022.

Staand beleid is dat leden van de RvT tweemaal aanwezig zijn bij een vergadering van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. Deze hebben in 2022 plaatsgevonden op 13 juli en 7 december. Op een van deze vergaderingen zijn de leden van de RvT toehoorders, en op de andere vergadering gaan zij in gesprek met de leden van de GMR. Telkens is in de RvT-vergadering, na deze aanwezigheid in de GMR, de ervaringen met de gehele RvT gedeeld en besproken.

Een keer per jaar heeft de Scholengroep Veluwezoom een gesprek met vertegenwoordigers van de politieke partijen in de gemeenten Rheden en Rozendaal. Bij deze bijeenkomst zijn naast bestuurder en enkele schoolleiders ook leden van de RvT aanwezig.

Met ingang van 1 januari 2023 treden twee leden van de RvT af. Samen met een selectiebureau hebben de RvT en 2 ouders uit de GMR twee nieuwe leden aangetrokken en aan de gemeenteraden voorgedragen voor benoeming. Zodra zij de voordrachten hebben afgerond hebben de nieuwe leden zitting in de raad. Met ingang van 1 januari 2023 is Rex Bierlaagh de nieuwe voorzitter geworden.

In 2022 is het contract met de huidige accountant weer met een jaar verlengd, conform de aanbestedingsafspraken.

Agenda RvT in 2022
In deze paragraaf de belangrijkste onderwerpen op de agenda van de RvT in 2022.
De RvT heeft toegezien op de doelmatige besteding van het overheidsgeld dat de organisatie ontving en heeft geconstateerd dat de rijksmiddelen doelmatig worden/zijn besteed. Waaronder ook de NPO gelden.
In 2022 is de jaarrekening 2021 en de begroting 2023 met meerjarenperspectief goedgekeurd. In de begroting 2023 en de jaren daarna wordt gewerkt met een negatief resultaat: in een vijftal jaren bouwt de Scholengroep het surplus aan eigen vermogen af. Dit gebeurt door het honoreren van versnellingsvragen. Versnellingsvragen zijn incidentele investeringen met een structureel effect.
De uitgangspunten en hoofdlijnen van de begroting 2023 zijn net voor de aanbieding van de begroting in de RvT besproken. Onderdelen daarvan waren: hoofdlijnen van de doelen, het allocatiemodel, het tempo van investeringen en de effecten op de kengetallen. Ook is het aangepaste format van de schoolbegrotingen aan de orde geweest.

De RvT heeft zich gebogen over de samenhang van beleid en kwaliteit binnen de Scholengroep Veluwezoom en de nieuwe ontwikkelingen waaraan gewerkt wordt. Een van deze thema’s is de verdieping van de zelfevaluaties van de scholen: overstappen naar Leerling in Beeld, de doelen op de referentieniveaus, de effecten van Covid en de verdieping op de ontwikkeling aan de hand van de eigen ambities in de scholen. In 2022 is de zelfevaluatie verder ontwikkeld: deze sluit beter aan bij de output vanuit het leerlingen-volgsysteem en stimuleert de betrokkenheid van leerkrachten bij de evaluaties. De samenvatting van de zelfevaluaties die door een externe deskundige is gemaakt en de effecten van covid op de resultaten zijn ook aan de orde geweest in de RvT-vergaderingen.

Daarnaast heeft de RvT kennisgenomen van de kwartaalrapportages. De kwartaalrapportages zijn aan de hand van het toetsingskader ontwikkeld. Naast financiële cijfers zijn ook HRM-kengetallen, organisatieontwikkelingen en leeropbrengsten opgenomen.

In 2020 is de Scholengroep Veluwezoom een onderzoek gestart naar de mogelijke samenwerking met PCBO Rheden. Deze samenwerking en de voortgang van het onderzoek is in 2021 en 2022 vrijwel in elke vergadering aan de orde geweest. In juni 2022 is besloten niet over te gaan tot een verregaande samenwerking in de vorm van een fusie. Er is gekozen om op inhoudelijke projecten zoals het partnerschap met de Pabo en in Passend Onderwijs de samenwerking te zoeken.

In juni 2022 heeft een ontwikkelgesprek met de bestuurder plaatsgevonden aan de hand van een evaluatie door de bestuurder. Het beoordelingsgesprek heeft plaatsgevonden in november. Bij dit gesprek is de inpassing in de nieuwe CAO voor bestuurders besproken. Vooraf is geconstateerd dat het aantal complexiteitspunten in 2022 ongewijzigd is,

Andere grote onderwerpen die aan de orde zijn geweest:

- Concept-bestuursjaarverslag
- Ontwikkeling nieuwe koers, terugblik op de leeropbrengsten, analyse van de omgeving van het onderwijs en de input van onze leerlingen.
- Indexatie Raadsvergoeding voor 2023
- WNT-complexiteitspunten
- Het aangaan van een aspirant partnerschap met Pabo HAN en 6 andere schoolbesturen in de omgeving
- Treasurystatuut, aangepast
- Formatieplan en versnellingsvraag irt bijdrage Passend Onderwijs
- Onderzoek scholenfusie in Dieren

SCHOLENGROEP VELUWEZOOM
TE DIEREN

Rapport inzake jaarstukken 2022

INHOUDSOPGAVE

		Pagina
1	Kengetallen	45

JAARREKENING

1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	47
2	Balans per 31 december 2022, vergelijkende cijfers per 31 december 2021	51
3	Staat van Baten en Lasten 2022, vergelijkende cijfers 2021	53
4	Kasstroomoverzicht 2022	54
5	Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	55
6	Verantwoording Subsidies	60
7	Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	61
8	Overzicht verbonden partijen	64
9	Wet Normering Topinkomens	65
10	Niet in de balans opgenomen verplichtingen	67
11	Ondertekening	68
12	(Voorstel) Bestemming van het resultaat	69
13	Gebeurtenissen na balansdatum	70

OVERIGE GEGEVENS

14	Controleverklaring	72

1 KENGETALLEN

Met betrekking tot de rentabiliteit,kapitalisatiefactor, liquiditeit, huisvestingsratio, weerstandsvermogen en solvabiliteit vermelden wij onderstaand de kengetallen:

	2022	2021		
Rentabiliteit	0,93	2,25	Bovengrens van 5%	Bovengrens van 5%
Kapitalisatiefactor	43,09	44,18	Tussen 35 - 60%	Bovengrens 35 - 60%
Liquiditeit	3,14	2,98	Tussen 0,5 en 1,5	Laatste 3 jaar negatief
Huisvestingsratio	0,08	0,07	> 0.1	> 0.1
Weerstandsvermogen	0,28	0,31	< 0,05	< 0,05
Solvabiliteit	76,16	76,06	Ondergrens van 30%	Kleiner dan 30%

1.1 Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft het rendement aan dat de onderneming in het boekjaar heeft behaald.

	2022	2021
Rentabiliteit *Resultaat / (Opbrengsten + Rentebaten)*	0,93	2,25

1.2 Kapitalisatiefactor

Kapitalisatiefactor *(Balanstotaal-gebouwen/terreinen) / Baten*	43,09	44,18

1.3 Liquiditeit

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de onderneming in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname.

Liquiditeit *Vlottende activa/kortlopende schulden*	3,14	2,98

1.4 Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft de verhouding weer van de huisvestingslasten ten opzichte van de totale instellingslasten van de organisatie.

Huisvestingsratio *(Huisvestingskosten+Afschrijving Gebouwen terreinen)/Totale lasten*	0,08	0,07

1.5 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een organisatie eventuele calamiteiten financieel op kan vangen.

Weerstandsvermogen *Eigen vermogen / Totale baten*	0,28	0,31

1.6 Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de onderneming in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen (rente en aflossing) te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname.

Solvabiliteit *Eigen vermogen + voorzieningen / balanstotaal*	76,16	76,06

JAARREKENING

1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen en aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekeing is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke warderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staan van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn regerenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's (€).

Activiteiten

Scholengroep Veluwezoom is het bevoegd gezag van 11 openbare basisscholen (waaronder één basisschool voor speciaal onderwijs) en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de regio Gelderland.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Scholengroep Veluwezoom (geregistreerd onder KvK-nummer 09161451) is feitelijk gevestigd op Doesburgsedijk 7 te Dieren.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Scholengroep Veluwezoom zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekeninghoudend met een eventuele restwaarde.
Ondergrens voor de activering is vastgesteld op € 500.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Gebouw en nieuwbouw	20 jaar
Digitale schoolborden	7 jaar
Stoffering	15 jaar
Meubilair	10-20 jaar
Leermiddelen	8 jaar
Duurzame apparatuur	5 jaar
ICT apparatuur	3-4-5 jaar
Overige vast activa	20 jaar

Subsidies op investeringen worden als schuld op de balans verantwoord en gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de hiermee corresponderende investeringen in jaarlijkse termijnen ten laste van het resultaat gebracht.

Eigendom
Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. De kosten voor groot onderhoud aan de binnenkant en het buitenschilderwerk van de schoolgebouwen worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Vorderingen
Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Vorderingen worden bij een eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de vordering.

Liquide middelen
Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan ter vrije beschikking van het bestuur, tenzij anders vermeld.
Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen
Algemene reserve
Deze post betreft de algemene (niet-gebonden) reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil van de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten.
In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Voorzieningen
Algemeen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de desbetreffende voorziening.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening jubilea
Op basis van de Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.
De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening onderhoud
Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Met betrekking tot de voorziening groot onderhoud wordt er gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c.

Voorziening loondoorbetaling bij ziekte
De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

Kortlopende schulden
Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij een eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva
De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Rijksbijdragen
Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

Overige overheden
Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten
Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Huisvestingslasten
Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend op het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten
De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen
Periodiek betaalbare beloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Overige personeelskosten

Pensioenen
Scholengroep Veluwezoom heeft voor haar werknemers een pensioenregeling toegezegd. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddelde verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad dit toelaat.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa
Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden van het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Belastingen
De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de vlottende effecten. De effecten kunnen worden beschouwd als zeer liquide beleggingen.

Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

2 BALANS PER 31 DECEMBER 2022, VERGELIJKENDE CIJFERS PER 31 DECEMBER 2021

(na verwerking van het verlies)

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Gebouwen	421.827		424.032	
Inventaris en apparatuur	894.734		924.309	
Leermiddelen	140.183		158.410	
Overige materiele vaste activa	304.305		335.393	
		1.761.049		1.842.144
		1.761.049		1.842.144
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	29.083		42.856	
Vorderingen op OCW	9.258		568.920	
Overlopende activa	108.874		168.612	
		147.215		780.388
Liquide middelen		5.080.253		3.783.345
		5.227.468		4.563.733
		6.988.517		6.405.877

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	3.365.468		1.050.000	
Bestemmingsreserve (publiek)	913.708		3.086.326	
Resultaat boekjaar	-		-1	
		4.279.176		4.136.325
Voorzieningen				
Personeelsvoorziening	243.209		230.911	
Voorziening onderhoud	800.000		505.045	
		1.043.209		735.956
Kortlopende schulden				
Schulden aan leveranciers	178.285		304.376	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	687.888		607.740	
Overlopende passiva	799.959		621.480	
		1.666.132		1.533.596
		6.988.517		6.405.877

3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN2022, VERGELIJKENDE CIJFERS 2021

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Rijksbijdragen	14.687.641		12.919.277		12.992.214	
Overige overheden	93.360		41.616		53.421	
Overige baten	457.601		670.514		492.078	
Som der baten		15.238.602		13.631.407		13.537.713
Lasten						
Personeelslasten	12.121.095		11.918.583		10.646.062	
Afschrijvingen	393.196		481.968		403.277	
Huisvestingslasten	1.257.275		902.806		869.516	
Overige lasten	1.307.515		1.116.050		1.303.483	
Totaal lasten		15.079.081		14.419.407		13.222.338
Saldo baten en lasten		159.521		-788.000		315.375
Financiële baten en lasten		-16.671		-12.000		-10.262
Nettoresultaat		142.850		-800.000		305.113

4 KASSTROOMOVERZICHT 2022

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2022		2021	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat	159.521		315.375	
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	393.196		403.277	
Mutatie voorzieningen	307.253		-125.009	
Veranderingen in het werkkapitaal:				
Mutatie vorderingen	633.176		-11.124	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	132.536		51.892	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.625.682		634.411
Ontvangen interest	101		680	
Betaalde interest	-16.772		-10.942	
		-16.671		-10.262
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.609.011		624.149
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa		-312.103		-275.920
		1.296.908		348.229

Samenstelling geldmiddelen

	2022		2021	
	€	€	€	€
Geldmiddelen per 1 januari		3.783.345		3.435.116
Mutatie liquide middelen		1.296.908		348.229
Geldmiddelen per 31 december		5.080.253		3.783.345

5 TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHEIDEN POSTEN VAN DE BALANS

ACTIVA

Materiële vaste activa

	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Leer-middelen	Overige materiele vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2022					
Aanschaffingswaarde	484.994	3.445.100	1.284.791	565.375	5.780.260
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-60.962	-2.520.792	-1.126.381	-229.983	-3.938.118
	424.032	924.308	158.410	335.392	1.842.142
Mutaties					
Investeringen	22.179	260.886	28.262	776	312.103
Afschrijvingen	-24.384	-290.460	-46.489	-31.863	-393.196
	-2.205	-29.574	-18.227	-31.087	-81.093
Boekwaarde per 31 december 2022					
Aanschaffingswaarde	507.173	3.705.986	1.313.053	566.151	6.092.363
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-85.346	-2.811.252	-1.172.870	-261.846	-4.331.314
Boekwaarde per 31 december 2022	421.827	894.734	140.183	304.305	1.761.049

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Debiteuren		
Debiteuren	29.083	42.856
	29.083	42.856
Vordering op OCW		
Personeel	9.258	568.920

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Overige vorderingen en overlopende activa		
Overlopende activa	108.874	168.612
Overlopende activa		
Nog te ontvangen huur	23.470	5.394
Rente spaarrekeningen en beleggingen	101	-
Overige overheden / gymvervoer	5.699	8.000
Vooruitbetaalde kosten	65.316	76.260
Vorderingen gemeenten	3.938	59.333
Overige overlopende activa	10.350	19.625
	108.874	168.612
Liquide middelen		
ABN AMRO	982.599	986.828
Rabobank	4.097.654	2.796.517
	5.080.253	3.783.345

PASSIVA

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.365.468	1.050.000
Bestemmingsreserve (publiek)	913.708	3.086.326
Resultaat boekjaar	-	-1
	4.279.176	4.136.325

	Stand per 1-1-2022	Resultaat 2022	Overige mutaties	Stand per 31-12-2022
	€	€	€	€
Algemene reserve				
Algemene reserve	1.050.000	-382.363	2.697.831	3.365.468
Bestemmingsreserve (publiek)				
Bestemmingsreserve versnellingsvragen	2.656.457	-	-2.656.457	-
Bestemmingsreserve Schoolontwikkeling	41.374	-	-41.374	-
Bestemmingsreserve NPO-gelden	388.495	525.213	-	913.708
	3.086.326	525.213	-2.697.831	913.708

Uit een risico-analyse is gebleken dat het minimaal benodigde eigen vermogen € 1.050.000 is.

Voorzieningen

	31-12-2022	31-12-2021
Personeelsvoorzieningen	€	€
Voorziening Jubilea PO	243.209	230.911

	Jubileum PO
	€
Personeelsvoorzieningen	
Stand per 1-1-2022	230.911
Dotatie	31.285
Onttrekking	-18.987
Vrijval	-
Stand per 31-12-2022	243.209
Kortlopend deel <1 jaar	14.287
Langlopend deel >1 jaar	228.922

Onderhoudsvoorziening	31-12-2022 €	31-12-2021 €
Voorziening onderhoud PO	800.000	505.045

	Voorziening onderhoud PO €
Onderhoudsvoorziening	
Stand per 1-1-2022	505.045
Dotatie	667.131
Onttrekking	-372.176
Stand per 31-12-2022	800.000
Kortlopend deel <1 jaar	800.000

Voorziening onderhoud
De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan de panden en installaties en is grotendeels kortlopend.

Er wordt bij de voorziening groot onderhoud gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c.

Kortlopende schulden

	31-12-2022 €	31-12-2021 €
Crediteuren		
Crediteuren	178.285	304.376
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	533.955	432.722
Bedrijfsvereniging	27.435	56.532
Pensioenen	126.498	118.486
	687.888	607.740

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Overige schulden en overlopende passiva		
Overlopende passiva	799.959	621.480
Overlopende passiva		
Vakantiegeld	373.136	321.611
Bindingstoelage	39.188	-
Accountantskosten	12.500	12.500
Nog te betalen bedragen	2.587	2.028
Vooruitontvangen subsidie	357.698	186.302
Vooruitontvangen bedragen	11.667	-
Vervangingsfonds	-	98.116
Voorschotten	3.183	923
	799.959	621.480

6 VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing €	Ontvangen t/m 2022 €	Prestatie afgerond Ja / Nee
Basisvaardigheden	VBV22-PO-5228	11-11-2022	54.777	54.777	Nee
Totaal			**54.777**	**54.777**	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

G2.A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing €	Ontvangen t/m 2022 €	Totale kosten €	te verrekenen overschot ultime €
nvt						
Totaal						

G2.B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing €	Saldo 1-1-2022 €	Ontvangen in verslagjaar €	Lasten in verslagjaar €	Totale kosten 31-12-2022 €	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar €
nvt								
Totaal								

7 TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHEIDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten

	2022	Begroot 2022	2021
	€	€	€
Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage OCW	14.441.155	12.639.051	12.642.008
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SVW	246.486	280.226	350.206
	14.687.641	12.919.277	12.992.214
Overige overheden			
Overige gemeentelijke subsidies	93.360	41.616	53.421
Overige baten			
Verhuur	70.173	73.247	86.752
Ouderbijdragen	20.382	22.200	18.519
Detacheringen	294.743	536.211	307.134
Overige baten	72.303	38.856	79.673
	457.601	670.514	492.078

Lasten

	2022		Begroot 2022		2021	
Personeelslasten	€	€	€	€	€	€
Brutolonen en salarissen	8.384.136		7.456.141		7.120.825	
Sociale lasten	1.260.232		1.048.398		1.037.853	
Premies participatiefonds	111.826		306.926		208.261	
Premies vervangingsfonds	41.355		412.061		376.808	
Pensioenpremies	1.272.637		1.193.788		1.193.937	
		11.070.186		10.417.314		9.937.684
Mutaties personele voorzieningen	31.285		-		61.850	
Personeel niet in loondienst	628.081		365.000		636.672	
Overig	518.880		1.086.269		393.631	
		1.178.246		1.451.269		1.092.153
Uitkeringen van het Vervangingsfonds	-38.908		-		-299.194	
Uitkeringen UWV	-88.429		50.000		-84.581	
		-127.337		50.000		-383.775
		12.121.095		11.918.583		10.646.062

Bij de Stichting waren in 2022 gemiddeld 138,7 Fte in dienst (2021: 132,4).

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Afschrijvingen						
Gebouwen en terreinen	24.384		28.750		23.571	
Inventaris en apparatuur	290.460		352.093		292.680	
Leermiddelen	46.489		69.299		54.857	
Overige materiële vaste activa	31.863		31.826		32.169	
		393.196		481.968		403.277

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Huisvestingslasten						
Huur	158.325		168.190		153.392	
Klein onderhoud en exploitatie	34.033		61.150		47.864	
Energie en water	154.491		119.150		121.481	
Schoonmaakkosten	221.724		250.069		269.522	
Heffingen	15.069		11.650		11.381	
Dotatie onderhoudsvoorziening	667.131		281.875		256.250	
Tuinonderhoud	1.718		2.000		130	
Bewaking/beveiliging	2.981		8.722		5.708	
Vandalisme	1.786		-		2.668	
Overige huisvestingskosten	17		-		1.120	
		1.257.275		902.806		869.516

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Overige lasten						
Administratiekantoor	122.863		110.000		118.547	
Telefoon- en portokosten	1.204		600		1.018	
Kantoorartikelen	1.927		3.675		3.583	
Inhuur extern	10.224		5.000		26.243	
Accountantskosten	15.440		37.500		10.200	
Telefoon- en internetkosten	9.501		13.550		11.009	
Overige administratie en beheer	213.131		192.120		202.125	
Totaal administratie- en beheerslasten		374.290		362.445		372.725
ICT kosten	297.671		262.900		286.798	
Leermiddelen	240.220		179.487		264.392	
transporteren		537.891		442.387		551.190

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Transport		537.891		442.387		551.190
Reproductiekosten	59.471		48.950		61.804	
Overigen	45.761		59.741		82.259	
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen		643.123		551.078		695.253
Buitenschoolse- cq. bijzondere activiteiten	60.322		20.046		27.048	
Culturele vorming	53.506		48.164		43.339	
Abonnementen	38.370		36.664		44.361	
Verzekeringen	12.795		12.500		12.070	
Overige	125.109		85.153		108.687	
		290.102		202.527		235.505
		1.307.515		1.116.050		1.303.483

	2022	2021
	€	€
Accountantshonoraria		
Onderzoek van de jaarrekening	15.440	10.200
Andere controleopdrachten	-	-
Fiscale adviesdiensten	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-
	15.440	10.200

	2022		Begroot 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Financiële baten en lasten						
Rentebaten	101		-		680	
Rentelasten en bankkosten	-16.772		-12.000		-10.942	
		-16.671		-12.000		-10.262

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code Act.	EV 2022	Res 2022	Art2:403 BW Ja/Nee	Deelname %	consolidatie Ja/N
SWV Passend Wijs	Stichting	Arnhem	4	n.v.t. *	n.v.t. *	n.v.t. *	n.v.t. *	n.v.t. *

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

* Aangezien er sprake is van Samenwerkingsverbanden (geen deelname in eigen vermogen), betreft dit nvt.

WNT-VERANTWOORDING 2022 SCHOLENGROEP VELUWEZOOM

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Scholengroep Veluwezoom. Het voor Scholengroep Veluwezoom toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 154.000.

Criteria ten behoeve van vaststelling bezoldigingsklasse.

Criterium:		complexiteits-punten
Totale baten 2020	5 tot 25 miljoen €	4
Aantal leerlingen 2020	1.500 tot 2.500	2
Gewogen onderwijssoorten 2020	2	2
Totaal complexiteitspunten		**8**

Scholengroep Veluwezoom wordt ingedeeld in klasse C.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	**Mw. J.E.M. Bruggeman**
Functiegegevens	Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging 2022	
Bezoldiging plus belastbare onkostenvergoedingen	119.313
Beloningen betaalbaar op termijn	21.790
Subtotaal	141.103
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	154.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Totale bezoldiging	141.103
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2021	
Functiegegevens	Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging 2021	
Bezoldiging plus belastbare onkostenvergoedingen	111.798
transporteren	111.798

Bedragen x € 1	**Mw. J.E.M. Bruggeman**
Transport	111.798
Beloningen betaalbaar op termijn	20.964
Subtotaal	132.762
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	149.000
Totale bezoldiging	132.762

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	**Mw. B. van Waesberghe**	**Mw. J. Spijkerboer**	**Dhr. H. Schoonakker**
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 -31/12	1/1 -31/12	1/1 -31/12
Bezoldiging 2021			
Totale bezoldiging	5.975	3.927	3.927
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	23.100	15.400	15.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2021			
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 -31/12	1/1 -31/12	1/1 -31/12
Bezoldiging 2021			
Totale bezoldiging	5.766	3.824	3.824
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.350	14.900	14.900

Bedragen x € 1	**Dhr. R. Bierlaagh**	**Mw. I. Wilms**
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1/ - 31/12	1/1/ - 31/12
Bezoldiging 2021		
Totale bezoldiging	3.927	3.927
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	15.400	15.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2021		
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1/ - 31/12	1/1/ - 31/12
Bezoldiging 2021		
Totale bezoldiging	3.824	3.824
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	14.900	14.900

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen . Er zijn in 2022 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Qualiant	Administratie	1-1-2019	31-12-2022	€	117.700,00
VBA adviseurs	RI&E	1-4-2018	31-3-2022	€	9.000,00
HumanCapitalCare	Bedrijfsgezondheidszorg	1-10-2016	30-9-2022	€	21.100,00
HumanCapitalCare	Bedrijfsgezondheidszorg	1-10-2020	30-9-2022		
Centralpoint	Hardware	1-8-2017	28-2-2022	€	81.000,00
DWEICT	Netwerkbeheer	1-1-2018	Onbepaalde tijd	€	51.000,00
DWEICT	Telefonie	1-12-2018	30-11-2022	€	10.800,00
Reinders	OLP	1-3-2019	28-2-2023		
Docutopics/Ricoh	Repro	1-4-2019	31-3-2024	€	54.000,00
SSGA	Glasvezel	1-12-2012	30-11-2027	€	9.100,00
CWS (Vendor)	Sanitaire artikelen	1-1-2018	31-12-2022	€	24.800,00
Nederrijn	Schoonmaak	1-1-2018	31-12-2021	€	241.600,00

Huurovereenkomst kantoorruimte

Er is in 2015 een huurverplichting aangegaan met Stichting Het Rhedens voor de huur van kantoorruimte. De huurovereenkomst is aangegegaan voor een periode van 3 jaar en loopt tot 1 augustus 2018. Daarna zal het contract stilzwijgend verlengd worden voor de periode van telkens een jaar. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt circa € 12.753,=.

Ondertekening van de jaarrekening

Dieren, ...2023

College van Bestuur	**Raad van Toezicht**
Mevrouw J.E.M. Bruggeman	De heer R. Bierlaagh, voorzitter
	Mevrouw I. Wilms, lid
	Mevrouw J. Spijkerboer, lid
	N. Zinad, lid
	T. Boskma, lid

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

	Resultaat 2022		
10 (Voorstel) Bestemming van het resultaat	€	€	€
Algemene reserve	-382.363		
			-382.363
Bestemmingsreserve (publiek)			
Bestemmingsreserve NPO-gelden	525.213		
		525.213	
Totaal resultaat			142.850

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

OVERIGE GEGEVENS

RA12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL Veenendaal

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Scholengroep Veluwezoom

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Scholengroep Veluwezoom te Dieren gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Scholengroep Veluwezoom op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Scholengroep Veluwezoom zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

RA12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL Veenendaal

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

RA12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL Veenendaal

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
    - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
    - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
    - het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij

RA12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL Veenendaal

concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal
RA12 Registeraccountants B.V.

Digitaal ondertekend door:
M.P. Burger
13 juni 2023 16:30 +02:00...

M.P. (Marc) Burger RA CIA

Mail d.d. 14 september 2023

Geachte griffier,

Bij deze verzoek ik u bijgevoegde brief namens Diversion en het Ontwikkelnetwerk Herstel toe te sturen aan de gemeenteraadsleden. Deze brief bevat constateringen en adviezen over de uitvoering van de brede hulp voor kinderen van gedupeerde ouders in de Toeslagenaffaire. Deze mail licht kort toe hoe deze brief tot stand is gekomen en waarom u deze ontvangt.

Diversion is een sociaal maatschappelijk innovatiebureau dat in opdracht van het ministerie van Financiën een onafhankelijk netwerk organiseert voor gedupeerde kinderen: het Ontwikkelnetwerk Herstel. Met dit netwerk, bestaand uit ca. 80 jongeren (tussen de 15-35 jaar) uit 32 verschillende gemeenten, hebben wij onder andere opgehaald wat de ervaringen zijn van deze groep met de brede hulp vanuit gemeenten.

De brief

Uit onze vele gesprekken met de gedupeerde kinderen zijn duidelijke signalen en knelpunten gekomen die zij momenteel ervaren. Wij voelen de verantwoordelijkheid deze te delen. Middels deze brief brengen wij de partijen die hard werken aan brede ondersteuning hiervan op de hoogte. Daarnaast delen we adviezen van de doelgroep over hoe nu verder met de benoemde knelpunten.

Contact

Uiteraard gaan wij graag met u in gesprek om eventuele vragen te beantwoorden. U kunt contact met ons opnemen door middel van een reactie op deze mail of telefonisch (020 – 578 9779).

Met vriendelijke groet,

Diversion

diversion

Afzender
Diversion
Max Euweplein 36
1017 MB Amsterdam

Amsterdam, 14-09-2023

Betreft: Constateringen rondom de brede hulp voor kinderen van gedupeerde ouders in de toeslagenaffaire

Geachte lezer,

Deze brief is gericht aan alle gemeenten in Nederland waar gedupeerde kinderen van de toeslagenaffaire wonen, en aan iedereen die binnen deze gemeenten aan hun herstel werkt. Diversion organiseert in opdracht van het ministerie van Financiën het Ontwikkelnetwerk Herstel[1]. Binnen dit netwerk werken ca. 80 kinderen[2] van gedupeerde ouders, in de leeftijd van 15-35 jaar (het merendeel van ons netwerk is boven de 18) uit 32 verschillende gemeenten mee aan adviezen over passend herstel. Deze adviezen zijn soms gevraagd, en soms (zoals in dit geval) ongevraagd.

De brede ondersteuning is een belangrijk onderdeel van het herstel. Op verzoek van de kinderen hebben wij ons (samen met hen) over deze ondersteuning gebogen. Het Ontwikkelnetwerk Herstel is in de unieke gelegenheid om een grotere groep gedupeerde kinderen, verspreid over heel Nederland, te bevragen op hun ervaringen. We zijn daardoor in staat om tussen losse ervaringen van individuen patronen te herkennen, en voelen daarom de verantwoordelijkheid deze te agenderen.

In het opzetten van de brede ondersteuning en het bieden van hulp aan gedupeerde kinderen is al ontzettend veel werk verzet. Het gaat om een grote groep mensen, soms erg lastig vindbaar, die middels maatwerk geholpen moeten worden, met soms zeer complexe problematiek: een enorme opgave. Toch luidt de conclusie van deze brief: *voor verreweg de meeste (ca. 90%) gedupeerde kinderen die wij hebben gesproken werkt de brede ondersteuning op dit moment onvoldoende, waardoor van herstel geen sprake is*. De brede ondersteuning is voor veel gedupeerde kinderen, na het overwinnen van een fikse drempel, het eerste voorzichtige contact met de overheid dat ze op durven zoeken na hun traumatische ervaring met de toeslagenaffaire. Het is dé kans om de ontstane vertrouwensbreuk te herstellen en de frisse start waar deze mensen zo'n grote behoefte aan hebben én die hen beloofd is, mogelijk te maken. Deze kans lijkt nu in veel gevallen gemist te worden, waardoor een groep jonge mensen dreigt af te haken.

Door middel van deze brief brengen wij de partijen die hard werken aan brede ondersteuning op de hoogte van de knelpunten die gedupeerde kinderen op dit moment ervaren. Daarnaast delen we hun adviezen over hoe nu verder met de benoemde knelpunten.

Wij signaleren de volgende knelpunten:

---

[1] Het 'Ontwikkelnetwerk Herstel' is een laagdrempelig netwerk voor kinderen van door de toeslagenaffaire gedupeerde ouders. In het netwerk kunnen de kinderen met elkaar in contact komen, workshops en trainingen volgen over hun eigen ontwikkeling en worden in samenwerking met Financiën en andere relevante partijen participatietrajecten georganiseerd over verschillende thema's rondom herstel.
[2] Vanaf nu genoemd 'kinderen'. Let op: dit zijn vaak al volwassenen.

1

Voor de grootste en meest urgente problemen van kinderen (schulden, wonen, psychische problemen) lijkt de brede ondersteuning te weinig uitkomst te kunnen bieden.

Voor lang niet alle knelpunten waar de gedupeerde kinderen tegenaanlopen kan direct (door de geadresseerden van deze brief) een oplossing geboden worden. Dat geldt zeker voor het knelpunt schulden. Meerdere gedupeerde kinderen geven echter aan dat dit punt zó cruciaal is, dat er voor hen, wanneer dit niet wordt opgelost, van herstel geen sprake kan zijn. Het gaat hierbij voornamelijk om kinderen die ouder dan 18 zijn (omdat kinderen die jonger dan 18 zijn ook via het plan van aanpak van hun ouders geholpen kunnen worden, waarbinnen meer mogelijkheden zijn).

Veel gedupeerde kinderen worstelen met schulden als gevolg van de toeslagenaffaire, waarbij ze het moeilijk vinden te accepteren dat hun ouders' schulden zijn kwijtgescholden terwijl zijzelf moeten afbetalen. *'Mijn schulden hangen boven mijn hoofd als een reminder voor het leven dat ik niet had moeten leven, maar dat ik wel moet afbetalen.'* Zij beginnen hun volwassen leven met een schuld die ze hebben opgebouwd ten tijde van de toeslagenaffaire. Het vinden van een woning en hulp voor psychische gezondheid zijn ook grote zorgen. Gedupeerde kinderen blijven lang in ongewenste, instabiele of zelfs onveilige situaties zitten, en komen op dezelfde lange wachtlijsten terecht als ieder ander. Gemeenten kunnen vaak weinig doen voor deze dringende vragen. Frustratie hierover wordt ook vanuit gemeenten geuit. Deelnemers aan ons netwerk geven bovendien aan dat zij op deze manier waarschijnlijk langere tijd afhankelijk zullen blijven van hulp van de gemeente.

2

Door een gebrek aan uitgangspunten, voorbeelden en kennis over wat de brede ondersteuning inhoudt ontstaat een gevoel van ongelijke behandeling.

Alle kinderen die wij hebben gesproken geven aan dat het onduidelijk is wat zij van de brede ondersteuning kunnen verwachten. De brede ondersteuning is maatwerk, maar staat ook open voor zeer uiteenlopende (en soms tegenstrijdige) interpretatie. Wij spreken bijvoorbeeld gemeenten die aangeven pertinent géén opleidingskosten te bekostigen vanuit de brede ondersteuning, terwijl anderen hier wel mogelijkheid toe zien, en weer een ander enkel mbo-opleidingen zegt te kunnen bekostigen. Dit leidt tot onduidelijkheid en ongelijke behandeling.

Veel kinderen zoeken daarom houvast in de ervaringen van anderen. *'Omdat de brede ondersteuning zo breed is, is het vaag wat je er mee moet en kan. In de brief staat niets is te gek, maar dat is ook vaag.'* Kinderen gaan veelal online op zoek naar voorbeelden van hulp die andere gedupeerde kinderen hebben gekregen. Dit zijn vaak spullen; ten aanzien van de grotere, meer urgente vragen horen kinderen ook van elkaar dat de gemeente meestal niet kan helpen. Kinderen geven echter zelf aan dat juist vanwege het gebrek aan kaders en hulp bij hun urgente problemen deze 'spullenstrijd' ontstaat. Ze worden vaak niet (genoeg) meegenomen in de redenering achter bepaalde beslissingen. Dit zorgt voor onbegrip en onzekerheid.

Kinderen ervaren daarnaast dat de professionals die verantwoordelijk zijn voor de brede hulp niet altijd voldoende op de hoogte zijn van de regeling. Sommige gedupeerde kinderen vertellen ons dat zij professionals zelf op regels en mogelijkheden van brede ondersteuning moeten wijzen. Wij horen daarbij regelmatig over onjuistheden of tegenstrijdigheden. Het gaat dan bijvoorbeeld om professionals die niet op de hoogte zijn dat er een plan van aanpak dient te worden opgesteld met

de kinderen, of dat dit plan ook nog kan worden aangepast na ondertekening. *'Ik moest mijn inkomensgegevens delen met de gemeente, om te checken of ik wel brede hulp mocht.'* Of om kinderen die hulp hebben moeten betalen vanuit het geldbedrag dat zij hebben ontvangen binnen de kindregeling. In een specifiek geval zegt een gemeente hulp (een bijdrage aan een inboedel) te hebben voorgeschoten, en betaalt de betreffende jongere dit nu (vanuit het geldbedrag uit de kindregeling) terug. Dit voorbeeld druist in tegen het concept van het geldbedrag als 'steuntje in de rug'.

3

De vindbaarheid van en dienstverlening binnen de brede ondersteuning binnen gemeenten is vaak niet goed.

Voor veel kinderen is het heel spannend om hulp te vragen. Zij hebben slechte ervaringen met het ontvangen van steun vanuit de overheid, en voelen vaak veel wantrouwen. Slechte vindbaarheid en wisselvallige dienstverlening (*'De gemeente moest mijn BSN hebben om te verifiëren of ik wel echt gedupeerd ben. Ik wacht nu al 4 maanden op reactie daarover.')* weerhoudt of belemmert hen in het nemen van die moeilijke stap. Bij veel gemeenten is het niet duidelijk wie je moet bellen als je een afspraak wilt maken over brede ondersteuning. Ook is er bij veel gemeenten online niets te vinden over de kindregeling. Kinderen moeten zelf het algemene informatienummer van de gemeente bellen, waar ze regelmatig iemand aan de telefoon krijgen die nog nooit van brede ondersteuning heeft gehoord. Diversion deelt deze ervaring in het contacteren van gemeenten rondom de bijeenkomsten die wij organiseren.

Meerdere kinderen vertelden dat zij vaak opnieuw hun hele verhaal moeten doen omdat er een nieuwe casemanager wordt toegewezen, ogenschijnlijk zonder overdracht. *'Steeds vertellen over je trauma's is slopend. Je sloopt jezelf daar meer mee dan dat je herstelt door de hulp die je zou moeten krijgen.'* Jongeren die positieve ervaringen hebben met brede ondersteuning zeggen meestal dat dit kwam door een vaste en specifieke casemanager. Het ging dan steevast om de houding van die contactpersoon: iemand die 'naast' je gaat staan, empathisch is en open luistert, en duidelijk jouw belang voorop heeft staan. Iemand die proactief contact zoekt en duidelijk communiceert over hoelang dingen duren, en wat er wel en niet kan. Dergelijke positieve ervaringen kunnen het vertrouwen van deze kinderen in de overheid (deels) herstellen: *'Ambtenaar was een vies woord in mijn hoofd, een scheldwoord, maar door de goede casemanager dacht ik er voor het eerst anders over.'*

4

Kinderen ervaren te moeten 'strijden' voor hulp.

Veel kinderen voelen zich niet begrepen en gesteund door de professionals. Ze vertellen dat zij bij de onderbouwing van hun hulpvraag met veel bewijs en argumenten moeten komen, om de professionals te overtuigen van hun noden en behoeften. Uit de toon van doorvragen klinkt voor hen wantrouwen door. Waarschijnlijk is de bedoeling vaak anders (casemanagers willen bijvoorbeeld beter begrijpen wat er nog meer speelt in iemands leven om in te schatten welke hulp nog meer nodig is), maar het effect blijft hetzelfde. Onze doelgroep geeft aan dat de gemeente hen regelmatig benadert alsof zij ervan verdacht worden het 'onderste uit de kan' te proberen te halen. Het geeft gedupeerde kinderen het gevoel alsof ze als fraudeurs worden gezien en dat ze moeten bewijzen dat ze écht hulp nodig hebben. '*Ik had een laptop nodig, en toen zeiden ze meteen dat ze géén laptop van 3000 euro gingen vergoeden. Terwijl dat helemaal niet mijn vraag was.'* Dit soort gesprekken lijken volgens hen soms meer op een onderhandeling dan op hulpverlening. *'Het lijkt soms wel alsof medewerkers er belang bij hebben zo min mogelijk aan je uit te geven.'*

In onze gesprekken met kinderen viel op dat velen van hen beschikken over enorm veel detailkennis over de kindregeling, procedures, regelingen, en wetgeving. Het besef dat bij deze groep overheerst is dat je, vóórdat je in gesprek gaat met de gemeente, extreem goed ingelezen moet zijn. Want: anders word je 'afgescheept' of worden legitieme hulpvragen onterecht afgewezen. Dit is voor velen een flinke drempel om hulp te vragen. Uit verschillende praktijkvoorbeelden blijkt dat kinderen die niet beschikken over de juiste kennis of vasthoudendheid, uiteindelijk soms minder hulp krijgen dan zij hoopten of nodig hadden. De jongere die diens hulp moet terugbetalen uit het bedrag van de kindregeling is hier een pijnlijk voorbeeld van. De gedupeerde kinderen uit ons netwerk ervaren dat zij hun eigen 'advocaat' te moeten zijn in dit soort gesprekken.

Wat zijn de adviezen over hoe nu verder?

1. **Zorg voor hulp die echt aansluit.** Wij constateren dat deze jongeren pas echt een frisse start kunnen maken als zij geholpen worden met hun belangrijkste problemen. Dat zijn voor zover wij kunnen zien: schulden, woning en psychische problemen. *'Als ze me van mijn schuld af helpen en een woning bieden, horen ze nóóit meer van me.'* We roepen iedereen die zich bezighoudt met herstel dan ook op álle mogelijkheden, zo creatief en proactief mogelijk te verkennen om de gedupeerde kinderen óók op deze vlakken vooruit te helpen.

2. **Wees duidelijk** (naar hulpverleners en gedupeerde kinderen) **over wat de absolute buitengrenzen van de brede ondersteuning zijn.** Wat is er absoluut *niet* mogelijk? En waarom niet? *'Vertel me op zijn minst wat ik echt kan vergeten. Dan kan ik dat ook loslaten.'*
   Leg verschillen (bijvoorbeeld tussen herstel bij gedupeerde ouders en hun kinderen) zo goed en eerlijk mogelijk uit. Op die manier weet iedereen waarbinnen ze op basis van maatwerk aan een herstelplan kunnen werken.

3. *'Ik heb nooit eerder om hulp durven vragen. Tijdens mijn gesprek met de gemeente vroegen ze wat mijn vraag is. Maar waar moet ik beginnen? Waar mag ik om vragen? Ze wilden me geen voorbeelden geven, omdat ze bang waren dat ik het maximale eruit wilde slepen.'* Zorg voor een **duidelijk (universeel) format voor een plan van aanpak** dat gemeenten aanhouden, zodat iedereen weet waar hij aan toe is. Ontwikkel daarnaast een breed scala aan **voorbeelden van ingevulde plannen van aanpak** (inclusief de argumentatie waarom bepaalde interventies van hulp wel en niet ingezet zijn), waardoor zowel gedupeerde kinderen als hulpverleners zicht krijgen op de mogelijkheden van de brede ondersteuning.

4. De brede ondersteuning is met grote snelheid opgezet. Het lijkt erop alsof nog niet iedereen dezelfde visie en informatie heeft als het gaat om taken, verantwoordelijkheden en (on)mogelijkheden binnen de kindregeling. *'Ik moet de gemeente vertellen hoe het zit, omdat wat ze zeggen gewoon niet klopt.'* Zorg ervoor dat iedereen die met gedupeerde kinderen werkt beschikt over dezelfde, **correcte informatie** over de kindregeling en brede ondersteuning. De opgave van de brede ondersteuning is bovendien groot en zwaar: besteed daarom ook aandacht aan **traumasensitief** werken, de verhalen van de doelgroep en de impact daarvan op professionals.

5. Zorg ervoor dat de gemeente **zichtbaar en volledig klaar staat** voor gedupeerde kinderen die aankloppen voor brede ondersteuning. De drempel om hulp te zoeken is hoog, en de vertrouwensbreuk diep. Het gevoel van het kastje naar de muur te moeten voor hulp is

hierin niet bevorderlijk. Zorg voor een betere route naar hulp dan het algemene telefoonnummer: iedere gemeente (waar gedupeerde kinderen wonen) móet een goed vindbare online pagina hebben over de brede ondersteuning.

Wij roepen het ministerie van Financiën, gemeenten en de VNG op om bovenstaande knelpunten en adviezen ter harte te nemen en op te volgen. Uiteraard gaan wij graag met u in gesprek om eventuele vragen te beantwoorden.

Mede namens onze deelnemers,

Met vriendelijke groet,

Het team van Ontwikkelnetwerk Herstel bij Diversion

20 JUNI 2023

De burgemeester en wethouders en de leden van de raad van de gemeente Rozendaal.

Velp, 19 juni 2023

Betreft: Bezwaar tegen wijziging bestemmingsplan en het verlenen van vergunning ten behoeve van de nieuwbouwplannen van Vitens[1]

Geachte burgemeester en wethouders en de leden van de raad van de gemeente Rozendaal,

Hierbij willen wij ons gemotiveerd bezwaar aantekenen ten aanzien van de nieuwbouwplannen van Vitens, omdat deze een onaanvaardbare aantasting vormen van het bijzondere smeltwaterdal met zijn rijksmonumenten, locatie de Pinkenberg.

De belangrijkste reden hiervoor betreft de vorm en locatie.

Impressie vogelvlucht

Wat de vorm betreft gaat het om een gebouw van 30x34xca 10 meter hoog. Een enorme kolos dus, anderhalf keer zo hoog als rijksmonument Elijzen; bovenstaand vogelperspectief is dan ook misleidend. Waar de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed de nagenoeg even grote schuur als relatief fors beoordeelt, is de nieuwbouw dan op zijn minst kolossaal te noemen, de monumenten degraderen erdoor tot bijgebouwtjes. De solitaire eik, welke in het schetsplan nog als beeldbepalend gold [1] is in het plan gesneuveld om de doorgang voor vrachtvervoer vrij te maken.

Met de nieuwbouw verdwijnt de essentie van de rijksmonumentale status van het huidige ensemble, " agrarische bebouwing in het beeld van het glooiende dal."[2] Het gaat immers om het geheel, de boerderijtjes op de erven, naast de gebouwen van het waterwinbedrijf.

Daarnaast zijn deze plannen strijdig met de ambities zoals weergegeven in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit: " Essentiële kenmerken van de aanwezige bebouwings- en omgevingskarakteristiek op het gebied van landschap, stedenbouw en architectuur worden gerespecteerd" , " het bouwplan vormt een versterking van markante stedenbouwkundige en landschappelijke ruimten en locaties", "Het bouwplan is afgestemd op de omgeving voor wat betreft positie, hoofdvorm, maat en schaal", drie speerpunten van het beleid waaraan in onderhavig plan niet aan voldaan wordt[3].

Wat de locatie betreft kan vastgesteld worden dat alternatieven niet zijn onderzocht. Daarbij kan ook gedacht worden aan alternatieven voor de drinkwatervoorziening uit andere bronnen. Waar er normaliter een verbod geldt om te bouwen in waterwingebied (art 3.7 verordening) is dit niet van toepassing op het drinkwaterbedrijf, "als het oprichten noodzakelijk is voor de openbare drinkwatervoorziening "[4]. Aangezien onderzoek naar alternatieven ontbreekt, kan niet van een noodzaak voor gekozen locatie sprake zijn en zou daarmee het verbod vooralsnog ook voor Vitens moeten gelden. Er wordt ook te makkelijk voorbij gegaan aan de kwaliteit en de natuurwaarde van deze locatie, grenzend aan Natura 2000 gebied.

Wij gaan er van uit dat bovenstaande argumenten voldoende reden geven om af te zien van het wijzigen van het bestaande bestemmingsplan en -in het verlengde daarvan -het verlenen van een bouw/ omgevingsvergunning voor deze locatie.

1: Vernieuwing prodructiebedrijf Pinkenberg, Rozendaal, Gebiedsanalyse- en inpassingsschets maart 2023,p21 Prodructiebedrijf Pinkenberg, workshop1, mei 2023 op www.vitens.nl/pinkenberg

2: Monumentenregister monumentnummer 522245

3: Nota Ruimtelijke Kwaliteit Gemeente Rozendaal maart 2021, p52,53

4: NL.IMRO.0277.BPROZEND2019001-0002 Bestemmingsplan Rozendaal 2019, p32

Gemeente
ROZENDAAL

Datum	: 14 september 2023	Behandeld door	: R. Berendsen
Uw kenmerk	: -	Telefoon	: 026 – 384 36 62
Ons kenmerk	: Z230000969	E-mail	: r.berendsen@rozendaal.nl

Onderwerp: brief voornemen Vitens

Geachte heer/mevrouw

Op 20 juni 2023 hebben wij een brief van u, mede namens 10 anderen, ontvangen. In deze brief geeft u aan bezwaar aan te willen tekenen tegen de nieuwbouwplannen van Vitens op de locatie Pinkenberg. Deze brief heeft u gericht aan zowel het college als de gemeenteraad.
Op dit moment is er met betrekking tot de nieuwbouwplannen van Vitens geen besluitvorming waartegen u bezwaar aan kunt tekenen. In die zin is uw bezwaarschrift prematuur.

Met betrekking tot de nieuwbouwplannen zijn wij door Vitens geïnformeerd over de plannen die zij voorbereiden om de waterwinlocatie De Pinkenberg toekomstbestendig te maken. Ook heeft Vitens een informatieve presentatie gegeven over de nieuwbouwplannen in de gemeenteraad. Om deze nieuwbouw mogelijk te kunnen maken is een herziening van het bestemmingsplan vereist. In het kader hiervan is Vitens een participatietraject opgestart waarvoor u ongetwijfeld ook een uitnodiging heeft ontvangen. Voor eventuele vragen over dit participatietraject kunt u contact opnemen met mevrouw van Vitens, via C of

De voorbereiding voor de herziening van een bestemmingsplan ligt bij het college van burgemeester en wethouders. De gemeenteraad is het bestuursorgaan dat bestemmingsplan vaststelt. In de Wet ruimtelijke ordening is vastgelegd welke procedure doorlopen moet worden bij een herziening van het bestemmingsplan. Deze procedure begint met de terinzagelegging van een ontwerp bestemmingsplan waartegen u een zienswijze kunt indienen. Deze terinzagelegging publiceren wij in het Gemeenteblad (https://www.officielebekendmakingen.nl/gemeenteblad) en in de 'In de Roos' (https://www.rozendaal.nl/organisatie-bestuur/in-de-roos/).

Kerklaan 1, 6891 CL Rozendaal – Postbus 9106, 6880 HH Velp

Op dit moment worden de voorbereidingen getroffen voor de herziening van het bestemmingsplan. Er heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden op grond waarvan een ontwerp bestemmingsplan ter inzage kan worden gelegd. Uw brief wordt betrokken bij de verdere voorbereidingen voor de herziening van het bestemmingsplan. Tevens wordt een geanonimiseerde kopie van uw brief samen met deze reactie op de lijst van ingekomen stukken geplaatst voor de gemeenteraad.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de heer R. Berendsen, adviseur ruimtelijk domein via 026 – 384 36 62 of r.berendsen@rozendaal.nl.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Rozendaal,

gemeentesecretaris

burgemeester

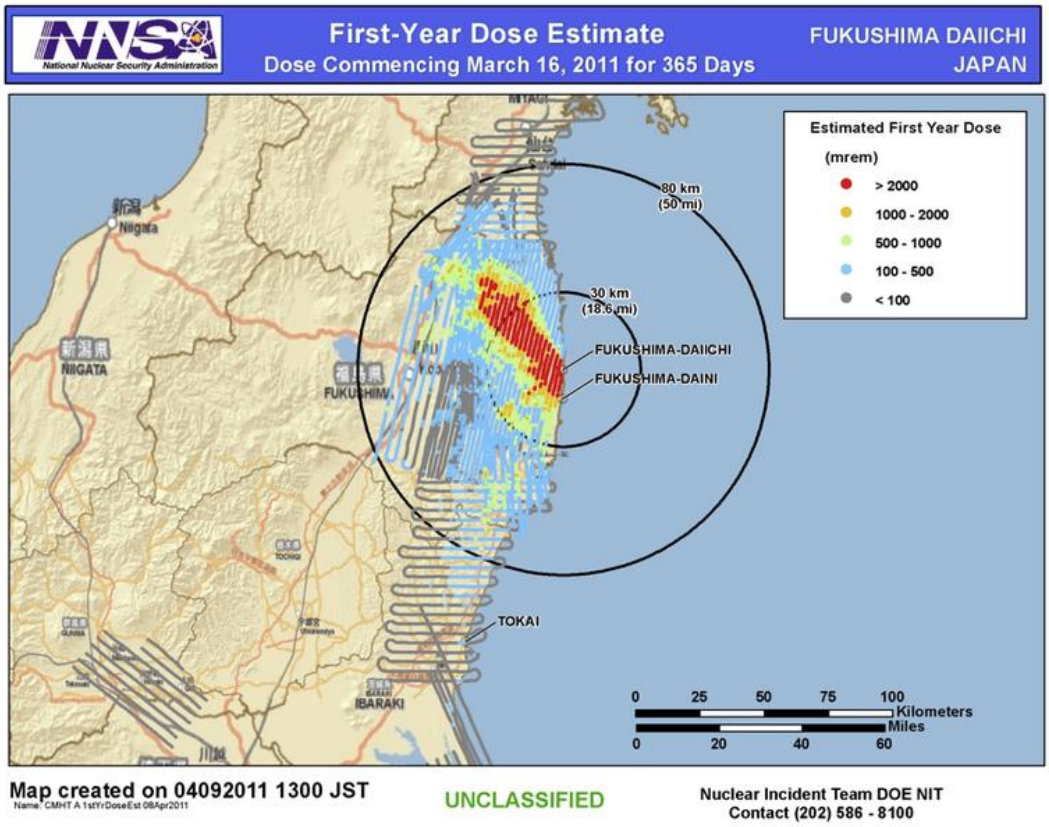
Fukushima en duurzaamheid windmolens.

Door: **Ap Cloosterman**

1. De Japanse Fukushima kerncentrales.

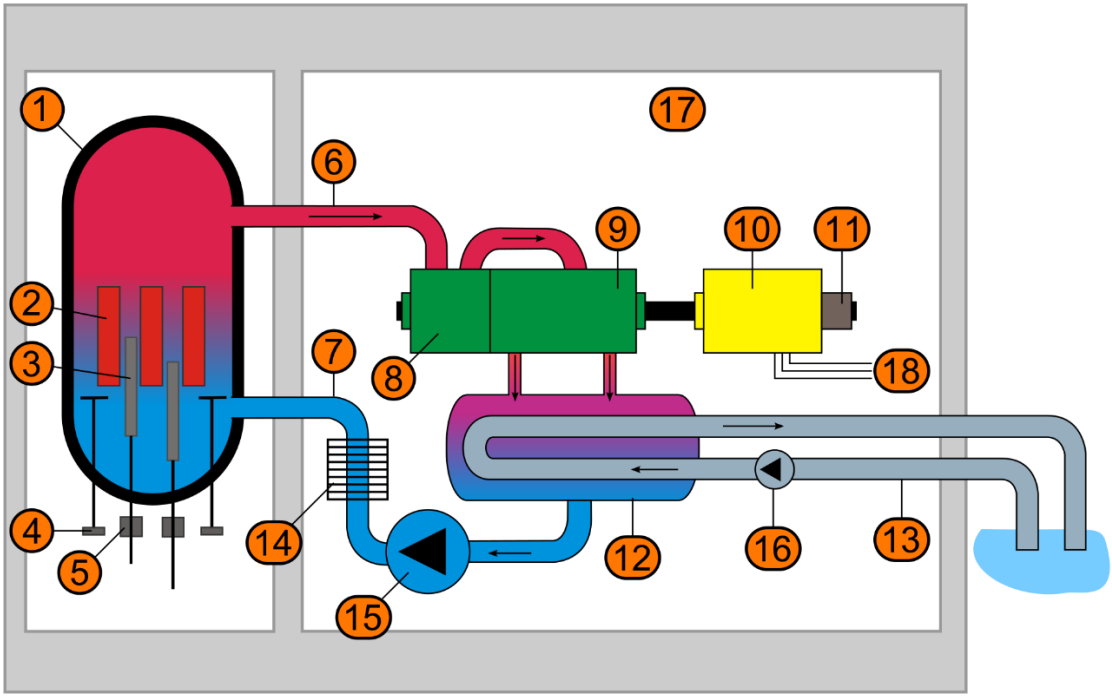
https://nl.m.wikipedia.org/wiki/Bestand:NNSA_DOE_Dose_Map_Fukushima.png

Het zal niet iedereen bekend zijn, maar er is sprake van twee aparte kerncentrales:
De kerncentrale Fukushima I is een kerncentrale in de Japanse gemeente Ōkuma in de prefectuur Fukushima. De centrale ligt 250 kilometer ten noordoosten van de hoofdstad Tokio.
Deze kerncentrale bestaat uit 6 reactoren met een gezamenlijk vermogen van 4.696 MW.

De kerncentrale Fukushima II is een kerncentrale op het grondgebied van de gemeenten Naraha en Tomioka in de prefectuur Fukushima.
Deze kerncentrale bestaat uit 4 reactoren met een gezamenlijk vermogen van 4.400 MW.

Het totale vermogen van beide centrales is dus 9.096 MW.
Onze kerncentrale Borssele heeft een vermogen van 485 MW.

De kerncentrales in Fukushima zijn ingericht met kokendwaterreactoren.
Zie: afbeelding 1

Afbeelding 1
https://nl.wikipedia.org/wiki/Kokendwaterreactor#/media/Bestand:Boiling_water_reactor_no_text.svg

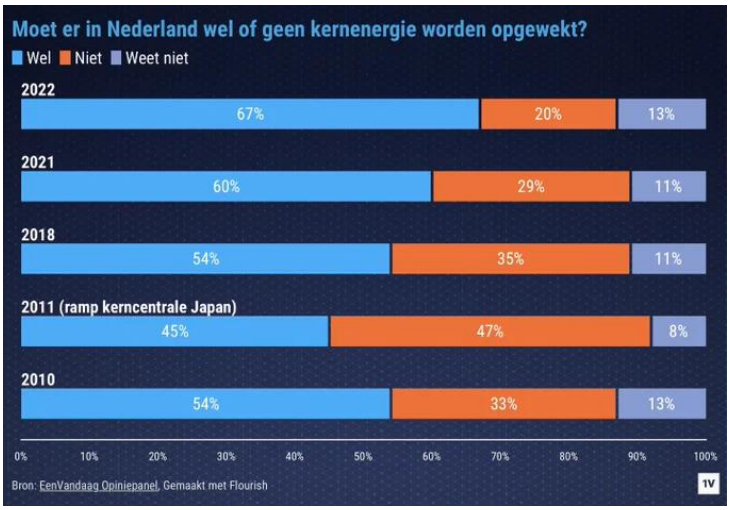
Schema van de kokendwaterreactor
1: reactorvat, 2: brandstofelementen, 3: regelstaaf, 4: circulatiepomp, 5: regelaars, 6: stoomleiding, 7: leiding voedingswater, 8: turbine hoge druk, 9: turbine lage druk, 10: generator, 11: torninrichting (beweging om een as), 12: condensor, 13: koelwater, 14: voorverwarming, 15: voedingswaterpomp, 16: koelwaterpomp, 17: turbinegebouw, 18: aansluiting elektriciteitsnet.

2. Japanse en Nederlandse opinie over kernenergie

Japan is de 5e grootste elektriciteitsconsument ter wereld. Het is een land dat voor meer dan 90% afhangt van import voor zijn energiebehoefte. De ramp van Fukushima heeft in 2011 geleid tot de stillegging van alle kernreactoren. Vandaag functioneren 5 kernreactoren volledig veilig. Een twintigtal anderen zijn in afwachting van de vergunningen om opnieuw op te starten en de bouw van nieuwe reactoren toont aan dat kernenergie één van de pijlers blijft van de Japanse elektriciteitsmix tegen 2030.
Twee reactoren zijn in aanbouw.

Japan telt, ondanks het Fukushima drama, 45% voorstanders en 30% tegenstanders van kernstroom.

De Nederlandse opvatting:
Zie: afbeelding 2.

Afbeelding 2

In 2010 was er al een kleine meerderheid in voorkeur voor kernenergie. De Fukushima kernramp had een vrij grote negatieve invloed op de mening van invoering van kernenergie.
In 2018 was er sprake van herstel en groeide in 2022 zelfs door tot een voorkeur van 67% met slechts een klein aantal tegenstanders van 20%:
Het volk heeft gesproken en het getreuzel en geneuzel door de Overheid is dan ook onbegrijpelijk.
Op 22 november 2023 zal het oordeel over de hiervoor verantwoordelijken plaatsvinden!

3. De kernramp van Fukushima

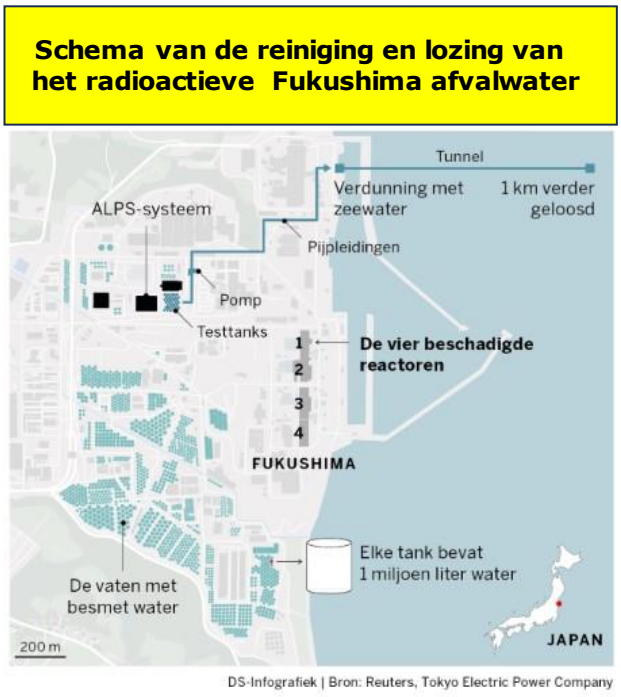
Op 11 maart 2011 volgde na een zware aardbeving een tsunami, met golven tot 15 meter hoog, waarbij een deel van de noordoostelijke kust van Japan werd overspoeld en vernield. De tsunami veroorzaakte ook ernstige schade aan de kerncentrale van Fukushima en heeft geleid tot een kernramp. Sinds 2011 worden de zwaar beschadigde reactoren gekoeld. Inmiddels is meer dan een miljoen ton radioactief besmet water opgevangen in tanks op het bedrijfsterrein. Zie: afbeelding 3.
De tanks waarin het radioactieve water zit opgeslagen bereiken stilaan de limiet van hun opslagcapaciteit.

Afbeelding 3.

https://www.eoswetenschap.eu/natuur-milieu/hoe-gevaarlijk-het-fukushima-water

Het energiebedrijf TEPCO heeft besloten het radioactieve afvalwater in zee te lozen. Hiervoor is inmiddels een kilometerslange tunnel aangelegd.
Zie: afbeelding 4.

Afbeelding 4

Het radioactieve afvalwater wordt gefiltreerd met het ALPS systeem Advanced Liquid Processing System).
Nadien wordt het verdund met zeewater en via een tunnel in zee gepompt.
Het hele proces zal 30 jaar in beslag nemen en is inmiddels gestart.

De regering in Tokio heeft met het plan ingestemd. Het radioactief materiaal wordt immers gefiltreerd en verdund. Het kan dus geen kwaad, zeggen ze. Er zijn wetenschappelijke rapporten, bijvoorbeeld van het Internationaal Atoomenergieagentschap (IAEA), die bevestigen dat dit geen schade aan het milieu of aan mensen zal berokkenen.

Maar waarom heeft men dan twaalf jaar lang dagelijks 140.000 liter verontreinigd afvalwater in tanks opgeslagen en niet onmiddellijk in zee geloosd? Dit koelwater bevat tritium, een radioactieve vorm van waterstof dat niet kan worden uitgefilterd. Het heeft een halfwaardetijd van iets meer dan twaalf jaar. Pas na zo'n honderd jaar is de radioactiviteit zodanig verlaagd dat het niet radioactiever is dan de omgeving.
Kortom, het afvalwater in de tanks zou daar honderd jaar moeten blijven voordat het ongevaarlijk is.
Maar zo lang wilde Japan niet wachten.

https://www.solidair.org/artikels/het-besmette-water-van-fukushima-wordt-zee-geloosd-de-arrogantie-van-grootmachten#:~:text=Dit%20koelwater%20bevat%20tritium%2C%20een,radioactiever%20is%20dan%20onze%20omgeving. **:**
De boeren en vissers uit de prefectuur Fukushima - ongeveer zo groot als Vlaanderen - krijgen sinds de ramp in 2011 hun koopwaar niet meer verkocht. Alles wat uit deze regio komt raakt men aan de straatstenen niet kwijt.

Dit zal in de toekomst waarschijnlijk gebeuren met alle vissers die hun netten uitwerpen in de Japanse, de Gele en de Oost-Chinese Zee en natuurlijk ook met de vissers in de achttien eilandstaten die zich hebben verenigd in het Pacific Island Forum (PIF). "De consument" heeft namelijk vaak de neiging te vragen naar de oorsprong van producten.
Schelpdieren, zeewier, vis en ander zeeleven uit deze gebieden zullen gebrandmerkt zijn: pas op, radioactief!
De helft van de tonijn die wereldwijd wordt gevangen en verwerkt, komt uit deze regio.

De vertegenwoordigers van het Pacific Island Forum onderhandelen al maanden met Tokio.
Tevergeefs.
Voor protesten van de eigen bevolking, van Zuid-Korea, China en Taiwan blijft de regering eveneens doof.

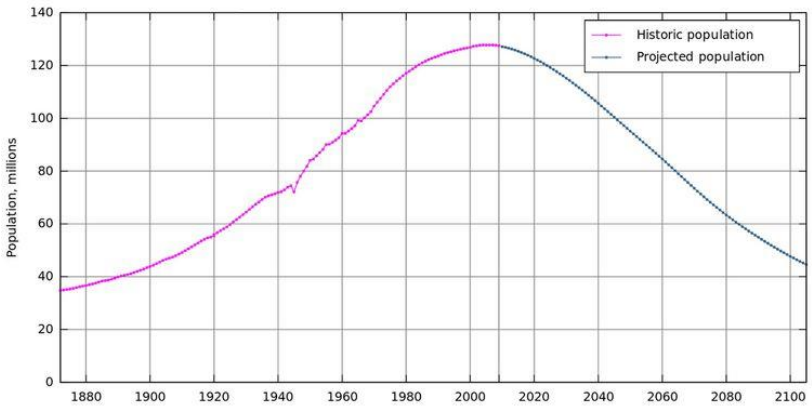
In de eerste dagen nadat Japan gestart is met het lozen van afvalwater uit de kerncentrale van Fukushima is er nog geen radioactief materiaal gevonden in vissen. Dat meldt de Japanse regering. De monsters werden genomen binnen een straal van vijf kilometer vanwaar het water wordt geloosd in de Stille Oceaan.

4. Groei/krimp van de Japanse en Nederlandse bevolking.

Japan is qua oppervlak 9x groter dan Nederland.

De grootte van de bevolking in 2023:
Japan 125 miljoen – Nederland 18 miljoen.

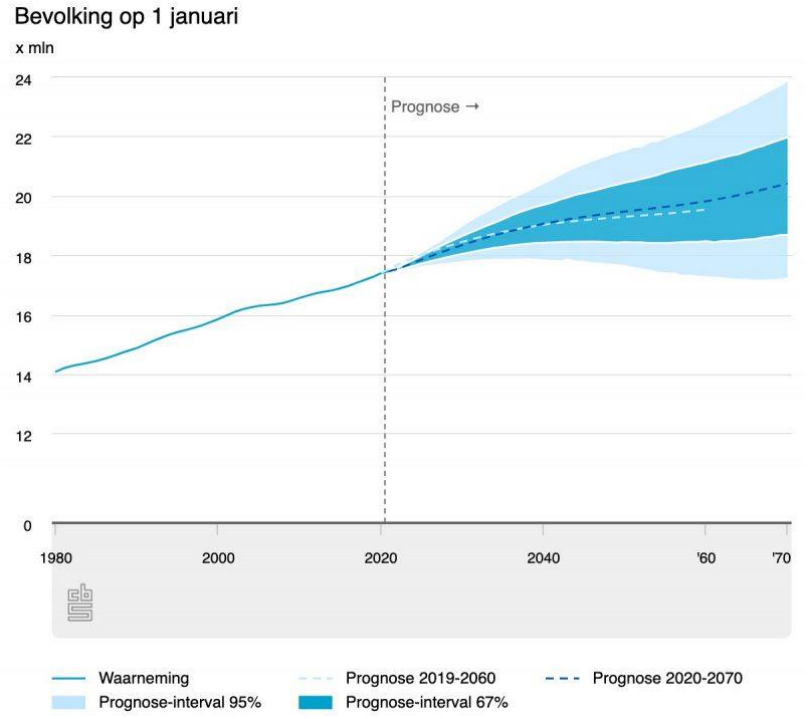
Er is op dit moment een enorm verschil in bevolkingsgroei tussen Japan en Nederland.

Japans populatie zal de komende jaren alleen maar afnemen.
https://www.demorgen.be/nieuws/japanse-bevolking-neemt-in-sneltempo-af-door-laagste-aantal-geboortes-ooit~b5710052/
Afbeelding 5

Japan kampt met een toename van veroudering van de bevolking, terwijl het aantal geboortes afneemt. Zie: Afbeelding 5.
De overheid probeert al jaren iets aan de extreem lage geboorteratio in het land te doen, aangezien de steeds krimpende groep van werknemers onmogelijk de pensioenen van de steeds groeiende groep gepensioneerden kan blijven betalen.

In Nederland, daar aantegen, is er sprake van een forse bevolkingsaanwas. Zie: Afbeelding 6.
De groei komt vooral vanwege de toenemende stroom asielzoekers en omdat mensen ouder worden.

Afbeelding 6
https://www.businessinsider.nl/bevolking-nederland-groei-2040-2060-20-miljoen/

Als we Nederland in de toekomst leefbaar en bewoonbaar willen houden zullen we echt uit een ander vaatje moeten tappen om de woningbouw, de infrastructuur, de natuur, de opleidingen, de ouderenzorg, de medische zorg en de energievoorziening qua vraag en aanbod op peil te houden.
Het wordt hoog tijd, dat hier een duidelijke uitspraak over komt.

5. Kernenergie geeft meer zekerheid: nu en in de toekomst.

Japan beschikt zelf niet over fossiele brandstoffen en doet er dus verstandig aan, ondanks hun bevolkingskrimp, om hun energie te betrekken uit kerncentrales.
Nederland is grotendeels afhankelijk (geworden) van import van fossiele brandstoffen maar wedt voor de toekomst op het verkeerde paard door met name te kiezen voor windturbines en niet voor kernenergie:

● D66, de Partij voor de Dieren, de SP, GroenLinks, de PvdA, DENK en 50Plus (samen 62 zetels) zijn unaniem tegen nieuwe kerncentrales.
Geen wonder, dat de Overheid zeer laks en nalatig is geweest als het gaat om de introductie van kernenergie. https://www.overkernenergie.nl/
De voorlichting van onze Rijksoverheid aan de burger is te vergelijken met een atheïst, die als missionaris het Christelijk geloof moet gaan verkondigen.

De afgelopen week heeft zich een enorme ommezwaai voorgedaan.
Op zaterdag 2 september 2023 verklaarde de nieuwe D66-fractieleider Jetten dat D66 is bekeerd en nu ook voor kernenergie kiest:

Zoals de wind waait, waait zijn jasje.

(hij schikt zich naar de omstandigheden, regelt zijn politiek inzicht naar zijn belang)
Het plan van de Rijksoverheid over het aantal te plaatsen kerncentrales is ver onder de maat en voldoet bij lange na niet aan onze huidige en toekomstige energiebehoefte:
Nederland wil in 2040 CO_2-neutraal elektriciteit produceren. Om dat voor elkaar te krijgen, zet het kabinet onder andere in op kernenergie. Het kabinet wil 2 nieuwe kerncentrales bouwen, bij voorkeur in Borssele, en de bestaande kerncentrale daar langer openhouden.
Ook hier is sprake van een ommezwaai:
De VVD heeft zich uitgesproken voor 4 grote kerncentrales.

● Voor de grote windmolenambities op zee in Nederland en Europa zijn extreem sterke magneten een must. De magneten worden gemaakt van neodymium, een zeldzaam aardmetaal.
De mijnbouw, en vooral de verwerking die daarbij hoort, is complex en vervuilend, dus wagen veel landen zich er liever niet aan.
"China heeft daardoor - in combinatie met lagere prijzen - de toeleveringsketen de afgelopen decennia overgenomen. Ruim 90% van

alle neodymium-magneten komen nu uit China", zegt Benjamin Sprecher, industrieel ecoloog aan de TU Delft.
"De kans dat China een grondstoffen-exportboycot instelt tegen Europa wordt geschat op meer dan 50% in de komende tien jaar", zegt Joris Teer, China-analist bij het Den Haag Centrum voor Strategische Studies.
Dat wordt nog wat als we straks de duizenden windmolens moeten gaan vervangen.

● Het elektriciteitsaanbod van windturbines en zonnepanelen stemt zelden overeen met de vraag en veroorzaakt daardoor ook nog eens gigantische problemen op het elektriciteitsnet.
De overhaaste en straks verplichte invoering (2026) van warmtepompen bij aankoop van een nieuwe Cv-ketel zal de chaos op het elektriciteitsnet ten top drijven.
Voor een volledig klimaatneutraal vervoersysteem pleit de Overheid:

Van fossiel naar elektrisch.

De voorman van de Klimaatraad, Jan Willem Erisman, denkt daar anders over: Prof. Dr. Ing. Jan Willem Erisman
"Het is de vraag of dat op de lange termijn met de beperkte beschikbare noodzakelijke grondstoffen wel kan. Een eigen auto is niet meer vanzelfsprekend".
Verplicht geen eigen auto meer: DE PLEURIS BREEKT UIT!
Zou het niet beter zijn om eerst eens beter na te denken en:
* te kiezen voor kleinere auto's;
* werkgevers te verzoeken om hun werknemers dichter bij hun werk te laten wonen. Vanaf 1960 ben ik 6x vanwege baanverandering en overplaatsing verhuisd en dat vond je toen heel normaal.
Waarom zou dat nu niet kunnen;

* meer gebruik maken van zakelijke video contacten.

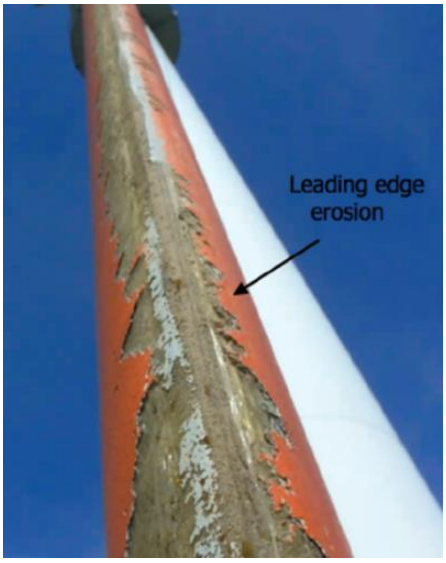
● Grote windturbineparken zijn zeer kwetsbaar voor terroristische aanvallen en bovendien moeilijk te beschermen.

● Een kerncentrale neemt aanzienlijk minder ruimte in dan een aantal energievergelijkbare windmolens en zonnepanelen. Zie: afbeelding 7

Afbeelding 7
https://hmjvandenbosch.com/tag/energietransitie/

● Aan de sluipmoordenaar BISFENOL A wordt weinig aandacht besteed. Het betreft de erosie, die door wind, regen, hagel en sneeuw aan de wieken plaatsvindt. Zie afbeelding 4.
De erosie aan de wieken veroorzaakt fijnstof. Zie: Afbeelding 8.

Afbeelding 8

Het fijnstof, dat ontstaat vormt op zich al een gezondheidsprobleem, maar het fijnstof bevat ook nog eens BISFENOL A.
Zie: https://www.ez-catalog.nl/Asset/d1e33e7a47854999a04c1b114e203b77/Original/Loctite-20200825-1886332-MSDS-NL-N.pdf
Bisfenol A is een zeer gevaarlijk hormoon met schadelijke effecten op de voortplanting, giftig voor de lever, de stofwisseling, het immuunsysteem en de ontwikkeling van kinderen.
Een rapport over Bisfenol A is in februari 2022 uitgebracht door een vijftal Nederlandse medische specialisten.
Het is verboden om Bisphenol A onder de grond te stoppen. Met het begraven van versleten wieken begaat men dus een forse overtreding! Handhaven? Nooit van gehoord!

● Een duurzame verwerking van oud materiaal is nog steeds een groot probleem: Veel afgedane wieken worden eenvoudigweg begraven.

https://npokennis.nl/longread/7789/herrie-onder-water-een-stille-ramp-in-zee**:**
● Op land hebben veel mensen dagelijks te maken van lawaaioverlast door windmolens.
Volgens de Gezondheidsraad en het RIVM veroorzaakt geluidshinder op grote schaal slaapgebrek en stress. Op de lange termijn kan lawaai bovendien leiden tot hartklachten, een verhoogde bloeddruk en depressies. Als het zo doorgaat zal herrie binnen twintig jaar het milieuprobleem zijn met de grootste impact op de volksgezondheid in Nederland, stellen milieu- en geluidsdeskundigen.

● Herrie onder water, vooral veroorzaakt door het heien van de palen, verstoort de communicatie en echolocatie van zeedieren. Daarnaast kunnen vissen en zeezoogdieren doof worden en zelfs overlijden aan de gevolgen van lawaai.

Is de bouw en de inzet van windmolens dan wel duurzaam?

Kijken we naar de definitie van duurzame energie:
Dit is de energie waarover de mensheid in de praktijk voor onbeperkte tijd kan beschikken en waarbij, door het gebruik ervan, het leefmilieu en de mogelijkheden voor huidige en toekomstige generaties niet wordt benadeeld.
Conclusie: windmolens voldoen niet aan het criterium DUURZAAM.

6. Nabeschouwing

Nog veel mensen beschouwen het risico van een kernramp een reden om niet voor kernenergie te kiezen. Ook worden er redenen genoemd als zou kernenergie onbetaalbaar zijn. Men kijkt alleen maar naar de kostprijs voor de aanschaf en plaatsing van een windmolen, maar men vergeet de onzichtbare kosten van de schade die windmolens teweeg kunnen brengen.
Denk daarbij aan gezondheids- en welzijnsproblemen en de schade die wordt aangericht aan de aanblik van ons mooie landschap.

Kernenergie zal met alle te nemen veiligheidsmaatregelen duurder zijn, maar daar staat tegenover dat de elektriciteitslevering gewaarborgd is en dat is niet het geval met windturbines gezien de mogelijke toekomstige problemen met de grondstoffenlevering vanuit China.

Het is aan de Overheid, de elektriciteitsmaatschappijen en de leveranciers

van kerncentrales om een optimale veiligheid te waarborgen.
Het is en blijft een operatie, die veel toezicht en controles vraagt.
Kernenergie is een zegen voor de mensheid.
Vergelijk het met water, onmisbaar voor de mens, maar kan ook levensbedreigende gevaren opleveren.

Het is verstandig om tijd te winnen voor het definitieve gereed zijn van veilige gesmolten zout reactoren op basis van Thorium met veel minder radioactief afval en een veel kortere tijd van veilige opslag.
Zonder in de problemen te geraken door energietekorten is het is dus van belang om "het gas er op te houden" totdat de realisatie met kerncentrales een feit is.

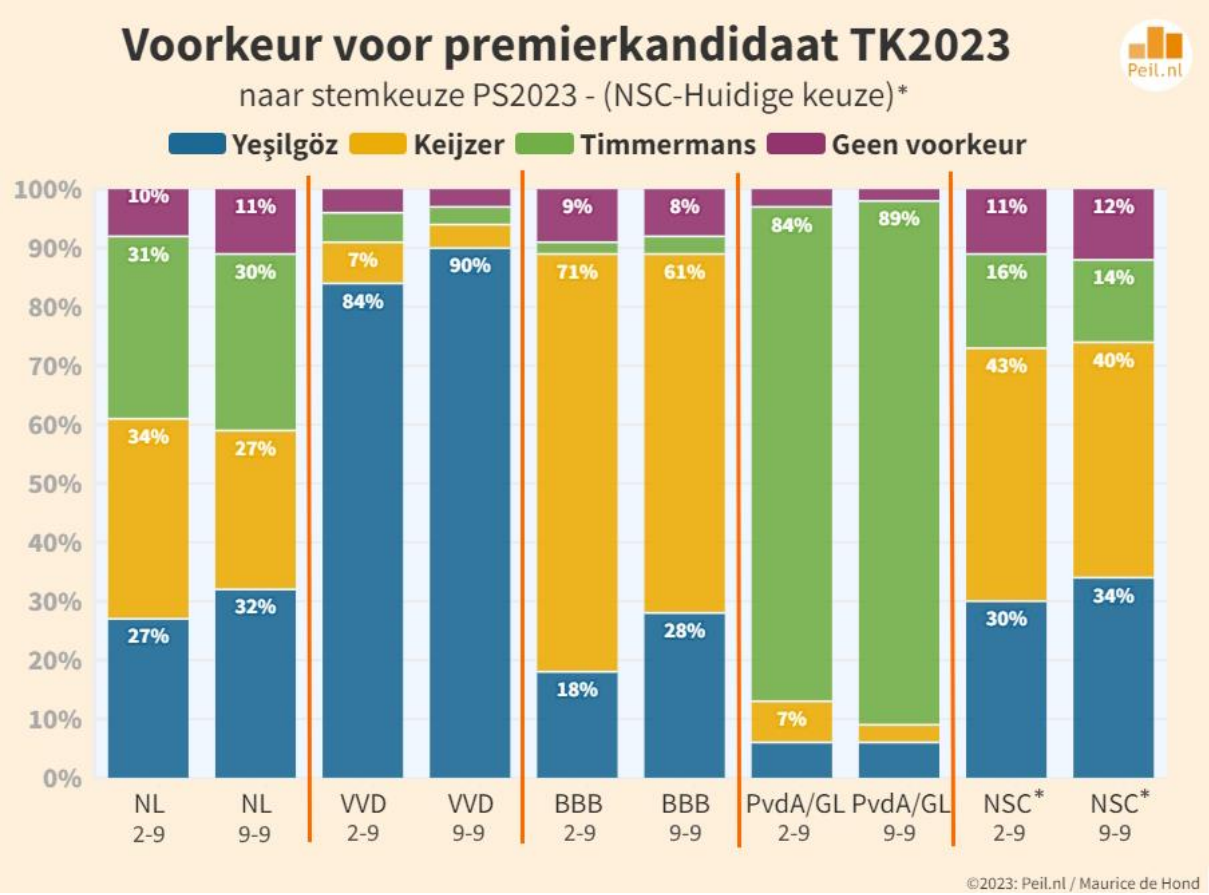
Ook sceptici vinden, dat er o.a. vanwege onbetrouwbare leveranciers en milieuverontreiniging een einde moet komen aan het gebruik van fossiele brandstoffen, maar zijn faliekant tegen het ondergronds opbergen van CO_2 en het roekeloos en onverantwoord plempen van landschap vervuilende windturbines.
Ondergrondse CO_2-opslag
(internationaal afgekort met CCS van carbon capture and storage)
is het ondergronds opslaan van afgevangen kooldioxidegas dat vrijkomt bij de verbranding van fossiele brandstoffen.
Opslag van CO_2 in voormalige gas- en oliereservoirs geschiedt in poreuze gesteentelagen op een diepte van veelal 0,8 tot 3 kilometer.
De reservoirgesteenten die hiervoor geschikt zijn, zijn veelal zandsteen, kalk en dolomiet.
Er zijn nog onbekende risico's, vooral bij transport en opslag. Er is bijvoorbeeld een kans dat de opgeslagen CO_2 later in de leefomgeving en alsnog in de atmosfeer terechtkomt.
Al eerder heeft zich een ramp voorgedaan met het uit de ondergrondse bodem ontsnapte CO_2:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Nyosmeer

Afbeelding 9
Op 21 augustus 1986 kwamen in het dunbevolkte gebied nabij het Nyosmeer in Kameroen 1.724 mensen en 3000 stuks vee om het leven,

evenals alle andere dieren. Het was eerst een geheimzinnige ramp, omdat niet onmiddellijk duidelijk was wat de oorzaak was.
Er waren geen gewonden of getuigen. Pas na een maand werd door geologen vastgesteld dat het hier ging om een immense ondergrondse uitbarsting van CO_2. Het kooldioxide, anderhalf keer zo zwaar als lucht, verspreidde zich over een oppervlakte van 29 km2 en bleef dus boven de grond hangen en verdreef de zuurstofrijke lucht, waardoor dieren met hun snuit vlak boven de grond, verstikten.
Het is dus oppassen geblazen!

De politieke voorkeur van de Nederlander is op dit moment zeer wisselend. Er is geen peil te trekken op de peilingen:
ze veranderen constant.
De verkiezingsuitslag van 22 november a.s. bepaalt in grote mate de mogelijke veranderingen in de klimaat- en energiedoelstellingen.

De peiling van Maurice de Hond d.d. 9 september 2023 voor wat betreft het premierschap:

De peiling van 9 september 2023 voor wat betreft de zetelverdeling in de Tweede Kamer:

Zetelverdeling als nu Tweede Kamerverkiezingen zouden gehouden worden

Partijen	9-9-2023	2-9-2023	TK 2021	Verschil met vorige week	Verschil met TK2021
Nieuw Soc.Contr.	28	28	0	0	+28
VVD	26	25	34	+1	-8
PvdA/GroenLinks	23	23	17	0	+6
BBB	16	18	1	-2	+15
PVV	15	15	17	0	-2
PvdDieren	7	7	6	0	+1
D66	7	7	24	0	-17
CDA	6	6	15	0	-9
FVD	5	5	8	0	-3
SP	4	4	9	0	-5
Volt	3	3	3	0	0
ChristenUnie	3	3	5	0	-2
SGP	2	2	3	0	-1
DENK	2	2	3	0	-1
JA21	2	1	3	+1	-1
BVNL	1	1	0	0	+1
50PLUS	0	0	1	0	-1
BIJ1	0	0	1	0	-1

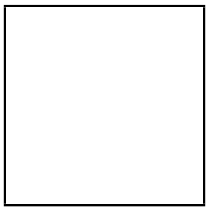
9-9-2023 Peil.nl/ Maurice de Hond

Een coalitie van NSC, VVD, BBB en PVV met in totaal 85 zetels zou met een ruime meerderheid goed mogelijk zijn.

Yesilgöz zou dan de premier kunnen zijn.

Van: VNG <info@vng.nl>
Verzonden: woensdag 13 september 2023 14:29
Aan: Gemeente Rozendaal <gemeente@rozendaal.nl>
Onderwerp: Lbr. 23/036 - Openstelling vacatures in VNG-bestuur en commissies

Lbr. 23/036 - Openstelling vacatures in VNG-bestuur en commissies

Lbr. 23/036 - Openstelling vacatures in VNG-bestuur en commissies

13 september 2023

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Geachte leden van college en gemeenteraad,
De VNG zoekt kandidaten voor in totaal 13 vacatures in het VNG-bestuur en in verschillende VNG-commissies (inclusief colleges), waaronder de vacature van commissievoorzitter Ruimte, Wonen en Mobiliteit, ook lid van het bestuur. We nodigen u van harte uit om u kandidaat te stellen voor een of meer vacatures. In de bijlage bij deze ledenbrief vindt u de algemene profielschets voor de commissievoorzitter, tevens lid bestuur, en korte profielschetsen voor de andere vacatures.

Aanmelding kandidaten:

- U kunt zich kandidaat stellen tot uiterlijk woensdag 4 oktober a.s. vóór 12.00 uur
- Op de website *https://governance.vng.nl/* kunt u zich registreren als kandidaat en aangeven naar welke vacature(s) uw belangstelling uitgaat.

Volledige brief

Dit bericht is verzonden door de VNG.
Lees onze proclaimer.

Van: Kunsten '92 | Eveline Mineur <Eveline@kunsten92.nl>
Verzonden: dinsdag 12 september 2023 13:40
Aan: Kunsten '92 | Eveline Mineur <Eveline@kunsten92.nl>
CC: Kunsten '92 | Heleen Alberdingk Thijm <heleen@kunsten92.nl>
Onderwerp: Aan Griffie & afdeling erfgoed/cultuur/toerisme | Win 25.000 euro met de BNG Bank Erfgoedprijs!

Bericht voor:
- De griffie van de gemeenteraad
- Wethouders en ambtenaren voor erfgoed, cultuur, toerisme en ruimtelijke ordening

Geachte wethouders, gemeenteraadsleden en ambtenaren,

Let op: vanaf dinsdag 12 september kan ook uw gemeente zich aanmelden voor de BNG Bank Erfgoedprijs 2024. Dè prijs voor de gemeente die het beste met haar erfgoed omgaat en haar inwoners daar op inspirerende wijze bij betrekt. **De BNG Bank Erfgoedprijs ter waarde van € 25.000** wordt mogelijk gemaakt door hoofdsponsor BNG Cultuurfonds en wordt al sinds 2010 jaarlijks uitgereikt. Het **thema** voor de aankomende prijs is **Post 65-erfgoed.**

Elke gemeente kan meedingen naar de BNG Bank Erfgoedprijs 2024, die jaarlijks wordt georganiseerd door het Erfgoedplatform van Kunsten ’92. Met deze prijs willen we goede voorbeelden delen en andere gemeenten inspireren. De afgelopen jaren is de BNG Bank Erfgoedprijs gewonnen door de gemeenten Weert, Eindhoven, Noordenveld, Rheden, Leiden, Zutphen, Beesel, Bergen op Zoom, Kampen, Schiedam, Westerveld en Dordrecht.

Wat verstaan we onder Post 65-erfgoed?
Post 65 is de verzamelnaam voor gebouwen, complexen, parken, kunst in de openbare ruimte, wijken en andere stedelijke of landschappelijke structuren uit de periode na 1965. De gebouwen en complexen uit deze periode vragen anno 2023 om renovatie, aanpassing en verduurzaming. Aandacht voor dit erfgoed is nodig, want er is steeds vaker sprake van sloop van gebouwen uit deze periode. Hoe wordt Post 65-erfgoed binnen gemeenten gewaarborgd en bewaard, en hoe worden inwoners betrokken bij de vraag welke gebouwen, complexen of objecten in hun omgeving bewaard moeten blijven voor de toekomst?

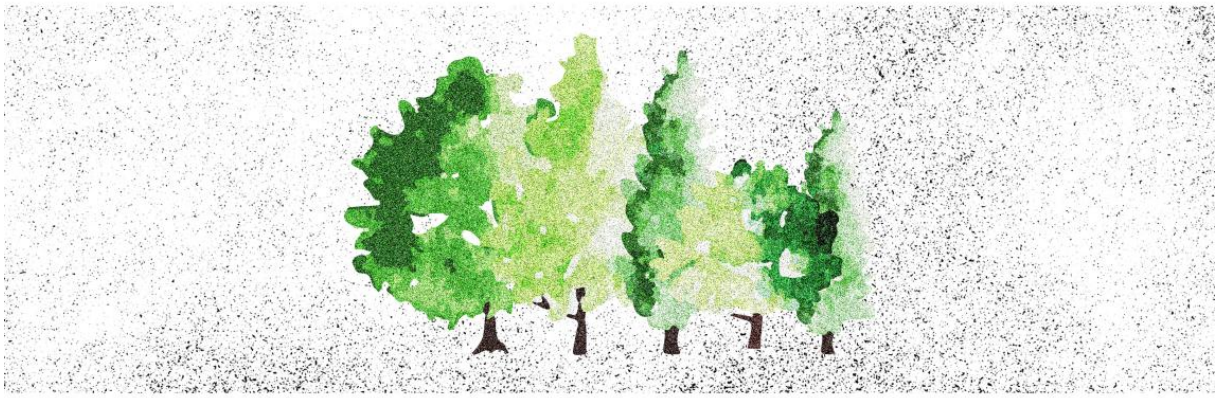
Hoe meld ik mijn gemeente aan?
Wij nodigen alle gemeenten - en specifiek gemeenten die veel Post 65-erfgoed binnen hun gemeentegrenzen hebben - uit om zich aan te melden. Geef op het aanmeldformulier kort aan waarom uw gemeente de beste erfgoedgemeente is, met speciale aandacht voor Post 65. Het is ook mogelijk om als organisatie of als persoon een gemeente voor te dragen, dat kan via hetzelfde formulier. **Aanmelden kan tot 25 november aanstaande.**

Denkt u dat uw gemeente in aanmerking zou moeten komen voor de prijs? Ga dan naar de website van Kunsten ’92, lees de criteria goed door en meld de gemeente aan via het aanmeldformulier onderaan de webpagina. Neem in geval van vragen gerust contact met mij op.

Hartelijke groet,

Eveline Mineur
Erfgoed | Projecten

SCHOUDERS ONDER HET LANDELIJK GEBIED!

UITNODIGING

OOGSTFEEST 2023

5 OKTOBER VAN 15-18 UUR

DE PANOVEN IN ZEVENAAR

ste relatie,

n wij je binnenkort op ons jaarlijkse Oogstfeest, samen met vele andere groene relaties uit Gelderland?
ze editie duiken we het landelijk gebied in. Dat is volop in beweging en speelt een belangrijke rol bij veel
agstukken in onze provincie. Hoe ziet het landelijk gebied er in de toekomst uit? En hoe geven we dit samen vorm‘

 hebben drie sprekers uitgenodigd die hun ideeën hiervoor met ons willen delen. Rob Berends, journalist bij de lderlander, leidt ons door het programma met ruimte voor inbreng uit de zaal. Laat jij je deze middag - samen met spireren? Dan zetten we daarna de schouders onder het landelijk gebied!

ɔgramma
00 uur: Inloop, kijkje bij de Panoven
30 uur: Start en opening programma
40 uur: Inspirerende verhalen over:
Water ~ *Peter Schrijver, heemraad Waterschap Rijn & IJssel*
Bodem ~*Janjo de Haan, onderzoeker Wageningen University & Research*
Leefbaarheid ~ *Leidy van der Aalst, voorzitter Dorpshuizen en Kleine Kernen Gelderland*
30 uur: Reflectie en de blik vooruit met Harold Zoet (*gedeputeerde voor natuur, landbouw en stikstof)*
00 uur: Wrap-up door de Gelderse groene organisaties
15 uur: Netwerkborrel
00 uur: Einde

 hopen je te ontmoeten op **donderdagmiddag 5 oktober** op Buitengoed de Panoven in Zevenaar.

res: Panovenweg 18, 6905 DW Zevenaar

Ja, ik kom graag!

t hartelijke groet en graag tot ziens op 5 oktober,

an Snel, Hoofd Staatsbosbeheer Gelderland
an Vriend, Directeur-bestuurder Stichting Landschapsbeheer Gelderland
ne de Weerdt, Regiodirecteur Oost IVN Natuureducatie
 Berris, Provinciaal Ambassadeur Natuurmonumenten Gelderland en Utrecht
hel van Maarseveen, Directeur-bestuurder Geldersch Landschap & Kasteelen *(per 1 oktober)*
ra Souwerbren, Directeur Natuur en Milieu Gelderland

ntvangt deze e-mail omdat uw organisatie op de uitnodigingenlijst staat voor het Oogstfeest 2023. Natuur en Milie lderland verzorgt namens de partners deze vooraankondiging.
uitnodiging is bestemd voor u en/of andere personen in uw organisatie die zich inzetten voor natuur, landschap en delijk gebied. Graag horen we van u wie van u van deze uitnodiging gebruik wil maken.

Geen mails meer ontvangen? Klik hier om af te melden.

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Stand van zaken Opvang Oekraïense vluchtelingen in Rozendaal (OOR)

Adviseur : I. Strating
Portefeuillehouder : E. Weststeijn
Datum : 19-09-2023

Aan de Raad

Geachte leden van de raad,

Sinds april 2023 is locatie De Bosrank open voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Afgesproken is dat de portefeuillehouder u in de raadsvergaderingen mondeling bijpraat over de meest recente ontwikkelingen. Waar nodig informeert het college u via een raadsinformatiebrief in meer detail.

Nu de locatie zo'n vijf maanden 'in bedrijf' is, zien we een logisch moment om de opstartfase af te sluiten en afspraken te maken voor de beheerfase. Dit is ook een goed moment om uw raad te informeren over:

1. de landelijke en regionale ontwikkelingen i.r.t. De Bosrank;
2. de dagelijkse praktijk op De Bosrank op hoofdlijnen;
3. (wijzigingen in de) organisatiestructuur en de financiën.

1. Landelijke en regionale ontwikkelingen

1.1 Instroom, bezetting en uitbreiding capaciteit

Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in februari 2022 spannen gemeenten en Veiligheidsregio's zich in om ontheemden uit Oekraïne op een goede manier op te vangen. Met resultaat: het is steeds gelukt alle ontheemden uit Oekraïne van menswaardige opvang te voorzien. Tegelijkertijd zien we dat de omvang van de opgave nog altijd groot is. De verantwoordelijk staatssecretaris stuurde lange tijd op een totaal van 90.000 plekken. Inmiddels is de prognose dat begin 2024 in totaal 97.000 opvangplekken nodig zijn om de ontheemden uit Oekraïne op te kunnen vangen. Het ministerie houdt hierbij rekening met het feit dat de bezettingsgraad van de noodopvang al geruime tijd zeer hoog is en daarmee de marge om een eventueel onverwachte piek in de instroom op te kunnen vangen erg klein. De staatssecretaris beklemtoont dat gemeenten moeten toewerken naar een marge, om zo het risico op een tekort aan gemeentelijke opvang te verkleinen. Ook wordt hierbij, kijkend naar het afgelopen jaar, gevraagd om het 'snijverlies' zo veel mogelijk te beperken. Dit snijverlies maakt dat niet alle gerealiseerde plekken daadwerkelijk beschikbaar zijn.[1]

[1] Denk bijvoorbeeld aan een familie-unit met vijf bedden, bezet door een familie van vier. Het resterende bed wordt dan, als het onbezet is, gezien als 'snijverlies'.

Consequenties voor de Veiligheidsregio Gelderland-Midden
De officiële vraag om verder op te schalen van 90.000 naar 97.000 plekken (inspanningsverplichting) is per brief dd. 4 september 2023 aan de voorzitters van de Veiligheidsregio's medegedeeld. Voor onze Veiligheidsregio Gelderland-Midden betekent dit (conform de verdeelsleutel vastgesteld door het Veiligheidsberaad) een verhoging van het aantal benodigde plekken met 264 bedden (van 3.504 naar 3.768 plekken). Dit aantal halen we op dit moment niet: er zijn momenteel 3.324 plekken gerealiseerd, waarvan 2.227 plekken in de Regio Arnhem, waaronder dus de 55 plekken in De Bosrank.

Consequenties voor Rozendaal/De Bosrank
Rozendaal dient, conform de 'oude taakstelling' (de 3.504 te realiseren plekken in Gelderland-Midden) 47 plekken te realiseren. Op basis van de 'nieuwe taakstelling' (de 3.768) gaat het om 48 plekken. Daar zitten we met 55 plekken dus boven. Echter, ook wij hebben te maken met het eerder genoemde 'snijverlies'. De werkelijke bezetting ligt bij De Bosrank de afgelopen twee maanden tussen de 48 en 52 bewoners[2]. In sommige situaties, bijvoorbeeld in het geval van families waarbinnen één of meer zorgdossiers spelen, is het onverstandig de vrije bedden in hun vertrek toe te wijzen aan alleenreizende vluchtelingen. We spannen ons desondanks maximaal in om het snijverlies tot een minimum te beperken.

1.2 Derdelanders

In Nederland zijn op dit moment (september 2023) ca. 4.660 zogenoemde 'derdelanders' uit Oekraïne. Zij zijn gevlucht uit Oekraïne, maar komen uit andere landen. Ze waren in Oekraïne op een studenten- of werkvisum, of al als oorlogsvluchteling uit een ander land. De groep derdelanders uit Oekraïne krijgt in Nederland opvang en leefgeld op basis van de Europese Richtlijn tijdelijke bescherming. Deze regeling geeft ook recht op medische zorg, leefgeld, onderwijs tot 18 jaar en de mogelijkheid om te werken. Deze tijdelijke bescherming liep tot 4 september 2023. Daarna moet de groep derdelanders uit Oekraïne ofwel terug naar het land van herkomst, ofwel een reguliere asielprocedure via de IND volgen (en dus verblijven in één van de asielzoekerscentra van het COA). Voor diverse regio's en gemeenten is dit een ingewikkelde groep in de gemeentelijke opvang. Het samenleven van vluchtelingen met een verschillende (culturele, etnische, religieuze) achtergrond brengt eigen problemen met zich mee; derdelanders uit Oekraïne wensen veelal niet vrijwillig te vertrekken uit de gemeentelijke opvanglocatie en de capaciteit in de asielzoekerscentra is, zoals bekend, ook zeer beperkt.

Enkele derdelanders uit Oekraïne hebben deze zomer rechtszaken aangespannen om hun vertrek uit de gemeentelijke opvang voor Oekraïners per 4 september (en het bijbehorende verlies van bepaalde rechten) te voorkomen. Op basis van een uitspraak van de Raad van State en het hoger beroep dat nog gaande is in een inviduele casus, heeft de staatssecretaris van J&V besloten om voor de gehele groep derdelanders de beëindiging van de tijdelijke bescherming per 4 september te bevriezen tot de uitspraak in het hoger beroep door de RvS is gedaan. Derdelanders mogen dus vooralsnog in de gemeentelijke opvang blijven. Meer informatie vindt u hier: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraine/derdelanders.

Consequenties voor Rozendaal/De Bosrank
Op De Bosrank worden op dit moment geen derdelanders uit Oekraïne opgevangen. Aangezien dit als gevolg van instroom kan wijzigen, monitoren we de ontwikkelingen, om een helder handelingsperspectief te hebben mocht de situatie veranderen.

[2] Op dit moment, 14 september: 52.

1.3 Verantwoordelijkheid van burgemeester naar college van B&W

Tijdelijke Wet Oekraïne
Sinds 1 april 2022 zijn de burgemeesters verantwoordelijk voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Dat doen zij op basis van het staatsnoodrecht. De toepassing van het staatsnoodrecht is op tijdelijke basis en mag niet langer duren dan noodzakelijk. Het kabinet is daarom al langere tijd aan het werk om een reguliere wettelijke basis voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne te creëren: de Tijdelijke Wet Oekraïne (TW Oek). Hierdoor kan het staatsnoodrecht weer buiten werking worden gesteld. Vanaf het moment dat de TW Oek inwerking treedt, óf uiterlijk 1 januari 2024, verschuift de verantwoordelijkheid van het faciliteren van de opvang Oekraïners van de burgemeesters naar de colleges van B&W.

Coördinatie in de opgaven rond opvang (vluchtelingen, asielzoekers, statushouders)
Sinds eind februari 2022 verloopt de coördinatie van de opvang van Oekraïnse vluchtelingen via de 25 Veiligheidsregio's in ons land (gelijk aan de coronacrisis), met de burgemeesters daarmee in een leidende rol. In mei 2023 is afgesproken dat de bestuurlijke afstemming over ontheemden uit Oekraine t.z.t. – bij voorkeur ook uiterlijk op 1 januari 2024 – overgedragen wordt van de Veiligheidsregio's naar de Provinciale Regie Tafels (PRT's). Aan deze tafel worden op provinciaal niveau vanaf dat moment álle opvangopgaven besproken: zowel de opvang van Oekraïners als die van asielzoekers (i.r.t. de aanstaande Spreidingswet[3]), alsook de huisvesting van statushouders. Naast de burgemeester krijgen dan ook andere portefeuillehouders (bijv. wonen) logischerwijs een intensievere rol.

De rol van de Veiligheidsregio vervalt per 1 oktober 2023. Dat is een logische stap, omdat allereerst de oorlog in Oekraïne geen 'acute crisis' meer is, maar een langdurige opgave die vormgegeven kan worden in de staande gemeentelijke structuren en vanuit de collegiale verantwoordelijkheid van het college van B&W. Daarnaast biedt de samenwerking op provinciaal niveau betere kansen om integraal de opvangvraagstukken te bezien. Dit betekent echter wel dat de ondersteuning vanuit onze Veiligheidsregio ten behoeve van de gemeenten op de opvang van Oekraïnse vluchtelingen (het zg. 'TOVO': Team Opvang Vluchtelingen Oekraïne) ook komt te vervallen. In de periode tussen 1 oktober en 1 januari kan de provincie deze rol nog niet overnemen. Omdat deze ondersteuning zeer waardevol is gebleken, hebben de gemeenten in Gelderland-Midden besloten te kiezen voor een coördinerende gemeente. Deze gemeente (gemeente Rheden) faciliteert namens alle vijftien gemeenten de coördinatie en spreiding van Oekraïense vluchtelingen binnen de regio. Het team vanuit de coördinerende gemeente blijft actief totdat een koppeling met het PRT mogelijk is.

Consequenties voor Rozendaal
Vooruitlopend op de TW Oek hebben wij er in het hele traject op weg naar de realisatie van De Bosrank al voor gekozen om de beslissingen over opvang in Rozendaal door het college als geheel te laten nemen en niet alleen door de burgemeester. Wij vonden en vinden dit passend bij de collegiale opgave waar we voor staan. Voor ons heeft deze verschuiving van verantwoordelijkheden dus geen gevolgen. Dat een regionaal ondersteunend team behouden blijft via de coördinerende gemeente Rheden is voor ons waardevol. Het TOVO is het afgelopen jaar voor ons meermaals zeer behulpzaam geweest met allerhande praktische adviezen en ondersteuning.

[3] De Wet Gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (vaak de Spreidingswet genoemd), is niet controversieel verklaard. Dat betekent dat de wet nog voor de verkiezingen in november behandeld wordt door de Tweede Kamer. In het PRT wordt gewerkt 'als ware de Spreidingswet al van toepassing'.

2. Ontwikkelingen op De Bosrank

Op De Bosrank wonen op dit moment (14 september) 52 mensen: 12 kinderen (< 18 jaar) en 40 volwassenen. In de voorbereidingen op weg naar de opening van de locatie veronderstelden we dat de doelgroep weerbaarder en zelfredzamer was dan wat we nu zien. We planden op een 'normale' woonsituatie met een tamelijk minimale inzet in locatiemanagement, woonbegeleiding en 'nachtwakers'. We namen aan dat bijvoorbeeld 24/7 aanwezigheid (beveiliging in de nacht) al snel afgeschaald kon worden, op basis van de ervaringen in andere kleinschalige opvanglocaties.

Ten opzichte van de initiële beelden zien we nu het volgende:

- Er loopt een hoog aantal zorgdossiers: op dit moment 13 personen (25%), inclusief kinderen. Dit is hoger dan waar we rekening mee hielden, op basis van informatie van andere locaties en het landelijk beeld. Het gaat bij een aantal bewoners ook om een complexere zorgbehoefte dan verondersteld, zowel op medisch als op psychisch vlak (zoals door trauma).
- Inzet van (standaard) zorglijnen vraagt meer ondersteuning vanuit woonbegeleiding dan voorzien. Denk daarbij aan begeleiding naar huisarts/specialistische zorg/ziekenhuisopname/ spoedtandarts, of het extra inregelen van doelgroepenvervoer.
- Het opleidingsniveau is (bij een aantal bewoners veel) lager dan gemiddeld verondersteld mag worden. De baankansen van de doelgroep zijn mede hierdoor lager dan gedacht. Op dit moment hebben 15 bewoners werk gevonden (dagkoers; 37,5%). Dit is fors lager dan percentages die we vaak ook in de media terugzien, waar gesproken wordt over > 60% van de volwassen Oekraïners die werk heeft. Dit betekent dat de overige bewoners (inclusief 12 kinderen) leefgeld ontvangen.
- Er zijn meer veiligheidsincidenten dan op voorhand aangenomen, uiteenlopend van diefstallen op locatie tot incidenten met inzet van 112-hulpdiensten. De Bosrank heeft in vier maanden tijd minimaal 10x een beroep moeten doen op 112-hulpdiensten (politie en/of ambulance). Overigens betreft het vrijwel uitsluitend incidenten óp locatie en tussen bewoners, zonder daarmee af te willen doen aan de ernst ervan. Het aantal incidenten c.q. overlastsituaties buiten de locatie is zeer laag.
- Het type incidenten maakt dat medewerkers over meer c.q. andere capaciteiten moeten beschikken dan eerder verondersteld (vakbekwaamheid).

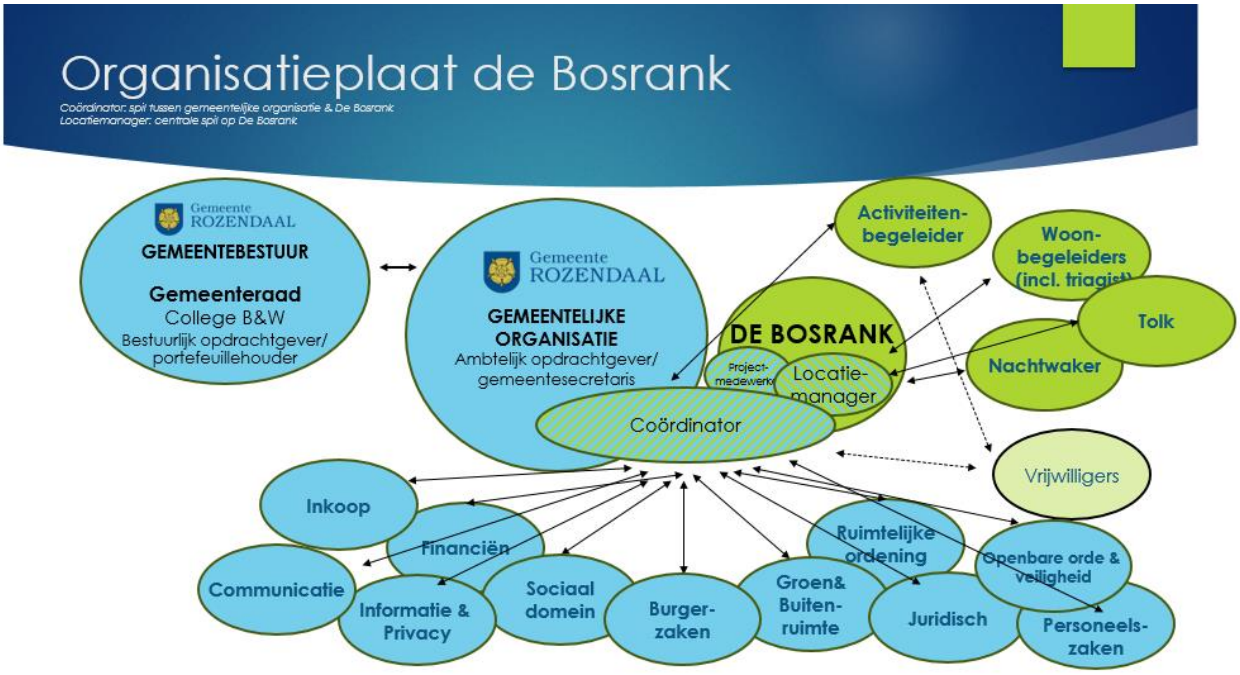
De verwachting, mede gestoeld op ervaringen bij andere locaties is dat, met de donkere dagen op komst, een deel van de bovengenoemde aspecten de komende maanden eerder meer dan minder impact zullen hebben op de situatie op De Bosrank. We willen onverminderd inzetten op 'normalisering' van de woonsituatie. We zien echter ook dat de huidige veiligheidssituatie aanleiding is om, anders dan voorheen en anders dan vooraf gedacht, te werken met een 24-uursbezetting. Daarnaast leidt het zorgniveau ertoe dat we meer pro-actief moeten voorzien in dagbesteding/activiteiten ('activerende begeleiding'). De consequenties hiervan in organisatie en financiën worden uitgewerkt in paragraaf 3.

3. Beheerfase

Na een opbouwfase werken we nu toe naar een fase waarin afspraken en verantwoordelijkheden duidelijk zijn en waarin de personele bezetting stabiel is. Deze beheerfase loopt van 1 oktober 2023 tot 1 oktober 2024, de beoogde sluitingsdatum van de locatie. We zien dat we een deel van de aannames en uitgangspunten uit begin 2023 moeten herijken op basis van de praktijk, zoals geschetst in paragraaf 2. Daarmee is een scherper beeld van de organisatie en het benodigde personeel. Dit maakt dat we ook de begroting gewijzigd hebben.

3.1 Organisatie

Het college van B&W heeft op 19 september ingestemd met een (nieuwe) organisatieschets als uitgangspunt voor de beheerfase. Het scherper formuleren van de organisatie-inrichting was nodig voor een eenduidig beeld over en mandaat voor de verder te nemen stappen in de inrichting. Daarbij gaat het onder meer om het verlengen of herzien van (inhuur)contracten van woonbegeleiders en overige medewerkers en het concretiseren van rollen en verantwoordelijkheden. De (nieuwe) organisatieschets bevat de organisatie die we nodig vinden op basis van de recente inzichten op aspecten als zorg en veiligheid, coördinatie en financiën. Onderstaande figuur schetst de organisatieplaat op hoofdlijnen.

Waar de afgelopen periode (met resultaat) veel energie is gestoken in de organisatie op locatie, zal de focus de komende periode nadrukkelijk komen te liggen op het versterken van de samenwerking tussen de medewerkers op locatie De Bosrank en de medewerkers van onze kernorganisatie (gemeente). We voorzien daarbij een onverminderde druk op de kernorganisatie als gevolg van dit project. Die druk laat zich moeilijk wegnemen. We administreren de ambtelijke inzet om deze in te brengen voor vergoeding bij het rijk.

3.2 Financiën

Het Rijk stelt als uitgangspunt bij de vergoeding van kosten voor de opvang van Oekraïners voorop dat gemeenten er niet op toe mogen leggen (budgetneutraal). Ten tijde van het collegebesluit eind januari 2023 hebben we een eerste begroting voorgelegd aan het Rijk. Op basis daarvan is ook al een voorschot uitbetaald, waaruit we lopende kosten dekken.

De ervaringen van de afgelopen maanden maken dat we nu een bijgestelde begroting hebben opgesteld. Deze vormt de basis voor de declaratie die we indienen bij het Rijk. De begroting is getoetst aan de declaratieregeling voor vergoedingen vanuit het rijk voor opvang van Oekraïners. We gaan er van uit dat de kosten die we hier in opnemen volledig onder de vergoeding van het rijk vallen. Echter: we weten pas bij definitieve besluitvorming van het Rijk over de vergoeding of en in hoeverre dit ook daadwerkelijk het geval is.[4] Dit proces neemt ca. zes weken in beslag. Dit betekent een risico voor het geval dat het Rijk niet al onze aannames onder deze begroting onderschrijft. Om dit risico beheersbaar te maken zijn diverse mitigerende maatregelen genomen, waaronder voorbesprekingen met het Rijk; toetsen van de uitgangspunten met andere opvanglocaties; identificeren van 'knoppen waar we aan kunnen draaien' indien er een tekort mocht ontstaan etc. Het college acht het (overgebleven) risico op dit moment aanvaardbaar.

3.3 Communicatie

Afgelopen voorjaar hebben we een communicatieplan opgesteld dat de basis vormt voor de wijze waarop we communiceren met diverse doelgroepen (inwoners en direct omwonenden; vluchtelingen/bewoners De Bosrank; medewerkers; gemeenteraad; vrijwilligers; samenwerkingspartners; media en pers). We lichten er ten behoeve van deze raadsinformatiebrief enkele zaken uit.

Bewoners
Voor de bewoners op De Bosrank is schriftelijke informatie in het Oekraïens beschikbaar (informatiemap, huisregels, aankondigingen van activiteiten in Rozendaal en omgeving etc.) Daarnaast vindt geregeld een bewonersoverleg plaats, in aanwezigheid van de tolk. We hanteren in de omgang en de communicatie 'activerende begeleiding' als uitgangspunt: bewoners zoveel mogelijk actief begeleiden naar zelfredzaamheid.

Direct omwonenden
De mensen op De Bosrank hebben de afgelopen maanden in goed contact gestaan met de omwonenden uit de direct omliggende straten. De Open dag op 22 april en de buurt-BBQ op 12 juli hebben geholpen in de open communicatielijnen tussen gemeente/De Bosrank en omwonenden. Als er iets aan de hand is, weet men elkaar te vinden.

Inwoners
We geven regelmatig een update in 'In de Roos', bedoeld voor alle inwoners. We merken onder meer aan de telkens hoge respons wanneer we vragen om specifieke spullen, dat dit goed gelezen wordt. De website (liveblog en Q&A's) krijgen binnenkort een update.

[4] Een begroting bestaat uit twee delen: transitiekosten, eenmalige kosten die één op één vergoed worden (bijvoorbeeld voor het realiseren van de locatie en de aanschaf van allerhande goederen daarbij) en de kosten die vergoed moeten worden uit het daggeld dat gemeenten krijgen per beschikbare plek (bijvoorbeeld schoonmaakkosten moeten uit het daggeld betaald worden). We constateren dat een landelijk document ontbreekt waarin duidelijk staat wat wel of niet (volledig) als transitiekosten kan worden opgevoerd versus wat uit het daggeld moet worden gedekt.

4. Tot slot

De opvanglocatie sluit (uiterlijk) op 1 oktober 2024. Hierna wordt het terrein in de oorspronkelijke staat hersteld en aan de grondeigenaar teruggeven. Het is helaas voorstelbaar dat de oorlog in Oekraïne lange tijd voortduurt. We merken geregeld dat de situatie ná 1 oktober 2024 mensen bezighoudt. Dit geldt overigens niet alleen voor inwoners en omwonenden, maar juist ook voor de bewoners op De Bosrank zelf. Dit is begrijpelijk. Het college van B&W start de oriëntatie op mogelijke en wenselijke scenario's voor een opvang van Oekraïense vluchtelingen – samen met de raad en onze inwoners – vanaf januari 2024, om tijdig voorbereid te zijn op afbouw, of een evt. ander scenario. Vooralsnog blijft het collegebesluit van 31 januari 2023 leidend in al onze activiteiten (begroting, contracten met inhuurkrachten etc.). Daarin staat dat we opvang aanbieden voor een periode van 18 maanden, tussen 1 april 2023 en 1 oktober 2024.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Samenwerking Rheden-Rozendaal sociaal domein en verdere verkenning in het licht van onze organisatieontwikkeling

Adviseur : D. Malawau-Wilson; B. Pelgrum
Portefeuillehouder : T. Van der Pas; E. Weststeijn
Datum : 19-09-2023

Aan de Raad

Geachte leden van de raad,

Via deze brief stellen we u op de hoogte van recente besluitvorming door B&W over
1) de verdere samenwerking tussen de gemeenten Rheden en Rozendaal op het sociaal domein en in het verlengde daarvan,
2) de bestuurlijke intentie om te verkennen hoe we tot een verdere, gefaseerde, uitbreiding van de samenwerking tussen beide gemeenten kunnen komen.

Dit zijn stappen waar een intensief traject met veelvuldig overleg aan vooraf is gegaan. Stappen die passen in een al jarenlange samenwerking. Stappen die wat betreft het college van B&W noodzakelijk zijn om de kwaliteit van ons beleid en uitvoering ten bate van onze inwoners voor de toekomst te borgen en die bijdragen aan verbeterd samenspel met onze buurgemeente. We lichten de twee stappen hierna toe en gaan daarover graag met u verder in gesprek.

1. Samenwerking sociaal domein

De gemeente Rheden is voor onze gemeente een belangrijke samenwerkingspartner op meerdere thema's. In het bijzonder in het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet) werken we al langjarig en vergaand samen met de gemeente Rheden. Rheden borgt gedegen toegang tot zorg voor kwetsbare Rozendaalse inwoners op basis van beleid, verordeningen en beleidsregels die het Rozendaalse gemeentebestuur vaststelt. We zijn daarin de afgelopen jaren al volgend geweest op het beleid van de Rheden. Vaak nemen we beleid en verordeningen één op één over, met een 'Rozendaalse duiding', maar zónder (beleidsinhoudelijke) wijzigingen of aanvullingen. Rheden verzorgt de volledige uitvoering van de drie decentralisaties. Rozendaal is zelf verantwoordelijk voor beleid en uitvoering in het sociale domein en verstrekt bijvoorbeeld dus ook zelf de benodigde controleinformatie aan de accountant. De samenwerking verloopt grosso modo de afgelopen jaren inhoudelijk goed en naar tevredenheid, zowel op bestuurlijk niveau als vanuit het perspectief van de dienstverlening naar cliënten.

Sinds de drie decentralisaties in 2015 is het sociaal domein flink veranderd. De aanpak is meer gericht op integraal maatwerk. Er zijn nieuwe opgaven en wettelijke taken bij gekomen. De regionale samenwerking is sterk toegenomen. Dit heeft eind 2021 tot de conclusie geleid dat de Rozendaalse organisatie niet meer passend was voor de opgave waar we voor staan. Op 8 februari 2022 heeft uw raad daarom ingestemd met een voorstel om de Rozendaalse organisatie te versterken met regie- en beleidscapaciteit. Sindsdien werkt het college langs deze kaders om te komen tot een toekomstbestendige Rozendaalse organisatie voor het sociaal domein, passend in de samenwerking met Rheden.

Een dienstverleningsovereenkomst (DVO) uit 2015 vormt de basis voor de huidige uitvoering en bevat afspraken over onder meer de verrekening en informatievoorziening (bestuurlijke informatie, verantwoordings- en controleinformatie). Al langere tijd speelt de constatering dat deze samenwerkingsafspraken tussen Rheden en Rozendaal een update nodig hebben. De afspraken zijn de afgelopen jaren niet meegegroeid met de groei aan taken. Er is behoefte aan een (nieuwe) heldere systematiek voor de financiële verrekening en verantwoordingsafspraken. Daarnaast erkennen beide partijen de noodzaak om de samenwerking tussen beide gemeenten verder te professionaliseren.

Daar kwam in 2022 de wens bij om te kijken of we, in combinatie met de nieuwe afspraken over de financiële verrekening en informatievoorziening, ook een uitbreiding in de werkzaamheden die Rheden voor Rozendaal uitvoert op beleid (beleidsadvisering en -voorbereiding) zouden kunnen betrekken. Rheden heeft het voorstel gedaan om niet per deeltaak (alleen jeugd of alleen Wmo), maar integraal de beleidstaken voor Rozendaal uit te voeren, naast de uitvoeringstaken die Rheden al verricht. Dit is een logische stap, omdat we al jaren nagenoeg volledige beleidsharmonisatie toepassen, vanwege de samenhang van het (formeel Rozendaalse) beleid met de Rhedense uitvoering van die taken en de regionale samenwerking daarbij. Daarnaast voert Rheden ook al vanaf 2020 alle werkzaamheden rond het jeugdbeleid uit voor Rozendaal.

Op 12 september 2023 heeft het college van B&W besloten in te stemmen met het voorstel om verdergaand de beleidstaken voor Rozendaal door Rheden uit te laten voeren. Tevens is ingestemd met de daaraan gerelateerde financiële uitgangspunten. Het college van B&W in Rheden heeft op dezelfde datum een besluit met dezelfde strekking genomen. Deze stap is naar de mening van het college van B&W verstandig en onvermijdelijk, gegeven de opgaven, de regionale verwevenheid (bijvoorbeeld in MGR-verband) en de kwetsbaarheid van onze eigen organisatie.

De financiële afspraken die we met Rheden gemaakt hebben, passen binnen de begroting, zowel de Meerjarenbegroting 2023-2026 als de Meerjarenbegroting 2024-2027 die nu in voorbereiding is. De taakoverdracht wordt de komende maanden nader uitgewerkt en wordt in de definitieve vorm voorgelegd aan het college en vervolgens aan de raad. Op 10 oktober plannen we een raadsinformatiebijeenkomst om meer duiding bij de vervolgstappen te geven en uw vragen te beantwoorden.

2. Bestuurlijke intentie verkenning bredere samenwerking (groeipad)

Op een aantal andere domeinen zien we hetzelfde patroon als in het sociaal domein: meer taken en complexere opgaven, steeds grotere (sub-)regionale verwevenheid, een kwetsbare eigen organisatie en toenemende (werk)last. Daarbij komt dat alle gemeenten, ook Rozendaal, de komende jaren onder toenemende financiële druk staan, zeker vanaf 2026. Dit maakt dat het college van B&W meent dat we ook op andere domeinen (nog meer dan nu het geval is) samenwerking met anderen moeten zoeken. Uw raad verzocht ons hier ook toe (in uiteenlopende bewoorden) bij de Algemene Beschouwingen bij de behandeling van de Kadernota 2024-2027. Samenwerking en schaalvergroting vermindert de kwetsbaarheid van de organisatie, verhoogt de beleidsmatige capaciteit zoals nu binnen het sociaal domein en biedt een sterkere basis voor de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoners. Dat laatste – het kunnen garanderen van de van dienstverlening aan onze inwoners – is en blijft de eerste aanleiding in de overweging van welke samenwerkingsvorm dan ook.

In het voorjaar van 2023 hebben beide burgemeesters en gemeentesecretarissen in een gezamenlijk overleg de uitgangspunten voor verdere samenwerking verkend en twee sporen onderscheiden:

- uitwerking professionalisering samenwerking en verdere uitvoering van taken door Rheden (zoals we nu doen voor het sociaal domein);
- ontwikkeling gemeenschappelijke ambitie op de samenwerking (stip op de horizon), als basis voor eventuele verdere samenwerkingsafspraken.

Met andere woorden: in het kielzog van de afspraken die we nu maken op het sociaal domein ontstaat er ruimte om verdergaande samenwerking met Rheden te onderzoeken. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld taken op het vlak van Integrale Veiligheid, of Burgerzaken, maar ook aan het verstevigen van de strategische samenwerking op voor Rozendaal belangrijke thema's, zoals natuurversterking en klimaatadaptatie. In dit proces willen we graag intensief met u als raad optrekken. We gaan graag in gesprek over de aandachtspunten, kaders en randvoorwaarden waaronder we deze verkenning met Rheden inzetten.

Met de stappen die we tot nu toe zetten nemen we geen onomkeerbare besluiten, maar spreken we wel de bestuurlijke wens uit om te *verkennen* hoe, onder welke voorwaarden en op welke wijze we tot een verdere, gefaseerde, uitbreiding van de samenwerking tussen de gemeenten Rheden en Rozendaal kunnen komen (groeimodel voor duurzame samenwerking). We zien uit naar uw reflectie op deze ontwikkelingen.

3. Planning en vervolg

In de 1e fase, Q4 2023, ligt de focus op de beleidstaken in het sociaal domein. De komende maanden is er nog veel werk te verzetten om de afspraken uit te werken en in te regelen. Het gaat daarbij niet alleen over de financiële afspraken, maar bijvoorbeeld ook over samenwerking op bestuurlijk niveau, tijdige informatievoorziening en de wijze waarop we beide onze raden betrekken bij ontwikkelingen die ons beiden aangaan. Het streven is om dit per 1 januari 2024 te formaliseren.

Vervolgens zal in 2024 de *verkenning* plaatsvinden naar de mogelijke integrale uitvoering van een aantal andere taken, zoals veiligheid & openbare orde, burgerzaken en ruimtelijke ordening, gekoppeld aan de plannen voor de doorontwikkeling van onze eigen organisatie. Daarnaast willen we de samenwerkingswaarden en een gemeenschappelijke stip op de horizon voor de samenwerking Rheden-Rozendaal ontwikkelen, waarbij ook de gezamenlijke belangen in de regio meewegen. Ook hierover gaan we graag met u in gesprek.

4. Relatie met het proces van organisatieontwikkeling

Het voorgaande vindt plaats in relatie tot het proces van onze eigen organisatieontwikkeling. Via de P&C-documenten (Programma 0 en Paragraaf bedrijfsvoering) informeren we u op gezette tijden over de ontwikkelingen in onze organisatie. We volgen nog altijd de lijn uit zoals we die in de raadsinformatiebijeenkomst op 18 oktober 2022 met u besproken hebben: we willen de intrinsieke kracht, onze wendbaarheid en nabijheid benutten en waar mogelijk versterken. We willen onze kernorganisatie weerbaar houden en investeren daarom in de interne bedrijfsvoering en dienstverlening als robuuste as waar we op kunnen verder bouwen. We hanteren onverminderd de volgende uitgangspunten:
- gelijkwaardigheid als zelfstandige gemeenten;
- we doen zelf wat belangrijk is (waar we het verschil kunnen maken);
- we werken samen met derden waar er meerwaarde ligt;
- we besteden uit wat elders beter of goedkoper kan;
- onze opgaven vormen de focus (want dat helpt prioriteren);
- we relateren onze ambities aan het (ontwikkel)potentieel van het huidige personeelsbestand (en -budgetten).

Inmiddels zien we dat de organisatie de komende jaren verder zal (moeten) veranderen, al was het alleen maar doordat dat 1/3e deel van het personeelsbestand binnen de komende begrotingsperiode de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Dit maakt het noodzakelijk dat we een volgende stap zetten op weg naar een toekomstbestendige organisatie. We werken dit nog vóór de behandeling van de Ontwerpbegroting 2024-2027 uit in een raadsinformatiebrief (met desgewenst een raadsinformatie-bijeenkomst). Daarin zullen we ook nader ingaan op de in deze brief omschreven bestuurlijke wens om, geleidelijk aan en met volledig behoud van de eigenstandige bestuurlijke verantwoordelijkheid van Rozendaal, tot een intensievere samenwerkingsrelatie met de gemeente Rheden te komen. De Begroting 2024-2027 is dan bedoeld om deze lijnen te verankeren met het besluit van uw raad.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Mail d.d. vr 15-9-2023

Beste gemeente(raad) van Rozendaal,

Onlangs heeft onze verslaggever Jaïr Ferwerda een item gemaakt in Aerdenhout. Daar heeft een wethouder ons verteld dat er vanuit de bewoners weerstand is tegen de bouw van sociale huurwoningen in Aerdenhout. Op inspraakavonden komt naar voren dat bewoners niet op sociale huurwoningen in hun buurt zitten te wachten en blijkbaar is dit iets dat in meer (voornamelijk rijke) gemeentes in Nederland gebeurt.

Wij vragen ons af hoe dit is in Rozendaal. Wat is de status van sociale woningbouw in Rozendaal? En hoe denken buurtbewoners over de bouw van sociale huurwoningen?

Ik zou graag met iemand in contact willen komen die me hier meer over kan vertellen. Wellicht een gemeenteraadslid, iemand die aanwezig is bij inspraakavonden, of iemand anders die meer weet over de sociale woningbouw in Rozendaal. We zijn aan het informeren bij verschillende gemeentes om te kijken wat er speelt en willen dan ook graag weten hoe het ervoor staat in Rozendaal. Schroom niet om contact met mij op te nemen.

Bij voorbaat dank en met vriendelijke groet,

Lisa O'Malley
Redactie Humberto

+31 (0)628868210
lisa.omalley@rtllaat.nl

HUMBERTO

Postadres: Plantage Kerklaan 36A | 1018 CZ Amsterdam | Nederland
Studio: Plantage Kerklaan 36 | 1018 CZ Amsterdam | Nederland

Postadres
Gemeente Nijmegen
BM50
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 024 329 90 30
nijmegen.nl

Contactpersoon
G.E. van der Woude
g.van.der.woude@nijmegen.nl

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
De voorzitter Algemeen bestuur
De heer drs. H.M.F. Bruls
Mevrouw H. Tiemens, Directeur
Nijverheidsweg 2a
6662 NG Elst

Datum 20 september 2023
Betreft Advies Regioagendacommissie AB GMR
18 september 2023

Geachte heer Bruls, mevrouw Tiemens,

De Regioagendacommissie Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (hierna: RAC GMR) bereidt de procesmatige voorbereiding en planning van de politieke besluitvorming voor alle raden van de deelnemende gemeenten van de GMR voor. Zij schept daarvoor randvoorwaarden zodat de raden de kaderstellende en controlerende taken rondom de Groene Metropoolregio en de voortgang op de regionale opgaven kunnen vervullen. Daarvoor voert zij overleg en brengt zij gevraagd en ongevraagd advies uit aan het bestuur van de GMR. Dit omvat ook het doorgeven van signalen vanuit de raden aan het Algemeen bestuur en het informeren van het Algemeen bestuur over standpunten van de raden.
De RAC GMR heeft op 18 september vergaderd. Aan deze vergadering werd namens het Dagelijks bestuur deelgenomen door mw. N. Kalfs en mw. H. Tiemens, als directeur van het Regiobureau.
Van die vergadering treft u bijgaand een concept-verslag aan. Om de leesbaarheid van dat verslag te vereenvoudigen benoemen wij in deze brief een aantal zaken, welke u kunt betrekken bij de vergadering van het Algemeen bestuur op 29 november as. De leden van de RAC GMR worden ook geacht de afzonderlijke Raden te informeren. Om die reden zal deze informatie ook naar deze Raden worden verzonden.
Wij vragen uw aandacht voor de volgende gespreksthema's, die tijdens de vergadering van de RAC GMR de revue zijn gepasseerd.

Inhoudelijke programmering, tijdsduur en vorm regiobijeenkomst 6 oktober 2023
De bijeenkomst kent anno nu 13 aanmeldingen. Volgens de leden van de RAC GMR is dit mede debet aan de complexiteit van het Regioarrangement en de samenhang met andere ruimtelijke plannen en visies van de regio. Een punt van zorg die herkend werd vanuit mw. Kalfs. Voorts geeft men aan dat een save the date, alsmede de uitnodiging de vereiste diepgang, duiding en bovenal het belang voor

gemeenteraden ontberen. Daarbij zal een vingerwijzing naar het echte programma een positieve uitwerking kunnen hebben. Alhoewel de RAC GMR eerder heeft geworsteld over het tijdstip en vorm van de regionale bijeenkomsten voor de raden en uiteindelijk heeft gekozen voor de vrijdagmiddag, valt niet uit te sluiten dat er raadsleden zullen zijn die vanwege hun werk niet kunnen deelnemen aan de bijeenkomst. Dat gezegd zijnde zal de uitnodiging wel met een extra urgentie onder de aandacht worden gebracht van de raadsleden uit de regio.

Tussenrapportage 2023 Groenemetropoolregio

Het AB heeft de Tussenrapportage 2023 op 6 september jl. vastgesteld. Uit de voorbespreking en bespreking in het bijzijn van mw. Kalfs en mw. Tiemens bleek dat de leden van de RAC GMR prijs stellen op het informeren van hun raden over deze tussenrapportage. In het door u verkozen proces van vaststelling door het AB is daar hun inziens onvoldoende aandacht voor geweest. Los van de vraag welke formele positie de raden innemen ten aanzien van de besluitvorming over zo'n tussenrapportage, meent de RAC GMR dat inhoudelijke rapportages over het reilen en zeilen van de GMR altijd ter attentie moeten worden gebracht van de raden. Het is aan hen of zij daar iets van willen vinden en eventueel hun bestuurders daarin zaken willen meegeven voor in het AB.
Specifiek voor het besluit van het AB dat de budgetbeheerder (directeur), binnen de opgave kan schuiven met budgetten van speerpunten, zijn er vanuit de RAC GMR kritische kanttekeningen geplaatst. Daarbij is vanuit mw. Kalfs en mw. Tiemens aangegeven dat dit formeel kan en mag omdat de GMR een collegeregeling is en voorts omdat het mag op basis van de zogeheten budgethouders-regeling en mits de inhoudelijke doelen van de opgave gehaald worden. Ongeacht de rechtmatigheid van het besluit van het AB, waarvan de RAC GMR kennis van hebben genomen van het standpunt namens het DB en directie, geeft men de wens te kennen voor een actieve informatie aan de raden met betrekking tot besluiten zoals onderhavige. Mw. Kalfs heeft aangegeven dat zij niet de wens voor een raadsregeling heeft vernomen, maar wel de behoefte van de raden om pro-actieve informatie over dit soort besluiten. Daarbij is toegezegd dat hier in de toekomst scherper naar gekeken zal worden.

Bespreking & terugkoppeling evaluatie GMR

In de vergadering van het RAC GMR is het gesprek gevoerd aan de hand van de vragen hoe het DB en directie reflecteren op de evaluatie en hoe men de betrokkenheid van de raden daarbij ziet. Mw. Kalfs heeft aangegeven dat het rapport vier aanbevelingen kent die verder onderzocht moeten worden. Daarbij zijn we pas 2 jaar onderweg en is niet alles in beton gegoten. Toegezegd werd dat het rapport aan de raden wordt aangeboden, met de punten die het AB heeft vastgesteld. Vanuit de RAC GMR is extra aandacht gevraagd voor het specifieke vraagstuk van de governance en wie, wat wanneer om welke reden besluit. Daarbij is ook een kanttekeningen geplaatst bij de positie en rol van de bestuurlijke overlegtafels. Bepleit werd om hier het goede gesprek over te voeren met de RAC GMR en de raden. Besloten is dat de evaluatie naar de raden verzonden wordt vanuit de GMR. Daarbij geldt vanuit de RAC GMR het uitdrukkelijke advies om dit rapport te bespreken in de afzonderlijke raden. Voorts kan het daarna nog in de RAC GMR terugkeren voor bespreking.

Meer in het algemeen geldt het volgende advies. Afgaande op de twee besluiten die het AB heeft genomen op 6 september jl., te weten de TURAPS en de evaluatie van de GMR, kan geconstateerd worden dat het AB soms besluiten neemt die voor de raden qua informatiewaarde van belang kunnen zijn. Destijds is een bewuste keus gemaakt om de ritme van de vergaderingen van de RAC GMR te

ontkoppelen van die van het AB, omdat ‘het AB’ in een collegeregeling nu eenmaal minder besluiten neemt dan in een andersoortige gemeenschappelijke regeling. Het verdient aanbeveling om daar waar het AB in weerwil van het voorgaande toch besluiten neemt die voor raden van belang kunnen zijn, expliciet aandacht te besteden in die besluitvorming aan de mogelijke rol en positie van de raad en de informatievoorziening aan die raden. Dat kan een positieve bijdrage leveren aan het regionale gevoel van betrokkenheid van raadsleden uit de regio.

Met vriendelijke groet,

Wimer Heemskerk,

Voorzitter Regioagendacommissie GroeneMetropoolregio Arnhem-Nijmegen

Bijlage: Concept-verslag RAC GMR 18 september 2023

CONCEPT-VERSLAG Regioagendacommissie

Datum	18-09-2023
Tijd	19:30 - 22:00
Locatie	raadszaal Nijmegen
Voorzitter	Wimer Heemskerk
Toelichting	De agenda voor dit overleg wordt twee weken van tevoren gepubliceerd. DB en directie welkom vanaf 19.50 uur.
Aanwezig	Wijchen – K. Hoogteijling; Duiven - W. Smit; Zevenaar – K. Godschalk; Arnhem – N. Eppich; Zevenaar - B. Liselotte van Die; Mook & Middelaar -; T. Broekmans; Lingewaard - H. Arends; Berg & Dal - C. de Greeff; Druten - K. Arts; Arnhem – C. Quint; Arnhem – M. Neutkens; Renkum – O. Velthuizen; Renkum – D. Firet; Overbetuwe - M. de Vries; Overbetuwe – H. Mulder / Beuningen – R. Arians / Beuningen – D. Schaftenaar / Nijmegen – M. Smit / Nijmegen – C. de beer / Rozendaal - W. Akker / Westervoort – H. Lippinkhof / Westervoort – J. van Weelden

;

00 **Weblink voor de live-uitzending vanaf 19.50 uur.**

01 **Opening (vaststellen vergaderquorum), mededelingen en Vaststellen agenda Regioagendacommissie 18 september 2023**

Aanwezig vanuit het dagelijks bestuur – mw. Nelly Kalfs – burgemeester Lingewaard. Vanuit het Regiobureau: H(arriet) Tiemens - directeur Regiobureau.

Afmeldingen:

1. Martijn Verharen - Wijchen
2. Maartje Maas - Nijmegen
3. Michelle van Doorn - Nijmegen
4. Ronald Hunse - Heumen
5. Saskia Tuinder - Heumen
6. Jos Verstegen - Berg & Dal
7. Jelte Kolkman - Rheden
8. Erik Wassing - Montferland
9. Linda Meeuwsen - van Rhijn - Druten
10. Carl Dolmans - Druten (vervangen door plv. Kees Arts)
11. Boudewijn van de Geijn - Rheden
12. Loes Hupkes – Rozendaal
13. Hanneke Roozendaal – Mook & Middelaar
14. Erik Klappers – Duiven

Afwezig zonder kennisgeving:

15. Bart Bauhuis – Doesburg
16. Hendrik Vels – Doesburg
17. Corrie Dolmans-Klumper – Lingewaard

- Voorzitter: stelt vast dat het vergaderquorum is gehaald.

02 **Ingekomen stukken**

1. Beantwoording brief Juridische procedures RES - Dhr. R. Barends.
2. De agenda van het Algemeen bestuur (AB) van 6 september 2023. Speciale aandacht voor het besluit van het AB bij agendapunt 6 Tussenrapportage 2023 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen Besluit: vaststellen Tussenrapportage 2023 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen Bijlagen: Beslisdocument AB Tussenrapportage 2023 Tussenrapportage Groene Metropoolregio 2023. De bijlagen treft u hier aan: …….
3. Brief van dhr. Barends Kennsnetwerk A-N van 25 augustus met diverse bijlagen.

De ingekomen stukken worden ter kennisname vastgesteld door de RAC GMR.

03 **Datum vergadering RAC GMR van 16-10-2023**

Bij een eerdere vergadering is aangegeven dat deze datum zich niet leent voor een vergadering vanwege de herfstvakantie. Een andere datum is niet voorhanden. Althans de eerstvolgende mogelijk alternatieve data liggen te dicht op de vergadering in november daarna. Het voorstel is deze vergadering te laten vervallen. Ook in vooronderstelling dat rondom die datum geen belangrijke besluiten zullen plaatsvinden.

Aangegeven wordt dat een alternatieve datum in oktober moeilijk, zo niet te vinden is. Na discussie besluit de RAC GMR dat de datum van 16 oktober voorlopig blijft staan en dat bekeken wordt wie er kan deelnemen. Dit om mogelijke belangrijke onderwerpen toch te kunnen bespreken in oktober. Als het doorgang vindt dan zal het waarschijnlijk digitaal plaatsvinden.

04 **Vaststellen besluitenlijst 26 juni 2023 & ter kennisname advies RAC GMR aan Algemeen bestuur & brief RAC GMR aan de raden**

1. De regioagendacommissie stelt het verslag en besluitenlijst met inachtname van mogelijke wijzigingen vast.
2. Het advies van de regioagendacommissie aan het Algemeen bestuur en de brief van de regioagendacommissie aan de Raden zijn ter kennisname.

Het verslag wordt zonder opmerkingen vastgesteld.

05 **Termijnkalender GMR versie september 2023 (gewijzigd tov vorige vergadering)**

De voorzitter geeft de secretaris de gelegenheid tot een reflectie.

06 **Schorsing vergadering & heropening om 19.50 uur in bijzijn Dagelijks bestuurder en directie GMR**

07 **Inspraak**

Dhr. Barends spreekt in. Zijn inspraak is aan dit verslag gehecht. De heer Ramon Barends spreekt in namens het Kennisnetwerk Arnhem Nijmegen. Hij verwijst naar het ter plekke uitgereikte document Ronde door de Regio. Dankbaarheid en tevredenheid is uitgesproken over het gesprek met Dimitri Horsthuis-Tangelder over de communicatie met de RES. Verder zijn er 5 brieven rond de Kwartaalrapportages Q1 en Q2 ter informatie gezonden. Mooie documenten over wat er gebeurd in de regio. De Regio is geëvalueerd en dat is goed. Het AB en RAC zijn hoogover en bestuurlijk. Het DB zet lijnen uit en dat is goed. Stuur niet te veel, doe het samen met het AB. De RAC wil zelf alleen op proces sturen en dat blijft jammer. Maak de agenda en verslag van het BOT openbaar en deel deze. Daarnaast blijft het jammer dat de RAC niet helemaal openbaar vergadert. Tenslotte is er een waarderend woord over de Regio Deal die nu vormgegeven wordt. De heer Barends sluit af met het stellen van de vraag aan de RAC of zij het op prijs stellen om een beknopte samenvatting te krijgen van de behandeling van de Perspectiefnota/Voorjaarsnota/Kadernota. Hij dankt in deze Airborne-maand voor de democratie en vrijheid om ook in de Regio te spreken.

08 **Mededelingen vanuit bestuur en directie**

Van deze mogelijkheid wordt geen gebruik gemaakt.

09 **Inhoudelijke programmering, tijdsduur en vorm regiobijeenkomst 6 oktober 2023 (vervolgagendering)**

Tijdens de laatste vergadering van de Regioagendacommissie zijn de uitgangspunten voor de regiobijeenkomst bepaald. Op basis daarvan zijn de save the dates verzonden en is deze definitieve uitnodiging opgesteld. De Regioagendacommissie kan nog tips en aanbevelingen meegeven voor de inhoudelijke programmering.

Wimer:

Er zijn save the dates verzonden. Nadien is vorige week nog een scherpere versie van de uitnodiging verzonden naar de griffies & raden en leden van de RAC. Daarbij is meer nadruk gelegd.

- Tiemens: Het Regioarrangement staat centraal tijdens de bijeenkomst. Er worden vier ateliers ingericht waarin men informatie ontvangt, kan delen en vragen kan stellen. Het doel is de betekenis te doorgronden. Spreekt de hoop uit dat er voldoende raadsleden aanwezig zijn.
- Voorzitter: De RAC GMR heeft tijdens de voorbespreking aangegeven dat de inhoud dun was bij save the date.
- Mulder – Overbetuwe: spreekt de zorg uit over de opkomst. Op basis van deze uitnodiging verwacht hij geen grote deelname. Zijn advies is op voorhand leesvoer mee te geven zodat men zich kan verdiepen.
- Tiemens: leesvoer heeft u in de vorm van het Regioarrangement. Om dat te verlevendigen wordt nu juist 6 oktober georganiseerd. Zij doet een oproep aan de leden van de RAC om mederaadsleden te mobiliseren.
- De Vries – Overbetuwe: Heeft het Regioarrangement nog niet kunnen vinden in de stukken.
- Godschalk - Zevenaar: mist sense of urgency in de uitnodiging.
- Velthuizen – Renkum: mist enthousiasme vanuit het AB & DB.
- Schaftenaar – Beuningen: Vindt het niet de taak van de RAC GMR om mensen te enthousiasmeren voor de GMR.
- Arians – Beuningen: Geeft aan dat hij zich graag coöperatief opstelt. Maar geeft aan dat dat niet eenvoudig is met dit thema. Waar gaat dit stuk over en waar beslis ik concreet over. Het abstractieniveau en complexiteit is hoog en dat gaat ten koste van duidelijkheid, dat leidt tot afhaken.
- Arends – Lingewaard: teksten zijn te abstract, maar dit is ook eigen aan dit stadium. Maar de kaarten zijn lastig leesbaar zelfs op 150%. Materiaal svp in andere vorm voor 6-10 aanreiken.
- Tiemens: in de raden zijn presentaties gegeven. Drie produkten zelfde inhoud. De opgave is dat onze problemen kenbaar worden en/of zijn in het land. Dus wordt ingezet op een raadsbijeenkomst met kaarten met toelichtingen. Abstractie is mede debet aan de samenwerking met 18 gemeenten, een provincie en 4 ministeries. Straks wordt het concreter in de gebiedsuitwerkingen.
- Smit – Duiven: voelt geen druk of 6 oktober wel of geen succesvolle deelname kent.

10 **Tussenrapportage 2023 Groenemetropoolregio**

Het Algemeen bestuur zal naar verwachting de Tussenrapportage 2023 van de GMR vaststellen. De highlights uit het rapport kunnen door het DB en/of Directie worden toegelicht en de leden van de RAC GMR kunnen desgewenst vragen stellen.

- De voorzitter nodigt het DB en directie uit voor het geven van een reflectie.

- Mw. Kalfs: er is ooit gekozen voor een collegeregeling. Op basis daarvan is vanuit de budgethoudersregeling besloten dat lopende het jaar actuele zaken zijn die budget benodigen. Bijv. om een subsidie aanspraak te in te kunnen dienen op basis van eigen financiële middelen. De opgave moet wel gehaald worden. Misschien had u vooraf geïnformeerd moeten worden, maar formeel is het aan het DB & AB.
- Godschalk – Zevenaar: voor hem hoeft het niet terug naar de raden, maar als we helemaal niets weten, dan kunnen we onze eigen portefeuillehouders niet iets meegeven.
- Tiemens: de gemeenschappelijke regeling is op zichzelf verschillend in te regelen. Het kan anders. We gaan ook bestuderen of een raadsregeling passender zou zijn om de kassiersfunctie een plek te geven. Het voorbeeld van het Regioarrangement begint een half jaar van tevoren. Als we dat ook gaan doen voor deze rapportages dan ontbreekt simpelweg de tijd. Betrokkenheid van het RAC zou kunnen. Volgend jaar bekijken we de agenda weer opnieuw. Betere aansluiting. Dat is nog iets anders dan de raden er volop bij te betrekken.
- Schaftenaar – Beuningen: raden hebben budgetrecht. Dus raden moeten er in gekend worden. Dit voor de verantwoording en controle. Hij vindt het een vrij fundamentele ingreep.
- Tiemens: Vraagt aandacht voor twee zaken. Juridisch hebben we juist gehandeld. Het tweede is de andere gevoelens die u ervaart.
- Velthuizen – Renkum: het gaat om het gevoel om de RAC GMR te betrekken bij de regio. Gaat niet om keuzes, wie die zou moeten maken, maar om het proces.
- Smit – Nijmegen: we zitten hier ook om de raden goed en tijdig geïnformeerd te krijgen.
- Arians – Beuningen: dit leidt tot minder enthousiasme bij de Beuningse raad. Het gaat om betrokkenheid en zorg.
- Lippinkhof – Westervoort: Bepleit actieve informatieplicht colleges.
- Godschalk – Zevenaar: als dat zo zijn dan hadden we geen RAC GMR nodig gehad.
- Kalfs: ik hoor u zeggen dat de RAC niet een raadsregeling ambieert, maar wel de behoefte heeft aan geïnformeerd worden over dit soort besluiten. Daar gaan we naar kijken.
- De Greeff – Berg & Dal: vindt voorstel Kalfs goed.

11 Bespreking & terugkoppeling evaluatie GMR

Eerder heeft het DB aangekondigd een opdracht te verstrekken voor een evaluatie. Sommige leden van de Regioagendacommissie zijn hiervoor eveneens geïnterviewd. Bijgaand treft u die evaluatie aan.

- Voorzitter: heeft vanuit het voorgesprek van de RAC GMR twee vragen aan Kalfs & Tiemens. Er is een evaluatie geweest, hoe nu verder en hoe ziet u de betrokkenheid van de raden daarbij?
- Kalfs: Het rapport kent vier aanbevelingen die verder onderzocht moeten worden. We zijn nu twee jaar op pad, niet alles is in beton gegoten. Het rapport wordt aan de raden aangeboden. Met de punten die het DB aan het AB heeft aangeboden.

<u>Hoe is het rapport door het RAC ontvangen?</u>

- Hoogteijling – Wijchen: vraagt aandacht voor de governance. Zij vraagt zich af wat de status en positie is van de bestuurlijke overlegtafels. De kernvraag is wat, wanneer door wie wordt besloten en waarom. Bepleit het goede gesprek met de RAC over de governance en verlies jezelf niet in de structuurdiscussies. Vraag de raden dus niet om advies, maar voer hierover het goede gesprek.
- Tiemens: De governance is een gesprek via aanbeveling 1. Het DB en bestuurlijke opgavemanagers bereiden daarvoor een voorstel. Dat hoeft nog niet perse via een aanpassing van de regeling. Alles is verticaal georganiseerd, met onvoldoende aandacht voor de horizontale besluitvorming. Voor wat betreft het vierde punt, er is sprake van teveel

informatie en wellicht onvoldoende georganiseerd. Welke informatie hebben de raden dan nodig voor sturing op de regionale opgaven. Desgevraagd door voorzitter. Is dat dan met deze RAC GMR of met de raden? Tiemens: in ieder geval met de RAC GMR, vraag is of zo'n gesprek wel zin heeft met alle raden.

- Hoogteijling - Wijchen: het biedt ook de kans, hoe maken we aan onze collegaraadsleden het belang van de GMR duidelijk, dit gezien het belang omdat het vaak ruimtelijke ontwikkelingen betreft die voor gemeenten van belang is.
- Arends – Lingewaard: vraagt aandacht voor derde adviespunt. Gaat om de term netwerkdirectie. Geeft de wens voor duiding van het stuk bij de aanbiedingsbrief bij de raden. Tiemens: Netwerkdirectie daarmee worden de gemeentesecretarissen bedoeld. Daarbij gaat het om de capaciteit voor de uitvoering. Bedrijfsvoering dus, voor raden minder interessant.
- Schaftenaar – Beuningen: vindt het een zorg dat de raden geen deelgenoot zijn geweest van het proces van de evaluatie.
- Tiemens: Er is een keus gemaakt voor lean & mean. Het ging er om een snel beeld te krijgen wat goed gaat en wat beter zou kunnen.
- De voorzitter: geeft de RAC leden het advies mee het bespreken in hun raden. Voorts kan het daarna nog in de RAC GMR terugkeren voor bespreking.

12 Rondvraag en sluiting vergadering

De eerstvolgende vergadering is op 27 november 2023 in de raadszaal van de gemeente Nijmegen. (ovb besluit onder agendapunt 03).

Voorzitter: geeft aan dat veel van de thema's in de RAC GMR langs een open gesprek verlopen. Hij nodigt de leden van de RAC GMR uit om tips en adviezen aan te reiken voor de vormgeving van de gesprekken die in deze commissie worden gevoerd.

Voorzitter: sluit de vergadering.

Postadres
Gemeente Nijmegen
BM50
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 024 329 90 30
nijmegen.nl

Contactpersoon
G.E. van der Woude
g.van.der.woude@nijmegen.nl

Gemeenteraden
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum 20 september 2023
Betreft Advies Regioagendacommissie aan Algemeen bestuur GMR

Geachte raadsleden van de gemeenteraden van de GroeneMetropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Bijgaand treft u het advies aan van de RAC GMR aan het Dagelijks bestuur en het Algemeen bestuur van de GMR. Het advies is gebaseerd op het concept-verslag van de vergadering van de RAC GMR van 18 september jl. welke u eveneens aantreft aangehecht aan dit advies. De onderliggende stukken behorende bij die vergadering treft, alsmede de uitzending zelf u aan op de website van de GMR via deze link.
https://groenemetropoolregio.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/bf765f28-26d8-4f77-b70a-b95988d8989a

Wellicht ten overvloede attendeer ik u op het feit dat het Algemeen bestuur op 6 september jl. een besluit heeft genomen over de “uitwerking Kwalitatief evaluatieonderzoek Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (15 juni 2023)”ofwel de evaluatie van de GMR. Als gevolg van het gesprek met de Regioagendacommissie is dat de raden vanuit het Dagelijks bestuur beloofd dat u die rapportages aangeboden krijgt. Vanuit de Regioagendacommissie is ook het nadrukkelijk advies aan de raden en griffies deze evaluatie expliciet te bespreken in uw lokale raden. Ook in de Regioagendacommissie van de GMR zal het rapport nog besproken worden.

Voorts dat het Algemeen bestuur op 6 september jl. een besluit heeft genomen over de “vaststelling van de Tussenrapportage 2023 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen”. Als gevolg van het gesprek met de Regioagendacommissie is aangegeven dat vanuit de GMR nog nader wordt gekeken naar het informeren van de raden over deze tussenrapportages. Met de besluitvorming

van het Algemeen bestuur wordt het mogelijk gemaakt dat de directeur van het Regiobureau binnen de opgaves kan en mag schuiven met budgetten van speerpunten mits de Budgethouder en de bestuurlijke opdrachtgever hiervoor akkoord hebben gegeven. Voorwaarde hierbij is dat de inhoudelijke doelen van de opgave gehaald worden. Bij dit besluit zijn vanuit de RAC GMR kritische kanttekeningen geplaatst. Daarbij is vanuit mw. Kalfs en mw. Tiemens aangegeven dat dit formeel kan en mag omdat de GMR een collegeregeling is en voorts omdat het mag op basis van de zogeheten budgethouders-regeling en mits de inhoudelijke doelen van de opgave gehaald worden. Ongeacht de rechtmatigheid van het besluit van het AB, waarvan de RAC GMR kennis van hebben genomen van het standpunt namens het DB en directie, geeft men de wens te kennen voor een actieve informatie aan de raden met betrekking tot besluiten zoals onderhavige. Mw. Kalfs heeft aangegeven dat zij niet de wens voor een raadsregeling heeft vernomen, maar wel de behoefte van de raden om pro-actieve informatie over dit soort besluiten. Daarbij is toegezegd dat hier in de toekomst scherper naar gekeken zal worden.

Tot slot is in de Regioagendacommissie, tijdens eerdere vergaderingen stilgestaan bij het tijdstip, inhoud en vorm van de Regiobijeenkomst voor de raden op 6 oktober as. in het gemeentelijk stadshuis van Nijmegen. Hiervoor ontvangt u een afzonderlijke uitnodiging. Zowel de Regioagendacommissie als het dagelijks bestuur en directie hopen daarbij op een brede opkomst vanuit de raden.

Met vriendelijke groet,

voorzitter Regioagendacommissie GroeneMetropoolregio A-N
Wimer Heemskerk

UITNODIGING Raadsledenbijeenkomst Groene Metropoolregio

Denk en werk mee aan de ruimtelijke opgaven in uw omgeving;
méér landschap, méér stad

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

U staat als raadslid aan de lat om met uw buurgemeenten af te stemmen en samen te werken aan de ruimtelijke opgaven in uw gemeente. Daarom organiseren we deze bijeenkomst waarin wij met elkaar kijken hoe we dit zouden kunnen vormgeven door in te zoomen op vier deelgebieden in de Groene Metropoolregio: Rijk van Nijmegen / Middengebied / Arnhem-Veluwezoom / Liemers.

Beste raadsleden,

Op vrijdagmiddag 6 oktober 2023 organiseert de Groene Metropoolregio een regiobijeenkomst voor raadsleden. Het onderwerp is regionale ruimtelijke ontwikkeling; hoe geven wij samen met de 'buren' uitvoering aan onze regionale ruimtelijke opgave? Het programma is opgesteld door de GMR in afstemming met o.a RAC en ambtenaren.

Met de groei van de verstedelijking zijn de onderlinge relaties tussen steden, groeikernen, dorpen en buurtschappen sterk toegenomen. De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen krijgt de komende jaren te maken met een forse groei van het aantal inwoners. Tegelijkertijd willen we onze regio goed bereikbaar houden, de economie sterker maken, de meest circulaire regio zijn, een bijdrage leveren aan klimaatdoelstellingen en de kwaliteit van onze leefomgeving behouden. Dat vraagt om een nauwe samenwerking tussen gemeenten in de GMR en het gezamenlijk voorbereiden van ruimtelijke keuzes om zo onze regio aantrekkelijk te houden. Recent is een Regio Arrangement opgesteld, waar de ambities, doelen en opgaven voor de leefomgeving van de GMR beschreven zijn.

In dat document zijn gebieden benoemd waar de ruimte(druk) gaat knellen omdat er veel ambities zijn in een schaarse ruimte. Deze gebieden vragen (mogelijk) een aanpak (gebiedsproces) om met belanghebbenden/partners keuzes en of combinaties van opgaven in beeld te brengen. Tijdens de bijeenkomst op 6 oktober gaan we nader inzoomen op die ambities en knelpunten in vier gebieden: waar en hoe gaat het knellen? Wat betekent een Regio Arrangement en zo'n gebiedsproces eigenlijk voor eigen ruimtelijk beleid van de gemeenten? Hoe stemmen we dat af? Waar en hoe betrekken we volksvertegenwoordigers en inwoners van buurgemeenten?

Doel
Inzicht verkrijgen in de gewenste proces, de opgaven en keuzevraagstukken bij regionale ruimtelijke ontwikkeling en specifiek inzoomen op vier deelgebieden.

Programma 6 oktober
12.30 – 13.30 uur > Lunch *optioneel*
13.30 – 14.30 uur > Plenair: presentatie en discussie: 'Hoe werken we samen aan onze regionale ruimtelijke opgave?
14.30 – 16.15 uur > Werkateliers waarbij we actief aan de slag gaan met de ruimtelijke opgaven per gebied:

- Rijk van Nijmegen: Ruimtelijke puzzel in de stadrand
- Middengebied A-N: Central park van de regio; groen en leefbaar middengebied (landschapsontwikkeling en verstedelijking)
- Arnhem / Veluwe: Natuurherstel en groen in en om de stad met groene verstedelijking
- Liemers : puzzelen in het Duivense Broek: veel zaken komen zaken, hoe bereiden we keuzen voor met elkaar?

16.15 – 17.00 uur > Afronding en informeel samenzijn

Locatie
Stadhuis Nijmegen, Korte Nieuwstraat 6, 6511 PP in Nijmegen.

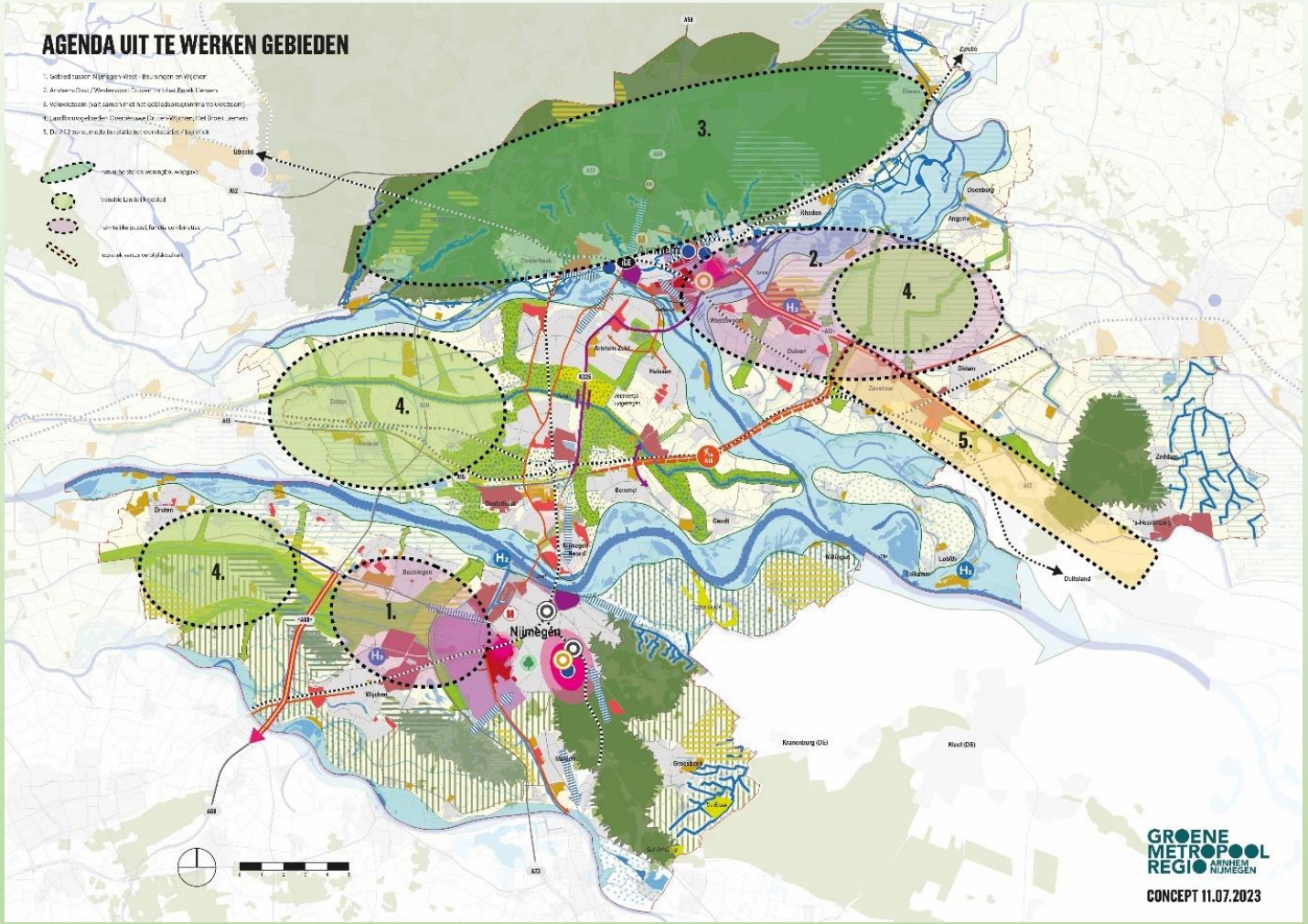
Aanmelden
Aanmelden is mogelijk tot 1 oktober 2023. Geef daarbij aan of u gebruik maakt van de lunch; eventuele dieetwensen kunt u dan ook aangeven. De aanmelding kunt u mailen naar George van der Woude, secretaris van de RAC: g.van.der.woude@nijmegen.nl.

Context en achtergrond
Veel inwoners van uw gemeente passeren op een dag regelmatig een gemeentegrens op weg naar werk, voorzieningen, recreatie in onze regio. Wij staan samen aan de lat om deze mogelijkheden te behouden en verbeteren. Zeker als we onze regio in balans willen laten groeien; onze strategie is ‘meer landschap, meer stad’ .

Regio Arrangement
Met alle achttien gemeenten hebben wij ambitie en principes voor een ‘groene groei’ geformuleerd in de verstedelijkingsstrategie. In opdracht van het Rijk en de provincie is aan een verbreding hiervan gewerkt in het zogenoemde regioarrangement, deze ligt in de periode september – november ter besluitvorming voor aan de gemeenteraden. Gemeenten worden gevraagd het regioarrangement vast te stellen en zo met gebiedsprocessen te starten.

Het afwegen van ruimtelijke opgaven is een cyclisch proces, waarin we de bouwstenen steeds verder uitwerken, verdiepen en op de kaart zetten. Ook werken we vanuit de verschillende deelgebieden binnen de regio om in te kunnen zoomen. Hiervoor zijn inmiddels gebiedsprogramma’s opgesteld. Doordat we al enkele jaren samenwerken in de Verstedelijkingsstrategie (maar ook bijvoorbeeld via de Woondeal en de gebiedsuitwerkingen) hebben we inmiddels een behoorlijk goed beeld van de regio in 2040 en verder.

In 2023 hebben we dit samen met provincie Gelderland op de kaart gezet. Als we verhaallijnen op elkaar leggen, zien we dat er gebieden zijn waar de ruimte(druk) gaat knellen en waar gezamenlijke keuzes nodig zijn. Een volgende stap is om per gebied een plan van aanpak te ontwikkelen en uit te voeren. De bijeenkomst van 6 oktober is een eerste stap hierin.

Mail d.d. za 16-9-2023
Anoniem

Circulaire Economie

Geachte Gemeenteraad,
Ik persoonlijk vind het een zeer zorgelijke situatie in Nederland dat zich niet alleen afspeelt in politiek Den Haag maar ook bij alle gemeentes. Gemeenten worden slecht geadviseerd en door partijen die geen enkele ervaring hebben, waardoor gemeentes onnodig geld weggooien en ook de doelen nooit worden bereikt. Even voor de duidelijkheid, ik wil geen baan of een opdracht, ik geef advies (gratis) en als gemeentes eigenwijs zijn en het beter weten gaat het letterlijk bakken met geld kosten, geld dat steeds minder wordt van de overheid. Ik heb nu al vele onderzoeken afgerond, bij afvalverwerkers, waterschappen en gemeentes en de kennis en ook vaak de wil voor verandering is er niet. Ik heb persoonlijk al heel veel contracten gezien die gemeentes hebben ondertekend met bekende afvalverwerkers, en daar word je niet vrolijk van. Het probleem is ontzettend groot en kan zeker niet op een A viertje worden gezet, maar ik zal toch een paar voorbeelden geven zodat u een beeld kan vormen. In een milieustraat van een gemeente van 50.000 inwoners wordt er gemiddeld ongeveer €1.2 miljoen verloren. In een onderzoek vorig jaar vond ik een gemeente die bijvoorbeeld geen geld kreeg voor gebruikt frituurvet, terwijl de “verwerker” €1.10 kreeg per liter. B Hout moest de gemeente €78.65 per ton betalen voor de afvoer, terwijl de “verwerker” dit verkocht aan de BEC voor €190,00 per ton. Metalen, elektronica, dakleer batterijen de lijst gaat maar door en de bedragen zijn enorm die gemeentes mislopen omdat er geen enkele interne kennis is, en diverse partijen afspraken maken met elkaar. Het veegvuil bijvoorbeeld, ik heb bedragen gezien van €60 tot €150 per ton om af te voeren en verwerken, maar het frustrerende feit daarvan, het wordt niet verwerkt, want de kennis is er niet in Nederland, maar toch moet de gemeente hier veel geld voor betalen! De kennis en informatie dat gemeentes krijg is vaak van Webinars en mensen die dingen hebben geschreven (theorie) maar geen ervaring. Het is niet nodig voor gemeentes om veel geld te investeren, want kennis en beleid bepalen of een gemeente in het “rood” komt te staan of niet. Een Ambacht centrum is leuk voor het “plaatje” maar ondertussen wordt er geen grondstoffen teruggewonnen, en dat is een feit. Ik hoop dat gemeentes meer gaan nadenken voordat ze beslissingen gaan maken, en dat de beslissingen leiden tot een echte Circulaire Economie, want foute beslissingen en slecht advies gaat uiteindelijk onnodig veel geld kosten.

Kind Regards
TS
(.....)

In het SOVVT zijn vertegenwoordigd:
- ActiZ
- Zorgthuisnl
- CNV Zorg en Welzijn
- FBZ
- NU'91
-FNV Zorg en Welzijn

Sociaal Overleg
Verpleeg- Verzorgingshuizen en Thuiszorg

Aan zorgverzekeraars, zorgkantoren, gemeenteraden
In afschrift aan NZa, ministerie van VWS, colleges van B&W, ZN, VNG

Datum : 12 september 2023
Ons kenmerk : JS/23u.0142
Onderwerp : loonsverhogingen CAO VVT

Geachte dames en heren,

Op dit moment geldt de CAO VVT 2022-2023, maar op 22 juni jl. zijn tussentijds extra loonsverhogingen afgesproken tussen de partijen betrokken bij deze cao (ActiZ en Zorgthuisnl als werkgeverspartijen; de vakbonden FNV, CNV, NU'91 en FBZ als werknemerspartijen).
Het doel van deze brief is u te informeren over deze extra loonsverhogingen, als volgt:

- 5 % met een bodem van € 125 op 1 oktober 2023
- 2,5% met een bodem van € 75 op 1 maart 2024
- 2,5% met een bodem van € 75 op 1 oktober 2024

Gegeven de maatschappelijke druk om de lonen te verhogen, de hoge inflatie en de loonsverhogingen die recent zijn overeen gekomen in aanpalende zorgsectoren (bijv. ziekenhuizen en kinderopvang), hebben ook de cao-partijen in de VVT gemeend de lonen te moeten verhogen. De arbeidsmarkt noopt daartoe; werkgevers in de VVT-sector moeten aantrekkelijke werkgevers blijven. Daarom hebben we bij deze tussentijdse afspraken met de vakbonden ook de stagevergoeding voor coassistenten verbeterd (zelfde vergoeding als andere stagiairs), krijgen BBL'ers (leerlingen) paar uur meer lestijd op school doorbetaald, is de bovengrens voor de onregelmatigheidstoeslag en bereikbaarheidsdienst vervallen en stijgt deels de vergoeding voor reiskosten licht.

Postadres:
Postbus 8258
3503 RG Utrecht

tel.: 030 273 97 62
fax: 030 273 92 72

Voor zover nodig vestigen wij uw aandacht op de afspraken in het IZA/TAZ.

Met vriendelijke groet,

Marion van Zoom,
Voorzitter van het Sociaal Overleg Verpleging, Verzorging en Thuiszorg (SOVVT)

Namens:

ActiZ
Zorgthuisnl
FNV Zorg & Welzijn
CNV Zorg & Welzijn
NU'91
FBZ